Ф 65
3437

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 5736?

Година VI. У Новом Саду, 10 Јануара 1883. Бр. 1.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукасем. Излаже штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Најновије из Париза.

Кад је отшо' с овог света
Сини соко Гамбета
Многи су рекли од срца:
Л а к а ти црна земљица!

Л а к а ти црна земљица!
Рекло с' прваку том:
Ал на гроб његов попе се
Дебели принц Жером.

Ту поче ногом лупати
И тражит' правицу;
Ту поче круну искати
На своју главицу.

И не даде с' Гамбети
Да л а к о поленка,
Он с јутра таки осети,
Да ј' земља п о т е ш к а.

Да богме даје т е р е т то
За гроб, овако нов.
Кад на њег скочи с чизмама
Дебели пустолов.

Покојник на час осети
На гробу свом quelque chose —
Но принц се Жером затрчо',
И разби црвен нос.

И вреле жеље принчеве
Напиле су свој хлад.
И Гамбети је опета
Земљица л а к а сад.

Телеграми.

Суптан Хамид Стармалом. Ја би се радо претплатио на твој лист, јер чујем да добро читаш аџикуран Турском народу; ал ево писам сигуран, да ме неће ду ове године бар десет пута убити — па зашто да ми пропадне претплата.

Маша Врбица напредњачкој влади у Београд. Ја држим да имам довољно неповерења у народу, — гледајте даклем па направите и за мене какву министарску столицу.

Бонту Алекси Протовом. Честитам ти нову годину, на сунцу слободе, какве ни у француској републици нема.

„Видело“ „Стармалом.“ Чујем да имаш за мене нове мумаказе. То ми је баш мило! Јер ја сам већ изгубио наду, да ћу живети чак до усековења.

Из Карловаца. Велика, страшно велика вода. Сад већ и наименовани види, да га растаља читаво море од осталога народа.

Шетња по Новом Саду.

CXXXV.

Био сам на п и к - н и к у.

А шта је то п и к - н и к? Запитаће ме који ли гонаклоњени читалац или која непретплаћена читалица, која није била никад у Новом Саду ни у Паризу. Шта је то п и к - н и к, ј е д е ли се то, или се п и ј е? Или: је ли то каква играчка, што се господска деца с њом и г р а ј у?

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА У БЕОГРАДУ

Јесте, драги читаоци, погодили сте. Пик-ник је заиста нешто, где се једе и пије и игра. То вам је једна лепа забава, која се од сватова само по томе разликује, што на пик-нику нема свекрве ни пунице, нема правог домаћина, него је сваки гост уједно и домаћин, и сваки је гост уједно и свекрва и пуница, и кум и прикумак, и девер и крцкало. А то исторично право на домаћинство стекао је сваки гост тиме, што је и он општој гозби допринео по које невино прасенце, калуђерску шунку, шпанољску торту и од кромпира салату. Овако постављени и претоварени столови јако сећају човека на карловачко „благодејејање,“ а сећају га нарочито тиме, што свега тога тамо нема. Овакви општи пик-ници држе се у Новом Саду сваке године по једанпут и с тога нас јако сећају и на омладинске скупштине, које се такође сваке године сазивају, само је разлика та, што Мађари омладинске скупштине не трпе, а на пик-ник су и ове године — као и иначе — у великом броју дошли и играли онако, како смо им ми дали свирати. Но пак се нису могли уздржати ни сада, да своју срџбу спрам свега што је српско не покажу, те као што обично газе ногама све што је српско, тако су и сада патос српског позоришног здања (где се пик-ник држао) ногама газили (особито у „чардашу“). . .

Него добро је приметно наш уважени господин М. да би овакве прилике најгодније биле, да се Срби и Мађари здруже и спријатеље: јер што петиције, журналистика и интерпелације не могоше да учине, то ево учини пик-ник: Мађари дођоше Србима у госте, с њима се лепо целу ноћ провађају и братски разговарају.

И заиста чисто је пасија била гледати, како час Српкиње играју „чардаш,“ час опет Мађари не играју „коло“. Једном речи, забава је тако сјајна била, да неби од сјајности своје ни онда ништа губила, да је мање Мађара на њу позвано било.

Доленомјанути и смирено потписани имао је част бити натеран да каже неку здравицу. Ова је испала скоро као нечији „божићни поздрав“ — није имала ни реча ни ушију. Још да се није мајстор Јефта лицидер благовремено накашљао, можда се још ни сада неби спршила, те би се оно хладно прасенце и ћурчије печење још нејма охладило, а у чашама би се на вину ухватила жабокречина, као што се ухвати ово зеленило на барама које дуго стоје. Да су наше штоване госпође одборнице саме наздравиле, уместо што су мене на то опуномоћиле, уверен сам да би здравица много лепша, чистија и пунија смисла била, јер ја сам о новој години прочитао толико „божићних поздрава,“ посланица, одачарских честитака и уводних чланака, да се чисто сам себи чудим и дивим, како сам могао и ону мрву смисла и логике искресати, ако је у опште и те мрве било!

На забави овој скоро до зоре нисам могао ни једнога гоета видети, да вади сахат из џепа, као да смо сахатове наше од Бонтува на поклон добили те се бојасмо да их извадимо, да неби когод опазио те нас денунцирао, или је томе узрок, што смо на забави тако добро проводили, да није ником ни падало на ум, да гледи које је доба, а некако смо чисто и заборавили да егзистира кревет, јастуци, шлафрок и папуче. Поред доброг и црног вина заборавили смо на благословену земљу Ханан, где мед и млеко тече.

За нашу забаву морао је читати у новинама и сам Дунав, јер је и он долазио и како се забава сутра дан продужила, долазио је и опет, али га даме (и дамови) не пустише да дође ближе. Шта више морамо му признати у заслугу, да је он толико галантан био, да нам се и за музику постарао јер само преко њега је могла доћи градска банда, да нам то вече свира. Јест, јест, то је било његовом протекцијом, и у опште штогод из Варадина добивамо, све то преко њега иде! Шта више, преко њега нам долази и из Карловаца све што је лепо и честито, поздрави и посланице, те како је Дунав због велике воде мутан, то кад се жели што лепо из Карловаца да се пије, мора се у оптативној форми овако изјавити: Мутни га Дунав одневе!

Него кад смо отпочињали (ако се још сећате) говорили о пик-нику и о Мађарима, заборавили смо да споменемо, да пик-ници нису наш оригинални изналазак него их је измислила мађарска влада у Будимпешти. А о томе ће се сваки лако осведочити моји кад помисли, шта је пик-ник: Кад разни људи за своје новце набаве и прикупе што добро, па то онда са свију страна пошљу на једно командовано им место по назначеној адреси. На пример кад се разни фондови: Текелијин, словачке Матице и гимназије, порцеја са свију страна и т. д. пошљу у Будимпешту, онда је тиме приређена господи у Будимпешти забава, при којој се они добро провађају и веселе и која се зове пик-ник. Разлика је само та, што овде код нас једемо ми сви заједно, који смо што приложили, ал оне наше фондове једу други. Ал разлика та није битна, него само формална, као год што и између „божићњег поздрава“ и „племените посланице“ нема никакове битне, но само формалне разлике, јер „посланица“ хоће да изгледа по форми својој врло „учена“ а „божићни поздрав“ врло „популаран,“ а у ствари је све једно, јер народ неће разумети ни схватити ни ону „ученост“ ни ову „популарност,“ дакле остаје опет све на старом, те можемо слободно бити безбрижни и весели; једина нам жалост само још остаје за оним шункама и „шварглама,“ што су из манастира Гргетега покрадене. Жалост је заиста, да су се лопови већ и у манастире могли увући!

Али једанпут је као ни једанпут! Један пик-ник, то је ко ни један. С тога нам није друго ништа преостало било, него да се сутра дан у вече опет састанемо, већ и због тога да нам се не би пребацити могло, да се ретко састајемо, као што се с правом може да пребаци патронату новосадске више девојачке школе. Сутра дан је још веселије било, не знам да ли с тога, што су новољнији гласови дошли о стању воде на Дунаву или је томе узрок, што смо сви дошли у простијем оделу, без балских накита, на забаву, шта

више и сам мој кум оставио је свој облигатни фрак код куће, па и опет је Европа остала мирна, изузимајући само Београд, где је опет један нов лист покренут!

И у намештају је било разлике између првог и другог вечера: прво вече беху два реда столова, но како је првог вечера мој брат М. пребацио неки „дуализам“ и раздвојио нас на браћу с ову и с ону страну сале (не Саве, јер сви смо били с ове стране св. Саве,) то се овога другога вечера томе клерикалству стало на пут тиме, што је један ред столова извесен на поље, само је један сто још остао на тој страни, али боље би било да је и тај један уклоњен, јер онда би се оно „друштво,“ што се цело после подне и цело вече онде картало, повукло гдегод у приватну кућу, где неби било узнемирено нашом лармом, свирком, играњем и наздравицама, у приватној кући би могли по својој вољи заповедати да будемир.

Још бих овде при крају рад био захвалити нашим милим, лепим и добрим одборницама, што су нам овако веселу и красну забаву приредиле. Ја бих се овде упустио да им опширно захвалим, али се бојим да ћу се опет заплести као онамад на пик-нику, кад су ме натерали да говорим, а немам при руци мајстор Јефте да се накашље. За то ћу укратко да кажем: Живиле, и много нас година забављале и веселиле!

Аб.

Уштипци.

☽ Најновији виц у Новом Саду, који се чуо о богојављењу по свима кафанама ово је: До сад смо о богојављењу ишли ми на Дунав, а ове године Дунав долази к нама! (Само што лане, ма да је био пролетан дан, нисмо ни ми с литијом ишли на Дунав, нити је Дунав долазио нама. И овом је ваљда крива — омладина!)

* * *

✱ У Новом Саду не може српска читаоница да нађе председника, у В. Бечкереку пак не може председник да нађе читаоницу!

* * *

✱ Новине доносе ужасан глас, да је у некој варошици у Русији цигаретом се запалио циркус, који је био сав од дасака, те је неколико стотина људи изгорело. И наш је новосадски циркус био од самих дасака, штала му пуна сламе, врата са стране нема никаквих — на зашто наша власт није забранила, да се у њему представљати не сме, него смо 6 недеља у опасности лебдили? ваљда за то, што је ту забрану у своје време „Стармали“ предложио?

* * *

□ Новосадске путунције добијају од министарства похвалан декрет, што су непрестаним одвађивањем воде из Дунава учинили да вода опада и тако су нам варош спасли од поплаве.

* * *

△ Знао сам ја и без бечких телеграма, да ће бити велике воде, чим су почеле исплаћивати неке посланице и поздрави и неки нови позиви на претплату.

Аб.

И опет наша најновија лирика.

Та докле ће већ!

Нова година осим што нам је донела вилику воју, која потопи толика села и варошиа, још је (као и лане) и мени специјално пашкодила тиме, што ме је песником начинила.

Једно јутро пробудим се ја, а у моме срцу осетим неку жицу, где се провукла кроз руку и крај јој ушао чак у прсте. То је била појетична жица. Али мора бити да је била електрисана, јер све су ми прсти нешто дрхтали. Потужим се једном пријатељу, који је пун искуства у тим стварима и он ми рече: Знаш ли шта је, то је у тебе повикла појетска жица, прсти ти играју, — они би да пишеш стихове!

— Ејнаопако! помислим у себи. Зар то под моју старост да дочекам! Шта сам ја богу згрешио, да ме у песника претвара? Зар ми није доста моје сиротиње и без тога! Зар ме није г. 1876. велика вода из квартира истерала, него још и струја песничка да ме поплави!

Шта ћу да радим. Прсти дрхћу све јаче. Морам сести да напишем коју песму.

Јест, али шта ћу, кад никаква повода немам. Ада Зуб је већ написао оде свима, коме је требало. Мени није ништа остало. Заљубљен писам ни у кога, па да излијем у песми љубавна осећања генералији срца мога, и да је у идеји провозам на поетичним каруцама са четири пегазуса преко Ћуприје моје фантазије у Сијон мојих жеља и идеала.

Баш ја тако разбијам главу шта ту да стихотворишем и већ сам због разбијања главе хтео и Visum repertum да ишитем, а оно ево ти мога Шандора, разносача „Заставе,“ те ме замоли да му напишем честитку за ново лето у стиховима.

— Та не треба да ме молите, него ја још вама велим: хвала!, што сте ми дали штофа, ви сте кројач по занату, па знате, шта је то хтети шити чакшире, а немати штофа; јел те да је то немогуће?

— Е. ал ја сам чуо (одговори Шандор), да се песме могу писати и без штофа, онако у ветар.

Ја погледим тужним погледом на мој уреднички кошар, а Шандору написам ништа одговорко.

Елем призовем ти ја Музу, па је посадим на фотељу срца мога и дадем јој за „јауз“ моја осећања, те док се она играла „фриште фире“ са мојим застарелим идејама, као са неким теткама и стрinама, дотле сам ја написао овај новоселтни поздрав.

На нову годину 1883.

Целог лета доносиш Вам
У „Застави“ умне хране,
Ви с цилофеком и чибуком
Читасте је натенане.

Од душевне оне хране
Што Вам носих свима скупа,
У водни су чланци били
Топла, сњажна, масна сува.

Политични преглед беше
Крепко месо с добрим сосом,

За душевни стомак красно
Кад с' залије пивским р о с о м.

А Д о ц и с и са свих страна
У м о к ц и су били красни,
За читаче занимљиви
А за кривце и опасни.

Т з л е г р а м и беху разни,
Ја их носих с неком језом —
То су били а с и ј е т и,
Или р и б а с м а ј о н е з о м.

М е с т н е в е с т и: Позориште,
Бал, Беседа, приход чисти —
Светковине и дочеци —
Та то беше д е с е р т исти!

А О г л а с е новинарске
Вадио сам на рукаву:
„Циркус“, „звона , „цвиџевгерих“
То вам беше црна кава.

Па тако Вам р у ч а к носих
И Ви увек бесте сити —
А да ли ћу — барем данас —
И ја тако исто бити?

Кад сам свршио стихове и кад су ме Муза и Шандор оставили, уђе ми и разносач „С р п с к о г к о л а,“ те тако и њему без Шандора и без Музе напишем ове стихове:

На ново лето 1883.

Имам част се представити
К'о разносач „Српског Кола“!
Пешке сам га разносио
Јер не држим своја кола

А не држим зато само,
Што ј' калдрма наша лоша,
Па с' точкови лако ломе
Те б' Вам онда доцкан доша'.

Него пешке брже, боље,
Хитам, летим по сокаци,
Па Вам „Српско Коло“ носим
Тек напшна што г' набаци.

Па му слова још миришу,
А хартија још му влажна —
Кад узмете у руке га
Да читате факта важна.

„Српско Коло“ сад улази
У годину своју трећу —
А ја данас свима желим
Мир, весеље, сваку срећу!

Много лета Ви тропаре
Новом лету да пођете —
А и мене разносача
Да који пут — напојите.

Уз то ми ће писмоноша и донесе пошту. Од свију писама, новина и партецетова, што ми тај дан стигоше, највећма ме обрадовао Германов „Божићни поздрав“ и Радићева „Посланица.“

Но још ја под утиском тих посланица стењем, а ево ти С т е в а н а разносача „С т а р м а л о г“ са скромном жељом, да му његова осећања према претплатницима „Стармалог“ изливем у стиховима, па да он сутра обује чизме и разнесе по варошн своја осећања према „добротворима,“ који допуштају, да им он сме и по цичи зими а по највећој припеци „Стармалог“ разносити.

Ја сам био исцрпљен већ од оног пређашњег стихотворисања, те с тога нека ми се не замери, што сам при писању Стеванове честитке правио плагијат из Германове посланице, јер на послетку, ја нисам Аца Зуб да могу бити увек оригиналан, као што за њега кажу, да је „оригиналан човек.“

Ево те Стеванове експекторације:

Посланица на нову годину 1883.

Божићеју милостију
Ја, разносач Стармалога“,
Пишем ову посланицу
Без „ордена жељезнога“.

Ја „совјетник тајни“ нисам,
Нит' „кавалер првог реда“
(Ал' се нисам ни наметн'о
Наносећи Србству вреда!)

И д а б р а н сам законито
В о ђ о м моћи доброг шефа,
Да разносим „Стармалога“
Што публици гради шефа.

Па разносећ' — право идем
Не кривудам тајном страном,
Те сад ево поздрав шиљем
Православним Христијанам.

Претплатници наши драги
Били нови или давни —
Једном служим к'о и другом
Сви су мени мили, равни.

Ја никога не „проклињем“
Нит' називам кога „врагом“ —
К'о што чине „кавалери“
— Ал ја нећу њиним трагом.

Него молим Бога вишњег
А за моје Србство цело,
Ја не желим к'о „кавалер“
Једном прво, другом бело.

Свима желим да им срећа
Свуд отвара широм врата,
То Вам желим без претворства
И библијских без цитата.

Уз те жеље још ћу да Вам
Уверење дадем тврдо:
Да ја немам свађалуке:
Даљ, Борово, Бело брдо.

Горепомињући смирени разносач „Стармалог“ **Стеванъ** с. р.

После ове муке (заиста ми је било м у ч н о пред неких и неких посланица) добро је мало поткрепити се добрим вином. Добра вина има у добром нашем Лазе бирташа. Отидем тамо мислећи да је свакој посли крај, али кад ми дебела Магда донесе тазе вина и још кад ме замоли, да јој неколико речи напишем, да гостима може честитати ново лето, онда сам увидео, да и при вину има поезије. Узмем задарски „С р п с к и л и с т“ са стола, јер сам знао да ће ту бити беле хартије, јер у сваком броју има по који „конфискован“ чланак те — запаљеним па угашеним палидрицетом напишем на празном (конфискованом) простору ове врсте:

На данашње ново лето,
Берићет Вам сваки цвет'о!

Пратила Вас срећа свагда,
То Вам жели Ваша — Магда.

Сад сам испио моје вино, те пођох кући, осврћући се на све стране чувајући се, да ме од куд не виде одачари, ноћни стражари, кестенџије и доктори, јер ће и они онда захтевати, да им напијем честитку за нову годину, да разносе сутра по вароши својим „добротворима.“

Аб.

Ћира. Је си ли чуо море, та ово је више него што сам ја очекивао.

Спира. А шта то?

Ћира. Ја сам помишљао, кад се војничка крајина приведе у устаован живот, да ће јој се са званичне стране казати: „једну мање!“ — На то сам ја био спреман.

Спира. А кад ово — ?

Ћира. Нема ту једну мање, него таки десет (посланика) мање.

Спира. Даклем изборни ред није само октропират, него је шта више децимират.

Ћира. Отац Герман је сада у великој неприлици.

Спира. Е да!

Ћира. Ако остане у Карловцима, — може се удавити. А ако побегне, — казаће се, да бежи од воде.

Ћира. Дакле Бизмарку су сада доктори препоручили, да још једно средство покуша, — т. ј. да пусти браду.

Спира. О боже, боже! какви ли нема болести, какви ли нема декова на свету.

Ћира. Заиста! И мени нешто паде на ум.

Спира. А шта то?

Ћира. Кад би нешто Анђелић добио са сним противну болест од које нема друга лека, већ да обрије браду. То би за цело, не само за њега, већ и за нас лековито било.

Нова реч.

Прочитао сам и ја божићни поздрав на коме је потписан „Горѣпомянутый смиренный Патріархъ Митрополитъ и Архіепископъ Германъ“

Мислио сам да у том поздраву нећу наћи ништа ново. Али сам се преварио. Нашао сам ново скована, лепу, сувременим потребама одговарајућу реч: „Нравопад.“

Штета би било да та реч пропадне. За то обраћам пажњу наших лексикографа, да „Нравопад“ упросте у српски речник, — али најпаче, вечнога воспоминања ради додадну, да тај „Нравопад“ имамо захваљити „горѣ помянутом“ оцу Герману.

Једна овчица.

Пуолице.

Даклем Рафагас ће се сада штампати у засебној књизи, и свако ће се моћи уверити, да у томе комаду нема ни жандара, ни тесака, ни разбијених глава, ни министра, који из ложе командира: удри! — једном речи, да је то све била пуста измишљотина погане опозиције.

Знате ли колико има позоришних зграда у Европи? — 1457. У први мах изгледа да је то много. Али кад човек помисли колико комедија и трагедија бива у Европи, — онда мора признати, да је према томе позоришних зграда још врло мало.

Двогласна скупштина, која је (да је живи здрава) прекорачила и у нову годину, добила је сада и ново име, сад се зове „изванредна скупштина“. (Бајаги, до сада је било све у реду).

Кад коме украду 74 шунака, то још није тако велики малер. Шунака ће бити и до године. Али кад коме украду и поједу автономију, то мало друкчије боли. — Даклем тешите се браћо калуђери, да има и већих страдалника од вас.

Ако вам ко каже да је у крилу српске православне, па још Панчевачке општине могао поникнути такав предлог, да се власт замоли да и последње две српске школе комуналише,— молим вас запушите уши и не верујте. Не верујте му ни онда, ако вам каже да је то сањао: не верујте му ни онда, — јер тако што Србин ни сањати не може.

Штампарска погрешка.

Једне новине говорећи о Маши Врбици и њеном богатству, хтедоше рећи да „знају где је темељ њеновом богатству,“ — но у место темељ слагач сложи: „Темеј“, а коректор не гледајући у рукопис, није приметио да је погрешка и остави тако.

Сад је питање, еда ли је то баш здраво велика погрешка, и треба ли је исправљати.

Чудновато.

У Београду се зове да је пречишћена полиција. То зна и Ђорава баба. Ал ево читамо у „Београ. Дневнику“ да су опомаднули хлебу, који пече Серафим хлебар нашли нешто — а што неби казао баш поименце, да су нашли једну ваш. Како се та ваш слаже са пречишћеном полицијом, то можда само Серафими и Херуфими знају, ми смртни људи не знамо.

Ја онда, откуда једна мала ваш да добије толики хлебац, — а овамо знамо да баш сада толики поштени људи губе и оно парче хлеба, што га имадоше.

Кали-мегданџија.

Досетке, наивности и др. из дечијег живота.

(Продужење)

На бадњи дан запитам девојчицу, кћер једног званичника: Шта ти ради мати? — „Једи се,“ одговори ми девојчица. — „Ето ти га на; а за што да се једи?“ — „Хтела је данас да прави сарму, ал не може нигде да добије протокола.“

— А што си се ти тако забринула Мацо?
— Мислим се нешто.
— А шта то премишљаш.
— Ја не знам шта да одговорим матери, кад ми каже: „пази да не разбијеш фламу!“ — Ако јој одговорим: „Нећу!“ она ће мислити да нећу да пазим. Ако јој одговорим: „Хоћу!“ она ће мислити да хоћу да је разбијем. Па ја, бога ми, незнам како да одговорим.

— Чико, и ја сам направила једну загонетку.
— А какву то? да чујем.
— Е, па погодите! Загонетку треба погодити, а не да вам ја кажем.

Евица је већ у седмој години па још се не разумева у сатовима. Више пута смо је поучавали и говорили, да је то срамота: гледати на сат, а не знати колико је сати. — Тако и јуче. А она ми на то јетко одговори: Али како ћу да знам, кад је округло.

— Је ли, тата, јеси и ти кад био мали?
— Јесам дабогме.
— А шта си био, — девојчица или мушкарац?
— Мушкарац.
Она се мисли, мисли, па запита још и ово: А зар су онда и деца имала браду?

— Јел'те кумо, хоћу ли ја добити после још једну јабуку?
— А као зашто би ти то хтела у напред да знаш?
— Ако нећу добити још једну, онда ћу ову полагано да једем.

Из мога сећања.

Познаво' сам једног старца;
Бројаница ј' увек брао.
Средом није ништа ио,
Петком није ништа јео,
А недељом није крао.

3—l. l.

Из школе.

Професор: Кажите Ви мени, како се деле Vertebrata (кичмењаци)?

Ђак (из првог разреда): прво с и с а р и; друго Aves (птице)...

Професор: Добро је, само сте ваљда заборавили да се с и с а р и зову латински „Mammalia.“

Ђак: Нисам, господине, заборавио, већ не смем да изговорим ту реч, јер ми је мама запретила и рекла уши извући, ако од кога дочује. Она каже да није лија.

Рубин.

Дакле признаје и „Позор“ да има глупих Хрвата“ изван Петроварадина. Неки велики Хрват (можда још ни мустаћа нема) из Петроварадина пише у 299. бр. „Позора“ и ово: „Glupavog, u pravom smislu, Hrvata kod nas nema. Nasuprot gde kog ćeš naći, koji je štono vele ludo dobar...“

Нама се чини да би он радо био изабран у загребачки сабор, тако на свршетку некако патуца; ми саветујемо л у д о добрим (овде је л у д о ваљда што ми велимо з д р а в о, али то није „по хрватски“) Петроварадинцима, да га не пуштају „изван“ Петроварадина, јер онда би био ј е д а н више. —

Мердивене.

За што латински језик зову иршавим?

Ваљда зато, јер се с њиме отварају рајска врата иршавим католицима.—

Грче.

Вистра глава.

(Жива истина)

Дошао У-н к порезионе уреду у З-н, да иште дозволење пећи ракију.

— „Колико ћеш данапећи,“ пита га чиновник.

„Богме ја не знам, реклису ми код куће 24 сата.“ одговори овај.

— А колико је дана 24 сата?

— Ох! ја незнам колико је.

— Дакле ти не знаш колико сати има дан?

— Ох! где бих ја знао на нашој секули (цркви) с а т показарио, нас не чује.

— Баш ме чуди, што то не знаш, ја ти немогу дати допуштење, јер ми давамо само на дан.

—Ваља да је од ујутру д'о у вече дан, од седам до седам сати.

— Па број де на прсте од седам до седам.

Сад он поче бројити на прсте, те ће смејући се рећи: „Охо! ја набројих већ двадесет, хоће ли толико бити?“

Грче.

Алекса Протов.

Алекса је тако чист
Као суво злато.
(Можда му је светлило
Од Видела дато).

Алекса је тако невин,
Као дете код маме —
(Тако невин, као што су
И судије саме).

Алекса је тако бео,
Као снег на стени, —
(Само, чисто белило,
Без трува румени)

Алекса је тако прав
Grad sind seine Glieder, —
(Можда му је Абердар
Позајмио мидер.:)

Кали-мегданџија.

Ђука и Шука.

Ђука. Зашто се — бога ти — г. Емилијан Радић пише „племенити“, кад је он калуђер, те се дакле одрекао свake светске сујете и славе?

Шука. На шта је то тебе тако чудно?

Ђука. Та ја знаш к'о штудирам, како ли се онда тек требао потписивати св. Сава, који је био царски син и оставивши дворове оца свога отишао у калуђере.

Шука. Е, то је опет друго, св. Сава није писао овако племените „посланице.“

Сионац.

Ђука. Бога ти Шуко шта су то апостоли?

Шука. То су били њих 12, који су слали „посланице“ ко Галаћанима, Коринћанима и т. д.

Ђука. Е, па то сад у Карловцима има опет један апостол. Који је то, је ли тринаести?

Шука. Тринаести је умро, ово је сад четрнаести апостол.

Сионац.

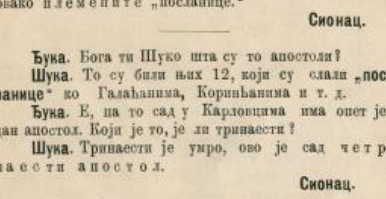

Сентиментална песма.

(по немачком).

Јесен студи, лето прође,
Већ долази хладна зима;
После зиме, — тад ће доћи
Прамалење нама свима.

Кад пролеће мило прође,
Тад ће лето да припече;
После њега опет јесен,
И' онда зима, па пролеће.

За пролећем опет лето, —
То ми тако срце дира.
Ох дивна је та природа,
Како уме да варира!

Абабан.

Чудновати близанци.

Господин Пера Н: шетао се промонадом, где опази младу дадиљу, која је водила двоје деце. Њему се допала. — т. ј. не дадиља, него деца, зато се мало задржа и рече дадиљи:

— „О ала су то красна деца. То мора да су близанци.“

— „Јесу!“ (одговори стидљива дадиља, која је ово дана тек дошла са села).

— „А чији су?“

— „Једно је господина Трифуна лаћмана, а друго господина Мојсила професора.“

Зашто прави тестаменат?

Неко у Пешти походи свога пријатеља и затече га баш где пише тестаменат.

— А што ти пишеш тестаменат? да те није ко позвао на дуел?“

— Камо среће да је то, — онда не би морао писати тестаменат? Него су ме позвали да при једном дуелу будем девер; — а ти знаш како при нашим дуелима зрна далеко лете од циља, — даклем може мене лако згодити. Зато се спремам за сваку могућност. (Fl).

Одговори уредништва.

„Писма из Вршца“. Ово прво писмо дало би због више места повода кривом тумачењу. Иначе мило ће нам бити ако ова писма продужите, али са обзиром на ону нашу примедбу.

Касем-у. Од послатих пет ситница, четири ће се моћи употребити.

Тинђел-у Кога можемо швигаром опоменути, не морамо замахивати таки топузом. А у овом случају немамо довољно уверења, да-ли је нама непознати Н. Н. и швигар заслужио. У опште наши дописници нађа да се сећају, да „Стармали“ поред своје министра строгости има још и министра правичности.

„Менажерија.“ Имамо много бољa појма о укусу наше публике, а да би држати смели, да би јој се овака шала допала.

Ч. Ф. Веома нам је суињено, — јер видимо да сте у тој ствари јако лично заинтересовани.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на

„ШКОЛСКИ ЛИСТ“ ЗА ГОД. 1883.

24. бројем завршује се четрнаести течај „Школскога листа“ и излази претплата скоро свима нашим претплатницима. У програму листа и начину излажења неће се ни

идуће године ништа мењати, а биће озбиљна брига уредништва, да „Школски лист“ буде сваком годином све бољи и савршенији. У нади да ће нас српски народ и нарочито српско учитељство и одсада и умно и материјално потпомагати, отварамо претплату за г. 1883.

Цена је „Школском листу“ у аустро-угарској монархији, у Босни, Херцеговини и Црној Гори 3 фор. а. вр. а за по године 1 фр. 50 нов. : а Србија за целу годину 8 динара, а за по године 4 динара. Који од гг. учитеља пошље новце за шест претплатника добиће лист на дар, а који скупи три претплатника добиће лист у пола цене. Исто тако добиће лист у пола цене и она гг. учитељи, којима је годишња плата мања од 300 фор. даље сва гг. слушаоци богословије, приправници и приправнице.

Претплата се шаље најбоље поштанском упутницом уредништву „Школског листа“ у Сомбор (Zombor, Ungarn.) а претплату за Србију прима књижара г. Великира Валожића у Београду. Молимо да нам се не шаље претплата за краће време него за по године.

Нашим црквено школским општинама стављено је високим школским саветом у дужност, да држе „Школски лист“ за своју школу, на што обраћамо пажњу гг учитеља.

Уједно позивамо уљудно високодостојнике и имућне чланове народа нашег да изволе и за год. 1883. даривати „Школским листом“ сиромашне школе наше, особито у будимској и горњокарловачкој епархији, у источном Банату, Босни, Херцеговини, Далмацији, Боки и Црној Гори. Имена њихова износићемо као и досада благодарно на јавност.

Још имамо потпуних екземплара „Школског листа“ од ове године. Ко за исти пошље 3 фор., том дајемо на дар потпун „Школски лист“ од г. 1881 и од г. 1880 све бројеве, колико се код нас налазе. Иначе уступамо „Школски лист“ од г. 1881. за 1 фор. (2 дин.) а бројеве од г. 1880. за 50 нов. (1 дин.)

У Сомбору 31. децембра 1882.

Никола Ђ. Вукићевић.
уредник „Школског листа.“

ПОЗИВ
НА ПРЕДПЛАТУ

Концем ове године истиче претплата већини наших поштованих претплатника, које овим учтиво умољавамо, да своју претплату за времена поновити изволе, како би ни се лист без прекидања слати могао.

Исто тако позивамо уљудно и остале сународнике наше, да својом претплатом притеку у помоћ овом подузећу, које се једино потпором народа одржати и развити може.

Ко је пратио за ово кратко време наш лист, могао је разабрати и правац и начин, којим идемо за остварењем оних великих начела, која смо у програму своме истакли, и којих ћемо се и отсада верно држати.

Ми смо се од своје стране трудили, да наш лист уздигнемо на висину савремене дневне књижевности. Брате ће наша бити и на даље да га на тој висини уздржимо. Прикладним уводним чланцима расправљаћемо сва политична питања, која на дневни ред долазила буду. Осим тога ћемо у истима нарочиту пажњу обраћати на прилике нашег народа, а као орган српске странке у троједници, на прилике у овој ужој нам отаџбини. У политичном и новинарском прегледу наћи ће читаоци обавештаја о свакадашем политичном положају у свету. За забавну лектиру у листку нашем спремили смо се посебно и у идућој години почећемо доносити један роман из светске књижевности, који своје опште припознате литерарне вредности имаде, и који ће читалачку публику веома занимати и уједно забавним путем многоме поучити. И иначе ћемо настојати, да у сваком погледу одговоримо свом задатку и да „Српски Глас“ буде вредан потпоре народа нашега, коме ће једино служити љубављу и пожртвовањем.

Мислимо дакле, да се можемо поуздано надати лепом и свестраном отзиву српског читалачког света.

Претплата, огласи и наплата огласа нека се изволе управити на администрацију листу, а свако оно, што се односи на уређење листа, уредништву „Српског Гласа.“

Нарубине без новаца не могу се уважити.

„Српски Глас“ излазиће и на даље двапут недељно и стаје за аустро-угарску монархију, српске државе и покрајине

на годину	8	фор. или	20 динара
на по год.	4	„ „	10 „
на четврт	2	„ „	5 „

Скупљачима уступамо 10% на њихов труд.

У Руми 16. (28.) децембра 1882.

Уредништво „Српског Гласа.“

Књижевни оглас.

Лав. Наичић као одговорни уредник, а штампарија Ветза и Вероника као издавалац и власник, оглашују да ће од нове год. у Вршцу издавати недељни лист за материјалне и просветне интересе народне, под именом:

СРПСТВО

Они умољавају сва уредништва српских и хрватских листова, да објаве излазак њихова листа, — што ми овим чинимо.

Програм, који је у огласу опширније изведен, по нашем мњењу пуно одговара савременим потребама народним.

Цена је листу за Аустро-Угарску годишње 5 фор, на по г. 2 фор. 50 — четврт год. 1 фр. 25. За Србију 12. — 6. — 3 динара.

Издавалац гарантује да ће лист излазити пуну годину дана и у том случају, ако претплата не буде довољна да трошкове покрове.

Молимо за пресуду.

У 28 бр. овога листа расписасмо награду за најбољу оригиналну хумореску и за другу која буде после ове најбоља; а пресуду, која је најбоља останили смо нашим претплатницима.

Рок је истекао. Сад молимо претплатнике наше да пресуде.

Има 7. оригин. хумореска, које могу добити награду. И то су по реду:

1., Ја као курмахер.—
2., Таковски крст.
3., Неколико црта из живота мога пријатеља Стеве.
4., Последњи лумперај.
5., Мали узроци.
6., Харалампије Гагић.
7., Шта учини љубав.

Ми молимо претплатнике наше, да се пожуре са пресудом, коју ћемо чекати до св. Саве, и онда ћемо у 3. или 4 броју наступајуће године обзнанити резултат овога suffrage universela. Свако нека јави коју од ових хумореска сматра као релативно најбољу, а коју као другу, — али са пуним потписом свог имена. Гласати могу сви претплатници а и они који „Стармалог“ добивају бесплатно или у замену. — Волели би да нам се то пошље дописном картом, на којој да не буде написано ништа друго, само то. А ако ко у писму пошље у коме и друго што има, то ипак нека пресуду своју обавка напише на артији у величини дописне карте, да нам буде олакшано при бројењу гласова.

Уредништво „Стармалог“.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 20 Јануара 1883. Бр. 2.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали" излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Класник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукалем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ПРВА ОДСЛАНИЦА НА ПРВУ ПОСЛАНИЦУ.

Cur te (или боље рећи: куртала те) pastorem esse facis, cum sis ovis? (Quinisextum concilium oecumenicum in suo LXIV canone de relatione inter hierachiam et fideles.)

Пуно речи и пуно цитата, —
Од довратка не виде се врата;
Од бусија не види се шумља;
Од мудрања не види се умља;
Од трзања не види се мира;
Од блејања не чујем пастира.
Бог би знао од куд све не црпи, —
А артија све то лепо трпи.

Ко прочита види празна дата,
Стари пос'о илада адвоката:
Види да су ти „разлози тврди"
С оног краја, од куд риба смрди.
Види трулеж, ал не види лека
— Само црне конце врх себека.

Посланица „племенита" Рада! —
Али каква — ен' о н а к а р а д а;
Н а к а р а д а, то је име право, —
Емиљане, боље да си спав'о!
Крепио би с' мождя где у трави, —
'вако си се подер'о на јави.

Богослове, падају те труди,
Протосинче, провиде те људи,
Брзоплете, кидљиве ти нити,
Стрмолете, знамо куд ти с' хити.
Мреже плетеш, у њих си се сплео, —
Суј етинче, ти би митру хтео.

Зато тражиш у софизма блесак;
Зато цркву намичеш на песак;
Зато стазе у натрашке тјташ;
Зато бистри извор силом мутиш.
Ти би жезал и палицу, Раде,
Па ма од куд, само нек се даде.

Стани мало с твојом канонадом
(Ма да волеш играти се с брадом),
Да ти кажем шта си с ума смео,
(Ма да мислиш мудрост си појео)
П а с т и р прави влада се по души,
Ц р к в у диже: к о н а р о д у с л у ж и.

Наша црква — или ће без штапа,
Или ће је прогутати папа.
Олтарници ил ће пример дават',
Ил ће свето за клето продават',
Својој страсти зидзукати дворе,
На зло наше — ал на своје горе,

Завуц'те се у свој калеж худи,
Изврћите каноне по њуди, —
Али црква није ваша сама,
Ваша ј' толко, колко вам је дано,
Та н а с ради Христос је сграђи;
Стуб јој в е р а, ма без калуђера.

Шетња по Новом Саду.

CXXXVI.

Како сам недавно на блажене успомене „пик-нику“ у нашој позоришној згради мало прозебо, то ми доктори препоручише, да се лечим зној ењем, јер — веле — сваки назеб ваља на зној истеривати. С тога ми нико замерити не може, што сам се одмах умотао, сео на кола и отишао на — гимназијску „Беседу“. Онде сам се усљед топлог дочека од стране приређивача, усљед ватрених очију наших госпођица, усљед вредог чуства, изливеног у отпеваним песмама, и усљед врућег пива такоозвано ј ио, да сам на назеб (и добровољни прилог) сасвим заборавио те тако брзо од моје ревме оздравио, као да сам се лечио по Пелагићевом „Стварном учитељу“.

„Беседа“ (не мислим „беседу“ архимандрита Самујила, што је о новом лету у Карловцима говорио) била је заиста красна, као што смо већ и навикнути од „Беседа“ наше дичне гимназијске омладине. Наши ђаци беху врло добро расположени и после „Беседе“ полагаху матуритет из „валцера“ и „кадрила“ са најодличнијим успехом. А сваки ће ми допустити да се при овим предметима човек фактично већма з н о ј и, него ли при тригонометрији и аналитичној математици. Они су играчице некако веселијим лицем т р а ж и л и, него што иначе т р а ж е логаритме, а у кадрилу су вештије п р е в о д и л и своје играчице с једне стране колоне на другу, него што многи п р е в о д е Тацита и Херодота. Својим играчицама су жиље и боље д о к а з и в а л и своје поштовање, него што је нико кадар д о к а з и в а т и Питагорино правило и Архимедов закон. Чинило ми се шта више, да су многи лепшега уживања и допадања налазили на ц р н о ј к о с и какве госпођице, него ли на к о с и н у су алфа, који је у осталом многима такођер п р и в. Било их је, који су радо студирали и б о т а н и к у, посматрајући ц в е ћ е госпођицама на глави и већ где оне то помоћу. Неки су се тужили госпођицама на своје к у ћ е в н е з а д а ћ е, а ове су им одговарале, да и оне за своје к у ћ е в н е з а д а ћ е баш много не маре. Незнам да ли је који пријатељ м и н е р а л о г и је нашао на које п е т р и ф и ц и р а н о (у к а м е н претворено) срце које госпођице, али сам својим очима видео да су се ниже гимназисте врло радо скупљале око добродушне госпође Петермајерке, која је продавала срца од бомбоне и ушећерене бадеме и наранџе. Многи су овом приликом засведочили и своје г е о г р а ф с к о знање, јер су кад музика засвира умели врло брзо и без компаса да нађу своју играчицу, знајући са свим тачно на ком се крају (ног силног) света налазе и под којим географским градом — стоје. Ф и з и о л о г и ју су такођер добро проштудирали, јер су знали чиме се оно осећање, што га физиолози зову ж е ђ, најбоље засићује. И р е т о р и к у су тако исто добро проучили, јер здравице млађаних говорника, намењене њиховим милим и драгим наставницима, беху заиста лепе и свакога су у срце дирале.

Но као што год су они све оне студије овог изузетног вечера, ових часова одмора од озбиљног рада, пригрлили, тако они — уверени смо — преко

ПОДЛИСТАК.

Један дан из ђачког живота.

(Хумореска.)

Духови су, православни и католички, заједно. Време красно: ни ветра ни кише ни жестоке припеке — најлепши пролетњи дан, као што га је могао бог створити.

Него и прилично тако великом свецу лепо, угодно време; јер да је каква непогода, не би се могао тако лепо прославити, па би Духови прошли као и да нису Духови.

Овако се све то спремило, да изиђе напоље у шеталиште. Ја какво је дивно шеталиште то — бечки пратер!

Око 3 сата по подне отпочеће музика, наравно не на једном месту, него у свакој рестаурацији скоро. Онда ће се ударити и славина у пиву бечку пива и свет ће се све у већем броју скупљати.

Проводиће се то, како је ком воља. Читав Беч ће се веселити. Ко ће шетати пешице дивотном испливаном алејом, ко јахати на помамним коњицима, ко се возати у лепим лаким кочијама — као што то већ о лепом дану увек бива.

Једном речи, биће забаве пуно, као што се и по вароши већ види, како се по улицама све то ужурбало: једни траже кола, други јуре кући да се пребуку и. т. д. Све се радује и једва чека да мало само захлади. . .

Све? Зар баш све?

Хајдемо у кавану „Унгарију“ на Вајзгербериме. Хајдемо, ту је српски стан, ту долази Србадија, универзитетије бечке. Јели и ту спреме кавне? Хоће ли се и овде веселити?

Куку леле, та данас је 28. мај. Словом речи: двадесет осми! Како ли ће ту бити шићара, кад се то још од потопа није догодило, да је коме гажа дотрајала преко 25-ог!

Ручак је прошао у велико. Свет, који ће пити каву тај долази већ.

Ево и Србадија се већем почиње скупљати. Ваљда ће се овде састати, да дочекају 3 сата, па да се скупа крену у пратер?

Први је дошао ча-Лаза, правник. Ено га седи за столом у прикрајку. Него ни није весео — а — то — нису добри знаци. Код овога је 28. учинио своје.

А, сервус, сервус — ево долази и друга братија.

— Здраво Мика.

— Здраво ча-Лазо!

— Сервус Којо!

Поздравише се и поседаше једно уз друго, не говорећи даље ништа, као да се већ разумеју: да свакога једна иста рана тишти.

У то се поново отворише врата. Улазе опет више њих, који се такођер придруже истом столу.

целе године школске озбиљно и својски прихватају своје учење предмете како ваља, јер знају да од сваџе предноће њихове зависи срећа и благостање не само њихово лично, него и целога народа, за који се они спремају да раде и да се и боре. —

Али као год што сунце има својих пега, тако је и ова сјајна забава имала и својих мрачних страна. Прва мрачна страна беху они мрачни ходници, који би се за 200 фор. што се за дворану плаћа, могли заиста лепше осветлити. Друга је мрачна страна била, што се у женској гардероби догодио таки неред и дар мар, да је за тражење хаљина при поласку, које беху по креветима и испод кревета и столова у највећем нереду поразбацане, требало скоро више времена, него за целу „Беседу" с играном заједно. Нумере са хаљина беху поотскидане и хаљине лежаху раштркане као на „тандa мајку" и ко је желио до својих хаљина доћи, морао је сам чепркати по оном метежу, а госпођа гардероберка изволела је уз то још бити „гроба", као да су госпођице кривe, што она није боље васпитана. Трећа и највећа мрачна страна ове тако лепе забаве беше то, што је ноћ као у пркос тако брзо прошла као да смо се „фарбла" играли. Други ћемо пут молити управу за мало дужу ноћ, а ако је могуће и за мало дужу дворану, јер овде смо изгледали као харинге у буретy код мога брата Мите. Но док и наша „Читаоница" сазида онакву палату, као Сомборска, ваљда ћемо и ми имати већу салу (а добро би било имати и више сала, но биће и тога, док будемо материјално дебљи, јер сало долази од дебљине).

Аб.

Уштипци.

✱ У Вршац долази ових дана наше народно позориште, а тамо се даје гледати и пека г ђца Ката, која је 460 фуната тешка. Видићемо ко ће код вршачких Срба превагнути: позориште или гђца Ката од пет центата.

* * *

Дунав дакле опада и нема више опасности по Нови Сад. Бог је великодушан и милостив, те нас је спасао, макар да нисмо о богојављењу по старом православном обичају посили литију на Дунав.

* * *

Анђелићев божићни поздрав писан је полак с Јотом а полак без Јоте. Опажамо у њему чак и Титу (Θ), мал' не рекох Тису. Иначе је г. Анђелић канда већ и до ижице (ѵ) дотерао. Да чудне ортографије!

* * *

✱ Инжињир београдски г. Љочић најављује у званичним новинама, да он неодобрава, што му сестра ђца Др. Драга Љочићева полази за Рашу Милошевића, и одриче се ње с тога. А да ли се ђца Драга њега прекаше одрекла, кад је он полазио за Чедом и Бонтувом?

* * *

☐ Г. Паита сапуницијa кортешује по Кар-

Келнер је дочекивао и нудио редом госте: шта заповедате? Каву? црну, белу? . .

— Доцније, доцније... гласно је општи одговор — јер тако се келнер најлакше одбије. А „доцније" се — новине прочитају и Шаву обично „емпфелује" и не узевши ништа, на се тако јефтино проће. Други пут ћемо опет узети, али на кредy, па тако се извуче до првог.

Мир и тишина владала је међу друговима, док се Емил неокражи, да је прекине.

— Шта је, људи, има-ли који новаца? Та требало би мај изићи мало кудгод напр у пратер. Могли бисмо коју искашити?

Још се није ни одговорило на то питање, а струне унутра Шаца и први му поздрав беше — ништа друго него отворено: Који је данас брађо? Има-ли ко новаца? Ја немам ни потуре, дајте, зар не ћемо изићи мало куд и други поштен свет иде?

Аја. Нико се неодазива! Та 28. је, проклети 28.

Неки су се смејали; неки климали главом, где се не налази ни једног доброг јунака, да се похвали; неки су уздисали — само је ча-Лаза ћутао, дрхећи чачкало у зуби и слушајући чудни диван своје дружине. Од један пут се подиже, тресну песницом о астал и завапи тужним гласом:

— Ихи на таки живот, ихи!... Па онда каже школују се — школују се, ћаво однео тако школовање, кад си увек гладан и жедан. И поносим се незнам, што живим токорсе у великој варoши, у богатом Бечу. Куртала ти таког поноса, кад неможеш ваљда јести ове велике куће и шарене „ауслаге"!... Ej боже шилао си већ свуда реформаторе, и овде и онде учињене су какве такве промене, уведене колике-толике олакшице, само код нас ћака нема нико да поправи ове ужасне прилике, да буду поле ђеце, него тако на тако, пати се! док си жив!...

Нема ти већег мученика од ћака!

Тако је филозофирао ча-Лаза и још би можда и даље терао, да га не прекидосмо ми општим громовитим својим хв, ха, ха!.. јер нам се дало на смеј, шта му је уједаред наспело.

Та да, привати ча-Лаза опет; сто је данас неки тобоже великн благдан, требало би изићи кудгод. У пратеру банда... трка... свако ти се то весели, а ми седимо овде с покућеним новсима. Немамо ни сви скупа колико вреди једна чаша пива, а није да идеш куд год. Куд је пристао човек с празним џепом? Не знам баш јесмо ли и ручали сваки — најпише у народној кући. Ето ја први писам. На још ми Жан нуди каву! Треба ми кава; не знам на чега да је пијем. О, не гледајте ме, што држим чачкалицу у зубима! Морао сам је узети, ма да немам зубе одавна чистити. Јер како сам гладан, изгледа ми, као да ми се у трбу провиди, па, рекох, да узмем бар џанштохер, нек преварим свет, ко год би посумњао, да сам заиста ручао. Но ја знам како ми је!

ловчићком срезу за неког адвоката да буде посланик. Мора бити да је тај адвокат до сада бријао без сапуна, те сад хоће сапунџије да му се умиле!

Аб.

Кључани голубићи.

Било је то на једној вечерњој забави.

Једна млада госпа потужи се друштву да јој нешто позлило.

— А шта сте јели, госпођо, да нисте покварили стомак?

— Јела сам код куће голубића, одговори госпа.

Но међутим би њој све горе и горе и спопаде је права мука.

Изведу је брзо у ходник и један јој господичић прихвати главу.

Кад природа поче да избацује из стомака ону шкољвност, а оно лети све сам жути пасуљ те све одскаче од патоса.

— Аоха рекиће господичић та то су били пеки кључани голубићи! Но међутим је госпи одмах лакше било и весело је вече провела, само се мало срдила на природу што јој је олала)

М. Ванцага.

Комотизира

Оде пући ђак на божићне ферије, па нешто грозно глупаво рече.

— За Бога како можеш тако несмислено говорити? кара га отац.

— Ех, оче, ја не мислим кад су ферије; онда комотизирам у сваком погледу.

Касем.

Ребах.

Брат Јаша. Брат Ициг, молим на једну реч.

Ициг. Да чујем!

Брат Јаша. Воло би да осигурам живот моје жене. Не би ли ми хтели казати, шта да радим у овој ствари?

Ициг. А зашто би хтели да осигурате своју жену?

Брат Јаша. Зашто ће скоро умрети на онда ћу добити много новаца.

Ициг. Па зар вама није доста тај ребах, ако се ње опростите?

Касем.

Кратка критика.

Глумац: (У вече се састане са критичаром у гостионици) „Ала се радујем, што немам посла на позорници!

Критичар: И публика се врло радује.

Касем.

Опет прекидосмо ча-Лазу општим смејањем, ма да ни сваком трећем није било до смејања, будући да је мало који срећније прошао с ручком од ча-Лазе.

Истина, оно би требало да се може ручати и на кредит, али ако и има дабоме таких људи, који верују — оно би прво требало да нађе какав спаситељ, па да поплаћа старо, којег има на све стране. А ђак се на свог дефицита сам никад не може искобељати — јер од куд да залиши за стари дуг, кад је сваки месец дужи од ма какве плате; па и сам фебруар!

Опет би вађда ча-Лаза „узео реч,“ да се нађња није на другу страну обратити морала.

– Он је, он је! Ево га!

Ко? Он, он, општи спас ако усхте то бити.

Улази филозоф Костантин. Ни пет ни шест него опет стара песма:

— Имаш-ли новаца? Хеј, имаш-ли новаца, дај овамо! Костантине, не шали се!

Ето то се заорило из свију грлаца јуначких — то је било поздрав.

У тренутку се скупи братија око новодошлог колеге, окупи га, да га введе. Залуд се он брани:

— Гле, гле који сте, маните ме бежите!.. Каквих новаца?.. Откуда ми?...

— Шта од куда ми?... Као да ми нисмо били под таблу и видели да ти је пратар универзитетски исписао име на таблу, да имаш на пошти новаца! Па као да нисн видео и дигао? — дај овамо мани се комедије!

— Е мајстори једни, а баш сам сад мислио да нико није видео, јер сам одма отишао и дигао. Него... не, не... Не могу вам ипак дати; морам исплатити „цалкелнера,“ што му још за прошли месец за јело дугујем.

— Какав Фердинанд, какав „цалкелнер?“ Гракну братија у глас.

У тренутку је било, кад се Константинов бућелар створио у туђим рукама; братија га отела и дели. — Теби 2, мени 2, теби 1, теби 3 и тд. Костантинова имовина подели се међу браћом — с њим заједно. Јер тако то бива. Један помаже све, сви помажу једног. Данас ти дајеш, сутра ти отимаш — и тако редом. Право комунистически — „види се, да су Срби, „особито“ омладина потпуно дозрели да прихвате леп идеју комунизма. Отуд и јесте онај чудни однос, да нити има кога, да му ко није дужан, нити кога, да није коме дужан.

Разведри се небо разбише се суморне облачине над главом бедне раје, која је без тог јединог случаја могла можда жељовати о благ дану луховском!

— Хајдемо у пратер!.. Хајд ко ће у пратер на пиво? Зове брат Милош а прихваћа Стеван.

За час се удесише — та Срби су у опште и навек сложан народ.

— Хајдемо, хајдемо;.. Гле, ко ће седити ту, да се дави у диму кафанском. Хајд!..

„Хајдемо, браћо храбрена!..

Дан...

(Свршиће се.)

Ћира. Шта ће бити кад протосинђел Емилијан изда све три своје посланице?

Спира. Онда ће бити једна сланица и по.

Ћира. Сланице ће бити, али соли канда неће.

Спира. Бар атичке не.

Ћира. Јели тителски начелник Николић задовољан са својим јубилеумом?

Спира. Како не би био задовољан, кад је и сам „рацки бог“ био на балу.

Ћира. Принц Жером је хтео врло много плаката да налепи по ћошковима.

Спира На је-ли налепио?

Ћира Налепио је.

Стање здравља није баш најповољније.

Дунав је опао. А неки долови опет имају водену болест.

Балције пате од неспавања.

Мађарски бркови нешто се усукали.

Француска република имала је мало црвена ветра.

Који су били у Београду, вели да рђаво изгледа.

Горња Крајина је, осим многих других болести, још и од горице болна

На снегу се опажају сви знаци падавице.

Код наших полутана спрема се наступ.

Неки опет имају гријжу (савести). — Али то је добар знак.

Динамитски патрони и неке цигаре пате од фрасова.

Бонту пати од затвора, — а у процесу његовог слатког пријатеља, Аце Протова, опажа се са свим противна болест.

Чокоти стрепе од филоксере а филоксере опет имају гроз(д)ницу.

Јевропски мир пати од неког чудног сврабa, — а дипломате имају дрктање.

На мајстор Јефту лицидера, баш у по пикника и у сред здравице пашао неки неодољиви кашаљ. (Но Немци и Мађари, који су се у томе друштву десили, веле, да то кашљање њима ништа није сметало).

Како се времена мењају.

Кад сам ја био дете, онда су ону шумицу у Н. Саду преко од градња и сами Немци звали „Фрбак,“ — а сад је Срби, па још и у новинама називају „Телбервалд“-ом.

Свеци краду крушке.

Кад је покојни поп Баба из Срема био у Карловцима у богословији, десило се једаннут, да је са своја два друга пошао у виноград некога Карловчанина, да краде крушке. За оваком посао најзгоднија је ноћ, те тако и наши богослови употребише то згодно доба и одоше у виноград. Но како је мрак био, то да би попевши се на дрво, боље видели, те брже могли свој посао радити, потраже они и нађу у колеби неки крш лончић, наложе ватру и напуне лончић жеравице, ватру погасе па се са лончићем попну на крушку.

Но Карловчанин, чији је виноград био, случајно баш те ноћи дође у виноград да види да му ко случајно не краде воће, па осети да има неког на крушци. Баба и његови другови ћутаху као заливени.

А мој ти се Карловчанин продере на њих:

— Доле с крушке, јер ћу вас сад каменьем!

Но богослови ћутаху још једнако.

Али кад виде Баба, да се газда од винограда сагнуо, па кући камење, а он ће тек громогласно повикати:

— Свети Илија удри овог безбожника твојим огњем живим!

А братац, који је држао лончић са жеравицом изврне лонац, те жеравица поче падати доле с крушке, а мој ти Карловчанин помисли, да је на крушци заиста свети Илија и други свеци, можда главом св. Пантелија и други, те ти заборе нокат, па бежи молећи се у себи богу да му опрости греха, што је на свеце хтео да дигне своју грешну руку.

Некад било сад се приповеда.

М. Ванцага.

Да не озебе пеј.

У некој варошици квартираше неколико солдата код једног позната ципије.

Наравно овај господар је увсо кукавне солдате у тако лађну собу, да им се и памет смрзла од страшне зиме.

Солдати су чекали, да им угреју фуруну, ал не дочекаше,

Кад им је додијало чекање, рекне један солдат другоме ал наравно да и домаћин чује:

— Бога ти Јоцо смилуј се на ту фуруну метни на њу твој огртач, да се не смрзне несретница!

Касем.

На свако питање може се одговорити.

У једном друштву поведе се реч о томе, да ли се може одговорити на свако питање. Неки доказиваху, да то не може бити, јер једна луда може ставити тако питање, на које ни сто мудраца но могу одговора дати.

— Чуо сам ја то већ стотину пута, — прихвати неки домишљан, који се ту десио, — али ја вама инак кажем, да ћу ја вама на свако питање одговорити, па било оно лудо или паметно, — то је мени шецко једно.

— Но, то би баш волели видити!

— Е па добро а ви пробајте.

И дружина редом поче да ставља разна и то врло чудноватa питања, на која је тај домишљанац таки одговорио, — и то, да видите, не баш сасвим сакато. Ево вам примера ради три така питања и три домишљанова одговора.

I.

А. Како је то, да се Чивути и ногама и рукама опиру само да не буду војници, — а кад се какав „кнефт“ појави, ту су ти они први?

Домишљан. То је са свим природно. Јер они не воле проћ у н т е, већ проц е н т е.

II.

Б. Стидели се Мађари, кад се сете, да су нам негда обећавали ј е д н и к о с т?

Домишљан. Боже сачувај! Они овако веле: Ми смо овде домаћини, а ви сте наши костоши. Ми, сећајући се обећања нашег, дајемо вам такав к о с т, на који се ви морате ј е д и т и. На зар то није ј е д-н а-к о с т?. — ха?

III.

В. Зашто Цигани (:ма да имају свога војводу:) инак немају свога патријарха?

Домишљан. За то, јербо су Цигани сви црни; па им нико не може патријарха наименовати, — јер се не разазнаје, који је од њих најцрњи.

У томе друштву, десно сам се и ја — „Стармали.“ Кад дође ред на мене и ја запитах Домишљана „Море, Домишљане, били се ти најмио у нас, па да делиш одговорност са уредништвом нашим и да одговориш на питања, која би нам дошла из публике?“

И на то је, ујков, знао одговора дати, — одговори: Би, а зашто не би!“ —

И тако се сада умножио персонал нашег друштва, и ми од сада отварамо сталну рубрику „одговора“

„Одговори нашег Домишљана.“

Сваки претплатник наш има права у разним сумњивим и чворноватим питањима обраћати се са кратко формулисаним питањем на нас, а наш ће Домишљан потрудити се, да чворове раздрешује. У сваком броју одговориће на неколико питања. Питања могу бити врло мудра, али баш ако се ко усили да и какво лудо питање истеше, наш Домишљан ни од тога посебни неће. Граница нема других, осим граница пристојности и добре намере у нашим питача.

Замишљена приповетка.

„Мрзите се, свађајте се,
Процесе терајте, —
Без поуке вере своје
Децу остављајте.
Тужујте се, — час општину,
А час председника,
Општинаре сваког редом, —
Та процес је дика.
Учитеља пред суд вуците,
А школа нек зева,
С комшијама гложите се
И с десна и с лева.“
Тако б' попа придикао
У нашему селу,
То јест, кад би придикао
По своме начелу.
То би била придикица
Нашег попа Паје. —
Ал на срећу он нам никад
Придике не даје.

у Б—ци. **2 x 2=4.**

Промена презимена.

У Падерборну живи један чиновник који је имао врло мачије презиме. Звао се „Мијау.“ Није му се допадало. Замолио је и добио је дозволу да може презиме своје променути и од сада се звати и писати: „Муау.“

Ми се не би осврнули на овај велеважан догађај, јер се дешава и код нас да људи мењају своја презимена (обично остане своје лепо старинско презиме, па уз њу ма чије само ако мађарско ухо не гребе:) — али наш колега „Bács-Bodrogher Presse“ добро се сетио, па примети овако: „Али би то шпас био, кад би мачке у Падерборну сад на једаред окренуле другу поту, — па у место мијао од сада да вичу: Муау!“ (А то би се могло врло лако догодити, јер мачке у Немачкој, а баш и у целом свету, имају то право, да не морају ни дозволе искати, кад би хтеле да учине какву промену у окиру своје автономије.

Песма о пићу.

Ко год само пити мари повода ће лако наћи;
Та пије се на свечари, — а пије се и на дћи.

Један пије да не заспи, други вином санак хита;
Петар пије порад жеђи, Паво — ради апетита.

Пије с' после масних јела, — ал и онда кад се пости.
Један пије што је снажан, други пије због слабости.

Старци пију јер су стари, а младићи јер су млади.
Зими с' пије: да се грије; лети: да се порасхлади.

Један пије јер је богат, други пије јер је дужан:
Један пије јер је весо, други пије јер је тужан.

Неки пију да се бију; неки јер се братит' хоће.
Једни пију рад' дружине, други пију због самоће.

Било јутро, подне, вече, — вино вели: сад је доба;
Један пије јер га жеђе, други пије да га проба.

Исто с' пије кад се пође, ка' што с' пије кад се уђе!
Газда пије: његово је; а гост пије јер је туђе.

У крчму се лако ступи; за пиће је увек згода, —
Шваба пије кад што купи, а Рацина кад што прода.

Пију мудри, пију луде; и средњаци с' вина лате;
Један пије јер му пуде; други пије, јер му крате.

Мирски људи оци свети, свако пође што да слави;
Један пије кад се сети, други кад се заборави.

На послове друге врсте једва с' креће наша нога, —
Ал за пиће увек биће и титула и разлога.

(По Fl. Bl.)

Женска рукотворина.

Јоци Бељцу било врло изгребано лице, кад се састао са једним својим пријатељем.

— А шта си ти радио Јоцо? Шта ти је то на лицу?

— Е брате одговори Јоца Бељац са огорченим хумором — то је женска рукотворина!

Правда.

— Господине бирове! Донео сам вам лонац масти, намажите точкове мога процеса.

— Добро синко. Штогод узмогу све ћу учинити.

*

Једва затвори врата тужилац, долази, оптужен.

— Господине! Донео сам једно свињче, помозите ми.

— Добро синко. Радо ћу ти помоћи, ако се може!

*

Прође једна дугачка година, и онај добије процес, што је свињче донео.

— Господине! ослови судију тужилац. — А мој лонац масти?

— Жао ми је синко, врло жао, а шта ћу кад га је свињче оборило.

Од куд га он познаје!

Оде цигањин код спахије да му честита ново љето, а у исти мах дођу гости спахији, а цига се завуче у бућак.

— А од куд ти мене познајеш циго? запита спахија.

— Тек одавде из бућака.

Који су слабији?

Два трговца се разговараху у кафани о свињама.

Рећи ће један: видио сам у Србији тако слабе свиње, да су тек онда имали сенку, ако су двоје стали једно уз друго.

— То није ништа — упаде му у реч други — ал ја сам видео у Взашкој тако слабе, да су се кроз пукотине од дасака извлачили, и моро сам им џомбове на реп везати, да их не однесе ветар.

Филозофија у пијанству.

Неки пијаница батрга по сокаку, па овако размишљао:

— Богаташи, — јест богаташи! Шта могу они? Ни они се не могу већма опити, него ми!

Лајтнант.

Весело друштво седело заједно.

Дека хтеде показати како му је паметно и отворено унуче те је запита:

— Рећи ми само Данице кога волеш овде највећма?

Даница погледи сваког, па види најпосле неког лепог лајтнанта на канабету.

— Господина лајтнанта! викне она.

— Њега! А за што?

— Јер њега и мама највише.

Умирење.

Јоца: Душане, ал си ти грозан магарац!

Душан: А ти си Јоцо још већи.

Отац: (дође случајно у собу и не знајући о чему се деца препиру, хоће да их умири). Али децо немојте се свађати, та имате обоје право!

покупио: **Касем.**

Умољавамо.

Умољавамо наше претплатнике, да се што боље пожуре са пресудом, која хумореска да добије награду.

До сада смо врло мало гласова примили, а да би то могло важити као израз опште пресуде.

УРЕДНИШТВО „СТАРМАЛОГ.“

Нове књиге

послате уредништву на приказ.

Дела Ђуре Јакшића. Књига III. Приповетке. У Бео граду у крољ. Српској држ. штампарији 1882. Цена дин. и по (чист приход иде на потпомагање породице покојникове

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме првом броју за 1883. ове чланке: 1. Нове чизме I. (песма са сликом) 2. Само кад се покајао (приповетка) од Зорана 3. Милошу (песма) од деда Матије 4. Нове чизме II. (песма са сликом) 5. О старим Словенима од Радојице 6. Зоотропски колут 7. Шта ласта о себи приповеда (приповетка) 8. Припитомљени лавови (са сликом) 9. Цуцу, цуцу (песма са сликом) 10. Смејмо се оном, што је за смејање од Св. 11. Даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Ђ О С А.

Лист за шалу и збиљу.

Сувремени сликар нашег јавног живота.

(Година III)

Излази у Београду четир пута месечно. Власник и одг. уредн. Влад. Милојевић.

Цена: За Србију годишња 12 дин. (6. – 3.).

За Иностранство годишње 7 фор. на по год. 3 фор 50. нов.

Доноси у сваком броју више илустрација.

СЛОВИНАЦ.

илустр. лист за књижевност, умјетност и обртност.

Ступајући у VI. год. позива и на даље на предплату. Излази у Дубровнику (ћирилицом и латиницом:) трипут мјесечно. Цена му је за Дубровник 4 фор, за остали крајеве царевине 5. фор. преко границе свугда по Европу 15. франака а још даље 20 франака годишње.

Задатак је „Словинцу“ још и тај: да на књиж. поље здружи и помири два племена, Хрвате и Србе.“ (само среће да му то за руком пође!)

ИЗШИЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову **нову** књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге нашега ранијега издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најевећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

З В О Н А.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом израдом.

1—6

Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вшрцу.

Годани VI. У Новом Саду, 31 Јануара 1883. Бр. 3.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕБИЉЕЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишње 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукалем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Телеграми.

Из Сарајева „Стармалом.“ Синоћ су наши цивилизатори држали „Narrenabend.“ Но ми смо и пре тога знали, да има и таких цивилизација, које миришу на рен.

Из Лондона „Стармалом.“ Данас се отвара Дунавска конференција. Ако која од подунавских држава не узима гласа на њој, нека се тиме теши, што ни рибе, којих се Дунав највише тиче, немају гласа

У своју обрану.

Ко сме мене потварањем
Бедити злобрзим?
Ко сме рећи да ја сталеж
Калуђерски мрзим?

Та ја многе међу њима
Волем тако јако,
Јест', многе би као пишкот
У вино умак'о.

Да сам лечник, очи би им
Отварао слепе;
Да сам песник пев'о би им
Сатирице лепе.

Да сам богат, не би њима
Оставио трупке;
Да сам лопов не би покр'о
Баш све њине шупке.

Да сам султан многима би
Придев'о колајне;
Да сам ждар зидо би им
Све брашнаре најне.

Да сам сова, ја би с њима
Једну песму хуко;
Да сам пчела, све би њима
Стој'о за клобуком.

Да сам качар дао би им
За опраље каду;
Да сам берber, брио би им
Unentgeldlich браду.

Ако који, пресит мрака,
Зажели се брака, —
Нек не пази што сам стидљив
И невешт и везан,
Нек ме зове
У сватове, —
Играћу ко бесан.

Светимир Прљаворски.

Шетња по Новом Саду.

CXXXVII.

Цели свет — осим вегетеријанаца и „благодејанаца“ — слави данас м е с о ј е ђ е. Па и ми у иначе мирноме и паметноме Новом Саду имадосмо ових дана м а ш к а р а д е и м а ш к а-Р а д њ е, тако да се цео свет смејао њиховом послу, а особито су нас м а ш к а-Р а д њ и јако сећали на карневал у Р и м у. Наше даме из н а ј в и ш и х кругова (из н а ј в и ш и х велим за то, што оне чак на тавану простиру кошуље да се суше), обучене као цвет девојке и нимфе ходале су по улицама гордо и поносито и да нису варјаче код куће оставиле, не би им се нико смео приближити.

У опште ово је време врло весело, људи су добре воље, чему је доказ и та околност, што већ и у „Застави“ читамо огласе, где „младићи у најлепшем цвету,“ „лепог изгледа“ „попосног стаса и љубазног карактера“, траже преко новина себи „васпитану госпођицу“ или „младу са 6000 фор.“ за жену. До сада су се преко новина тражили само „помоћници“ и „шегрти“, огласавао се „шпицвегерих“ и „кафа од смокава“, каткад и анатерписка вода за уста и 16.000 „иберцијера“, а сад су ево новине постале и проводаџије, те ако дотичнима испаднe за руком да се срећно ожене, онда би ваљало да невесте пошљу новинама ђаче и кошуљу и да им оперe ноге. Него би овакве деликатне „Огласе“ ваљало мењати од сада под „Приповедано“, где обично стоји огласа, да „за ствари под овом рубриком уредништво неодговара“, јер иначе је то велика одговорност бити „проводаџија,“ јер се каткад догађа у свету, да брак није баш са свим срећан, и онда обично проводаџију криве, а овако би се могле новине сачувати од пребацивања, као да су оне криве, ако женица после са официрима кокетира или ако муж остаје до ујутру код Клајна у кафани и временом изгуби оних горехваљених 6000 фор. „у најлепшем цвету младости своје.“

Иначе нема у нашим крајевима ништа ново, јер оно што новине донесе, да је парох српски г. К. Давидовић говорио у сегединској српској цркви мађарско слово, то није ништа ново, јер је већ бивало таквих случаева, а друго и стара је реч, да „нема ништа новог под небом.“ Но само ми је онда чудо, да кад нема под небом ништа ново, за што онда излазе новине? Онда би по мом мњењу требао да излази само београдски „Телефон“ јер у њему нема ништа ново под небом. И „Videlo“ би требало и даље да излази, јер оно такође доноси у новом своме броју опо исто, што је било у свима предашњима, т. ј. грдњу (скоро истим речима) на радикалну и либералну странку; а ако се шта ново спомиње у том листу, то је онда само какав нов закон. Ал наравна ствар, да закони се често морају понављати, но за то је опет њихов садржај бар стари. Садржај је пак акову — вино, а ово не шкоди ако је старо. Код радикалне пак странке, ако има који акон, или у опште какво буре, то онда заиста мирише на петролеум. Но петролеум има то добро својство, да нам светли, премда нека господа хоће, да позорите при давању „Рабагаса“ осветле гасом, но и овај се може угасити.

Но и то је логика! Почео сам са машкарадама па сам ето дотерао до „Videlovaца“!

Боље ће бити да вам уместо тога што лепо приповедим. Аз' кад сам већ спомењуо, да новине треба да доносе само старе ствари, то ћу и ја какву стару приповетку да изаберем:

Кад је покојни поп Баба био богослов у Карловцима био је на стану код неког вредног газде, који је имао у подруму добра стара вина. Једном дозове Баба неколико својих колега к себи, јер ни газде ни газдарице не беше код куће, а опазило је бистро око Бабино, да је газдарица заборавила код куће кључ чекати, а можда се неби ни помогао овако на сокаку. Ко зна би-ли му Васа и дао новаца. Казао би нема... или нема код себе итд. Овако ћемо. С лукавим светом мораш лукаво. А бог ће грех простити.

Тако ћу. Хајд, управо к њему у стан.

— Сервус Васо!

— А здраво! Где, откуд ти Јово?

— Та ето сам баш к теби дошао, тражим те. Знаш шта? Молим те једал час твој сат овамо. Знаш да сам ти увек говорио, како ми се твој сат допада и да ћу, кад једаред ускупујем себи само таки купити. А сад сам ево докопао мало новаца, и хоћу да купим. Него да ми га даш на један час, да покажем сајџији мустру; хоћу исти такви. Хоћешли бити дуго још код куће? Могу ти га одма донети.

— Хоћу, хоћу. Можеш дочекаћу те спакано јер ваљда ћеш доћи за по сата?

— Какво по сата? За осам минута ово ме!

— Хајд добро; на га однеси. Само се жури молим те!

— Сервус!

— Сервус!

— Однеси! А куда? Хеј слепи јадниче; но... шта бих могао? Учинићу добро свој братији, па онда... тај „хеј!“

Тако је Јова у себи гудио, кад се био докопао сокака, и журним корацима хитао је управ к мети.

У улици „Löwengasse“ № 24 истакнута стоји

ПОДЛИСТАК.

Један дан из ђачког живота.

(Хумореска.)

(Свршетак).

Брзо је то било, кад се стигло у пратер, а још брже, кад се нашла и ресторација и — астал по вољи. Истина, сва су места била заузета, али Србадији мора бити један подужи астал, јер она је бесна и у туђини. И најоше га брзо келнери — та познатој доброј муштерији свашта се учини!

Неколико кригала пива за час је облетело око астала. Та добар је пилзањац! А братија је тако жедна!

Сад тек упаде дружини у очи, да јој нема њеиног најверснијег члана, прикланала Јове.

— Хеј, ко је видео Јову? Јесили био ти с Јовом?... Питаху се сад између себе, кад су се мало подгрејали.

Куд се Јова крије од другова!

Хајде, читаоче, да се оставимо мало оних овде. Они су се добро адресирали, а наћи ћемо их и после ту — не ће скорим отићи. О том те уверавам тврдо искуством својим.

Него да потражимо брат-Јову. Аха ено га... Ено се шета од виадуктом, као да неког пипекује.

Уједаред, све, шта то би? Као да се печега сетио.

Да, сетио се. Heће, вели, можда овог моћи до-

од подрума. Отворише браћа подрум, сиђоше у „подруме доње,“ на стадоше онде по своју ноћи на натегачу изналачити и точити. Баба изађе из подрума да потражи који закусак, но у тај пар дође газдарица кући. Баба да би дао знак браћи у подруму, да се сакрију и ућутају, поче у авлији близу подрумских врата својим громким гласом да пева: „Сакри бледе твоје браће!“ А то су браћа добро разумела, те се ућуташе и скукуњише у помрчини. Газдарица узе ћупе и оде на Дунав по воду, те би браћа из подрума могла сад изаћи и разбегнути се, али тек што се она одмакла, а дође и газда кући и потражи кључ од подрума, да извади себи нешта за вечеру. Но Баба, који је међутим закључао врата од подрума и кључ стрпао у свој џеп, поче газди свом да прича, како је газдарица отишла на Дунав по воду и однела кључ али — вели — баш сад чух, да се при захватању воде с неким ђецима посађала, те је они на мртво име наденеташе, па сад (вели) не може да дође сама: а кад то чу благоверни јој супруг, а он зграбі неку тољагу, па терај на Дунав, да види шта је. Међутим Баба откључа брзо подрум и пусти браћу „во своја си.“ Газда пак срете на путу своју милу женицу здраву читаву, о каквој тучи није било ни спомена. Кад су дошли кући није било Бабе ни од корова, он је тек пред зору дошао.

Аб.

Уштипци.

□ У „Виделу“ бр. 2. има једно приповедано, пред којим се налази овај мото:

„Једанпут се само склизне
А за грехом грех се ваља.
Грешник мисли себе пере
Кад стотине чисте кала.

Нар. пословица.“

Писам ни знао да Змај-Јовановић уме и „народне пословице“ градити! И кад је то народна пословица, онда сам љубопитљив, ко је написао ону познату уметничку песму: „Ругала се шерпења ловцу.“

* * *

□ У неким нашим новинама предлаже се и моли да се од сада не пише и не говори више „Бугарска“ и „бугарски народ“ и т. д. него „Бугарија“ и „бугарски.“ — Ако ово приме и наши народни певачи, те ако од сада буду певали: „Од Трнова од земље Бугарско“ „Од Шишмана из земље Бугарске“ и „Шта му пише краљу Бугарине,“ и ако господа донажу да је писме „л“ у српском језику самогласно, онда би могли и то примити, па да је и те стране мир у Европи. Како је Даничић умрло можда ћемо доживети још и лепши предлога.

* * *

✱ У целој развојаченој Крајини нема дакле ни једнога школског надзорника православне вере. Како се за бога г. Штросмајер не постара да се тамо и православни мало уму у обзир! Ваљда се неће захтевати, да то учини ко други!

* * *

= До сад су вршачке ствари претресане

таблица на гвозденој шипци са само четир слова са сваке стране. Четири чудна слова; тако кратко, и тако језгровито!

Geld.

Тамо се упутио и наш Јова те закуца звекиром на врата — јер, на послетку и то је сајџија!

И сад се већ разумемо. Знате и сами шта је било са пенџиним сатом.

Него куда сад? Куда, куд не би — сад! У рај, кад имаш кључе од небеса!

А ти Васо, чекај ме тамо! Само осам минута! ха... ха...

На универзитету код вратара на табли стоји исписано име: Ђорђије М. да има неки пакет и буренце на пошти.

И бист Јова тамо пре још, и видјел што послано бист сину Георгију од родитељ његов. И возрадовал сја вјело.

С вратаром је добро познат, да му у име Ђорђија самог транспорт изда.

Да! Али је требало прво штајер, царину платити. И — на то ће се Васин сат жртвовати.

Свршено је. Пак с прасетом итд, буре с крвљу лозином ту је. Варошки послужитељ је упућено на колица све, да спрати у Јовин стан.

Дале нас још неколико трепутака ша да отпочне — мејдан.

Него сад живо по братињу.

Тако је премишљао мудри ловац Јова.

Да се вратимо опет у рарету. А! Ту су још. И где, у добри час стигосмо, јер код Србадије почело већ запињати. Једино и благо поче већ понестајати, а друго, постало јој тесно. Та је-ли се Србин веселио кад без свога „многаја љета?“ А то се овде несме.

Хјо! Али кад среће човека тражи, она га и нађе. Кад ударе малери, малери, али кад спне дан — онда је свануо.

За то је и Јова морао другове наћи, и нашао их је брзо.

— Браћо! Једну кратку али паметну! Знам да ћете ме дићи на рукама!

То је био његов поздрав, кад је пред „светла“ лица ступио.

— Знате шта? Хајдмо сад сви к мени. Добио сам јагњаја и пиљића. Ту је прасе, печен ћуран, шунка итд. А шта је у буретy, видићемо, док га начнемо. По спољашности само се толико судити може, да је — аков!

— Аков! продере се Србадија И аков!.. шунка!.. орило се из свију грла, да су сви обрнули пажњу на овај најважнији астал.

Је ли могло бити миније вести? И је-ли могла вест доћи у згоднији час? Хоћете да вам кажем, како је изгледало, кад је раја дигла Јову на рукама, да га — благослови?..

*

само од новина и епархијских одбора, а сад их је већ почела и земља да претреса.

* * *

□ До сад се држало, да су жељезнице брже, него ђаће, а сад ево ми у Новом Саду и ђаће добисмо већ, а жељезница никако ни да пође!

* * *

△ У карловчићком срезу ради поводом избора посланика с великом ватром за себе г. Мата Ивић; зналда ће се наћи какав Мата-фуегос, да угаси ту ватру.

* * *

✱ Наступају избори у Крајини. Поп Кука седла коња и притеже колане.

* * *

✕ Бонту је сирома човек, и то није сад осиромашио, од како је пао и досео у затвор, него он је и при уговарању о жељезници био већ сиромах, јер кажу да је у Београду давао сатове.

Аб.

Шта певају разни људи у разним приликама.

Тавна ноћи, хоћеш скоро проћи (певају у Србији, кад гдегод на кафанском столу опазе „Видео.“)

Немалепшег града од Будима (певају неки уредници кад иду по субвенцију).

Ено десничине верне (пева се на разним дијетама и скупштинама, кад дође до гласања).

Шта с' оно чује са оне стране (пева Пироћанац, кад не зна је ли погодио жељу комшијску).

Ајте ћија врући, не могу их вући (певају неки попови кад разносе пред посланицу Радићеву).

Каква беда каква невоља (певају мирни Шумадинци, кад из далека опазе „чуваре јавне безбедности.“)

Стекло се винце у беле тиквице (певају неки игумани кад се добро напију).

Вуковар је лепа варош, једна — два (пева експедитор „Стармалов“ кад броји претплатнике).

У воденици.

Воденичар (пита сина). Јеси ли извадио ушур из браца Јокиног џака?

Син. Јесам.

Воденичар. А је ли то видио браца Јока?

Син. Није.

Воденичар. Извади још једаред; али пред њим, нека човек види.

Ако рекох, не посекох.

Чувајте се, људи, карте,
То банкроте ствара.
(У Србији сад се радо
Играју „жандара“).

Палилулац.

— Хајд! Хајдемо! Гле, данас нам је баш синула срећа, кликнуће сложно сви.

— Та нема ти лепше, боже него ђак бити! Упаде сад ча-Лаза, који тако брзо промени начела. Ђак — па вечито ђак, то ти је најслађи живот!..

И сад — ту смо! Удри; Јово одмотавај и ударај славину!

Боже мили чуда големога!
Да је коме стати на гледати..

Шта? Или како шунка пати или аковче сплашњава?

— Е Јово, бог те живио, баш је све ваљано. На — кад си морећи то добио? Од куд?

— Људи! Ко зна где је Ђорђије М.? — рече сад Јова, у место директног одговора на питање.

— Шта? Шта? Да ниси —?

Упадоше сад браћа, као досећајући се нечему. Дакле.. Ха ха ха, баш си враг! Него онда треба да и њега потражимо. Ако смо га преварили, право је бар да се сиромах и он мало омасти и поткрепи. Нек има удела!. Хајд ко ће по Ђорђија и Васу? Ко зна где седе? Иди Гавро!

У тај мах зачу се неко појако куц куц!

— Слободно!

И на једаред ступају лицем и мишљу Ђорђије и Васа.

— Право, право! Загрмеше сад домаћини гостима, о којима је баш реч била, те их дотоше у вис — већ по ђачком обичају; а тон-десност заори се из подмазаних жица грлених, да се соба тресла, као да поће кога!

Не сећа се невини Ђорђије..
Ниг' се сећа — нити има када;
Шути само па мота и пије
— Док се сети, биће доцкан тада!

Било је кад год у ноћ, код је вино обрвало јунаке; ноге поклецале а грла се расушила. Неки су отишли кући, а неки — не могавши ни уз тарабу, морадоше остати ту да спавају. Међу последњима је био и пасивни јунак али ипак главно лице читаве трагикомедије и Ђорђије. —

Сиромах! Сутра, кад је устао и освестио се, имао је кад прочитати адресу на свом рођеном сандуку који су му послали од куће родитељи, а који је Јова тако уловио... Бар се слатко насмејао, јер, на послетку, што је Јова учинио, то би урадио и он сам, да је транспорт сам дигао, тј. поделио би с браћом.

Онако је пак било више — „хеца“.

Ђачки животе, ђачки животе! Толико описивани и никад неописани! Толико си познат и опет увек нов! Ко би тебе исцрпео!?..

Нова генерација, ново коло ђака — нове приче, нове шале. Каткад испадне дебље мало, али није било зле намере на се сме и кроз прсте погледати.

Је-л-те, Вечање, ко је најлепше провео Духове?

Т.

Ћира. Чиме ће Крајишници најбоље показати да су достојни провинцијализма и уставног живота?

Спира. Тиме, ако забораве на команду, кад год им заиграју на биралиште.

Ћира. Сејмени!! — какве су то нове звери у Србији?

Спира. То је чета Гарашанова, — он њима каже: Сејмени! — И они заиста сеју њему: — Само не верујем да ће он то пожњети.

Шта је, шта је.

Шта је образ без поштења,
Ништ, мрцина трула лења.
Шта је глава без памети,
Кад ће с' јаје само снети.
Шта је ружа без мириса,
Шта би Монтблаик без свог писа.
Шта би славуј без свог гласа,
У детлића ј' више краса.
Шта је небо без очију
Ил облаци кад га кријУ.
Шта је вера без доказа,
Шта је доказ код намлаза,
Каква ј' светлост што с' не види,
Од које се и мрак стиди.
Каква ј' светлост која греши.
И од које народ бежи.
Шта би јунак без мејдана,
Оста снага закопана.
Шта је народ без слободе,
Ди је море још без воде,
Шта је Србин у туђини
Кад у сриству покор чини.
Залуд Нешти много вреди
Кад га народ и не гледи
Ма да сели међ' нама у среди.

Карловци. **Г—н**

Красан живот.

Драга с' Драгом лепо живи,
свак' се жени њима диви:
Драга жени у сред Прага
а сиаш' Драга у Парага.

Г—н.

Циганинов изговор.

Ухватили Циганина и довели га пред суд, да му суде, што је пустио своја коња у зелено жито туђе. Цигании се овако изговорио: Господо моја, ви немате право, што хоћете да ме кажните; — није мој коњ ушао у жито, већ је жито ушло у мог коња.

С—с.

Пуслице.

„Турски Мародˮ, кад је већ олизао сву прашину са ђона Германове папуче, назива га још приде „светилом спасења у овој српској кобној ноћиˮ — уздајући се, да ће му сви слепци веровати, како то „светилоˮ сакрменски сија.

О оном Буњевцу, који је псовао рацког бога на титељском јубилеуму, не чује се ништа, — јели добио орден или још није.

У Паризу сада даме долазе на бал без рукавица. На то неке наше даме вele: не морамо ми баш сваку париШку моду примити.

У Америци има тако велика боца, да се оноМад у њој могао држати бал. — Али шта је то кад се сравни с нама: у нашој боци (которској) могу да се воде читави ратови, и још остаје довољно простора за грдан дефицит.

Цигаре што пуцају.

Мој пријатељ Мита посвађо се мало са својом изабраном Анком, која је била разборита женска. Он у својој срдњи поће да нађе какву другу, и заиста је нашао у лицу гђ. Мелаиије Цветићеве.

Ах, њена писма, која му је она у потаји шиљала; њена нарав! њена висока фантазија!!

Јелва чека тренутак, да је што пре опет види.

Сад је у лепо уређеној собици обожаване Мелаиије.

Мита је са свим задовољан. Мелаиија има врло леп стас, бео, алабастарски врат, а и глава јој врло интересантна. Коса јој је светло црна, као у немачке виле Лорелајке; обрве као од неке турске одалиске; лице као румена ружа, усне црвене као трешње, а зуби, тако су ситни, тако су бели као „зрње од пиринчаˮ

И како се могао он заљубити у ону гадуру Анку, у ту просту, румену девојку, која се односи према Мелаиији као свакидањи лебац према најфинијем белом колачу.

Ах! Мелаиија је са свим нешто друго. Говор јој духовит и вицкаст, а начин разговарања и понашања је отмен. Једном речју Мелаиија је салонска дама — comme il faut.

На онда њена услужност, њена умиљатост!

Мелаиија је васпитана у духу емаиципације. Она не крије нос од мало дима; шта више кад је добре воље, запали и сама цигару.

Не бојите ли се ви од цигара, што пуцају? Запита је Мита хтевши уклонити своју британку.

— Да вам докажем с се не бојим пушиЊу и сама. Молим вас дајте ми цигару.

Мита је сав срећан, због толике милости, и одушевљено викне:

— Ви сте сад облацима обузет рај. Ал' у истом трепутку облак се тај засија, не што јако пукне, и тај небески дан рај паде на земљу у несвест.

Мита бежи као бесомучан к' звончету, даде донети воде, да спере с лица Меланијина гар; но ал с гаром нестаје и руменила с лица, (ваљда је сиротица од страха побледила ?) ал као да су и те лепе обрве изгубиле своју лепу боју, па су пожутиле.

— Ах, дакле Меланија се фарба?

Ал кад је оно цигара пукла, испадоше три зуба Меланијина.

— Ништа за то ништа, наћи ћу их, па ће мо их опет метнути натраг! тешп Миту собарица.

Ах, дакле Меланија носи лажне зубе?

Мита да нечује још каква одкривења, уме шпаг и шешир, па хајд на поље! говорећи да неће шкодити ћаци Меланији ако се мало одмори после тога страха.

А се више није ни враћао, него је опет почео обилазити око просте природне Анке, која нема косу као у Лорелајке, ал јој је бар природна; којој не треба руменила, јер је сама од себе румена као јабука, чији зуби нису до душе „бље од пиринча“, ал нису ни од сребра, него су то природно два низа правог бисера, и која на последку не љуби сваки дан другог, него само њега самог!

Тако вам се мој Мита вратио на прави пут.

Превео: **Касем.**

Пастирска шала.

У прољеће 187. чуваху пастири марву у риту. Међу њима је био и Јоца Г. који је по кад-и-кад у пост хтео да премрси, држећи: да грах не иде у уста већ из уста Тако им између римског и православног ускрса угине овца, а они шта ће с' јагњетом него га Ј. закоље и скува, па позове и другове да једу, на што му ови одговоре, да је пост. А Ј. ће на то њима. „Па овде нас нико не види.“ „Али види бог“ одговоре му другови. „Е — рече Ј.—бог ће мислити да смо ми Мађари, а њи је ускрс већ прошао,“ и наговорио их те су јели.

Прилика дакле све учини.

Здравко.

Нема пакла.

Браца Рада ћаскало врло је шаљив човек, тако, да потпуно одговора прелиману. Једном ће рећи: „Ej људи! Радите што обете, грешите како знате, па ћете опет доћи сви у рај.“ „А како то“? упитаће га слушаоци. „Тако — рећи ће Рада — „јер је пак'о пун па сад сви морамо у рај.“ „А одкуд ти то знаш“? упитаће га ови. „А да зашто сам ја бистар човек, па умем да расудим! Зар би Анђелић радио то, што ради, да незна, да је пак'о пун“? „Е — одговоре ови — сад и ми видимо да си бистар.

Здравко.

Ђука и Шука.

Ђука. Јеси ли читао уводни чланак у „Видеу“ бр. 12.?

Шука. Како не бих читао. Он дакле вели, да „нема слађе текошње, но кад је човек сам својим трудом, својим напорима стече.“ Тако пише министарски орган у Београду.

Ђука. Дакле се види да су комгали они и друкчије текошње, кад за ону своју трудом стечену вели да од ње „нема слађе.“

Шука. А то је с тога, што одмах за тим вели: „Пешкеши, бакшиши, мирази — све је то — како дошло онако и прошло.“

Ђука. Знао сам ја да ће тако бити!

Ђука. Јеси ли читао она два подписа у „Застави“ о „посланицима“?

Шука. Богме мени чисто долази, да су они подписци здраве и једре „посланице“ народу, а ова такозвана „посланица“ да је подли —

Ђука. Шта? Шта?

Шука. Но па — подлистак.

Астрономично.

Госпођица Даница
има дуги шлеп
па јој каже мајица
да је звездин реп
други вели да је звезда
ради њеног красног лица
и да велим да је звезда
још Даница — Рогатица.

Г — и.

Видао сито.

Мој брат — Лаза је човек, који само ако не може тако неће човеку било речима или самим делом помоћи баш као оно „задушнч баба“. Зато му мора сваки самном заједно рећи: свала му! — Тако је пре недељу две дана, да помогне своме шураку, селио овога из К—ба у Ч—уг. Кад су све већ били натоварили и повезали, онда тек виде да је још сито остало, које брат-Л метне горе на своја кола. Брат-Л. је последњи с кола пшао, да уједно пази да се што не изгуби. Кад су од прилике за 1 сахат хода били а ветар скине сито с кола и стане га по смрзнутој пољани терати. Брат-Л. да не уштети рођака, заустави кола и потегне за ситом. Тамап да га ухвати а ветар дуне боље и сито се почне брже котрљати. Кад је од прилике преко сто хвати дањине трчао а оди се од сита раставе па се још брже почну котрљати; брат-Л. сад застане мало да види и да размисли, за којим ће ободом да трчи, ал' док је он само мало застао а ветар је ободе толико размакнуо да је брат Лазу прошла пољa да трчи за њима, него се онако уморен и задуван морао и без сита вратити А да неби шуре на њега зажалио, купи му ново сито, — на што се овај није ни мало љутио.

Здравко.

Одговори нашег Домишљана.

I.

Нашем Домишљану достављено је ово питиње из Вршца: Зашто је то да прота Фила не долази више у цркву да служи, од како је добио надбедрењак?

На то Д. одговара:

Јер он надбедрењак није ни добио за службу, (или за заслугу) у цркви, него за неке друге више службе и заслуге.

II.

Наш Домишљан добио је ово питање из Панчева: како то да се јуначке чивутске журнали сте тако јако боје козака?

На то Д. одговора:

То је за то, јер козаци имају чиде, а пиле су врло добра каденција на Жиде.

III.

Наш Домишљан добио је ово питање из Вршца: Зашто су трговачки помоћници у Панчеву плаћали 20 новч. за стојање у позоришту а вршачки плаћају 40 новч.?

На то наш Д. одговара:

Јамачно зато што се позоришна управа боји да од јефтиног стојања сама не насеђне.

Преводи с мађарског.

Nek kell nekem saláta.
(Није нек мени салата).

Bús ős szótalan
(Бушиш со калда).

Szeléd ember.
(Сели се дембел).

Szál a madar oda mesze.
(Салама је дир од хеса).

Lakatos inas
(И нам је Тоша лак).

Из цркве.

Сви знамо да данас наши свештеници слабо, а скоро рећи и не говоре „предике“ у цркви; а како су стари свештеници чинили сво једне „приче.“

Један стари свештеник био је страстан у говору „слова“ па је сваке недеље и сваког свеца у цркви говорио. Једном се приликом толико говором занео, да није ни видео да су се људи сви разишли а само црквењак остао. Црквењак не знајући кад ће попа свршити, узме кључ од цркве, пружи га попу и рекне: „Ево, господине кључ, па кад свршите а ви затворите цркву.“

г. г.

Здравко.

Из штале.

Господар Је ли, Ференц, јеси ли ти дао коњима зоби.

Ференц (кочијаш). Јесам бизон, да шта.

Господар. А јесили им доста дао.

Ференц. Доста бизон, то си зна.

Господар. Ал виси им требао баш много дати.

Ференц. Па писам ни дала много.

Господар. Али преко ноћ писи им требао ни мало зоби дати.

Ференц. Па писам им ништа ни дала, ердегата.

С—с.

У позоришту.

— Бога вам кумо, јесте ли заиста били у комедији?

— Јесам бог ме!

— На шта сте видели?

— А ко би могао све нарећати! Трајало би до сутра. Госпође су све седиле у неким амбарима (разуми ложе) па су се ладиле са оним, којим се неку плачинке (лепеза). Ал знате кумо, све су биле слепе, јер ни једна није ништа видела док није натакнула на очи ону дупловану решпективу.

Бог ме сте ви кумо видели млого лепих ствари.

Бог ме биће добро.

Свештеник је тешко болесника, да ће га анђели носити у небо.

Бог ме то ће бити добро — стење болесник, јер сам тако слаб, да се не би могао сам понети.

За двојицу.

Велика трактација је била код инспектора.

Случајно се догодило, да су тринаесторо седили за столом.

Тринаест! Хрђав знак, рекоше гости.

Ништа за то — викне писар с краја астала, који је држао, да ће прво и прво њега експедирати од стола — јешће ју ја за двојицу.

Доба девојака.

— Колико година имате Ви госпођице, питаху једну младу девојку.

Кад идем са оцем — одговори она: осамнаест; а кад идем са мамом, онда петнаест!

Исправак. У 2 броју „Стармалог“ на страни 14 наслов песме погрешно је штампан. Не „Измишљена приповетка“ већ „измишљена придика“ треба да стоји.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Одговори уредништва.

„Професорова ћерка.“ Други пут ће бити јаче и једрије, удешеније и израђеније. Али прво гледајте да ваш језик буде чистији, јер на њему има још доста хрватског специјалитета.

„На двоје на троје.“ Кад би само наслов такав био не би ништа сметало. Али на жалост, цео чланак је такав.

П. П. П. Gute Gedanken kommen katkad zu spät. Гледајте да ову неначку пословицу другом приликом утерате у ланч.

Једном Грку у С. Нити познајемо благајника С . . . . . кога би хоћете због разметања и шпекулација да оцените; нити познајемо вас (јер се нисте правим именом потписали). За то не можемо примити. „Стармали“ није лист за приватне освете.

БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК.

Лист за трговину, обртност, домаће и стране новости.

Излази у Београду свакидан (осим понедеоника). Доноси поуздане и брзе извештаје са главних пијаца, које се тичу наших трговаца. Бележи у кратко разне новости из Србије и из Београда. Уз овај лист иде као прилог:

ПУПОЉАК,

листак за забаву.

Уредник и издавалац је Корнел Јовановић. Цена за Аустро-Угарску годишње 10 фр. на по године 5 фр.

УЧИТЕЉ.

Орган учитељског удружења за образовање и васпитање. Власник и издавалац: „Учитељско удружење.“

Излази тринут месечно у Београду. Цена годишња за претплатнике из Аустроугарске 5 фр.

Нова књига

Споменак. Забава и поука за децу. Уредио Бранко В. Константиновић. Цена 30 н. Распродавачи добијају уобичајени рабат.

Наруџбине прима Штампарија А. Пајевића Н. Сад.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме другом броју за 1883. ове чланке: 1. Једна слика Дореова (чланак са две слике) 2. Прекомерност (песма) од Чика Јове 3. Моја радост (песма) од Исе Т—ћ. 4. Анђео (приповетка) превео Браца Бранко 5. Учимо се (песма) од Рајина 6. Хора (са сликом) од Чика Јове 7. Некад и сад 8. Добра деца (са две слике) од Озрена 9. Шта ласта о себи приповеда (приповетка сврштак) од Браца Светомира 10. Орао (са сликом) од Браца Бранка 11. Даштања 12. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу:

Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

ИЗШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову **нову** књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге наше раније издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16	н.
Упутство уз буквар за основне школе	10	„
Црквено-слов. буквар са читаником ново издање	16	„
Читанка за други разред српске осн. школе	24	„
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8	„
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8	„
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10	„
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8	„
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80	„
Велика катавасија	1.—	„
Мала катавасија	20	„
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.—	„
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама, друго издање	10	„
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10	„
Наставни план за срп. нар. учитеље	20	„
Нове метарске мере	10	„

Ко даље жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом израдом.

2—6

Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вшрцу.

Година VI. У Новом Саду, 10. Фебруара. 1883. Бр. 4.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ПРВИ УСТАВНИ ИЗБОРИ У КРАЈИНИ.

Ко ће пребројат' ране нам љуте,
Прегледат' море крви просуте!
Чија се душа сећат' не жаца:
Где леже кости наших отаца!
Стотине лета тешка наслеђа, —
Ми никад пушке скинули с леђа.
И нигде плоче над нашим гробом,
Јер шанчеве смо пуниле собом.
У сваки покољ браћу нам слаше, —
Е, то је повест прошлости наше.

А сад се вели да зора свиће,
Да с равним правом народна хити;
И крајишника први пут зове
На ново поље, у борбе нове
Да своје боле пред светом рече,
Да буде ковач сам своје среће.
— Ко не би радо у нов свет ступ'о!
Ох, то смо право платили скупо.

На први поглед шта виде очи:
Црква се паша с халама бочи;
На име српско дигли се мачи;
Писмо се наше ногама тлачи;
На школе наше камен се вала,
Од српске свести граде богаља.
— Ал нека, само кад зора свиће;
Крајишник уме још јунак бити.

Па због ноћи, дуга и тавна,
А добро дошла борбо уставна!
Што ј' вековима умео мрети,
Крајишник сада на избор лети.
Шта ће да бира?

Јато сокола,
Који разуму српскога бола:
Који ће правду искати знати;
Светињом нашом на браник стати;
Који се неће пузећи вити,
Никоме под скут неће се крити;
Који ће рећи мушки и смело,
Којим' ће бити аманет-дело:
Да српској патњи правда се стече,
— То нам је прво, — то нам најпре̂че.

* * *

Удице лете,
Мрежа се плете,
Да с' крајишнику правац помете.
Ровење мучко,
Осмејци слатки,
Лажљивих уста пољупци слатки;
Злато и претња,
Правни сбети, —
То ј' сада завет, која нам прети.
Крајишник нек се
Прошлости сети,
Пак ће савладат' и те завети.

Шетња по Новом Саду.

CXXXVIII.

До сада је била свеза између нас Новосађана и Будапештанаца доста лабава и несигурна, по сада смо хвала богу и дотичноме „бауунтернемунгу „гвозденом“ свезом скопчани с господом Чивутима у Пешти, јер нас сад ево спаја топла и жарка — локомотива, те како смо сад добили жељезницу, моћи ћемо у будуће сваки час кад нам срце зажели отићи у Вац или будапештанску „Фортуну,“ а из Карловаца ће се од сада моћи мало који дан у Будапешту тргкарати. Само што споро иде са том купријом између Новосађана и Карловчана и још ће се доста динамита потрошити морати, док се све камење (претицанија) ширенгује и доста ће воде дотле Дунавом протећи.

Жељезница је дакле ту, а помислите само, какви су до сада путови били, кад се из Карловаца пшло у Будапешту, или кад се из Будапеште шиљало што у Нови Сад! Гадни и каљави путови су то били! Тако да се на том путу равноправност народности до грла заглибила а автономија мало није врат сломијен. Наши фондови су се такође доста патили, јер су се по свакојаком чапању трцкали и тресли, и скоро да се са свим истресу. До Даља на пример човек није могао ни доћи правим путем, него је морао чак на Будапешту околишити. Ко се упутио био на конференцију какву у Турски Бечеј том се на грбавом путу што но кажу сав мозак потресао и поремећио. Ако си рад био из Новога Сада да одеш у Карловце а оно ти је на путу римска црква — Текија. Ако си хтео у Земун да идеш, ниси имао права преко баностола ићи, јер је пок. патријарх Машировић само саборске посланике терао „на банстол,“ а није сваки смртан човек тако срећан, да је у оно време саборским послаником био. И у Београд није било до сада лако отићи, јер није било тако гвоздене свезе између Србије и Аустро-Угарске, као што је сада Чедо-Пиро-Стојанац уз Бонтувеу помоћ сградиште, т. ј. није било жељезнице, него је до сада, н. пр. Бонтуа, увек мутни Дунав носио у Београд. И кроз Сомбор није могао човек с увим проћи, него је лако могао да покисне и да мокар изиђе из њега.

Али сад је са свим друкчије.

Сад кад неће какав господин из Карловаца у Будапешту а он преко Кереа доспе баш тамо куд је ношао.

На жељезница се у опште угодно путује, те и ми путујемо нашима на све стране, а путују и нашинама (нашинама). Из Карловаца је сад лакше доћи у Дебрецин него у Даљ. „Посланице“ српских калуђера могу се данас пре читати у Будапешти, него иначе по целом нашем народу, где нема жељезнице ни „љубитеља читања“ за оваке ствари. На жељезници може сад лако и који београдски министар отићи у Карановац. На жељезници је већ и сто га боље путовати него на пароброду, што на њој нема „цалкелнера“ ни таблетова. На жељезници кад се горе путује не мора човек ни близу доћи жандарској заропици Футогу, где комесари и жандари, као органи сигурности, људе секу и убијају. Не мора се очешати ни о Калочу, од куд ми „с великом хвалом“ примамо књиге на поклон, у којима нам се уније густрага. Кад је мала вода онда имамо на пароброду и ту непријатност, да можемо лако код Даља насести, напротив пештанска господа возећи се на жељезници прелете преко равне Бачке и преко српских жеља тако, као да их и нема. Ово истина може се, сачувај боже, тој господи догодити, да им кола испаљу из колосека, те да се поизврћу са својих седишта, или да од горе са севера нађу какви други арџилабани, те да се сударе, онда буде богме и крвавих глава, али нека је далеко та мисао од нас, треба бити паметан, па за рана мислити на све евентуалности, и назити на свашта, па се онда свака несрећа даје отклонити.

Аб.

Уштипци.

Читам у српским новинама, да су постали приседници судбених столова Геза Фаркаш из Арањош Марота, Хуго Трукс из Будапеште и Едмундо Кубица из Тренчина — и баш ми је мило да знам, те се нећу више за њих бринути.

* * *

✱ Поштар у Јасеновцу враћа српски „Школски лист“ управљен на тамошњу (претплаћену) православну општину са примедбом: „Због ого м такове новине“. Тај Хрват мора бити да има врло много памети и па би добро било, да нам мало одвади и пошље, а на њој тако исто напише: „Због ого м такова памети!“

* * *

⊙ Из Митровице пишу „Застави“ да тамо неки „ванредни шаљивчина“ учини, те се црквена скупштина и одбор већ две године не састају. — Какав ли тек „ванредни шаљивчина“ мора бити онај који је у стању учинити, да се наш народни сабор не састаје!

* * *

✱ Па кад је један „шаљивчина“ против држања црквене скупштине у Митровици — где су онда други, озбиљни људи?

* * *

□ У другом чланку у онамадашњој „Застави“ (бр. 20), вели се: „Можда нема народа на свету, који се с већим одушевљењем „напући“ клања, него што је Хрват.“ — Ако се овде разумевају абуказемовепапуче, онда нека буду уверени Хрвати, да ће им дати „отпуст грехова“ за вечита времена.

* * *

✉ „Видело“ јавља, да се у Србији оснива „друштво за сушење шљива.“ „Видело“ примећује, да би то од велике користи било по отаџбину. И ми држимо да би то г. г. министре послао у — суве шљиве.

* * *

½ Неко нежно песничко срце пева у београдском „Брци“ песму за срећна пута Абердару у Рим, те завршује да му жели да „сломије врат.“ Е, ако ће мо се ми тако борити с нашим политичним противницима, и ако немамо племенитијег оружја, онда боље и ово да положимо!

* * *

□ Ал ја опет држим, да је то песничким производ. Само што то онда недолази од „песника“ него од „песнице.“ **Аб.**

Ескулапијаде.

Бележи их Озрен.

21.

Лечник. Ви мора да се врло мало крећете. Треба сваки дан бар један или два часа да ходате а не непрестано да седите. Шта сте ви?

Болесник. Ово је двадесет трећа година како сам у овој вароши писмоноша.

22.

Лечник. Милостива госпођо, не страшите се ни мало, наше дете има само мали магарећи кашаљ а то није тако опасно.

Милостива госпођа. Но, томе се запста чудим господине докторе. Тако мудро дете па да добије магареће кашаљ.

23.

Лечник. Но, главобоља ми ваша већ не задаје бриге.

Болесник. Не би ни мени, да је ви имате господине докторе.

24.

Чивутин. Извините господин апотекару што вас сада узнемирујем, али мојој је жени врло позлило. Молим вас за нет повчића браузепулфера.

Лекар. Но јесте л' чули то је крајњи безобразлук! Због браузепулвера будите ви мене на овој зими као да чаша свеже воде не би исто тако помогла вашој госпођи као и браузепулвер.

Чивутин. Имате право господин-апотекару. Е, ви сте врло паметан човек. Шта ће мојој жени браузепулвер кад је чаша воде много јефтинија. Због ом, лаку ноћ желим!

25.

Болесник. „Та ви господине докторе имате ужасан катар. Што се не лечите?“

Доктор. Заверно сам се да никога забадава не лечим.“

26.

Лечник. (једној старој жени). Ево ја сам вам прописао лекарију. Али сад пазите добро, да сваког часа по једну пуну кашичицу те лекарије попијете, јер иначе ће вам слабо помоћи.

Жена. Онда вас молим господине докторе да ми и један сахат и једну кашичицу пропишете.

27.

Чива. Пошто су те капљице?

Лекар. Осамдесет повчића.

Чива. Аха, господин апотекару! Ја сам сиромашан човек, дајте ми какве старе употребљиване капљице. Даћу вам четрдесет крајцара за њих.

28.

Лечник. Имате ли апетита?

Сељак. Имам, господин докторе.

Лечник. Спавате л' добро?

Сељак. Врло добро.

Лечник. А имате л' столице?

Сељак. То немам.

Лечник. Дакле вам то фали. А од када?

Сељак (мисли се) Па има томе ваљда већ и шест месеци. Од Духова.

Лечник. Шта од Духова ви немате столице?

Сељак. Јест господине од то доба.

Лечник. Па помислите само, данас је већ 29. јануар. Та то није могуће.

Сељак. Али је ипак тако. Прошле године имали смо још једну, али о Духовима скрље је мој син Штева и ту последњу и од то доба немамо столице, до само једну велику и дугачку клупу.

Из старих времена.

Некад било, сад се приповеда.

I.

У Чуругу, у Шајкашкој, живео је неки познати несташко, по имену Вуја, који је више година провео у Тителу на робији, него код своје куће у Чуругу. Једном приликом, баш кад је са робије кући дошао, не промишљајући се дуго, отиде једном Швабу колару у истом селу и позове га, да иду заједно да краду жито из неког амбара. Шваба му даде реч да пристаје, те кад дође ноћ, те и оно време, да се господар Стевин амбар буши, дође Вуја код Швабе, те га позове на посао.

Но Шваба се стаде премишљати, те ће рећи:

— Хе прате, ми нисме најпре тинанели шта ће бити, ако нас увиди, па сатвори?

— Па нек затворе, тамо њима легло.

— Оће нас тера у Тителе!

— Па нек терају веру им њину!

— Е нек терају, али оће поме и да нас шипај!

— Па нек шибају зачин им њихов!

— Е праде, то би тобра била кад тамо шибај Швана, ал тамо у Тителе шипај Раци, па кад ја тоћеа утлида онда сви кашеш: уни Швана, уни Швана! Несмем ја, праде, крадеш; — иди ти сама!

II.

У истом месту Чуругу био неки Сава Свачић. За то су га звали „Свачић“ што се на сваки свечари и свуда где се мукте пије и једе давао виђати и звао и незван. Тако на једни свечари запита га тутор: — Саво, кад си ти свечар?

Он одговори:

— О бечејском пашару.

(Ал' не рече о ком).

III.

Био неки Стева, јединац у удовице матере Јеле, која је с воћем и зеленом трговала у Чуругу, те је с тога често ишла у Нови Сад по воће и зелен, а син јој Стева опет још чешће похађаше крчму преко пута. Матери додијало његово лумповање, па га стаде једном грдити:

— Хуљо пијаницо, несрећо и бекријо! Ди си — у бирцу; ди си — у бирцу! Та ти си гори од горега, нема већег бекрије од тебе у целом селу!

— Има мати и гори лумпов од тебе, дед реци!

— Па ко је гори лумпов од тебе, дед реци!

— Стева Радичевић, он и ноћива у бирцузу, одговори син.

(Ваља знати да је Стева Радичевић у оно време био министар кнеза Милоша, па је с кнезом заједно пребегао, те је у Чуругу држао аренду од раболова Црногуре па не имајући конака, ноћивао је у бирцузу. За то је Стева назвао њега већим лумпом, јер он се у бирцу није само ранио и појио, него онде и спавао).

М.

Чивутски новац.

У риту око Панчева нашли су неки људи копајући долме известан број стари новаца, на којима беше напис: „Pro libertate.“ Неки држаху да је новац римски, други пак доказиваху да је новац Ракоцијев, на то ће неки Чивутин, који се ту десио рече: Господо моја, није то новац ни римски, ни Ракоцијев, него ако хоћете да знате то је новац чивутски. — А како то? питаху га остали. „Ето — вели — зар не видите, да на новцу стоји „Ieber Tate!,

Швиња.

Из школе.

Учитељ. Децо, ко би ми од вас знао казати ко су то били Адам и Ева?

Миша (дигне руку).

Учитељ. Но, Мишо, дед реци ко су били Адам и Ева?

Миша. Адам је био алваџија, продавао је зимус пред нашом кућом алву, а Ева је била код нас куварица.

Швиња.

Ђука и Шука.

Ђука. Јеси л' читао оно „Приповедано“ у „Застави?„

Шука. Читао сам, како неби ја читао, што тако велике госпође пишу.

Ђука. Па шта велиш на то?

Шука. Ја држам да оно није „Приповедано“

Ђука. Него?

Шука. „Приповеслано.“

Ђука. Шта су то, богати, „Verhältnisse privater Natur?“

Шука. То је нешто, што није за јавност.

Ђука. А, дакле је нешто што је тајно, те не треба да излази на видик, него бива онако у помрчини.

Ђука. Зашто је, Шуко, штампано у „Застави“ оно „приповедано,“ у ком она велика госпоја приповеда, како је ишла у вече „пешке“ кући?

Шука. За то, јер кад она иде пешке, то треба да дође у новине, јер она иде иначе на каруцама (тућим) са четири коња.

Нобл-бал.

То је био нобл-бал
Моја соба; друштво фино:
Ја и чаша и бокал.

Неста свеће, — оста мрак
Ноћ је била, па и прође,
Сјутра сину зорин зрак.

У чашици баш ни трун, —
Баш ни млаза какве влаге,
А мој бокал разом пун.

Ноћ је прошла здраво мирно:
Чашу нисам с места крено,
Бокал нисам ни додирк'о.

Сад ће песма да ме ода,
С правим стањем да вас позна:
У бокалу ј' била — вода
(За то ј' песма тако прозна)

Зарија.

За дивно чудо

Неки Гедеон у Турском народу пева (не знамо коме) и вели:

„А ви бубе, тек туните зубе“, Тај Гедеон знајући да нека силом-господа имају свога (Ацу) Зуба, мисли да и друге бубе имају зубе. —

Али су добро учили зологију.

Т.

Доктори.

— Но чујте господине колега — рече један доктор свом другу — ви сте ме лепо насадили, док сам путовао.

— Како то колега?

— Ја сам вам предао моје болеснике, које већ од година лечим а ви сте их за две недеље све излечили; ви сте хрђав доктор.

Ћира. Каква је разлика између Бонтуа и нови Бонова у Србији.

Спира. И Бонту је био неки Бон који је увек био ту, кад год (му) је требало новца. А Бон можеш имати и у руци, па ти ипак новац није ту.

Ћира. Мало је заплетено. Али баш за то разумем.

Ћира. Ала се „Турски Мород“ ужурбао, што не може да погоди ко је писао овај подлистак у „Застави,“ који његов протосинђел не задева за огледало.

Спира. Јесте. Не може да га погоди. И то је опет најновији доказ, како су ти турски клерикалци непогодни. Јер да има поштене намере у тој котерији, ми би се већ давно погодили.

Из филологије.

У једном друштву, после разна друга разговора дошло се и на филологију. — Истражинали су корење и постанак многих српских речи. Па ће један запитати: Од куд долази и како је постала та реч огледало? шта јој је основа? и т. д.

Сваки је објашњивао то питање на свој начин, како је знао — на послетку рече један. „Господо то није српска реч, она је случајем постала, она је буквалан превод немачке реченице: O schau, es hat gegeben! — О гле дало! — дакле: „огледало.“ И сви му се поклоните.

Ћускија.

О новој години.

Шегрт: Смем још што молити господине?

Господар: Но?

Шегрт: Молим вас да ми дате писмену сведочбу, да писам ништа добио за „трингелд“, јер иначе неће ми веровати мајсторица.

„Припослано.“

Припослано је што и послано, дакле то је опет нека **посланица**.

Хајд за Радића знамо ко га је научио писати посланице, знамо и то, да је то у Кардовци научио, а познато ће бити, да је баш у двору карловачком писана, а знамо и да је за љубав Германову писана, али нам је загонетка, ко је ову посланицу генерал-чину произвео и где је она писана или научила писати? И коме за љубав је та посланица писана?

М. з. о.

Госпођа Удивителна.

Мале приче.

Кројачки Рачун. Синчић: Погледај само драги оче, ове гусенице, знамените међу корисним животињама! Отац: Шта — међу корисним животињама? Боље погледај ти овај кројачки рачун твоје матере!

Бранивој.

Најмилији школски час.

Отац: Реци ми, Милане, који ти се школски час по најбоље допада?

Милан (после дугог устезања) Знаш ли драги оче, мени је најмилије четврт час одмарања.

Бранивој.

Матора буква.

Господар: Јоване иди на жељезницу па види када ће се последњи влак кренути.

(после два сата) Господар: Но ти си нека матора буква! где си се толико задржао?

Јован: Морао сам дуго чекати, али сада је баш отишао последни влак.

Бранивој.

Дечија досетка. Синчић: Хајде драги оче, да се играмо коња и коњаника; ја ћу бити коњаник а ти коњ.

Отац: А зашто баш ја да будем коњ, зар не би ти могао бити?

Синчић: Да те и ја могу једанпут поштено истући, беше синовљев одговор.

Бранивој.

Ко је вештији?

У једном друштву сви редом стану приповедати, шта је ко чуо и доживео занимљивога. Прао ће рећи: „Браћо, познато је, да је мој деда од ујака био страстан ловац. — Једном дође му вола, да иде у лов, а не имађаше, што му требаше за лов, за то он — беше досетљив — доскочи злу, те понесе осовину од воловских кола намазану медом. Кад сурепетне случајно медведа, пружи му један крај осовине; медвед је лизао и лизао, док осовина не прође кроз-а-њ и не изађе на други крај; — онда ти мој деда брже боље метну на оба краја осовине тиквице — и донесе кући жива медведа!“

„Није то ништа — рече други — али отац моје пунице, када га пијаног нападе курјак, тури му руку у грло, па га ухвати за реп и преврну на наличје!“

„Све којешта — рече неки Мађар с уфитиљеним носом и брцима — али мог покојног деду Јаноша удари кугла из топа у десно око, па је после-сиромах целог свог века остао — ћорав.

Ћускија.

То је Шваба!

Муштрао каплар рекрута а овај незна ни окрести екserцир.

Госп. лаћман — Немац — гледао то, па се осече на рекрута:

Досетке, наивности и др. из дечијег света,

(Продужење).

Отац је, послом својим, морао да се дуже времена бави у другој вароши. Мати са двоје деце остали је код куће. Једаред се мати јако снуждила, бринула се што отац већ подавно не пише. Мала Мара хтела је своју матер да теши, па кад чује како ју је тешила у „наивности своје“: „Немој се ти, мати, — вели — бринути, што нам отац не пише; можда је болестан, па ће нам писати кад оздрави.“

Мала Катица желила је да и она иде на божић на јутрење. Зато је молила родитеље, кад пођу да и њу пробуде.

Ко ће тебе пробудити, — рече јој мати, — кад ти т в р д о спаваш.

Ал она је знако мољакаше: Само ви мене викните, ја ћу већ м е к а н о спавати.

Наша Ленка је веома бистро дете. Њена озбиљност јој тако лепо доликује. У њеном карактеру има нека црта строгости, којом се таки наоружа, чим јој ко каквом неумесном шалом или бесмислицом приступи, то не поље. И онда обично крцне из ње нека искра сатире.

А уја Коста баш зато воле да се с њоме шали

Једаред обећа јој Коста да ће јој купити лутку која г о в о р и.

Ленка се намргоди и рече: лутку, која г о в о р и?!

— На да!

— А умели и да л а ж е?

Иста Ленка радо даје просјацима крајцару-две, — а и више само ако има. Али за чудо неможе да трпи кад јој просјак каже: фала!

Ономад сам гледао њ[ј]ов прикрајка кад је просјаку извела једну крајцару. Просјак јој поче захваљивати и благосиљати је.

А она му на то одговори: што мени говориш фала! — Нисам ја крајцару правила.

Иста Ленка уме и да буде поверљива, — али само према ономе, који с њоме озбиљно разговара. А то чини наш свештеник, који нам често у кућу долази и са Ленком никад не проводи шале, већ је поучава, и корисним стварима забавља (а то је њој и срце и душа).

И ономад је г. свештеник био код нас, па се са Ленком по своме начину забављао. А кад је пошао од нас, Ленка га пољуби у руку. — Чекајте то још није све. Кад је попа већ на пољу био, Ленка истрчи за њим, стигне га и кад се попа сагну да је у чело пољуби, она му пришапну на уво: Попо! поздравите богу!*)

*) За ове три последње белешке исписаним писцу волику захвалност и молимо га да Ленку ни одсада не губи из очију, и да нам пребележи и јоши све, што значајно на њој каплаш. Већ ове три белешке довољне су, да сватко Ленку заволе. — Ур.

Досетљив рачуница.

Прозове учитељ ђака, па му зада један рачун из ал[ђ]ебре. Ђак је кубурно и мучно се, али о једно заше, па ни мађи. Учитељ, да би извео на пут, хтеде му примером показивати: „Кад ти имаш 5. фор. у џепу, а треба шустеру да даш за џипеле 5. фор, шта ти онда остаје?„

„Џипеле;“ — одговори досетљиви рачуница.

Ђускија.

Ту сел!

Молим, господи- ђаћман, ја нисам тај?

А да ко је? запита ђаћман, који је рад био, да зна, шта ће му свој одговорити.

То је Шваба! — рече рекрут. (Он је имао док је код куће био комшију Швабу који се знао Хизел. —)

Ђускија.

Најстарији човек на свету.

„Стармали“ радосно јавља свему свету, да је најстарији човек на целој земљи у Митровици. Зове се К о с т а Т р у м и ћ, иначе је „ответник“ и уредник „Ф р у ш к е Г о р е.“ Ко не верује, нека прочита 1. број тога листа, па ће наћи ово: „П о х и т а ј м о сви на бирал[ш]те после дугог, т у ж н о г и т е ш к о г б о р а в љ е њ а **од 255 год. у тами и мртвилу**...“ Лепа старост! 255 година! Ко толико прожије, „у т а м и и м р т в и л у“, томе се нисмо замерити, што на другом месту булажњење „н а ш е г ј е д и н и ц а“ назива „м а т е м а т и ч к о м истином.“

Покојна **„Зоја“.**

Добро је комшију послушати.

Један веран слуга лошег господара отиде истом (који је бијо солгабиров) да му као своје верном једну ствар изради зелењ му када му ствар изради да његова јабука неће балити овај му обећа даће му зајиста израдити као што је и било, после неког времена позове га себи, овај обуче као прост човек стајаће рупо промишљајући какву, би јабуку г. солгабирову понео. Напослетку сети се да господа радо после вечере по коју р о т к у поједу, дакле натовари пуну торбу роткве, нато дође његов комшија видећи га да се овај на пут спрема запита га куда је намеран, овај му све по реду одговори на то ће рећи комшија где би ти од срамоте носијо роткве боље понеси једну торбу к р а с т а в а ц а овај нато изручи и оде у башту те набере пуну торбу све зрели семењака краставаца и упути се с обећаном јабуком господину солгабирову, кад је тамо приспео куће радосно на врата мислећи у себи какобе г. солгабирова с' јабуком напенадити улазећи у собу одма скине торбу с рамена показајући дар који за труде г. солгабирове доноси му; овај кад опази краставце звони и на звоно дође солгин пандур овај му заповеди да истог човека изведе у авлију и сваки му краставац о главу разбије и да му више на очи не излази; пандур је своје учинијо и овај сиромак са покуњеним носом оде

кући и одма долове свога комшију да му се зафали што га је одвратио те није ротквe однео те би га онај злосретни пандур како је ротква тврда убијо но на његову срећу краставци беху сами семењаци зрели те и некажи паму никакве шкоде (осим само срамоте) нанело није.

Рада Ра. . злија

Одговори нашег Домишљана.

IV

Добили смо филолошко питање, које гласи: Одкуд долази мађарска реч **Сомсед** (Szomszéd)?

На то наш домишљан одговара:

То ће јамачно бити почетни слогови од ове две речи: **Сомною седјити.**

V.

Из Врнца пита један предплатник (in spe): Какво би се згодно име могло дати протосинђелу Радићу?

На то наш Домишљан одговора:

Канонером га не можемо назвати, јер канонера већ имамо; можда би му најбоље доликовало да буде **каноник.**

VI

Добили смо питање овако: Би ли се могло доказати, да калуђери не греше,

На то наш домишљан одговара:

Би! Јер није грех оно што улази у уста, већ оно што излази из уста. — А калуђери су се досетили па не говоре кроз уста, већ, — кроз нос.

Нека њега поједе!

Дошла егзекуција у село, па кад је ушла у једну кућу, а оно нема код куће никога од старија, само једно мушко дете од четир године, а у колевци мали Лаза. Егзекутор запита онога старијег: Море ди ти је мати?

Дете се поплаши и поче се укљањати, а егзекутор да би дознао где му је мати, хтеде га још већма поплашити те ће му рећи:

— Говори ди ти је мати, ил ћу те сад појести!

На то дечак показујући на оно мало дете у колевци промуца :

— Немој мене појести, ја сам добар, него ено поједи Лазу, он се у . . . !

Телеграм,

„Стармалом из Лике“. У подписку „Заставе“ јављају нам, да „наш јединац“ тражи **митру.** Код нас има на избор **Митра,** само ако не буде каноничке сметње.

Арачалан.

Одговори уредништва.

Б. Б. . . . . ћу. Наставите само. Радо ћемо примати.

Игњатије. Насмејали смо се. Али инак нећемо штампати.

О прошлости. Не можемо ништа рећи, док не видимо да ли можда конац дело краси.

Јављамо

да је опште гласање наших претплатника досудило прву награду хумореску „Шта учини љубав.“ И награда од 20 фр. писцу је издата.

Другу награду досудило је хумореску „Таковски крст,“ која ће добити 10. фр. — Писац г. Ђ. Ст. нека изволи јавити, на коју адресу да му се новац изда.

Уредништво.

А сада расписујемо

НОВЕ НАГРАДЕ.

За две најбоље хумореске, које ће изићи у подписку „Стармалога“ до краја ове године.

Прва награда 25—30 фр.

Друга награда 15 фр.

Пресудиоци биће опет сами претплатници „Стармалови.“

Уредништво.

„СЛОВИНАЦ“

број 5-ти за 1883.

доноси следећи садржај: Злохотник Људи. Удомак из Шилера, пословично И. Стојановић (свршетак) — Запоси из 1874 године од Матије Бана — Рајмунд Кунић историчар од Ф. А. — Милева, пише М. Цар — Ситнице. — Библиографија. — Огласи. — Слика: Рајмунд Кунић. —

Словинац излази 1, 11 и 21 сваког месеца а цена му је у Дубровнику за целу годину 4 фор. Изван Дубровника по свој царевини 5. фор. Преко границе у злату: свуда по Европи 15 франака: по осталим странама света 20 франака.

Нове књиге.

Дела Ђуре Јакшића. Књига IV. Приповетке. У Београду, у краљевско-српској држ. штампарији. 1883. Цена један и по динар.

Ослобођење Србије од Турака. Народна певанија у четир песме. Издање српске књижаре Браће М. Поповића, код Св. Саве, у Новоме Саду 1883. Цена 15 н. Miloš Obilić, srpska narodna pevanija u 6 pesama. (Kako se peva svuda po Srpstvu). Izdanje srpske knjižare Braće M. Popovića u N. Sadu 1883. Cena je 15 novč.

БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК.

Лист за трговину, обртност, домаће и стране новости.

Излази у Београду сваки дан (осим понедеоника). Доноси поуздане и брзе извештаје са главних пијаца, које се тичу наших трговаца. Бележи у кратко разне новости из Србије и из Београда. Уз овај лист иде као прилог:

ПУПОЉАК,

листак за забаву.

Уредник и издавалац је Корнел Јовановић. Цена за Аустро-Угарску годишње 10 фр. на по године 5 фр.

УЧИТЕЉ.

Орган учитељског удружења за образовање и васпитање.

Власник и издавалац: „Учитељско удружење.“

Излази трипут месечно у Београду. Цена годишња за претплатнике из Аустроугарске 5 фр.

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше оне приповетке: 1. Лажни дијамант. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катанац. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наруџбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н.Саду

ИЗШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову **нову** књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге нашега ранијега издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упуство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читаником ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најбољи књижарски рабат. Иначе могу се оне књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом израдом.

3—6

Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вршцу.

Година VI. У Новом Саду, 20. Фебруара. 1883. Бр 5.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Класик и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Један глас.

Поводом избора председника сиром. стола у Новом Саду.

Ми би били срећан народ,
Благосиљ'о бог би нас —
Цветали би у свачему
— Ал' нам фали један глас.

Свладали би супостате,
Сатрли би гујску слас' —
У борби би свуд успели
— Ал' нам фали један глас.

Кад би били на окупу
Сопран, тенор, алт и бас,
Хармонија била б' дивна
— Ал' нам фали један глас.

Земља би нам плодна била
Родно би богат клас,
На народној нашој њиви —
— Ал' нам фали један глас.

Од праведног нашег гњева,
Дрхт'о б' многи црвен пас —
Ми имамо све што треба
— Ал' нам фали један глас.

*

При свим јавним пословима
Што нам роду носе спас —
Ми смо људи, нисмо деца
— Ал' нам фали један глас.

Глас што фали није сполна
Треб'о б' да је посред нас —
„Глас завести“ некој браћи
— То је тај што фали глас.

Мумаказем.

Шетња по Новом Саду.

CXXXIX.

„Слатко ли ти је ветрић бити у тој шареној равној Бачкој! Подунеш само — стотину меких ћилимова се заталаса и т. д.“

Тако је пре двадесет година започео Абердар, садањи посланик српски у Риму, једну своју новелу, приповетку, шта ли је било, у новосадском листу „Даници.“ Абердару је дакле још онда „слатко“ било да буде „ветрић“ и да заталаса „меке ћилимове“. Он и сада гази и заталасава меке ћилимове у министарским и конзулским салонима, он је дакле и сада ветрић, те шири по свету.

На како сада наступа пролетње ветровито време, то ће без сумње бити по сезони, ако се упустимо мало у научно разматрање ветрова и ветропировића, који дувају — док се не надувају — по овоме беломе (а ако га посувратим на наличе онда) црном, свету. Као што нас уверавају географије и ритска трска у новосадској променади ветрови се по своме неједнаком правцу разликују у северне и јужне ветрове, па онда у источне и западне. Опште је познато, да су најхладнији и најопаснији ветрови са севера. Бар овде код нас у Мађарској јако се плаше доктори (и министри) кадгод отуд од севера какав грозан ветар подухне, јер се боје каквих запаљења или да им кућу не свали или не однесе. Особито је опасно за високе куће (не мислим на саборе, ма да се и њима тицулира: „Висока кућо!“) Од њих може познајпре да ће да дармара. Ту може лако кров да страда (но „чист за од крова сеја!“). На јужни ветрови нису увек мили гости, јер и они кадгод тако гадно духну, да не само што „заталасају“ ћилимове, него кадкад и навуку ћилим испод мађарских ногу, те људи лако падну на нос. Источни ветрови доносе нам често свакојаке кужне

болести, као кугу и колеру, и доселе нам са истока какав год азијатски народ, као што има примера у историји. Западни ветрови докотурају нам најновију париску моду и ми се ње радо држимо, али од како је Француска с Паризом заједно постала република и од како онде петролејци свој сопаљ у већем квантуму експортирају — може нам париска мода и опасна да буде.

За то се ваља чувати од свакојаких ветрова, па ма од куд они долазили и ма се како они у Белинтеровој географији и Абердаровим новелама звали. Је ли „слатко“ ветриљ бити или није, то не знам, њему можда је и слатко, али нама може да буде горко, као што се из наведених примера и из протокола и биланције вршачке заступашке општине уверити можемо.

Ветар је иначе врло ћудљива ствар и тера врло много различите занате. Ветар је вешт адвокат, јер скида човеку и опаклију с леђа; ветар је лопов, јер се увлачи у собу и кроз кључаницу, а ако је отворен прозор ево га унутра! Ветар је учтив, јер нам скида шешир с главе; ветар је и чудотворац, јер прелази преко Дунава без ћуприје; ветар је и разноситељ листова, јер кад подува разноси и гони лист са дрва на све стране; ветар је и берберин јерјими све брије! Ветар је и парна машина, јер тера на мору лађе; ветар је и музикант, јер кадгод по целу ноћ свира; ветар је и Пироћанац, јер оће да пири (бар да оће једанпут от-пирити — т. ј. ветар — да нам више не руши кућу, да нас не брије, да не прелази тако радо преко Дунава, да не гони листове и да нам већ више не свира!)

Аб.

Уштипци.

✕ Ових дана смо поред осталих чуда дочекали и то девето чудо, да новосадски Мађари гласају **против влахе** (т. ј. против **Владе** Стратимировића.)

* * *

✕ А изгледа је, да ћемо доживети и десето чудо, да ће Мађари помирити Србе и Хрвате.

* * *

§. У Загребу се склопило друштво за измирење између Срба и Хрвата. Дај боже да успех овога друштва не поће — **рачки**.

* * *

⊙ Неки чланови новосадске репрезентанције у Новом Саду, који овомад не дођоше на избор председника, те тако Срби са једним гласом пропадоше питају шта значе она четир оџила на српском грбу. (Неки сумњају да значи, да ћемо на тај начин добити — оџило!)

* * *

✱ Бонту кад је чуо да је г. Кујунџић отишао у Рим за посланика, рећиће у себи: Ништа за то, „ћаћи ће се ја тату кујунџија!“

* * *

) Нашим епископима овде у Угарској забрањује се читати београдске, шабачке и нишке новине, да се не би и они угледали на неке рђаве примере.

* * *

□ Срби у овомадашњој репрезентанцији нису могли да шевају у ухору, јер им је фалио један глас.

* * *

✱ Она два члана, што су дошла у 11 сахата у скупштину репрезентанције, кад се бирао председник, др-

ПОДЛИСТАК.

Успомене из милитарске крајине.

Покупио их Арон.

(Продужење.)

8.

И ово се десило под Мајном у брукшанцу.

Један Шајкаш украде петла од пиљарице, метне га под јапунце, па хајд у касарну. Пиљарица брзо се осети, да јој петла нема, те управо Мајни и потужи му се.

„Можеш ли познати, који је то момак?“

„Познам господине, али сад је скоро петао допешен, мора још бити жив у касарни.“

„Добро, сад ћемо видити,“ рече Мајна и заповест изда, да сви се Sack und Pack шталују у авлији.

Кад су се момци ставили у ред, Мајна с пиљарицом и инспицијашем прегледа све собе, кревете, пећи, банак, једном речи све зачкољице, где је петао могао сакривен бити. Поред највећег труда не нађоше ништа.

Е сад ноће пред глиду да и момке прегледи.

Прегледајући све редом, дође и до добушара и ту се мало задржи, карајући га због нечисти каиша. Добушар пак непрестано је са добушом нешто ушпртљано, те га час овде час онде куцкаше прстом.

На што си ми узео ваздан лупати главу добушем твојим? рече му Мајна.

Молим господине, морам га удесити одмах, чим изађем на поље, јер после га неможе никако дотерати беше Лалин одговор.

Прегледавши све момке и ништа ненашавши, расрди се Мајна и с највећом срдњом отера пиљарицу.

Ова сирота на врат на нос побеже, само да не достане већег зла.

Мајна тада распусти момке и оде у своју канцеларију.

„Е брађо,“ рече добушар кад су ушли у касарну, „позивам вас на живински паприкаш вечерас!“

И наш добушар отвори добуш и извади из њега велику петлину.

„За то си ти добуш удешавао, рече му један друг.

„За то да, јер како се петао поче миголити а ја по добушу. Он сирома мисли, да је грмљавина, те се од стра сручуњи на ћуткаџ.

И тако наши Шајкаши ово вече лепо вечераше, те оду после код Кантонера Вуршта и протеране ону ноћ онако по Шајкашки.

9.

Обрлаћман Мита Бањац беше врло велики комедијаш.

Дође му трговац један из места, где је Бањац

жала су се оне библијске изреке: „И ко у једанаести час дође, добро је дошао“ (Само не онда, кад је скупштина у 9 с. заказана).

* * *

△ Новосадска пијаца најчистија је у пролеће (јер онда највише ветрови дувају).

* * *

🏠 Абердар није дуго могао од жалости да се растави од својих другова у Београду, ал' најпосле је стегао срце (мидером) и — отишао.

* * *

= Кад увода значи шинјон, шта значе онда уводни чланци „Нестер Лојдови“?

* * *

□ „Турски народ“ вели за оних 10 посланика, што су ишли министру Тиси у интересу српске народне автономије, да су то „беле гране у младинским клубовима“. А зар су они други црне гране?

* * *

✱ Срби у Угарској су издани и повезани. (Немојте се поплашити, овде је реч о књизи Емила Пикота, „Срби у Угарској“, она је издана у српском преводу, и књиговезац је свој посао свршио). **Аб.**

Само нек смо живи здрави!

Опомад би у Новом Саду Мађар изабран за председника сирот. стола на до сада српско место, а имао је један једини глас већине.

О сам бирача не дођоше на избор.

А зашто не дођоше?

То није тешко погодити. Наш је свет већ заплашен са тим свакојаким изборима, па тако се и наши новосадски бирачи без сумње побојаше, да неће идући на избор морати газити кроз Мутњачу, да их неће солгабировизатварати, да неће морати три ноћи спавати на киши под ведрим небом, а уз то још дангубити и гладовати, да их неће после тога постићи каква владастничка освета сваком датом приликом, да неће губити хлебац и т. д., као што то већ бива код разних избора.

С тога им не треба замерити, у толико мање, што је то био избор председника сиротињског стола, а ми нећемо да Срби приседава при сиротињском столу, него ми му желимо да при богаташком столу приседава и заседава. **Аб.**

Мала је разлика

Официр: Молим вас милостива госпођо, да ли сте ви старија од госпођице сестре?

Госпођа: Јесте господине, ја сам старија: али је врло мала разлика, само неколико месеци.

Шеснаест.

Бранивој.

Није истина

Мати: Буди добра чедо моје: ако не будеш добра, не ће те отац више никада пољубити!

Ћерка: О мајко то није истина; ти увек говориш, како је куварица неваљала; па ипак ју је отац још пољубио.!

Послао **Бранивој**

штациониран био и замоли га, нека изда заповест, да га људи више не зову тим погрдним именом као до сад.

Бањац се учини невешт и запита га, какво су му то смешно име дали.

„Па ето господине, несмем да се покажем на сокаку, одмах ме срамоте. Шта више и деца ме већ тим именом зову.“

„Па какво је то име, да га до сад још чуо нисам.“ Запита Бањац „Срамота ме реч господине, ето вичу ме с опроштењем — троњало — па несмем од срамоте на сокак да изађем.

„Е добро,“ рече Бањац, „ја ћу то већ забранити.“

У недељу после службе скупи се силан народ на заповест. У том селу бијаше и Шваба насељеника (Сад су већ скоро цело село преотели.) После издате заповести рече Бањац народу:

„Људи! овај господар овде тужи ми се, да га погрдним именом зовете и ја вам то од сад забрањујем. Сваки који га неназове правим именом, биће од сад од мене строго кажњен. Хеј ти Vetter, оди овамо,“ позове Бањац једнога Швабу, „кажи тима људима како се зове овај господар, нека знаду како га одсад звати шала.“

„Па не, но hasst „дрољало“ anders vas i netr“ беше Швабин одговор.

Грохотан смеј од свију тако, да се не могаше утишати, те Бањац мораде у смеју и подвикавању да распусти народ.

И тако остаде наш троњало као у новом поправљеном издању одселе „дрољало.“

10.

Дође једном капетану од Петроварадинске регименте-команде ова заповест:

Die alten Waffen sollen in Kisten verpackt alsogleich an das Regiments Zeug-haus eingesendet werden.

„Еј тужан“ рече капетан, који баш није најбоље правопис немачког језика знао, шта ћу сад да радим? А где би ја сналово попу у сандук! Сиромах старац.

Али није ваљде, пошље плајаша по старога попу и рече му:

„Опростите оче али видите ову заповест.

Да алтен пфафен и т. д., морам вас у сандук паковати и послати.

„Али за Бога господине, та ја нисам ништа скривио, па на последку, дајте ми пратњу, па ћу и сам ићи у Митровицу, али где би ми мене спаковали у сандук, ко је то још чуо?

„Драги попо!“ рече капетан, врло ми је жао, али знате како је код нас војника. Ми само то знамо: „befohlen, befolgt.“

„Е кад није друкчије,“ рече стари поша, а Ви

Из старих времена.

Некад било сад се приповеда.

IV.

У Чуругу био некад командантом компаније неки капетан Редапца, који је с тога знаменит био, што није имао жене ни деце него је био сам, а држао је коње, те је имао кочијаша и форшпицу. Форшпица Мија био му је уједно и кувар но коме није био ни мало нуждан „кохбух“ јеромоваха Јеротије, јер је он сваки дан једно исто кувати имао, а то је овако било: Капетан Редапца даде свако јутро форшпици новце за три фунте меса, те је овај кувао у гвозденьаку паприкаш за њих троје. Једне зимске ноћи договори се форшпица са кочијашем Цветком и са још неком браћом, те украду нечију краву и поделе је. На капетанове слуге дошло је два крања черега, те ови справе ове на таван па су онда кад капетан да новце за три фунте меса, верне слуге увек куповале за те новце себи ракије и вина, а меса су секли од она два крадена черега, што су била на тавану. Капетан је приметио, да од неко доба веће порције добива и мило му је било, па је мислио да то касапин њему као капетану више даје. Међутим се овај, чија је крава украдена, тужио капетану али бадава лопове не могаху наћи. Једанпут оде капетан случајно на таван и нађе на начете череге, па ће онда дозвати форшпицу:

— Море Мијо, ко је у овој кући касапин?

— Какав касапин?

— Јеси чуо, обешењаче, носи оно с тавана да ве дозна батаљион, јер ће бити батаније и од мене и од тебе.

V.

Исти капетан Редапца отиде у Н. Сад са верним својим слугама — кад се врате из Н. Сада у Господьинчком хатару капетан ожедни — пуз друм на неколико хвати пасо чобан овце — капетан рече Мији форшпици — Мијо! иди ми донеси од тог чобана воде — Мија рече ја несмем Глине! — А зашто? Ујешће ме овци — Но Милионска звезда, (треба знати — да капетан није ништа друго псовао, а кад рекне: Милионска звезда, онда је све опсово) нисам још знала да та може овца ујести — — Мија рече: сад ћете видати — пак скочи с каруца — пође овцима — и кад се приближио на неколико корака — Мија се саже дзапут три на земљи — овци подизаше главе, мислећи да Мија со сина, пак сви редом почеше блејати — и потегну Мији с лармом: Ме — Ме — Ме —

Кад то смотри капетан, он повика бежи Мијо — бежи Мијо — Мија као стари практикант појури каруцама а овца блејући за њим — и онолу каруце — капетан викне овако уплашен кочијашу Цветку. — Терај Цветко — да коње не уједу — ови нагну бајаги бегати — и кад су добро умакли од оваца — капетан рекне: Но, милионска звезда. — Сад видим да га и овца може ујести. И тако ова два обешењаковића довезу капетана жедна у Чуруг.

VI.

У целој Шајкашкој били су негда магацини где се рана прибирала ради гладних година: тако и у Чуругу. — Ту су рану свако пролеће роштовали да се неужижљиви. —

Роштујући у Чурушком магацину жито, неки капрал Алекса бележио је мерове — и тако бележећи пиуцкао је ракију и јео сланине — (био је ускршњи пост). пред Алексом стојао је надзорник — тако звани магацинер Станко Шугин на штап наслоњен, и внимателно је мотрио капрала Алексу; (тај Станко био је велики посник — тако, да кад Божић падне у петак није хотео мрсити: Гледајући тако, рекне: ала капрал Алекса! шта би ти сад радио, да дође Бог иза леђа пак да ти рекне: Шта је то! Капрал Алекса, без и најмањег промишљена одговори: „ја би реко Богу да сам Мађар па шта би ми онда?

М.

ми у сандуку оставите бар коју рупу, да дишем да се не угушим.“

„То није против заповести, то могу, обећа му капетан.

И тако спаковаше старога попу и дадоше му у руке „Einbegleitungsschreiben“.

Кад у пајгхаузу отворише сандук те попа поче се дизати као овај буди бог с нами из кутије, сви се уплашише и одскочише.

Попа изађе на поље и даде писмо мајору, који се баш ту десно беше.

Мајор прочитав писмо, све је чупао себи косу од љутине, и најзад обрати се попи.

„Господине оче! опростите, ово је неспоразум. У оној заповести не пише: Pfaffen већ Waffen, писар није правилно написао а Ваш капетан буквар рђаво је прочитао. Али, ја ћу га научити памети!“

И би сирома капетан касиран био да му није стари попа и опростио да се није за њега заузео био.

Из школе

Учитељ: Је-ли Мито када би ти нашао под јабуковим дрветом три јабуке; па да их смеш задржати, како би онда поделио са твојом сестром?

Учитељ: Е, то не би било праведно подељено, али ја хоћу тако да поделиш, да колико ти добијеш, толико исто и твоја сестра!

Мита: (после дугог размишљања) Ја би господине још једну стресао са дрвета!

Послао **Бранивој**.

У гостионици.

Гост. Келнеру — молим да платим!

Келнер: (рачунајући:) Имате супу, ринфлајш телеће печење са салатом — имате-ли можда још штогод?

Гост: Да, имам још велику глад!

Послао **Бранивој**.

Ћира. Ја сам као до сада мало и сумњао, али сад верујем да је протосинђел Радић положио докторат у Кијеву.

Спира. А по чему си се то уверио, да је он положио докторат баш у Кијеву?

Ћира. По томе, што сво видим, да ће га скоро искијати.

Ћира. У Бечу је пре две недеље дана умр'о један човек, од убода муве.

Спира. Читао сам и ја, — зато ваља рукама млатати, кад видиш да се калуђери око чега узмувају.

Разумео је. . .

Господар: Јоване! Сутра у 5 сахатм пробудиме, морам на пут.

Јован: Добро господару.

Господар: Сад можеш ићи спавати, но немој да заборавиш!

Јован: Нећу господару. — Јован оде у своју одају и леже спавити. Око 2 сахата у јутро Јован се пробуди из слатког сна и онако сањив оде до господареви врати и почне на иста куцати.

Господар се вргне из сна и продереса: Ко је то?

Јован: Ја сам господару.

Господар: шта ћеш?

Јован: дошао сам да вам јавим, да имате још пуна 3 сахата спавати.

Малер је само што још немамо Телефона.

Ал ће бити побро,
Бар за Србе добро
Кад телефон једном буде
Већ уведен свуде.

Нећемо се морат' трудит'
Ниг' се здраво рано будит',
Ил се будит' дати
Већ у девет сати.
Моћи ћемо срката' кафу
У шлофроку на тремање
И пушити дуван
Коме нема мане.
Седеђ' дома на фотељи,
Зевајући баш по жеља
Комодитет нико
Неће нам турбират',
Моћи ћемо кроз телефон
Приседника бират.

Л.

Ћука. Сад настају избори у Крајини, па шта мислиш хоће ли поп Кука кортешовати?

Шука. Та ја мислим да ће он сада заћи од једног до другог, и до цивилних, и до попова и фратора.

Ћука. Па ко је од ових највештија? До кога ће дакле најпрактичније бити да иде: до цивилних људи или до фратора?

Шука. Нек иде до фратора!

Ћука. Ко је крив, што у новосадској репрезентацији није ономад изабран Србин, него је изабран Мађар са једним гласом већине?

Шука. Незнам ко је крив, али оне општинаре Србе, који недођоше на избор не можемо кривити, јер они нису били ту, где се тај чин догодио, они могу доказати свој Alibi, дакле нису криви!

Ћука. Alibi hin, Alibi her, алиби боље било да се људи, који немају времена и не дају бирати у општинаре.

Ћука. Шта значи то „Самоуправа“?

Шука. То је име једнога београдског листа.

Ћука. Знам, али како се то друкчије каже?

Шука. Самоуправа, то је автономија.

Ћука. Но, онда знам зашто је „Самоуправа“ за Угарску забрањена. **Аб.**

Пушкарева досетка.

Дошао један господин к пушкару да купи пушку. Овај му је износио пушке по најновијој системи. Но купац све врти главом и на последак рече, да он не мари за те нове пушке, за те Hinterladere.

— А молим вас, каквог сте ви занимања? Запита га пушкар.

— Ја сам адвокат.

— Е сад разумем зашто ви не волите Hinterladere Ви бн волели пушку, која је удешена на Vorschuss.

Припослано.

Драги Стармали!

Пући ћу од једа, ако ово не примиш и по целом свету не разнесеш*) моју невољу. Има већ две године дана од како мој муж хуче: „Трошак је жено, велики је трошак“ — Већ ми је обио уши са тим његовим трошком. А кад ономад, замолим га ја лепо да ме води на бал, — а он онда наједаред окрену други лист, па вели: „Водио бих те, с драге воље, слатка жено, али знаш, немам трошка.“ — Па сад ко би могао с тим људима да изиђе на крај, кад немају ни најмање доследности.

Једна несретна жена.

*) То је мало потежак задатак, кад се узме у обзир, да је свет здраво велики, а број претплатника неприличио мали. Експедитор.

Пуслице.

На ново отвореној жељезничкој пруги која иде из Н. Сада поред Сентомаша у Суботицу, кажу да нема воде. (Нек се зна да је то жељезница бачанска.)

„Виделе“ опровргава оно, што се разнело да Сејмени по Србији сламоте жене. (Али да ни министрима не праве част, — то инак стоји.)

Баш сам љубопитљив да ли ће бан Пејачевић, кад чује за безусловно повереље Срба, бар из учтивости и скромности казати: „Хвала господо, ја то нисам заслужио!“

Ми смо већ десет пута г. Тиси казали, да му несмо ве ваља, али он је ваљда чекао да му то десеторица у једаред кажу. Сад се и то догодило. Па ако се и сад буде чинио непешт онда треба да уступи место коме вештијем.

Ако „С. коло“ заиста и озбиљно мисли да опере госпођу Розу предјавним мњењем, то ће онда у Н. Саду и у Карловцима сапун горопадно поскупити.

Промућурна кокета.

Тина је кокета
Већ тридесет лета,
И знаде на длаку
Мајсторију сваку:
Око тог се мучи
И све ново учи.
Ова знаде, драги моји,
Г'де јој младеж лепше стоји,
Ил на бради десно доле,
Ил на челу лево горе.
За обрве своје знаде
Кад јој бољу службу служе,
Или кад су мало дебље,
Или кад су мало дуже.
Ова често сматра, гледа,
Ил је лепша кад је бледа,
Или кад је нежно, мило,
На лицу јој руменило.
Зна каква је кад се смеши,
Зна каква је кад успија,
Зна каква је кад се љути,
Зна каква је кад је тија.
Увек верну слику дава, —
Само једно још не зна:
Каква је кад спава.

Данас и то знати хтеде,
Пред зрцало своје седе, —
У спаваћој позитури
Пред њиме зажмури. (По „Р—кў).

Из дечијег живота.

Мала је Милица врло умиљато дете; ко је год познаје свако је мора волети због њезине детиње безазлености и наивности.

Тако једном шетала се мала Милица са својим оцем кад ал' сусретне их једна госпа (која се је такођер шетала и која је Милицу познавала) нета је госпа заустави питајући је: куда Милице?“

Милица: Спацирам се.

Госпођа: Е да?! Дед реци ми: волеш ли ти тетку?

Милица: Да боме да те волем.

Госпођа: па кад ме волеш, а ти ме дед пољуби!

Милица пољуби госпођу те ће да је запита:

Тетка волеш ли ти мога оца? ја њега волим.

Госпођа: А како да га неби волела.

Милица: Е па кад га волеш а ти га пољуби.

Споменко.

Доказ Радићеве скромности.

„Не аз страшу с тобоју, сопутнице моја!“ Тако је певао негда славни Мушићски. Сапутница његова била је Муза, и он се с њоме поносно и хвалио.

И протосинђел Радић имао је сапутницу, кад је ишао у Русију. Али он нам о њој не прича и не хвали се. Из тога се види да г. Радић није тако сујетан као што га неки описују. Он је много скромнији и од самог Мушићског.

Савесни извештаји.

Славан један геолог у Бечу разаслао је поводом земљетреса, што га је недавно било у неким крајевима, на све стране писма са питањима о правцу и трајању земљетреса.

На то је добио поред озбиљних одговора доста и шаљивих. Тако н. пр. пише му неки адвокат: „Ми смо баш седели за ручком, те кад се земља стаде трести, почесмо се љуљати и моја пуница паде ми први пут у свом веку око врата.“ Други пише: „Ми се баш играсмо карте, на то удари земљетрес, те црвени кец одлети баш према северозападу.“ Трећи одговара: „Наша је варошица тако мала, да ми немамо никаквих забава, па ни до земљетреса не можемо да дођемо!“

Одговори нашег домишљана

VII.

Из Плашкога добили смо ово питање:

Сме ли Домишљану стављати питања онај, који није предплатиона „Стармали?“

На то наш Домишљан вели:

Сме; — зашто не би смео! — Само неће добити одговора.

VIII.

Из Вршца смо добили питање:

Шта би било, кад би кослучајно попио флашу мастила?

На то наш Д. незна да одговори друго, него: Можда би у толико мање крмача било на артији.

IX.

Дође нам из Н. и ово питање:

Мој син, кад учи лекцију радо се попне чак на таван. Шта ће бити од њега?

На то наш Д. одговара ово:

Ако ништа друго, али бар ће имати право да се кадгод назове високоученим господином.

X.

Добили смо ово питање:

Да ли његова Наименованост зна да се у једном оближњем намастиру налази игуманија **Ката?**

На то наш Д. одговара.

Требало би да зна; јер ваља да води **каталог** духовног персонала, — пошто и онако другог шематизма немамо.

Телеграми.

Из Митровице Стармалом. Програм који смо данас усвојили сасвим је суврем**е**н. То јест према садашњој хладној зимској сезони довољно је и предовољно умотан.

Одговор Стармалог. На добро, напоследак, кад није друкчије. Што је умотано бар неће озепсти. У толико ће више зепсти они, који држе, да је опасно сести (или још и упрегнути се у чија кола) на којима кочијаш само ћути и ништа не обећава. Јер данас је тако ко не тражи гаранције томе ће родити варанције.

Некој владајућој партији.

Јесте, ви сте чистих руку;
Чистих руку, — тако м' вере.
А и како не би били;
Једна рука другу пере.

(Fl. Bl.)

Сигуран лек.

Зет рече тасту: „Ја вам морам искрено признати, да са вашом ћерком а мојом супругом Јелком, немогу изићи на крај. Са њене самовоље, пакости и ћуди створила ми пако у кући.“

Таст. „Тако. — А дал сте какво лечење средство употребили, наспрам њених мана?“

Зет. „Ја сам све и сва покушавао, па заман. Доброта, строгост, па и лукавство, проће као плева на ветру. И како који дан, све је бесомучнија; дошло ми је да бежим у свет.“

Таст. Онда јој реците да ћу је искључити од наследија ако се непоправи.

После осам дана, дође зет тасту, и том приликом ће га запитати:

Таст. „Но, како је сад? Дал се моја ћерка што поправила?“

Зет. „Од неколико дана овамо постала је блага као небесни анђо, њежна је као капља, а питома као мајска зора; нити има сировине жене у читавом свету од ње!“ рећиће на то зет, на згогом.

Послао Штрика.

Згодан одговор.

Учитељ. „Но децо сад ћу да вам задам једну загонетку, па ко је разрешн, добиће Цицарску невесту на дар“ „Ја је имам“, рећиће на то ученик Љубиша„ ал која корист, кад је не разумем. „Разумеш или не разумеш све једно“, она је за давање на крај. „А сад да пређемо на саму загонетку. Ко ће ми даклем знати казати, шта је то: кад смо млади ми желимо а кад нам се жеља испуни, онда жалимо?“

Здравко. „Ја знам господин учитељу.“

Учитељ. „Па дед кажи.“

Здравко. „Жена“

Учитељ. „Ко ти је то казао“?

Здравко. „Мој отац.“

Учитељ. „Није са свим тако, ал се судара. Ја сам мислио старост“

Штрика.

Клин с клином.

„Иди до ђавола“ рећиће једна зла жена свом мужу, кад је са пол сахата доцније кући дошао, нег обично. „Одвећ радо“ одговрће јој овај, „јер он ми неће никакво зло учинити пошто његову сестру имам за жену“

Штрика.

Неоправдива сумњивост.

Једна госпа рече свом супругу: „Ти од неко доба поклањаш више пажње нашој служавки нег мени?“ „То је зато драга женице“, приметиће овај „што се као што и сама знаш данас теже добавља слушавка нег жена, па морам да јој се додворим“.

Штрика.

Претерана љубав.

Једна млада госпа, која се тек пре неколико дана удала подкраде се до мужевљи леђа, те га ненадно у образ пољуби. То није пристојно“ рећиће јој муж на то. „Опрости мужићу, јер нисам знала да си ти то“ одговориће му застиђена жена.

Неверне су данас љубазнице све,
За сигурност своју држи одма две.

Штрика.

Покорност.

„Жена је мужу покорност дужна“
То попа каже када их здружи,
На то се заклиње и завет држи;
Свом мужу остаје, покорност дужна!

Штрика.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме трећем броју за 1883. ове чланке: 1.) Имали што страшније на свету (песма са сликом) 2. Деда приповеда, од Ђорђа Рајковића 3. Колико је врсти рибе познато 4. Мало страшило (са три слике) од Д. 5. Шумски живот од Бранивоја 6. Остатци града цара Лазара у Крушевцу (песма са сликом) 7. Достатије Обрадовић (са сликом) 8. Жарило превела Меланка М. 9. Моја мајка (песма) од Косаре Цветковићеве 10. Захваљујемо у име деце 11. Даштања 12. Чика Јовина пошта 13. Опомена.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

БАЗАР

новине за моду и забаву

који излази у Београду под уредништвом Јов. М. Боговића, доноси у 5. броју преко 60 фино-израђених слика са објашњавајућим текстом. На 7. стр. описује мушке хаљине за пролеће. У 6. (забавном) броју доноси: 1. Находи или лекарев тестамент. Роман. Наставак. 2. Слепац и певачица. Прича. Српстан. 3. Сатирични надписи. 4. За домаћице. 6. Загонетке. 7. Коњички скок. 8. Одговори уредништва. и 9. Наши преплатници. Наставак.

Цена Базару за иностранство је 25 дин.-10 фор. а. вр. годишње. Новац шаље се најјефтиније у препорученом писму без означене вредности.

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катанац. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наруџбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака. по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н.Саду

ИЗИШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ПРЕВЕНО-ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову **нову** књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге наше раније издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено-слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најевћи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом израдом.

4—6

Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вршцу.

Година VI. У Новом Саду, 28. Фебруара. 1883. Бр. 6.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕВАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали" излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Звај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

КО ДРУГОМ ЈАМУ КОПА...

Ко је Прокопију ископао јаму,
И седога старца гурнуо у таму?
Ко ј' рушио бедем законих преграда,
Ко је утр'о пута (и преко канона),
Ко се вај'о, мот'о, бушећи к'о шило;
Те се деси, што још нигда није било!
Чија л' оно рука, бесом завитлана,
Са свог права врже старца набрана?

Одговора нећу на питање моје;
Свако живи прстом показаће: ко је.
И сенке из гроба казаћеду: т и с и!
— На реци да писи!

У слепилу своме грдник даље љута,
И све даље, даље од правога пута!
И што ј' мрачна душа само спити смела
У буњилу свом је и извршит' хтела.
Завриле се магла од његова даха,
А он по њој јаха, без божија страха, —

Удар за ударом, — ране боле љуто,
— А народ је стој'о, замишљено ћут'о;
Јер к'о да је гласе чуо одозгора:
Пустите га, та он и сам пасти мора!

Хоће л' народ још ћутат' крај свог гроба?
Ил ће дићи гласа, — и у које доба,
Моћним својим гласом правду да заштити, —
То сам народ знаде, — не знам ни ја, ни ти.

Ал мени се чини, ти си на амбису;
Судбинина рука над тобом је близу.
Којим путем стиже Немезида љута,
Није нико други, сам си утр'о пута.
Она иста јама, она провалија,
Што си другом коп'о сад на тебе зија.
И 'нако не стојиш на темељу права, —
Под ногама твојим пепелна је лава.
Неколико речи, — ал из општег грла,
И црна се авет срушила, затрла. . .

Шетња по Новом Саду.

CXI.

Одавно сам негде читао — сећам се онако као кроз маглу или као кроз читаоничке пенџере — да барут није изнашао Бертолд Шварц, него да су Кинези одавно већ пре тога за њега знали и употребљавали га, дакле су га Кинези морали и изумети.

И заиста оних дана сам се уверио, да је барут изнашао заиста Кинез, и то нико други, него баш главом — „Пешти нашло."

Он је оних дана изнашао тај барут, да српски народ треба предати калуђерима, јер калуђери се — вели — нама Мађарима у свачем покоравају, слушају нас, те ће онда и српски народ, који није народ него фајта, кад је стегнут канџама калуђерским, морати опако се владати, како ми заповедамо, или да се модерно чивутско-новинарски изразим биће „либералан и патријотичан." Ако ли пак калуђери, односно епископи не буду нама по вољи ми ћемо их „отерати," на узети друге.

Тако предлаже „Пешти нашло" баш сада, кад

се навршило 100 година од како је умро цар Јосиф II., који је укидао манастире и манастирска добра, те основао болнице и школе, н. пр. и данашња општа болница у Бечу била је некад манастир, где су се гојили дебели фратори и игумани, а где је од Јосифова доба болница, те су од отога времена неколико милијона патника нашли уточишта, него у болести и спас свога живота.

Но данас смо са 100 година напреднији. „Пештн напло“ се не слаже са царем Јосифом II. Он хоће читав један народ да преда — хоп, хоп, хоп — у калуђерске руке.

Па добро. Ал онда молимо, да и са свима осталим народима тако буде. Послаћемо на мађарски сабор нека од сад бирају плебаноши између себе; Тиса нека буде настојатељ каквог клостера у Кечкемету; Бизмарк нека буде хаузмајстор у каквом језуитском манастиру; у Шпанији нека се обнови инквизиција; у Француској нека метну поп Куку за председника републике; протестанти у Енглеској нека магистера протестанске теологије Радића направе примцом од Wales-a; у Италији нека се „васпостави“ папина држава; у Грчкој нека се метну на владу њихове фанариоте, а у Турској нека дервиши буду паше и везири, а шеик-ул-ислам нека буде господар османског царства, а ако му устреба какав турски „лајбжурнал“ ја ћу му већ један препоручити, који је већ опробан у служби дервишима и шеик-ул-исламу.

Тако би дакле онда народи били предани по предлогу „шеик-ул-Пешти-наплова“ у калуђерске руке и онда би сви народи били „либералне странке“ и „патријотични,“ те би потпуно одговарали потребама садањега века и нивоу научености и образованости Пешти-напловљеве редакције.

Кад би се тако по предлогу „Пешти-наплова“ уредила ствар, да се т. ј. народи и фајте дају калуђерима на расположење, онда калуђери не би више јели шунке и кобасице, него би јели нас; не би више гњечили цревни и други купус, него би гњечили народе и фајте; не би више харчили манастирско благо, него би харчили народно; не би се одрицали више женидбе, него би се одрицали народа; не би имали онда забатљење библиотеке, него забатљен народ; не би више ишли о глави автономији, него народу; не би бегали од књиге и науке, него би бегали од народа и т. д. Дивно би то уређење било! Кад би им се дало, да они располажу с народом, да буду господари над њим, они би много лепше и корисније удесили и државу и цркву. Представите себи само државу, у којој је турски хоџа председник републике, загребачки фратори министри, шпанске језуите саборски посланици, кечкеметске пијариште професори на вишим женским школама, дервиши управитељи народних фондова а кинески мандарини праведне судије.

Зар неби то био идеал од државе и зар нема „Пешти напло“ право, што предлаже, да се народи предаду калуђерима у шаке?

Аб.

Уштипци.

✕ У „Застави“ (бр. 31.) каже се, како су наши манастири некад помагали сироте и удовице, а „данас се удовице са прага манастирског терају.“

ПОДЛИСТАК.

Салашарска љубов.

(истините збитије, без икаквих дометака)

Никола Н — ћ био је свршен јуриста, шта ће те више, ако још додамо, да није био ни ружан шта више био је (ујак један) баш лепушкаст. Син богата оца, био је доброг моралног поведења, није никад пио — из праз. не чаше, карте је мрзио, зато му беше срце и душа кад је коју убио и. т. д. Једном речи красан, млад човек. Лети је обично са својим оцем становао на салашу. Близу његовог салаша, био је један други салаш госпође Нешићке богате удовице, која је имала јединицу кћерку Мару. Несрећом једанпут опази Никола њу и проће му први пут Аморова стрела кроз срце. Он се на жалост заљуби. Али то још није несрећа. Несрећа је била то што су отац Николин и мати Маринa, због неког процеса били у свађи, те тако Никола није мого ни мислити, да ће моћи икако са Маром састати. Али судбина друкчије хтеде. Једном Никола изиђе у лов, па почев је онај дан бадава ишао по оној врућини страшно се умори. Упути се даље у шуму, која је била Маринe матере. Он је мислио да га неће нико ни опазити. А и ко ће сад бити у шуми, та тек је два сата после подне. Оде у шуму прући се на траву и заспи. На једаред га тргне из сна песма. Устане па пође за гласом, кад ал кога види, Мару где бере шумско цвеће и пева. Кад дође до ње, она се тргне и сва поруменi, а Никола се заплете ко пиле у кучине па ни речи. Тако су један тренут ћутали обоје. Напослетку ипак Никола проп дође к' себи па рече: „Извините госпођице што сам вас можда узнемирио, али уморан од лова дођем у ову шуму, да се мало одморим. Кад наједаред ме тргне ваша божанствена песма заиста госпођице, ви дивно певате.“

О молим, молим, одговори она и обори очи.

Ту су се још неко време разговарали па се онда разиђу. Од сад сваки дан је Никола ишо ко бојаги у лов а овамо је једна чешо после подне да оде у шуму да да се састане с Маром. Мало по мало по се њи двоје једно у друго страсно заљубише. Ах! Маро, уздисо би Никола, кад би само мало наде имо да ћеш бити моја, али мој отац и твоја мати неби то никад допустили.

Ах Никола, то и мене пече, возвратила би Мара али ти буди само мени веран као Ромео, а ја ћу тебе као Јулија, а будућност ваљда ће откравити лед са срца наших родитеља. Ваљда ће се помирити и нас благословити. А да би љубав њихова постала у пуном смислу романтичном, како би се од ње, ако не баш трагедија, а оно бар хумореска начинити могла, обећа једаред Никола Мари да ће довече доћи (преко зида) у њихову авлију да се

— Ово није истина, ми знамо да се по неку удовицу и кола са четири коња шиље!

* * *

□ „Видело“ доноси неку новост о једној баби „из места Ослова у Моравској,“ шта јој је пасирало са сирнутим зецом. Да је та баба (т. ј. не „Видело,“ него она друга) читала „Стармалог,“ не би јој то пасирало, јер „Стармали“ је то донео још пре неколико година, само не као истинити догађај него као анегдоту па за то и није казао место, где се то догодило.

* * *

⊙ Па нек ми ко каже да песници нису пророци! Док је г. Стојан Новаковић био још песник написао је један триолет у „Даници“ за г. 1862., који се почиње и свршује овим питањем:

„Докле ћемо све овако,
Црно, јадно, наопако?

Од куд је он онда знао, да ће бити временом министар, и да ли се и сада кадгод тим питањем бави!

Аб.

Највеће страшило.

Састали се сеоски политичари око чаше вина. Ту се заподене разговор о рату, који би имао бити између Русије и Аустрије. На то ће један политичар приметити: „Онда ће можда и Србија на Аустрију ударити.“ Ту се десно и сеоски егзекутор, Чивутин, па ће повикнути пун патриотског гњева: „Каква Србија! Зар би се Србија смела усудити дићи се на Аустрију. Знате л' ви, море, да кад би Аустрија само своје егзекуторе на Србију послала, морали би сви Србијанци у Азију утећи!“

Тако Чива, а ја велим да већег страшила од наших егзекутора и нема, та и ми их се сами страшимо.

С. Б.

Послушан муж.

Око десет сати у јутру ево ти господина мужа кући.

Жена. А ди си ти, наопако ти звонило? — Зар се сад долази кући?

Муж. Ди сам! Та зар не знаш да сам био код кума Паје на свечари.

Жена. Немој ти мени извијати. Чула сам ја већ да сте се у два сата разишли, — па ди си био до сад?

Муж. Спавао сам код комшије Ђуре.

Жена. А зар ти немаш своје куће за спавање?

Муж. О жено, жено, ко ће теби угодити! Сад ти је неправо што нисам дошао кући да спавам; а кад сам синоћ пошао, тринут си ми рекла, да се не усудим пијан кући доћи.

Воље се разуме.

Бирташ Максим инјуцкало из Борова буде тужен поџупанији у Вуковар да точи цикнуто и бућаво вино.

Како ти смеш тако гадно вино точити? запита га жупан. —

Добро је то вино за 16 новчића литар; имам ја и друкчија вина по 30 н. литар. —

Не каже се литар, него литра. —

Опростите господине ја сам фалио, ви се у литрама боље разумете од мене.

Гига.

ту спран месеца разговарају и заклетву верности још једаред поново.

Никола је једна чекао вече. Кад је мислио да су сви полегали унутри се зиду који је ограђивао Марин салаш. Месец се подмукло смешио, као да је слутио какав се несрећа справља новом Ромеу. Славуји су певали у шуми, а жабе су својим умиљим гласом крекетале у риту. Иначе је свуд тишина, осим што се кад кад који белов тргне, па лаке који пут на месец, али одма и ућути. Никола помисли е баш је романтична ноћ. Сад стигне до зида, мислио је како ће га прескочити. Напослетку рече одважно: „Напред само ма ма скрше ногу!“ Скочи преко зида, па се унути баши. Ал наједаред руља пашака салашарски поче лајати. У тај исти мах хвчу се ужасан јаук под зидом, викао је Никола и заномаго. А шта је било? Марина мати дала је нетути једну велику клоцку, јер је нека лисица долазила па давила кокоши, и у ту је клоцку јадни Никола упао. Али није доста што су му клинови дебеле чизме пробили, па мало и меса захватили, већ на његову вику не дотрчи нико, ко би му могао помоћи, него дотрчаше неколико белова и то таких белова, који не знадоше за шалу.

Тамо би га и растргали да недођоше људи, који су се на ларму пробудили и Николу ослободише. Мислећи у мраку да је лопов, још неколико пута бубуше поштено у леђа па га онда пусте. А Никола страдалник тешки струг безобзирке преко једине на дође до свог салаша. Али га и тамо ваше нападну почем га нису могле познати јер је био сав издрпан. Он стане јаркати, на то му устане и отац и кад га види мал га није шлог дерво. Никола му све исповеди и дода да се сад први и последњи пут заљубио. Зар то није малер кад први рандеву покваре свирепи и немилостиви белови.

И Мара је приличну придику добила кад су је у баши нашли. —

* * *

Он се заверио ал' не рече ако Бог да. Јер он тек сад осети да још већа воле Мару. А она, она је пилкала уздисаје своме Николи, не преко високи гора већ преко ниског зида, не преко дубоког мора, него преко плитког шанца који је растављао салаш од салаша. Они су једно за другим тужни. Никола је писао тако тужне песме, тако тужне, да су саме песме од суза постале водене а у том воденом мору хтеде он утопити своју тугу. —

Кад се Никола мало опоравио после оног караблекрушенија изиђе он једном у лов да се разоноди.

Кад дође до шумице, сети се оног дана кад је Мару први пут видио. Уђе унутру кад ал' тамо затече Мару да седи и плаче. Мара га опази падне му у наручја а пољупци су падали као киша. Маро, без тебе немогу живити.

Никола, ако ти неможеш бити мој ја ћу умрети.

Ћира. Кад коме згодно име нађену, то се таки за њега прилепи. И то је кадкад врло добро и значајно.

Спира. На пример?

Ћира. Ето на пример: неко је, више у шали, назвао Радића нашим јединцем. — и народ је то таки прихватио. Сад само кад изустиш „јединац“, свако зна да подразумева Радића.

Спира. То се име више никад не избрише. Јер сви желе да он остане јединац, — т. ј. да бог српском народу не да још више таких синова, таких доктора.

Ћира. Зашто многе некачке и мађарске новине, тако весело говоре о смрти Горчаковљевој?

Спира. Они мисле да је њиме уједно сарањено и сећање на сп. Стефански уговор.

Ћира. Јеси ли читао да се у Конављу родило једно дете са свим длакаво, па изгледа као дивље?

Спира. Читао сам, и то заиста има нека дубока значаја. Сама је природа увидила да је нас, бар за данашње околности створила суише питомима, — па је рада да ту своју погрешку мало поправи.

Ћира. Бог и душа ниси рђаво рекао.

А ми умримо заједно!

Они су мислили да их нико не слуша, — али слушала их једна мала стража наслушали су их Николин отац и Марина мати. У један мах изиђу једно иза једног дрвета, друго иза другог.

Нећете ви, децо, умрети, рекоше у један глас. Господо! рече Николин отац, заборавимо завађу која је између нас била и тако смо овде сами а и комшије смо. Дајте ми руку у знак помирења.

Она му пружи руку.

Сад још нешто. Деца нам се као што видим воле, ја ево овде свечано просим руку ваше кћери за мога сина.

Е на нек је благословено рече госпођа Нешићка. Ал од куд ви господин Н — ћу у мојој шуми?

Та дошао сам за овим мојим шмокљаном, бојао сам се да ће какву будалаштину учинити, па сам ишао за њим узастопце. Он је био тако замишљен да не није ни опазио.

Исто сам тако и ја, рече Нешићка, и то је срећа, јер иначе Бог зна како би се свршило.

Ко је сад био срећнији од Николе и Маре! Никола је заборавио на ону кобну ноћ, на белове и на клопку. Само што је сад пао у млогу већу клопку, јер стење под женином пазучом испод које ће се тешко кадгод ослободити.

М.

Пуслице.

Опет се јако вентилира питање о синодском предлогу. Мора бити да врло много нечиста ваздуха у том предлогу има, — код мора да се вентилира.

У Београду је пала читава киша ордена. Што се на бившег министра Ристића нису сетили, ни чудо, само ако нису уједно и на независност српску заборавили.

Неки су пали на ту мисао да Горчаков није умро од природне смрти, већ да је отрован. А пошто у свакој мисли мора бити фосфора, зато рекоше да је фосфором отрован.

Док румунски митрополит Мирон лепо и достојанствено подиже глас против предлога о средњим школама, дотле наш карловачки Немирон купи врзино коло, да игра тековину од више векова.

Али из Софије (Средца) јављају телеграфишу да и митрополитима може сванути црн петак. Тамошњег су митрополита затворили и оправили у манастир Рилски. (Штета што и код нас нема какав манастир Рилски, за оне који су потконавали, бушили и рили народну автономију!)

Идила.

Вече мирно, пасе стадо
Месечина мека
А девојче једно младо
Свог драгана чека.

Распустила као вила
Своју косу плану
А у руке добавила
Питалицу траву.

Ође л' дође драги, је ли?
Кажи мени цвеће.
А цвеће јој ето вели,
Драги дође неће.

И девојче даде с' брже
Црном јаду своме;
Нешто шушну — она с' трже,
А драги пред њоме.

Они су се загрлили
— Ни то тајит' нећу:
Грлили се, љубили се
Баш у пркос цвећу. —

Гурман

Добивена опклада.

У једном друштву пошао се разговор о разним нашим невољама, дакле наравно и о Анђелићу; говорило се о његовом владању док је још био новосадски владика.

— То је чудновато, — рече браћа Пера, — Анђелић мора бити да је у неком сродству био са мађарским новинама.

— То већ није, одговараху многи, — јер ми сви знамо његово порекло.

— Па зашто су онда мађарске новине, кад год су о њему писале, увек га називали „Анђелић бачки“?

— То није истина драги Перо, говораху опет многи. Мађарске су новине њему јако држале страну, — ал да су га звали „Анђелић бачки“ — то није истина.

Ал ја вам могу доказати, не једанпут, него педесет пута.

— То ти не можеш доказати.

— Могу. Па ако сумњате, хајде да се опкладимо.

Хајде.

И сви се опкладише са браћа Пером, сваки о о лепу вечеру, да он не може доказати, да су мађарске новине Анђелића звали „Анђелић бачки.“

Браћа Пера оде кући и за по сата донесе много примерака разних мађарских новина и показа на педесет разних места да заиста овако стоји: Angyelics bácsi pöspek.

Опклада је била добивена. И браћа Пера имао је 10 дана увек лепу бесплатну вечеру.

Браћа Пера је народњак. И то вам је једини народњак, који је од Анђелића имао какву такву хасну.

Са избора бележника.

Један умировљени к. кр. официр кортешујући за свога сина за бележника, намери се на газда Николу М. . . . . који је у биртији поред по литре пиљера седио, с рећи: „господар Никола, ви сте човек газда ви би могли много допринети, да мој син за натароша изабран буде пошто тамо довољно своји пријатеља имате. Газда Никола М... погледа га попреко и одговори: „Знаш ти господине, кад си нас регруте ово 186 године у Арад у гарнизон водио па кад смо тамо са транспортом стигли знаш код ове беле куће преко моришке ћуприје, а ти рече: „division halt Rekrut M..... austreten и оружје доле скидај да фасујеш порцију од 60 батина“; а ја имајући у џепу 500 фр новаца рекнем: „ја несмем бити бијен без доктора, јер сам болестан“ и кад си после доктора довео а ја њему кришом додам 60 фр т. ј. за сваку батину платим по једну воринтачу и тако се није твоја воља испунила, да будем лупан, јер и доктор потврди да сам болестан; онда си ти био — а сада сам ја генерал, поврати ми најпре моји 60 фр. те ћу онда за твога сина кортешовати.

Прнос.

Ђука. Шта је то, Шука, „печен фармазон“?

Шука. Ја мислим да би се то српски најбоље казало: препреден лисац —; ал' од куд тебе нада на памет такво питање?

Ђука. Та читам у „Застави“ допис из Земуна, па ту стоји како се пош Никола фали по Земуну, како он кад код дође у двор у Карловце, а он ваше тамо „печеног фармазона“.

Шука. Иди, човече, ала си прост! Та не пише тамо „печеног фармазона“, него отвори боље очи па читај: „печеног фазана“!

Ђука. А какво је то опет чудо?

Шука. То је једна тица, налик на петла, па има и својства његова.

Ђука. Ја мислим да уредништво новина треба „Припослана“ да примају само од господја, и у општ само од женских.

Шука. А за што опет само од њих?

Ђука. Јер за „Припослано“ неће уредништво да одговара, него мора онај, који је и писао а ти знаш да ће женске умеју да — одговарају.

Ђука. Даклем говори се да су Горчакову дали Фосфора?

Шука. На то је ваљда с тога, што је он увек желео да добије Босфор.

Ђука. Но, онда бар не би жално умрети.

Аб.

Негда било.

Кад су се 1866. Шајкаши враћали из Италије кући морали су преноћити у Загребу а тамо је свет јако побожан, сваки пети човек је поп и свака пета жена опатица. Један лала Рајчетић дође некој побожној али шкртој удовици на ноћиште. Уђе̂ши у кућну опази лала у опаку једну велику шунку и око ње кожурице, одмах бајаги чудећи се пружи прст на шунку па запита: шта је то а удовица рече: То је Бог. А оно (за кожурице)? То су свеци. Лала одма скине капу, прекрсти се па уђе у собу.

Око поноћи лала скине шунку па с њом у телећак.

Кад су сутрадан шајкаши полазили, рећи ће удовица, радосна што одлазе, своме госту због-ом, због-ом,

На то ће Рајчетић њој: због-ом госпођо због-ом. ја. . . ја с богом а ви остајте са свеци.

Кад удовица погледа у опак али шунке нема.

Гига.

Надгробни натпис.

Овде лежи чика Коста,
Беше човек духа проста,
Није никад држо поста,
Понудиш га као гоета,
А он незна шта је доста,
Чудо да и тај крст оста.

Гига

Verisimilitates.

I.

Ономад запита Анђелић позерљиво свога драгог протосинђела:

Шта би ти, бога ти радио, да ја случајно нисам постао патријарком?

— Ја би онда написао сасвим другу посланицу и на другу адресу.

— Ала би ја волео читати ту друкчију посланицу.

— Па чекајте само, ваша Св.— још може јако бити да ћете је и читати и то на тенане, у каквом манастиру.

II.

Неки дан дође неки калуђер к уреднику „Турског Марода“ и нађе га за писаћим столом јако забринута.

— А шта си се ти тако забринуо, несретниче?

— Мислим се шта ћу да слажем за идући број.

— Ха ха ха! Па то је бар теби лако.

— Да видиш није ни лако. Ја би могао слагати, што би ми каква луда поверовала. Ал то није моја насиља. Ја волем онако што слагати, што ми нико не може веровати.

III.

Ономад је уредник „Српског Кола“ добио ружичасто писмашце од госпође Розе, у коме му благодари што се он једини смиловао и њену част тако ритарски у обрану узео. Уједно га моли, да од сада, кад год се који српски поштен књижевник и родољуб буде женио, да му таки изда сведоџбу о „ревитом здрављу“ или тако што-год налик, — тиме ће галантерију своју још већма показати, а и српском споразуму ће тиме много допринети.

Да л је г. уредник ове савете послушао, то ћемо тек видети.

Какво је прасе покојни поп Баба протиници донео.

Пређе више година за време старог проте у З. ког је стан у Бежанијском сокаку био, скрили нешто поп Баба и морао се правдати пред протом лично, да би нако благоволење протино задобио, обећа протиници да ће јој што скорије прасе сам собом донети, што га још никад оњаког красног и дебелог није видила.

Баба је увек „одседавао у близини код „Краљевића Марка“ и ту се састајао са своји знаници и пријатељи, с којима је чешће у шали и весељу преко ноћ проводио.

Тако кад Баба донесе обећано прасе, било је пред заход сунца, свиње напре у свој хотел да се пресчуче и вече дочека, пак да сам по обећању поклон протиници односе, ал ту већ застане неке од своји познаника. који се чувши за долазак Бабин све више искупљавати почну.

Гостионичар у истој крчми био је такођер човек шаљивчина, пак некако намисливши да је Баба у коли прасе донео, и потајно јави осталој браћаји, и договоре се да то прасе закољу, испеку и Бабу на вечеру као госта позову, а у џак да стрпају бирташког великог мачка. —

Баба кад се добро подкрепе, позову га на вечеру то јест да то вече буде он њихов гост, што Баба с' радошћу прими, ал само имам још један кратак посло напре у варошки да свршим, па сам за пол сата натраг. —

Пошто се већ смркло, Баба оде код кола, узме џак, а мачак је подражавао прасету, њиљајући по џаку, само што је ћутао; Баба ништа не сумњајући обиће великом капијом и упути се управо у стан проте и ступи најпре у кухињу, где застане протиницу. —

Ова кад види Бабу на још са џаком у руци, обрадује се и поче: ево нашег Бабе, сверовао је! — а Баба пљива у радости, дреши џак, а прасе хвали, да је испод рањенице од 3 недеље, и да би преко колени пребијен. — Таман џак одреши и рашири, а мачак ђилитке преко огњишта, лонаца и шерпења што сруши и полуда, пак јуриш на затворен на сокак излазећи прозор, и дочепавши се слободе одјури својој кући!

Можете себи представити, како се протиница престравила, а Баба од чуда онемио, и једна у неко доба да се једва чује, проговори. „Ао Бабо ал си насео!“

Друштво га је дочекало са усклици и да се искидају од смеја, Баба се морао покорети својој судбини, и целу ноћ частити се својим прасетом, ал је одма трећи дан друго протиници донео, које је још пуз пут предао јој.

Жмурко.

Како наш мајстор Игња одговара својим кредиторима кад га окупе за дуг.

Љубезни господару!

Како можете тако детињски мислити и Ваше новце од мене искати? Јестех кад год чули да сам ја једног једитог од мојих кредитора поштено наплатио? Зашто дакле вами штогод друкчије да чиним и да платим? Кад би ја све моје дугове платити требовао, колико би ја новаца имати морао? И кад би једном или другом платио то би на срамоту мојим осталим кредиторима служало, јер сваки је мени позајмио, а зашто дакле један да добије а други ништа? — Сви су моји добри пријатељи — и тако ни праши не могу ни једног „предпоставити — следовательно ни једном ни платити. — Ако ви то само добро расудите, то ће те ми морати за право дати, и заиста наше новце искати нећете.

Заповедајте самном у сваког прилици ја сам у сваком случају вам на службу, зар баш то морају новци бити — смешно — шта је вами до 800 ф стало, заслужује ли то труда? да ме због таке багателе толико опомињете и да чрез то сјатејшу звезду нашег пријатељства нарушавате! — Ви сте ирло благоразумни, и мислим да у будуће нећете ми дати узрока на вас жалити се, него на место тога пошаљите ми још 200 ф. да би капитал равно 1000 ф. био — те да би сте боље утубити могли, колико сам вам дужан, не старајте се ништа, капитал ће свагда при моји руку бити, а интерес ће сваке године растити, и приуготовити вам временом опет један капитал!

— Ја не знам како ви то тражбине наше нерадо у туђим рукама гледите! О кад би на мене бог ту благодет излио, новаца позајмљивати; — но будући да ја у том стању нисам, то ја морам позајмљивати. — О како би ми тако пријатељски заједно живити могли, кад би ви мени почесто новаца позајмљивали и никад натраг нејскали! — Ја заиста никада неби више искао, него колико ми је нужно, ал на ото ћете ви без сумње тешко саизволети! —

Оставте ме дакле у будуће на миру, зашто ја никада писам код куће, ако неверујете а ви питајте све моје кредиторе! — —

Ако дакле благоизволите још ми 200 фр послати то наложите вашем писмоноши, да ми кроз гитер у ходник писмо наравно с новци — баци, где ћу ја зацело наћи.

Ви сте ми нешто из кратког времена за неки суд и ариште љубав имали јавити. — виете за чудо шаљивчина! шта би ја код суда и у аришту чинио? зар незнате дајте то за мене живи отров?“ опет хоћете да чрез то мене у неко непријатно стање поставите што ће хо мај из те шале изићи? — ипак ја вас извињавам и остајем непромењиви

Ваш вечити дужник Игња Сепијаш

достанио **Жмурко**.

Одговори нашег домишљана

XI.

Добили смо питање:

Како се лечи рана, кад кога уједе „Турски Мародер“

На то наш Домишљан одговара:

Очупа се мало длака са уредника (што више то боље), — али се не мету на рану него се баце на ђубре.

XII.

Добили смо питање, и то веома тугаљиво:

Какав бурмут шкрпа његова Наименованост, — Пештански либо Бечки?

На то наш Домишљан одговара:

То ће се дознати тек онда, кад почне кијати, по каквоћи кијања.

XIII.

Добили смо питање из једног пријавора:

Дешавају ли се још и сада каква чуда у манастирима?

На то наш Домишљан одговара ово:

Могу се и сада десити. Ето н. пр. ваш игуман, ма да је снабдевен са трбушином *темком*, ипак је за то *лаком*.

Расписујемо награде

за две најбоље хумореске, које ће изићи у подлиску „Стармалога“ до краја ове године.

Прва награда 25—30 фр.

Друга награда 15. фр.

Пресудиоци биће сами предплатници овога листа.

Уредништво.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу и народ.

ХЕМИЈА. Од Х. К. Роское, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена . . . . . 50 „

ФИЗИКА. од Балфура Стеварта професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића школ. референта. Са 48 слика укоричена . . . . 50 „

ФИЗИКАЛНА ГЕОГРАФИЈА од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Пачуа, са 20 слика, укоричена . . . . . 50 „

ГЕОЛОГИЈА од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу Српски превод од Др. Л. Пачуа. Са 47 слика, укоричена . . . . . 50 „

ЗООЛОГИЈА од Смита, професора, зоологије у Страсбургу Српски превод од Владана Арсенијевића професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена . . . . . 50 „

АСТРОНОМИЈА од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натошевића главнога школскога референта. Са 47 слика, укоричена . . . . . 50 „

БОТАНИКА. Од Х. А. де Бари професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика укоричена . . . . . 50 „

ОПШТИ УВОД У ПРИРОДНЕ НАУКЕ, написао Т. Х. Хексли, превео Др. Лаза Пачу, шеф општинских лекара у Београду, укоричена . . . . . 50 „

ФИЗИОЛОГИЈА од М. Форстера проф. на универзитету Кембриџ. Превео Др. Лаза Пачу, шеф општинских лекара у Београду, Са сликама, укоричена 60 „

Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце од др. Љ. Радивојевића . . . . . 20 „

Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође, од И. В. Поповића цена . . . . . 30 „

Ко поручи за готов новац на више свих књига дајемо рабат 30—35%.

КЊИЖАРА ЛУКЕ ЈОЦИЋА И ДР.

У НОВОМ САДУ,

препоручује

„JABOP“.

Лист за забаву, науку и књижевност.

Власник: Змај-Јован Јовановић. Уредник: Др. Илија Огњановић.

Цена за Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину фор. 5.—, за остале земље фор. 6.— на годину.

„JABOP“ је једини српски белетристичан лист, који излази сваке недеље и то најуредније.

Наручбине обављамо брзо и тачно, а најумереним ценом. Наш најновији главни ценовник књига, музикалија, учила, типкарија, икона, слика и фотографија шаљемо на захтевање бесплатно.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме четвртом броју за 1883. ове чланке: 1. Око квочке (песма са сликом) 2. Деда приповеда (наставак) од Ђорђа Рајковића 3. Доситије Обрадовић (свршетак) 4. Помажимо невољнике (песма) од К. Р. Јовановића 5. То је био син, 6. Какав је то цвет (песма са сликом) од Чика Јове. 7. Свете животиње 8. Антилопе (чланак са две слике) 9. Млекар (песма) од К. Р. Јовановића 10. Каква болест такав лек (шаљива игра у једном чину) прерадио Озрен 11. Како је лепше (песма са две слике) од Чика Јове 12. Разнолије 13. Даштања 14. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК.

Лист за трговину, обртност, домаће и стране новости.

Излази у Београду сваки дан (осим понедеоника). Доноси поуздане и брзе извештаје са главних пијаца, које се тичу наших трговаца. Бележи у кратко разне новости из Србије и из Београда. Уз овај лист иде као прилог:

ПУПОЉАК,

листак за забаву.

Уредник и издавалац је Корнел Јовановић. Цена за Аустро-Угарску годишње 10 фр. на по године 5 фр.

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

ОД Ј. Н. БУЉА

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Виндсенски катани. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој поручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака. по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н.Саду

ИЗШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову **нову** књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге нашега ранијега издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Рачунски примери за уч. 3.-ег разр. осн. шк.	8 „
„ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Велика катанасија	1.— „
Мала катанасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме на учење на пауст у срп. основним школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најевећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи. са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфинијег метала са најчистијом израдом.

5—6

Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вршцу.

Година VI. У Новом Саду, 10. Марта. 1883. Бр. 7.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ШАЛУ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ЗАКОНСКИ ПРЕДЛОГ О СРЕДЊИМ ШКОЛАМА.

Тиса створи једну чашу,
Па је диже здраво живо;
А чаша је та од стакла,
А стакло је провидљиво.

У тој чаши није течност
Што опасност већу пречи;
У тој чаши није желем,
Који оште ране лечи.

У тој чаши није нектар
Што га даје прадa братска, —
У тој има само вина
Ускиснута, Мађаратска.

Вином нуди, чашом прети,
Шиљастим се брком смије,
А во неће сам да гута,
За врат ће му да налије.

Ми нећемо својевољно
Испит' чашу што нам даје,
Јер је стакло провидљиво
И ми знамо у њој шта је.

Та већ ни он сам не таји
Шта нам пружа њег'ва рука.
— Ко би пио својевољно
Својој свести бенђелуга!

Ми нећемо својевољно
Пити што нам живот крати.
За врат нам га можеш засут'
— И то ће се силом звати.

Али памти, — иде време,
А с временом сваштa бива, —
Може другом у тал пасти
Твоја чаша провидљива.

Па ће други исто тако
Своје вино у њу лити,
Своје вино — много јаче —
И другом ће наздравити.

Опасна је твоја чаша,
— Патриоти срце зебе —
Опасна је сада за нас,
Сутра можда већ за тебе.

Д.

Шетња по Новом Саду.

CXLI.

Већ сам био дешперирао и од дешперата скоро већ сву косу почупао, видећи, како наши имућни људи неће да прилажу по који новчић на ову или ону добротворну цељ, кад ми дође до руке последњи број „Nagykikindai hiradó-ва“ и скиде ми махом терет са срца, и ако ми ишчупану косу није повратио.

У 11. броју тога листа нашао сам на имена ових приложника Срба: Никола Фани, Топонарски, Кенђелац, Јанковић, Јовановић, Петровић, Шевић, Јанош Богдановић, Васа Недић, Сава Звекић, Становјевић, опет Јанковић и Владимир Петровић, дакле у-

право њих 13. Да сам каква стара баба, ја бих држао да је 13 несрећан број, а овако држим, да ће бити срећан.

Да збиља, мало не заборавих рећи, на какву су циљ они те своје прилоге дали. На Матицу, позоришне, сироту српску децу, пренос Бранкових костију и т. д. да приложе, то би било штогод старо и обично, дакле морало се тражити нешто ново. И они срећно нађоше: **Они приложише свој новац на сеобу буковинских Мађара у Панчево и околину му.**

А шта ће ти Мађари тамо? На то нам одговора исти број „Nagykikindai hiradó-ba, велећи: „mert nincs a hazának egyetlen gondolkozó polgara sem aki nagyon, de nagyon nem örezné, mily kevesen vagyunk“. А то на хрватском језику, који смо ми од њих присвојили, значи: јер нема ни једног јединог грађанина у овој земљи, који не би осећао, и то јако осећао, како нас је мало (т.ј. Мађара)“. С тога — вели исти лист — нужно је 20.000 ф., да се оним страним (буковинским) Мађарима даде, да се могу овамо у наше крајеве преселити.

Да је до сада у Банату Мађара мало било, види се и по томе, што је н. пр. у уздинском срезу до сада др. Мих. Полит — Десанчић биран за посланика на мађарски сабор, а овамо је Срби, кад се пак буду онуда населили буковински Мађари, онда ће наравно престати тај курјозум.

А да је Мађара у Угарској у опште мало, о томе нас и историја безбројним приликама уверава, јер кад су се Турци по Будиму ширили, морадоше дозвати Србе из Ст. Србије, да им помогну Турке из Будима (и иначе из Угарске) терати уз свечано обећање, да ће они (Мађари) кад буде Будим већ чист од Турака, сазидати у Будиму временом хотел „Фортуну“, где ће Срби имати слободан стан.

С тога дакле ваља потпомагати ту идеју, да се страни Мађари у српске крајеве насељавају и кикиндски Срби започеше то добротворно и по нас пробитачно дело.

Ако би који читалац потражио тај број „Нађ кикиндаји хирадова“ са намером, да га остави ради вечите успомене, а случајно не зна да чита цифре, те неће тај број (11.) умети наћи, то ћу му ја помоћи овим начином:

Нека узме прву страну тога истог броја, у ком су имена Срба приложника на сеобу Мађара у наше крајеве, па ће наћи и ове изразе у једноме чланку: „svábok a ráczokhoz csatlakoztak és velük együtt raboltak. . .“ („Швабе су се придружили Рацима, те су с њима заједно харали и т. д.“)

У том истом броју „Nagykikindai hiradó-ва“ који доноси имена Срба приложника на премештај Мађара у Панчево и околину, има и израз у поменутом чланку: „rácz hordák“ (Рацке хорде“).

У том истом броју има и ово: „A visszavonult hadsereg nyomába gyilkolva és gyujtogatva nyomultak Knicsanin fölbomlott hordái“ („Кнининове хорде су навалиле палећи и убијајући и т. д.“).

У том истом броју има још и лепших ствари, које су у стању, Србина подстаћи, да приложи свој

ПОДМИСТАК.

Зашто се није оженио.

Исповест једног старог нежењеног господина:

За што се нисам оженио? Тако сте ме питали већ толико пута. И што вам до данас нисам одговорио, то је за то што и сам нисам био с тим на чисто. Много пута се у животу неколико малих узрока слију у један велики и овај изазове појаву, па је тешко наћи тај прави повод. Али кад човек дође у те године, где почиње чупати седе длаке из бркова, онда има доста времена, да о таквим стварима премишља. Па тако и ја; те чини ми се као да сам нашао. За то ћу вам то сад испричати, а у напред рећи ћу да главну улогу у тој ствари игра један ђудљиви коњ. — Јест, да: бар тако се мени чини. А видићете за што.

Кад тако у мислима разгледам своју младост, морам признати да у мене никад није било ни трунке одважности, енергије. Чини ми се да сам и сад такав. Кад сам био у основној школи, другови су ми ценили звонење као најслађе уживање, а ја вам се никад нисам попео на звонару. Имао сам много пречи пут за школу, а њиме нисам смео ићи, јер ме је дочекивао некакав опасан гусак, ма да сам њиме моје вршњаке, како тог истог гуска терају пред собом на још заједно са гуском и гушчићима. Имао сам десет година, па ме је ипак тукла учитељева ћерчица млађа од мене, кад сам у школу улазио. Ви би то објаснили, из подсмеха, као слабост према женскоме полу, која се јавила још у младости. Али, молим, шта ћете са гусаном, јер то је јасно, да он није женско. Дакле не по кушавајте да што објасните, но просто слушајте, ако нећете да прекинем. — Док су се моји другови летн брчкали као пачићи у реци, а зими се тобољали, ја сам бегао од тих задовољстава; као мален ћачић знао сам старијег брата, да ме чува, да се не удавим у легењу у којем сам ноге прао. А то признаћете, значи много бојазни од ничега. Па тако и доцније. Док су други одлазили на играчке и тамо се вежбали у храбрости, према женском полу у игри, а према мушкоме у пићу, ја сам седео код куће, а не могу рећи да сам што важно радио. Кад сам морао ући у друштво, као чиновник, онда сам осећао колико ми недостаје, и трудио сам се да надокнадим колико се год могло. Али као да је било доцкан, и то ме не би сувише ни пекло да се у скоро писам био заљубио. Заљубио можда није прави израз, ал се то тако обично каже. Међу девојкама, које сам познавао, једна ме је привлачила, а не могу рећи да ми је сувише налазила на сусрет, кад сам покушавао да јој се више приближим. Али ја нисам губио наде. Неко се осећање пробудило, жеље су клицале а срце се почело кравити, јер отац јој је имао такође ону познату моћ што младожење привлачи. Одлазио сам већ редовно у њену кућу, и ко зна шта би било, да се није нешто друго догодило. А то ћете сад чути.

Једном се у посећем друштву повео разговор о коњима. Који су истина официрске теме, али је поодавна доказано да је и обични грађански мозгови могу да сналажају. Један је господин хвалио свога коња, како је стра-

новац, на долазак миле нам браће Мађара у нашу средину.

Ево шта он приповеда за насладу својих читалаца и српских приложника на себу буковинских Мађара:

Довели пред судију роба, а он пита:

— Is er e Rácz?

— Јо (веле Швабе)

— Nur ufhängen!

А то би значило:

— Је ли Рац?

— Јесте!

— Само га вешајте!

То су наравно реминисценције из године 1848. А нема згодинијег времена, него што је ово садашње, да се догађаји из онога крвавог доба, сиромињу и приповедају, јер то је у стању нашу међусобну љубав још већма да утврди.

*

Него ја нешто рачунам, кад би случајно Срби из Старе Србије нагрнули да се насељавају око Дебрецина и по околини, колико би на ту цељ приложили мађарски адвокати, бележници, касири и други чиновници.?

Аб.

У штипци.

△ Г. Аћелић шаље Радићу на увиђ: Чини ми се да би боље било да ниси писао ону посланицу!

* * *

□ Дворски песница у Карловцима муче се, али не могу да нађу „каденцију,“ на „Пестер Лојдов“ у водни чланак о синодском пројекту.

* * *

§. Мађарски закон о средњим школама учиниће, да се мађарски језик унесе у гимн-Азију. (Па и треба!)

* * *

✱ Београдски шаљиви лист „**Телефон**“ диже штампарску парницу против некадањег „**Змаја**“, што се овај усудио пре 12—15 година да прештампава силне мање и веће хумореске из о в о г о д и ш њег „Т е л е ф о н а,“ па још и не назначивши одакле је извадио! Дакле и књижевне ливаде, имају својих — лопова!

* * *

⊙ Мађарски „закон о средњим школама“ забрањује новосадским алвацијама, перечарима и кестенцијшицама, да свој еспап српски изникују, од сада то мора бити само на м а ђ а р с к о м језику, на што ће господа инспектори морати строго пазити.

* * *

× Мађарски д у а л и з а м можда је за кога још и спасоносан, али коме ће донети добра овај мађарски д у е л и з а м међу пештанском господом, то сам бог зна и Верховајева крава!

* * *

\+ Ако се сазове расправни сабор, којег нисмо имали од г. 1879., дакле опет ч е т и р и године, онда сам љубопитљив, хоће ли опет мој пријатељ Ђ. доказивати, да је два пут два — т р и.

Аб.

стан тркач; други себе, како је страстан јахач, а некакав трећи на један пут окрену се мени, да запита: „А ви?“

Ја нисам тражио, да ко о мени мисли, да сам ја што кажу, светски човек. Ишао сам мирно својим животом путем, али сам био готов, да се бранив, ако би ме ко хтео задржати или подметути ногу. Многи су знали како сам ја миран човек, па им се ово питање учинило иронично, за то сам мало немирније одговорио:

„Ја никад нисам био јунак на коњу. Човек на коњу то ми је тиранин који се размеће туђом четворношном снагом, ја се радије поуздавам у своје ноге.“

„Зар и кад би нам требало да брзо побегнете?“ рече једна оштроумна плавојка.

„А од кога би господин, бегао? Миран човек.“

„Као бубиња што никоме зла не чини.“

„Али требаће и човеку мало вештине да се на коњу одржи, па баш то је његова заслуга. Чини ми се да господин не јаши за то што се боји.“

Тако су ми се подсмевали.

„Нисам вешт признајем. Али се и не бојим много,“ бранио сам се ја.

„Бојите се, бојите,“ повикаше многи.

„Ја бих се опкладио да не смете изјашити до Т. Или ћете бар један пут пасти.“

„Али ја немам коња.“

„Зар оте заборавили јашити на трсци?“ опет ће она оштроумна плавојка.“

„Ја ћу вам дати свога коња“ рече домаћин. „Коњ нити је бесан нити врло кракат; обично кљусе, а ви гледајте шта ћете. Ми ћемо вас чекати у Т. Ваш су госпође желеле да цело друштво тамо оде.“

„А у шта опклада?“

„Ако срећно изјашите, то јест ако ни један пут не паднете добијате ово: сваки трећи дан располажете с мојим коњем а о вашој рани, а ако га од данас пре десет година продам, половину цене добијате ви.“

„Врло корисно,“ повикаше многи; госпође се смејаху.

„А ја ћу,“ рече ми госпођа Јованка, „говорити много више о вама пред извесном личношћу. И то само добро.“

„Ја предлажем и то: кад коњ цркне да похоните господину кожу.“

„Пристајем и на то,“ рече домаћин, а цело се друштво поче смејати.

„Заједо, ви много на себе примате. А ако ја изгубим шта ви добијате?“

„Ништа. Видићемо да и за то треба вештине, а ви ћете се мало напатити.“

„Ви морате изгубити, да би остали досљедни сами себи.“ То ми је казала моја госпођица.

„Како то мислите?“

„Кад вам све друге мушке забаве не иду од руке, онда је право да вас коњ збаци.“

„Милиција има право,“ рећи ће домаћица „Као млад човек, ви сте и сувише миран.“

„По некад смеран као сељачка млада,“ примећује оштроумна плавојка.

Пуслице.

Између патриотизма неких бечких немачких ђака и између обичнога „Hochvertrath-a“ кажу да нема велике разлике, — само један р а з и ч а к.

„Фрушка Гора“ још је тако зелена, да не може да схвати разлику између избраног и наименованог патријарха. Да смо ми Анђелића изабрали, ми би онда и стражарили, да му столица што чиркља буде; али овако, на чији је предлог н а и м е н о в а н, на предлог истога може к о м о т њ е ј ш е и о д и м е н о в а н бити, — и то у толико лакше, што ово може бити без повреде наше авто номије.

Познат нам је Митровачки закључак, да српски клуб само под неким у в е т о м приступе уз владину страну. „Фрушкој Гори“ и њеним патронима није ни то право. Незадовољна је с тим у в е т о м, хтели би да га одрже, па да српски посланици са свим без у в е т а уђу у владину страну. Но дотле ваљда још нисмо дотерали, а најмање ће нас г. Трумић на ту операцију довести.

У Боци Которској заопуцали су пуцати громови, сада у невреме. Да шта ће бити напокао, кад им дође време?

Најбоље ће бити, поп Лазо, да поскидате сва звона са српских црквa; нека се увери, ако још гдегод кога има, који сумња да сте прави Турци.

Брините се ви, драги „С. Г.“ за „Modus kurtalisandi“; а за „modus vivendi“ нека се побрине он, ако му је до тога. Држимо се ми сложно на бранику својих права, и то ће бити „сршен чин,“ који ће нешто важити.

Љубичице још нисмо ни омирисали, а шпијонажа у Србији, као што чујемо, већ цвета у велико.

Анархисте и монархисте потпомажу се међу собом да сруше француску републику. Кад би им то испало за руком, онда би, наравно, морала наступити анархична монархија.

У т у к.

Једном ђаху два млада официра по Шајкашкој да инспицирају друмове, да виде да ниje које дрво поред друма оштећено или одсечено.

Поред друма Госпођиначког чувала је нека девојка овце. Један официр ће рећи оном другом, који је био шаљивчина: Дед' бога ти, реци што овом „чобану“.

Кад дођоше близу, рећи ће шаљиви официр: Је л', чобане, били ти требао један бојтар? Ако ти треба, ево бирај једног од нас двојице,“ рећи ће несташни официр.

— Не треба ми бојтар, господине лаћмане, него као што видите ненам м а г а р ц а, што је сваком чобану најнужније — одговори девојка.

Лаћман се угризе за усну и оде даље постиђен.

Намзун.

„Ви не пушите, као већина мушких.“

„Ту нам забаву отимље мањина женских.“

„Чини ми се да незнате никакву игру карата.“

„О, то ћу већ лако научити — кад се оженим.

„И нисте ни за лек музикални!“

„Ни за лек?“ То је добро казано. Као да је клопарање наших госпођа по клавиру некога излечило. Ја свечано изјављујем да се не бих оженио са оном девојком, која би хтела да ми уз мираз донесе још и клавир.

„Охо, то је мало необично. Ви као да по мало мрзите све женскиње, па вам мржња прелази и на ствари, које оне употребљују. Али ја мислим да то код вас није баш тако необично, већ као — како да кажем. . . .“

„Мало претварања . . . је л' те? Изволите мислити како вам је и најпријатније, а ваши прекори то су сунчани зраци што продиру у моју црну притворничку душу.“

„Ух, како говорите. Одмах слике сунце и црна душа.“

„А то је досадно,“ додаде плавојка.

„Ма како ко мисли о томе,“ умеша се газдарица, „опште је мишљење да ћете изгубити.“

„То јест, пашћете на путу или ћете доћи у Т. воденећи за собом коња.“

„А то ће бити пријатан призор и за нас и за нас.“

„Полако, господо,“ рекне ће један старији господин. „Може бити, напротив, јер тија вода брег рони.“

„Ал' кад је обала каменита?

„А ко се последњи смеје, смеје се најслађе.

„То је истина, а ми ћемо се последњи смејати.“

Ту ми приђе домаћица са мојом госпођицом.

„Ја вам саветујем да не идете,“ рече прва.

„Јер ако нисте никад били на коњу несмете пасти, а то би нас све ожалостило“ додаде друга.

„Је ли то ирониja, госпођице?

„Никако! И шала се може зло да сврши. За то гледајте да се оплакда прекине, кажите на пример да вам је зло.

„Зар ја? Да повучем назад? Не, јашићу, макар врат скр'ао ради“ —

„Знам, знам,“ прекиде ме она. „Чувајте се само да не будете смешни.“

Морао сам да богме одржати што сам обрекао, а онда се још писам много ни бојао. Оплкада се дакле свечано утврди. Кад се друштво почело растајати, рече ми домаћица.

„Дођите гладни у Т; тамо ће се јести.“

„А мање ће вам и шкодити ако гладни паднете“ тако ће додати она оштроумна плавојка.

Збиља сам мислио, да то није бог зна како тешко појашити мало на коњу. Они, што су ме плашили, изгледали су ми као историски познати ирнари, који су о своме путу причали страхота, да други не пођу њиховим трагом да се и не користе. А после оне критике у друштву на моје уздржљиво животарење, годило је мојој сујети да покажем, могу учинити и ја нешто и то баш оно што ми није било обично. А већ видите да је и оплкада била корисна. Коња нећу употребити о мојој рани, јер би ме то коштало, али кад крене, мислио сам, прострећу његову

Ћира. Даклем сад се види да посета и бављење кн. Петра Карађорђевића у Црној Гори није била ни за кога опасна.

Спира. Ал је ипак зазорна.

Ћира. Ето ти га на. А зашто да је зазорна?

Спира. Јер се његова светла заручница зове Зора; и њега је у Црну Гору довела наклоност и тежња за Зором: И по томе ако ико други, али калам-буристе имају права рећи, да ту има нешто зазорно.

Ћира. Кажи ти мени: шта ће Коста Магазиновић у друштву Павла Амиљо-а, Густава Фине-а, О. Фраде-а, гр. Жана Замојског, гр. од Бургојена, Алберта од Бидермана и Гавриила Хелера?

Спира. Хо, за бога човече, та ваљда тек нећеш искати, да управа **Српске** кредитне банке буде без и једног Србина!

Ћира. Имаш ли још што тако лепо ново из Србије?

Спира. Имам.

Ћира. А ти ћути, тако ти бога. Доста ми је, ако сваких десет дана чујем само једну таку новост.

Намастирска новост.

Има ли што ново?
Питали су кала. —

„Данаске смо купили
Два нова бокала.“

Ћука. Јеси ли читао, да Радић не зна ни ј е к т е н и ј а?

Шука. Ал кажу да је он писао оно „**синодско пројектеније.**“

Ћука. Шта је то м а ђ и с т о р?

Шука. Па ваљда онај, што прави свакојаке м а ђ и ј е.

Ћука. Кажу за г. Радића да је он неки м а ђ и с т о р из Кијева.

Ћука. А шта је то у г а р?

Шука. То је з е м љ а, која се остави необделана, те не вуче од ње нико никакве хасне, само њен газда вуче аренду.

Ћука. Па шта значи онда у г а р с к а з е м љ а?

Шука. Е па и то је ваљда земља, на коју се плаћа аренда, а не вуче се никаква хасна.

Из дућана.

Трговац. Де, бога ти Стефко, узми овај метар, па измери то платно.

Шегрт Стефко. Оћу, оћу!

Господар. (После неког времена.) Но јеси ли га измерио?

Шегрт Стефко. Јесам.

Господар. Па колико има метара?

Шегрт Стефко. Ја нисам бројио — само сам измерио.

кожу у једној соби као знак тријумфа, јер и ако коњ није лав он је сисар и у томе је лаву сасвим равноправан.

Кад ми је г. Ц. дао свога коња, онда ће зацело ићи и сва опрема уз њега. Ваљало је дакле да себе спремим. Чизме су биле неопходне, јер јахачи којима сладну при јахању чарапе изгледају врло трагично. Пошљем дакле једноме пријатељу коњка по чизме, и овај их донесе очишћене. Видите, тога пријатеља, он шаље на зајам ствар у добром стању, а већина пријатеља враћа нам позајмљене ствари врло жалосног изгледа, на пример књиге подеране а новац никако, ваљда за то што се и он сасвим подере и истроши па не остане ништа за враћање. Пошто сте обучени тако како се облачи јахач, одем кући г. Ц. Он је већ био отишао са укућанима у Т. Моиак ми рече да одем Едмонду, који је спремио коња. Едмонд, то је био кочијаш, — а ја сам одмах помислио на Мерцеду, — тај Едмонд, нали човечуљак, изведе коња. Коњ је учинио на ме такав утисак да сам проклињао ону грешну мисао о његовој кожи. Не, ово лепо створење, заслужило је бољу судбину! Био је мрке длаке, веома витких ногу, а око му светлило као црно сунце из Хајнеове песме. Немирно је копао ногом очекујући да се пође. На ја да се бацим на леђа овоме коњу. Како ли је тек то осећање јурити на њему преко поља! Лет, прави лет — по земљи! Еди ид — проклет био и његов кум, који га је крстио јер чим сам га погледао морао сам помислити на Мерцеду, на А. Дима и М. Д. Рашића, и то ме је збуњивало — Едмонд ми поможе да се попнем. Да се опише како је човеку први пут на коњу, требала би да помогне муза, али за мене су то препотопске животиње. Са оне висине нешто су ми ствари чудно изгледале. Лакше сам дисао, али се нисам пријатније осећао, а оно колебање, при ходу није било најслађе; паде ми тад на памет да је истинита она пословица, у се и у своје клусе — али да су ноге то своје клусе. Али се није имало куд, морало се ићи. Едмонд, проклет ну је био кум, препоручи ми на растанку коња. Лудак би боље учинио да је мене препоручио коњу, јер ја сам одмах осетио да коњ има мене у власти а не ја њега. Али се морало ићи и ја дочепам узде на поџем.

Осећао сам се тако добро као дете кад га прооца па га пусте да само иде. Коњ је мирно дошао до неке њему нарочито омиљене зграде, па се онда вратио идући за неким колима. Кад се већ унутро кући, ја сам држећи се једном руком за седло, једва успео да га окренем. Он је опет драговољно дошао до куће и, мислећи да је своју омиљену шетњу свршио, опет се вратио. Док се он враћао кући, а ја на њему охрабрим се толико да га опет вратим на прави пут. Тако смо се том дужином прошетали два три и четир пута, и ја се већ забринух. На срећу кад још једном дођосмо до оне куће, он се не хте вратити, но се упути мало брже за једним колима, ваљда за то што је осећао неку симпатију према коњима из тих кола. Ја сам се при томе навикавао на брже јахање а за већу сигурност држао се кадшто једном а кадшто обема рукама за седло, као што раде и други јахачи.

(Свршиће се).

Ти и ја.

Ја сам висок, ти си мала, —
Љубнут' нам се није лако;
Али ја ћу сагнути се,
Ти на прсте дигнут' мало.

Ти богата, ја сирома, —
Разлика је и то главна;
Ал екстреми кад се сложе
Све ће лепо да с' изравна.

Ја сам плав, а ти си црна, —
Ко ће на то још да гледи!
Коса моја, ка и твоја
Временом ће да оседи.

Ја сам жустар, а ти блага, —
Није л' ово миг са неба:
Да се споји ово двоје,
Пак ће бити како треба!

Ја сам момак, ти девојка, —
То је разлик понајјачи;
Ал баш то је, — то је оно
Што нас слаже и привлачи.

Станко.

Сарањен.

У Бечу се приповеда овај догађај: Син некога банкера, по имену С., задужи се јако и остави очину кућу. После неколико дана добије отац из неке варошице телеграм, у коме му се јавља, да му се син убио и пита се шта да се ради с његовим телом. Отац пошље 150 фор. са телеграмом: „Нека се сарани.“ Син пак банкеров није се убио, него је он сам и телеграфисао оно, те сад примивши новац сретно га и потроши, па онда оцу телеграфише: „Баш сада дознадох, да те неки швиндлер преварио да сам се ја убио и изманио ти 150 ф. Исти је и од мене искамчио 80 ф. па побегао. Ја бих да се вратим кући, али ми треба због оне преваре 200 фор., па те молим да ми их одмах пошаљеш.“ — На то стиже од оца одмах овај телеграм: „Драги сине! Ја сам те већ сарањио, а са мртвим телом нећу да имам посла, Твој отац.“

Ко се у кога заљубио.

Херман се заљубио у Радића; Тиса се заљубио у Германа; министар Новаковић се заљубио у Бонтуа; Алекса Протов се заљубио у фалишне квите; „Пешти напло“ се заљубио у наше калуђере; неки кикиндски Срби се заљубили у буковинске Чанго-Мађаре; „Сремски Хрват“ се заљубио у поп Куку; Аца Зуб се заљубио у своје стихове; Тителски Стрељац се заљубио у рацког бога; Абердар се заљубио — у самог себе.

Шта ће се из те силне и презделне љубави изродити — то бог свети зна.

Дека Ивино мњење о женскињи.

Многи млади песник рече:
Женскиње су право цвеће;
А мој стари дека Ива
Вели да су као коприва.

Мени ј' мало чудна била
И увредна ова фраза;
Ја га питах: зашт' то вели?
Ја га питах, — он ми каза:

„Женскиње су као коприва,
Из искуства знадем дуга, —
Ко бојазно к њима ступа,
На тог с' љуте, ожегу га.

Ал ко смело к њима скочи,
Смело руке к њима пружа, —
Тај их нађе без ожега,
Према том су без оружа.“

Пагат.

Изјава.

Читали смо ових дана у „Сарајевском Листу“, да је бечки лечник г. Карло Смихов походио у тавници атентаткињу Илку Марковићку (по жељи председништва београдске полиције), те је констатирао, да она болује од *фелера у срцу*.

Ми сви знамо, да је то опасна болестица, знамо шта може да буде кад је гдегод *фелер у срцу* за то у напред изјављујемо, да се нећемо ни најмање чудити, ако би већ сутра читали, да је Марковићка напрасно умрла, нећемо никога сумњичити и вероваћемо, да се то догодило просто и цигло због *фелера у срцу**).

Благообразно јавно мњење
(које се неда ни од чега иберашонати).

*) Што се тиче лечника г. Карла Смихова, ту морамо и ми нешто рећи. Тај лечник мора да је никогашто или под туђим именом био у Београду. Јер у Бечу ма да не има више од 1095 лечника, опак су сви описани у Wittelshöfer-овом Taschenbuch-y. Ми смо тај списак у овогодишњем том Taschenbuch-y тринут прочитали, али име доктора Карла Смихова ни од лека не нађосмо. Даклем мора бити, или да нас „Сарајевски лист“ вара, или да је њега ко *преварио*; а то је у толико вероватније, што се Смихов заиста налазя, и то прибележен у географији, — али не као лечник, већ као *варош*.

Уреди.

Одговори нашег домишљана

Добили смо потешко питање: *које је српско село најстарије?*

На то нам Домишљан одговара:

Најстарије српско село је **Босут**, јер се већ у сп. Писмо споминье (Многи **бо сут** звани и т. д.)

XV.

Добили смо из Панчева питање: За што бар

„Стармали“ не износи поименце оних осам Новосадских представника, који су одсуством својим спурдисали једно важно српско месту при Новосадском магистрату?

На то ми и без Домишљана одговарамо:

За то, јер су се ти људи искрено покајали и обећали су тврдо, да ће од сада бити бољи устаоци, ако опет зец протрчи.

XVI.

Добили смо питање са више потписа, које гласи овако: „Кад би нешто Мађари помађарили цео свет, шта би онда радили?

На то наш Домишљан одговара:

Онда би се разболели од једа, што немају више никога да помађаре.

XVII.

На послато питање: „Били Њ. Наименованост могла постати практичним бискупом римокатоличким?“

На то нам Домишљан (да опрости „Српско Коло“) овако одговара:

Би. — Бар што се тиче *кривања*, у томе послу морао би му се сваки други бискуп поклонити.

Натписи.

Једном песнику.

Песме су ти као роса
Што с небеског пада свода;
Ако нису баш ко роса,
То су као друга вода.

Господин Тома.

Поштован је свуда јако
Наш господин Тома;
Чим у друштво које дође,
Сви на ноге скоче —
Па отиду дома.

П. С. Н.

Мустра дипломатска.

Барон Хепкен, негдашњи председник камере у Шток-холму, стари, препредени лисац — хоћу рећи дипломата, имао је да одговори једном страном министру у некој тугаљивој ствари на меморандум његов. Ма да је тај страни министар био у Штокхолму, Хепкен му је ипак зато писмено одговорио. Страни министар читао је пажљиво тај одговор, и кад су се опет састали тужио се, да тај одговор не може да разуме, ма да га је три дана студирао. „Немојте се чудити ни најмање“ одговори му Хепкен дукаво смешећи се „јер ја сам пуних осам дана студирао и лупао главу, како ћу да вам тако одговорим, да ме не можете разумети.“

Расејаност.

После вечере отац оде у своју собу, где је писао. Мало час, кад се најбоље захукао, уђе у собу његов мали синчић.

— Шта ћеш? Што ме узнемирујеш? повиче отац на њега.

— Дошао сам само да ти кажем: лаку ноћ.

— Сад немам каде, — дођи ујутру рано!

Цитат из св. писма.

Баш у очи једне велике битке дође један млад официр своме генералу и замоли га да га пусти кући, јер је добио писмо да му је отац јако болестан.

„Хоћу, хоћу, како не би!“ одговори генерал, па онда дода још ове речи из св. писма: „Поштуј оца свога и матер своју, — ако хоћеш да дуго поживиш на земљи.“

Из француске револуције.

Године 1793. дође један лепо обучен странац у Паришку полицију и замоли да му дају пасош, и ту се између њега и једног чиновника заподену овај разговор:

— Qui est tu? запита га полицај.

— On m'appelle *Monsieur de St. Janvier*.

— Comment? „*Monsieur*“? — Il n'y a plus de *Monsieur* en France.

— Pardon! Je m'appelle de Saint-Janvier.

— Il n'y a plus de „*de*“.

— Je me nommerai donc *Saint-Janvier*.

— Il n'y a plus de »*Saint*«.

— Eh bien, en ce cas, *Janvier* tout court.

— Il n'y a plus de »*Janvier*«

— Ma foi! Citoyen. Appelez moi maintenant, comme Vous voudrez!

Новије књиге и листови,

које уредништво добива у замену.

Пчела, илустр. орган за српске пчеларе. Излази у Београду I.-ред месечно. Уредник Др. Посниковић. Цена на год. 2. фр.

Дела Ђуре Јакшића. Књига V. (Приповетке) у Београду у кр. срп. држ. штампарији 1883. цена динар и по.

Базар. Новине за Моду и Забаву. Излази у Београду 4 пута месечно, са много слика. Уредник Јов. М. Боговић. Цена на год. 10 фр.

Срби у Угарској, њихова повесница повластице, црква, полит. и друштвено стање. С Француског превео и поправама допунио Др. Ст. Павловић. Први део. У Н. Саду издање књижаре Луке Јоцића и др. 1883. Цена 2 фр.

Szerb és román vigjatékok. Kiadja Löwy Miklós Temesvar magyar Testvérek könyvnyomdaja 1883. (У овој књизи преведена су четири српска позор. комада: „Честитам“, „Шваран“, „Пола вина пола воде“, „Фарба“ и један романски позор. комад) Цена 50.н.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

I-во д. к. осер. дунавско — пароброднo — друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље

почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ТРАЖИ СЕ

1. Воеванъ србско подъ Карађорђемъ. Издала књижара Драг. Хинца, Нови Сад 1862 год.
2. Експеси Турака у Србији од 1839—1863. Н. Сад 1863. Епископ. штамп.
3. Карађорђе избавитель Србије од Јокс. Новића Оточ. У Н. Саду 1865. у еписк. штамп.
4. Огледало Србско. Издаватель и уредитель Ј. Хаџић-Светић Н. Сад 1864.
5. Словенка издаје и уређује Емил Чакра у Н. Саду 1860.
6. Хајдук Вељко, Васа Чарапић, Јанко Катић и Станоје Главаш од Ј. Новића-Оточанина Н. Сад 1860.

Ко би имао за продају горе наведене књиге све или појединy, нека се обрати на карти са ознаком цене Администрацији овога листа.

Леп дарак за одраслу женску децу!

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Вивсенски катана. 7. Селско гробље. 8. Сестре судоједнице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наруџбини и рабате веће давати.

Танаћер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду

ИЗИШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

ЧИТАНКА

ЗА

ТРЕЋИ РАЗРЕД СРПСКЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ

ОДОБРЕНА

ОД СРПСКО-НАРОДНОГ ЦРКВЕНО ШКОЛСКОГ САВЕТА

Цена 28 новч.

Обраћајући пажњу г. г. школских старатеља и учитеља на ову **нову** књигу, препоручујемо уједно и остале школске књиге нашега ранијега издања, као:

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено-слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити најевећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ЗВОНА.

по најновијој и старој системи, са гвозденим и дрвеним крунама хармонијски удешена а од најфиниjег метала са најчистијом израдом.

6—6

Звоноливница ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА у Вршцу.

Година VI. У Новом Саду, 20. Марта 1883. Бр. 8.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Писмене и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Црквени заплет у Србији.

Српска земља, српска црква,
И токорсе српска влада —
Па без нужде и невоље
Дотераше до инада.

Од како су на врх сели
Почини се триста чуда
(К'о да су се баш заклели
Све чинити без расуда).

Загазише чудне путе
Па по њима трче хуком;
Свако јутро нешто ново, —
Да се крстиш левом руком.

Не брину се: ако скочи
Каква напаст с које стране,
Што ће наћи српске сине
На партаје раскидане.

Државна се мис'о љуља
Као кајик по сред буре;
Сејменима с' дају права, —
С уставом се игра жмуре.

Учитеље Стојан кињи:
А Мића се рабагаси.
Из ариште срамног држи
Бошту Чеду на кајаси.

Ово мора да се збуде
Што забунца њина глава, —
Не питају, — ил не маре:
Шта се тиме поткопава.

Заплели су српску земљу;
Замрсили без обзира
Куће, школе, судилиште —
— Па бар да је цркви мира!

* * *

Српска земља, српска црква,
И токорсе српска влада, —
Па крај свега другог јада
С црквом дошли до инада.

Српску цркву самостану —
(Може л' бити гора срама)
Уцвелише, па је воде, —
Ох пред кога? — Пред Германа!

Мислиш то им доста бруке?
— Њима ни то доста није, —
Дочекаше
Да их и тај
Герман
Гурне
И
Одбије . . . .

(*Продужиће се, — јер крај мора бити другчији*).

Шетња по Новом Саду.

CXLII.

Докле ми овде са оне стране Саве и Магарчевог брега имамо и суваше митрополита и владика, дотле господа с оне стране Саве и „Видела“ лупају главе и тумарају тамо амо не знајући шта да раде без митрополита и без владика. Да ми овде имамо поле братског чуства спрам њих, ми би им помогли у невољи те би им, у овом осјудном добу уступили нашега митрополита и дакојег владику по оној евангељској пареци, да ко има две хаљине, треба да даде једну ономе, ко је голишав, па

тако и ми, који три митрополита имамо, могли би једног од њих, и то онога, који им је најближи, уступити браћи својој у Србији. „Хришћански весник,“ који доноси приповетке Германове баке, могао би онда лакше сортирати се са корисним чланцима по своју публику; „Вила“ би могао онда вернije портрете доносити од људи с ове стране Саве, а г. Стојан не би морао долазити чак у Карловце, те с опасношћу живота предазити преко злогласнога „Бановстола,“ где би лако могао изаћи Бонту пред њега и напасти га. Јест, Бонту би га могао напасти, као што је и друге колеге министрове напасао својом лендер-бачком травом, која је канда и њима већ сва зелена!

Сећамо се, да је јесенас архимандрит Дучић писао у Цариград и онда су нам званичне новине јавиле радосну вест, да је од патријарја Цариградског донео св. мира довољно за 50 година, а овамо не прође ни по године, а у цркви српској већ нестало мира, него су овладали немири тако, да је г. Стојан морао чак мирољубивоме г. Герману у Карловце да дође и да га замоли, да он у Србији поврати мир и ред у цркви, као што је и код нас у Угарској све примирио и уредио, тако да сад чисто немамо већ више шта да уређујемо, па нам с тога и не треба сабора, ни новина, па за то и не држимо сад ни сабора ни држимо новине, као н. пр. бечкеречка читаоница, која је читаоница без новина, као што су нам манастирске библиотеке без књига.

И тако сад можемо и о другим стварима да се старамо. Неки Кикинђани се брину за населење Чанго-Мађара око Панчева и у Шајкашкој; Титељани се старају за будимпештанску мађарски „Kunstverein“; Новосађани представљају у таблоу „Угарију“ под којом је и Босна заступљена; Вршчани посматрају дебелу фрајла Катицу; Земунци се понose са својим школским председником, који има брашнару, и са својим попом, који често иде у ту брашнару — и тако сад имамо све могуће забаве и послове да оправимо, јер нам је нашу црквену-школску ствар г. Г. уредио, па сад иде у Београд, да се и тамо уреди — све, што још није уређено.

Аб.

У штипци.

= Осечки поп Лаза да би се препоручио за вуковарског проту, издао је на свештенике посланицу, у којој се забрањује звонити кад умре који народњак, — да каквu ли тек посланицу, вала да напише онај, који хоће да се за владику препоручи?

* * *

Ɔ Чујемо, да је једна општина у вуковарском срезу закључила, да пошље поп Лази уже — (од свога звона, да би што сигурнији био, да неће звонити, ако би који народњак умрьо).

* * *

§. „Видело“ доноси телеграм о грозном умору тва графа Мајлата у Будиму, те међу осталим вели, да је кроз пенцер висила — лоза. (Знато, у немачкини је новшама стојало „Rebschnur“, а „Rebe“ значи за-

ПОДЛИСТАК.

Зашто се није оженио.

Исповест једног старог неженьног господина:

(Свршетак).

Кажу да добар коњ одмах познa какав је јахач на њему па се према томе управља. Тако је и мој коњ познао да ја нисам никакав опак човек па је ишао по својој вољи. А ја му нисам ни сметао. На срећу пут у Т. био је прав те нисам морао употребљавати вештину да га крећем десно и лево. Како ми је било познато, да у науци није познато самоубиство животиња, то се нисам плашио да ће коњ скочити у бунар да се удави. А ја кладећи се нисам обећао да ћу правити с њим черкеске бравуре, па зато му се безусловно поверим. Кад је један пут мало јаче потрчао за неким јахачем, што пројури мимо нас, ја одвојих руке од седла, али се он на несрећу баш тад спотаче, паде на обе предње ноге, ја искочих из седла и седох му за врат. Коњ као да је осетио неку неправилност па зато је пошао врло лагано, а ја све јашући на његовом врату, док нас не срете некакав добросрдачан човек. Он стаде пред коња и ја се одупрех о његова рамена, па се вратих у седло. Пут сам морао наставити, али ми се по глави почеше ројити црне мисли. Баш дан пре тога читао сам како је нека амазонка пала са коња, закачила се за седло, и коњ је вукао, као Ахил Хектора, док се сиротица није угушила. Потражим у џеповима мој мали нож, али њега не беше. Хтео сам да га држим отворен, па ако се коњ баш не да задржати, да га убодем у главу, у мали мозак, јер сам се у тој запари сетио, како воље убијају непослушне слонове. Казао бих да је коња ударила капља, спасао бих свој part и своје тело, а добио би и кожу. Више нисам могао жалити коња. Ово истина било би најбоље да дођемо оболица здраво и весело у Т. и то ја у седлу, а ил да ме он довуче или на његовом врату, па да поделимо тријумф и несрамотницу наше непријатеље. Али ако господин коњ не покаже добру вољу за миром онда, бога ми — али он се није имао чега бојати, јер ножа не имађах а песницом не бих га могао убити све да би и он сам пристао на то

Тако сам размишљао, и можда би и што луље помислио, да не опазих пред собом неко друштво на коњима и колима. Мој коњ похита, те се брзо примакосмо. Напред је јахао један млад официр на бељцу, један грађанин и једна госпођа или госпођа на веома лепоме коњу. Онда је то било још рећи по данас, да жене пуше, играју карте или јаше по џенрошком обичају а сељанке су и онда јашиле. За њима полако се кретао Фаетон, мала кола, а на њима је седео један господин и госпођица И таква су колица била онда још рећа. Мој се коњ није дао заустављати, а мени није било криво да видим што више на се сасвим примакосмо. Тамо се ја добро исправно и пустио руку са седла, кад ме сви погледаше, осим госпођице на колима. У ње је била чудна горња хаљина, што се упила око танкога струка, јер је тканво изгледало као змијина кожа и преливало се разним бојама. Господин до ње пригао се па јој је нешто лагано говорио. А ли говор

иста „лоза“; ово нас јако сећа на онај „седећини начин живота“).

* * *

⊛ „Видело и „Сапоуправа“ се јако **поречкали** и то због грозних догађаја у **Поречу**.

* * *

+ Београдске новине јављају дебелим словима својој публици, да је „новинарско друштво“ закључило, да од 1. **априла** не даје нико новине **на вересију**. Та што изабраше баш **п р в и** а п р и л а, мислиће публика да их новине само варају, прво, што се то тврди баш **п р в о г а** п р и л а, а друго што то веле — **н о в и н е**!

* * *

△ Наше српске новине јављају, да „за гувернера Ливана препоручује порта мириднтског кнеза Биб-Доду“. Мило нам је што ово знамо, али би нам још милије било да дознамо, ко ће бити бечејски прота, тителски парох, професор карловачке богословије и. т. д., те су створи до душе много даље од Ливана и Мириднта, али су много ближе — **н а м а**.

* * *

C Пон Лаза издаје циркулар, да ако би случајно умрьо који од она два калуђера, што су у Месићу и Ривици убили на грозан начин два човека, да се мора на њих звонити и држати им се парастос, јер **н и с у н а р о д њ а ц и**.

* * *

Ч Г. Стојан је рад да у срп кој цркви уведе неке реформе, те је с тога долазио у Ср. Карловце да пита г. Анђелића, какве би **реформе** требало да уведе. Кажу да му је овај саветовао, да уведе **Трефор-ме**.

* * *

✕ Новине доносе глас, да је један ватрогасац у Карловцима скакао ових дана кроз пенџер. (Доцније се конштатовало, да то није био ватрогасац, него један — **б о г о с л о в**).

* * *

✱ „Sriemski Hrvat“ се наопако љути на измирење Срба и Хрвата. Наравно, јер ако се то постигне, онда престаје његова егзистенција, јер он се храни братском свађом, а пије мржњом.

* * *

△ Нека нам се допусти да овде забележимо један калембур из прећашњих година. П и т а њ е: Каква је разлика између грофа Мајлата и Водијанера? О д г о в о р: „Гроф Мајлат је **Judex**, а Водијанер је **ex-Jud**. **Аб.**

Из војничког живота.

Кад се свршио егзецир онда ће капетан запитати Симу Кајдића из Футога: колико имаш година?

С и м а. Двадесет и четири.

К а п е т а н. А колико година ниа од кад служиш?

С и м а. Седамнаест.

К а п е т а н. Како то може да буде!

С и м а. На лепо. Од моје четврте па до осамнаесте године служио сам у спанџалуку као свињар.

Ш.

му као да није био занимљив; њене дивне плаве очи — пустите ме да будем мало лиричан, јер то је друга главна господиња мога срца — под заклоном дугих трепавица а у сенци од витих обрва, замишљено су гледале испред себе у даљину. На белом челу лебдео је танан облак замишљености, који је бацао своју сенку и на леп њен нос. Руке, малене али пуне, као да су дрхтале, држећи затегнуте узде — изгледала је у опште тако да мисли о брачном животу, о удаји и затезању. Хтео сам да не будем наметнут пратилац овог лепог друштва, па ободем нога коња. Али он као да је нешто друго мислио зар му се допала ова шетња у друштву, на моја воља није била њему заповест него његова воља била је мени заповест. Тако сам морао наставити проматрања. Млади официр био је не баш обична слика, коју можете видети у свакој кафани и касарни. На први поглед видело се да је добар јахач, јер се на коњу врло лепо држао, а руком се није прихватао за седло као н. пр. ја. Госпођици на коњу давао је упутства, дакле био јој је учитељ јахања. „Десна нога што више уз коња, да колено не искаче напред и халина да не прави фалте.“ Вала сести тако да се цела десна страна седла зауме.“ Ја хтедох да се користим и да исто бесплатно научим, па сам ја у забуни почео да радим по његовом упутству, и тек доцније познам да се говори о женском јахању и седењу. Још један доказ колико сам ја неук. Тога официра и ону госпођицу писам познавао, али друге личности биле су ми издалека познате. Господин грађанин који је јашио, био је омален, лепушкаст човек. Написао је две српске лирске песме, био је професор, озбиљан књижевник и новинар. Кад се рађала нова једна партија, његови су чланци правили велику заслужену сензацију. Али како онда женскиње нису терале политику као сад, госпођица на коњу није много марила за њега, ма да јој се он удварао на живот и смрт. Али је и било тешко добити госпођицу. Велико имање њено градило је независном девојком а као да је била и мало ексцентрична. У друштвима се спомињала њена изрека: „Или бескрајна љубав или бескрајно богатство,“ а то је требало тако разумети ако се она у кога заљуби бескрајно узеће га без паре и динара, а ако га ни мало не воле онда он треба да је бескрајно богат. Мени се чини да оваквако мишљење није ни мало ексцентрично. — Још два господина на коњима као да су били скромни и тајни обожаваоци те госпођице, а изгледали су упрано као неке личности при каквој сцени. Још један пут ме погледа цело друштво. Зацело су мислили да сам неуљудан човек, који би да чује њихове разговоре. За то се даље није могло. Потерам коња, али он никако да се макне брже, као да му се још није досадило ово друштво. Морао сам прићи.

„Извините госпођице и господо што се и непознат придружујем. Невешт сам јахач па мог ћудљивог коња не могу довољно да савладам, те он неће брже да иде.“

„О, то није ништа. Друштво само добија“ рече официр

„Зацело; а већ је и крајње време да се разговор о чему другоме поведе. Већ по часа како са госпођицом говорите о коњима и јахању. Доста са тим вашим поукама,“ рећи ће на то грађанин на коњу.

„Шта могу ја, кад је госпођица тако заузета. А кад

*

Ћира. Сиромак Мађат!

Спира. Кукаван човек. Ја га од срца жалим. То је одиста грозан случај.

Ћира. А верујеш ли ти да њега ни сами Мађари не могу тако жалити, као што га жале немађари, н. пр. ми Срби.

Спира. Кажи ми јасније.

Ћира. Јер Мађари не имају ни појма, како то боли, кад се коме језик ишчупава.

Спира. Да, да! — То ми боље схватамо.

Ћира. Даклем „Пешт. Лојд“ не би био баш противан, да се нама Србима и мало правде милостиво подели; али то треба платити.

Спира. А чиме?

Ћира. Треба да се преобразимо у неку „средњу партију.“

Спира. Е па то је бар лако. Само нека пештанска господа изађу са правдом на среду, ево моје главе, ако се не будемо сви поклонили тој среди.

Ћира. То јест не баш сви, него сви, осим Анђелића.

Из песама једног игумана.

Да се пола моје жеђи
Претвори у вино,
То би оној другој поли
Таман доста било.

Да се полак мог трбуха,
У печење створи, — хе,
Мој би трбух опет скоро
Бик толик к'о и пре.*)

Проналазак.

Из почетних писмена имена Герман Анђелић излази реч **ГА** (дакле гавран).

Из почетних писмена Емилијан Радић излази **ЕР**. А сва четир писмена кад се саставе, онда имаш грабљиву тицу (на немачком језику) Гаер, т. ј. јастреб.

Чувајмо се; те су тице здраво грабљиве.

Пиличевић.

Из Осека.

Из наше читаонице нестала је књига „жељезница“. (Beschwerdebuch). У ту је књигу баш ових дана написао неко нашем п Л-и не баш здраво ласкаву свеђоџбу.

Сад је питање, да-ли та књига није можда сама скочила у чији дубок џеп?

Више Осечана.

*) Ову смо песму онако испод руке, добили као пробу. Надамо се да ћемо из исте збирке још коју саопштити моћи. Ур.

се нешто хоће да научи онда ваља добро научити“ бранио се официр.

„Тако је“ потврди онај господин на колима. „И да није, ми не би сад били у оваким пријатном друштву на чистом ваздуху, но би морали седети у соби. А овако мени сад чисто расту крила.“

„Па полетите мало,“ одговори му другарица на колима, Султану ће бити пријатније и слађе за педесет ока.“

„Ова је забава пријатна, то је истина“ рече други господин на коњу. „Само кад нас не би овај свет, што прелази, тако гледао. У погледу се види и чућење и ругање.“

„Свету је необично кад види госпођице да јашу. Наш свет не зна да је то одавна обичај у западном, цивилизованим свету; а кад би знао онда би опет казао да то није за нас. То сам ја казао, јер се нешто у опште морало казати.“

„А тако и ви, чини ми се, мислите“ рече официр.

„Скоро тако. Ја бар мислим да је то така црта њиовог друштвеног живота, којуми не би требали да копирамо.“

Официр хтеде да одговори, али га прекиде госпођица на Фаетону. Она рече господину до себе француски и полугласно.

„Познајете ли тога човека.“

„Никад нисам га видео. Као да је неки пустињак.“

„Па за што онда ви јашите,“ упита она мене.

„За то што ја нисам женскиње. А друго и зато што сам се. . . .“ па им онда испричам целу ствар.

„У томе има од ваше стране мало сујете“ рећи ће госпођица на коњу.

А лепој госпођици на колима сијуше очи а око усана заигра презриво осмејак, па ће рећи официру француски: „Трчите што брже до оне мале јаруге, да видимо како ће он за вама.“

Официр ободе коња, па сиђе с насипа и пође трчати покрај пута. Мој коњ јурну као из пушке за њим, ма да га ја нисам ни понудио. Као да му се друштво већ досадило. Али сам се и ја умео наћи. Кад се одмакосмо ја се обема рукама ухватим за седло и тако смо јурили као Бедуини. Кад официр стигне до јаруге он ободе коња, овај се као змија испрати и прескочи. А мој коњ се брзо заустављо, као да га је гром ударио, те ја у мало не излетих из седла. Видело се да његова жудња за подражавањем не иде толико далеко, да себе излаже опасности. А ко зна можда је и мене чувао. Друштво, што је изостало, поче се смејати.

„Још један пут“ довикну лепа госпођица опет француски.

Официр натера коња да прескочи на моју страну, па онда опет преко јаруге. Али мој коњ не хтеде ни то да подражава. Напротив показивао је вољу да се помири са старим друштвом. Али ја то нисам могао дозволити, јер бих постао до крајности смешан. Што буде нека буде, помислио сам, па га што више могах ударих. Он учини покрет да скочи, па — хотимице или нехотице, то ми никад није казао — спотаче се, а ја, као да сам крила добио, преко његове главе у јаругу. Имао сам још толико времена да осетим, како у јарузи нема воде, јер сам се после обнезнанио.

Ђука. Како се, бога ти, зове онај брег у Карловцима?

Шука. Аха, онај што стоји на оном високом месту?

Ђука. Да да, па има крет на њему?

Шука. Тај је добио наименовање —

Ђука. Но, да чујем име дакле наименовање—?

Шука. „Магарчев брег.“ **Аб.**

Пуслице.

Даклем митрополит Сава одрекао се патроништва у српској Сарајевској гимназији. Сад треба још да чујемо, да се тога упражњеног места примио бискуп Стадлер, — пак ће онда бити све у своме реду.

У Бечу је ових дана умр'о један човек од купуса. Код нас је са свим друкчије: ми се надамо да ће у Сомбору српство још боље оживити од Купуса (ревења).

Даклем Балакова је крупиcан, и то тек пошто је подписао устав. На ово би могао „Стармали“ по нешто приметити, — али са уставом није саветно шалити се.

За Кинђанку се вели, да се обесила. То би се могло и друкче казати: умрла је од обести.

Питање. Ако који ђак у Бечу полаже какав испит месеца Марта, па случајно падне, да ли је и он „Märzgefallener“? — требали и њега венцем украсити?

Изишла је књига од Јаше Игњатовића „Стари и нови мајстори“. Баш смо радознали како је он тај темат извео. Јер знамо да су стари мајстори умрли а нови — сустали.

Наш јединац хтео је само један канон да прескочи, онај који не допушта завладичење пре пуних тридесет година. Он до душе ни тај канон није прескочио, — али је тиме признао да и други могу прескакати оне канове, који им не иду у рачун.

Наш др. М. Полит требао би на дијети да се живо заузима за преселење Чанго Мађара у Панчевачку околину, — јер ти ће људи скорим бити његови бирачи.

У Чалми се још претреса питање: Је-ли коза или је дете? (А да није то била она средња партија, чије нам рођење чивутски новинари одавно прорицу!)

Расвестим се кад чух да госпођица на колима рече: „Само да није врат скр'ао јер то је смртоносно.“ Цело се друштво скупило око мене. А мој коњ ме је врло жалостиво гледао.

„Јуначки само, дижите се храбро“ рече ми официр.

Кад сам се дизо спазим да се нисам јако угрупао, али кад се кренух осетим да ме десна нога у чланку јако боле.

„Врат је читав, хвала Богу“ рекох ма да ми није било до шале.

„Можете се на мирном коњу мога сенза вратити кући и сенз ће вас пратити.“

„Хвала, то не могу, јер нога . . . .“

„Онда седите брзо на кола“ рећи ће госпођица на колима. „А ви, пређите назад.“ То се тицало господина до ње.

Мушки ми помогоше да се попнем у кола. Тад сам још боље видео да смешно изгледам. Али сам морао трпети, јер и кад бих могао не бих хтео пропасти у земљу.

„Па сад расположите. Хоће те ли назад или напред. Ја ћу вас сама одвести, „рече опет госпођица и то тако резолутно да је изгледала као рођена Амазонка.

„Молим, ја бих у Т. куда ви в ћ идете. Тамо ме чека познато друштво, које ме свакојако мора видети.“

Тако се кренемо.

„Да се нисте јако убили“ рече ми госпођица и погледа ме право у очи. Од тога погледа би ми тако зло у срцу да болове у ноги нисам осетио.

„Није то много. А то ми даје прилику да уживам као познат толику љубазност.“

„Ни против; ја вас молим да ми опростите. Ја сам томе крива“

А поглед који ме пишао као спровод уз то био је тако чудан, да сам се ја радовао што сам пао, те сад седим поред ове Амазонке и пишан сам таким ударцима. Осећао сам неку пријатност и сладост, коју ми загорчавала помисао да сам мало час тим истим очима био смешан. Сад нисам знао како да сматрам моју угануту ногу. Или као жртву мојој госпођици из друштва са којим сам се кладио или као срећу, која ме је довела у близину ове госпођице. Али се не могах дуго наслађивати сластима тога положаја јер брзо стигосмо у Т. — Него остало ми је још толико времена да видим потпуну лепоту те госпођице, што је имала халину од сјајне, шарен змијине коже.

Кад ме је друштво у Т. видело на колима а нога проклета ждрала у поводу почеше се сви смејати, а особито моја госпођица. Али смех замуче, кад видеше како ме официр прехвата да се сиђем а госпођица крај мене погледа као милосрдна сестра. А ја сам био задовољан, ма да сам опкладу изгубио, јер погледи моје друге госпођице били су ми као против подсмева моје прве госпођице.

Из овога што сам вам довде казао ви још не упињате за што би мој ђудљиви коњ био узрок те се до данас нисам оженио. Али после две три речи биће вам сасвим јасно. Од тога догађаја ја сам познао и другу госпођицу па почео и њој одлазити у кућу. И код ње се скупљало лепо друштво. Она сама била је ње богатога оца — дакле и тај ме је отац могао привлачити — била је добро васпитана

Са свију страна.

I.

Кад човек баци шаочаре и погледа по свету, а он види веће шаренило него на пашарским сликама, што их Кучебери разносе и продају. Из тога шаренила и ми ћемо овде да вадимо по коју масну боју и да је намажемо овде на „Стармалом“, да остала публика види, да има рада и живота и изван Новога Сада и Београда.

Овде ћемо дакле доносити вести из народа, само молимо наше редовне и добро плаћене дописнике, да нас што ревносније извештавају о свачему, што је по опстанак Европе и шаљивог листа нужно, али само верно и истинито, а личности нека без нужде не дирају.

Из **Старог Пазува** нам јављају, да су онде јако поскупиле воловске кленетуше, јер су се све пооткрпиле и попуцале од ономадашње мачије музике, што је свечано давана двојици од тамошње велике господе, од којих је један палик на турски Турбан, а други није као Камила.

У **Београду** је ово дана напредњака Аџу избавио добар виц, да не добије батина. Он се завади у бирцузу с неким противницима његових напредњачких начела, јер је ово пристојан и учтив, као да је утекао из редакције „Видела,“ па видећи да се друштво диго против њега и да ће бити заслужених батина, досети се, згради чашу и повиче: „Да бог пожили Краља Милана!“ Противници чујући то, одустану од своје намере, јер су звали, да ће Аџа бити у стању пред судом казати, да су га они због тога тукли, што је наздравио краљу, те тако њихову лојалност у сумњудовести.

У **Чуругу** има један весео брат, који кад дође из бирцуза доцкан ноћу кући, а њему приступи благоверна женица, те му стане читати ацикуран. Тако пре неки дан дође он по обичају доцкан кући, а жена стаде терати свој занат и поче читати сваш-Пелине придике у другом умноженом и допуњеном издању, на што ће јој красни мужаћ пун нежности рећи: „Немој жено, видиш како си слаба (а она је била дебела скоро као фрајла Катика), па немој да кварш прси, него ти тај твој говор седи на напишки, а ја ћу га сутра на тенане прочитати, а сада ме мани да спавам!“

У **Лединци** се састане неки пријатељ са једним страним попом, који баш у тај пар доби Радићеву посланицу, па ће рећи (и не читавши је) пун радости: „Где је сад детић, који ће ово побити?“ На то га један од његових парохијана упита: „Па да чија је црква, попо, кад није народна? — Поша одговори врло научено: „Апостолска.“ — На што исти парохијан натрено примети: Па онда нек иду а постоли у њу!

У **Панчеву** дође у посластичарницу један граничар са села, те узевши у руку један колач, запитаће посластичара:

— Пошто ти је овај колач?

— Десет крајцара; одговори посластичар.

— А могу ли да добити за ово ракије?

Посластичар му наточи чашицу ракије, коју сељак испије и поће вратима.

— Море хеј! Плати за ракију!

— Па дао си ми за колач!

— Та ниси ни колач платио!

— Е, па нисам га ни јео „одговори сељак.

Посластичар се слатко насмеје и пусти сељака.

Аб.

мало горда али врло умиљата кад је то хтела. А према мени се по несрећи понашала тако, да сам ја расуђивао како би и то било могуће да њу за жену узмем. Али на прву госпођицу нисам ни хтео ни могао заборавити. Ето ме дакле у оном положају у коме се налазио познати нам магарац изнеђу два сена. Не знам да ли је он остао гладан али да сам ја осто нежењен то знам а знате и ви. Ја сам се тако колебао, штедећи по мало поваца спремајући се за породичан живот и био онако не одважан као и у младости и као што ћу увек остати. Идућега лета оде моја друга госпођица у бање и то преко, као што се онда говорило и данас се говори. И нени се учинило да бих и ја могао тдетод отићи да се одморим од досадног канцеларског посла и да променим ваздух. одем у исту бању, а пре доласка прва моја госпођица била је према мени тако умиљата као увек, ма да ми је једна госпођица, пријатељица и мени и њој, говорила да ту девојку већ други хоће да просе и да се зуцало о врло уљудним кандидатима дакле опасним такмацима. Са другом госпођицом у бањи преко познао сам још боље; и она је била врло пријатна према мени, ма да јој је од силних забава остајало мало времена за мене. Време сам врло лепо проводио, кад ми на један пут допаде глас да се прва моја госпођица — испросила. То нисам могао лако веровати, за то што ми није ишло у рачун. Осуство ми није било истекло; зато се учиних да имам дома важних послова и вратим се. Тамо се брзо уверим да се прва госпођица удаје и да срећан муж неће бити ја. Али шта сам могао — остало ми је да се тешим другом госпођицом. Она се брзо после мене вратила кући, па кад сам први пут отишао к њој да је посетим нађем тамо неког младог човека из прека. То је био—њен заручник.

Можете мислити како ми је било. Као оном магарцу ако је поред обадва сена остао гладан.

А свему је крив онај проклети коњ. Да нисам на њему јашио не би се упознао са другом госпођицом и моме колебању себи било могућности. Морао бих узети прву госпођицу.

Кад год се време хоће да промене, мене заболи уганута нога. Онда ми пређе испред очију цео догађај и како сам кад расположен ја се или смејем или бих плакао. Смејем се кад видим несрећно ожењене а плакао би кад видим људе срећне у браку.

Ако ко примети, да нису то јелене две девојке, које би могле бити моје жене, и да сам се ипак могао оженити, ја ћу казати оно што сам требо рећи а то је: да после тога нисам имао довољно одважности да се у њу девојку збиљски загледам. То је доследност мога карактера.

Б. м. з.

Априли, ли, ли!!!

Задовољство свуд се чује,
— Нов се закон школски кује —
Јер се Тиса јако брине
Да просвета свуда сине,
Да будемо срећни сви . . .
Априли, ли, ли!!!

Докле Мирон ћути, дрема;
Наш се Гаша на пут спрема,
Да се с владом свађа, бори —
Док се сабор не отвори,
Да јој каже ко смо ми. . .
Априли, ли, ли!!!

Попови нам свесни свега,
— Види допис из Осека —
И на звона сад чак пазе,
По наредби попа Лазе
У ком српска крвца ври. . .
Априли, ли, ли!!!

Дације су врло мале,
Калуђери веру бране;
Свети синод зграду тражи
Православље да оснажи.
На браницу увек бди. . .
Априли, ли, ли!!!

А „јединац“ жељно чека
На повратак средњег века
Да се на нас тужи жали,
Што му ценит нисмо знали
Seine Bildung, sein Genie . .
Априли, ли, ли!! — р.

Вешт Циганин.

(Аз' и нема их невештих.)

Један Циганин путујући од села до села, где је крпио котлове, дође у једно село, где ће остати неколико дана, да се бави својим занатом. Међутим догоди се, да му умре дете. Он отиде попи, да га сарани, но попа му рече, да мора платити за сарану 3 фор. јер није овдашњи, па не мора бадава. Циганин се стаде умишљати, како би попу преварио, те да му не плати записаних 3 фор. Није се дуго промишљао, него дође опет попи па му овако рече: Добро господине, кад морам платити, платићу, али те молим да донесем дете у цркву да преноћи, знаш како је, чета је, па се бојим заспаћемо, па ће вашке доћи и могу нам дете надрти. Попа му допусти и Цига донесе дете у цркву. Сутра дан Циганин пре зоре умакне пред тог села и тако попа не имаде куд, него мораде дете бадава сарапити.

Рада Ра. . злија.

Професоров укор.

Професеру Н. дођоше неки грађани да туже три ђака, који су јуче били пијани.

Професор призове ђаке и промуклим гласом продере се на њих: Зар ви тако следујете пример, који вам ја дајем!

.Ш

Својство одзива.

Још Бако Верулански приметио је да одзив (ехо) не уме да изговори глас С. (Н. пр. ако му викнеш „Соко„ он ће изоставити с и одговориће „око“ и. т. д. —)

И то је заиста тако; али један калуђер то није веровао, него је хтео да се увери. Попне се на један брег и викне гласно „Соме!“

Одзив му одговори: „Оме!“

А и Б.

А. Видиш ли она два ђака у стихару са звонцетом у руци, како прте ону тешку корпу?

Б. Пак?

А. Зар не видиш, болан да иду сами, даклем без поп М. — Ваљда свете богојављењску водицу.

Б. Хм.

А. И ја велим хм! Јер кад је овде године послао саме ђаке и корпу, до године ће ваљда ићи сама корпа и врећа.

Б. А за што?

А. Ти опет ништа незнаш. Зато кад дођу под ођак, да у њих спадају кобасице, кулени, ребра и шунке — јер то је главно.

Б. Кад је то главно, онда ћемо ми то задржати за нас. Кад је попи тешко доћи, нека је и његовој корпи лако отићи.

(у Далу) — н.

Прибележено.

Има нас још доста, који памтимо пок. „Грба Лазу“. Какав му је занат био да био, ал он се сав њему посветио, и то са таком пасијом и одношњу, која би заслужна била мало боље заната. Есенција његовог уздања састојала се из 32 листића, које је он мешао, цепао, делио и преврtао и дању и ноћу. Више пута му је срећа и вештина његова добро послужила. Једаред згрну он неколико хиљада форината и сутра дан таки купи кућу. Баш је стајао пред својом новом кућом кад прође туда једна госпођа, коју је он познавао. Лаза је заустави и запита је како јој се допада његова кућа.

„Кућа нам је врло лепа“ одговориће госпођа „али не верујем да ће нам дуго трајати; — и ја кад сам била мала, и ја сам правила куће од карата, и сећам се добро, да ми ни једна така кућа није дуго трајала.“

Тако је и било. == Тога истог вечера сео је „Грба Лаза“ да опет мало прозаната, а кад јутро освануло, а његова лепа нова кућа, — већ више није била његова.

Злопамтило.

☞ Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас. ☜

Одговори нашег домишљана.

XVII.

Из Вршца добили смо ово питање: „Је-ли истина, кад А. дигне малко мантију, да испод ње вири мамуза?“

Кад смо ово питање показали нашем Д-у, он рече само:

Ко пита. (Јамачно само зато, што се питач није потписао.)

XVIII.

Добили смо питање опет из Вршца, које гласи овако: „Зашто у преводу Пиковљеве историје „Срби у Угарској“ латински цитати нису на српски преведени?“

На то нам Д. одговара:

Ваљада за то, што је латински језик мртав, па се и не да **превести**, већ би се морао **пренети**. (Овај одговор не задовољава ни нас, зато би молили г. преводиоца, да он сам на ово питање боље и озбиљније одговори, јер ова је књига, без сумње, намењена ширим круговима, који као год што незнају француски, тако исто не знају ни латински).

XIX.

Добили смо питање: Зашто у Вуковару, где има 1360 српск. душа, и од оних око 70 девојака на удају, а скоро толико и момака на женидбу, зашто у тој вароши ретко ко помишља на женидбу?“

Одговор Д-ов:

„У Вуковару има на 60 брачних парова, који никад нису осетили очинске ни материнске радости, — тако и јесу већ једну школу коцем затворили. На кадје тако, онда млађи нараштај новели: све једно нам је, или се женили или се не женили, — изгубићемо се и овако и онако.“

XX.

Добисмо и ово питање: „Зашто себичњаци, ладолежи и тунејадци радо иду у калуђере, или као што они веле „у свеце?“

Одговор Д-ов:

„За то јер су од народних песама читали само наслове, — а има једна са оваким насловом: „Свеци благо деле.“

XXI

Опет из Вршца једно питање. „У нашем позоришту сва публика седи гологлава, само наш (и у позоришту једнинац) г. Радић седи под шеширом. Шта то значи?“

Одговор Д-ов:

„Тиме хоће да покаже народу видљив симбол разлике између управљаног и управљајућег елемента.“

Разна надгробија.

На гробу списатеља Теофита.

Овде леже туђе кости
Списатеља Теофита.
Читајте, људи надгробник овај, —
Нека се једном и његово што чита.

На гробу једног брачног пара.

Стан' путниче! — Ту ћеш наћи нешто,
Што се ретко наће.
Овде леже муж и жена, мирно,
Без икакве свађе.

На гробу доктора Исака.

Овде лежи доктор Исак,
Пореклом из Сенте.
Спустио се под земљицу,
Да посети пацијенте.

На гробу једног полицајца.

Ту почива Фогмег Пишта,
Полицајац дичан.
Ово друго сами знате,
Не треба да причам.

На једном гробу.

Овде лежи Каролина,
Моја драга сестрина;
Моли попу. да јој чешће
На гроб проспе вина.

П. С. Н.

Сад ви пресуђујте у колико је имао право.

Један немачки књижевник вељаше овако: „Ја не знам несретнијих створова него што су неки „срећњаци“; не знам горих сиротана, него што су неки богаташи; не знам већих грешника него што су неки побожници; не знам горих луда него што су неки научењаци; не знам већих кукавица, него што су неки „јунаци“; не знам пукљих прозајиста него што су неке поџете; не знам гадније ругобе него што је по некоја „лепотица“. — То је било његово мњење, а ви сад пресуђујте у колико је имао право.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 30. Марта 1883. Бр 9.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — поголишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ЗА ШТО ЈЕ ДАНИЧИЋ ПРОМЕНУО ПРЕЗИМЕ?

Зашт је Ђуро, врли Ђуро,
За младјаштва прве росе
Уз'о на се ново име,
Даничићем назвао се?

Где је корен том имену,
Где је извор, где је грађа?
То се пита — и на то се
Одговара и нагађа.

Једни 'вако, други 'нако,
— И без добре воље није —
Ал се види е се хоће
Нешто треће да одбије.

Док истину не дознамо
(А та ће се тешко дати)
Ја ћу оно, што ј' најлепше
Најрадије веровати.

Оних седам Даничића,
Што их српски гуслар гуди, —
Има л' кога да не призна:
То су били узор-људи!

А „Данице“ нашег Вука,
Оне књиге тако мале,
Зар те нису нове стазе,
Нове путе обасјале!

Па, де, зашт' је врли Ђуро,
За младјаштва прве росе
Уз'о на се ново име,
Даничићем назвао се?

Даница је била пека —
(Припомози нашто ноја!)
К'о најлепши румен цветак
Најлепшега перивоја.

Један поглед, богомољан,
Ком одолет' није могао' —

Он разбуди жар у груди
Ученјака, филолога.

К'а ни ново да се роди, —
Да му с' нова душа дала . . .
— Он затреба ново име,
И љубав му је кумовала.

И то име, ким се данас
Цео један народ дичи — —
Али станимо; то је доста,
Ближе с' к тајни не сме прићи.

Љубав му је кумовала.
(Љубав има своја права,
К'а и слава, што ће да му
Спомен вечно обасјава.)

Па зар кога прати ваља
Од божанског оног плана?
Зар је љубав срам за кога?
— Срам је тад и младост сама.

Та зар љубав са науком
Упоредо не сме стати?
Што се свачем срцу дало,
Зар се њему не сме дати?

Та зар да се љубав крати
Самоњему; — и то коме?
— — — — — — — —
Побратиму Бранковоме!

Ма да ј' Ђуро живот пров'о
У науке збиљском храму —
Ал најлепши зрачак божи
Не дам збрисат с живота му.

Дично име, Даничићу,
И извору твојем хвала!
Слава те је у вис дигла,
Ал је љубав кумовала.

Ј.

Шетња по Новом Саду.

CXLIII.

Но, сад ће нам ваљда бити срце на мери, јер прошле године, кад је г. Герман у Карловцима прочитан за митрополита, сви смо желели, да се у Карловцима што скорије други митрополит произведе, и сво хвала богу и београдском Трефору, дочекасмо и то, и тако се сад и други митрополит у Карловцима прекомпирао. Да би била ово права преконпирација, то је г. београдски Трефор послао новога г. митрополита онамо преко. Новога митрополита изабрао је као што знамо београдски архијерејски сабор, на коме не беше ни једнога архијереја, а то је тако исто, као кад би београдски министарски савет држао седницу, на којој нема ни једнога министра, па и онда би закључке такве седнице „Видело“ по својој абердарској логици изјавило за законите, као год што су му законити и избори двогласаца скупштинских, бесница сејмена у Поречу, гажење и убијање у Зајечару и околини, задужење земље на 100 година унапред ради Бонтувљеве железнице, затварање уредника опозиционалних листова, увађање монопола дувана, збачење митрополита Михајила и читав још низ других послова, што их господа министри врше у интересу реда и мира у земљи, који ће се оваким радом наравно врло дуго и одржати.

Ми смо се само били јако забринули, ко ће новога митрополита у Карловцима произвести за архијереја и врло смо љубопитљиви били, док једва синоћ добијемо у руке пештански лист „Nemzet“ од суботе 7. априла ручи посвећења, и у њему стоји телеграм из Карловаца, где се изриком каже, да ће г. Мразовића посветити патријарх Герман и још „двама мађарска пиштека“ „(ipsissima verba ilace két magyar püspök.)“ Сад сам опет љубопитљив који су то били.

Но да се манем српских министара и мађарских пиштека, на да се обазрем даље по свету можда ће где бити веселијих ствари. Врло весело изгледа, кад се за злосретног убијцу Шпангу телеграмом у исти дан јавља из Букурешта да је он тамо, из Тријеста да је ваљен онде и из Беча, да је тамо у неком хотелу. Међутим пештански и капетани ваљају по кафанама, али због курисања касиркама не могу да га ухвате, те је тако он ну Пешти у исто доба, кад и Букурешту, Тријесту и Бечу, пије каву и једе кифле. Ово није умео ни велики и славни мађијоничар Боско, који је једном приликом добро опсикао, кад се кладио, да ће у Бечу, на све бечке капије тачно у 12 сахата изићи, и тако заиста кад је куцало 12 сахата, а људи који су на свима бечким варошким капијама пазили, видеше на сваној капији како Боско и нестаде. Тако и нестретник Шпанга излази и улази у све капије као и Боско, само с том разликом, што су Боска — као што рекосмо — сви видели, а Шпангу не види нико, дакле ни пештанска полиција, а друго ова нема ни каде да га тражи, јер има преча посла: она мора да затвара ћаке, кад мало веселији иду певајући улицом, не чинећи никоме никаква зла.

Како сад имамо и онако свакојаких закона и наклоности дадоше већ одавна почасни придевак „Verwaltungsvogel.“

Но да речем прво коју о томе како сам ја допао пилићарства. Свршио сам гимназију и стрпао „матуру“ а с њоме — мишљах и цео свет у шпаг. После испита беху сва весела браћа — што не уловише на испиту какве „гуске“ или „патке“ — на окупу у пивари, коју прође не смедосмо — што по кажу — ни присмрдети. Ту се певало и бебукало све до поноћи. После поноћи се преврталс и мењале фирме и нумере на ниским кућицама свакојаких поштених сапунција и чизмара, разбијали се фењери по пијаци и т. д. Сутра дан у најгрозничем мамурлуку изљубисмо се, опростисмо се и разбегосмо сваки своме милом завичају.

Бурна али кратка беше — бар нени — та ђачка радост, јер тек што дођох кући оцу и мајци, али већ се поведе озбиљна реч о томе, какав позив ми ваља изабрати. Беше гладна година — не било је — па сам зато већ мирисао шта ће да буде са мном: богословија или ферваљтинг, мантија или сабља — то ми беше жалосна алтернатива. За мантију ућисам никад марио а и сабљу сам баш слабо бегенисао. Изаберем мање зло — бацим се у „мундир.“ Две дуге године бочио сам се на академији са несваривим регламанима и крутим јакама а након друге године — баш пре но што ће пруска артиљерија запрашити близу Беча — стрпају ме у лаћманско одело те ме пошљу једној банатској регементи да тамо купим порцију и делим батине зликовцима.

ПОДЛИСТАК.

Неколико листи

из мога „Пилићарског“ дневника.

Пилићар? каква је то багра људи? запитаћеш можда драги читаоче. Ако ниси имао прилике познавати је, ево да ти кажем: „Пилићарима“ зваху во времја оно — док је банатска крајина била још у најбољим годинама — оне компанијске официре, који имађаху бољег појма о нези „благоутробија“, него о сабљи и мучном „екзерцир“ а беху посађени капетанина ?уз колено као неке ручне књиге, неки живи законски речници, јер ни спадаше у дужност дати у свако доба кад год би то капетан жалео тачна, образложена објашњења у разним правним и неправним питањима. То беху „ферваљтери.“

И ја сам имао срећу бити неколико годинница „пилићар“ у банатској крајини, али морам признати да ми овај надимак остаде неразумљив још и онда, кад сам већ био обесио сабљу о клин, јер ја целог мог службовања не имадох ни једанпут службена посла са пилићима или пуранима. По дворишту мога пространог ерарског стана разметаше се лобода, чкаљ, репух, конрива и други дични заступници банатске флоре. Милина их беше видети, мислим да си у каквој америчкој прашуми en miniature, али се по њој не виђаху ни пилићи а некмо ли пурани, ма да они последњи стојаху — тако ми бар људи рекоше — у најтешњој спези са ферваљтерима, који ми из особите на-

редаба, то би добро било, да Тиса изда или мађарски сабор донесе и ове законе и наредбе:

1. Славну полицију не сме нико узнемиравати, а најмање којекакви лопови и убице.

2. Сваки лопов има сам у аришће ући и онда се изнутра закључати.

3. Од убијце пак захтева се, да има сам себе обесити.

4. Полицајским чиновницима валаже се, да морају касиркама по кавanама време „курмахерајем“ прекраћивати.

Иначе су у свету сви здрави, осим оних, који су у Будиму удављени, у Београду обешени, у Зајечару поклани, на трапцаменту код Варадина убијени, на новосадским салашима ишчучени, у Меленци отровани, и у Русији се од диманита распрштали. Како пак иначе са здрављем стоји питајте новосадски варошки здравствени одбор, он већ неколико година није држао седнице, дакле мора бити да је све здраво и мирно.

Аб.

Уштипци.

✕ Новосађани, који драговољно прилагаху ове зиме на црвени крст, „Хунгарију“, мађарску вишу дјачку школу и т. д. лупају сад главу на какав достојан начин да се одазову куњењу прилога на прекашњење Бранкових костију. То је једини узрок, што још до сад не приложи Нови Сад ништа на ту цељ, али само ћутите па чекајте!

* * *

≙ У бр. 70. загребачког „Позора“ читамо допис из „Глине“ у ком се од почетка до краја најподлије грди све што је српско. Ово је већа прва енунцијација „друштва за измирење Срба и Хрвата“, за које и „Позор“ тако пледира.

* * *

⊙ На кад Карловчани Београђанима проваводе митрополите, како би било, да и ми потражимо у Београду једног митрополита за нас. Ваљда ће га Стојан дати.

* * *

✕ У Грбљану код Зајечара пуцали су на жене, децу, људе, газили их и секли. Каква је то турска сила била, што учини тај покор? То су Пироћанчеви чувари Гарашанинове јавне безбедности. Богме Србија би срећнија била уместо овакве безбедности, да је у њој без-Чедности.

* * *

□ Дакле се г. Герман ипак предомислио, те није гурнуо г. Стојана. Ал' можда се сетио, да ће га баш тиме, што ће му по вољи учинити, најјаче гурнути.

* * *

§. У Пазуву кажу да има један такав носоња, да би могао свој нос заиста под пазуво метнути.

* * *

✱ Ето сад и саме мађарске новине признају, да у Будимпешти има великих лопова и злочинаца, које полиција не хвата.

* * *

℗ Кажу да је онај, што је пре пет година убио

Дођем у престолницу регементског „бога“ — обрштара. Бацим се у галу на хајд' да се представим редом свима штабним официрима.

Одем прво једном старом мајору. Куцнем на врата. Затрми: „Herein!“

— „Слуга сам покоран, г. мајоре; ја сам тако слободан —“

— „А, ви сте јамачно какав „најгебакенер ферваltер,“ прекиде ми мајор реч, „види се из начина како се представљате старијима. За цело сте били штудента, па мислите да стојите пред својим професором.“

Леп почетак! мишљах себи; кад је мајор већ тако рогобатан и осорљив, а да какав ће тек бити обрштар.

Спопао ме зној од муке и страха, док сам се провлачио кроз онај први пургаторијум службених представа. Једва се изређаше.

По године дана сам пробавио ради праксе код штаба а затим ме пошљу једној компанији као adiatus-a капетану.

Е сад ћеш тек да живиш као мали бог, само кад си се отресао оних великих звери — тако мишљах, али се љуто преварих; јер сада тек наступише моји први дани.

Имао сам доста патеге док нисам сазнао завршене праксе у компан. писарници. Највећма ме је за моје службе изненадило то искуство, да капетани нису сви једнаки у служби, као што то изискиваше „регламан,“ и не једанпут дођох до убеђења о истинитости оне мудре изреке: „Grau ist alle Theorie.“

Мој одношај према капетанима беше дакле одсудан по важно питање: да ли ће ми стаза моје војничке каријере бити застрта цвећем или трњем. Увек сам са зебњом погледао у будућност, јер набрзо искусих да капетани већином гледаху радо „те жутокљуне још неискусне ферваltере,“ који „надојени законском мудрошћу у академији све терају нак на конац па тиме само отежитавају службу.“ Усљед тога често се догађало, да су ти брбљави лаћмани праниши познанства са регем. профусом.

Први мој капетан, под којим сам започео своју компанијску праксу, беше неки сумораи ћудомрзац, којем јамачно јетра не беше у сасвим нормалном стању здравља. Но овај његов телесни недостатак не би ми био тако баш опасан, да мој капетан не беше поносан потомак Трајанов који је све врзо што је српско. Ја опет млад лаћман, којем се милило живети, а уз то мало и Србин, који радо читаше напредније српске листове, који жељно тражаше отмења српска друштва и т. д. Ја и мој капетан бесмо дакле две најжешће противности — кремен и оцило што стварају варнице кад год се сударе. Па тако и би.

У селу беху два врло ћаћана, необично изображена српска свештеника које сам често походао ради паметне забаве. Ал' не потраја дуго а мој капетан ни пет ни девет већ ми забрани сасвим службено да се не смем више мешати са поповима „тим крвним непријатељима официрским“ рекав ми да се имадем искључиво држати официра, јер то изискује „esprit de corps.“ Ја му наравно непослушах заповести доказивајући му да ја само у служби имадем се повиновати наредбама његовим а ванслужбени

човека у по дана на новосадској променади, побегао одмах у Будимешту, јер је ту најсигурнији од полиције.

* * *

☽ Чујемо, да је неки придику г. архимандрит Оповски држао у Карловцима о благовести, ал мито не верујемо, јер нисмо је још добили за наш лист.

* * *

△ Абердар телеграфише министру Стојану из Рима: „Па ако ће треба владика, обрати се овамо на Рим, да заиста сам ја овде?“ — Стојан му одговара: „Па свеједно, добро је и овако“.

* * *

= **„Стармали“** се дао у бригу, долази **нова четврт**, па куд ће с толики повци кад је недавно умро Вертхајм, што је правио касе!

Аб.

Пуслице.

У Темишвару покупио паук фина дугмета, која су представљала муве. — Дугмета нашега кнеза Лазара не представљају муве. Зато их и нису покупили пауци, — већ неко други.

Пре неки дан рече „Egyetértés“ овако: „наше (т. ј. тамо њихово) пријатељство са Аћелићем није до дна кајмак.“ Даклем ипак кајмана је било, а неко га је морао покупити!

Један од убица грофа Мајлата зове се Јавор. Сад ће „Турски Народ“ имати повода да не говори само о „крвавој застави“ већ промене ради и о „крвавом Јавору.“

Јавна је тајна да је Књињанка хтела пред судом многе тајне да открије. А то сад све красно земљица покрива. Штета само што проклето јавно мњење и јавна нагађања неће да учине некима ту љубав, па да се и они сами обесе.

Професор Витковић и његова жена одпуштени су испод суђења као **невини**. Али министар просвете начинио је вић, па им рече: кад сте **невини**, а ни сад будите **безхлеби**.

Даклем Аћелић се ипак предомислио и против свога уверења посветио и благословио Београдског митрополита. После тога сигурно му је рекао: Во Христе брате сад ћеш имати и ти тако исто сталан и мио положај, као и ја.

Што се тиче колајне светога Саве, — ту се ваља најпре од чуда и пренераза мало одморити, па онда тек што рећи.

часови да су моји. Он репликоваше на то а ја дуплико-вах, он једну — ја две, те ти се тако својски побркамо. Крај овој по милитарском типику неумесној дебати беше — „везана маршрута“ у штаб — регименском профусу — а по најжешћој јануарској цичи. Јавим се мајору, који заступаше ђ отсутног обришра, да сам дошао? да одухам 24 сахата код профуса. Мајор ме лепо прими и премерим ме од главе до пете смилује се на ме те ми — дода још 12 сахати аиса само зато што сам заборавио закопчати на огртачу оно прво пуце испод врата! Ја сам већ знао да овом додатку не беше толико узрок пуце колико лепа писмена препорука капетанова — ово право Уријево писмо — што га мајору својеручно предадох.

Од то доба товараше се све то несносија гонећа капетанова на моју вредлу главу тако да ми се једног суморног магловитог вечера већ почела наметати одлука: или да се убијем или да пребегнем „преко баре“ као и многи други што урадише. На друге левове и не помишљах и бог зна шта би се са мном било десило да не куцну неко на врати — то беше један од мојих присних пријатеља у месту. Исповедим му искрено своје јадне умишљаје. Он се престрави и почне ме својски световати, упозоравајући ме на ужасне последице које би текле из оваких злосретних чинова. На послетку стани ми он патетички а уједно и укорним нагласком питање: „Па зар нема другога блажија лека за тебе? А да на што је регем. власт од које можеш са две три речи получити **премештај** у друго које место?“

Бог и душа — ја на ово тако просто средство и не помишљах, тако ме беху „ране мисли“ спучиле. Послушам савет свога врлог побратима, пошљем пуковнији мо тивовану молбењицу и не потраја ни 8 дана а ја будем премештен у В. једно питомо чисто српско место са красном околином. А што је најглавније за мене: капетан ове сатније беше човек неумитно строг, чарста поштења и — Србенда да му пара не бејаше.

Немој ми замерити драги читаоче, што сам мало пре неколицином прних пега замрчио ведро-шарни кончић приче ми из живота. То сам само зато учинио да би умео читалац што боље појмити ступањ мога уживања радости и задовољства што ми га пружаху у пуној мери одн ошаји у које ступих сада.

Не верујем да је и Данте осећао тога миља, те наслађе улазећи на вити кривли своје „Божанствене комедије“ из пакла и чистилишта у блистави рај, као што их ја уживах кад се доћепах ове нове сатније; јер ја из чистилишта упадох у пакао, па из овога тупих управо у — рај. Дејство контраста беше у мени далеко јаче (можда неприродно али мени сасвим угодно сравнење).

И писам се преварио у наду. Капетан, село, људи, предео — све то беше по моме укусу.

Капетаново оштро око на брзо је продрло чак до најдубље зачкољене млађане душе ми те је по томе и уредио своје лично предусретање према мени. А и ја, премда још доста неискусан у питањима практична живота, без по муке сазнадох нарав и мишљење капетаново, јер

Ћира. Шта су се то у Панчевачкој околини тако јако узрујали?

Спира. Колоније.

Ћира. Та ја видим да то наше коло није, — него те питам шта је?

Спира. Колоније.

Ћира. Та то си ми већ казао да коло није, — ал реци ми ако знаш шта је.

Спира. Колоније.

Ћира. Јеси чуо, човече, немој ме једити. То ми није право.

Спира. Није ни мени.

Ћира. Баш би волео да се састанем са поп Лазом, да га нешто питам.

Спира. А шта то?

Ћира. Ако би збиља дошло до сарањивања наше автономије, били се бар онда смело звонити?

Спира. О за бога, човече, та зар тиниси чуо како они умствују! Они веле да су звона само за патријарха.

Ћира. Знам, знам. Али осим тога има још једна прилика кад се звонити сме. Кад се дигну какви црни облаци, који прете тучом и ледом; та и онда се обично звони, да се облаца растерују.

Спира. Е да! То је до сада тако било, али сад ће изићи нов циркулар који ће и то забранити. Јер звонити ради растеривања црних густих облака који прете тучом и ледом, то би у данашње време тек изгледало као права демострација.

Ђука. Јеси л' чуо да је београдског архимандрита г. Мраовића произвео Герман за епископа у Карловцима 8. априла?

Шука. Је л' га произвео по нашем или по римском?

Ђука. Та ја мислим да треба по нашем обреду, а не по римском.

Шука. Та не питам ја то, него о датуму је разговор, је л' 8. априла нашег пл' римског. Баш си прост!

Ђука. Боже мој, и ти наши списатељи не пишу увек једнако.

Шука. А како то?

Ђука. Ето виш. Ја на пр. врло радо читам „Историју књижевности“, „Библиографију“ и т. д од Стојана Новаковића, а не волим да читам његове декрете, којима скида митрополита и учитеље; — читам врло радо „Ђурђа Бранковића“ од Чеде Мијатовића, али не марим да читам његов уговор са Бонтувом; — читао сам радо „Крв за род“, „Мањозра и Цемилу“ и т. д. од Јаше Игњатовића, али његово белетристрично дело „Недељни лист“ било ми је страшно фал; — —

искрени и поштени људи обично су прозрачни и не замотавају се у вартиви вео глатке и слатке спољашности као што чине људи дволични и коварни — једном речју ја и капетан уништисмо преграду официрског степена и постадосмо прави пријатељи.

Сад тек данух душом „post tot discrimina rerum“, сад тек почех долазити до убеђења да сам и ја неко самосвесно биће, да сам чињеница у друштву човечијем с којом ваља рачунати, и да сам — млад човек који треба да ужива све божије дарe што улепшавају и заслађују живот. На тако није чудо што ми се и срце моје раздрагало, почело је снажније лупати. . . . У први мах не знадох како да одолем неким тајним боловима што их пре не нађох прилике осећати, док не нађох одушке: заљубим се у — цео свет! Али ни то ми не беше доста, јер је свет сувише простран а писам био Шилер да могу рећи: „Seid umschlungen Millionen. diesen Kuss der ganzen Welt“! Дуго премишљах шта да радим, док ми не паде на памет Дон Кијоте те сведем цели тај бојни свет на неку мени до душе непознату — Дулсинеју, неку вилинску тварь етеричког строја, која ме сустопице пратијаше куд год би се макао и нестрпљиво искаше од мене нешто — а шта, то никада не дознадох.

Беху баш месојеђе.

Једно после подне изађем на улицу да се прошетам. Чујем из далека неку пуцњаву и вику. Кад ал ето ти кићених сватова — знам и данас чији беху — те прохујаше уз веселог сватовца поред мога стана.

Утисак што га ови сватови учинише на ме, беше тако моћан, тако неодољан, да писам у онај пар знао наћи лека узбурканом срцу своме.

У једанпут сетим се Дон кијотовог убојног кљусета, али у исти мах нарастише Розинанти лепа крила, кукови се испунише и за тренут ока створи се предамном ватрен, претио — Пегац, који се врцаше, копкаше витким ногама — чисто ми се нудијаше да ме понесе собом кроз врачне крајеве управо на — Парнас.

Да покушам срећу! Уседнем га са стременом, ободем га — замоченим своденим пером и — напишем ону песму:

Моји јади.

Бог кад је Адама ствар'о	Момак седи поред кума,
Дао му је Еву,	Таике брже гледи;
Зато и сад свако момче	Сви завиде младожењи,
Тражи себи неву.	Свак' се дини млади.
Муж без жене — права воћка	Двоје кола прохујаше
Бесплодна и суха,	Покрај мога стана,
Ил' к'о јела усамљена	Срцу моме зададоше
Без зелена руха.	Небројених рана.
Па и ја сам, аој јади!	Чујем песме оваковрсне,
Од отога рода,	Сватовац се хори:
Дрво сетно у пустињи	Моју душу љута туга
Без икаква плода. . . .	Немилице мори.
Из далека чује с' вика	Моику срце прекидује
И пуцњава честа:	Од радости веће:
Сватови су већ у селу,	Јер су му се испуниле
Долази невеста	Најтоплије жеље!

Шука. Е па тако је то, није човек увек једнако расположен; не може увек да сабере мисли, а ти знаш да је и сам Гете писао који пут Gelegenheits gedichte. А прилику (Gelegenheit) треба употребити.

Ђука. А знаш ли ти шта је ново?

Шука. Ја не знам.

Ђука. Сутра почиње нова четврт на „Стармалог“.

Шука. Ху, што баш сутра, првог априла, па може многи мислити да се варају, да је нова четврт, те неће послати претплату.

Ђука. Хе, аз' можда ће се многи, који до сад нису држали „Стармалог“, преварити, па се машити у џеп и послати претплату!

Аб.

Са свију страна.

Из **Велике Кикинде** јавља нам наш редовни извештач, којега ми тамо, као и у свима другим великим варошима, држимо о своме трошку (т. ј. о његовом), да име „Велика“ Кикинда није пропично, него да је заиста nomen et omen, те да је Велика Кикинда узела заиста тип велике вароши на себе. Ето сравнимо је са Будимпештом, пак ћемо се одмах уверити. Будимпештанци прилажу на Чанго-Мађаре, а и Кикинда тако исто; разлика је само та, што у Будимпешти прилажу Мађари а у Кикинди Срби, но то не чини велику разлику, само кад је цео благородна. Но у новије доба скоро се већ са Будимпештом изједначила; јер познато је, да су најважнији гласови, који нас веселе из Будимпеште, гласови о дуџелима, па Кикинда није заостала ни у томе иза своје сестре на Дунаву. Неки адвокати, увреде, представка, револвери, секунданти, неспособност за давање сатисфакције, гриндери и шпиндлери, chronique-scandaleuse, неки Емилијани, Режинке, Hochwürden mit ihrer Frau, неки трансверзалних 31.653 фор., јавни изузет 24. марта, Чангови и т. д. све то кад би човек сео па довео у неку логичну свезу и написао деведесет табака о томе, онда би се сваки читалац уверио, да не претерујемо кад кажемо, да је Велика Кикинда барабар великој Будимпешти. Кикинда се и по томе може сравнити са Будимпештом, што тамо, где станују 14.000 Срба има три мађарска и немачка листа, а оснива се и четврти, а српскога нема ни једног, баш као и у Пешти. Ту би требала нека господа да деле међдан — међдан разлога и борбе за благостање људско и српско. Можда за такав дуџел неби били „Satisfactionsunfähig,“ јер има их међу њима, који су нагу своју са леним успехом окушавали — али, ах, то је давно било. . . ! —

Врагови приповедају и то, како од неко доба нека господа у В. Кикинди ради своје личне сигурности и ваљда зарад међусобног братског поздравља (или се боје да не сретну Шпангу?) носе с собом неке грдне батине, а неки прост човек видећи то рекоше: „Ej пропали смо, кад нам ето и господа иду да говеда чувају!“

Напротив у **Старој Пазуви** стоје ствари много веселије. Док се по другим тужним крајевима чате мо-

---

Сунце зиђе за облаке црне,
Мрачна ноћца земљу обавила.
Мисли моје далеко одлеђу
Тражеће себи уточишта мила

Блуде јадне небу у облаке:
Да с' потуже творцу овог света,
Да изволе од њега нелема,
Да их туга више не облета.

Вратише се мени уморене,
Шапнуше ми вест од творца благу
„Претрпи се па ћеш и ти скоро
Загрлити своју верну драгу“!

Што је праском набачена лава дуго стењући, уздишући огњедусима; што је пљусак и бујица намрштеном густом облаку — то беше мом кипећем бурном срцу ова песма. Она ми беше од тада нека амајлија, коју ношах свагда у левом џепу крај срца. У њој би се разблажавале усијане стреле Аморове што ми их час по шиљаху црне очи — незнане љубе. . . .

Ова песма беше уједно излазна тачка неком појетичним посматрању света и живота. Све што видех чињаше се ми се убаво и светло као да гледах кроз какве чаробне наочари. А те наочари беху — задовољство са својим службеним и ванслужбеним одношајима према капетану.

Капетан беше човек који у служби љубљаше строгост, ред и тачност, а ван службе беху му идеали црно вино и гајдаш, као што то и доликује сваком правом Србину. По њима ћеш познати га као птицу по перју. Није дакле чудо ако је било кад и кад весеља особито кад би ја и капетан наоружани модрим дебелим протоколима били заишли по селима да од сиротиње покупимо цару порцију, те после „грдног напрезања службеног“ скокнули до биртије на „чашу вина“.

Код оваког живота милила ми се и радња, и никад не добисмо „поса“ од регементе због буди каквог закашњења у вршењу службених послова. Само једно ми беше потешко а то су седнице примирителног суда што се зваху у граници „Rapport-Sitzungen“. Дражале су се сваке среде, па кад би ја и капетан по невољи били утоварником имали где какву бурџија весеља, а мени у седници да пукне ћуна од тог дериог мамурлука. Као фервалтеру спадаше ми пак у дужност стављати образложени предлог за одлуку тако звани „votum informativum.“ Мамурлук и параграфи комешаху ми се у глави и једном приликом мал те ми није пасирао малер као оно ном једном садругару у Д., који је — опет тако мамуран — у једној седници на молбу неког граничара да му се дозволи кутња дебла са братом, предложио славној сесији сасвим одлучно да се том граничару имају одредити — 25 батина мислећи да се тиче каквог злочина!

(Свршиће се).

литве и држи пост, дотле се онде аранжирају „маскибалови,“ на којима се појављују мајмуни, камиле, елефанти и т. д. Кажу да је врло весело тамо. Особито се допао један келнер, који се маскирао као дневничар (макар што је маскибал ноћу био). За једног играча вели, да је при бирању играчица, с којима ће играти, особито добар нос имао, да ли ће имати тако добар нос и при избору посланика за хрватски сабор? Ако не, онда ће после избора нос добити. Но музика се није овога пута особито одликовала, јер док је сада била више мајмунска није се допала тако као мало пре тога, кад је била мачија.

У **Београду** чујемо, да је г. Стојан дао избрисати из позоришног репертоара Трифковићевог „Доситија Обрадовића,“ јер вели Доситијеви назори о калуђерима застарели су и не одговарају (Стојановом) духу времена. Место тога ваљда ће се давати „Рабагас;“ ово судим по томе, што сам видео на лађи силне стакларе („клозере“), где се селе у Београд. Ваљда ће имати шта да оправљају.

Аб.

Вад-раци.

(Види „*Pesti Napló*“ од 10 априла 1848. паролн, 1883. год.)

Дакле „vad rácz“ то је ипе
За народност нашу свету?!
Ох како ми вршак дрхће
На мог пера бајонету!

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Кад Чивучад она једна
Што распеше самог Христа,
Блато баца на сој један
Што се као сунце блиста!

Аб.

Вубнуотека.

I.

У 20. броју „Турског Марода“ Осечки парох и адм. Лазар Поповић бранећи свој последњи тајни ферман, позива се на наредбу пок. патријарха Рајачића, који препоручује да се великим грешницима попусти и ускраћењем опела и сахране у гробљу и т. д. — па онда од слова до слова вели даље поп Лаза овако:

„И она се наредба заиста строго и одржавала и ја (поп Лаза) као капелан карловачки писам смео једног верног саранити ни опојати, због тог што се исти није никада причешћивао док нису сродници му измолили с тешком муком милост и дозволу св. патријарха, и то тек пошто се грешник (после смрти!!) исповедно па тако наложеному уод духовника епитимију (зар је исповест епитимија!!) издржао и к причашћенију принуштен био.“

(Овако се булазни кад човек ради своје користи хоће нешто да одбрани, што се не да одбранити, па ма три дана стојао на глави и ногама се по ваздуху копрцао).

II.

У 11. броју „Фрушке Горе“ између осталог умног буњкурића, стоји и ово:

„Тек време иде да се други рат отвори, и тај ће се звати Humanität. — —“

(„Фрушка Гора“ мора бити да има врло хинеска појма о хуманитету, кад држи да је хуманитет нешто налик на рат).

Он и она.

„Само један прамен косе!
Заручници моли он.
Она.
„Па кад ти је тако мила,
Ево узми — цео шињон.

Верна љубав.

„Верна љубав“, то ј' девиза
Лепе Луце у Врднику.
Љубави је она верна —
Само није веренику.

Нема празнине у нарави.

Максим тврди да празнине
Нигде нема у нарави;
Осим, вели, у мом џепу —
(И у твојој глави).

Заједљива Лена.

„Заједљива ј'“ — тако вели људи
О госпођи Лени.
Јест' истина да зубе не штеди,
Јербо нису њени.

Добар одговор.

Једаред Наполеон (онај „Велики“) имао је милост да се нашали са својим доктором, па ће га запитати: „Ала, драги докторе, кажите ми искрено, колико сте већ људи вашега века отправили на онај свет“.

Доктор се замисли баш као да рачуна, па онда рече: „Од прилике, Сире за једно 500,000 мање него ви.

(Више га никад није то питао).

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Да не би ко и ово узео под шалу, ево са свим озбиљно јављамо, да је са 9-им бројем истекла прва четврт претплате на

„СТАРМАЛИ“

Још озбиљније јављамо, да отварамо нову претплату за на даље.

А најозбиљније надамо се и очекивамо из свију српских крајева толико потпоре, колико је у „Стармалом“ добре воље да сваку добру и поштену ствар подупре, а што је зло и опако жигом жигоше. Уз то долази приде шала и забава да нам се суморна и брижна чела бар по каткад разведре.

Цена је Стармалом годишње 4 фр., за једну четврт 1 фр. За Србију и друге земље 10 динара или за четврт 2½ дин.

Претплата се шиље на издаваштво у Нови Сад.

Издаваштво „Стармалог“.

Нове књиге.

Робинсон Крусе или чудновати догађаји из његова живота. По првом и правом Дефеовом „Робинсону“ на ново прерадио Г. Менш. С немачког превео Сава Петровић. Са две слике, издање српске књижаре Браће М. Поповића, у Новоме Саду 1883. 8-ина стр. 128. Цена 50 новч.

Nova pesmarica, sa 185 pesama. Svatovskih, potskočica, narodnih i bačkih koje se najradije pevaju. Skupio S. D. Izdanje srpske knjižare Braće M. Popovića, u Novom Sadu 1883. Cena je 10 novć.

Високи Стеван у народним песмама. са насловном сликом. Издање књижаре Бр ће М. Поповића, у Новоме Саду. 1883. Цена 15 новч.

Славне жене и девојке, у српским народним песмама (из свију крајева српских.) Издање српске књижаре Браће М. Поповића, у Новоме Саду. 1883. Цена 20 нов.

Јестаственица, за III. разред основне школе. Удесио Пет. М. Никетић, учитељ. (Четврто са свим поправљено издање). Цена 50 пара динарски. Београд 1883.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

НОВА КЊИГА

СТАРИ И НОВИ МАЈСТОРИ

РОМАН ИЗ ЗАНАТЛИЈСКОГ ЖИВОТА

од Јаше Игњатовића.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“ са 300 фор).

Цена 1 фор. или 2 динара 20 пара.

Књига је штампана на лепој, јакој, глаткој хартији. Има 279 страна 8-не. Ко поручи за распродају на више примерака добија уобичајени књижарски рабат. Наручбине ваља слати:

Накладној штампарији А. Пајевића,

у Новоме Саду.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме шестом броју за 1883. ове чланке: 1. Прва љубичица (приповетка) од Браца Светозара 2. Курјак и лав 3. Пура-Моца (песма са сликом) 4. Нешто о Србима од Браца Светозара 5. Дечија попутница (песма) од Браца Гиге на Карловаца 6. Сиљет (са две слике) 7. Купте љубичице (песма са сликом) од Ђорђа М. Бугарског 8. Краљ животиња (са сликом на насловној страни) од Светомира 9. Букефал од С. Ђ. Ј. 10. Дивска играчка (са сликом) 11. Даштања 12. Чика Јовина пошта 13. Нове књиге 14. Позив на предплату.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

НОВА КЊИГА

ЖЕНИДБЕ

У ЈУНАЧКИМ СРПСКИМ НАРОДНИМ ПЕСМАМА

прибрао и приредио

Стеван В. Поповић.

(Најјефтиније издање за народ.)

Садржај: 1. Женидба Душанова. 2. Женидба краља Вукашина. 3. Женидба кнеза Лазара. 4. Женидба Марка Краљевића. 5. Женидба Милош Обилића. 6 Женидба Страхинина Бана. 7. Женидба Ђурђа Смедеревца. 8. Женидба Тодора од Сталаћа. 9. Женидба Поповић Стојана. 10. Женидба Влашића Радула. 11. Женидба Максима Црнојевића. 12. Женидба Змај-Деспота Вука. 13. Женидба Тодора Јакшића. 14. Роспство и женидба Јакшића Шћепана. 15. Женидба Јова Будимље. 16. Женидба Грујиће Новаковића. 17. Женидба Ива Голотрба. 18. Женидба Стојана Јанковића. 19. Женидба од Задра Тодора. 20. Женидба Ива Сењанина. 21. Женидба Ивана Рашњанина. 22. Сестра Ђурковић-сердара. 23. Женидба Пајтикосе Павла. 24. Бајова свадба. 25. Женидба Милића барјактара.

Књига броји 338 страна и предговор као студију и књижевну оцену ове дивне киге одабраног мирисавог цвећа наше народне поезије. Цена **је књизи само 60 новч.** а ко поручи за готов новац бар 20 ком. исте, добија комад но 40 новч. Књига је обвијена у лепе илустроване корице. Наручбине ваља упућивати:

НАКЛАДНОЈ ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА,

у Нови Сад.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 10. Априла 1883. Бр. 10.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ШАЛУ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Класних и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

СТОЈАНУ НОВАКОВИЋУ,

по чијем се предлогу деле жолтуше св. Саве.

О Стојане, бог те вид'о,
Шта учини с пусте главе!
Ти у живац осећања
Дирну брађу преко Саве.

Кад не мога помоћи нам
У обрани наших права,
Зашто снажни ону руку
Што нам жиле поткопава.

Од ког цео народ бежи
Ка' од море, ка' од куге,
Ти га тражиш и налазиш,
Ти га молиш за услуге.

Ох онога, коме народ
Само клетвом својом суди,
Ти му грешну љубиш руку,
Пакосне му красиш груди.

Теби, јадном, није стало
До поноса наше свести;
Ти не питаш, шта ће тиме
На дну душе нам потрести.

Ти — и други твоји вајни
Привлачите удар грома
На мир својег завичаја,
На прохове својег дома.

На си дош'о још и амо,
Да освешташ што је криво, —
Дошао си још и амо,
Да заједеш срце живо

Ој Стојане, бог те вид'о,
Ко би с' томе надат' мог'о!
Али има још'те нешто,
Што је много и премного.

У слепилу очња вида,
У заносу пусте главе
Ти огреши душу своју
Хај, о спомен светог Саве.

Најсветије српско име,
Што ј' позвано да нас лечи,
Ово име ти си смео — —
— Ох ја на то немам речи.
— — — — — — — —

Само дижем очи горе,
Где се тушти и облачи;
Видим муње како дрхћу,
— А знам ко их то привлачи.

Само дижем очи горе —
А на очи мећем руке —
А вера ми некуд бежи —
Ваљда иде у хајдуке. —

Шетња по Новом Саду.

CXLIV.

Пролеће је послушало, што му прописују календари, те је дошло акуратно 9. марта, баш на мученике, те тако се ето и календарско пророчање једанпут испунило. Тако нам сад дакле сунце греје земљу (а фурупе грејемо још дрвима и шапуриками); дрва (и главе по бирцузима) цветају увелико; пароброди већ плове и носе владике и митрополите горе

доле; ћуприје (и бруке по Србији) већ се граде; семе се по њивама (и „Видело“ по чланцима) јако разбацује; љубичице, висибабе и митрополити ничу и где се не сеју; већ је неко и пролетњег лептира (и убицу Шпангу) ухватио и кажу да ће га о чиоду обесити (ал' је доста и био учаурен!); почиње већ скоро и време сватова, те ће се многа невеста (и пештанска полиција, која је такође невешта, хоћу рећи невеста) постидети као обично; једном речи природа се (и преплата на новине) обнавља, те су људи (и егзекутори) чисто ожарели и почели живље радити своје послове, да буду од користи себи и другима.

У прећашња времена увек су нам београдски министри обећавали, да ће бити „на пролеће!“ Тако да смо увек у нади живели и све нешто од пролећа очекивали. И ево сад као да је дошло то давно очекивано пролеће. Београдски министри (не они Цукићеви) латиће се пролетње радње, те ору (друмове), сеју (раздор), повлаче (уреднике по суду), крешу (народна права), копају (себи јаму,) круне (црквене каноне), решетају Бонтуовљеве планове), везују (уговоре с Германом), одрђу (старе ране), беру (привремену славу), млате (празну сламу), и т. д. уопште раде као добри економи све пољске послове и то не онако примитивно, као наши дедови што су радили, неко имају они своје машине, набављене већином из Будапеште, те тако иде све на брзу руку, док дан о дан, као што смо се уверали и код постављања митрополита и владика: проте изаберу, влада онај час потврди, Герман сутра посвети у Карловцима, прекосутра у Београду инсталован, исти дан депутације, Михајло иде у Русију, Нестор док си трепнуо постао владика, док си се окренуо други збачени, док си избројао „један“ већ им одређена глоба од 2000 динара, док сам ја ово изговорио а већ три проте остали удовци и постали владике, док си трено оком а темишварски владика већ код куће, па као да није ништа ни било. Све то будапештанске машине израђују.

Ал да се манемо тога, него кад је о машинама реч, сећам се, да и по београдским новинама излазе огласи, који нас уверавају, да и у Србији има доста машина, и то их има разних: има их за паре (Dampfmaschinen), а има их што с коњима раде (Göpel). Кад пођу жељезнице одавде из Мађарске у Србију њих ће довући тамо оне машине, што су удешене за паре, и с правом ће се звати даклe парне машине, и т. г. министри ће се пред опозицијом лако оправдати због онако чедастог, хоћу рећи бедастог уговора, јер ће имати за себе јаке мотиве, а то ће бити локомотиве. Па да видите онда тек, како ће да се проспиају паре по Србији, паре из жељезничких казана. На још кад стану зидати, — мислићете да сте у позоришту, кад се представља „Рабагас“. Све ће то бити заслуга садањих министара, па и луна точкова и то звиждање — све је то министрима у почаст, јер су га они довели у земљу и изазвали. Њима ће се у тај пар чинити као да их Бонту из париског аришта поздрављa.

Ал' да се вратимо опет на пролеће, јер њемо иначе на њега и заборавити, а не би ни било чудо, кад би заборавили да је пролеће, јер оваких мразева и овако хладне кише није било ни јесенас у новембру.

Пролеће је најмилије годишње време; у пролеће

ПОДЛИСТАК.

Неколико листи

из мога „Пилићарског“ дневника.

(Свршетак).

Тако борависно ја и мој Србенда данке у најбољем дослуху и пријатељству, кад ал' из небуха стиже од регементе заповест којом се капетан премешта у другу сатнију.

Онаки премештаји често су се догађали а да им човек и не докучи права повода. Ма каква маленкост: немила реч у друштву, незнатна препирка или можда — што је најчудноватије — сплетка госпоје обрштарке или мајорице, којој овај или онај официр „vom Hauptmann abwärts“ не стајаше баш „zu Gesicht,“ беше довољна да врше оне сиромаке као какву лоптицу с једног краја регементе на други, јер треба знати да неуниформисана лепша половина штабних велможа имађаху „in personalibus“ често одсудна уплива на своје попустљиве мужеве.

Сад како било, еле ја изгубих свог милог капетана. Чемерни беше нам растанак. . .

Али и мени не дадоше дуго мира, и ја будем премештен а ево зашто: У једној сатнији почула се неки плаховити цепидлака од љаћмана са својим још плаховитијим капетаном и то тако да их регемента мораде растварити да не буде русваја. Један од њих морао је бити премештен. У оваким приликама паде коцка обично на љаћмана на тако и овде. А ко ће заменути овог љаћмана већ опет каквим љаћман „нижег ранга.“ Они најмлађи љаћмани беху као неки клинци, неки заглавци, на кад год се где појавила која дера у нормалном стању пилићарског персонала, тада би их запушавале ове летеће живе закрпе.

Ја бејах најмлађи у регементи, дакле хајд' са мном у ту нову деру у К., где ме чекаше мој нови — по богу већ четврти капетан. Но не имадох среће ни упознати му нараз јер и њега баците у другo место.

Дође нети на и последњи мој капетан. Човек изображен, гластак као јегуља, љубазан, галантан а притом љубљаше шалу, забаву и весеље. Таки беше с почетка а унутрьшости не могох му увардати. Непробојан вео скриваше је. Моје слабачке јоп задосте не изоштрене стреле умног ми ока одбијаху се од блештећег оклопа ласкаве спољашности капетанове, па тако и не беше међу нама никада оне својске искрености за којом моје оними врлим Србендом размажено срце жуљаше. Али ипак лепо се гледасмо јер капетан знадијаше нешто удесити наш међусобни спошај службени и друштвени.

Највећма допадаше ми се уметност његова да из сваког било службеног било ванслужбеног догађаја искреше коју варницу за какву досетку или шалу, а знао је сигасет шљивих причица из граничарског војничког живота, од којих ћу неколицину овде да прибележим, јер ште-

се и људи чисто подивље и подете, те за то се не треба чудити, што се у пролеће много што шта збива, што се управо рећи детињом игром може назвати. Само игре има, као што је познато и опасне, те се дете може и да осакати. Ето н. пр. београдски министри играју се у Поречу и Грњану ножем, а то није за децу, могу се посећи; у Лондону и иначе у Енглеској играју се динамитом, а то „пец“! Беж'те децо од тога! У Будимпешти се полиција игра с лоповима и убицама жмуре; „Немзет“ у детињској својој безазлености предлаже, да се карловачка богословија пренесе у Будимпешту; у Кикинди се деца играју дуела.; Абердар се игра у Риму с папом пиљанке; у Вуковару се „Sriemski Hrvat“ игра „фоте“ и осуђен је да сваком Србину каже какво грубијанство и т. д.

И тако видимо свуда све неку игру, те увиђамо, да је право имао песник кад је казао:

„Мудри веле ина воле
Свет је панорама,
Кад погледиш кроз стакоце
Све је игра сама.“

Само да не буде после „од играчке плачке“!

Аб.

Уштипци.

1-7 „Болонд шиток“, лист што излази усред Будапеште, вели како говоре да је варош Чанад поклонила Чанго-Мађарима 20 кола шапурика, те уредништво са своје стране вели, да су им шапурике с тога дате „да запраже тамо долеу Панчеву оним Рацима“. — (Ал' може бити да они Раци у Панчеву имају много више шапурика, него 20 кола, те би они могли онима још јаче запражити).

* * *

§. Добро, ал' да ли ће Чанго-Мађари и онај новац, што су добили од оних 13 Срба у Кикинди употребити на то, да „запражавају оним Рацима доле у Панчеву“? (Боље да су им на ту цел дали 13 шапурика).

* * *

△ Калуђери су позвани да буду народу тешитељи, да га теше у овим тешким временима; па с тога имамо и у Карловцима не једног, него читав **кор тешитеља**, што се видило и приликом **кортешења** при избору за хрватски сабор.

* * *

⑦ Кажу да ће нова жељезница у Србији јурити са невероватном брзином, тако да ће своје штацијe тако брзо пролазити као избор, одобрење, посвећење, ништилирање и алдумаш новог митрополита. (Та то ће онда бити да човек чисто добије несвестицу!)

* * *

Ч Е, дабоме! кажу да се „Даничић“ због тога тако звао, што је био заљубљен у неку „Даницу“. Кад би се сваки звао по ономе, у кога је био некад заљубљен, то би онда когод, ко се зове на пример Анђелић, морао бити заљубљен у каквога анђела — а то баш није истина!

* * *

□ Осечки поп Лаза дошао у Карловце па митрополитски савет. А да ли је и оне дерне циркуларе издао по — митрополитском савету?

* * *

✕ Г. Ђурковић вели у свом програму: И Романи су оставили ћирилицу на шта им жали! —

та би било да иструну заједно са недавно сахрањеном војеном Крајином.

Били момци на „кордуну.“ Кордун се зваше стража по чардацима назиданим дуж обале дунавске да би се спречило кријумчарење са духаном, сољу, шећером и т. д. из Србије. Чардаци ти беху посађени у размацима од неколико стотина корака. Из сваког чардака слао је час по дотични заповедник по једног или два момка да „обиђу“ границу до идућег чардака и да пребију кријумчаре. За доказ да су извршили овај налог морали су донети зарезан рабош, ком друга половина беше у другом чардаку.

То нашим момцима беше — особито зими посве трудан посао те дуго премишљаху како би га они себи олакшали.

Домишљану Гаји паде случајно на ум грдни дебели — мачак — „Марко“ што је тамапио мишеве по чардацима. Гаја предложи дакле својој браћи ово: да се договоре са својим друговима у суседном чардаку те да везавши рабошеву половину мачку за реп појуре овога штаповима, писком и виком из свога чардака а „Марко“ ће вам погодити пута у други чардак, јер је само та два места познавао. Момци ће тамо мачка доченати, посету му у рабош зарезати, донесену половину опет му за реп привезати на једно оштро „пис!“ нама га натраг дотерати.

Предлог Гајин би радосно усвојен па сретно и извршен. Мачак се брзо навиче на ову нову своју дужност а наши драги момци левентоваху без бриге у топлој стражари.

*

Беше некада у банатској крајини један фервалтер познат са своје неисправљене досетљивости.

Обрштар закаже једном усред зиме визитацију. Ужурба се цела компанија.

Капетан шћаше почастити обрштра са ваљаним једним „генерал-прасетом“ (тако се званично називало пуначко угледно прасе.) Али ни он ни фелвалтер му не имађаху прасета у дворишту. Фервалтер се насмеши и позове капетана у шетњу рекав му: „Сад ћемо ми доћи до прасета.“

Прођу мимо једну граничарску кућу са посве крезубавом тарабом, али у дворишту грокташе крмача уз поцикујућу пратњу леших прасића Под камаром лежаше грдни белов.

Фервалтерово практично око брзо је проникло поволну ситуацију. И не казавши ништа капетану превуче палицом оштро преко тарабе. Белов на то чегртање њиви и потегне управо капетану и фервалтеру те да их поједе. Газда истрчи на тај лавеж из куће и једва одгони разјарена рундова.

Сутра дан дај газду на „репорт“ те с њиме у бувару. Но није у њој дуго чамио, јер истог дана око подне би пуштено лепо прасе из пећке у капетанову кухињу а и — газда из бувара.

*

Ад' за што тако далеко ићи, кад има и ближег примера: Ето и г. Ђурковић је оставио ћирилицу, па пише у „Преси“ без ћирилице па шта му фали (осим посланичког мандата)?!

* * *

✱ Полиција је ухватила Шпангу и посланика Физеширија — у лажи.

* * *

⚖ Кажу да се код православног Фукса штампа нека православна посланица на православном немачком језику. (И писац је ваљда тако исто „православне“ странке).

* * *

✆ „Позор“ непрестано дементира што „Застава“ пише. „Позоре“, „quae te dementia cepit?“

Аб.

Даничићевом куму Ј.

Дивну ли си вилин сине,
Даничићу куму дао.
Та камен је а не човек
Ко ју икад није знао.

Ох! познам ју — несташницу —
Из младости златни дана,
И данас се слатко сећам,
Задани ми по њој рана.

Ти ми милу слику њену
Знаде тако нарисати,
Да већ стадо где! — под старост,
С' нова за њом уздисати.

Је ли чудо где ју видим?!
Међу самим „Даницама,“
Ђуринога побре Бранка:
Божанственим „сестрицама“.

Подмлади се, — рука моја
Шћаше да се за њом маши,
Она бежи, — у зао час!
Седи с' моји власи плаши.

Хтедо за њом — и сети се
Лаки крила младог доба,
Ко слеп пођо и налети,
На два мени света гроба.

Из њих крсну живи пламен,
Мени свану!... посред тмине
И засветли из гробова
Свети огањ — луч истине!

Неста миле. .. прости! друже
Где такова светлост гране,
. . . . . .
Ту „Давица“ понестане.

Прости, велим, старом другу,
Ко што и он теби прашта
И признаје да је само
Твоје право: — слатка машта.

У Вуковару 8 Априла 1883.

Ристо.

---

*

Једанпут наговести „командирендер“ из Темишвара да ће доћи да држи визитацију по свима компанијама. Овакоm приликом имађаху капетани и ферваптери сијасет посла да не знађијаху где им је глава. Писарнице се рибале и пајале, улице се чистиле, куће белиле, кровови и димњаци репарирали и т. д.

И наш досетљиви ферваптер с којим се мало час упознасмо наће се у запари те изда заповест да се особито главна улица куда ће проћи Његова Екселенција доведе у најбољи ред.

Дође командирендер. После обављене визитације у писарници зажели заћи по селу да види јесу-ли куће у реду. Пође са целом упарађеном свитом главном улицом где се блистаху окречене куће, али у један мах нагне генерал за рогаљ у један побочни сокачић где на беду стајаше најаднија чатрља у селу. Трћчани кров сав разбрушен од ветра, забата и димњака ни од корова, видови неоспељени и подривени. Генерал застаде па ће пружив прстом на њу са негодовањем рећи ферваптеру:

„А шта је то, госп. ферваптеру?“

На то ће овај генералу у брк:

„Извините, Екселенцијо, та кућа сад се баш зида“ (dieses Haus ist im Bau begriffen.)

„А, то је што друго“ умириће се Њег. Екселенција.

После те визитације позове капетан Совру, газду те оклепане чатрље, на одговор.

Међу њима диома заподене се овај разговор:

капетан. „Море Совро зашто ти не огради дињака на кући кад сам издао строгу заповест за то?“

Совра. „Молим, госп. капетане, сиромах сам, немам од куд.“

капетан: „За 48 сахати да си ми сазидао оџак, јеси-ли ме разумео?“

Совра: „На добро, господине, могу тако да продам оно мало куће те да начиним оџак.“

капетан: „А где би ђаволску матер зидао оџак кад кућу продаш?“

Совра. „На у баштн, господине.“

Таким шаљивим причицама зачињасмо ја и капетан своје доколне и недоколне часове. Кад би нам се било досадило то дерно пискарање а ми би запалили по коју смотку те збијали шале. Само нас нешто но кадкад гризло: неспретност писарнице а и целе зграде. Беше те кућица неких сиротана који је еврру продадоше, на како је власт слабо шта била утрошила у њу ради уленшања и прилагођења цели којој служаше, то није чудо ако је наш „оџбок“ мало био утекао од оне историчне чатрље о којој мало пређе беше говора.

Узалуд беху нам вајкања и мољакања регементи да

Ћира. Верујеш ли ти да у Београду има више Хрвата него што има у целој Троједној Краљевини Срба.

Спира. Не верујем, ћиро брате, не верујем.

Ћира. Ал ја ти могу то званичним актима доказати. Ево, по званичном попису становништва има у Београду, (само у Дорћолском кварту) 26 Хрвата.

Спира. И сви су лепо задовољни.

Ћира. А ево ти званична пописа троједне краљевине, па ту нема ни једног јединог Србина.

Спира. Па ипак им није право. То је баш неки врашки хокус покус.

Ћира. Је си ли и ти већ чуо нешто о оном писету што говори.

Спира. Е страшна ми чуда. Нека Бечлије дођу к нама па наће још друкчије писето, — које новине пише.

Ћира. Ја верујем да је „трипелалијанција“ на папиру али да би одржала „фајерпробу“ кад би дошло до вашара, — о томе би се сумњао, па баш кад би се Талијани д е с е т пута заклели.

Спира. Ал кад би се д в а ј е с т пута заклели?

Ћира. Онда би још мање веровао.

Спира. Ал кад би се заклели Т р и ј е с т пута?

Ћира. Онда им не би ни мало веровао.

Са свију страна.

Из **„Панчева“** смо добили један штампан плакат, и то у правом смислу п л а к а т, јер плачу и запомажу и они који га пишу, а и ми који га читамо, тако је трогателан. Плакат је од „о д б о р а з а п о т п о р у ч а н г о в а,“ што су дошли у Панчево, да — као што један пештански мађарски лист вели — Р а ц и м а з а п р а ж е. На плакату су том потписани д в а н а е с т Србаља, којима ваљда прија та з а п р а ш к а, и ми би на уживање читалаца наших изнели та имена на јавност, али не можемо очима да верујемо, кад видимо каквих ту имена имаде, те држимо, да је ово нека мистификација. Ваљда је когод дао штампати и то врло крупним словима њихова имена на овоме „Позиву,“ у којем се иште помоћ „за ове наше **другове**“ (т. ј. Ч а н г о-М а ђ а р е.) Док дозна „Пешти напло“ за ово, знам да ће ускликнути: De mégis hunczut a vad racz!“

Као што рекох, ја држим или да је то нека мистификација или да се у штампарији пореметио слог, те потписи ови који су требали доћи под позив на скупљање за превоз Бранкових костију, дођоше неправилном слагачевом овамо под Чангове или најпосле можда су моје назваре фаличне, те ми не показују добро, с тога би молио сваког из публике, ко се у своје очи поуздати може, да дође да му покажем овај „Позив“ да покупца он прочитати, можда ће онда какогод друга и друкчија имена тамо наћи.

Из **Београда** смо добили низ песама, што их шегрти и школска деца по Калимегдану певају. Једна гласи:

се смилује и испослује бар преустројење наше колибе кад већ не хтеде ерар нове зграде назидати.

Наумио да се осветимо том немару виших власти, али како?

„Знам већ како“ рекох уједанпут капетану. „Молим само, стрпите се још који дан.“

Дођем једног лепог мајског вечера дома, викнем свога одморног Розинанте-негаза, погледим га по врату, шапнем му нешто у лево уво, уседнем на згогом но други пут и то неданимице управо на — Парнас.

Сутра дан уручим капетану најдиврастије лист артије коју покриваше онај састав:

Облок у К.

Кад се први у држави
Захон сретно сков'о
И плоду му: строгој правди
Народ обрадов'о;

Изграђена је за писање
Кућа набијена,
Без забата, само просто
Трском покривена.

Кад је први суд почео
Казнити злочинце
Без разлике: земљеделце
Племиће и принце;

Мрачна зграда доби светлост
Од уских прозора,
Да судија дању свеће
Палити не мора.

Кад је први процес уч'о
Судија у руке
И стале се решавати
Свари сваке струке:

Рапав астал, дивит, перо,
Две сламње столице,
Два табака још артије:
Ето писарнице!

То је био први облик
Писарнице дичан:
У каквој сам ја чатрљи
Сад ћу да вам причам.

Ту је кујна за стражаре
Пр љава и јадна,
Ту састанак често драже
До два ветра хладна.

Ниска зграда стародревна
На три свода уска,
К'о пр љава прова ђена
Од јајета љуска.

С леве стране тамнице су
С окорелим гадом,
Буји мирис белог лука
Носу ласка крадом.

Из' к'о стара искр љена
Кошница од блата,
Из' стражара напу тена
Од турских солдата.

Ту се легу живо тиње,
Свакојаке мале,
Шукунђеду с пранауком
Нађи ћеш без шале.

На крову се обилата
Маховина шири,
А под стрехом гост свагдањи,
Поди врабац вири.

Једна тромо попузује,
Друга ситно скаче,
Мрки димњак чврета стаса — Неке опет врло рядо
Идол старе моде — У зид се завлаче.
Штета само што с' на њему
Не легу још роде.

Ето тако ти изгледа
Кућа и таминица;
Покрај зграде дрема празна С десне стране мрке кујне —
Стара „шиндокана“ Ту је писарница.
Као верни чувар њезин
До данашњег дана.

Две собице доста тесне
Давно не кречене:
Крај сводова пружио се Једна скрива три писара
Ходник од два хвата, Друга је за мене.

Актапот Аца није леп,
Ал га воли цео свет,
И сувише „напредњаци“
Умни „назадњаци“.

Нису ни оне друге лошије. Доста то да се види напредњачка популарност и код деце. Кад та деца буду временом бирачи, можда онда неће бити двогласаца јер онда „напредњаци“ неће добити ни два гласа! **Аб.**

Пуслице.

Французи предадоше крупске адиђаре и добише за њих више милиона франака. — То је лепо кад човек може тако скупо да прода оно, што би волео да никад није ни имао. —

Прошлог месеца били су у Пештанској дијети озлојеђени на Романе, — сад су на бечком сабору озлојеђени на неку новелу. Каква ли ће песма бити кад се сазове велика нар. скупштина у Београду, — и ко ће на њу да се озлоједи.

За дивно чудо приметило се да београдско „Виделo“ несланије пише од како је со прешла влади у монопол.

Неки ученик доказује да ми нисмо у години 1883-ој, већ управо у години 1885-ој. То ће бити малер, ако сад наједаред узморамо платити порцију за ови пет година које смо прескочили.

У једним немачким новинама ономад је стајало овако: Der ungarisch-serbische Patriarch unter Assistenz der griechisch-orientalischen Bischöfe“ — — и т. д. — (Нека милом богу хвала ако нам ништа друго не дају, ал бар имена имамо, не само доста него и на одмет.

Наши су се посланици приликом дебате о средњим школама врло коректно владали, — они су били н е м и. Тиме су хтели да покажу да и они пристају у том питању уз Саске Н е м ц е.

Кад су Чанго Мађари долазећи у своју „обетовану земљу“ пропутовали тријумфално кроз главније мађарске вароши, свуда су их частили и в и н о м појили. Тако и треба, јер вино крепи срце человјека — а в о д е ћеду имати и тако доста.

Из Панчева.

Два одборника у фраку и са белим рукавицама, и то обојица С р б и, познати уважени грађани панчевачки улазе к једној вељаној Српкињи.

Госпа. А, добро дошли господо, од кад ја вас очекујем, ви сте видим већ скупљачи добровољних прилога на пренос Бранкових костију. . .

Одборници. Ми смо дошли да молимо, да приложите што. . .

Госпа. Како не бих ја као Српкиња приложила

Четир стола пружају се
— Различнога строја —
Од мастила попрскани
Така им је боја.

Собе диче два изграпна
Източника жара,
Што укусу новом чине
Големога квара.

Сто до стола, сабијени,
Орман до ормана,
Пет столица позамашних
Ниједна ваљана.

У буџаку опанчићеш
Од мастила лонце.
А над њима вешто плете
Паук своје конце.

На чамовом столу акта
Почивају стара,
На њима се подебела
Прашина одмара.

У ормару наслагане
Стара писма стоје,
Артија им и мастило
Скоро исте боје.

Све је прашно и плесниво
Чађаво и јадно:
На зар ина к'о би мог'о
Све то сносит' хладно?

Зато: Т е ш к о о н о м ком је
Суђено од неба
Д а с а с т о л а п и с а р и ч к а
В е р е с е б и х л е б а!

Капетану се јаке допала песма и рече ми да се још никад тако слатко није насмејао.

Четрнаест дана доцније већ се знало код штаба да имаде у регементи један „песник“ међу „пилићарима,“ а како мени беше кад дознадох за тај мој непредвиђени аванисма — то никад нико не казивах. . .

*

Дична крајина ноче баш у оно доба већ куњати од силних „реформа“ што стизаху „одозго“ те је погађаху као стреле баш у само срце јој, док не издахну „од старачке немоћи“ а у наручју — нове устање ере. Спустише је у хладну црну раку — за навек.

Нама обезмишљеним пилићарима показаше четири разна пута к спасу. Мени се ниједан баш не допадне. Обесих ђорду о клин, шмукнем у филистерско одело и ударим — четим путем, о ком не беше ни трага у „реформама,“ да потражим слађег леба од писаричког на шат наталим на какву — погачу.

А сабља мојој запишем у споменицу ове ретке:

Сабљо моја. . . .

„Сабљо моја авекетушо
Докле ћеш ми авекетати?
Докле ћеш ми лупат' нете
И у ноге с' заплетати?“

Тако прође пеак једам
Јер ми сабља дотужала,
Додиј'о ми авекет њезин:
Сад је немам — богу хвала!

Сјајна дугмад, златна капа
На те јаке модробојне
И још друге мени ирске
Сјајне ствари многобројне.

Крути „штелунг“ и поздрави
С укоченом десном руком,
И страшљиви комплименти
Истесани тешком муком.

Заларање, страх тугаљив,
Изгледаље да'л ће који
Златошијаг искрснути,
Да'л ће дугмад да ми броји.

Да'л ћу лепо да му с' јавим
По типику милитарском,
Да'л погодит, дужни поздрав
Старом верном слуги царском.

Све ми ово немилице
Грижљ досад срце моје,
Терет сиђи ово беше —
Ја га абаџих, сад добро је!

Слобода ми угњетена
Снажно сада шири крила:
Због'ом сабљо, ти за моја
Бедра никад ниси била!

*=o.

на ту лепу циљ, од кад се то жели, да се кости нашег милог Бранка, . .

Одборници. Ево листе, изволите по могућности и вашој доброј вољи. . .

Госпа. Заиста је срамота, господо, и најмање се седо већ одавна, а ми још до сад ништа не приложисмо. . .

Одборници. Молићемо колико сланине, масти, пасуља, кукуруза . .

Госпа. (Зачуђено). Шта ће његовим мирним костима. . .

Одборници. Молим ми купимо на наше миле „другове“ Чангове, што се међу нас доселише, да нам помажу при избору посланика, да нам пуне комуналне школе. . .

Госпа. падне у несвест, др. Г., одборник даде јој рена под нос: госпа је дошла опет до свести, а не знам да ли су и одборници).

Аб.

К а ж у.

Кажу, да је Пештанска полиција Спангу могла ухватити или бар траг му намирисати, само да је пре имала онај велики нос, који је сад тек добила.

Кажу, да несносно стање у Србији није дошло до грла, већ само до Грљана.

Кажу, да ће се привилегије, које су негда Србима дате, а после се у уставној једнакости утопиле, опет у живот повратити и — Чанго-Мађарима поклонити.

Кажу, да се протокол о сецирању Лене Кинћанке неће донде износити на јавност догод су живи доктори, који су га потписали.

Кажу, да ће поп Лаза скоро бити именован за главног звоноуправитеља. (Његови се парохијани томе радују, јер мисле, да ће се онда морати *горњати* из Осека.)

Из школе.

Учитељ. Кад неби имао очи, онда не би видео; кад неби имао уши, онда не би чуо; а кад не би имао уста, — но? — шта онда не би могао?

„Онда не би могли пити“, одговори један безазлени шатицерк.

Зашто нису весели.

Једну госпођу запита неко, за што су јој деца тако снуждена и суморна?

„Ја не знам одговори она, и сама се томе чудим. И строга сам с њима, и казним их, и тучем их — и никако да се развеселе.“

Из повеснице литературе.

Кад је Millot издао „Mégalantropogenesie“ или вештина, која учи родитеље, шта ваља да чине па да рађају паметну децу“ — онда неко примети: „Штета, што Милотов отац није знао за ту вештину“.

Промена.

Један Холандез, који је допутовао у Немачку био је ту у једном друштву. У друштву се живо разговарало о важним и занимљивим стварима, — а наш Холандез извалио се у својој наслоњачи сасвим хладнокрвно, као да ништа не чује, — нити се мешао у разговор. Он је гледао предасе, утуривши прсте од једне руке у прсте од друге руке и само је палце мотао један око другог и то од себе напоље, од истока према западу.

Ту се нађе један официр, који је дуго Холандеза посматрао, а на последак му већ додија та равнодушност његова. За то га оштрим гласом запита: „Господине, радите ли ви увек тако?

— А не, — одговори Холандезац са свим мирно, ја радим каткад и овако! — На сад обрну правац окретања својих палаца, мотајући их к себи, од запада на исток.

Лекар.

— Немојте мислите господине, тако ме боли нога од чизме.

— Нога вас боли и то од чизме? Хм, хм, хм! Молим вас покажите ми језик!

Касем.

Који лаже већма.

— Код нас у Берлину — рече берлински паор Баварцу — има величанствених машина. Има на пр. нека машина којој се баци горе жив зец, а доле падa зечије печење, и са стране шешири од коже и вуне зечије.

— То није ништа, одговори Баварац. Код нас у Минхену има така машина, где се баци горе мељ за пиво, а доле падају пијани банталози! Шта велиш?

Касем.

Исправак.

У 9. броју овог листа у подлистку десиле се две штампарске погрешке, које кваре смисла, зато их овде исправљамо:

У четвртом ступцу, 4. ред одозго, треба да стоји: „већином *не* гледаху“.

У 7 ступцу (стр. 69) 10 ред одоздо стоји: „бојни“ у место „бајни.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

НАЈНОВИЈА ИЗДАЊА КАО УСКРШЊИ ДАРОВИ

ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

сад су баш угледала света, и нека су што топлије препоручена српској читалачкој публици.

ПРИПОВЕТКЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ СВЕГА СВЕТА

за школу и народ написао Х. Вердис,

превео **Владимир Красић**.

I. ДЕО: СТАРИ ВЕК.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“).

Књига броји 259 страна са 170 најодабранијих прича, а укоричена је у тврде корице. Цена јој је 80 новч. или 1 динар 70 пара.

СТАРИ И НОВИ МАЈСТОРИ

РОМАН ИЗ ЗАНАТЛИЈСКОГ ЖИВОТА

од **Јаше Игнатовића**.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“ са 300 фор).

Цена 1 фор. или 2 динара 20 пара.

Књига је штампана на лепој, јакој, глаткој хартији. Има 279 страна 8-не.

ЖЕНИДБЕ

У ЛУНАЧКИМ СРПСКИМ НАРОДНИМ ПЕСМАМА

прибрао и проредио

Стеван В. Поповић.

У књизи је 25 најкрасијих песама, које заузимају 338 страна и предговор као књижевна оцена ове дивне китe одабраног мирисавог цвећа наше народне поезије.

Цена је књизи само 60 новч. или 1 динар 35 пара.

САВЕТИ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА

свеска прва.

Књига је штампана читким писменима на лепој углађеној хартији, 223 стране 8-не, а у њојзи је десет врло лепих приповедака, које су кроз и кроз чедне и поучне.

Цена је књизи 60 новч. или 1 динар 35 пара.

Ко поручи већи број ових књига, добија, према избору и количини наручбине 20—35% рабат.

Овом приликом јављамо, да ће за кратко време изићи у нашем издању и следеће књиге:

1. Друга свеска „Савети мојој кћери“, величина и цена исто као прва свеска. — 2. „Јагода“, дивот-издање, са 68 врло лепих слика разних врста јагода, од проф. дра Ђорђа Радића, Цена 60 новч. — 3. Минералогија, од К. Петерса, са 46 слика у тексту, тврдо укоричена. (Ово је 10-та свеска почетница природних наука). Цена 50 новч.

За поједине књиге, кад нам се новац унапред пошље, плаћамо поштарину и шаљемо их у крстоплету. Наручбине обављамо уредно и брзо. Ценовник књига, које се могу добити на књижарском стоваришту нашем, шаљемо на захтевање бесплатно. 1—3

I-во ц. к. повер. дунавско — паробродно — друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

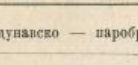

пошт. лађа од 3. (15.) до даље — почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ТРАЖИ СЕ

1. Војевање српско подъ Карађорђемъ. Издала књижара Драг. Хинића, Нови Сад 1862 год.
2. Екцеси Турака у Србији од 1839—1863. Н. Сад 1863. Епископ. штамп.
3. Карађорђије избавитель Србије од Јокс. Новића Оточ. У Н. Саду 1865. у еписк. штамп.
4. Огледало Српско. Издаватель и уредитель Ј. Хаџић-Светић Н. Сад 1864.
5. Словенка издаје и уређује Емил Чакра у Н. Саду 1860.
6. Хајдук Велко, Васа Чарапић, Јанко Катић и Стаиоје Главаш од Ј. Новића-Огочанина Н. Сад 1860.

Ко би имао за продају горе наведене књиге све или појединц, нека се обрати на карти са означеном ценом Администрацији овога листа.

Година VI. У Новом Саду, 20. Априла 1883. Бр. 11.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕНЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали" излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

На велики петак.

Мученице, боже свети,
Сад на крсту разапети,
Распели те права, здрава,
Јер си био света глава;
Што с' учио грешне људе
Какав треба свет да буде,
Шта је човек овог света
И шта му је права мета.

Учио си речу смелом,
Потврђив'о речи делом,
Ал те слушат нису хтели,
Мучили те и распели.

За идеју, за начело
Трпиш муке и распело,
Носиш трње као круну,
Пијеш чашу жучи пуну,
Трпеч' грдњу, накост вељу,
Ти издишеш, учитељу.

Бездушници срца злога
Гледе како с' чела твога
Теку капи крви, зноја, —
Победа је опак твоја.

Ал и данас има чуда,
Искарј'отских има Јуда,
Што с' на дела кадри свака
За тридесет сребрњака,
Што б' издали свога брата
За мрвицу сува злата.
Кад би сада опет дош'о
На за часак светом прош'о,
Залци би те опет срели,
Опет би те разапели.

Та и данас код свог рада
Многи прав и невин страда,
Муке трпи, у смрт гледи,
Јер примером твојим следи.

О господе, боже свети,
Не дај правом још умрети
Док не стигне својој мети, —
Помози му јад подићи,
А помлати све авети,
А највећма ону смети
Што народу крстом прети.

Гига.

Шетња по Новом Саду.

CXLV.

Календари нам јављају, да је наступио празник васкрсења, даклем онај дан, кад треба да се радујемо и да певамо, јер је ускрсао спаситељ света и и смрћу смрт искупио. Али од неког доба човек чисто са стрепњом неком дочекује велике празнике, који иначе радост и уживање уливају у хришћанску душу.

Јер као што календари пророкују да ће сијати сунце, а оно ињушти киша; као год што нам календари навесте благо и топло време, а овамо падне мраз на воће на цвеће, тако од неког доба и остала јављања календарска помуте у људима ону ишчекивану радост, што га долазак великих празника у побожним душама изазива.

Ено нам зимус навешташе календари да се приближује празник мира и љубави хришћански — божић —, а оно нам стиже Германов „божићне поздрав", у ком се синови народа православног левом руком благосиљају.

Мало затим читасмо у календарима, да наступа богојављење, кад је св. дух у виду питомога го-

љуба сишао да свету спасителља озари, да испуни свет духом разума, духом премудрости и страха божијег— а оно се на богојављење појави и Радићева посланица, која „управни елеменат“, т. ј. васцели свесни и добри народ српски хоће да притисне под јарам калуђерски.

На скоро после тога стајаше у календарима, да долази дан св. Саве, ширитеља просвете српске, човека који се није отимао о владалачку столицу, него је оставио царске дворе оца свога, само да се може посветити учењу народа и буђењу свести његове, те је дигао луч просвете и слободе — а оно баш у тај пар нападе министар просвете у Београду силне декрете, којима скида учитеље и чиновнике, општинске начеонике меће за поштанске кондуктере, а у цркви св. Саве учини дар-мар, од којега се репови и данас још пуку.

После тога дође време да у календарима читамо црвеним словима да је дошао дан, кад се славе благонести, и кад га слависмо у срду и у души, — а дођоше благе вести из Грљана и Пореча, како сељани, пандури српске владе, туку и секу не само људе, него и жене и децу а министарски орган „Видело“ узима још у образу те нељуде, те доказује да су они то сасвим по правилу и по закону чинили.

С тога дакле није ни мало чудо, што се при приближавању каквог великога празника наше православне цркве, појави у души нашој нека стрепња неки страх, да ли ће и тај, иначе с радошћу очекивани празник на миру проћи без хладне кише министарских декрета, без суровога ветра калуђерског бесила и без студенога мраза омразе одметнутих синова.

А ако икоји други празник може да изазове у хришћанској души смутњу, а оно је овај велики празник, што сада наступа, јер нам је оно што се пред тим празником, пред ускрсом, догодило најжалоснија слика и доказ, како има под каном небеском покварених срдаца и ниских душа. Помислимо само на Јуду Искаријотског, и његову „субвенцију“, на Кајафу и његове „сејмене“, на Јудеје и њихове „посланице“, на Пилата и његов „суд“, на Голготу и на њен „крст“, — ах, та „крст“ је ток био вршак страдања спаситељевих, па с тога треба крст мa где га видели, да нам је символ мучења и злостављења онога човека, богочовека, који је за истином и правдом тежио. „Крст“ се не меће само на Голготу, и иначе га вијамо . . .

Али не!

Не треба узвишени празник васкресења да буде за нас дан страха и бојазни, него дан утехе и опорављења у страдању нашем. Јер видесмо и уверисмо се, да после мученишгва долази слава; после понижености наступа узвишење; после: „Распни је го“ долази: „Осана!“

Васкрснуће и наш Бог и расточиће враге своје, те ће ови нишчезнути, као што восак нестаје испред лица огња!

Аб.

ПОДМИСТАК.

Успомене из милитарске крајине.

Покупио их Арон.

11.

Шајкаши нису увек имали ово последње одело, које је нама после 1850. године само познато. Пре 1848. год. носиле су другчије. У место капута носили су фрак од плаве чоје са дугачким скутовима. Чаков им беше ужи око главе него горе и у место орла јенгер га је дичио као знак њиховог занимања. Горе на чакову место садање ружице вила се перјаница и то из почетка од перја а доцније од коњска репа.

Ја се тих перјаница врло добро сећам, јер сам се као официрски син са сестром својом често с њима лоптао.

Дакле у то доба — доба перјаница — догодило се ово што ћу да приповедам.

Шајкаши су осим муштрања на води морали и на суву вежбати се оружјем.

Тако дакле садањи обрлаћман у новији Тоша Т. а тадањи каплар беше са својим водом (Zug) изашао, да пуца у нишан.

Да своје момке боље капацитира овако их је учио:

„Прва је диштанција онда, кад непријатеља добро видиш, те му и боју одела његовог можеш да разликујеш.

На другој диштанцији разликујеш само одело али лице непознајеш.

На трећој незнаш ни од какве је чоје Waffenrock ни Aufschlag.

Код прве мете нишаниш у колено и згодиш у прси, код друге нишаниш у прси а ту и згодиш. То се зове Kernschuss. Код треће мете пак нишаниш у перјаницу а згодиш у прси. Јесте ли разумели?“

Тада да би још практичније поучио своје момке прозове каплар Тоша једнога од њих и запита га:

„Кажи ти мени Масловара, на којој је диштанцији онај коњ тамо, који трчи?“

„На трећој,“ беше одговор,

„А за што?“ запита каплар Тоша.

„За то, јер немогу да му разликујем Aufschlag од Waffenrocka.“

Каплар Тоша при овом одговору већ се нашо од смеја, али се узјогуни и запита даље:

„На куд ћеш нишанити онда, да згодиш у прси?“

„Нишанићу у перјаницу,“ одговори Масловара.

Каплар Тоша беше поцрвенио као рак али да истера до краја, задржи се још, — но тешком муком од смеја, и настави испит:

„А од куда коњу перјаница? Перјаница стоји на чакову а од куд коњу чаков?“

„На молим покорно, коњски реп је перјаница коњска, јер је од тих истих длака од које је и наша перјаница. А што коњ нема чакова, томе писам ја

Уштипци.

✕ Нови Сад се руга Панчеву, што ово још није приложило на преплашање Бранкових костију ни новчића, нити је што приспело у то име.

* * *

✕ Кажу да ће ускршња посланица Радићева носити наслов „Kampf ums — Dasein“.

* * *

☩ Кажу, да је нови митрополит у Београду одмах дао благослов. (Благослов је био мађарски, т. ј. áldumás — áldomás).

* * *

♉ Пролеће је, па је никла не само трава него у Србији и новци од никла.

* * *

✱ Београски шаљиви лист „Телефон“ измислио је нову врсту загонетака. Он доноси чланке, поред којих стоји ребус „по З.“ — „Стармали“ је решио тај ребус овако: То значи „по“ „Змају“, т. ј. да су ти чланци из листа „Змаја“ прештампани од речи до речи, где су изишли још пре 16-18 година. но има чланака таквих у „Телефону“ и без оногa ребуса, а има их који су и у „Шали и Сатири“ по други пут штампани, па у „Телефону“ у име божије и по трећи пут, (Онда није чудо, што „Стармали“ има у целој Србији једва двадесет и неколко претплатника!).

* * *

🕮 Добро би било, да Радић метне на своју ускршњу „посланицу“ црвене корице, па ће деца мислити да су црвена јаја те се о њих отимати. (Прва је имала жуте корице па можда је то узрок, што многима није мирисала!)

* * *

§. Даклем пештанска је полиција затворила давно траженога Шпангу! (Т. ј. чим јој га је пожунска полиција везаногa допратила.)

Аб.

Можда.

Миролубиви „Pesti Naplo“, тврди да у овој домовини има **Вад Раца.**

Можда је то штампарска погрешка.

Можда је он хтео да рекне **Рад Ваца.**

Qui cito dat bis dat.

Један професор требао је новаца, зато оде неком познатом Чивутину кајишару, и замоли га, да му узајми сто фор. Овај поче да шепрда и на последак рече професору да дође после неколико дана, пак ће онда видети.

Професор. Немојте ме, господару понтати. Знате ли шта вели латинска пословица: Qui cito dat bis dat.

Чива. А шта то значи?

Професор. То значи: ко брзо даје, тај двапут даје.

Кад то Чива чу, он брзо отрча у другу собу, брзо донесе сто фор и даде их професору, али, наравно не пре, док му није професор потписао меницу на двеста фор. — Тако се Чива користио латинском пословицом: Qui cito dat bis dat.

С.

крив. Ја знам, да ваља агитати у перјаницу и тако даље: кад коњ тамо трчи, ја њу пиштити у перјаницу — у реп — и агодићу га у прси,“ одговори Масловара, окрете се на пети, оде и паде мало даље у траву и од уздржаваног смеја у мало што не пуче. Сви се ухватише за трбу и вере ми, да не беху оним јаким кајишима стегнути, тешко да се неби који од трбуха и разишао.

Има ли сада те дружевности, тога незамерања међу војништвом? Тешко, ја се бар сумњам.

12.

Покојни Јањман Клани буде одређен на болницу Тителску. Батаљионс-команда заповеди тадањем надзорнику болнице том истом Тоши Т. Јањману, да преда Клани сва акта, — једном речи све, што се болнице тиче.

Јањман Тоша учини по заповести, али Клани немогаше да се нађе у том новом звању своме те је сваки час долазно Тоши, питајући га, како ће ово, како ће оно. И не само да му је с питањем досађивао, но му је доносио и акта, да их Тоша у место њега пише и рачуне, да их за њега саставља.

Тоша је чинио љубав до некле, али на последак му се досади те науми, да се отресе брата Клане.

Ево ти опет Клане и носи један излепиран (рубрициран) табак хартије.

„Тошо брате, молим те, да ми испуниш овај табак. Знаш, нешто ми пису данас све мисли код куће — један часак само, сад ће то бити.“

Тоша узме табак, прегледа га, мане главом и рече:

„На зар ти то незнаш испунити? Та то је најлакше, ево ти перо па пиши онако преко свију рубрика, што ћу ти ја рећи. Пиши латинским словима: „in honorifica utique!“

Јањман Клани погледа у Тошу и онако безазлено запита га: а шта је то?“

„Брате, ја незнам ни сам, толико само знадем, да тако треба написати.“

И тако Клани напише: in honorifica utique и пошље свој Bericht ђенералској команди у Тамишвар.

Од онуд запитају се код батаљионс-команде, шта те речи значе, а обрстлаћман дај Клана на испит. Овај неумеде да одговори те се позове на Јањмана Тошу, који му је рекао, да тако треба написати.

Позову Тошу и он онда рече обрстлаћману, да је морао тако ма шта учинити, само да се курталише Кланија.

Тоша добије укор, што се усудио са службеним стварима шалити а Кланија као пуку незналицу који се тако лудо преварити дао, ставе у прекобројне официре, у supernumerere, — међу којима је као „почастни,“ т. ј. „in honorifica utique“ све до смрти своје провео.

*

У ђали појели вештицу.

Ђалинци кад немају прилике да шалу збијају са Крстурцима, они се онда међу собом надмећу у вече,[1] кад посвршују своје свакидашње послове. Тако се обично скупљају у сувају и ту причају, и шале се. Једне вечери дође неки ђалинац с једног краја на други крај у неку сувају на поседак. Између осталог проповедао је овај ђалинац осталима, које је већ искупљене затекао, како је његова жена била код неке врачаре у селу и како јој је она рекла, кала је запитала, како то да јој за ову годину дана троје деце умре већ да само наће на пољани траку ујед и да спали ноћу у дванаест сати, када вештице иду и да ће онда сама вештица, која јој децу дави, доћи. Између осталих, који су у сувају седели, нађу се две шаљивчине и оду пре овог ђалинца његовој кући и сакрију се у крај једал од баште. Око десет сати оде и овај ђалинац своје куће и спремао се са тољагом, како ће уматити вештицу, чим му се укаже. Око поноћи запали му жена траку ујед, коју је врачара напомепула, а, у исто баш доба и оне шаљивчине изађу из баште, и оду до свиња и пусте крмачу; ова пак гладна потрчи у кујну да напомене газдарицу, да ју парани. А ђалинац, који је иза врата стајао и чекао вештицу, видев крмачу, удари је и убије. Кад изнесе крмачу — по његову мишљењу вештицу, — напоље види да је свињац отворен и опази да крмаче нема. Брже боље оде својој жени и каже јој где ти, молим те, ја рано вештицу у затвору три скоро године дана на писам знао, е вештицу рапим, која ми децу дави. Кад је јутро осванупо и сунце огрануло оду сви који су синоћ у сувају били, да виде, да ли је вештица баш заиста дошла. Газда им све по реду испричповеда, на што ће две шаљивчине додати, да он несме закопати вештицу по други когод изван куће. Газда замоли баш шаљивчине, да они закопају вештицу а они однесу крмачу запољу је и зготове сваке врсте ђаконије и позову газду и газдарицу чија је крмача и била, частећи се месом од вештице. А када се почеше разилазити казаше газди, да је то његова крмача и да су они у дванаест сати пустили крмачу из затвора; он пак оставши без крмаче зафалио им је, што су га бар позвали да и он једе меса од вештице.

Филаделф.

Нешто о животу ђалинаца.

Ђалинци тргују живином и зељем, које продају на великој пијаци града Сегедина. Тако једном пошао један ђалинац у Сегедин да прода неколико пари гусака. Кад је он стиго до моста (ћуприје) преко којег прелазе Банаћани у Сегедин, стане да плати скеларину и извади као обично 10 новч., али човек који је раздавао биљете заиште да и за сваку гуску плати по 2 новчића. Ђалинац се није противио ни вишој власти, извади па плати и то. Но да би се осветио за плаћен новац одресни гуске и пусти их да и оне пешке прегазе преко ћуприје. Освета је била лепо смишљена, само што је гуске нису лепо извршиле, — јер оне кад се осетиле на ослободи и угледаше воду, слетиле са ћуприје у Тису на због ом. Ђалинац се чешко по глави, — али шта ће, кад је већ скеларину платио, он не хтеде сранота му било да се са сред ћуприје кући врати. За то пређе у Сегедин, — ал да не би изгледало да је забадава прешао одседне у гостионицу и ту се частио до беле зоре.

Филаделф.

О Шпанги.

Данаске је Шпанга врло важна личност у нашој средној домовини. Цела се Угарска интересује за њега. А новине бележе сваку ситницу, коју о њему начују. Само што се булетини не издају о његовом повољном здрављу.

Ево и „Стармали“ може да послужи са неколико таковних важних извештаја о њему:

11. априла. Јутрос се Шпанга пробудио у 7 сати и 34 минута. Погледао је кроз прозор, и кад је видео да је облачно, окренуо се дувару и спавао је опет до 8 сати и 11 минута.

У 10 сати. Шпанга је већ фруштуковао. После шоље беле кафе појео је шест дека сланине, целу кифлу и од друге само врх. Сад већ можемо и то поуздано зајачити, да је његов десни брк за два милиметра дужи од лева му брка.

У 1 сат по подне. Данас о ручку појео је Шпанга 4 кашике супе више него јуче. Кад су оно донели говеђину, он је рекао: keszenem szépen! дочим је јуче истом приликом рекао само просто: keszenem!

У 9. сати у вече. Шпанга већ спава. Рката је почео тачно у $^1/_4$8. Данас много снажније рче него јуче Ркање му није чисто мађарско, већ приметно заноси на словачки. (Даклем нема сумње о његовом пореклу) — Са нестрпењем очекујемо зору, да видимо хоће ли Шпанга пре него што очи отвори најпре зевати, али ће прво кинути, као што је прекјуче био случај. Ми ћемо то најсавесније прибележити и читаоце овог листа о свему известити.

Питање.

Зове ли се подбележник Бачке жупаније за то Богољуб, што писује бога задрашког?

Или он зато писује бога задрашког, што се зове Богољуб?

(Да се неби оваква питања чешће понављала и на јавност износила, добро би било за рана им стати на пут приватним или подебљим одговором, ма не било из Карлебада).

Из географије.

Учитељ испитивао ђаке из географије:

— Но, синко били ми знао казати куда тече Дунав.

Ђак покаже на мапи.

— Добро, врло добро. А би ли ми знао казати шта је оно на сред Дунава? — запита даље учитељ и покаже прстом на острво Чепељ.

Ђак почне да премишља. Јао и помагај, шта може то да буде на сред Дунава? Наједаред се сети па викне:

— Сом

Касем.

Ћира. Чиме би ти могао упоредити ову нову тријелијанцију?

Спира. Ја би рекао, да је Немачка: о т а ц.

Ћира. Врло добро!

Спира. „А Аустро-угарска је: с и н.

Ћира. И то си добро рекао.

Спира. А Италија је: д у х.

Ћира. То већ не разумем. Но чему си дао Италији улогу д у х а?

Спира. Јер, знаш, духови имају тај обичај, да се на једаред из ненада појаве, али умеју тако исто наједаред и да ишчезну.

Ћира. Corpo di bacco! То не мирише на добро.

Спира. А зар сам ја казао да мирише.

Ћира. Даклем архимандрит Пантелић има куражи да се прими за Шабачког владику.

Спира. А зашто не би! Он ће тиме у сваком случају да авансује.

Ћира. А како то?

Спира. Но, па зар није манастир Опово, по положају свом, прави Д о љ њ а к?

Ћира. Јесте.

Спира. А кад Пантелић дође у Шабац, онда треба само први ветрић да дочека, који ће му показати пут у манастир Г о р њ а к.

Ћира. Имаш право! тамо су оправили и честитог владику Јеронима.

Спира. Ето дакле, зар то није авансман, кад се ко из Д о љ њ а к а упути у Г о р њ а к.

Ћира. Е, кад је тако онда честитам и Пантелићу, — и манастиру Опову.

Ћука. Шта то управо значи „брукшанац“, што Новосађани иште да се уклони?

Шука. брук-шанац, то значи да је брука за Нови Сад, што се тај смрдљиви шанац већ једанпут не уклони, него нам трује цигерице.

Аб.

П у с л и ц е.

Даклем нашим гостима Чанго Мађарима већ је додијала „обетована земља,“ те се полагацко натраг враћају. — Хе, браћо моја, ту треба имати српска стрпења, ако ко хоће да овде мало дуже издржи.

„Borzszem Janko“ насликао је Аћелића како тера нечистога духа из г. Теодосија Мразовића. — Видићете само још ће Аћелић од Мађара добити почасну титулу „Главног управитеља нечистих духова“ — (а што је најглавније, ту титулу неће му моћи нико у сумњу доводити).

Стари Римљански бог Ј а н имао је д в а лица. По томе би министар С т о Ј а н требао да има д в е с т а лица. (Но ми видимо да он нема ни толико л и ц а, колико је потребно да се човек мало застиди, — за то ћемо му ми од сада поклањати мало више п у с л и ц а.

Сад је опет у Најхајзлу нестало једно слушче, к је је служило код неки Чивута. (Можда су га само послали да тражи Естиру Шољмошену).

Сад се већ из мађарских кругова чује и тај глас, да треба српски нар. сабор сазвати у Пешти. Против тога нико не протестује, — шта више на то пристаје и карловачки гостионичар Корифаји, али само под тим условом, да се онда мађарска дијета држи у Карловцима.

Сад је већ постало општом жељом и намером да се Бранкове кости пренесу у Карловце. Али мени се чини да та свеТковина неће бити чисто српска, ако се не нађу бар историја-шесторица, који се с тиме не би слагали.

Свињче нам лепи гласи, да се наш драги Милетић знатно опоравља. Међер на небу се ипак друкче суди, него што му је до сад суђено на земљи.

Султан је пристао да турску жељезницу настави код Врање, али држи, да ће Аустро-угарској политици најбоље одговарати, ако ту жељезницу не повуче на пречац у Солун, већ онако: наоколо, наоколо, на тек онда у Солун.

„Видело“ ће још донети подпун и опширан Visum repertum о „огребеном бабином колену,“ — али обдукциони записник о Ленки Кинћанки, — то нећемо од њега дочекати.

Енглески парламенат добио је недавно једну молбеницу која је миљу и по дугачка: — па шта је то? Наша молбеница да се нар. сабор сазове, још је много дужа, јер ево се отегла већ на годину и по дана.

Из старих времена.

Некад било сад се приповеда.

VII.

Поп и удовац.

Неки попа сретне се са једним удовцем на новосадској пијаци. Обојица су били Новосађани и стари познаници. Попа ће запитати удовца: Море Јашо, јеси л' се ти оженио? — „Нисам.“ — „А да шта чекаш? Та ти си давно обудовио?“ — „Хо, господине,

одговори Јаша, ја би се женио, али не могу да нађем удовицу, којој су првог мужа обесили.“

„А како би ти такву удовицу узео? Зар нема других жена?“

— За то, господине, што свака жена каже да јој је први муж био бољи, а кад јој је први муж био обешен, онда не може то казати, па за то ја тражим такву удовицу!

VIII.

Надлагују се.

Један рече: „видео сам главицу купуса, под коју би се могле две регименте солдати склонити да не покисну.“

Други рече: Није то ништа, ал ја сам видео, како три стотине казанџија кују један казан, пак су један од другог у тако далеком размаку, да један другога лупу не чује.

— Хо, брате, а шта ће им тако велики казан?

— Да кувају ту главицу купуса, што си ти видео.

IX.

Ко може више желети.

У Новом Саду диванила господа адвокати у старо време ко може више желети. Седили су пред кафаном код зеленог венца.

Један вели: „Ја би желео грудву злата као та римска црква.“

Други рече: „Ја би желео, да су пуни варадински шанчеви ситних игала, па да се све те игле претворе у хиљадарке.“

Трећи ово, четврти оно.

На то ће рећи неки Шандор М.

— То је све мало, да ја вама изжелим!

— Дед да чујемо.

Ја би желео, да се све воде на свету претворе у мастило, а ја да узмем перо и пишем цифре једну до друге све дотле, докле не потрошим сво то мастило, па колики број изиђе, да ми је толико новаца а ја би писао све саме деветице: 9999, ...

Више се заиста не може желити!

X.

Шта је најбоље?

У једном друштву диванило се о томе шта је најбоље на свету. Један рече ово други оно, на то ће трећи почети:

— Нема ништа боље, него добра и лака сигурна кола, да се не бојим да ће пући рукавац и испасти чивија, спасти шина, пребити се ждрепчаник. Сер сам нов, неће пући кајас ни штрања; коњи средњи пак чили, само треба цркнути, па држ'! Ту ноћ пре нег' што ћу поћи на пут пала тија киша, уталожила сасим прашину, блата ни мало, облачно, не треба сунцобран, ал по нека капљица ситне врло ретке кишице, ветра ни маличко, по која кап кише падне на лице, па се и осуши. — Повеља чутура салаксије или Каменичке провалије из Тоше Сарајлића винограда, шунка обарена али не баш од матора свињчета, пун велики буњелар, све саме хиљадарке и стотинарке, па и по нека петица и десетица, нашео се буњелар као штене на стоји баш до срца, а у штриканој кесици по која „ајнцерка“, дванцизи, сексери а провирује и по неки дукатић, с друге стране има и крајцара. Тако путујући коњи се мало загрејали, па на другу бунар: Megaj Pista да напојимо коње; стани под тај багрен, до мене седи мој коња, повео сам га у друштво, да писам сам, цигара већ разуме се по себи имамо доста. Дед', коно, дај ту чутуру и извади ту шуњу. Гле шта је ово у салвету? Сир. Ала је та моја жена враг, та нема је у армењи! На конак код „Јелисавете“, пак шта волеш. Је л' те читаоци да је то најбоље?

XI.

Пивнички поп Андрија даје придику.

Благочестиви христијани!

Ја сам један срећан свештеник! У толико мојих година поповања овде у Пивници, кад сам год кога исповедио а оно нема грешника, сви праведни. Ја не знам куда ћу с толики светитељи! За кивоте им није бриге, има у шуми дрва доста, а и мајстора је довољно. Али нема толико манастира да толике светитеље сместим. . . .

А да ко је грк-Јовин дућан обио и похарао? Ко је Лалин амбар пробушио? Ко је Ињине коње одвео? Ћирине овце отерао? Цркву јесенас поробио? Лукину кућу прокопао и однео маст и сланину? Ко је Спиридонову сувачу упалио? Кад при исповести сви кажете, да сте праведни!

Сви у глас повичу:

— Ми незнамо, попо, ко је то све урадио.

— Е, кад незнате, онда: Амин!

М.

Одговори нашег Домишљана.

XXII.

Из Београда добили смо питање: Каква је разлика између министра Тисе и министра Стојана Новаковића?

На које наш Домишљан одговара:

Министар Тиса направно је дармар у цркви туђој, а Стојан у својој рођеној.

XXIII.

Из Осека смо добили питање: Зашто се поп Лаза тако угојио?

На то Д. наш одговара.

„Јер је данас округло благоутробије најбоља квалификација за проту, — особито кад се друге квалификације нема.

XXIV.

Добили смо питање: који се грех да најлакше исправити?

На то наш Д. одговара.

Кад ко заборави претплатити на „Стармали“. Тај се грех да за тили часак исправити. И много се веселије проводи ускрс, кад човек зна да се и тога греха опростио.

НАРОДНИ САБОР СЕ САЗИВА!

Пошто је „Стармали“ увелико већ ушао у нову четврт, то се овим сазива наш народ, да се сабере око „Стармалога“ у што већем броју! Допуштење од владе је већ ту.

Једној цури.

Обрвама твојим нема мана,
Пијавице то су с' океана;
Очи су ти звезде Дагестана;
Трепавице пилиће Хиндостана;
Уста су ти ружа расцветана
И мирисном слашћу замедљана;
Мио гласак као у њемана;
Обрашчићи румен напупљана;
Твоје чело парче пармезана;
А ручице батак од фазана;
Брада вреди града Коморана,
На њој мадеж царског капетана;
Злата вреди твоја коса врана,
Али срце — ни луле дувана.

Гиган.

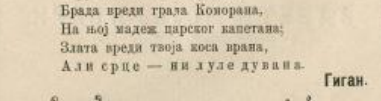

С високим господином ваља умети.

Главни контролор Silhouette знао је да ће сутра дан бити представљен краљу Лудвигу XV. и за ту аудијенцију спремно се како је најбоље могао. Помишљао је на све, што ће га можда краљ о министарству његовом запитати, и за свако питање удесио је одговор, да не би дошао у неприлику. — Кад дође пред краља, а краљ ни речи о министарству ни о државним пословима, — већ запита га: „Чујем да сте купили леп нов двор?“ — „Јесам ваше величанство,“ одговори Silhouette. — А колико имате прозора са фронта?“ Контролор је био изненађен тим питањем, и пошто заиста није бројао прозоре свога двора, рече краљу искрено: Ја не знам, ваше величанство! — Краљ му на то окрену леђа и не проговари с њиме више ни речи.

Ту се десно неки други дворанин, коме беше жао што је Silhouette тако страдао, па му рече: Ви сте здраво погрешили пред краљем да не знате. Пред оваким великанима мора човек знати и оно што не зна. Боље је насумце одговорити ма шта него рећи: не знам. Ето видите, ономад, кад сам се вратио из Мљетака питао ме је краљ о разним стварима. Ја сам му на свашта позитивно одговорио. Запитао ме је и то, „из колико се чланова састоји савет д е с е т о р и ц е?“ А ја се нисам смео дуго премишљати, већ брзо одговорим: Из о с а м н а е с т, ваше величанство! — Краљ је био потпуно задовољан са мојим одговором, — и ја сам остао лепо у милости његовој.

Све је нестално.

Правио већ цигански код попе од блата, ал је тако добра била да се трећи дан срушила. Кад га је попа грдио, а он одговори:

— Ето видите, господине, то је најбоља потврда оних ваших речи, које смо од вас у цркви више пута чули.

— А које су то речи?

— „Све што је од земље и праха створено, то је нестално.“

Муж и жена.

Жена. Сад сам дошла до тога уверења, да се најбоље излази на крај, кад се кува по кохбуху. Ту се тачно каже колико од чега треба да се мете у које једо.

Муж. Да, да! Знам ја то врло добро. У кохбуху стоји: *узми* јаја оволико, — *узми* масти оволико, — *узми* шећера толико, — *узми* ово, *узми* оно, — *узми*! *узми*! — ал одакле да узмеш, кад се нема! Такав би ја кохбух волео, који би и то знао казати.

А. и Б.

А. Да вам се потужим, господине.

Б. А на кога?

А. На мога комшију Марка. Јуче смо се мало споречкали; па знате ли шта ми је казао?

Б. А шта?

А. Казао ми да сам *магори магарац*!

Б. О, о, о! А како би он вама то могао рећи! Та ви сте још млад, у најбољим годинама.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме седмом броју за 1883. ове чланке: 1. Пролеће и ускрс (песма са насловном сликом) од Чика Јове 2. Миша - кварша (приповетка) од М—тин. 3. Узвишене („Рез'јефне“) шаре од хартије (са три слике) 4. Без тога је могла бити (песма са две слике) 5. Наши разговори од браца Мите 6. Колико вреди добро друштво 7. Скидање са крста (само слика) 8. Чудновата риба (са сликом) 9. Народна песма 10. Шетња у троје (песма са сликом) 11. Алмазорова прича (приповетка) 12. Оглас двеју умрлих другарица 13 Разноліје 14. Даштања 15. Чика Јовина пошта 16. Новије књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

НАЈНОВИЈА ИЗДАЊА КАО УСКРШЊИ ДАРОВИ

ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

сад су баш угледала света, и нека су што топлије препоручена српској читалачкој публици.

ПРИПОВЕТКЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ СВЕГА СВЕТА

за школу и народ написао Х. Хардт,

превео **Владимир Красић**.

I. ДЕО: СТАРИ ВЕК.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“).

Књига броји 259 страна са 170 најодабранијих прича, а укоричена је у тврде корице. Цена јој је 80 новч. или 1 динар 70 пара.

СТАРИ И НОВИ МАЈСТОРИ

РОМАН ИЗ ЗАНАТЛИЈСКОГ ЖИВОТА

од **Јаше Игњатовића**.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“, са 300 фор).

Цена 1 фор. или 2 динара 20 пара.

Књига је штампана на лепој, јакој, глатној хартији. Има 279 страна 8-не.

ЖЕНИДБЕ

У ЉУНАЧКИМ СРПСКИМ НАРОДНИМ ПЕСМАМА

прибрао и приредио

Стеван В. Поповић.

У књизи је 25 најкрасних песама, које заузимају 338 страна и предговор као књижевна оцена ове дивне китe одабраног мирисавог цвећа наше народне поезије.

Цена је књизи само 60 новч. или 1 динар 35 пара.

САВЕТИ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА

свеска прва.

Књига је штампана читким писменима на лепој углађеној хартији, 223 стране 8-не, а у њојзи је десет врло лепих приповедака, које су кроз и кроз чедне и поучне.

Цена је књизи 60 новч. или 1 динар 35 пара.

☛ Ко поручи већи број ових књига, добија, према избору и количини наручбине 20—35% рабат.

☛ Овом приликом јављамо, да ће за кратко време изићи у нашем издању и следеће књиге:

1. Друга свеска „**Савети мојој кћери**“, величина и цена исто као прва свеска. — 2. „**Јагода**“, дивот-издање, са 68 врло лепих слика разних врста јагода, од проф. дра Ђорђа Радића. Цена 60 новч. — 3. **Минералогија**, од К. Петерса, са 46 слика у тексту, тврдо укоричена. (Ово је 10-та свеска почетника природних наука). Цена 50 новч.

☛ За поједине књиге, кад нам се новац унапред пошље, плаћамо поштарину и шаљемо их у крстопљету. Наручбине обављамо уредно и брзо. Ценовник књига, које се могу добити на књижареком етоваришту нашем, шаљемо на захтевање бесплатно.

1—3

I-во п. к. окер. дунавско — паробродно — друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље — почињући Марта паредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

☛ **Прве (ране) Јагоде!** ☚

Сад је баш изишла из штампе **нова књига**:

„ЈАГОДА,“

са 68 слика у слогу,

НАПИСАО

проф. Др. Ђорђе Радић.

Дивот-издање са 8-ми, 96 страна и предговор, а цена је 60 новч. Ко на више поручи за готов новац добија комад по 40 новч. Наручбине кадa упућивати: **накладној штампарији А. Пајевића**, у Новом Саду.

☛ За поједине књиге кад нам се новац унапред пошље плаћамо поштарину и шаљемо у крстопљету.

Година VI. У Новом Саду, 30. Априла 1883. Бр. 12.

СТАРМАЛИЈ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармалиј" излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Стармали. Стани, краљу, не чини то! Остави нека суди виши судија, који најбоље проиди дубину душа човечијих, горчину болова његових, изворе грехова свачијих, тренуте — —

Краљ. Доцне је, јер ево сам већ потписао више од половине имена својег.

Стармали. Још ни сад није доцне краљу! Јер теби је бог дао сретно име, — почиње се са „МИЛ" баш као и реч МИЛОСТ. —

ТРИПЕЛАЛИЈАНЦИЈА.

Трипелалијанција — то је нешто славно;
Трипелалијанцијо, желимо те давно;
Трипелалијанција много, много вреди,
Много крви и новца, то ће да заштеди.

Трипелалијанцијо, твој благодет трубим;
Трипелалијанцијо, од срца те љубим;
Трипелалијанцијо, ти са нужна свету!
Трипелалијанцијо, ти ћеш стићи мету;

Трипелалијанцијо, зраче зоре мајске;
Мирисави пупољче са висине рајске;
Трипелалијанцијо, свежа грано мира;
Из поточе мелема из светога вира!

Трипелалијанцијо, оди, оди само;
Трипелалијанцијо, давно те чекамо;
Ти си кадра излечит светско тужно стање,
Трипелалијанцијо, једино уздање!

* * *

Кад се **Правда** божја с **добром** вољом здружи
Па **народна** паћеним десну руку пружи —
Трипелалијанцију (да се разумемо:)
Самотаку, само ту ми славити смемо.

Шетња по Новом Саду.

CXLVI.

О светлим празницима васкресења Христова могли смо се уверити, да је Нови Сад заиста друга Атина, као што га ми обично с поносом називамо. О томе смо се могли већ пре зоре на јутрењу васкресенском уверити, кад видесмо и чусмо, како код четрнаест вероисповедних учитеља новосадских у саборној катедралној цркви и уз служење владичино, пева за певницом најлепше песме ускршње — звонар, који је истина поштен човек, али певање ускршње треба да нас сећа на оно анђелско певање рајско, а не на тестерење дрва, којега смо се ове дуге зиме доста наслушали и једва опростили. Или онда нека се нашим вредним звонарима повиси плата, кад имају тако разноврсне послове да врше, а господа учитељи, који не воле да дођу на јутрење и да пеју, нека поднесу општини молбеницу за понижење плате, па ће им се по заслузи учинити. Но и иначе нас Нови Сад у многоме сећа на Атину и ми ћемо на неке појаве прст пружити, па мислимо да ће бити мудроме доста. Ми овде никако да стечемо сталну певачку дружину, а овамо је већ и Господинци имају, за које никад нисмо чули, да се истичу и називају метрополом, Атином, Спартом, лучом просвете и центрумом целе наше културне радње и бедемом против навале туђинштине и опасне цивилизације. Ја сам сад већ с моје стране тврдо уверен, да ће пре и Чоколаћани Мађари, што се онамад населише у панчевачком риту, основати сталну певачку дружину, него ми, који критично-историјски доказујемо, да су Словени у Панонији, Мезији и Дакији још ипак, а Срби и пре доласка Чарнојевићевог у знатноме броју, у овим крајевима живели, певали и радили. Поштo пак из позданог извора дознајем, да ни у Атини нема српског певачког друштва, то мислим да неће пофалити ако и у томе погледу сравним Нова Сад са Атином. Даље би могли још у једном просветном погледу Нови Сад са Атином да сравнимо, а то је у томе, што се ни у једној од оте две славне и по просвету знамените вароши не држе никад српско-учитељске скупштине, и ако тако зване ферије, или што-но веле вакација траје пуна два месеца дана; но ово би и излишно било, јер шта ће у Новом Саду српско-учитељска скупштина, кад у Мајору држе шокачки комунални учитељи и онако сваке године своје скупштине, а Мајор је одмах код Новог Сада, пасад ће још и железница скоро бити готова! И што се потпомагања њижевности тиче, и ту смо ми Новосађани прави Атињани: за „Српске Илустроване новине,“ „Привреду,“ „Народног лечника“ и т. д. исто смо се тако ревносно заузимали, као и Атињани што су се за те листове отимали, па нам тако и напредује и просвета, и здравље и економија, да ћемо скоро моћи и ми, као и панчевачки „другови“ Чанговци, њих у туђе крајеве да им дамо сувишак, што се нама пресиа. И што се тиче похађања српских средњих школа, и у томе се многи Срби родитељи угледају на Атињане, те не шиљу своју децу у српску гимназију, већ у немачку, мађарску, па и у румунску, само да не у српску, јер ће им деца бити „Србенда“ и „Србин“ као и Атињанима. Ја сам сад већ с моје стране тврдо уверен, да ће пре и Чоколаћани Мађари, што се онамад населише у панчевачком риту, основати сталну певачку дружину, него ми, који критично-историјски доказујемо, да су Словени у Панонији, Мезији и Дакији још ипак, а Срби и пре доласка Чарнојевићевог у знатноме броју, у овим крајевима живели, певали и радили. Поштo пак из позданог извора дознајем, да ни у Атини нема српског певачког друштва, то мислим да неће пофалити ако и у томе погледу сравним Нова Сад са Атином. Даље би могли још у једном просветном погледу Нови Сад са Атином да сравнимо, а то је у томе, што се ни у једној од оте две славне и по просвету знамените вароши не држе никад српско-учитељске скупштине, и ако тако зване ферије, или што-но веле вакација траје пуна два месеца дана; но ово би и излишно било, јер шта ће у Новом Саду српско-учитељска скупштина, кад у Мајору држе шокачки комунални учитељи и онако сваке године своје скупштине, а Мајор је одмах код Новог Сада, пасад ће још и железница скоро бити готова! И што се потпомагања њижевности тиче, и ту смо ми Новосађани прави Атињани: за „Српске Илустроване новине,“ „Привреду,“ „Народног лечника“ и т. д. исто смо се тако ревносно заузимали, као и Атињани што су се за те листове отимали, па нам тако и напредује и просвета, и здравље и економија, да ћемо скоро моћи и ми, као и панчевачки „другови“ Чанговци, њих у туђе крајеве да им дамо сувишак, што се нама пресиа. И што се тиче похађања српских средњих школа, и у томе се многи Срби родитељи угледају на Атињане, те не шиљу своју децу у српску гимназију, већ у немачку, мађарску, па и у румунску, само да не у српску, јер ће им деца бити „Србенда“ и „Србин“ као и Атињанима.

ПОДЛИСТАК.

Пена.

(Прво трагична, па онда весела причица из живота).

I.

Писмо берберина Паје Белановића својој жени.

Мехадија 20 Јула 1882

„Драга Јуло! — Сам ме је ђаво натерао, да се у списак домаћих путника и бележника упишем као Ђорђе Жарић секретар министарства у Београду! Насео сам грозно, те проклињем и онај час, кад ми је таква луда мисао пала на памет! . .

Као секретар министарства крећем се са нашом ћерком Маром само по најфинијим пругама. Ми долазимо у додир само са високим особама са влашким бојарима, са мађарским спахијама, са геријхтератовима“ и „президентима“ са „јарошировима“ и „солгабировима“ и ти мили боже знаш како се све те велике рибе зову.

Тако је наша Мара пре недељу две дана при вечерњој шетњи учинила познанство са младим, „дубведостојним“ и зело богатим аташеом руског посланства у Букурешту, са г. Ђорђем Ивановим Димитријевићем, који до душе као што се мени чини — нешто мало заноси на вршачки али ипак доста добро српски говори. Но доста то, да се Мара допала Димитријевићу, опет Мари Димитријевић. То напоследку неби ништа било али при јучерањој шетњи по мехадијским брдима запросио је он у мене Мару. Сиротица Мара поцрвенила је као кукин рак, а мени су од радости и избуђења два дугмета на пруздуку пукла.

„Дајте ми вашу дивотну Мару!“ повика он жестоко на ми стиску у шаку запаљену цигару коју сам ја међу прстима држао, и дајте ми анђеоску Мару, јер све док ћу видео писам, био ми је живот сама пена.“

Пена! . . Та ме је реч, драга Јуло, потсетила на моју официну и на ућурпирани наслов секретара министарства! Ја сам се љуто кајао у себи, јер то је бар јасно, да руски посланички аташе није просио ћер Паје берберина, већ српског минист. секретара. На ћер берберина Паје неби се ни осврнуо, а камо ли још да је проси! Ах, сирота наша Мара она љуби тог Руса неизмерно па с тога сам му је и обећао, али ако дозно шта смо, што ће напоследку морати бити — онда је пропало све: С тога се морамо најдаље до прекстура кренути кући. До Панчева ћемо лађом, а одатле колима у наш Бечкерек па кад се једном наше вароши доченам — онда нека ђаво носи све секретаре и посланичке аташее. Само да нам Мари не буде ништа са тешке љубавне туге а ја ћу се већ опоравити при чаши доброга шиљерца!

Твој тужни и брижни

Паја.

миналну и у српску вишу девојачку школу, јер су чули, да то ни Атињани не чине.

Па ко онда може рећи, да је то претераност, кад се Нови Сад сравњује са Атином? Па и многа здања напа и палате, могле би се сравнити са кућама у Атини; ено н. пр. и зидине старог владичанског двора треба сравнити, не са Атином, него би их требало сравнити са — земљом, (док се нису срушиле коме на главу, кад иде на рибљу пијацу, да купи кечиге и шарана, па пролази покрај оних попуцаних зидина.)

Познато је, да је и једна богиња некад владала, која се звала Атина. Нови Сад ни иза тога не заостаје: и у њему влада не једна, него с допуштењем санитетског нашег одбора, владају овде врло многе богиње. Ал' наши су први јаки, ми подносимо и њихову владу, као и другу, много гору владу. То би се другим речима могло рећи, да ми нерве имамо, а то је опет име Минерве, те исте богиње. (Ово је речено, само да не буде без каламбура, јер има још и данас људи, који без каламбура не могу да живе, па се и на њих морамо обазрети; ал нек нам се опрости ова погрешка, јер ми нисмо безгрешни као папа или као Зечевићева „Историја света.)“

Аб.

Уштипци.

☐ Докле ће већ та силна киша падати! Ја се све бојим, да нам с њом не падне из мутних облака и још који митрополит! А ту нема друштва за осигуравање, као од туче, мраза и т. д.

* * *

✝ Дакле митрополит београдски Михаило мораде отићи у Цариград. Није ни чудо. Овака влада могла би нас отерати све у Турке.

* * *

🎩 Кад у Новом Саду пође на ускрсо јутрењу у катедралној владичиној цркви звонар за певницом, кад служи владика, онда сам ја љубопитљив, ко пође у Пирошу на св. Прокопију о вечерњу?

* * *

✱ Опет је отворена нова пиварa у Новом Саду. Реална школа затворена је одавно.

* * *

☐ Дакле и ове је године на велики петак сунце помрачало, земља се затресла и — изишла Радићева друга посланица!

* * *

§. Уредник „Српства“ добио је на врат преску паринцу, због чланка „Анђелићева звезда тавни“. Па зар је он крив што чија звезда тавни?

* * *

⊙ Београдски „Хришћански весник“ носи на свакоме своме броју овај мото: „Ко иде за мном неће ходити по тами, него ће имати видело живота“. — Но и уредник тога листа иде за „Виделом“, па с тога не иде ни он по тами, него је постао протом.

* * *

❶ Исти „Хришћански весник“ вели, да је пат-

II.

Писмо Ђорђа Димитријевића берберског калфе својој матери.

Механџија 20 Јула 1882

До сад ми је непрестано сунце сјало. Много посла а лепе заслуге. Силесију пасажера имао сам да бријем. Од четир сата у јутру до седам сати трчао сам у мом лаком берберском капуту из куће у кућу уз басамаке и низ басамаке те сам небројена чекињаста лица обријао и углачао. У вече пак дотерао сам вештачки косу и бркове, како то већ ја умем, па сам се поносито шетао по променади. Ту сам учинио интересантна познанства. Међу осталима упознао сам се и са једним секретаром министарским из Београда и са његовом божанственом ћерком Маром.

Ради објашњења, драга мати, морам ти пре свега рећи, да сам ради забаве и ради друштва, у којем сам се кретао, узео на себе карактер аташеа руског посланства у Букурешту. И тада, на врхунцу моје славе, почело је сунце моје залазити! . . .

Ћерка министарског секретара била ми је јако наклоњена, а ја сам се одмах у првом трепутку до ушију заљубио. Живео сам као у сну. Напослетку тако сам се тотално заборавио, да сам је у оца запросио!.

„Са Маром заједно“, рекох ја несретник, имаће тек проднести мој живот, а све до сад био је само — пена!“

Пена! . . Ах драга мати, та из мојих уста непромишљено избачена реч одјекнула је у мојим ушима као гром и тргла ме је грозно из мојега слатког сна. .

Пена! . . — И моја берберска шатула играла ми је пред очима, бријачи ми душу мучили, а кајиши, о којима оштрим бријаче ударили су ме по свести! Ја ординарни берберски калфа, хтео сам задобити руку и срце дивотне ћерке министарског секретара!. Каква провала! каква брда између мене и ње! Ох мати ја сам страшно несретан! Ја морам одавде бегати, где сам тако леп новац заслужио. Још данас спаковаћу моју богажију, па одем лађом у Панчево, где ћу се као субјект таворити како знам, само да не дозна божанствена Мара, како сам је љуто преварио.

Поздрављa вас срдачно Ваш син

Ђорђе Димитријевић.

III.

Да би разгонио тужне мисли Мари, која је сваког трепутка све блеђа бивала — кренуо се господар Паја после два дана кући својој. У Панчеву је одсео у најзаднем хотелу па ће одатле колима у Бечкерек али пре тога хоће да се дотера, те наручи „цимеркелнеру“, да му дозове берберa.

Док је господар Паја на фотељи брижно и дубоко замишљен чекао на берберa, донде је Мара у бучаку горко плакала за руским аташеом. У том куцну неко на врата.

ријарх Аврам живео 175 година. Но, кад би сви патријарси толико живели, то би онда било врло весело: и врло лепи изгледи за будућност!

* * *

+ Новине доносе белешку, да се у Русији потроши о ускрсу 500 милијона јаја. Као што је познато, нихилисте су и у црвена јаја утуткавали своје прокламације — а како у Русији има 100 милијона становника, то дакле о ускрсу може сваки Рус да добије по 5 прокламација нихилистичких!

* * *

C Школско надзорништво расписало је стечај на упражњено учитељско место у српској школи у Перлезу, те вели, да може компетовати сваки „без разлике вере и народности“. — На то није ипак толико чудо, као оно у Београду, где су у Стојановој ери изабрали и посветили за владику српског неког Корнелија, за кога вели да није православне вере, а и ми имамо у близини протосинђела, који је доктор протестанске богословије.

Аб.

Пуслице.

Кад се у збору, у којем има више од три четвртне Срба говори само мађарски, па се неки нато потуже, онда жупан Наћ одговори: Ко не разуме нека тражи себи тумача“ (Даклем је ту мач лек! Господине Наћу промислите добро шта говорите! Али ми смо довољно лојални, те вас нећемо тако послушати).

„Слободно!“ и унутра уђе блед, врло блед човек са меланхоличним лицем, држећи берберски алат у малаксалој руци. Марин плач га је тргао из меланхолије и он баци на њу поглед, но у исти мах испусти рубан, и берберски алат, и шешир, па му се из груди отknu узклик изненађења и страха. Мара и њен отац такођер погледаше на човека, што је ушао, па и они се узбезекнуше.

„Аташе руског посланства!“ муцао је господар Паја.

„Ја сам изгубљен!“ уздисао је Ђорђе.

„Ђорђе!“ шапутала је Мара.

„Молим за опроштење,“ преклињао је Ђорђе на колени, јер ја нисам аташе руског посланништва, већ само прост берберски калфа.“

Господар Паја пак скочи на те речи, подиже младог човека и повика: „Јесгели ви одиста брица?“

„Да!“

„Закуните се!“

„Тако ми бог помогао!“

„Е онда Маро бићеш госпођа Димитријевићка.“ Мара полети Ђорђу у наручја.

„Али г. секретару муцао је Ђорђе.

„До сто врага са „секретаром.“ Ви ћете предузети моју официну,“ Ђорђе се сада још већма чудно, али му је господар Паја брзо објасно читаву ствар. Мара и Ђорђе постали су муж и жена, па њима као господар Паји и жени му изгледа живот сад као шећерна пена.

(По немачком) **Владимир.**

Читамо у „Јавору“ како је митрополит Стратимировић у одбрани свога достојанства умео да дочека генерала Цана Данашњи митрополит не би смео тако дочекати ни Апу Зуба.

Није истина да Мађари увек мрзе наша имена на ић, ић. Ја знам једног човека, који има троструко ић, па зато ипак може да ради што му је воља. Н. пр. Богић племић Јеремић.

Један филолог анализирао је реч **Апостол**, — и нашао је у њој да има пост. После узе да анализира реч **Намастир**, — ту није нашао поста ни мало већ на против наће да је ту скоро све основано на масти.

Сад су изумели неку „митраљез-пушку“ која 30 пута опали у једном минуту, — даклем за један сат може 900 људи да убије. А то је измислио један поп у Француској. Наши попови не умеју тако што да измисле, — они опет на други начин сеју мир и љубав међу народом).

Ја нисам велики љубитељ картања. Али кад се сетим наших калуђера, онда би чисто и ја учио како се игра калабријас.

Досетљив крчмар.

Још кад сам ја био дете, била је у нашем селу једна крчма „код девет Југовића.“ И заиста су били испод стреје измоловани сви девет Југовића. Али накосно време, које ни чему не пушта, починило је штете и овде. На једном месту са стреје цурила је увек вода кад год је киша падала и тај накосни млаз избриса једног Југовића, — са свим га је исправо, да је само празно место остало.

Гости, који су у ту крчму долазили, говорили су крчмару више пута, да не жали трошка, па нека да, да се домогуље и девети Југовић. Јер овако нема смисла да му се гостионица зове девет Југовића. Кад су већ здраво навалили, онда крчмар обећа, да ће он то већ удесити како најбоље зна.

Мислио се целу ноћ, како да то удеси. Цицнула је био, па му је било жао да плаћа молера, који ће домоловати још једног јунака, — за то науми овако, па тако и уради. Чим је свануло он узе лествице, па својеручно поправи потпис свога шилда, — и кад су по подне дошли гости, они видеше, да се крчма њихова зове: код осам Југовића.*)

Н.

*) NB. Сад више нема ни осам Југовића, — нема ама баш ни једног; јер ту је гостионицу узео у закуп чинутни Исак, и метуо је леп нов шилд: „Zum König von Würtenberg“. (Гости су још и сада Срби, али не они, којима је негда мало било осам Југовића, — садашњи гости задовољни су и са краљем Вартенбершким, — само се каткад мргоде на киселу вино Чивино.

Ћира. Десет милиона форината, Спиро, — помисли ти само!

Спира. Уф, човече, ала је то прекрасна сума!

Ћира. Па још за три месеца; за јануар, фебруар и март ове године.

Спира. Е то је баш права срећа!

Ћира. Каква срећа, бог те видио, — шта ти буцаш! Та ја говорим о дефициту у нашој отаџбини за три прва месеца ове године.

Спира. Даклем десет милиона фр. велиш? — Али, да ти право кажем, Ћиро, ја немам ни идеје, како изгледају десет милиона фор. кад би их ко згрнуо на једну гомилу.

Ћира. Ти немаш ни идеје за схватање толике суме? — Немам је ни ја. Али нису ни потребне наше приватне грађанске идеје. За то имамо ми државну идеју.

Ћира. Даклем Ђурковић, у српском Сиону изабрани посланик за (хрватско)-славонски сабор, ако хоће да буде доследан својем програму, мораће пре свега предложити да се Ћирилица збрише са лица земље,

Спира Та ваљда неће!

Ћира. Шта неће! — Ако то не уради, неће се показати достојним заузимања, протекције и кортешовања нашег слатког именованог патријарха.

Спира. Даклем тај патријар тражи своје издање у „Пресi“ — Та то је сасвим излишно, пресело би њему и без „Пресе“.

Ђука. Радићева посланица, што је страстне недеље изишла зове се „Ин по пију ди луче (Un po „piu di luce“), а шта то бога ти значи?

Шука. Ја не знам хинески, али „po piu“ биће да нешто „попију“, а „luce“ је неко „луче“, ваљда моловано.

Ђука. А зашто је послов на тој брошури метнут талијански?

Шука. Јер је то језик, којим се у Риму говори.

Аб.

Нове пословице.

— Кријеш к'о Радићева брошура поге.

— Заплео си се к'о Стојан у (трице и) кучине.

— Што булазниш к'о „Видело“ у болести.

— На двоје на troје к'о избор београдског митрополита.

— Лаже као труковано (у Будапештанским новинама).

— С Г — риба смрди (говоре у Карловцима).

Из песама једног Игумана.

II.*)

Који спава до по дана,
У јастуке главу гњури
И кад звони на јутрење
Само хрче, само жмури, —

Ко не скочи из свог одра
Кад запоје први петли,
Кад се исток, јух заплави,
Па заруди, па засветли, —

Који никад није глед'о
Ране зоре дивно лице,
Ох тај незна како прија
Прва чаша ракијице.

III.

Не мислите да се код нас
Тек онако само седи, —
Сад ми дође наша куварица да се исповеди.

Пак ми поче грехе причат'
(Које ја и 'нако знадо)
Ја сам ћут'о преозбиљно
(Јер сам слуш'о врло радо.)

Чедо моје — ја јој рекох —
Зато ниси ти проклета.
Ето, к'о што сама знадеш,
Сви смо грешни овог света.

Али, ако желиш имат'
У савести својој мира,
Ти се чувај да не грешиш
Изван овог манастира.

„Нећу, оче,“ она рече
„Мени ј' овде станак мио.“
А ја сам јој на то обећање грехе опростио.

Има греха, које кале
Праштa радо, праштa лако.
Ја сам пастир добар, добар,
Рец'те само, није л' тако.

(Надамо се да ћемо добити још коју од ових песама.

Пабирци из најновије Радићеве брошуре.

„Ја научно заступам“ — „моја особа“ — „крстоноски рат против моје особе“ — „доказао сам строго научним начином“ — „цела српско црквена аутономија је тежак удар против оријенталне цркве и мађарске држа-

*) Прва песма била је штампана у 8. броју.

ве“ — „ја сам с математичном сигурношћу изнео научне истине“ — „ја сам најопаснији јербо сам најженијалнији непријатељ“ (омладине српске) — „законском чланку IX. од 1868. прети опасност од патријарја Германа Анђелића и од његовог „адлатуса,“ т. ј. моје маленкости“ — „моја учена и интересантна књига направила је сензацију на најодличнији начин“ — „ја сам омладину мојом посланицом јако уз дунар притиснуо“ — „бечкеречки је програм патријотично анализиран у новосадском „Недељном листу“ — „ја сам „Mann der Wissenschaft“ — „ја ћу научно да дискутирам“ — „не плашећи се ни највећих трошкова отишао сам у Немачку, да учим западну богословију“ — „ја сам с трудом и дурашношћу моје штудије с пуним резултатом свршио и у научној радњи с пуним резултатом сам се истакао, те имам важан глас („gewichtige Stimme“), као што је познато свима који ме познају и целом српском народу“ — „ја сам главна потенција онога елемента, што је мађарској државној идеји верна“ — „оно што се Мађарима не допада писао сам ја још као млад и зелен, а што на књизи стоји, да сам „доктор,“ то је груба штампарска погрешка“ — „начело народности је опасно по мађарску државу“ — „ја би могао из српских књига, листова, говора и брошура саставити читаву библиотеку од најжешћих нападаја на мађарску државну идеју, тако да би господа у Пешти обнезнанила се (Hören und Sehen vergehen würde“) и то би био уништавајући ударац по омладину“ — „мој се отац г. 1848. за успех мађарске државне идеје борио код Јарка, Темерина, Кера, Турије, Сентомаша против Срба. —

И тако све лепше и лепше са грацијом у бесконачност!... Ко не верује нека чита брошуру!

Учитељска плата.

Посвећено противницима славна сабора.

Недавно се састаде један господин на ланч са неким српским народним учитељем из Баранье.

„Па колико имате плате, господине?“ запитаће наш путник учитеља.

„Имам 60 фор., што учим децу,“ одговори учитељ весело.

„За име божије, па како можете с таком малом платом да изилазите на крај!“ рече господин зачуђено.

Но учитељ на то пун задовољства одговори:

„Оно, знате, ја имам од општине управо рећи 240 ф., а с тим ја живим, да не може боље бити.“

„А како то?“

„Ја имам 60 ф. као учитељ, 80 фор. као општински гајдаш, а 100 фор. што штројим општинске прасиће!“ **Н**

Из живота једнога вегетаријанца.

Т. Ш. из М. који је од скора вегетеријанац, путовао је прошлога месеца некуд; ноћ га ухвати у селу Р. и ту одседне на конак код свога пријатеља Ђ. Л — а.

Домаћини је баш био при вечери.

Пошто се поздраве и пољубе рећи ће:

Домаћин. Жива јти је мати; стигао си баш како ваља на вечеру. Седи, на буди задовољан са оним што се нашло.

Гост. Е, брате, хвала на понуди, али ти ваљда и не знаш да сам ја вегетаријанац.

Домаћ. Богме то је онда малер! Па чиме дакле да те послужим, кад меса не смеш? Хоћеш ли јаја?

Гост. Хвала! ми не једемо ни јаја, јер и то долази од меса.

Домаћин. Хм. хм! Па хоћеш ли сира или можда млека?

Гост. Хвала! Ни то није за мене, јер и то долази од меса.

Домаћин. онда ћеш богме ти остати гладан, јер ми немамо ништа друго.

Гост. Нећу, — ја ћу јести хлеба.

Домаћин. Драги брате, ја већ видим да си ти строг и савестан вегетеријанац, и да би грехота било кад би те преварио. Зато ти не смем дати ни хлеба, јер код нас је обичај, да се лебац меси.

Наш Т. Ш. сад тек увиде, да је насео са својим шаљивим домаћином, — који му заиста не хтеде дати хлеба. — Али нужда закон мења (. а куд ћеш горе нужде од глади!.) — И није прошло ни четврт сата а наш Т. одрече се за ово вече свога вегетеријанства поједе у медени кус оно хладно печење, што је за вечеру било. А после печења наранио, да се морала попити и која чаша вина, ца. што их је довела чак и до „многија лета.“

Други дан молио је Т. домаћина, само да овај догађај не јави „Стармалом.“ Домаћин му је то обећао и реч је одржао. Јер ми ово писмо дознали од домаћина, него од — домаћице.

О Хаџи-Лоји.

Хаџи Лоја,
Браћо моја,
Там' у казамату,
У Терезијенштату,
Научи се лепом
Новоме занату;
Постао је кројач,
(Свашта ј' добро знати) —
Коме ли ће кројит' капу,
Кад се кући врати?

У цркви.

Касир-Јова једна се накано да отиде прид дан Ускрса у цркву, ал пошто је имао хитних послова отиде тек око апостола на стане међ побожњи свет на сред цркве, газда Панта видећи пак „господин-касира“ међ њима, рећи ће му најпиво:

Што не идете у певнице, кад има тамо и „горе“ од вас . . . . **Клопош.**

Из старих времена.

Некад било сад се приповеда.

XII.

Србин и Шокац деле кабаницу.

Ишли путем Србин и Шокац, пак нађу кабаницу. Кад су се растајали рекне ће Шокац: Ми смо обоји ца нашли кабаницу, хајде да је поделимо. Србин на то: На хајде! Шокац: А како? Србин: Моја нека буде кабаница, а ти да даш мени 15 фор. Шокац пристаје, ал' вели да нема новаца готових. Србин ће рећи: На ја ћу те пречекати, не мораш одма платити! — Шокац оде задовољан; само кад није морао дати готове новце.

XIII.

Проводација и младожења.

Дошао младожења удовац своме познанику, да га моли да му буде проводација. Онај оде удовици, а онај остаде једва чекајући да чује шта ће бити.

По кратком времену врати се проводација весело, а младожења ће га запитати:

— Шта је брате?

— Хо, брате! У један мах ћа — па се најдаред пробрцну! А ја ти онда и држ' те недај — и тамо и амо — и тута и фура — и сврни и обрни — и најпосле е тако, сто ви'ш!

XIV.

Звонари на даћи.

Било је то у старо време.

Пет црквењака, три Новосадска, један Госпођиначки и један Чурушки, сећаху у једном бирцузу у Новом Саду сами за једним столом и разговараху се о своме „фаху,“ т. ј. о звонима.

Успенски ће рећи, како се ајмашко звоно чује на штанцију далеко.

А Јовановски ће додати, како се Јовановско чује чак под Футогом.

На то ће рећи Чурушки (мислећи најпре у себи: ви не умете лагати — сад ћу ја вама да слажем): Хе, то све није ништа, ал кад ја зазвоним у наше велико звоно, није веће него само девет центи, па се чује у Кикинди на пијаци.

— А је л' далеко Кикинда од Чуруга? запитаће новосадско јовановски.

— Летњи дан на лепом путу треба добра два коња да касају.

— О брате, та то је далеко!

— Далеко боме!

XV.

Поп и попадија.

— Попо, мене сврби нос, ја ћу се данас опити.

— А та немој пити.

— Хе! да ја мој нос терам у лаж!

XVI.

Кум је крив.

Био у Чуругу добар газда, али је врло често проводно време у бирцузу, те се опијао и пијан сокаком пратио. Једном свећени водицу свештеник у његовом дому затече га пијаног те ће му рећи: Море Симо ти не радиш добро; губиш здравље, мразиш се са женом . . Господин-попо, рећи ће пијанац, ја не би никад пшао у бирцауз, али томе је мој крштени кум крив: при крштењу мом рече попа „отрицаја!“, а мој кум одговори: „у бирцауз!“ попа опет: „отрицаја!“ а мој кум „у бирцауз!“ и тако трипут. За то морам да идем у бирцуз.

М.

Одговори нашег домишљана.

Из шајкашког батаљона добили смо питање: За што солгаб. Николић своје псето зове „Стармали“?

На ово Домишљан наш одговара:

То је зато, што г. Николић осећа потребу, да му бар псето има неокаљано име.

XXV.

Из Београда добисмо питање: „Зашто при суђењу атентаторкиње Марковићке известиоци новина нису добили столове, већ су морали писати на колену?“

На ово наш Д. одговара:

„То је зато, да новинари неби долазили у додир са **Столом**. (Јер се министар просвете зове **Столе**.)

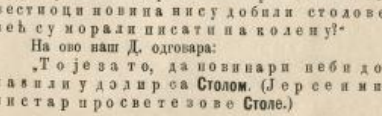

До смрти дужник.

Један веровник добије писмо од својег дужника, које је овако завршено било: Остајем до смрти ваш покорни слуга и дужник Н Н.

При весељу.

Неки спахија славио свој имен-дан.

У другој соби био је Лера (најчистор) са децом, — њихов је задатак био, кад чују да чаше звече, да из свег грла повичу: „И нашег милостивог господина, и милостиву госпођу и нашег господина судца.

Печење се донесе на сто а други послужитељ дође са чашама за шампањер ал некако спотаче се те све чаше падну на земљу.

„Враг те однео!“ повиче љутито спахија.

А Лера, који је чуо да чаше звекнуше, повиче с децом: „И нашег милостивог господина и милостиву госпођу и нашег госпуна судца!“

Тражи оне који га непознају.

Мита замоли неког да му позајми 100 фор.

„Али за бога, та ја вас и не познајем“ — одговори овај.

„Та баш за то сам и дошао к вама“ прихвати Мита јер они који ме познају, ти ми неће ништа позајмити

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Одговори уредништва.

Многима. Као што видите ми у овом листу устумамо по мало места са преведеним анегдотама и другим преведеним ситницама, ако су добро изабране и лепе по знате. За то и имамо рубрику „Набирци.“ Ко нам таке ствари буде слао, молимо га нека назначи, да је то за „Набирке“, и нека не тражи, да под сваку таку ситницу штампамо: његов потпис, псеудоним или шифру. То је сасвим излишно (осим ако је превод у стиховима). — Ако нам ко пошаље већи преведен, прерађен или посрбљен прилог, који не иде под „Набирке,“ ту потпису нема замерке, само се онда не сме заборавити казати, да је то преведено, прерађено или посрбљено.

Неznanoviću Нисте морали прибећи латинским словима, да се тиме наскирате и према уредништву. Јер ко нема вере у дискрецију, тај нека нам ништа и не пише. Писмо сио наше таки с места спалили, а то смо радили и де сада са свачијим писмом, ко је то зажелио, и ако се што употребило, то је на ново преписано било. Јер знамо, да се данас већма него икад, због истине страдати може. Но ми ћемо што треба рећи, ма се све хале и вране на нас дигле, и одговорност на се примамо, — али наравно, само онда ако смо уверени да смо добро и поуздано извештени. Ви г. Neznanoviću, и ваша латинска маска, није нам довољна гаранција да се не би бламорали, — ма да је нема, вероватно ово што нам јависте.

Радивоју. Нешто ће се употребити.

Из администрације „Стармалог.“

Претплатницима у Вршцу јављамо, да нипошто не дају више предплату на листове наше дојакошњем скупљачу **Н. М.** који нам од скупљене предплате за трећу и четврту четврт **прошле године** дугује **још 74 фор.** Он се није задовољавао са оних 10% од скупљеног новца што му за труд као провизију дајемо, него ето задржава себи повећу своту од главнице, без које се листови издавати не могу. Ми смо га више пута опомињали и позивали да пошље скупљену предплату и забранили смо му даље примање предплате за наше листове. Зато молимо да се предплата непосредно нама шаље поштанском упутницом, за коју нека изволи свако одбити оних 5 новч. које пета стаје. Жао нам је да Вршац нема родољубивијег скупљача, који би се уз 10% провизије тога посла прихватио, на новац уредно скупљао и слао дотичним листовима. Нас је покојни Бакић тако са близо 200 фор. зајео, па сад ево и овај хоће да понови старо. Је ли чудо онда што пропадају или рамају листови, кад их таке пијавице сисају.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме осмом броју за 1883. ове чланке: 1. Нежни Аристид (песма са насловном сликом) 2. Врбица (приповетка) од Тира 3. Рачунске игре III. 4. Из живота малога Симе Боба (са 20 слика) 5. Зашто јабука пада са дрвета 6. Како се узме 7. Медвед (са сликом) од Веље 8. Громобран 9. Алманзо, ова прича (свршетак) превела Меланка М. 10. Високоу чени сни 11. Питалице 12. Допуна к зоотропском колуту од Бранислава 13. Разволије 14. Даштања 15. Чика Јовина пошта 16. Нове књиге 17. Исправак.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“, чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

ДЕЛА

ЂУРЕ ЈАКШИЋА

Штампана је и VI књига, у којој су приповетке: Чича Тима, Рускиња, Кривосечка Механа — и разаслање се уписницима.

Ова је књига већа од свију досадашњих. Има 19 ситно штампаних табака. Цена јој је као и осталима само динар и по.

Сва претплата нека се шаље књижарници Велимира Валожића у Београду. Читаоци из унутрашњости могу добавити књигу доплатом (per Nachnahme).

Штампа се и VII књига и скоро ће бити готова. У њој ће бити слика песникова с биографијом и литерарном студијом о раду његову и приповетке Чобанче (с продужењем из посмртног рукописа), Ражењик и Капетанов гроб. — За овом ће књигом на брзо изаћи VIII, IX и X књига, у којима ће бити драме песникове; и тиме ће се завршити потпуно издање дела Јакшићевих.

Од I и II књиге има још врло мало егземплара.

I-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

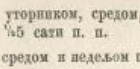

пошт. лађа од 3. (15.) до даље — почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 10. Маја 1883. Бр. 13.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најевића у Новом Саду.

Шетња по Новом Саду.

CXLVII.

Нисмо се ни надали, да ћемо дочекати, да нам у недељу 1. маја, врла браћа Панчевци и мила сестре Панчевкиње у тако лепом броју — преко 300 њих — у походе дођу. Нисмо се надали да ћемо то дочекати, па смо опет дочекали... Јест дочекали смо их, али им нисмо на сусрет изишли, а то је баш оно, чему ће се највећма чудити и радовати новосадски „Ujvidék“, со сајеми чланови пакостњејшаго дому јего! Али Новосађанима не треба замерити: они су били уморни од дочека будапештанских чивутских новинара, којима су летос до Черевића сепаратном лађом на сусрет изишли и који су им се после у својим „Пешти напловима“ и „журналима“ онако лепо захвалили, а и данас им још непрестано захваљују.

Но има момената, који нас Новосађане извињавају, а најважнији је, што су браћа Панчевачка свој долазак тајила, наравно из скромности, али им се ипак не може то одобрити, јер већ другога света ради не ваља, да они нама тако долазе, и да их ми тако дочекујемо. Но сад је већ доцкан и дај боже скору прилику, да се топлије сусретнемо...

Од свију догађаја светских, саја ми највећу бригу задаје „страјк“ будапештанских пекара и кожара, јер велики је то мајер кад немамо кога да нам меси хлеб и кифле и да нам чини кожу за ципеле и рукавице. Још без хлеба би и којекако могли бити, јер има „гефроренеса,“ али како ће тужни без рукавица! Та њихови су кавалери научили бацати рукавице један другом а сад немају ни за себе, а камо ли још да бацају.

Овде дакле ваља помоћи. Сваки са своје стране нека учини по могућности, па ће све бити у ред. Ја сам са своје стране држао за хришћанску своју дужност, да допринесем своју лепту оним, који трпе невољу, те како се баш сада једна млада Новосаткиња налази ради увеселења у Пешти, то сам јој послао неколико кифли и рукавице, јер тога сад тамо људи и не виде, и ради утехе оправих јој то са овим писмом:

Новине нам чудновато трубе,
И доносе гласове нам грубе,
Подигла се већ читава хајка
Због несретног „пекарског „страјка.“
Пекари се побунили — боже!
И „гербери,“ штоно чине коже.
Па ко ће вам сад месити кифле,
Ко ли правит' рукавице, штифле?!
То је мајер волстину прави,
Шта ће с' пити сад у белој кави?
Јер кад нема кифле ни жирафе
Онда као да нема ни кафе!
Па „јаузи“ без финог „гебека“
(Као што вас сад у Пешти чека)
То је богме — ох судбино крута!
Као „фриште фире“ без — адута.
Кава онда не мош' бити слатка,
Него горка, као кад смо — „платка“
Ил зар да вам због леших кожара
Руке буду к'о у опанчара?!
Будапештo имаш доста вица
Али само немаш — рукавица!
Но ја као Новосађан млади,
Пазим шта ми који земљак ради,
Ма где био, да му ништ' не фали,
Да за кућом не чезне, не жали;
Ево кифле да их бар видите,
И изглед им не заборавите;
Рукавице, „шест и три фртала“ (6¾)
Биће за Вас баш као што ваља;
Буду л' кратке, треба их растећи,
Буду л' дуге, ваља их сасећи.
Само да вам не поцрне руке,
Ко' у људи' опанчарске струке.

Јер у Пешти нема тог еспапа
Па ни да га тражи и сам папа!
Због пекарске и кожарске људи
Јер ти су се побунили људи . . .

И тако даље. По овоме примеру дакле ваљало би да се и сви остали владају, те да шиљу прилоге у кифлама и рукавицама страдајућим Бутапештанцима. Рукавице би нарочито ваљало у што већем броју шиљати будапештанским новинарима, јер они кад о нама пишу, а они то чине онако без рукавица. Што се пак хлеба и уопште пецива тиче, то би дотични Панчевци и Кикиндани, у место Чанговима, могли слати то у Будапешту, јер у панчевачком риту међу Чанговима нема пекарског „страјка“, дакле у Будапешти је већа невоља. До сада су многи, који су у Пешти остали „без хлеба“, тешили се тиме, што су могли јести кифле, али шта ће од сада да чине? Па онда и ти кожари! А шта ће сад Пештанци без ципела? По Пешти ће дакле ићи људи бос-и. Премда сам ја и кад није било кожарског „страјка“, кад су ме позвали усред зиме г. 1878. у Пешту за сведока, прошао се још онда по Пешти к'о бос (по трњу). Но кад нема коже, онда неће бити ни кајиша, на шта ће дакле од сад пештански Чивути људима са леђа дерати? Истина, да се „страјк“ кожарски ограничио само на Пешту, али се то ипак и наше коже тиче. Јер кад они тамо у Будапешти немају н. пр. рукавица, онда им ми оданде морамо бацити коју рукавицу.

Али само нека смо живи дрчи, и само дај боже да бирташи не праве „страјк“, а овај кожарски ћемо већ прекожити, хоћу рећи прекужити.

Аб.

Уштипци.

△ У Пешти се побунили пекари и кожари, па обуставили своје послове. То још није тако велико зло, али шта би радили да се побуне државни тужиоци, штајерекзекутори, министри финанције и т. д. те да обуставе своје послове!

* * *

§. Даклем је новинарским дописницима који су Чивути, забранила Русија долазити у Москву о царевом крунисању. — Не помаже то ништа, јер за лагање, изврдање, ружење и исмевање свега што је руско и словенско није нужно бити баш очевидац, него баш на против!

* * *

= Једва једанпут почеше истоваривати камење у дебарски сокак, да га калдрмишу. Тај пас је сокак толико година снабдевао хлебом а ми њега сада каменом при свем том, што пословица каже: ко тебе каменом, ти њега хлебом!

* * *

+ „Пешти напао“ вели: „нећемо ми хрватског патријара да имамо него маћарског.“ — Па добро, како се сложите, само га носите или у Загреб или у Будапешту, а нама дајте српског.

* * *

℣ Православна општина вршачка приложила је на Чангове 20 ф., а православни владика вршачки 10. ф.; то знамо, јер нам јављају новине; али добро би било тако исто да се забележи и јави, колико су дебрецинска општина и печујски владика приложили прекане на пострадале од бујице Вршчане.

ПОДЛИСТАК.

Колера.

У пивари, не далеко од села О.-Б са којом је винска потрошарина скопчана била, седео сам ја са још неколицином присутних гостију. Они се преферанцом, дардом а неки опет шахом забављали, а ја сам их за то време пажљиво мотрио. У тој је кући од најпада владао таки ред, да се сваки дан, баш у исто време нада сам ја тамо био, стока са мошњаком и муципином напаја, које су они у бурадма држали. Дотле је све добро било, ал утрчи наједанпут неко голобрадо момче у путра и рече: „Молим госпо, мени се чини да нас је нека чудновата несрећа постигла“ то рече и одма се брзо натраг врати. По том извешћу остане се гости своје игре и похитасмо сви, заједно са угоститељком напоље у двориште да то страшно појаве видимо.

Када смо се у дворишту нашли, ми имадосмо шта и видити: Сва стока која се састојала од прилике 20-30 комади беле рогате марве и вавда 50 комади свиња и остала сва велика и мала живина играли су и скакали у најбољој мери тамо амо по ваздуху тако, да су богме више њих и о тле се стропоштали. Марвенски урлик одјекивао је са свију страна, кокоши, ћурке, гуске и патке подигли су страшну ларму по дворишту. Једном речи: то је нека непопаатна сцена била.

Овај помет који се у пивари догодио, узнемирио је цело њено становништво. Они се брзо реше: те пошљу по госп. А. марвенског лекара (Kurscmidt). Исти дође одма, те својом благорасуђивошћу све добро промотри па онда рече: „Немојте се господо од овога ни мало страшити, ово је колера“. После тога даде куршмит А. сва врата што су се тамо налазила закључати и оде сам у лекарницу да потребне медецине набави. А ми? — Ми остасмо оћемо нећемо у дворишту закључани.

Куд тад, ни те коже никуд. Ми морадосмо чекати док се куршмид из Лекарнице није натраг повратио који је доста богме доста дуго изостао. Од дугог времена у том нашем заточењу шта смо могли радити? — Ништа. Гледали смо како се стока која је већ од громорног скока у морена била — по целом дворишном простору разтурила. Она нам је сад тако изгледала, као болесник који се у својој болничкој постељи непокретно окреће и чека да му лекар кашику медецине у уста липе.

Док се куршмид у лекарници око медецине забављао, нећу тим доће и господар од пивare који се из Будапеште враћао. Он је к'шио тамо више стотина

* * *

☐ Уреднику „Српства“ суде ради увреде Анђелића у Белој цркви. Ајд' што му ради такве ствари суде у цркви, али зашто у белој?

* * *

Мађарски новинари пишу чланке о кнезу Николи и веле да је он „на путу.“ Верујемо да је њима „на путу“ све, што је српско и црногорско.

* * *

О' Донован Роса је прорачунао, да би за уништење Лондона динамитом требало 200.000 фор. — На то је наша народна-црквена автономија много велелепнија и јача зграда, јер њено рушење много више стаје, него 200.000 ф. (која је сума случајно баш једно-годишњи приход од Даља.)

* * *

И Шпанга дакле признаде, да је убио Мајлата, а протокол о секцији Книћанке још никако да се штампа!

* * *

Кад би се сазвао карловачки сабор, и кад би овај правио нову „Уредбу“ за школе, морао би, према новоме закону, увести у ред наука и мађарски језик. За то валда мађарска влада и неће да допусти сабор!

* * *

Добро је то, што два одбора примају прилоге на преношење Бранкових костију, те сад нама Новосађанима неће нико моћи шта пребацити: бечки одбор држи, да су наши прилози код карловачког, а карловачки мисли да су код бечког одбора.

Аб.

Из збирке песама

једног игумана

IV.

Покладе су; — нека, нека,
Бог их шаље са небеса.

Часни пости, — нека, нека,
Та и нако сит сам меса.

Јесетра је давно сува,
Само чека да се барн;
За доручак намешу се
Маслиначице и хајвари.

Штука мами да се кува,
Па да вири испод рена;
Ако бог да халаси ће
Уловити и ког мрена.

Сом је мастан, — њега мало!
Деверика ј' нешто ућа, —
Ал ни једно није кадро
Да надмаши бела смуђа.

Чикови су тек за расом
(Од тог бива срце жедно),
А манића, рад промене,
Тек да није увек једно.

Јесам ли их све пређо? —
Најлепше ми још'те оста:
Кечига је крупа сјајна
Свију риба, целог поста;

Заслужује чашу вина
А у здравље наше Соке, —
То јест вина најбољега
А чашицу од по оке.

Два Новосађана.

Први. Хвала богу кад смо и то дочекали, да нам браћа Шпичевци у тако лепом броју у госте дођу.

Други. И ја велим, хвала богу кад смо дочекали. (Стармали. Дај боже да их други пут заиста дочекате!)

Аб.

акова белог и црвеног будимског вина, те га пре три дана у напред кући пошље. Када је већ и сам дошао хтеде у путра да уђе, јест ал да врата нису закључана била он би онда лако у путра ушао али кроз закључана врата никако није могао унутра ући. Он се сирома није надао тој несрећи, која се сада у његовој кући задесила и која му је такав помет у кући саставила. Он је викао и лупао дуго, али му све заман, би јер му се нико жив није одазвао. Мораде сирома са у кола упрегнутим коњма чекати, докле се куршмит из лекарнице није натраг повратио и улазак му отвори.

Тек што је господар Н· ушао у дворште имао је шта видити. Неколико волова лежали су на земљи са скрљаном ногом, неки опет са пребијеним роговима а неки су још и од својих другара пробуражени били. Више гусака, патака и ћурака били су од свиња растргнути и т. д.

Ево већ дође и госпа му на сусрет уз пратњу куршмитову. Она му плачући исприча несретни догађај, који се за време његовог одсуства догодио. Господар Н. О. посматра целу ствар озбиљно и када је већ колери у траг ушао; он заштта слуге где су дели оно вино, што је пре неколико дана кући послао. Они му одговоре; да су га под шупу сместили. Е па то је добро. „ Ви сте дакле у место мошњика и муџи пива стоку са тим скупим будимским вином напојили. Ту ми штету морате из ваше наднице платити. Донесите сада мени и осталима гостима по једну чашу доброг вина за награду. — Мени што сам морао на улици толико дуго чекати, а овим опет што су у затвору морали чекати. После се окрене куршмиту и рече му: Господине та видите, да се у мом дворишту није никаква колера појавила него су целу стоку са јаким будимским вином опили. Видићете да ће до сутра ујутру опет све свестне бити. Ви ниште више пред мојим очима марвени лекар, него дипломирани магарац.

Превео **С. Ј. Кикинђанин.**

ОВАКО ЈЕ БИВАЛО МНОГО ПУТА.

(А што је год било, може опет да буде):

I.

Миш, већ пресит мрака
Тражно сунчев зрачак;
На једаред за њим
Залети се мачак.

II.

„Цију, цију, цију —
Где је моја мати!“
— Онај ти је мати,
Који те ухвати.

III.

Сад се мачак игра
С мишем на тенане,
А публика гледи
Свак са своје стране.

IV.

Време, згода и прилика
Има свог хесапа, —
Наједаред миш утече
Из мачкових шапа.

А мачак се скуњи,
Жалосно запишта:
„Где си био, — нигде;
Шта с' радио — ништа!“

Ђука. Јеси л' чуо да је карловачки кафеџија Корифаји отишао из Карловаца.

Шука. Па то ће бити с тога, што сад српски народни сабор хоће да премести у Будапешту.

Ђука. Баш су несретни ти Осечани!

Шука. А зашто?

Ђука. Та имају много да трпе од попла —

Шука. О д п о п-Лазе?

Ђука. Од поплаве хтео сам рећи.

Ђука. Каква би каденција најбоље доликовала на име Ш п а н г а“?

Шука. Ш т р а н г а.

Ђука. Неће га ни мимоићи.

Ђука. Која врста тона влада у Осеку при појању у цркви за певницом, Moll или Dur?

Шука. Ја мислим дур.

Ђука. Од куд знаш?

Шука. И опет ти велим д у р, и то ц а н - д у р.

Ђука. Реци ти то мени простије, да те разумем.

Шука. П р о с т и ј е већ не може бити, него што је поп Лаза наместио за певницу некога п а н д у р а у кабаници, те је и на ускрс појао, а и иначе и то ни на један од познатих 8 гласова, него мора бити по пандурском гласу 25-ом.

Ђука. А зар ти нисн отишао у Москву на крунисање?

Шука. Како бих ја ишао тамо, кад имам жену и ситну дечицу, па се морам чувати.

Аб.

Досетке наивности и друго из дечијег света.

(продужење)

Наша мала Нелка (тако се она сама назвала у мето Ленка) чула је више пута да је Април месец променљив. Било је при крају месеца Марта ове године једнога дана чудно време, час сунце час снег час киша, па онда опет сунце, и све тако наизменце. Нелка је то посматрала, па онда једаред рече: „Јели, мати, на небу мора бити да је већ април.“

Наша је Нелка болешљива и доктор јој је пре писао неку горку медицину, коју дуже времена да узима. Она је послушно дете, узима медицину, али види се да то нерадо чини.

Пре месец дана дође отац Нелкин кући врло снужден и уморан. Запитасмо га: шта му је? Он нам рече, да је добио глас, да је наш дични Милетић опасно болестан. На то се ми сви снебесмо и уздишући погледасмо на слику његову, која у соби виси. Дуго смо ћутали, — док наша Нелка не прекину ћутање. Рече: Ја би г. Милетићу радо послала моју медицину — само да је бар мало слађа.

Још нешто од наше Нелке. Кад сам се једаред спремао у С. на вашар, запита ме Нелка, шта ћу јој донети? Незнам од куда ми паде на памет те јој рекох: донећу ти једну лепу преслицу да предеш. Нелка ме прекорно рамена погледа и прогунђа прекорним гласом: „Зар сам ја мачка, да предем!“

Мати је дала деци сваком по једну јабуку. Најмања јабука паде у део Драгиши. Остала браћа малко су му прекосила, што је њихова јабука већа, а његова најмања. Драгиша се није љутио, само је ћутао и своју јабуку стрпао у џеп. Кад су већ сви остали јабуке појели, онда се тек Драгиша поче смешкати, — извади из џепа своју јабуку, стаде је у руци окретати и запита: „чија је сад јабука највећа?

Отац се шетао са истим Драгишом. Прошли су поред штампарије а кроз прозор се видело како слагачи свој посао раде.

— Шта раде ови дечаци? Запита Драгиша.

Отац му одговори: о н и с л а ж у ; и поче их хвалити како су то добри и вредни дечаци.

Д р а г и ш а. Ја незнам како је то, — ти њих хвалиш! а ја кад што с л а ж е м онда ме псујеш.

Мала Маца била је у гостима на неколико дана. У вече је мету у кревет и покрију је дуњом; (она до онда није ни знала, да се људи и дуњом или перином покривају, јер код њене куће за покривање само се јорган употребљује). Она наскоро поче плакати. Кад су је запитали за што плаче, она је молила само да скину дуњу са ње. „А зар ти не воли да се дуњом покриваш?“ — Не! — „А зашто?“ Не могу да је трпим, — све мислим да ће дуња ми се под њом ноге угушити.

Пролетња.

Цвиче зиме, вејавице
Више бити неће
Где је до сад снега било
Сад избија цвеће.

Сва природа из мртвила
По мало се креће,
Зеленило из сна буди
Траву и дрвеће.

Пријатељно благо сунце
Већ по небу шеће
На и ласта не оклева
Већ к нама долеће.

*

Куд погледиш, з е л е н и с е
Свуд је з е л е н сама
Ал ће за то и да буде
З е л е н и х песама . . .

Лука

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ

ДОВРО ЈЕ ЈОЦКО ОДГОВОРИО.

Мати. Већ је осам сати, Јоцко, — треба да идеш спавати. Ето видиш и пилићи већ иду да спавају.

Јоцко. Јест, ал и њихова мајка иде с њима. А ти мене шиљеш да спавам, а већ си се обукла да идеш на пијацу у шетњу.

(„Р-к.“)

Златне речи

Мога покојног чика Васе.

Ако хоћеш да будеш богат, прво и прво гледај да се отресеш сиротиње. Јер сиротиња је највећа сметња богатству.

Људи кажу један другоме: „Помоз Бог!“ (Оно што би требало сами да учине, то остављају Богу!).

Ако хоћеш да узмеш удовицу, узми је док је још девојка.

Кад би кредитори имали 40-50 процената стрпљења, много би мање бриге и главобоље било на свету.

Нешто сам приметио за моји 57 година, кад сам год читао новине па сам уз то случајно кивуо, пико ми никад није рекао: „истина је!“ (као што се иначе обично говори, кад ко кине, а не чита новине).

Жене у мудрости ретко кад погоде праву меру. Него или су мало, или и сувише мухре, — (а не знаш које је горе).

Кад се две жене сложе, — знај за цело да ће ма ко страдати.

Жуљеви.

Вутошки берберин Лазика дође Г. Н. да сече жуљеве. Вешта рука извршила је операцију non plus ultra — при сечењу рекне Лазика: е мој господине немате ви ни полак жуљева као ја — па онда су ваши мали ал моји су тужан големи.

„За бога — па како можете ићи?“

„Е лепо, отговори Лазика“

„Па колико имате?“

Ево колко — први рест од лањске порције; други четврта рата у ворпус, трећи је преклањски рачун код трговца Ј. Четврти је празан амбар, пети је празан подрум, шести је ђаво плаћање од стране моји муштерија, Седми је земља у води, осми је много деце, а девети зла жена — па ти сви жуљеви и жегу и пеку — да све потиљак пуца.

Господин Н. слатко се смејао, а Лазика јако намигну на његови девет жуљева — што му неможе нико веровати — ко га познаје, —

Секунд

Из богословије.

Професс. Знаш ли ти колико има у Фрушкој Гори српских православних манастира?

Ђак. Дванаест.

Проф. Добро! — А би ли ми их могао набројати све редом?

Ђак. Би.

Проф. Па де да чујем.

Ђак. Један, два, три, четири, пет, шест, седам, осам, девет, десет, једанаест, дванаест.

Загонетке и решења.

1.

Које је најбољи бркомаз? —

— Масно печење, кад њиме о масти ш брк.

2.

У чему је осечки поп Лаза једнак са руским нихилистама?

— Обоје издају тајне циркуларе.

3.

А каква је разлика међу њима? —

— Руске нахилисте су интелигентни људи.

4.

Каква је разлика између новооснованог „аустријског помоћног друштва за Босну и Херцеговину“ и Језуита? —

— Није никаква.

5.

У чему су једнаки г. Емилијан Радић и клепетуша?

— Г. Емилијан Радић својим брошурама, а клепетуша својим клатном — обоје сами себе туку.

6.

У чему су једнаки земунски Јанаћ и неки поп Никола?

— Обоје су способни за брашнару.

7.

Каква је разлика између сентомашких пекара и српских списатеља?

— Посао сентомашких пекара једу Сентомашани, а посао српских списатеља једу — Мољци.

8.

Каква је разлика између Чивута и Срба Новосађана?

— Чивути нису дочекали Месију а Срби Новосађани нису дочекали Панчевце.

Аб.

Мало шале.

Скупио С. Ј. Кикинђанин.

— **(И Бог мора порез да плати.)** Некој госпи, која је из Белгије долазила, при прегледу на пруској граници, нађу у њеној путничкој торби мали златан крстић са Христомраспетим. „За то се“ рече граничарски чиновник, мора платити три сребрна гроша за прелазни порез“.

„Шта наопако,“ повиче госпа, „зар и Бог мора порез да плати кад у Пруску оће да ступи.

(Добро извешћен.) Солгабиров пандур: „Море Јохане шта је тај безобразник, што се мојој заповест ти противи.“ „Шта је он? одговори пандур. Свашта господине али најрадије „ваљушака са киселим купусом“. „Глупаче,“ писам те питао шта једе но каквог је занимања. „Е господине то ни ја незнам“ одговори пандур.

— **(Лак рачун)** Гост, крчмару. Море крчмару, како поступаш са оним који није, па после није у стању да ти плати за оно што је попио? „Томе правим лак рачун“ одговори крчмар. „За огрлицу на га све тумбе напоље искотурам.“ Гост се на то промислили на рече: па де направи и мени такав рачун, јер ти ни ја немам одакле платити.

— **(Природопис.)** Професор неки показивао је својим ђацима костур од магарца. Господо моја, ми смо последњи пут о псету говорили; сада вас молим да обратите пажњу на „магарца“ кога пред вама имате.

(Неспоразум.) Неки богаташ спавао је са својим слугом заједно у једној соби. Једном дође слуга касније него госа му кући. Господар се био већ дубоком сану одао. Обојица су истога дана дубоко у стаклад завиривали, па се боме и прилично накресали, те су једва чекали да се до стана довуку и да се у постељу баце. Слуга, који је баш добро накресан био, спусти се онако пијан, у постељу где му је госа лежао и то тако да му је глава код госини ногу била; а госина опет код његови ногу. После неколико часова пресе се господар и викне: Милане! овде имаде неког код мене на постељи. — Има боме и код мене некога, рече Милан. — Шта је то опет до сто ђавола? избаци тог ниткова напоље, продере се господар. Милан онако бунован, зграби свог садруга, који је на постељи са њиме лежао, те хип с њиме доле са постеље. Господар се тек онда сетио, да је то неки помет био, кад је осетио да на земљи лежи.

— **(Није то никад радио.)** Купац (продавцу) Но баш сте ме усрећили са вашим чизмама, што сте ми пре неколико дана за 254 фор. продали. Продавалац. Ја мислим такође је коња ретко и нађи, особито кад га човек узјаши, та онда лети, као анђелас. Купац. Јест, јест, али ја одма други дан уседох на њега и хтедох се мало проћи; баш када сам био на сред пијаце, а он посрне и паде и одма на истом месту пукне. Продавалац. Е Бога ми то је чудо, видите код мене није то никад радио.

Нова метода лечења.

Лаћман В. у К. . . . . разболео се је данпут на дозво доктора. Овај му рече: Ти си се Васо прехладио; мораш три прса Моловим француздравањем.

„Е, ал од куда ми“?

„Послаћу ти ја једно стакло,“ па оде кући те му пошље.

Кад је сутрадан к њему дошао:

„Но како је?

„Е, какво је то стакло, ено се разбило.“

„А како да се разбије?

„Ја почео њиме рибати прса а оно оде на сто комада“, ал прво сам ону ракију из њега попио, да не оде у штету.

Гиган.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

И тако даље.

(Не мора се све написати, што је тако јасно, да ти се и само каже)

Миросав Хајдман (коренити Хрват) напио се негде као ћурак, па идући кући опази свећу и сирне у гостионицу, где су при чаши вина седили сами Срби. Чим је ушао унутра а он рече: „Ово је Ву-ву-ву- ковар а није Бе-бе-бе-оград, — враг га дал, — ако ту има који Србин, нека се таки сели у Србију!“ На то два госта устадоше мирно, ухватише Миросава за јаку, и . . . . тако даље.

Чика Коста имао је своју кућицу и по сеоске земље. Али његова кћи ода се на моду; — моди треба новаца, а новаца се може наћи у Чивута. Чика Коста и узајми од Чивутина 100 фр: — после три месеци потпише меницу на 150 фр. после шест месеци потпише меницу на 300 фр. Менице су свака три месеца бивале све крупније. А после девет година дана . . . . . и тако даље.

Један владалац дао се завести лепим лагањем својих нових министара. Све пође натрашке. Народ поче да гуњда. Министри запушише владаоцу уши памуком. Народ се ускомеша, — министри се заклоните за владаочева леђа и шапташу му: „Не слушај нико само нас!“ — Народ се узруја . . . . . и тако даље.

Једном безазленом попи шиљали „Турски Мерод“, — а он рече. „Нека, бар имам новине у кући, а не морам за њих ништа плаћати — ја и тако не видим добро да читам, нека бар што читају моја деца!“

Знате шта је ново!

Неки шаљивчина састане се случајно са једним дописником неких новина те му рече, знате господине шта је ново и шта се данас догодило.“

Дописник, а шта? те навади „Notes“ да прибележи.

Е, данас је прешла жељезница преко једног човека.

Дописник: на како се то догодило?

Тај је човек баш био доле под Ћупријом кад је жељезница прешла преко Ћуприје, одерати му шаљивчина. —

Из бирцуза.

Јова: Браца Арсене молим вас чашу пива, јако сам ожедњо само нека је фришко. —

Браца Арсен (бирцар): Извините! Сад сам баш начео вашем „сунђеру“ ватарошу, фришко је. —

Јова: Ао, баш је то пиво много боље од како је дошо тај пивар из Прага. —

Браца Арсен: Каквог Прага? Зар нисте чули да је из Пемске дошо . . . . .

Клопош.

На пошти.

Поштар. Куд треба овај завежљај да иде?

Војник. Мојој кући.

Поштар. Добро, — ал где је адреса?

Војник. Не треба никакве атресе; моја мама већ познаје мараму.

Новије књиге.

Послане уредништву на приказ.

Шала и Сатира. од Абуказема. Свеска IV. Издање књижаре Луке Јоцића и друга у Н. Саду 1883. Цена 40 н.

Српство Пјесме Филипа Ј. Ковачевића. У Бечу. Пишчевом накладом. Штампарија Фридр. Јаспера 1883.

Sagen und Märchen der Südslaven von Dr. F. Krauss. Leipzig, Verlag von Wilchelm Friedrich. 1883.

ДЕЛА
БУРЕ ЈАКШИЋА

Штампана је и VI књига, у којој су приповетке: Чича Тима, Рускиња, Крвосесчка Механа — и разаслане су уписницима.

Ова је књига већа од свију досадашњих. Има 19 ситно штампаних табака. Цена јој је као и осталима само динар и по.

Сва претплата нека се шаље књижарници Велимира Валожића у Београду. Читаоци из унутрашњости могу добавити књигу доплатом (per Nachnahme).

Штампа се и VII књига и скоро ће бити готова. У њој ће бити слика песникова с биографијом и литерарном студијом о раду његову и приповетке Чобанче (с продужењем из посмртног рукописа), Ранењеник и Капетанов гроб. — За овом ће књигом на брзо изаћи VIII, IX и X књига, у којима ће бити драме песникове; и тиме ће се завршити потпуно издање дела Јакшићевих.

Од I и II књиге има још врло мало егземплара.

---

*-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

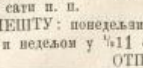

почињући Марта наредбе.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 20. Маја 1883. Бр. 14.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕВАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Стари клеветник.

Иде лија, — цуња, шуња,
Пренемаже с' и превија,
Амо с' шуња, тамо цуња,
Док једаред не долија.

Пузи гуја, језик плази,
Околину трује свежу,
Ваздух трује, а јед бљује,
Док јој једном реп одрежу.

Иде лажа кратким ногам'
Лаже брзо, лаже читко,
Лаже дуго док не викну:
Стој, у лажи дно је плитко!

Па и онај „Турски Мародˮ
Онај подли плаћеи Муја,
Није ни он ништа друго
Него лија, лажа, гуја.

Плаћали га да нас трује,
Па да с' болна браћа свађе,
А које је служит' поч'о
Сад се сами од њег' гађе.

Муја мути, лија с' шуња,
Лажа лаже, гуја сиче, —
„Пештанскиˮ му „Лојиˮ већ виче:
„Пи!“ матори клеветниче!“

Прогледајте наши сленци,
Чуј заведен свештениче, —
„Лојиˮ „Туркосуˮ на глас виче:
„Пи“! матори клеветниче!“

То ј' из Пеште „Туркосˮ мор'о
Чут' и читат' ових дана,
Ако ј' им'о још'те маске
Сад је и та већ здерана.

И не може подлац бити
Све до краја ником мио, —
— Та и Јуда Искаријотски
На покон се — обесио.

Бамбус.

Шетња по Новом Саду.

CXLVIII.

Министар Тиса нема дакле ништа против нашег црквено-народног сабора, него (као што је одговорио депутацији) само то, да се сабор сада не сазива, даље да се из црквеног фонда не издају дневнице, да се не дира у Анђелића, да се наша црква не развија самостално, као до сада, и (ово није рекао само помислио) да идемо с нашим жељама до сто ђавола! Па кад нема никакве друге сметње од стране г. министра, онда можемо бити утешени и радовати се, да ће сабор скорим почети да ради своје послове на радост и задовољство Тисино и свију осталих Чангова, који су дошли и који ће још доћи.

Најгласније је у одговору Тисином, што он депутацији одговара, да нема ништа против сабора, до између осталих гореспоменутих примедаба још и то, да се сабор сада не сазива. Против несазваног дакле сабора нема г. Тиса ништа против.

Из овога следује, да сабор и ако се сазове мораће бити тамо на зиму, као што је и до сада бивао. Од сада канда и неће бити више никада благовештенског, преображенског, спасовског и т. д. сабора, него ћемо имати сабор „свети Лука снег захука“, сабор „свети Мрата снег за врата“, сабор „Ђураве Анђелије“ и т. д. Ја сам често о томе премишљао, за што та

господа радије сазивају сабор зими, него лети и рекао бих, да је то из оних разлога:

1. Познато је из физике да зима стеже, а врућина шири, пошто се пак на сабору ради о нашој автономији, то они хоће да је она стегнута, а не да се још већма шири.

2. Зими се почиње нова година, те кад као лане сабор уђе у другу годину, онда се може узети, да је сабор трајао две године, као н. пр. што је и лањски изборни сабор трајао, јер га је било г. 1881. и 1882. и то све до јованске мећаве, часних верига и наименована Германова. А помислите само, како је либерална и милостива она влада, која нас пусти да ми две године већамо о своме спасоносноме раду и развијању!

3. Зими се није руски чај, па посланици пијући тог руског пића, по асоцијацији идеја имају прилике да се сећају својих добротвора и пријатеља Руса, који их са тако добрим и благотворним пићем и са тако умиљатим докторима московске духовне академије свабдевају.

4. Зими падају три јерарха, па ето и при лањском избору пала су два јерарха, а пар би и трећи, да смо га и ми изабрали, па би министри онда наименовали четвртог.

5. У зиму је и св. Сава, те он онда преко министра београдског Стојана раздаје заслужним „за просвету и књижевност“ људима своје ордене. Само би добро било, да исти г. Стојан узме у своју „Библиографију“ и дела оних људи, којима је ордене св. Саве поделио, јер до сада их не видимо.

6 Зими нема ћуприје између Новог Сада и Карловаца, те посланици не могу да добијају „Заставу“ и тако онда раде самостално, без утицаја омладине.

7. Зими има на Дунаву доста леда, те се за дотичне банкете може шампањер по вољи хладити и своје поштоваоце грејати.

8. У зиму пада и св. Никола, који је некад на сабору ћушно Арију, па добро би било да се и сада нађе који св. Никола, да ишћуша неке аријеве, што нам их министри свијају, и хоће дами по њима играмо.

9 Зими су краћи дани, а дуже ноћи, те су онда и седнице краће, а спавање траје дуже, а познато је да људи кад спавају не греше, те тако ће закључци саборски испасти безгрешнији; а оне владике, што и у седници спавају, најмање ће по томе бити криви, ако се пак и штогод погреше у закључке увуче.

10. Зими се мора ложити, те се и мандат може лакше по-ложити, а и сам сабор се на брзу руку може од-ложити.

По томе је дакле сасвим умесно, што се сабор не сазива онда, кад ми хоћемо, т. ј. лети, него се о бећава онда, кад Тиса (к'о бајаги) хоће, дакле зими.

На тако смрзнутом конгресу, смрзнуће се и слобода речи, а изјављене жеље народне смрзле су се одавно под притиском будимпештанске атмосфере и то на хладноћи од толико и толико степена — канаљерских!

Аб.

ПОДЛИСТАК.

Накађанија на вашару.

Хумореска.

Било је то године 187.* У Кикинди беше вашар Дан је био леп, какав се да само замислити. Сунце је жарко грејало земљу и всја жаже на земљи сут, а тих поветарац је разблаживао топлоту сунчеву тако, да се човек најболе осећао.

Но, оваког вашара не памтим, рећиће г. Пера Верић своме скриби, који се баш спремао да иде на вашар.

Јест' доиста је леп. Та обично пада киша о нашем вашару а данас такав је дан да се може рећи да је данашњи вашар изнимак од других вашара. Вала да ни чича Жива га није лепшег запамтио.

Знате шта Јоцо — тако је било име том младићу, писару — останите још мало на ћемо ићи заједно, и онако ја сам идем; сад ћу ја упрегнути коње на ћемо се кренути. Ви ми још можете бити на помоћи.

С драге воље, рекне Јоца, барем нећу ићи пешке. Изводите само рецте, какву вам услугу могу учинити.

Та врло малу. Ето видите терам ову краву на вашар да ју продам па док ја кућне тражим дотле да Ви мало причувате кола и краву.

Шта вар и краву хоћете да продајете, па и коње сте отерали.

Та знате сувише је бесан, а слушкиња је још бешња на неће да ју музе, јер вели баца се на се боји да ју јој како год не направи од носа лепињу или да је упозна колико има папака. И тако г. Верић упреге коње на хајд' на вашар. . . .

Силна кола зврјала су ода сваку страна, пила су на вашар; једва могоше г. Верић и г. Јоца проћи.

И тако после напора и муке дођоше на вашар.

Г. Верић оде да тражи кућне а Јоца остане код кола да краву продаје ако би који купац дошао; сад би Јоца отишао, е ал' је дао реч да хоће, а друго, није рад да увреди г. Верића.

Кућци долазили силни, ту су се ценкали и погађали али никако да се погоде, увек дају мање бар са 5 фор. Јоца би драге воље попустио али несме. Дао би он и са 10 ф. јефтиније само да се опрости несносног седења, он би да се прође, та зато је баш и дошао на вашар.

Г. Верић тражећи кућце оде да види слугу, који је отерао коње, да види јели их продао. Мислећи да ће боље бити да коње сам продаје рекне слуги: „Мишо! (тако је било име слузи) иди ти код кола, па гледај да продаш краву, попусти још два форинта, те ослободи г. Јоцу нек се мало прође кроз вашар.

Али господару ја незнам где су кола и крава рече Миша својим неуглађено грубим гласом.

Е на сад ћу ти ја показати кад не знаш. Слушај! Ићићеш овим сокаком управо, па кад дођеш до

Уштипци.

§. Види е, да министар Тиса не цени много Анђелића, кад не трпи ни да се разговара о њему на сабору.

* * *

= „Фрушка гора“ приповеда, како је митровачка полиција неправедно оглобила касапина Перу, те жалећи га, навађа, да он „сваку крајцару крваво зарађује.“ — А који касапин не зарађује своју крајцару крваво?

* * *

\+ Боже мој, ако сабор (и оно све друго) заиста пренесу у Будимпешту, да ли ће се купити прилози за пренос костију наше автономије у Будимпешту?

* * *

□ Препштампава се у Панчеву весело позорје „Београд некад и сад.“ Ејмој Стеријо, да си сад жив, па да напишеш и жалосно позорје о тој теми!

* * *

⊙ „Немзет“ каже за Чангове, да ће они онај народ, међу који су га населили, усисати у себе. Глад до душе може много што шта да учини, али за што нису они усисали у себе онај народ у Буковини, него морају одавде да беже?

* * *

□ Да је Шекспир жив, можда би сад уместо „Ромеа и Јулије“ написао „Тису и српску автономију,“ кад би хтео да испакне најлепше љубави.

* * *

□ У Пешти се побунили пекари, па повише дигле читаву ларму, чак је и полиција имала посла; а наши новосадски пекари, односно њихови шегрти па пијаци, буне се и туку сваки дан, па нити новине доносе о томе уводне чланке, нити се полиција у то меша!

* * *

△ И табаци су се („гербери“) у Пешти побунили, т. ј. обуставили свој посао. Но добро би било да се и табаци артије у Будимпешти уједуне, те да више не дају, да се на њима штампају новине.

* * *

§. Некакав бечки лист „Illustrirte Blätter für Stadt und Land“ позива у свима новинама „госпођу и господе“ који желе тај лист бесплатно добивати да само пошљу свој адрес. — Ово мирише јако на „Турски народ.“

* * *

= У Београду су онамад људи и деца трчали за једним напредњаком, амалом, и гледали га као на неко чудо. (Узрок је што истн напредњак још нема ни ордена белог орла, ни св. Саве.)

* * *

⊙ Тиса рече депутацији, да је он за сабор, али је против дијете. На опет видимо, да се дијета у (Пешти) држи, а сабора нема.

* * *

1½ Неби шкодило, кад би и ова силна киша и туча учинила „страјк,“ као пештански пекари, те обуставили своју радњу. Аб.

оних пиљарица што паприку продају, савићеш на десну страну а за тим иди управо док не смотриш г. Јоцу! Знаш сад?!

Знам, та како неби ја знао, та само нека ми се једаред покаже одма ћу га наћи рекне Миша свечаним гласом. Е видиш ти госпор-Јоце он би хтео да се шета, како да није а ја да чувам краву, није него још шта, то чинити нећу а ко би онда пшао да попије коју чашу вина, зар да овај вашар прође а да ја небудем на вес'о. Та лако је г. Јоци тамо у канцеларији писати, тамо у хладу, нек види како је кад мало пече сунце и онако та наша господа неверују нама.

Идем ја да коју чашицу спустим, те онда да краву продајем; ја сам чуо да кад човек коју чашицу вина попије онда боље говори, но премда ја ни овако нисам оскудан у говору а тек кад се мало подпијем, е онда иде ко из штампе — говорио је Миша пола на глас.

Но шта гунђаш што не идеш већ једаред! грмио је г. Вераћ.

Та, говорим господару то што сте ми ви казали: „Иди управо, па кад до пиљарица што паприку продају дођеш треба да на десну страну савијеш.

Ето видте да знам.

Знам, знам само иди!

Идем, идем, само што ја нећу савити код оних пиљарица на десно него на лево, на десно су праве а на лево бирцузи.

Што Миша рече то и учини, оде управо у крчму.

Када се ту њи двоје разговарали дошуњао се неки висок, крупан човек око својих 30 година и чуо је сав разговор. Чуо је он и шта је Миша тихо говорио на рече: е на добро, кад ти нећеш идем ја и — оде управо колма. Добар дан господине Јоцо! Добар дан рече овај зачуђено, кад је видео да га овај познаје. Које добро? запита га г. Јоца. Та, је'л ово крава г. Вераћа? Јесте.

О како је лепа, није чудо што је тако хвали, та њезда јој нема пара у целом вашару. Погодићемо се као што видим.

Пошто Вам даје запита г. Јоца.

За 90 ф.

Шта? а он мени рече да је за 80 ф. дам, е па лепо 10 ф. више примети Јоца.

Дакле за 80 ф. не онда ћу се с њим џенкати док ми не попусти, него дед' да се ја пожурим треба ми и друго шта да назарим а дан је тако кратак. Одреши краву и одведе је.

Но фала Богу рекне Јоца, бар сам се краве опростио, сад барем да дође слуга код кола па да се пређем мало.

Мало време за тим постојало. Ал ето ти Мише из бирцуза тотално убрађен.

Помоћ у нужди.

Бађ Јова натоварн мало раже на своја трошна кола, а још горе раге, па хајд у оближњу варош да прода ту рану и да плати дерву порцију: а морао је сиромах бађ Јова тако чинити, кад му је сваки час егзекуција за вратом. —

Коњи мршави, ил да речем празни и гладни, а и како не кад на њихов рачун због силних дажија нестаде зоби баш ни мало. —

Путеви злочастини, још од Адамова доба нису оправљани; а сваке године у прорачуну велике се своте на ту цел прогутају, кишица пала, па начинила мале глибове, за добре коње ни по јада, ал' шта ће бађ Јова са његовим мачкама. Он тера, тера, па тера, ал' најдарад холт! па западне. Види бађ Јова да је зло. Ће с коња пусти да се мачкови издувају, небил прибрали што више снаге. Подупро бађ' Јова десним раменом левчу, па гура напред, а у левој руци канџија те полива мачкове, но све бадава — ни макнути.

Види бађ Јова, да се сам помоћи неможе, јер ни његова, ни његових хатова снага недопире, да се из глиба извуку. Стој, дрежди док се непојави који избавитељ.

Дуго је бађ Јова ту чекао, па ни с које стране да се кажу каква кола.—Али гле, у један мах указаше се два џандара. Бађ Јова одахну, „Хвала Богу, ево помоћи!“

Џандари се упутише правце до бађ Јовиних кола, прегледаше, шта се у колима налази, па се отиснуше даље.

Кад се бађ Јова виде на новој невољи, и он претера лукавством, па одмах иза џандарски леђа у уво им повиче: „Живио Ипитоције, а по. . . ли сви Чивути.“.

Џандари су баш тада добили налог, да строго пазе на народни покрет због Чивута; с тога се џандари окрену ко на дроту, па ти мог Јову у име закона потераше у затвор.

Бађ Јова пође вољно; али ће се једном џандар досетити на рече: „Чекај пајташ, ни несмемо кола и коње овде оставити, може их коков отерати, па ето нама белаја.“

„Де биз ништен,“ рече други, право кажеш; па се продера на Јову: „држи уздице. Јова привати уздице, џандари пушке с рамена viribus unitis упре у левче, Јова махну канџијом, и гуши и мацко повукоше, те кола из глиба искочише. Хвала Богу рече Јова.

„Терај напред“ повикаше џандари, а Јова сео у кола па тера напред, а џандари озбиљно опколише кола, па терају Јову у варошку кућу.

Види свет да џандари терају човека, па се скупио листом мисли бог зна какав је то злочинац.

Кола уђоше у варошку кућу и Јова се мора сићи с кола па га џандари терају пред капетана.

Капетан строг човек, ставно се у озбиљан положај; па громогласно упита Јову: „Шта си скривио несретниче! Јова се свебина па ће тад рећи:

„Радите самном шта желите, ја сам учинио криво, ал' у нужди благородни господине! Запала ми кола на сред друма. Паранп слаби на немогу да извуку. Нема живе душе да ми помогне, већ сам очајавао, у то

А господ. Јоцо ди је крава? поче Миша муцати.

Шта наопако та ти си пијан?

Е пијан врага, та то се вама само чини; ја сам весео, него ди је крава?

Одвео је неки кушац г. Верићу да се тамо с њим удешава јер ми рече да је неће оставити него да је мора купити пошто по то.

Е добро, добро, сад можете и ви да се шпацирате ја ћу бити код кола.

Баш ти хвала, Мишо, ти си ме избавио од ове жеге и крављe монотоне музике ево ти на вино.

Фала фа-фала госпор. Јоцо, ја ћу вам повац упо требити баш по вашој вољи.

Јоца оде.

А наш Миша легне на кола да се мало одмори. Г. Верић већ је омразно код коња седећи и рекне: Да ми је наћи каквог човека да их дам да мало причува, док ја одем да видим шта је с кравом.“

То баш нико не чујаше.

Већ то зачу наш непознати и рекне: Ја ћу г. Верићу.

А ко си ти да ја тебн могу поверити коње? Ја сам, ја сам, та знате ја чувам било краве, било коње било ма шта докле газда, чије је, има друга каква посла па ми се на вино да. Сад сам баш ја чувао краву једну, па тако ја заслужујем о вашару повоаца.

Е па добро чувај ове коње за мркова ништи 230 ф. а за рђушу 190 ф. Сад ћу ја одма доћи.

И тако оде управо колма а наш Миша спава.

Сав се је пренеразно кад га је видео пијана а још где спава а краве нема, стане Мишу дримусати: Море Мишо где је крава.

Миша почне трти очи и рекне у бунилу свом: Па зар није ту.

Шта зар се тако чува крава, повикне г. Верић?

Да, јест одвео је неки трговац Вама да се тамо с Вама погађа, рекне Миша.

Није било код мене никакав трговац, него ћеш запамтити овај вашар, што си давао кад знаш како је на вашару?

Та знате господару писам је ја дао рече уплашено Миша већ г. Јоца?

Дакле он је дао само да је се пре опрости, а где је он?

Ено га тамо код комендије, сад ћу га одма дознати.

Јоца дође, а г. Верић стане га мерити и рекне: Коме сте краву дали? Та трговцу с којим сте се ви погађали и кога сте послали да вам доведе краву.

Није него још што; незнам ја ни за каквог трговца, него дед' реците ми како је изгледао па да што пре ућемо у траг том зликовцу.

Кад му Јоца описа човека, онда тек види г. Ве-

иду ова два џандара, надвирише се над кола, па одоше даље ни мукајет мојој невољи. Мене тад даба подбоде изнутра на освету, па повичем: „живио Ишпоције а по . . . ли Чивути! На то се одмах џандари склепташе, па ме сто дотераше.

Капетан се у себи насмејао, ал баћ Јови строго наложи, да се у будуће добро узме на ум, те да тако обилне шале не збија; јер ће имати места у бувари, а кеса ће му празнија бити, ако т. ј. може празнија бити.

Н. Б.

Мудре изреке

једног нероучитеља којима он зачињава своја предавања.

I. КОЛО.

Ви'ш Ане, посадила се ко свекрва у шпараге па тороче.

Та ваша скамија много бунца.

Менажерије препарандске.—Ала вас је Господ Бог ошкубуо, да неможе бити већма. Ћутите ви дрвени филозофу.

Треба вас на кубик; ниште ви за препарандију.

Треба вама господиће мало Богојавленске водице.

Треба вама пруће али педагошке проје.

Докле ћете већ торокати госпођице!

Нарастили му зуби од по хвата, па неможе да тороче.

Уфирцала усне па ћути и вежба се у лођици.

Ова гледа на вас, како се ви клибите, па и она на вас.

Засукала се па вуци. Кад ја кажем госпођице да мусите, онда се морате окретати као варјача у лопцу.

Да продобује његову мудрост, из своје претролеумске главе. Ја ћу вас по њокалици —

Плеснини мозгови. Док вам скинем ујар с главе онда ћете бити слободни.

Кочијашу марш на поље!

О, како су оне рођене и слатке. Ја ћу вама дати кр;пину сриу госпођице, па ће те се запушити.

рић шта је урадио сад тек позна у трговцу оног човека коме је дао коње на сачување, те рекне Јоци да остане под кола а он и Миша оду коњма Кад су отишли а коња ни од корова. Сад сам награбусио ни краве ни коња.

Пита људе да ли знају шта о томе, нико незна ни речице него су га видили кад је отишао вељи идем да напојим коње, јер су почели баш хркати. А Миша ће на то г. Верићу: А што сте давали господару кад га непознајете, та знате како је на вашару.

Ти хоћеш још и да ме једиш, а да знаш како ми је неби ни речцу прословио.

500 ф. ме коштa данашњи вашар хеј наопако. Иди брже трчи јави полицији да потраже тога хуљу. Миша оде и јави. Целог тог дана тражише га али га не нађоше, мислим да су га сутрадан ухватили али ни краве ни коња није имао. Тога дана заверно се г. Верић да никад ништа на вашару неће продавати.

Иже Мисљетовић.

Та тек уме да копаби шаумролне.

Пришел јесте јако за лотру незаин.

Посадио се канда си га са вилама на воз бацио.

Један сазидателни слушатељ.

Ћира. Сећаш ли се ти оног подпапучара, кога је жена сатерала под стол, а он вичe: „Ја сам господар у мојој кући, могу даклем, ако ми је воља, седити и под столом.“

Спира. Сећам га се врло добро. Таки смо ти и ми господари у нашој автономији. Ако нам је воља можемо држати свој сабор и у Пешти, и у Кечкемету и у Дебрецину, свуде, куд год нас сатерају.

Ћира. Митрополит Косановић ипак је мудра глава (т. ј. за себе.)

Спира. Како то?

Ћира. Он воли̏је три четири пута отићи у Беч, него једаред у Јерусалим.

Ћука. Да ми је знати каквим пером пишу сарадници „Видела,“ да ли гвозденим?

Шука. Ја бих рекао г у ш ч и ј и м.

Ћука. За то ли је тако д е б е л о;

Шука. И п а м е т н о.

Ћука. Ко је најстидљивији на свету?

Шука. Ја мислим Радићева брошура!

Ћука. А како опет то?

Шука. Та неда се нигде видети. Не можеш је добити ни у књижарама, ни од самога писца, све се нешто крије.

Ћука. Дакле и Ирањија вели за Чангове, да ће они бити тамо на граници неки **бедем**.

Шука. Па има и право.

Ћука. А како то?

Шука. Он види да код њих има **беде** доста, па ко вели још мало па ће бити читав **бедем**.

Ћука. Има ли заиста опасности за ваш народ око Панчева, да ће их Чангови, као што „Немзет“ каже п и с а т и?

Шука. Већма се ја бојим од оно неколико Чивута у Шајкашкој, да ће наш народ п и с а т и као пијавице, него од још толико Чангова.

Аб.

Деда Лука.

Наш деда Лука има у носу две ноздрве (а то је потребно да вам кажем, ако хоћете да продужим, што сам започео). Из тога видите, да му носу ништа не фали, т. ј. да има добар нос. Деда Лука радо чита новине и прави своје комбинације, а уједно шмрка и бурмут. Од неког доба кад шмркне бурмут у десну ноздрву, лева му се расшири, а он вели: „Имају право новине, и ја осећам да мирише на мир!“ А кад шмркне бурмут у леву ноздрву, те му се десна већма рашири, онда вели: „Бадава, морам признати, да колико мирише на мир, толико исто смрди и на рат!“

Сад која је ноздрва деда Лукина бољи пророк, о томе ће тек будућност моћи пресудити.

Ш.

Што се и онда не чуде!

Бечке и пештанске пиљарице — хоћу рећи новине, говорећи о крунисању рускога цара, почињу своје описе са неким чуђењем, што је крунисање обављено на миру и без икаква нереда.

Но исто тако би се и о другим догађајима, кад на миру и без икаква нереда и шкандала сретно прођу, могло са чуђењем писати.

На пример:

— Данашња седница угарскога сабора срећна је сретно, без да су којег посланика окривили да краде или да су коме претили, да ће га избацити кроз прозор, а случајно се догодило, да господа посланици нису један другог у по седнице ћушнули.

Или:

— Данашње вече картала су се господа чланови „Националне касине“ у Будимпешти тако мирно, да се ни један члан није нашао побуђен, да другога на дуел изазове и осакати.

Или:

— Можда наши читаоци неће веровати, али данас им у „Дневним новостима“ не можемо саопштити ни један нов случај, да је који жупан или касир дефраудирао касу и у Невидиш побегао.

Или:

— У данашњој седници мађарске учене академије није се ни један учени члан блаженао (можда за то, што није ни било седнице).

Или:

— Јуче касцели дан није ни један син Израиљев променио своје старо отрцано прадедовско презиме са модерним ново-мађарским, што се овде у Будимпешти јако замера и као необичној ствари сви се чуде и диве.

Или:

— Прошла недеља прошла је на миру по мађарско географско друштво, тако, да ни један од истог друштва изабрани почасни члан није вратио почасну диплому друштву са изјавом, да се те почасти не прима.

Или:

— У Бечу се прошла читава три дана није ухватила ни једна промеса на продаји, од које је оригинални лоз још пре десет година извучен.

Заиста чудновато!

Или:

— Чудновато и невероватно звечи, али је цела истина, да синоћ у Бечкој опери није никоме извучен ни џепа златан сат или буђелар, нити је ко у по дана на улици убијен.

Кад се дакле бечки и будимпештански новинари тако непрестано чуде, што је крунисање у Москви прошло без нереда и шкандала, нека се онда и другима догађајима тако исто — и још већма чуде, јер крунисања су у Москви и до сад у реду прошавала, а како бивају они гореспоменути догађаји у Бечу и у Будимпешти, то ти новинари најбоље знају, јер и ми смо баш од њих самих и дознали за све њихове бечке и пештанске шкандале, дуеле, крађе, убијства и т. д. па се заиста морамо да чудимо, кад их који дан нема код њих.

Аб.

Поправио се.

Оџачински послужитељ Ацо у Д — кад је пално лулу (односно дуван у лули) ударио га од шале иза леђа неки господин из О —, који је службеним послом тамо дошао. А Ацо, не обзирући се ко га је ударио, рече му: „магарац си био и остаћеш!“ — но мало за тим, кад се осврнуо и видео непознатог господине, рече: „Опростите господине, бога ми ја сам мислио да је наш начелник.“

Курјак.

Неки општински бележник из Ч — а, који је већ одавна стекао придевак „курјак,“ срне у пиварy, где су братија већ скупљена била, те чим он на врата, а они повикаше: А где курјака! — А овај им одговори: „Е мани се ти паса, њањушили су да ја идем.

Љубав и зоља.

Љубав, ка' и зоља
Жаоком нас зарца,
Зоља само споља,
Љубав до дна срца.

(В.)

Леп живот.

Свак се чуди Нери, Пери,
Како лепо живе они,
(Нера живи ту у Вери,
А брат Пера — у Верони.)

Гига.

Чувајте се корпа на маскенбалу.

У М.... на маскенбалу догодило се ово:

Једна маска (девојка) упознала је међу осталим маскама свога љубавника — који ју је већ остављао био — те му се приближила и понудила да се с њим шета. Овај не знајући тко је прими ју. Иза кратког часа понуди му иста девојка неку корпу (као пекарску) у којој је нешто умотано било да мало придржи док се она не врати. Овај корпу прими, а маска се удаљи и више не поврати. За једно пол сата почне се дерати мало дете у корпи љубавниковој, које је све дотле мирно успавано било. Кукавно дете, — изгубило је матер, али бар је нашло оца.

Телчика.

Племенити гњев.

Велики ђак дође о феријама кући и приповедаше своме оцу шта је те године учио. Међу осталим рече и то да по Дарвиновој теорији људи произлазе од мајмуна.

Отац се на то страшно разљутио и рече сину, то је можда код тебе случај, — ти можда произлазиш од мајмуна, ал ја не!

Вубнуотека.

„Стармали“ је добио оригиналан коверт од писма са оваком адресом:

У. Молу. Пијарић. вечни. чачом.

Господр.

Ђурђ Паврйловйћ.

што. ина. жену. из. падеја. йме. јок. рађала.

из мавра.

На коверти је марка са поштанским жигом „Peterwardein.“

Гиган.

Одговори.

Уреништву „Телефона.“ — Ви у једном од пређашњих бројева додирнусте „Стармалога,“ велећи, да он прештампава чланке из „Флигенде блетера.“ Будите уверени, да он нема те нужде, а што под рубриком „Пабирци“ донесе по коју тућу анегдоту, ту не може бити замерке, јер сви народи и листови на свету доносе такве ствари и по више пута за читаоце, којима ће можда бити непознате, а тиме није нико оштећен, јер те анегдоте нису ничија својина. А оно што смо ми вама замерили, сасвим је што друго: Ви прештампавате из „Знања“ читаве хумореске, песме, и друге мање и веће чланке, које су писали данашњи уредници „Стармалог,“ па ни не назначујете, да сте их узели из Знања, што више, не кећете ни оне потписе, који су под тим чланцима у „Знању“ стављени. Ово је дакле сасвим што друго, него ли доносити по коју, можда и познатију кратку анегдоту, које се свуда приповедају и штампају и штампаће се још и по хиљаду пута, нити се зна ко их је измислио, где су се догодиле и од кога би требало искати допуштење.

Нове књиге.

Српска књижара Браће М. Поповића у Н. Саду код св. Саве послала нам је на приказ следећа своја најновија издања:

1. Српске народне песне о свецима, 64 стране, 15 новч. Штампарија А Фукса у Н. Саду.

2. Сирт Сиаил-Аге-Ченгића, народна певанија у две песме, 40 страна, 15 новч Штампарија А. Фукса у Н. Саду.

3. Путовање по новој Србији, више Сретен Л П. Свеска десета, цена 20 новч. или по дин. Српска штампарија дра Свет. Милетића. Страна 433—480.

4. Цар Лазар у српским народним песмама 62 стране Цена 15 новч. Штампарија А. Фукса у Н. Саду 1883.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме деветом броју за 1883. ове чланке: 1. Хајд у шуму (песма са насловном сликом) од Чика Јове 2. Наш Миливој (приповетка) 3. Пчталице. 4. Ида Добриковићева, са сликом 5. Овејана Зрнца. 6. Немаш више мајке песма са сликом од Ј. 7. Поуке од сваке руке од Радојице 8. Ђака од Андерсена превео Ст. Ђ. Ј 9. Из живота малога Симе Боба. (са 20 слика) 10. Манастир круша у Босни 11. Мачак и Петао од Стеве. Д Поповића. 12. Решење рачунских игара III. из броја 8. 13. Даштања 14. Решење даштања 15 Чика Јовина пошта. 16. Новије књиге.

А у десетом броју доноси „Невен“ ове чланке: 1. Мачка са мачићи, (са насловном сликом). 2. Наш Миливој, (приповетка) од браћа Јове. 3. Из живота малога Симе боба, (са 20 слика). 4. Турске пословице. 5. Јахање на корњачама, (са сликом). 6. Кинеске новине, (са сликом). 7. Почетци. 8. Лењост и незнање, (са сликом) од чика Јове. 9. Мачка од Д. 10. Мати, од Андерсена. Превео Веља М. Миљковић. 11. Даштања. 12. Решење даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien. IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Прве (ране) Јагоде!

Сад је баш изишла из штампе нова књига:

„ЈАГОДА,“

са 68 слика у слогу,

НАПИСАО

проф. Др. Ђорђе Радић.

Дивот-издање на 8-ни, 96 страна и предговор, а цена је 60 новч. Ко на више поручи за готов новац добија комад по 40 новч. Наручбине ваља упућивати: **накладној штампарији А. Пајевића**, у Нови Сад.

За поједине књиге кад нам се новац унапред пошље плаћамо поштарину и шаљемо у крстолету.

Леп дарак за одраслу женску децу

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катана. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за осн. школе	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф.	24 „
Рачунски примери за учен. 3 ћер. раз. осн. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе изрядно Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 „
Великакатавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Ћимнастичке игре са сликама Део I.	1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во п. к. повер. дунавско — пароброднo — друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље — почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

КО ГОД ПАТИ ОД ЗУБОБОЉЕ

дајем му

500 ДУКАТА

ако и после употребе Kothe-ове водице за зубе (Kothe's Zahnwasser) и опет осети бола у зубима или непријатан задах уста.

А ко жели чисте, лепе и здраве зубе имати, нека употребљује Kothe-ов прашак за зубе као и четке за зубе најбољег производа, 1 ком. стаје 30—50 нов. Прашак за зубе 1 кут. 30 нов. а водица за зубе 1 флаша 35 новч.

Све ово може се добити у Новом Саду **у трговини БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА.**

С поштовањем

Jok. Georg Kothe,
Hof-Liferant.

1—2

Година VI. У Новом Саду, 31. Маја 1883. Бр. 15.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕВЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½, динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 55.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најевића у Новом Саду.

ПИТАЊЕ НАШОЈ БРАЋИ МАЂАРИМА.*)

Зашт' се љутиш, о Мађару,
Кој' ми пример желиш бити, —
Што се љутиш, кад ме видиш
Да ја радим то што и ти?
Твој матерњи језик драги
Аманет је тебе свети,
Ти га љубиш од све душе
И готов си за њ умрети.

Ка' што љубиш ти **свој** језик,
И љубав те ова крепи, —
Истим жаром љубим и ја
Мој матерњи језик лепи.
Ти свој језик, своје име
Љубиш силно, љубиш чисто,
Па је л' право да ме гониш,
Кад ја чиним ово исто!

Кад се оно било прегло
Да се језик ваш сатри,
К'о лавови храбро, дично
Бранисте се ви, Мађари;
Против силе много јаче
Право бранит' ви сте знали,
У борби сте истрајали
И мреже сте раскидали.

И народи од-а свуда
Гледали су успех вељи,
И томе се радовали
Слободини пријатељи;
Радовали с' у том наду
Да с' слободан бедем зида,
На коме ће с' свачи ланци,
Свако ропство да раскида.

На кога сунце тако сине,
Ту му светлост у дуг броји.
Од тог' иште, од тог' тражи
Да с' тог дара удостоји: —
Да братинске јаде схвати,
Да патнички уздах чује
Да слободу не загази,
Већ да свача права штује.

На сад реци о Мађару,
Да л' је мирна савест твоја?
Како гајиш ону биљку
Из рајскога перивоја?
Теби ј' прво место дато
У Угарској земљи овде, —
Шта уради с оним благом,
Са аљемом од слободе?

Истом ране твоје сраслe
Од угњета теретнога,
Ти већ исте ране параш
По грудима брата свога.
Правду хоћеш само за се,
А слободи ломиш крила;
То будућност твоја гледи,
Па се љуто намрштила.

Зар се тако титра с дари
Што их доби да их делиш?
Зар заслуга твоја расте
Кад нас гњечиш, кад нас цвелиш?

*) Ова, овде слободно преведена и скраћена песма написала је прво у листу „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“, бр. 2855. А наш преводилац напао је прештампану у листу „ Béer-Bodrogher Presse“, који излази у Н. Саду на немачком језику; овај лист стоји мушки на браницу немачке народности, чувајући светињу своје имена, језика и народности од данашње струје претераног Мађарства која сама немађарима подједнако прети. Ур.

Отаџбина ј' онда срећна
Кад је свако благосиља.
Овој земљи треба братства, —
А не патње од насиља.

Твоји стари краљи знаше
Боље нег ти данас грести, —
И држава била ј' јака,
Без утвора и обести.
Али, ка' што там' у лугу
Нико тичиј' ној не пречи,
Тако ј' свако зборит' смео
Својим гласом, својом речи.

Не искало с': *Мађар буди!*
Већем: *Својски желиљ браћо!*
И ми сви смо слошке прегли
Да нас душман не стамани.
Сећај с' краља свог Стевана,
Па Лудвика, па Корвина, —
Кад би с' пошло старим путем
Процветала б' домовина.

Та ти имаш славних људи —
Земљица им буди лака!
Ал ко слуша сад Сечења
И Етвеша и Деака!
Њима с' дижу споменици
(И заслужни јесу славља) —
Ал шта вреде спољни знаци
Кад им с' наук заборавља.

Што се љутиш, о Мађару,
Кој' ми пример желиш бити,
Што се љутиш, кад ме видиш
Де ја чиним то, што и ти?
Ти свој језик, своје име
Љубиш силно, љубиш чисто, —
Па је л' право да ме гониш
Кад ја чиним ово исто!

Свог језика ја с' не стидим,
Њим се дичим, њим се хвалим;
Заклела ме мајка моја
Да се од њег не удалим.
Српски дишем, српски пишем,
Њега, зборим, богу с' молим,
А у српство ко ми дирне
Српски ћу му да одолим.

Мој је народ патрик тешки,
Многи гром је на њег грув'о,
Многе хиде на њег пале, —
Ал је језик свој сачув'о.
Што не могли кроз векове
Турски коци и анџари, —
То ће и вам залуд бити,
Верујте ми, о Мађари!

Што желите неће њиви, —
Ви не знате шта сејете;
Погледајте семе боље,
Да с' за рана покајете.
Пријатељ вам ово зборн,
Отворено, јасно, гласно, —
Пријатељ је, јер говори
Сад — док још није касно.

К. Р. Н.

ПОДЛИСТАК.

Ипак има добри људи на свету!

Стара баба Ева живила је у једној поточној варошци, и то чак горе у таванској соби. Даноске је једва подигла своје старе кости из постеље; остала би била она још лежећи, да није морала сићи да купи мало млека, да скува своју „кафицу,“ јер то је била њена главна, и мал' не једина храна. Улицом је брзо ишла, јер је дувао горопадан ветар горњак, који у неколико маха мал што не обори ку кашну слабу старицу, — и кад се пражала на пијачарице таман стиже до прага куће у којој је живела, а она осети, да је у пресима нешто стеже и загушује, а кад пође горе уз степенице, ту навали на њу жесток кашаљ.

„А шта је то, баба Ева? Ви сте баш изнемогли!“ тако јој рече др. Симић, адвокатски вежбеник, који је становао у истој кући у првом спрату. Он је застао кад је старицу срео, и сажаљевао је што се тако пати.

„Изнемогла богме, господине! До сада сам се отимала и отимала, — али ене сад већ видим да ми је близу крај.“ То рече, па се опет зацени кашљати.

„Али за бога, бар но таком времену не би требало да излазите из куће.“

„Е мој, господине! не би требало, не би требало, — то ја и сама видим. Али сто ја сам њом сама сиромаха, никога немам ко би ме послужити хтео. Жалосно је то, кад бог коме узме сву децу, својту и пријатеље, а њега заборави на овоме свету Мене је баш заборавно. — а невола свака дан све гора. Што сам имала неку праку, још два три дана па ће се и то са свим истрошити. А у сиротињски завод неће да ме приме, јер, вели, нисам овдашња.“

Старица је плакала, а др-у Симићу беше тешко на срцу — куд већ горе невоље, него старост без потпоре и помоћи. Кад би јој само могао што учинити, он би радо учинио Али и код њега је било „што куц то муц.“ Растаде се са бакон, и док се она полако пењала, он је премишљао, не би ли јој каквим лукавством и мајсторијом што помоћи могао. Тета Дока. баш се силазила доле са степеница, где је неку партају послуживала. На уснама Симићевим заигра неки несташан осмејак. Ова часна жена, таман је згодан сасуд, да његову мајсторију у себе прими. И он намигну на тета Дову. Ова је таки схватила, да се тај миг односи на баба Еву, чије се кашљање још и сада чуло, па ће рећи: „Но, и овој је већ душа у носу. Али баш би ваљало, да је бог прими, да се не мучи. И 'нако нема никога, ко би за њом плакао Сачувај боже свакога таке сиротиње.“

Др. Симић удеси некако свечано озбиљно лице, подиже обрве и нос, ушиља уста, и мегунши тајанствено прст

Шетња по Новом Саду.

CXLIX.

Кажу, да кад човек хоће што да пише, да му је осим хартије, мастила и пера, нужно још и неколико табака доброг расположења, која флашица наређног и правог ализарин-хумора и осим гвозденога пера мора имати уз то још и гвозденог здравља, јер по ваздуху и по плавом своду небесном само песници умеју да пишу, без мастила и хумора знају само сарадници „Телефона“ са маказама у руци да пишу, а без довољног и повољнога здравља у стању су да пишу само какви мамурни цал-келнери, који седам ноћи спавали нису, те им бучи глава канда су читали све подробне извештаје са руског крунисања.

Али код мене је данас горе, него и код песника и „Телефона“ и „цанкелнера“: Јер ни најживљом песничком фантазијом не могу себи да убразим, да ме лева цицела не жуљи као бесна, и да ми десни џеп нису истресли одборница за добровољне прилоге за пренос Бранкових костију, Беседу“ у корист више женске школе, за неки фратарски манастир и за неке погореле Шлавуице. Осим тога (а можда и услед тога) не могу ни најоштријим „телефонским“ маказама да одсечем комад шале и риф сатире ради, Стармалога“, а ни до целкелнерског мамурлука не могу да дођем, јер сам пропутио скатове једнога мога пријатеља, у којима бих, да сам отишао, на лак начин до шао до красног мамурлука по најновијем фасону и по најмодернијем журналу.

Али где је нужда (и сермија) највећа, онде је божија помоћ (и ледена туча) најближа.

Добри људи постарали су се, да и овај број „Стармалог“ дође до доброг напикања. Темишварски канцелиста Георг Јовановић, Вршачки поп Стојадиновић, ђакон Петровић и учитељ Лукић, тако су прошле недеље нешто окрељали варјачу по шерпењи опште покварености и шеретлука, да је напрнкани заблуде и смутње ево већ готов и „Стармали“ би имао само да дода коју главицу црнога лука праведне осуде, па да дотични кусају онако како су дробили. Јер кад 60-годишњи старац Георг Јовановић пред поротним суд у Пешти плаче и признаје, да је све оно, што је у „Турском народу“ против честитога професора и ђакона Јеврића писао, сушта лаж и клевета, и да је он (старац од 60 година!) наговорен и пренагљен оно писао, онда ми истина нисмо ништа ново чули, али смо још једанпут пљунути морали. А кад попа, ђакон и учитељ Вршачки остане неопојаног мртваца на сокаку, па се они први у одежданма врате награђа учитељ им носи скут, онда ја одмах добијем вољу, да мислим о узроцима поунијачења и назаренства у нашем народу и не морам много да лупам главу да изнађем те узроке. Али не! Народ православни и онако исповеда, да не чине попови цркву, него народ — па прематоме треба народ да је стуб православља, а којекакве настрешњице од трупе трске и онако ће попадати и ветар ће их по ритовима разнети. Што онај великодостојник такиога попу који остави на по пута неопојаног мртваца, награђује после добрим ручком, то нека нас ни мало не чуди од онога, који је некад и жандаре частио, што су растерали православну српску општину!

. . . . . .

на уста, рече пола шапћући: „Е, е, да је жена само тај новац, што га има баба Ева!“ И то рекавши убрза кораке и остави тета Доку саму, која застаде дубоко замишљена.

После по сата био је женски сабор код берберке Нате. Тета Дока приповедала је оне важне речи, које је чула од „адвоката“ (тако су Симића сви звали), а наравски, да је њена бујна фантазија још многе ситнице додала и улепшала целу ствар. А жене, као жене, торо, торо, торо, — упустиште се у разне комбинације и нагађања.

„Можда је добила на лутрији“ рече берберка. „Јер баш ми је оноћас причала да је снивала неки бисер.“

„Ајдете с богом!“ прихвати Манда прала ко је још на бисер добио што. Та ено у сваком самовнику стоји, да бисер сниви значи сузе лити и велику бригу. Али мени је баба Ева друго нешто говорила, говорила ми је о неком свом стрицу, или сестрићу, или брату — можда је и син — који је пре 40 година отишао у Америку.

„Иди, не реци, тај враг може још и бити, да јој је какав ближњи рођак тамо умро, па је баш њој своје благо писао. Видиш молим те, сад се баш сетих, да је оноћас писмоноша са једним великим писмом овуда пролазио и за нечије име распитивао, — не сећам се за кога је питао — али све ми се чини да је питао баш за Еву.“ Толико је допринела Боса поскурњача.

Сад се умеша у разговор и берберин, Натин муж, он рече: „И мени сада паде на ум, да је стајало у новинама о неком богатом наследству; умро је неки богаташ, — само не знам где на је оставио велику сермију, — не сећам се колику, — а у новина беше да се рођаци јаве суду, — не знам само којем.“

„Ха, ха, па то се баш слаже“ рећи ће тета Дока „јер не знам за што би иначе баба Ена признавала себи адвоката, шта ће њој адвокат. Јест, јест, она је морала новац примити, на сад је и сама правила тестаменту.“

„Е где молим те“ упаде берберка „ко би то о њој мислио та оноћаш је кукала како јој је тешко, и како се боји да ће умрети од глади. А где сада! Тако ти луда среће нађе ма на кога. А на наша врата не уме да закуца Боже господе, шта ће њој толики новац, тако старој души; појести га не може, а коме да га остави, кад нема ни кучета ни мачета!“

„А што си опет ти тако накосна“ испречи се на њу тета Дака зашт да ти је замука што је она срећна. Баба Ева је добра душа, она је то и заслужила. Ја сам њу увек волела и поштовала.“

Берберка се угризе за усне од једа што је била тако несмотрена и брзоплетна, па ушпрља да то поврати.“ Па шта“ вели „та ја нисам рекла да она то не заслужује јер ако ико баба Еву воле, ја је баш волем, а знаш да и она мене радо има, мало већма него, — али нећу да говорим. Само то кажем да сам с њоме живила као рођена сестра — све ми је казала што јој је год на срцу на зато се и радујем што је сиротици сада бог помогао.“

*

Ne mogu dalje! Pero je slabo da opiše moje osećaje, kad na one stvari pomislim; pero je slabo, trebalo bi mi drugo oružje . . . Аб.

Уштипци.

§. Beogradski ministri posladoše g. Nikolu Krstića u pobunjene krajeve oko Zaječara, da umiri narod. A što nije otišao koji od popularne gospode ministara?

* * *

= Radi iste pobune držaху ministri celu noć ministarski savet. Pa to gospoda ministri beogradski ne spavaju baš mirno na lanorima, što su ih sebi splели do sada!

* * *

+ Daklem vršački pop Stojadinović i đakon Petrović ostaviše neopojasnog mrtvaca na no puta pre crkve, te onda odoše vladici na ručak, — a kako bi bilo, kad bi ce tim popovima i plata od opštine donosila samo do po puta, pa onda vratila natrag, te neka onda idu vladici u na ručak i na večeru?

* * *

½ Učitelj Lukić otišao je dakle (pri tom istom ukopu) za popovima. Pa tako i treba. I sabor je rešio, da školu treba naslonити na crkvu.

* * *

⊙ Dopisnik „Turskog naroda“ plakao je, kao što „Nestер Lord“ refериše, pred budapeštanskim sudom kad je priznao da je ono sve laž i klevetа što je pisao. Isto tako pišu novine i za Španjу i Pitalja, da su plakali, kad su priznali svoju krivicu.

* * *

● Dugo nisam mogao da doznam za uzrok tolikoj kiši ovog meseca, dok se nesetih, da je baš pred tom kišom doneo „Nestер Lord“ članak jedan, u kojoj brani naše opštine, što se tiče plaćanja saborskih troškova. Na takvo čudo mora padati kiša!

* * *

□ Opet je jedan deo našeg naroda u Srbiji zaječao — u zaječarskom okrugu! Ministri pak piju negotinskog vina.

* * *

□ Onome, ko se brine za budućnost mađarskih glumaca nemamo na utehu i umirenje javiti, da će se njihova budućnost već osigurati, jer u Paučevu prilazu neki rodoljubi (Srbi) po 40 ф. u penzioni fond mađarskih glumaca. To je humanitet nad humanitetima! (Kad ce kupljene svrhi donešemo imena svijuh rodoljubivih prilagača).

Аб.

Da smo veseli.

Da smo veseli! Ministar Tisa milostivo prizнаde, da ce naša crkva „sme slobodno razvijati“ (ali kako, i u kom pravcu, to će on, kao protestanat, da presudi.) Pa tako ti je to! kad ce naši mitroносni vežbaju, kako će ce bolje previjati i savijati, onda od glagola „vijati“ Tisi ne ostaje ništa drugo, nego da ce pobrine, kako će nas što pre razvijati.

„Ali o nasleđstvu vam ipak nije ništa govorila, ha?“ primeti berberka ironično.

„Do duše to nije, — ali to ona neće ni drugima na nos pritnuti. Jer bi ce taki našlo nesnosnih krlja, koje bi joj ce pod kožu uvukle, samo da što od nje iskamče. Za to i mi, što znamo znamo, i najbolje ће biti da ćutimo, a ne da uvelikо zvono udaramo. Jeste li me razumeli!“

„Dabogme, dabogme, to neka ostane među nami. Mi smo tu tajnu prokljuvile, — a gadno bi i bilo da to taki izbrbljamo.“ To reče teta Doka.

I ženski sabor zaključi da ce ova tajna čuva (naravski svaka je y sebi ćutećki zadržala za ce pravo da baš kakvoj dobroj prijateljici ipak može nešto prišapnuti).

Elem što je dr. Simić majstorski posejao to se lepo primilo i brzo poraslo i kukavna baba Eva najedared postade središtem svakojakih milosrdnih planova od strane članova ovoga ženskog sbora.

Već toga istoga dana y podne približili su ce baba Evi neki odvažniji mlenkeri. Baba Eva morala je da legne y krevet, tako ti je ona ležala bez pomoći jadna, bricka i sumorna. Njen je želudac već y velikо osećao teret prazнine, ali ona ne imadijaše snage da ustane da ce za njega pobrine; a suseđi — e, kad su ce oni sa njy brinuli? Ali — najedared zavuca neko na vratima:

„Dobar dan, baba Eva! ах, ах, a šta je to, ta ni ležite y postelji“ to reče kolarka, koja je također tajnu doznala. „Ala za ime božije, zar ni nemate usta da se potužite. Ta ako nikо drugi, ja bi vam bila na ruci; no to bi tek bilo lepo kad bi ce mi komšije jedno od drugog tuđile, — na još y nevolji. Kažem ja mom čoveku: baba Eva mora biti da je bolesna, jer je ne videx da ide po ulici ni da, da, za to sam kam i donela ovo malo cunjice, a naćićete y njoj i jedno gušćije krilo i karabatak, i parče džigerice; od malog malo; znate kako je. A moj čovek reče: ta ti bi mogla baba Evi svaki dan po koji zakusak odneti, jer znam da joj je kukavnici teško silazити po ručak. Jer znate, moj vas muž zdravo bole i poštuje, — a ja onda pomislim y sebi, ala baš sam ti ti grešna, što ce tome još odavna nisam i sama setila. Ali neka, neka, popraviću ce ja već, — ta ni ćete vazda primiti što nam svecrdno donesem. Baba Eva je primila što joj cusetka donela i bila je bog zna kako blagodarna. Tom prilikom bila je kolarka neoma razgovorna, govorila je o raznim stvarima, na na poslecak i o sebi i svojoj kući, govorila je kako su ce i oni morali malo Vivutinu zadužiti, a dug sve već biva, — da joj je od kud dne tri stotine forinata, mogla bi ce lepo iskobeljati,“ i t. d.

Baba Eva bijaху oči pune suza od blagodarnosti i ganuća. „Ipak ima dobri ljudi na svetu!“ reče ona sama y sebi, i pokaja ce što je više puta y sebi — bože oprosti! — pomislila, da cy svi ljudi sebični.

(Svršiće ce).

Ћира. Је си ли ти чуо, Спиро, да ће скоро бити у некој великој вароши изложба штапова?

Спира. Чуо сам нешто.

Ћира. Па шта велиш на то?

Спира. Налазим да је са свим у реду. Јер штапови и људска леђа у тесном су одношају једно с другим. До сада су бивала увек у људи само леђа изложена, — даклем треба једаред и штапови да се изложе.

Ћира. Знаш ли ти да се до сада из Беча у Сарајево путовало на жељезници пуних 52 сата, — а сада је тај пут знатно скраћен. Сад не треба више од 38 сати.

Спира. А важи ли то и за повратак, т. ј од Сарајева у Беч?

Ћира. Дабогме!

Спира. Но то ми је баш мило, што се та пруга тако усавршила и путовање олакшало.

Врхунци.

Врхунац безобразлука је, кад коме дођеш да потражиш од њега 10 фр. што ти већ пет година дугује, — а он те замоли да му позајмиш још двадесет фор.

Врхунац цинцарски је кад ко на смртној постељи једва се одважи да направи тестаменат, — и онда постави самог себе за наследника својег.

Врхунац чисменства је умивати се у рукавицама.

Врхунац бећарства је, кад ко игра чардаш на асталу, а Цигане мете под астал да му свирају.

Врхунац лењости је, шмркати бурмут, а слуги заповедати да место тебе кија.

Врхунац расејаности је питати кога: „шта сам хтео да кажем?“

Врхунац сиротиње је морати молити онога, кога се гнушаваш и кога презиреш.

Врхунац кокетерије је кад која госпа има у један исти ма да намигне и на својег мужа и својег удварача, — али тако, да ни један не опази онај други миг, који није њему намењен.

Врхунац вегетаријанства је, кад се ко растави са женом, само за то, јер му жена није од пиринча, већ од меса створена.

Менелај.

Ђука и Шука.

Ђука. Даклем, Шука, онај поп Стојадиновић из Вршца није Анђелићевац.

Шука. Ко ти опет то каже?

Ђука. Не каже ми нико, али ја мислим по томе, што он сарањује само до по пута, а Анђелић кад што хоће да сарани, он хоће с а с в и м.

Шука. Та знам већ шта мислиш: ти као велиш н. пр. а в т о н о м и ј у.

Ђука. Шта мислиш, на какву ће смрт осудити суд Шпангу?

Шука. Ја мислим да би најгрозније смрт заслужио.

Ђука. На које би то била?

Шука. Да га осуде, да мора пушити садашње мађарске в и р ђ и н и ј е.

Ђука. Знаш ли ти бога ти још који стих Бранка Радичевића, који се на Сремске К а р л о в ц е односи?

Шука. Знам доста.

Ђука. На пример?

Шука, „А ко тражи за в е с е љ е цвеће.
Заман тражи т у г а наћи неће.“

Аб.

Н а т п и с и.

1.

Неким адвокатима.

Ви учите „п р а в о,“ —
Ал акценат, то је ђаво, —
Зато и не знате
кад треба, шта је п р а в о.

2.

Трошаџија Ива.

Све се боји трошаџија Ива:
Умреће на празно.
Бој се, Иво, нечега горега:
Живити на празно.

3.

Н. Н.

Кад је трезан
Тад је в е з а н.
Кад с' напије вина
Кубура ј' још гора,
Јер онда га опет
Крчмар в е з а т' мора.

Одговор на питања.

Шта ради рода, кад стоји на једној нози?
Одмара другу.

Зашто се жене картају?
— Јер карте не могу бити без дама.

Која свећа најдуже траје?
— Која се не запали.

Која је вера опасна?
— Завера.

Које су животиње после смрти бешње, него за живота?
— Јагањци, — јер они за живота само бleје, а кад се закољу онда се деру.

Која је главна неједнакост међу људима.
— Што сед човек може да ћелави, — ал ћелав не може да оседи.

Може ли кокошка имати зубобољу?
— Може: кад је лисица уједе. **А+Б.**

Анђео.

Синчић. Је-ли, мати, шта је то анђео?

Мати. Анђели су по облику налик на нас, само су много лепши и имају крила.

Синчић. Ал наша штумадла Берта нема крила, па њој ипак отац често каже: анђеле мој!

Мати. (усплакирена) Е да! — тако он њој каже? — (утиша се) Јесте, сине, она нема крила, али ће за то ипак одлетити из наше куће, — и то још данас.

Прави извор.

Ових дана узнемирише ме по горњим новинама гласови о немирима у Србији у Гамзиграду, Ужицу и т. д., те јелва чеках да добијем београдске новине да видим шта је и како је.

И ево добих данас „Видело“ бр. 63.

Брзо отворим.

Прва чланак има наслов „Тужноме споменуˮ. Ха, ту ће бити помислим, јер „тужнијеˮ чега не може ни бити, него кад брат брата туче и убија.

Но ту не нађох ни спомена.

Хајде даље!

Други чланак говори о некој турској жељезници.

Ни ту ни да би речи о оном грозном покољу!

Терај даље!

„Политични преглед“. Но ту за цело мора говорити о тој ствари, јер је од политичног замашаја.

Али ах! Ту се описују параде петроградске, које смо у бечким новинама читали још пре две недеље: „цар ће одсести у своме летњиковцу Петерхофу“, „ливански губернатор Васа-паша кренуо се с пошћом пратњом“, „Енглеска се живо интересује за реформе у Јерменској“, „муслиманскиˮ члан државног савета Хаџи Мехмед Али ефендија“ и т. д. То су све пређе ствари, него покољ у самој земљи!

Него дед да видимо даље!

„Дописи“!

Ха ваљда ће ту бити. Сигурно допис из оних крајева. То ће штогод бити најпоузданије. Чујмо! „Дивно је било гледати како се на једанпут по исказаној жељи Њихових величанстава разви велико коло наших играча и играчица...!“

Ху, човече, та мани се играња, него шта је са оним крвављењем?

Преврнем лист даље.

„Београдске вести.“

Дед да видимо: „Нема позоришне представе.“ — Мани тога, дед оно што је најважније, а ако баш један дан нема позоришне представе, то није тако велика несрећа!

„Вести из народа.“

Но, овде ће зацело бити!

„Потучени су...!“

Ха, ето јесам казао! Дакле потучени су! Тако и бечке новине веле, да су многи невини људи потучени.

Ал' где опет се прева,их!

„Виделоˮ јавља, да су потучени усеви у неким крајевима.

Ал' где је оно о Гамзиграду?

Даљи чланак гласи:

„Са редовне скупштине штампарије напредне странке.“

На ту ће бити. Ваљда се напредњачка странка скупила да се о тој озбиљној ствари разговара.

Читајмо даље: „100 удеоница,“ „уплата“, око 1500 дуката,“ „биланс 1883.30 динара у резервни фонд“..

Та љубо вас бог, мањите се сад дуката, него шта сте урадили, да се покољу стане на пут?!

Подлистак „Листићи из позоришта.“ Њуних девет стубаца подлистачких! „Репертоар“, „шаљиве игре,“ „позоришни одбор,“ „др. Окс,“ „Весела браћа,“ „Лумпације,“ „ћаца Нигринова.“

Та мани човече тога, него дед ти мени напиши девет стубаца о оном позоришту, што се збива у Гамзиграду, Ужицу и тако даље, па ћу те онда тек сматрати за правог „витеза“!

Ал ваљда ће доћи после.

Долази рубрика „Новије.“

Ха, ту смо.

Под „Новије“ читамо: „Кинески посланик маркиз Ченг стиже ће из Москве 8 идућег месеца.“

Иди због њега с твојим Кинезима. Зар је то пређе него онај руснај у срцу рођене нам земље Србије.

Шта сад долази?

„Телеграми.“

Но, овде ће бити зацело,

Дед да чујемо!

„Војна парада од 55.000 људи у присуству цара и царице сјајно је испала.“

То неће бити она парада у Гамзинграду, него да видимо даље:

„Алеко-паша губернатор Источне Румелије. . .“

Хо, ако ја или „Виделo“ нисмо награјисали и ограјисали!

Е, сад нам остају још „Огласи.“

Да видимо какве ћемо ту утехе и известиће наћи.

Први оглас гласи:

„Гостионицу „Шумадију“ узео сам под закуп. . .“

Готово да би боље било: „Гостионицу Србију узео сам под закуп. . . Пироћанац.“

Даље се још оглашује један зубни лекар и препоручује се списак за попис кирајција, и онда смо прочитали читаво „Виделo“ (ако је т. ј. читаво) а о ужасном покољу и министарским мерама ни трага!!! Ал само кад нам јавља о кинеском маркизу Ченгу, о глумици госпођици Нигриновој и о Хаџи Мехмед Али-ефендији, да се за њих не би бринули!

Аб.

Разлике.

Између деце мале
И деце велике,
Разлика ово је:
Мала с деца боје мрака,
А велика —
Светлости се боје.

Несретна мати.

Једна мати тужила се пријатељу својем како је несретна, како сан њен не може да подноси вино и неуме да се карта.

Пријатељ се насмеја. „Каква је то несрећа! Та то је на против срећа, што не може да подноси вино и неуме да се карта.“

„Е да,“ одговори брижна мати „несрећа је по велика, Јер он не може да подноси вино, — а ипак га пије; неуме да се карта, — а ипак се карта.

У гостионици.

Келнер. Ала господине, како ни то можете— и јести и читати новине!

Госп. На лепо. Једном руком једем а другом читам.

Пред судом.

Судија. Како се зове ваш отац?

Оптужени. Зове се Петар Петровић.

Судија. Јесте ли ви његово брачно дете.

Оптужени. Не баш са свим.

Судија. Не баш са свим!? Како то може да буде!

Оптужени. Знате мој је отац ожењен, али мати ми није удата.

Мнење о учитељу.

Мати. Но како ти се влада твој нов учитељ?

Синчић. Иди молим те, мати, та тај незна ништа.

Мати. А како би то било!

Синчић. Веруј ми, тај баш ништа незна. Све мора мене да пита. Ето јутрос ме је питао: *Ко је пронашао Америку?*

Одговори уредништва.

Г. К. М. у Д. Ковиљу.— Од послате две приче једну нећемо употребити, а друга је стара и врло позната. — У Бачкој жупанији има по најновијој статистици (осим Краљевски пароша) укупно 511.437 душа: међу њима Мађара мушких 89, 183, женских 90920, а Срба-Хрвата (тако стоји у статистици мађарској) 61,770 мушких а 65573 женских. Мађара има свакојако више него Срба и ако се зна, да се и Чивути уписују на брат на нос у Мађаре при попису становништва. У једном од идућих бројева „Завора“ моћићете читати потпунију статистичку белешку о Бачкој жупанији.

Нове књиге.

Дела Ђуре Јакшића. Књига VII. **Приповетке.** Са сликом и биографијом песниковом. У Београду. У краљевској држ. штампарији 1883. 16-ка, стр. 333. Цена свакој књизи динар и по. — Честити наш књижевник и литерарни хисторик г. Свет. Вуловић написао је у овој књизи опширан и врло занимљив животопис пок. Ђуре са критичком прпоратњом рада му. Слика је фини челикорез а нарађени је у Липисци.

Бесплатне новине. Из Беча смо добили један број забавнога листа немачког **„Illustrirte Blätter für Stadt und Land“** и уједно писмо од уредника тога листа, Хенрика Бауера, у коме нас умољава, да саопштимо у „Стармалеи“ ову белешку: „Господа и госпође, који желе да им се цело године шиље бесплатно један нов белетристичан (немачко) лист, нека изволе своје адресе (име и занимање) послати администрацији листа **„Illustrirte Blätter für Stadt und Land“** у Бечу (**Wien, VIII. Alserstrasse 47**).“

Српска књижара Браће М. Поповића у Н. Саду код св. Саве послала нам је на приказ следећа своја најновија издања:

Женидбе Максима и Ђурђа Црнојевића. Српска народна песанија. 47 стр. цена 15 новч.

Мала српска граматика, за српске народне школе по Даничићу и Маклошићу, саставио Ђорђе Магарашевић гим. професор. 64 стр. цена 18 новч.

Јакшићи у српским народним песмама 56 стр. Цена 15 новч.

Бојени Црногорци с Турцима 71 стр. цена 20 новч.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Прве (ране) Јагоде!

„ЈАГОДА,“

са 68 слика у слогу,

НАПИСАО

проф. Др. Ђорђе Радић.

Дивот-издање на 8-ни, 96 страна и предговор, а цена је 60 новч. Ко на више поручи за готов новац добија комад по 40 новч. Наручбине ваља упућивати: **накладној штампарији А. Пајевића**, у Нови Сад.

За поједине књиге кад нам се новац унапред пошље плаћамо поштарину и шаљемо у крстопљету.

Леп дарак за одраслу женску децу

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

ОД Ј. Н. БУЉА

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катана. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе изрядно Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за ученье на изуст у срп. основ. школама, друго издање . .	10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 „
Настављни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. овер. дунавско — пароброднo — друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље

почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ПОЗИВ.

Потписана штампарија као накладник најраспространенијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обртнике за анонсовање у истоме календару за год. 1884.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну	.	.	.	.	фор.	24.—
„	½	„	.	.	„	12.—
„	⅓	„	.	.	„	9.—
„	¼	„	.	.	„	6.—
„	⅛	„	.	.	„	4.—
„	1/16	„	.	.	„	2.—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно.

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, и по томе смемо рећи да је ово у српству најјефтинији начин оглашавања.

У Новом Саду месеца јуна 1883.

Штампарија А. Пајевића.

Година VI. У Новом Саду, 10. Јуна 1883. Бр. 16.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Живај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукадем. Излаже штампарија А. Најевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најевића у Новом Саду.

Сувишна милост
или
скраћено робовање.

ОВА ПЕСМА
КОНФИСКОВАНА
је од самога уредништва, да се не би могло и нама пребацити, да смо
брзи са осудом, нити са кеширом. Међу тим „Стармали“ излазе сваких 10
дана, — сем ако буде промена и доцније, док чујемо шта ће ово бити.
брзино даље имена.

Шетња по Новом Саду.

CL.

Лако је шетати по Новоме Саду онда, кад је човек заиста у Новом Саду, кад се доиста чеше о он[а] масне симинџијинице и бурад од катрана у дунавској улици, кад код пиљарица новосадских ногама гази побацане труле краставце и земне остатке „Турског народа“, кад гледи у Атини српској мађарске представе у српском позоришту, кад купује капуте и доламе за своја јуначка српска плећа код Чивута, кад на школским испитима слуша мађарске деклама-ције од српске лепе, кад ужива, посматрајући, како се српске куће Чивутима на добош продају и т. д.; кад је дакле човек заиста у Новом Саду, онда се лако и шетати по Новом Саду, макар што га при шетњи тој сваки час гурне лактом у ребра по који нежни „хаускнехт“ носећи у рукама канту с петролеумом или неколико сирових јагњећих кожа на касапнице.

Али кад се човек отиснуо на пут, те оставио футошки сокак и шинтерову кућу за леђи, па отишао на железницу на други свет (за који попови веле да је бољи), онда је велики „кунст“ шетати се по Новом Саду. Тако и ја жалеснии се *бела* света и *белих* људи одох у — Будапешту, јер су Будапештанци мени (као што је познато) увек — бели пред очима, и пошто сам од многих искусних људи слушао, да је Будапешта из *далека* тек лепа, то сам се пожурио у Беч, да је одавде посматрам и да јој се дивим.

Но још бацећи се у Будапешти имао сам лепа уживања! Видех особите врсте свиња, свакојаке мар-ве, медведа, мајмуна, бивола, петлова и других жи-отиња, наравно у *зверњаку* пештанском, што је смештен у варошкој шуми. Баш су их онда хранили. О, да чудне халапљивости, мислим и тебе би да по-једу! Чисто их је страховито погледати. Грабе и гу-тају што год им падне шака, и кад би их човек хтео заситити, неби ваљда залегли ни сви наши „фондови“!

Од како сам овде у Бечу, врло се пријатно осе-ћам — у топлој соби, јер како је заопуцала ова ки-ша и заокерили ови хладни ветрови, ништа ми друго не остаје, него поред чаше пилзанског пива уздисати за оним ведрим и лепим данима, што смо их о бо-жићу и богојављењу имали. Збиља кад споменух пилзанско пиво у Бечу, ту морам приметити, да се Беч-

лије у многом погледу угледају у Новосађане, те као год што у Новом Саду има добре вршачке ракије, карловачког вина, иришког комбоста, и т. д., тако и у Бечу има пилзанског пива, франкфуртских кобасица, прашких шунака и т. д., то јест, они волу све оно што није бечко, те као год што нико није пророк у својој отаџбини (Nemo prophta in patria), тако и пиво, кобасице, шунке и комбост нису пророци у својим отаџбинама.

Најновија је вест овде у Бечу, да је стигао амо београдски министар г. Чеда Мијатовић и иде у Карлсбад; лекари доказују, да се у Карлсбад иде ради угојености, дакле тамо иде онај, ко хоће да изгуби сувишну маст; и од масних плата и поклона може човек да се угоји, ал само може који пут и да се очемери.

Добро би било, да се на г. Чеду и други министри угледе, те да и они или оду у пилиџе, или ако им послови око приређивања банкета не допуштају, да бар пошљу поједине своје делове. Тако на пр. могао би гдекоји послати свој карактер у Бузјаш, да се очеличи; или свој мозак у Радегуну, да га тушира; или своју савест у коју сумпорвиту пилиџу да се дезинфицира; или своје камерен планове у морске пилиџе (јер су и ти планови морски), да их мутна вода однесе; или своје поштење у Блатно језеро, па ће ипак чистије бити; исто тако могао би гдекоји од њих своје срце и осећања послати у Смрдан бару, — и тако даље, и што даље (од Србије) тим боље.

Не би шкодило, да и своје „Виделo“ пошљу у какву слану воду, да се купа, јер заиста врло „неслано.“

Аб.

Уштипци.

§. Док други историци пишу да је пожаревачки мир учињен 1718. године, дотле историк Чеда Мијатовић налази, да је тај мир тек сада наступио (кад је Илка Марковићка у Пожаревцу умрла.)

* * *

□ У Н. оснивају госпође „Друштво за међусобно оговарање.“

* * *

Да су с Илком Марковићком фино поступали, томе је најбољи доказ, што је удављена салветом, док се другим аристанцима нигде не дају салвети.

* * *

Београдске новине приповедају, да је Илка имала у аристу две служавке. Познато је да служавке радо краду, вуку свака на своју страну, па да нису и ове две — вукле свака на своју страну?

* * *

+ Један фабрикант платна препоручује своје нове фабрикате: чаршав Ленке Книћанке, салвет Илке Марковићке, мараме за запушавање уста и т. д.

* * *

⊙ Међутим ми не верујемо, да се ко може сам угушити, салветом, и не верујемо то дотле, докле нас који год од дотичне господе сам на себи о томе не увери.

ПОДЛИСТАК.

Ипак има добри људи на свету!

(Свршетак.)

После подне дошло је још више добри људи да походе стару, болесну бабу Еву, да занитају како јој, да-ли јој што треба. Пекарски калфа Трајило, понуди се да буде трчкало, ако би га „госпоја Ева“ куд послати хтела, он ће то од свег срца радо учинити, и тако је сад доколан, јер је изишао од мајстора. Тета Дока занита има ли баба Ева коју кошуљу за прање, јер ели баш и тако данас пере веш господина Симића, а кад се већ ради, онда кошуља-две више, па то се и не осети. — А Боса поскурњача, она јој опет донесе неки тај, који ваља само пити сваки дан из ките срце, па нема тога болесника који неће оздравити.

Сад је већ ова ствар утрла себи пут, и ишла је као масна. Прочуло се већ у целоме месту, да баба Ева, (коју до сада ни педесети није познавао) има у једном сандуку, који под креветом својим држи, небројено благо, — и свако ти се то трудио разним, дипломатским плановима да се томе благу корак-два ближе домакне, а то су опет други, који су мало раније поранили, те се код баба Еве подворили, гледали да препрече и осујете. Дигоше се и „нежни сродници“ њихова је дужност била, да све те грамжљиве туђинце, те наметљиве хале сузбију и баба Еву од њих сачувају. Прво се најпре сродници њеног покојног мужа, они се чисто најпре увређени, што им баба Ева о својој болести није ништа јавила, већ пушта да је људи из света негују и послужују, који јој нису ни девете пеће жарило, ни род ни помоз' бог. Једва их је старица утешила и умирила.

Било је трке ферке и надметања. До пре подне, ако је дошла Фрајла Марта да баба Еви што лепо чита, ево ти после подне весела лаћмана Андрије да „тетка Еви“ прича анегдоте и да је разговори разним ћенрдањем, — да пукнеш од смеја. Он ти је сваку ствар умео да прихвати са лаке и шаљиве стране, — шта више и своју лакомисленост и своје до ђавола задужено стање, умео је да ишмикује досеткама, описивао је сатирично и хумористично своје кредиторе, који су му се попели на врат, те мора да бежи од њих као сотона од крста. При томе опису баба Ева је више пута горко уздахнула, два-тринут је рекла: „О мој драги Андрија, само кад би била у стању, ја би ти рад помогла.“ — А Андрија је помишљао у себи: „та не мора то баш тако бити, — мени је за сада и то доста, што видим да је ту добра воља.“

Једна грана породице бацала се чак толико у трошак, да је најмљивала и фијакера, те је баба Еву, замотану у топле мараме и шалове наваљала у шуму, у оближње село на чист и свеж ваздух.

Други су опет хтели да је са свим к себи приме, на да је у свој виноград изнесу, где је тако добра чесмена вода, — а да старица види како ће онде живела, шиљали су јој час пржено пиле, час печену патку, каткад и целог печеног пурана (са дотичном боцом вина). Кад су оне пријатније хале виделе, како се „родбина“ за Еву заузима, онда

* * *

= „Салвете!“ значило је до сад у латинском језику „здравствујте!“ ал' од сада ћемо салвете друкчије морати тумачити.

* * *

Богиња правде има марамом везане очи. У Србији уме пак правда кашто да се и изрази марамом стегнутом мало ниже — око врата.

* * *

✱ Јупитар има 4 месеца, земља има 1 месец, а уредник „Брке“ добио је 2 месеца.

* * *

● На суду је питао председник Илку, зашто се она по други пут удавала. А да ли ће небесни судија сад запитати кога, зашто се Илка сада опет удав — удав — удавала?

* * *

□ Кажу београдске новине, да је Илка последње вече захтевала и добила обарених јаја. А зар је она могла мислити, да то човека обара?

* * *

✂ Кад се већ стежу неки чаршавом, неки салветом, ја се све бојим, да се когод не стегне још и мидером!

* * *

△ Како су времена опасна, то се „Стармали“ дао у бригу, да га неће претплатници сад при преласку у нову четврт банкама угушити!

Аб.

Стопедесета шетња Абуказемова.

Стани Абу-, стани Абу, честитке се спрема!
Стани, рекох, — али где је, њега овде нема.
Где је Абу-, где је Абу? пријатељство пита.
Побего је, побего је, да му с' не честита.
А ја сам вам у захуку: (управо у лету)
Те његову шетњу здравим,- сваку педесету.

Ал је Абу- здраво скроман, то већ многи знаду
У Новоме Саду, —
Он не мари за свечаност, за пошту, параду.
Кад осване свет' Илија, он у Руму шмукне,
Тога ради многа ода мора да умукне.
Више пута бина што-шта да му с' гратулира,
А наш Абу-, а наш Абу-, таки с' ансентира.
То је тако чешће било, од стара земана,
На ето се потврдило и данашњег дана:
Навршило с' СL његових прошета
И многа га траже да му с' честита опета;
Јест — ал он је тој паради окренуо нету,
И ено га, бог зна где је, у беломе свету.

Али нека, кад га хвала у брк тако пређа,
Ми ћемо му коју рећи, 'нако иза леђа.

већ ни најмање нису сумњали о истиности бабиногa големог блага.

У овом врзином колу од улагивања, лицемерства и крајње себичности прибележити ми је само две искрене и несебичне душе, који ништа друго пред очима не имађаху до ли да баба Еви, колико могу помогну, и јаде ублаже. А то вам је једно др. Симић, који у доброј намери цео овај заплет измајсторисао, а друго вам је учитељица госпођица Видосава, која је, не само сада, већ одавна, сваке недеље, кад је имала каде, похађала пријатељицу своје покојне матере, — она јој није могла великих поклуда доносити, ал над је што донела, то је било од свега срца. А тешити знала ју је лепо, и болној старици беше срце најлакше, кад је она код ње била. При болничкој постељи баба Евиној састајао се више пута др. Симић са госпођицом Видосавом па као што се гнушао свију оних других притворни халамана, тако му је души годила ова красна, чиста и необична доброта. А што да тајим кад и сами нагађате, да је слика госпођице Видосаве остала фотографисана у срцу младога доктора Симића.

Адвокати су све то гушћу мрежу сплели око болне Еве.

Како би се овај заплет разрешио да је баба Ева дуже живила — то не знам. Али на брзо умре, — њезине се муке завршише.

Никад вала није сиромашан патник који умрло тако измирен са светом, као што је умрла баба Ева. Њене сиротне муке беху ублажене тврдим уверењем, да на овом свету има много, много добрих, рајских душа, и она је заклопила очи благосиљајући доброту и нежност ближњака својих и то јој је мелем био, који јој је последње часе осладио.

И то седа богме рашчуло, како је баба Ева умирући, дизала руке да добре људе загрли. Она је и тастаменат правила; писао га је др. Симић, па и он је пре него што се тестаменат објавио, само толико рекао, колико је смео рећи, т. ј. да баба Ева није заборавила оне, који су јој у болести њеној толико хришћанске љубави показали. Обе гране породице већ су навукле црне хаљине, не знам која је прља (и боља). У лицима њиховим било је изражено неко свечано нишчекивање, које је хтело да изгледа као права и дубока туга. Ако је ко од једне стране раширио мараму, да обрише суве очи, други је од друге стране осетио потребу дубоко уздахнути. И тако даље.

Дође дан кад ће јавне да се прочита баба Евин тастаменат. Некоји млађи чланови породице кикотали су се кад је др Симић читао какво је благо и скупоцености остављала покојница немилвним туђинцима, — које је тестаменту на првом месту поменула. Тета Доки на пример остављала је своју зимску мараму (за којој је само шест — али повећих закрпа било.) Берберка мал' што није у несвест пала кад су јој предала наследије, које се састајало из неког отрцаног жирала за кафу; баба Босе поскурњачи паде у део дрвена иконица са ликом св. Спиридона; коларка доби оклагију и две варјаче, и тако сви редом добише по нешто, ко-

Твоје шетње, Абу-брале, наш „Стармали“ красе,
К'о што краси сто божићњи реш-печено прасе.
Ту се шала (не неслана) у вицеве ниже.
Ко окуси све би више, и све прсте лиже.
Много пута на „Стармали“ наиђе и суша,
Па се млеко (или вода) у песми прогруша,
Ал кад дође твоја шетња, ил с десна ил с лева,
Публици се брк насмеши, па нико не зева.
Ти си онај Грабанџијаш, и без прекида
Који уме да облаке са чела нам скида.
Хладни ветри прете нашем телу задрхталом
Ал ти увек готов да нас заогрнеш шалом.
А те топле твоје шале сви тако волемо,
И зато ти ево сада Ћутати не смемо.
Здрав нам био, увек вољан сатиром и шалом,
На утеху нама свима, на дику „Стармалом“.

Трубадур.

Пуслице.

Од како је крунисање у Москви прошло онако красно и без икакве сметње, сад тек сви знамо, где је магазин онога силног динамита и нитроглицерина. У главама чивутских новинара.

О нашем црквеношколском сабору за сада се само толико извесно зна, да се неће држати у Шарош-Патаку. (Ако има какве средње партије у нас, могла би већ у напред захвалити на тој великој милости).

У Србији се за време напредне ере тако дивно у напред коракнуло, да би се сада већ тамо комотно могла укинути смртна казна, (т. ј. ако се сви помиловани о б в е ж у (каквом марамом) да ће се сами убити).

На монументу, који ће се дигнути у Бечу у спомен године кад се Беч спасао од Турака, ту ће се видити и слика пољског краља Собјеског. Његова ће слика бити остраг у засенку. Тако и ваља! Доста је он био први на самом делу, сад нека буду други први и главни — на монументу.

Из Сурчина чује се неко ј е ц а њ е. (Говори се да ће се п. Магарашевић повратити из Босне са својом шокицом Ј е ц о м)

Уредник „Брке“ осуђен је на шест месеци затвора. Његови пријатељи моле бога само да не буде помилован, — јер — вели — онда је пропао.

Анђелић се једи на српски језик. Једи се већ и зато, што су у српском језику ове две речи сличне: Р о з а и в о з а, — те се из њи лако може песма да направи.

Чујемо да у Србији Црногорци не бивају пуштени ни са редовним пасошем. У толико ће лакше у Србију ући друго неки — и без пасоша.

Турски Мародназива др Јову Суботића „старим захрђаним оцилом“. (Али то би оцило њима врло красно било, кад би се дало употребити, да креше ватру против свега што је српско и поштено.)

Исти Турски Мародвели да Абуказем н е м а з у б а. Баш ће молити Абуказема, нека му од сада боље п о к а ж е зубе.

ји пар чарапа (старих,) који мотовило и т. д. — То су били они, који не беху баба Еви на род ни помо због а они бледиће и зеленије у лицу кад се тестаменат читао и ствари предавале. Сви ови потражиште врата и удалиште се, кад је дошао ред на родбину и својту. Сад ће родбина да ликује! И они не хтедоше да буду следоци њихове победе. Али да су знали што ниссу знали, како би радо били остали, да се насладе гледањем ошшављених лица и отробољених носова те својте и породице. Јер тастаменат је на завршетку овако гласио: „А рођацима мојим, који су ме тако својски назвали и неговали, немам ништа друго да оставим, до благослова мојег, који нека их прати целога живота њиховог.“

Да ти је било погледати те „те тужне сродникe“ како се угризају за усне. Они су сад већ погодили да је то масло др-а Симића — и рашчупали би га од једа, кад не би таким поступком још смешнији постали. И они оборише главе, па изађоше на поље.

И госпођица Видосава, која је такође ту била, пође кући, но Симић је задржа овим речима: „Станите, госпођице, уз тестаменат овај има још и један кодицил; молим да га саслушате: „Мојег пријатеља, др-а Симића стављам за својег универзалног наследника. Њему остављам госпођицу Видосаву; у анђелској доброти њеногa срца и душе наћи ће он највеће благо овога света. Она нека буде његова, — то јест ако има благо произволеније.“ — „Ја се изјашњавам да ово наследије најблагодарније примам“ — настави Симић. А кад је за тим погледао госпођицу Видосаву, у њеним сузним очима блистали су зраци среће и задовољства.

После неколико тренутака силазили су се ово двоје сретних на степеницe, ћуца Видосава о руци Симићевој. Тако их опази тета Дока а у њеном погледу било је толико једа, да би могла све нацове у овој околини њиме потровати. „Па што сте онда говорили, да би волели имати баба Еви новац?“ — рече она, а свака јој је реч била оштра, као бритва брјачица.

„Знате, тета Доко,“ — одговори доктор Симић „ја сам љубитељ старинских новаца, које тражим и сабирам. А Баба Ева има један старински сребрњак још од цара Душана, који је врло редак. Тај сребрњак нао је у део госпођици Видосави. А ја, да ми се та реткост не изнакне из шака, одлучио сам се да испросим за жену ћуцу Виду. Јелте, госпођице, да је тако?“

(По Чиавакиу)

Ћира. Шта велиш ти о Токингу?

Спира. Ја ти се брате не разумевам у широкој, високој и далекој политици, али ову ствар ипак могу да растумачим.

Ћира. Па де да чујем како?

Спира. Ратоборни Французи налазе се сада у неком г р о з н и ч а в о м стању, — даклем са свим је познато, кад човек у г р о з н и ч а в о м стању зине, да прогута парче Х и н е.

Ћира. Знаш ли ти да је Бисмарк нашао за добро, да опет обрије браду?

Спира. Знам. И то је паметно. Ако је већ до бријања, боље је да се човек сам својевољно обрије, него да чека да га други обрију.

Ћира. Као на пример?

Спира. Пример остављам теби, да га сам погодиш.

Ћира. Знаш ли ти, како ја себи представљам српску жељезницу?

Спира. Како?

Ћира. Прво су се пожурили да направе пругу до Пореча, — па онда од Пореча до Грљана, а за тим на врат на нос од Грљана до Гамзиграда, — а одатле — — —

Спира. Али за бога, та то је са свим други правац, него што би требало да је.

Ћира. Ништа за то. Они знају да ће овако бити пре готови.

Стенографски верно.

А д в о к а т. Добро, чуо сам целу вашу ствар. А сад вас питам, имате ли ви форшуса сто форината?

К л и ј е н а т. А имате ли ви душе, господине?

А д в о к а т. Ајд' не ћапрадјте којешта! Ја могу и без душе терати процес, — али без форшуса не могу. То вам говорим из искуства.

Г=д.

Гвоздена капија (ђердан).

Кажу да је Аустро-угарској пало у део да прошири „гвоздену капију“. Но пошто је то посао велики и скуп, ја би нашој држави предложио јефтин начин за тај посао.

Ми имамо пословицу која вели „л е п а р е ч и г в о з д е н а в р а т а о т в а р а“. Даклем место тежина, одбијања бушења и т. д. нека употреби л е п у р е ч, па никад боље. (Али наравно лепа реч морала би бити искрена и добро намерна и у свези са лепим и добрим делом и намером — јер иначе лепа реч не вреди ни по луле дувана па ма се тај дуван звао и Dreikönigtabak).

Ђука. Због чега је било оно крвопролиће у Гамзиграду?

Шука. Министарски органи вele да је због ж и г о с а њ а м а р в е.

Ђука. Јест, јест, то неку м а р в у јако ж и г о ш е!

Аб.

Мудре изреке.

једног вероучитеља којима зачињава своја предавања.

II. Коло.

Ви високопарни, надути господине.

Докле ће госпођице тај ваш језик палацати!

Немојте се други пут ви господине испод суваје тако упарадити.

Она само што не каже маните ме господине у сто штримфала.

Канда нас је бела врана из Африке пренела.

Сами умидерисани пањеви — седи клада на дрвету.

Сами дипломатски зечеви, измешани са титанском крви.

Госпођица черна и глупа јако поноћ.

Ћутите ви паметни господине, са вашом лалићском филозофијом.

Братиље возљубљена, модерирајте се мало, немојте као упароженi.

Један созидателни слушатељ.

Наседаније солгино.

Познато је да су по ослобођењу Србије, у прво доба милошеве владе, Турци све све и сва употребљавали, да изазову кавгу са Србима, — па су тако и своје псе српским именима звали, шетајући се по чаршији дозивали:“ пуц Милоше; — Хеј Јевреме: — овамо Јоване.

Овај лепи обичај примили су и нека наша браћа, да по тим азијатско — цивилизаторном примеру један другог (и себе) обележе.

Тако солга Николић из осветe прозове своје псетанце „Стармали“.

Он се с тим до скора пред својим пријатељима хвалио, — премда му нико није могао тај начин осветe одобрити, — ал ко ће, да се усуди великом господину хумор да поквари.

Нешто је било и у „Стармалом“ о том псетанцу говора и од тог доба г. солга још се већма разметао с' тим како му је „вић“ успео да се његово псето удостојило и у самом листу „Стармали“ примљено бити.

То безобразна радост г. солге пређала је осећање и понос сваког Србина подједнако, — како присташа тако и противника солгиних.

Ал ко сме без да неочекива неприлике, — велемоћном солги у очи да каже.

Од неког времена уђутао је г. солга спомињати „Стар малог“ — и с' тим вређати пријатеље и противнике своје.

Ово нам је дало повода, да дознамо шта се могло г. сол. непријатно догодити.

И што смо дознали, ево то је све:

„Један приснн пријатељ, посети г. солгу, и док су у пријатном разговору седили, утрчи у собу мало пестанче. — Г. Солга да продуцира виц, пуцкајући пристима понче „овало те Стармали“ и кад исето скочи му на крило ок гладећи га рекне пријатељу своме: „видиш ово је мој Стармали!“ — Пријатељ пресне мало ал се повуче и запита: „а ко га је таким леним именом крстио?“ — „Е па по други него ја“ — продужи солга а гост на то: „ка кво лено куиче — такав леп и кум“ — одговори флегматично; — ал од то доба солга престао је вицевати са својим кумчетом.

Свезнан.

Шлемилева црна судбина.

Кад је човек несрећан, баш је несрећан, то кажем ја, и то ми не могу порећи ни сви рабинери овог света. — Мени је нешто пасирало, чему ће се цео свет смејати, ако приповедим; али вам кажем, да се ја баш писам смејао ни мало у томе малеру.

Ја сам хтео да путујем из Магдебурга у Халберштат, да се упознам са богатом Левијевом, која ми требала да ми буде моја друга половина, ако би јој се ја допао.

За ту цељ сам дао себи сашити ново повцато одело у Берлину, код славнога кројача Ју л е с а Ш о л ц а, под липама број двадесетдевет, дао сам га донети у Магдебург и спаковао сам га у куферчић, који сам за тим предао оном што прима пакове, и купим себи за своје скупе новце билетиду п р в е класе, да би се бар казало Шлемил је центгман крез и крез!

Али сад слушајте и пазите — сад долази моја несрећа.

Кад сам се на име хтео попети у ваген, дође ми кондуктер и запита ме: „Г. Шлемил,“ рече он, „је ли натоварен на теретни ваген ваш куферчић?“ — „Не знам,“ рекао сам ја; а он рече: „Али гледајте драги како је грдан неред код пакована.“ — Ја брзо отрчим тамо где се паковало, и запитам овог што прима пакове за мој куферић, а он ми рече: „Јесте, спакован је у ваген.“ Брзо потрчим натраг да седнем у ваген — кад, ајао, већ се жељезница кренула у Халберштат!

Ја шакнуо под руку, а билетицу у десну руку, коју подигнем у нос, и грчао сам колико сам год могао брже, све иза влака, и никако сам, да сам већ са свим промукао!

„Хеј! Господар аајнбане! Стани! И ја морам ићи! Ја имам билету за прву класу! Хоћу мој куферчић! Стани! Стани! — Али онај шакмајстор, онај зао човек се смејао, и сви се смејаху, а локомотива је тако брзо јурила, да је писам могао стићи, и тако сам се морао вратити колодвору до мога куферића.

Како ће после подне ићи опет један влак у Халберштат седнем у крају на згодно место, да не би опет пропустио влак“ — Већ су звонили, но сад ће полазити, помислим ја али сад ми дође неки беамтер и рече ми: „Где је ваша билета?“ — „Ево је“ рекнем ја и пружим му билету. „Не вреди више,“ рече беамтер, „морате другу узимати за влак који ће ићи после подне; јутрошње билете су уништене“ Отрчим опет код благајника и хтедох променути своју билету; али та луда нехте то учинити, него сам морао купити другу билетицу за своје скупе новце!

С тога хтедох му показати своје најдубље презреље и рекох: „Но“ рекох, „могу ли са јутрошњом билетом запалити своју цигару, та ја сам ју купио за с в о је новце!“ на онда са свим поносито одем, да се посадим у кола. Дође беамтер и питаше опет за билету, а ја му рекох са свим поносито: „ево“ и предам му билету. Стао почујте ме и замислите себи моју грдну несрећу! У својој љутњи запалио сам цигару са билетом за п о с л е п о д н е, а ј у т р о ш њ у билету сам турио у шпаг. — Тако сам морао купити и трећу билету и напослетку одем у Халберштат.

Како тамо приспем, похитим да потражим свој куферчић. „Шта?“ рече експедитор, „та ми смо куферчић одна послали натраг, јер смо дознали да овај чији је, није дошао.“

Ја се купнем у чело и са вечерњим влаком вратим се у Магдебург, јер ни сам хтео да се појавим код богате Левијеве, без мога новога одела од Ју л е с а Ш о л ц а у Берлину под липама број двадесет девет.

У Магдебургу запитам пакмајстера; „Где је мој куферчић?“ Он ме удивљено погледа и рече: „Г. Шлемил,“ рече он, „ваш куфечић је у Халберштату, јер ми смо чули да сте тамо отпутовали са влаком који је тамо одјурио после подне“.

Но запитам ја, јели то доживио још ко? Онда опсујем француски: On ne doit pas dire ce gue c'est gu' une chotel! и опет отпутујем у Халберштат, а на срећу моју доспем тамо баш у оном моменту, кад хтедоше да мој куферчић пошаљу опет натраг у Магдебург.

Обрадујем се што сам га једном в и ђ а нашао па онда се одвезем у најфинији хотел, обучем се у ново одело Ју л е с а Ш о л ц а у Берлину, под липама, број двадесетдевет.

Ја вам кажем, изгледао сам као најфинији центгман из Лондона, да сам се сам у себе заљубио кад сам се погледао у огледалу.

Одма заповедим да се запрегне најфинији екипаж у најфинијем хотелу и одвезем се са два послужитеља пред кућу богате Левијеве.

Кад ево ти портирера са веденим налицом и рече: „Г. Шлемил,“ рече он жао ми је заиста, врло ми је жао, али ја вам морам испоручити поздрав од мадаме: госпођица Л е в и ј е в а се в е р и л а са Н а т а н о м, оним богатим банкером, јер ви сте изостали читави двадесетдевет часова преко уреченог времена, кад сте писали да ћете дођи у посету“

Ја у своме очајању запитам: „Где је богата мадама Левијева?“— Портир рекне;„ Она је отпутовала у Магдебург са. Натаном за тим окрене леђа и оде.

Можете си претставити, како ми је било кад сам ово то чуо, и кад се сетим да сам бадава купио шест билета прве класе, да сам бадава дао себи сашити ново одело од Ју л е с а Ш о л ц а у Берлину, под липама број двадесет девет, и да морам платити најфинији хотел и онај фини екипаж са два п о с л у ж и т е л а!

Видите ли, то сне има човек, кад путује на жељезници од Магдебурга у Халберштат.

Али ја знам шта ћу радити: ја ћу т у ж и т и дирекцију да ми н а к н а д и штету, коју сам претрпео губитком

богате Левијевице, шивеног новога одела од Ју деса Шо-ља у Берлину, под линама број двадесет девет.

Кажем вам, нека се сећају Шлемила на вечита времена. Ј'е' видео!

С немачког **К — и М — Ћ.**

Из циганског света.

Мислио да је лебац па пој'о.

Био један циганин баба код неке бабе „на квартиру.“ Једаред пекла баба циповке, па како их је, онако вруће, вадила из пећи, метала их је на банак да се охладе. Некако се нађе и Цига ту, па не мога одолети срцу, него поче ређати — једну по једну. Док се баба осврнула — а наш цига дотеро скоро до краја.

— Аји, силе те сапсле! А шта ти радиш с тим циповкама? повика баба престрављена.

Цига се као нађе мало у чуку,

О мај, а ја мислио, да је хлебац, па пој'о.

Ође л' му штогод фалити?

Опет један цига био опет код једне бабе „на квартиру.“ Само, што ова баба није пекла циповке, него је правила сирчеве. Како је који направила, она га је остављала на неку клупицу. Цига је овршкивао око клупице, а леци мирис од још лепших сираца голицао му је фини нос. Најпосле — а да шта зна — поче он — у име божје — да кошта сирчеве.

Баба примети и абије „изиђе из концепта.“ Намести десет оштрих поката, па се испречи на јадног цигу:

— А шта ти то уради, несретниче један? како си смео појести.

Цига не остаде ни по ове у буђедару. Ухвати се десном за трбух па промуца:

— Ајао, зар ће ми штогод фалити?

Мого је и прасице.

Хтео цига да се окане краће, па пође попу на исповест. Између осталога приповеди му, како је украо скоро једну крмачу.

А поп ће:

— Па, кајеш ли се?

— Та како се не бих кајао! Могао сам и прасице! одговори скрушени покајник.

И паприке.

Пред циганском чергом седила два беспослена циганина. Мало даље од њих, играла се два зеца. Старији цига удари млађег по рамену па му рече:

— Иди, Дина, код кума па иштп пушку, да их убијем. Можеш искати и шерпењу и масти и лука и соли. Аји, иди, па жури.

Дина брже скочи на потеци куму. Кад је већ био пред кумовом чергом, сети се онај матори нешто па ће викнути Дини:

— Паприке, и паприке!

А циганки паприкаш се трже па утече. **Цига.**

Не можеш с њима изићи на крај.

Чива био ишпан на неком спахилуку, па се ссилио, — баш као да је на свом добру. Додија то радењима па кад је једаред почео бесшити праће му један браца, па га ћушп, што је слађе и лепше могао.

Чива се умири па оде кући. Имао је сина момка, па му се стаде тужити, како га онај одвали. А Чивелес узе свог тату под руку, па хајд с њим да извиди ствар.

Дођу тамо међ радење, а млађани Коби се распали, на поче викати, што је већма могао:

— Који ћушпла мој тате? Нек дође овамо кад сме!

А наш браца дође пред Чивуте, па се као баја и спебива Чива се охрабри, па се продера, још једаред на овога:

— Пхробаш још једаред!

Рацика пљуну у шаку, заману ручердом па опали Чиву још једаред.

— Пхробаш, још једаред !! намргоди се Коби још већма.

А браца опет.

— Аіде, тати, цаус! С ови матарци не можи се на кхрај изаћи . . . рече Кхоби. **Цига.**

Стечај.

Вршачко црквено певачко друштво, тражи по трећи пут ликовођу на пошто се досад ни један компетенат није пријавио, који би условима друштва — као што обичаји захтевају, и интереси појединп лармајући чланова условљавају — одговорио, нек је потражиоцима тог места на знање, да је са тим звањем годишња плата од 600 фор. скопчана, — без рачунања у име заслуге — и да ће се оном који буде за способног пронађен 150 фор. путног трошка дати, без да мора овамо доћи, и без обвезе, да мора поново пратити ако не дође; онај пак који њоме своју способност докаже, на опак изабран буде добиће 50 фор. путна трошка 100 ф. за два месеца, која ће на проби бити, и 50 ф. путна трошка за повратак исто као и J. . . . . чек.

Под овако пробитачним условима нада се неможе искључити, да ће потражиоци у што већем броју нагрнути, и испразнивши друштвену касу омогућити, да се школа што пре затвори, и поштеде буђелари потпомажући чланова. **Швигар.**

Нове књиге и листови.

Господа, Госпођеи Госпођице, који би желели да примају преко целе године испрекидно и бесплатно једне новоосноване, лепе, илустроване белетристичне новине, нека изволе своју тачну адресу послати: An die Administration der „Illustrierten Blätter für Stadt un Land“, Wien, VIII., Alserstrasse 47.

Пропаст царства српског на Косову, у српским народним песмама. Издање српске књижаре Браће М. Поповића, у Н. Саду осмина стр. 71. Цена 20 новч.

Odabrane narodne pesme svatovske iz sviju krajeva. Izdanje srpske knjižare Braće M. Popovića, u Novom Sadu osmina strana 35. Cena 15 novč.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ДЕЛА
ЂУРЕ ЈАКШИЋА
КЊИГА VII
ПРИПОВЕТКЕ

Штампана је и на брзо ће се разаслати претплатницима.

У овој су књизи приповетке: Ратници, Капетанов гроб, Рањеник, Чобанче (с продужењем из посмртних рукописа несникових). Напред је на финој хартији вештачки израђена слика несникова с потписом и биографија с литер. студијом о раду несниковом.

Књига је ова већа од свију досадашњих, јер износи око 20 ситно штампаних табака. Цена јој је као и осталима само динар и по.

За овом ће књигом изаћи на брзо и VIII. IX и X (последња књига) у којима ће бити драме: Сеоба Срба, Јелисавета, Станоје Главаш.

Пријатељима праве поезије, пријатељима свake честите српске књиге, пријатељима српског напретка нека је топло препоручено ово угледно издање. Нека још не забораве, да чист приход од овога издања иде у фонд за потпомагање сиромашне породице пок. Јакшића. Нека овим путем подигну скроман споменик своме великом песнику!

Који немају свију књига, а желели би имати потпуно издање, нека се пожуре с претплатом, јер од I, II и III књиге има још врло мало егземплара. Наруџбине треба слати књижарници Велимира Валожића у Београду. Претплатници са стране могу добавити књиге и доплатом (per Nachname).

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање 16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . . 10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање, 16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . . 24 „
Рачунски примери за учен. 3 ћег раз. ос. шк. 8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „ 8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „ 10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „ 8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . . 80 „
Велика катавасија . . . . . 1·—„
Мала катавасија . . . . . 20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . . 1·—„
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . . 10 „

Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа . . . . . 10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . . 20 „
Нове метарске мере . . . . . 10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

I-во п. к. опер. дунавско — паробродно — друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ПОЗИВ.

Потписана штампарија као накладник најрапространијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обртнике за анонсовање у истоме календару за год. 1884.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну . . . . фор. 24.—
„ ½ „ . . . . „ 12.—
„ ¼ „ . . . . „ 9.—
„ ⅛ „ . . . . „ 6.—
„ 1/10 „ . . . . „ 4.—
„ 1/20 „ . . . . „ 2,—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно.

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, и по томе смемо рећи да је ово у србству најјефтинији начин оглашавања.

У Новом Саду месеца јуна 1883.

Штампарија А. Пајевића.

Година VI. У Новом Саду, 20. Јуна 1883. Бр. 17.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕБЊАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали" излази тринут. месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најденића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најденића у Новом Саду.

ГРОБОВИ НИСУ НЕМИ.*)

Све под тајном неког сена:
Једна с' наље обешена;
Другој судба боља била —
Она ј' само полудила.
Кам' чувара, да нам рече....?
Њега згоди зрно нече.
А четврта, боже прости,
Под заштитом од милости,
А четврта, опет жена,
Угушена, удављена.:...
Трзано се од тог свега,
Ка' на додир ладних змија.
А цинцин на то вели:
„*Свршена је комедија.*"

Комедија!!!?
— Тако ли се то зар зове, свете,
Од чега се кожа наша јежи,
Што нам мили кроз срч од костиљу,
Што нам снове кида на уздахе,
Што нам леди крвцу у жилама
Те нас сена на векове тама,
На векове поганства и срама.

Србијо мила,
Мајко наших деда,
Што дркћеш тако,
Што си тако бледа?
Што клону чаном
Јуначко ти плеће,
Сад, кад ти треба
Снаге понајвеће.
Зар подлаци већ не ум'у
Да се стидом красе,
Већ ти јадна примат мораш
Стиде њине на се?

Подлаци се смеју
Огрезли у греју
И док земљом лете
Јади преголеми
Они с' 'вако тепе:
„*Гробови су неми....*"

Гробови нису неми —
Из њих је много пута
Викнула срдба љута.

Гробови нису неми,
Многи се од њих жасн'о:
Знали су много пута
Запитат' здраво гласно.

Гробови нису неми —
Већ савест каткад глува;
Ал земља није за то
Да тајне чије чува.

И што се дубље копа
Све јаче у вис стреми; —
Савест је нашто глува,
Гробови нису неми.

Ни ови нису неми.
Из њих се нешто рађа, —
И што се скрити хтело
Шапће се и нагађа.

Ал ја нећу шапутати само;
Имам гласа који се не жаса
(Не било га, кад би њине ћуг'о,
Кад је Сриство срамом притиснуто!)

*) Ово је од прилике оно, што смо у прошлом броју сами конфисковали. Ур.

Што се збива по Србији тужној,
Што се збива по ноћи и мраку
Грдило је којем равна нема, —
Зло се чини а горе се спрема.
И мис'о се често пута крене
Раде ли то људи — ил хајене?

Образ пати, и то земље целе,
— Враг се смеје и запиње стреле;
Где се рана на образу црни
Од трулежа, подлога насиља,
То му ј' ништа, у то ће да циља.

Рана срама, а собом задана,
Разједа се од дана до дана.
То је куга, то је трулеж прека, —
Ова рана ниште брза лека.

Ко то пушта да се тако ствара.
Што ко виши, већма одговара.
Који може, а не даје лека
Туђе грехе прима на себека.
Нема л' лека од куда се чека
Против тога срама,
Једна земља наћи ће га сама...

* * *

Лети несмо мојег горког бола.
Лети несмо преко брда, дола,
Падни тамо, где још никад виси,
Где се престо над Србијом вије, —
Гурни слуге, што ти уђ' не дају,
Падни лако на колена — кољу,
Поклони му с' као рањен оро,
Рекн: песник онако је мор'о.
(А и од сад тако ће да каж'
Како дужност Србину налаже).

J.

Шетња по Новом Саду.

CLI.

Ја сам пре замерао некој великој господи, што сваки час трчкају у Беч и у Будапешту, те тамо обијају прагове и држе неке договоре, а сад, кад сам и сам пао у исту погрешку, чисто ми долази да је то добро, и да ми је пустог Дала и народних фондова чина ми се, да бих и ја ниште био у Бечу и иначе по беломе свету, него што бих по Новоме Саду криво шткнле и по који пут п р и в и к н о и полицију.

Чудо ми је било велико што Беч и ако лежи у б р е г о в и м а, а Нови Сад у р а в н и ц и — ипак је Беч много р а в н и ј и него Нови Сад и бечки шустери се много мање туже на грбаве улице него новосадски. Но ма да су улице у Бечу много р а в н и ј е него новосадске, ипак треба много више времена док човек дође од једног краја вароши до другог, него ли у Новом Саду. Упало ми је у очи и то, што Беч лежи много северније него Нови Сад, дакле је тамо и много х л а д н и ј е него код нас, пак опет има у њему много више ж е ћ и, те се много више пина попије него код нас. Изненадило ме, је и то, што се у Бечу улице сваки час поливају силном в о д о м, па опет има у Новом Саду в и ш е б л а т а него у Бечу. И томе сам се чудио, што у Бечу има много више к у-

ПОДЛИСТАК.

Како сам ја писао тестаменат,

али то не себи но другоме. А како је то било видиће се из ових бележака, којима сам дао потребне наслове.

I. Критично литерарни увод.

У децембру 81. пошао сам једног вечера у народно позориште. На путу сам са радошћу опазио да код „златног крста“, не зна се чуђењу, а у кафани код позоришта није се још био утврдио никакав „тингл-тангл.“ Кад тако немамо у престоници ни западњачких чучека ни источњачког „тинг-тангла“, баше за цело у позоришту више света мислио сам; глумци ће за то с вољом играти, па сам очекујући добро забављање, баш с вољом корачао. А пут је био диван. Љубазна општина, наћада ради скупштинара постарала се да нам изнесе диван призор: Београд као Венецију. Снега је било доста, па пошто се ојужило и све растопило, онда се никуда не може, тако да су улице пуне воде, осим средине, која је уздигнута. Тако мора изгледати Венеција кад канали пресуше. Било се склонило друштво на акције, које је градило чамце и стављало на употребу публици. Људи који неће да то употребе скачу како им се може. Образоване женскиње, којима паранде не приличе такви слободни покрети препоручивале су душу Богу, загазиле и тако пропазиле. Леп призор, у Венецији није таквога! Преко ноћ се та вода спразнала па нам је сутра дан остајало да се вештачки тоцилама в ко ти није хтео остало му је да пази, јер је лед клизав па се због њега може љоспути о леђину.

До пре неки дан од тога вечера био сам једноме листу бесплатан позоришни критичар, за једно бесплатно место од уредника, које је опет њему управа бесплатно дала као награду за бесплатне његове савете, које је он опет управи давао. Али баво није дао мира једом осетљивом глумцу него се на такан начин објашњавао са другим неким критичарем, да сам ја од страха брже боље дао останку на то моје ваше. А узрок тој важној појави лако је наћи. Глумац је зацело много пута на даскама које значе свет играо ритере из доба кад је владало право песнице, па како ванике прелазе у крв, то се он забуно и применио то право у своју корист. А ће ја познато да је удараџ и најефтинији и најјаснији доказ код мутоглавих ритера, којима је разлог у песници. — Тек како му драго, ја сам тај опасни занат напустио, те сам се надао да ћу коју годину дуже пожинети. Моје место заузео је некакав млад човек који је осим пера спремио ради критика и штап са штилетом и празником носио револвер. А да би се извежбао, ишао је у јуначке кафане на пр. код „хајдук Вељка“ и тамо пуцао песницом о сто из револвера пуцао у прозор и кочијашки псовао. Један пут је од њега обузео кафанске момке такав страх да су побегли на таван а лепа касирка запукла се била у лудан орман за пиво и ту су је сутра дан нашли мртву — спрануту и нијану. Нека

ња, него у Новом Саду, пак опет се по улицама многомањецења и помија просина него код нас.

Једном речи Беч је пун чуда, и онда, кад није у њему онај велики господин из Карловаца.

Вратим се натраг из Беча са пуним цеповима — цедуља од коњске жељезнице, сирнем у Будимпешту, да видим оне тротоаре и оно камење, које својим ногама газе господин Тиса, Трефор и они други. Често ми је долазило, да су тротоари ти, што их та господа ногама газе, постављени српским жељама и правима; ал' сам и то приметио, да је то каменье много тврђе и јаче, него ли Тисина нога, те да ће на сваки начин бити и вековечније. Десиће се на јубилеуму мађарске државне гимназије, у којој смо толики Срби, особито Текелијанци, учили се и полагали' матуритет. Видех ту своје професоре, који су нас пре двадесетину година учили, да се за Словене много пре знало у историји него за Мађаре; да по статистици има куд и камо више Словена него Мађара; учили су нас, да је два-пут два четири за све народе и за сва времена, а не да је н. пр. за Србе двапут два — пула; учили су нас, да има у магнетизму и електрицитету нека невидовна снага, која и противне полове привлачи; казивали су нам, да је велики римски народ, који се разбацивао на све стране, и лакомо отимао о туђе земље и туђа права, тјечно слабије и бесмо на све стране, да је тај велики народ пропао, па га данас и нема на свету, а питоми Грци, који су у скромнијим границама своје државе гледали да развијају своју културу, живе и данас. Говорили су нам, да само дивљи зверови једао другог конабе, а човек човека не, дакле ни већи народ не треба да гута други мањи народ у себе; учили су нас, да јеваздух нуждан свакоме човеку, био Србин или Мађар, да цвеће цвета и сунце сија за свакога подједнако, да ни један народ нема неког већег права на природне дарове од другог, а где се то веће право тражи, ту је нешто неприродно и т. д.

На сад гледећи на јубелеуму оне наше професоре, бивше учитеље нам, од којих су неки и новинари, запитао сам се, да ли они и сад своје ђаке тако исто обучавају као онда? Или пак сада друкчије доказују: да цвеће цвета само Мађарима, да сунце сија само за Тису, да Мађара има далеко више него Словена, и да ће Мађари дуже господовати, него ли стари Римљани?

Ох, ко би то знао!

Аб.

Уштипци.

△ Кад је у неком друштву нестало неких новаца, рекне ће један: „Ми смо сви поштени, ал' новаца нема!“ — Тако ће неко у Тиса Еслару да каже: „Ми смо сви поштени, ал' Естире Шољмоши нема!“

* * *

❑ Ако ће се салвети употребљавати од сада за дављење, онда треба дотичној господи дати штрањгу — за брисање уста.

* * *

§. У Земунском магистрату има врло пикантна **Велшер**-салата. Само би још требао добар суд, (јер овако ће се просути.)

му је срећно, он ће достојно вршити своју дужност а ја сам без бриге пошао за мој посао у позориште.

II. Госпођа Уф.

Тако сам ишао и размишљао кад ми се на један пут обе ноге искљинуше и ја се паћем на земљи. Тад сам опет видео да се ноћу, кад није облачно, виде на небу месец и звезде; кад сам се дизао чујем иза мене некакав смеј. Таман сам се окренуо и опазио иза мене неку женскињу у бунди, али се и она поче комбати на не одлете горе, но по закону тежине паде се и она на земљи. То ме је задовољило, те сам полугласно узвикнуо: „Алах ћерим!“ јер то значи: Бог је праведан. Али позитура госпође није била ни мало весела. Месечина. . . али не ја сам почетник, ја не смем бити сувише брбљав, то ми може руинрати каријеру.

„Ух пушка те убила,“ куне госпођа и поче се трудити да се подигне. Али то је ишло тешко, јер она није била тика да проје кроз углене уши; зато пријем ја пошто сам јој у себи великодушно опростио подсмевање, и са приличном количином напрезања дигнем је на ноге. Тад видим да ми је госпођа била неколико познати. Виђао сам је чешће у кућама, где сам послом одлазио. И она је одмах видела ко сам.

„Уф, стрела га устрелила. И овакви ђаво мора ни мене да наиђе.“ рече она пошто се мало издувала.

„То вас је Бог казнио, што сте се мени подсмевали.“

„Е, погодисте! Мари бог за вас,“ на онда извади своју мараму и пружи ми је.

„Хвала, ја имам . . .“

„Није то поклон, него обришите ми леђа од блата.“ Како слатка дужност! По томе сам видео да ме сматра за старог пријатеља. Учиним како треба и вратим јој мараму. Заиста не иуди ћу и ја јој кажем да идем у позориште.

„Дакле и ви сте љубитељ позоришта. Уф ја само без њега не бих могла живети.“

„Само без њега! Благо вама!“

„Ја умирем кад не идем у позориште.“

„Па умрете ли често?“

„Шта? Ви се подсмевате!“

„Хтео сам да кажем изостајете ли често.“

„Никад.“

То сам знао. Њеним познаницима било је познато да она веома радо иде у позориште и од ње имамо таку пајцу као и од мене — и она је имала бесплатно место, само није била критичар.

„А јесте ли ви већ купили место.“ — „Нисам.“ — „Баш добро, дајте до мене. Број 100.“

Госпођа ме је почела занима, па да ме је женирала понашајући се према мени као ђачету или своме рођаку Али ја сам — помишљајући већ на подлистак — одбијао то на године, јер ми је могла по њима бити мајка.

III. Роман мој и госпођин и роман сиромашног младића.

Кад ноћох да седнем на своје место, морао сам пући крај госпође; у пролазу се сватакнем на неку стпар а не-

* * *

⇦ И кад су распели Христа не верујем да су новине више о Чивутима писале, него сад о Тиса-Есларској ствари.

* * *

+ Један чивутски новинар се обесио из очајања, што је крунисање руског цара прошло на миру од нихилиста.

* * *

⊙ Новосадска општина закључила је, да загради саборну порту гвозденом оградом. Гвозденом оградом требало се оградити још за време Мајтињијевог комесарства и нечијег администраторства. (Те би се бар сачувало основно писмо Саве Вуковића, којег данас нема у архиви, где је пре Мајтењића било.)

* * *

✳ Земунска господа из магистрата питају г. Шимића од чега он живи у Земуну и шта ради? (Шта та господа са општинским новцем раде и од чега они тако лепо живе то наравно није нужно ни питати, јер то знамо.)

* * *

⨯ Кажу да је брашнар Јанаћ у Земуну изгрдио дете, што је читало апостол, и у апостолу и ове речи: „Брашно нас не постави пред богом!“

* * *

⊙ „Видело“ доказује научно географијски да Пореч, Гргван и Гамзиград и не постоје на свету, све је то само новинарска измишљотина либералаца и радикалаца.

* * *

⨯ У Београду су били недавно неки министри из Аваја (Hawai,) Кажу, да су београдски а ј м и н и с т р и своје колеге лепо дочекали.

Аб

Пуслице.

Ако гроф Шамбор умре, ја мислим да би у реду било, да га сарани француска република, — (јер и он би њој ту љубав радо био учинио.)

Даклем сад је наш драги Бонту дефинитивно осуђен на две године робије. — (кажу да је врло весео, кад је видео да у Француској робијашима не дају салвете.)

У Вршцу је један српски попа у својој кући убио псето будаком. — Псето је таки прклo, а будаку не фали ништа.

Сирома Маканец, умре и не дочека да се измире Срби и Хрвати. — Ал неће ни Шпросмајер дочекати да нас сједини у својој новоизиђаној цркви.

У подлистку „Самоуправе“ налазе лепа Перзиска писма. Штета што Шах персијски не чита „Самоуправу“ а баш би имао шта из тих писама научити.

што друго звекну, тако да су многи тако гледали на мене док сам се ја једва задржао да не надјем на другу госпођу. Било ми је да богме непријатно.

„Уф, уф, уф, што то чините. Тако сам се препала! Уф, идите молим вас, тако ми тупка овде, и ту госпођа Уф мету песницу на леву страну и поче показивати како јој срце тупка.

„Та томе сте ви криви,“ морао сам одговорити. Она се поче сневати као да ће да посматра прелаз Венере преко сунца! Разбради се и натаче на шиљаст нос некаква црни цвикер па поче да посматра.

„Ништа се не види. Што већ не отворе тај листер.“

„Какав листер?“

„Па ту ћораву звезду над нама.“

„А можда вам добро цвикер не гледа. Да сам знао довео би мој дурбин од по фата.“

„Уф, што нисте! Ала би ме највиша господа гледала!“ А од куда вам такав дурбин?“

„Из кабинета.“

„Шта? Зар сте ви рођак некога министра?“ Ко вам је род?“

„Како то? Не разумем вас!“

“На кабинет се зове министарство.“ — Сад сам јој морао објаснити како сам ја то мислио.

Дакао се „Роман сиромашног младића,“ комад пун романтичности, суза и љубави. Сиромашни младић уздисао е за благом што му отац није оставио и тешко се одвајао, да се прихвати каквог посла. Госпођа је гледала, говорила полугласно неке примедбе, накићене са много „Уф -ова“. Загледао сам се и ја, а кад дође до сцене где добра газдарица плаче, чујем ја на мојој левој страни крај срца неко шушкање на одма за тим шушкање као да поточић жубори. Боже! Моја комшиница плаче, грозно плаче па и мене тако погледа, као да би хтела да се и ја заплачем. Али на срећу за публику ја сам имао тврће срце и сузе очи, те се не заплачем но се нољурим њу тешити. Јер поток од наших суза толико би нарастао, да би могао прелити преко обала и подавити целу публику у партеру. После би нам се још образовани свет подсмевао што док њихово позориште натра сатире, код нас га вода плави. На моју срећу она се брзо утиша кад виде да ће младић добити какву службицу.

„Ви баш ни сузу не пустисте? Како сте не осетљиви!“

Ја сам ћутао, задовољан што сам спасао публику. Кад је заиста пала госпођа се поче живље понашати. На мене је сасвим заборавила, окретала се на све стране; али сам и ја имао свега посла. У једној ложи седеле су две госпођице, два контраста; једна је била златокоса а друга косе црне као ћифт. Опазим да нешто проговоре, па онда једна погледа са догледом а после ће друга; видим да је то на мене, на покушам да се одвојем, јер ми је то ласкало Али се после нађох у страшној завари, кад видех да се госпођице и смеју. Састане главе на средини, прошапућу нешто, насмеју се враголасто, па сада свет гледају. Горњи

Волтер.

Фридрик велки једно вече
Није имо нешто мира,
Већем сео да Волтера
Портретира, карикира.

Ова слика сад се нашла,
Својеручно дело Фрица. —
Ал Волтер му, знам за цело
Није осто дужан вица.

Фриц и за то већ је вел'ки
Што је шалу радо срет'о;
И не само да је срет'о,
Већ је и покрето.

Ћира. Дакле против Јозефа Шарфа сведочи Мориц Шарф. И то ће канда бити недовољан доказ.

Спира. А против нашег Милетића био је довољан доказ једног Ранковића.

Ћира Јест, — али Ранковић није био Милетићев син, него владајуће покварености. А то је са свим нешто друго. „Разликујмо добро!

Ћира. Бога ти, Спиро, шта раде наши драги Чангови.

Спира. Е мој брајко, да су они хтели радити, добро би њима било и у Буковини.

Ћира На да како ти људи мисле живити.

Спира. Знаш брате, то су ти једини Мађари који у овој домовини не маре бити домаћини, него би волели да увек остану гости.

Ћира. Е па да су живи здрави!

К а ж у.

Кажу: „Што је право и богу је драго.“ — Сумњам да је увек тако, Анђелићева стрела иде право у срце наше автономије, — а то „право“ не верујем да је богу драго.

Кажу: „Ради пак ћеш имати.“ — Није баш увек тако. Јер ено м. Т. баш нам ради о про-

---

кнут, који ми је морао бити кажан оставио сам, а да ли сам још где кажан то се није видило. Кад сам се у гардероби погледао нисам опазио на лицу ништа смешно а за то неколико тренутака није ми могла изићи брада ни носу, јер браде не пичу као пчурке, па зато не знађах узрок њиховом смеју. Било ми је зло, те се обрнем госпођи за помоћ.

„Какве су оне две госпођице у ложи што се смеју.“

Госпођа погледа на поче климати главом и смејати се на што госпођице мало што не прскоше у гласан смеј, те побегоше назад.

„То су моје голубице.“

„А зар се голубице морају подсмевати скромним људима?“

„Коме се подсмевају?“

„Па вами.“

„Е, ала погодисте. Нису оне нас ни виделе, не гледају оне тек макар кога. То су оне мене поздравиле.“

Ја макар ко! Како је ова баба безобзирна. Погледам је љутито и зачујење. Образи јој не беху пређени нао дотле, но мрко бо[illegible]ни, а испреплетани поточићима од зара. Одмах ми сване и паде тежак камен са срца, те се ја могах насмејати.

„Право велите, то су голубице, јер се нису мени смејале, то се тицало вас.“

„Шта? Ви...“

„Ви сте бришући сузе намазили блатом са ваше мараме целе образе и изгледите као арапкиња.

„Уф, уф, гром га спалио! Ала сам луда! А ви ми не кажете?

„Сад сам тек видео.“

Сада јој дам моју параму. Она је добро загледа и поче журно брисати образе, а непрестано је клела. Док се те дешавало музика је нешто весело свирала, и госпођице су непрестано изнирнале из ложе и смејале се а госпођа Уф, поче ми претити главом:

„Какве су нам то чудне девојке? Она плава као да има пороку.

Ха, ха. ха, пороку; Јесте ли ви при себи? Ала ће се смејати кад јој кажем. Ха, ха, ха!“

„Ако она нема пирокy, онда она друга фарба косу.“

„Уф, уф, шта ви говорите! Ова фарба косу! Ала сте чудни “

Тим поводом исприча ми госпођа многе ситници о тим девојкама, ма да је ја нисам питао.

У комаду је било пуно прилика да госпођа покаже своју осетљивост, а видело се да је афектирање. При многим сценама викала је уф, чудила се ономе што није чудно, а уздисала кад није било жалосно, а при томе је обично размакла лактове и кретала као петао крилима кад хоће да кукурече. То су моја ребра лепо осетила, и зато су мегорко корила, што сам до ње сео. Кад се спроваши младић нашао сам у разваљеном двору са госпођицом у коју се заљубио, и кад му је она читала писмо, како је он то удесио, да би је компромитирао, те добио њену руку и

пасти, — па опет нема „средње партије“ (коју тако желе.)

Кажу: „Путује се незна рока“ Није истина. Зна се то врло добро кад ће Анђелић путовати у Илиџе. (Кад буде пренашање Бранкових костију.)

Кажу: „Сит гладном не верује.“ — То је само онда истина кад гладан новинар ситом министру не уме по вољи да лаже.

Кажу: „Где се чује ту се купи.“ — Није истина. У Н Саду се чује да се колера спрема на пут, али се за то не купе чланови санитетског одбора.

Кажу: „Ко вина боље широко му поље.“ — Камо среће да је тако; ал није тако. Већ: ко зна горе, том је широко поље.

Кажу: „Какав поп онака и молитва.“ Али ми видимо да друкчије бива: што дебљи поп, све мршавија молитва

Кажу: „Мера вера“ — Е да. Ми наше дембеле што више меримо, свеим мање верујемо.

Кажу: „Где је слама ту је слава.“ — Тад би моја сламњача и Емилијанова глава биле две најславније ствари на свету.

Кажу: „Поштење најдуже траје.“ — Но, то је већ истина. Јер писма која се из Србије путем поштења отправљају умеју тако дуготрајно да путују, да их никад и не добијеш.

Герман Јовановић.

архимандрит Вождански

Ко је год познав'о
Срце твоје право,
Твоју душу белу
У црном оделу;

Ко је год познав'о
Сриске боле твоје
Сузне су му данас очи,
К'о што су и моје.

Ох жалосне ноби,
Ох удеса љута, —
Кад се врли клоне
Худима са пута.

Ј.

Ђука. Богме су у овој мртвој сезони наше новине постале мршаве!

Шука. А како то?

Ђука. Та ви'ш да су сама кожа и кости!

Шука. Од куд то?

Ђука. Та ето доносе саме чланке о Костовићевим „кожама“ и о препашању Бранкових „костију.“

Ђука. Јеси ли читао, да је архимандрит Самуило као говорник пропо —

Шука. На знам ја то одавно, да је он као говорник проп'о!

Ђука. Та чекај човече! Хтео сам рећи, да је недавно пропо-ведн своје на свет издао.

Аб.

Приметбе кроз наочари.

„Видело“, — то се само тако зове; ал Гарашанин, то заиста тако и изгледа.

Кад се тиче трговачких интереса, Енглези нису ни мало сангвинични, па макар цела Европа била колерична.

Неко је предложио да се листу Телефону, пошто није немећ избрише остраг оно „Фон.“

Београдској влади требала би да је велика брига и за малу скупштину, — а кад ово на против, њима је мала брига и за велику скупштину

њено богатство, госпођа Уф све јој је одобравала, говорећи скоро гласно:

„А, тако, тако му треба.“

„Треба при томе да узмете на ум,“ рекох ја, „да госпођица говорећи тако мало цени своју личну вредност. Зар она не може да замисли, да је тај младић, бајаги сиромашан, хоће за жену ње ради а не ради њеног богатства? Или. . . .“

Она ме је тако погледала, да сам видео да даља дискусија није потребна. Али кад је сиромашни младић на поворници скочио са равналина, кад је госпођица пресрнула онда је и госпођа до мене пустила неки узвик, опет затрешала лактовима, нислонила се назад склонила очи али је испод трепавица гледала. Разумео сам добро: то је значило несвест, али добро је што она није видала сама таку своју несвест, иначе би од ње морала збила се онесвестити, тако је то лепо изгледало.

Тако смо од прилике провели целу представу. У ово доба сетио сам се, те сам ребра од ћених лактова заклонио шеширом. У том истом шеширу покупио сам суве госпођине, што их је пролила на крају представе, кад се обогаћени сиромашни младић оженио са осиромашеном богатом девојком. Дабоме, сутра сам морао купити нову кацу.

(Свршиће се)

Сумњиво ласкање.

Не знам да ли то баш ласка Карловцима, кад Бранко најављује жељу да му се тамо — сврне.

„А кад ми се једном смрћи мора
Нек се смркне изнеђ ових гора.“
Шта би тек данас зажалео?!

Стари натписи.

1.
CAIVS. ESTO. SVP. ILLI.

2.
SAL. O. DE. BELLO. GAI. ERA..

3.
ZENOPON. ES. IAM. RE. L. BI. COEC. IS. E.

4.
TERRA. I. TOGA. SACRE. VETA. PALE. . SITI.

5
TIMEO. DANA. SV D. V.

6.
MENENIVS. V. AT. OVE. NISI. POS. V. ALA.

7
IVPITER. ACHILLA, DEDI. DET. ET. VM. ALO

8.
V. RITVS. V. SVI. NINA. I. ELIS. EZ. IRA.

9.
OVIDIVS. NASO. V. CI. PASS. V.

10.
TROJA. COLA. IDVS. VASA. RA.

Одговори Уреднишшва.

М. у Сомбор. Оставимо „Кидишу“ и његову гордост, којом хоће да импонира, и његово накалавање са децом, оставимо то све нештампано. Јер то ће слабо кога интересовати изван Сомбора. — Имате ли ви што друго, од општије важности?

„Девојачка клетва.“ Најсмешније је у целој хумореску то, што сте ви мислили, да ћемо ми ову ствар штампати.

С. Р. у В. Из ваших бележака употребићемо нешто, али у другој форми.

Нове књиге.

Ударац Омер Пашин на Црну Гору 1852—1858. У Српским Народним Песама. Издање Српске Књижаре Браће М. Поповића У Новом Саду 1883. Цена 50 новч.

Ило Секковић и Ага Од Рабника Са Седам Слика од професора Влад. Тителбаха У Београда УпКраљевско-Српској Државној Штампарији 1883 Цена 30 н. дин. 15 новч.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме једанаестом броју за 1883. ове чланке: 1. Два зеца (са насловном сликом). 2. Последице непослушности, (приповетка). 3. О. 4. Оружајмо се! (са сликом). 5. Дечија идила, (по посматрању) прерадио браћа Ђ. 6. †. од браћа Бранислава. 7. Чиков као претказач времена. 8. Из живота малога Симе боба, (са 20 слика). 9. Немој да прислушкујеш. 10. Како се оре у Мисиру (са сликом). 11. Кодар, од Миодрага. 12. Дала им живот, по руском —ци—. 13. Мило за драго, по руском —ци—. 14. Мало размишљања, од Р—в. 15. Врабац, од М. Јојкића. 16. Допуна о Царигралу. 17. Разнолиње. 18. Даштања. 18. Решење даштања. 19. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Леп дарак за одраслу женску децу

СВЕСКА ДРУГА

ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. М. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ни 204 стрне, цена само 60 новч.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке: 1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Виценски катанац. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накладној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас!

ДЕЛА
ЂУРЕ ЈАКШИЋА
КЊИГА VII
ПРИПОВЕТКЕ

Штампана је и на брзо ће се разаслати претплатницима.

У овој су књизи приповетке: Ратници. Капетанов гроб, Рањеник, Чобанче (с продужењем из посмртних рукописа песникових). Напред је на финој хартији вештачки израђена слика песникова с потписом и биографија с литер. студијем о раду песникову.

Књига је ова већа од свију досадашњих, јер износе око 20 ситно штампаних табака. Цена јој је као и осталима само динар и по.

За овом ће књигом изаћи на брзо и VIII. IX и X (последња књига) у којима ће бити драме: Сеоба Србаља, Јелисавета, Станоје Главаш.

Пријатељима праве поезије, пријатељима сваке честите српске књиге, пријатељима српског напретка нека је топло препоручено ово угледно издање. Нека још не заборави, да чист приход од овога издања иде у фонд за потпомагање сиромашне породице пок. Јакшића. Нека овим путем подигну скроман споменик своме великом песнику!

Који немају свију књига, а желели би имати потпуно издање, нека се пожуре с претплатом, јер од I, II и III књиге има још врло мало егземплара. Наруџбине треба слати књижарници Велимира Валожића у Београду. Претплатници са стране могу добавити књиге и доплатом (per Nachname).

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање 16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . . 10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање, 16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . . 24 „
Рачунски примери за учен. 3 ћег раз. ос. шк. 8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „ 8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „ 10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „ 8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . . 80 „
Велика катавасија . . . . . 1·— „
Мала катавасија . . . . . 20 „
Гимнастичке игре са сликама Део I. . . . 1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . . 10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа . . . . . 10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . . 20 „
Нове метарске мере . . . . . 10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско пузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

I-во п. к. овер. дунавско — пароброднo — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље — почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ЗВОНА

по најбољој и стално сналазећој, гвожђем и дрвеним крутњама, — хармонијски уштимана, а са најфинијег материјала по најмањој нарудби.

израђује ливница
ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ.

Година VI. У Новом Саду, 30. Јуна 1883. Бр. 18.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗЕМЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали" излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукалем. Издаје штампарија А. Најдевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најдевића у Новом Саду.

Колера.

Са правдом се титрају
Који су у власти;
Слабијима светињу
Примичу пропасти.
Новине све гамижу
Од продатих пера, —
После тога, да богме,
Долази колера.

Децу нашу заводе
Да се од свог туђе,
И да њихих намера
Постану оруђе;
Да с' богаљи стварају
Место карактера, —
После тога, дабогме,
Долази колера.

Анђелић се одао
Неком бесу кивном,
Попови се вешбају
У духу противном.
Манастирска богатства
Гута трбух ждера, —
После тога, дабогме
Долази колера.

Сузе раје кукавне
Ни сад се не суше.
У Србији кукају
Све поштене душе;
Настала је најгора
И најрђа ера, —
После тога дабогме,
Долази колера.

Ох колеро колеро,
Не било ти трага,
Не желим те у кући
Ни најгорег врага.
—Ал баш ако мораш доћ',
Бар имај системе,
После тебе да сване
Поштеније време.

Д.

Шетња по Новом Саду.

CLII.

Ја и мађарски министар комуникације, г. Кемињ, кавда смо у боб врачали: таман Титељани истакли оне силне мађарске барјаке, што су заостали од изборског кораблекрушенија, да се суше, и таман ја почео студирати како да напишем тестаменат (јер ми је предстојало да се превезем на виловачкој скели), а доље радостан глас, да сутра стиже министар саобраћаја г. Кемињ у Тител. Дакле сутра стиже! Но, помислим у себи, ако будем сувим путовао, па дођем до виловачког предаја, онда нећу заиста стићи у Тител — сутра! Међутим похитим одмах к Вилову, да дочекам г. министра и да из његових уста чујем, којим ће бираним речима изразити своје високајше задовољство са свеобрађајним расположајем у Шајкашкој уопште и код Вилова и на моторишкој Мутњачи специјално. Док сам ја ту на скели чекао, јер је скела била на другој страни и астрономским дурбином могла се и догледати, дотле је г. министар седео на сомотском канабету сепаратног пароброда и пио ухлађени шампањер, и тако је путујући Дунавом и Тисом поред бифтека и шомлауског вина посетирао рђаве друмове и прелазе по Шајкашким и банатским барама. Најпосле „ал' верујте најпосле, стиже скела на ову страну онога мора од баруштине, и ми се помолисмо се богу укрцамо у скелу и предамо се својој судбини,

те Јаша скелеција увати за неко уже, што се простиру кошуље, повуче и за по сахата опазим, да смо се нашта од бајира отиснули. Него сам се грозно блаженао приликом ове возидбе: На преостатцима од проваљеног насања, што је некад чинио ћуприју преко ове виловите баре, опазим ја нешто, где се миче: учини ми се да је низ жељезничких вагона, те јури мимо нас, обиђе нас, и оде испред нас далеко. Изненађено повичем: А од кад имате ви овде „азијбан,“ та ја ништа ни знао нисам! — „Какав азијбан, господару?“ запитају ме људи, што се десиле самном на скели. — „Та ено тамо на насању.“ „Није оно азијатбан, господару, него то су да опростиш, к о р њ а ч е, на ено иду пет шест једна за другом!“ — Е тако може кратковид човек да се осрамоти: оно беху заиста корњаче, те идући једна за другом, обиђе су нашу скелу, која је тако полако милила, да је мени ход корњачин на насању изгледао спрам брзине наше скеле, као журење каквог жељезничког влака, кад вози господу министре. Овом приликом запитам неку браћу Мошоринце како сад на Мутњачи изгледа. Рекоше ми, да скеле ни ћуприје нема, него се мора преко баре и муља с колима ићи а вода дошире до лотре, тако да су и пашажери до појаса у води. Ово ми се јако допало, те дођох на ту мисао, да би наши лекари ваљало да пишу one болеснике, којима добро чини седење у води — „сицбедери“ — да се превезу преко Мутњаче, н. пр. кад какав министар добије шуљеве, добро би било послати га, да оде из ћурћуна у Мошорин, па као да је руком однео ону своју болест!

Но и у Банату се јако спремају за дочек г. Кемењија, министра трућкаве и ископане комуникације. И ту с к е л е играју главну у л о г у и публика им са свију страна аплаудира. На Бечкеречкој скели на Тамишу код Фаркаждина био сам очевидац, како се власт стара за онај наш народ, што опуда мора да путује. Онде се на скелу спушта са неког повишеног брега, па кад би пут био р а в а н могла би се кола која з а т р ч а т и, т е у Т а м и ш у л е т е т и. С тога је дотле било, што су на томе спусту биле сиље ј а р у г е, те су ове задржавале, да кола неби нагло силазила. С тога ни мало не замеримо г. солги, што те јаруге није дао пре оправљати, тим маље, што би се тиме јако шкодило к о л а р и м а и к о в а ч и м а, јер на равном путу не би се ломили толики точкови, те би онда колари и ковачи оставили занат па ишли сви у солгабирове или би од беспослице и од дуга времена писали молбенице да им се п о в и с и доходарина и други порези, који су већ тако н и с к о п а л и, да се човек јако с а г н у т и и много с а г и б а т и мора, док их не намири.

Него сад, кад је г. солгабиров начуо, да ће доћи г. Кемињ да види ону фаркаждинску С к е л у и Панчевачку чаиговску Харивду, допао је на ту женијалну мисао, да у свету н е д е љ у нареди преко 200 људи и кола, те да ови кваре ону земљу, јер им је заповедио г. солга, да копају брег те да преносе земљу са онога места, где ју је м и л о с т и в и творац небесни још пре толико хиљада, а можда и милијона година, наместио, да је дакле отуд преносе и у оне јаруге изручују. Па то баш мораде у н е д е љ у да буде, и то баш у ово р а д е н о д о б а, кад је сваки сељак од јутра до мрака на овој препеци рињао, те једва дочекао свету недељу да се одмори, но оној божијој заповести:„ Шест дни дјелај, а седми г о с п о д у б о г у т в о ј е м у.“ Чисто ми долази, да је и ту божију за-

ПОДЛИСТАК.

Како сам ја писао тестаменат.

(Свршетак).

IV. Месечина — фењер — амрел.

„Дакле ви сте правник?“ рече ми госпођа кад изиђосмо из позоришта и кад виде да се ја хоћу да опростим. Кад год ме је видела питала ме је шта учим, и ја сам јој увек казивао, али ме је она опет питала и никад није знала шта сам. Пристанем дакле да будем правник.

„Јесам.“

„А умете ли написати тестаменат?“

„Коме? — Да вам није ко . . .“

„Није, него би ја хтела за мене.“

„Ви? Ваљда да распоредите своје имање. Добро, ја ћу доћи сутра са сведоцима,“ одговорим јој и било ми је врло чудно.

„Не, нећу ја то. Мени се вечерас због овога старца у комаду прже тестамент по глави, па ми се чини да би вечерас добро распоредила. За то би вас молила да ме отпратите до куће и да то побележимо.“

У мало што писам речима исказао своје чуђење. Куриозна госпођа баба! Љубопитство ми је диктирало да пристанем.

Госпођа је, носи фењер и амрел. Сетим се да сам се ја на те ствари сашао: то су били њени инструменти.

„Ала ни страшно падосте оно пре. А и ја сам добро ђуснула.“

„Можемо и опет.“

„Уф, не слутите. Зато ми дајте руку, бићемо сигурнији“

„Чудно сам се али сам је морао узети под руку. Морно сам лепо изгледати, особито кад ми она даде фењер да га ја носим. Месец се час но крио за облак, те је тад било нешто најмрачније, али за нормалног човека шпак видно. Али то је госпођу уплашило, јер чим прођосмо пијацу, она стаде, узеде фењер а утрапи ми амрел, извади из ћурчета палидрвца и запали — фењер.

„Шта ћете то?“ запитао сам упрепашћено.

„Уф, ја се страшно бојим; треба нам кад месец ваће.“ На онда узе амрел, увати опет моју руку а у другу ми даде фењер. Мени је било ужасно, али нисам имао шта. Тек сто корачили неколико пута, а кроз ваздух поче промицати нешто, што је слаб ветар дотеривао. Госпођа опет застаде и окрете лице небу.

„Циганчићи; то је опасно кад се заледи на калдрми.“ На ослободи своју руку, рашаве амрел и увати ме опет за руку. Сад запиште: месечина з ја носим запаљен фењер; нема видног узрока, јер је падало тек по које зрнце, а онда рашапела амрел. Занимљив пар! Нисам знао шта ћу од невоље. Људи нису знали шта нам је, на су се у проласку осврнали и крстили. Кад крај нас прођоше нека кола, госпођа поче климати главом, нешто је бацила поглед, на што се из кола зачу гласан девојачки смех.

„То су моје голубице,“ рећи ће са задовољством госпођа.

повест господин солга преко својих пандура овако дво изменити: „Шест дни дјелај а седми госпоу богу солгабирову твојему.“ Они солгабиронски десет заповеди сећају ме на причу честитога браца Тиме бирташа, што ми је причао о једном Влаху. Тима је влашки приповедао, па га нисам добро разумео, ал од прилике је тако било, да је дошао једном приликом цар у влашко село, па кад су тога Влаха позвали да иде и он да дочекају цара, а он ће рећи: „Ех чудна ми посла цар, шта ћу да дочекујем, важда није солгабиров!“ Дакле тамо људи имају више решпекта од солге него и од самога цара.

И у Новом Саду је г. министар био и одавде је врло весело и о радошћу — испраћен из наше варошн. Аб.

Уштипци.

□ У Тиса-Есларском процесу лупају стручњаци о томе главу, да ли је најбоља лешина имала ноктију или не. — Наравно, Чивутски нокташи и не могу да поњају, да ко може бити без ноката.

* * *

✕ До сада је свет бојао азијатске колере, а сад нам страха задаје африканска.

* * *

◎ У Београду се не боје колере. „Издржали смо ми“ — веле — „и горих чуда и покора, па ево нас!“

* * *

♔ У министарској наредби о колери, наређује се, да се нарочито она места држе чисто, где стоје фијакери. Надамо се, да ће се у Пиротту, Сурдуку и Лединицима јако пазити на ову наредбу.

* * *

☾ Општина Печанска расписује у „Турском народу“ стечај за учитеља, па вели међу осталим условима, да учитељ „не сме пушити у цркви.“ А зар господа општинари пуше у цркви?

* * *

℗ У истом стечају веле промућурни општинари, да учитељ „не сме читити „Заставу“ и да не сме допуштати ни другима да читају.“ — Нека се не боје господа општинари, поред таквог учитеља, каквог они траже, неће људи умети читати ни штицу, а камо ли новине.

* * *

□ Исти стечај је преведен и на Хотентотски језик и изишао у њиховим новинама, јер тамо ће се можда још и наћи који „учитељ,“ који ће бити исте памети, као и расписачи овог класичног огласа.

* * *

△ Страх ме хвата што је колера преко средиземног мора, па се бојим да не пређе преко мора и овамо к нама. Да је колера у виловачком риту ја се не би тако бојао, јер виловачку бару теже је путницима прећи него средиземно море.

* * *

△ Карловачки богослови хтедоше певати на концерту у корист Бранковог споменика, али им забраниште. Право су и имала господа што су забранила, а зар је карловачким богословима сада до певања?! Не волу она господа кад ко пева!

* * *

✕ Сад кад је мађарски министар комуникације

Благо њима, оне су у колима и не носе фењер и умрел на месечини! А није требало много размишљања, да се увиди, да су се госпођице нама дном овако грозно смејале Мени дође да бацим фењер и побегнем, а особито кад два лица прођоше крај нас и једно рече: Шта је овима? По фењеру изгледа да не виде месечину, а овамо раздали умрел да се од месечине заклоне! — Дабогме, њему нису пали на ум циганчићи и облаци. На срећу пут је био кратак и ми брзо стигосмо кући госпођици.

V Вечера са канарицом и тестаменат.

Соба је била чисто српски намештена; иначе се примећивало да се госпођа често мења бани з упадали су у очи и многи застучићи, разног облика, који су били понаместани по соби. На једном столу било је намештено за вечеру а спремам је био чанак пасуља.

„Најпре ћемо вечерати,“ рече госпођа. „Ја постим, ви се нећете љутити.“

Никако јер ви по закону о личној слободи имате право да кувате што хоћете.“ Она ме погледа као да не разуме, мету једну столицу крај дувара, поше се и са клина скиде кафез, у коме је била канарица, па га онда мету на сто. Пасуљ је био веома неслан, те госпођа примети:

„Пасуљ јој пријао али не сме бити слан,“ па онда набоде зрно пасуља и пружи га у кафез. Канарица је држала главу под крилом, али госпођа лупи руком по кафезу те се тица тргне, али пасуљ није кљуцнула.

„Људице једна!“ рече госпођа. Ваљда се стидиш од господина? А други пут кљуцне што год јој пружим, јер ја с њом ручам и вечерам. Волим је здраво, само је сувише жута, па би желела да побели.

„Дајте јој сирћета са туцаним бибером да није.“

„Е, то би је отровало. Ви сте неосетљив.“ — Вечера се брзо свршила, јер је било само једно јело и за то, што ја нисам био гладан и што је канарица опет задремала.

„Па сад да побележимо те ствари, јер знам да не бих заспала целу ноћ“ рече ће госпођа, па распреми сто и извади потребне ствари. „Сад пишите: Мојој . . .

„Чекајте, најпре увод. У име бога свемогућега и при чистој свести . . .“

„Шта? Ви смете?“ . .

„Молим тако се пише, ја нисам крив.“

„Бришите; не сме нико ни помислити да нисам била при чистој свести. Не треба мени то тако формално; ви сте ми млад да напишете прави тестаменат. Напишите само, Мојој чавки . . . . .

„Ви чавки да оставите? Ја не видим кафеа са чавком.“

„Уф, како сте ужасни. То је девојка. . .“

„Девојка, а је ли њен кум био при . . . .“

„Уф, уф, та то јој није крштено име. Тако је ја зовем.“

„А! Онда са великим Ч. Само зато извршитељ тестамента буде знао која је то девојка.“

био у Сенти и отишао, чујемо да ће и министар финанције тамо да иде, јер чује да „у Сенти лију злато.“

* * *

✕ Др. Ђ. Радић издаје нов речник, у ком научно доказује, да реч „написао“ значи то исто што и „превео“.

* * *

Ⓣ Тителска парохија мора бити да је врло мршава, кад никако неће да се попуни. (Ваљда јој не годи ова садања — душевна — храна).

* * *

□ Американски мисионари наумише да направе цркву, која ће пливати по Амазонској реци. — На што да праве нову цркву, кад сво наша црква (под оваком управом) већ и онако плива!

* * *

Ⓚ Књижари су врло благодарни пок. Бранку Радичевићу, јер док се народ стара за његове кости, дотле се Бранко и мртав стара за њихово месо.

* * *

§. На ужасан глас о колери у Африци и у Азији састали се ово она први лекарски капацитети Европски на конференцију, да се разговоре о мерама какве да се предузму против оне страшне заразе, и сложише се сви у том, да је **најбољи лек од колере читање „Стармалога“**, којем се баш сада друга четврт завршује, пошто је он најсигурније дезинфицирајуће средство, јер најбоље чисти ваздух од разних кужних материја.

Аб.

Пуслице.

Ја се још сећам негдашње старе песме: „Од како је орлеан у моди, од тог доба при комад у торби“. — Та ми је песма пала на ум, кад сам чуо да је последњи Бурбонац Шамбор на самрти. Па зато држим, баш ако Шамбор и умре, опак неће у Паризу доћи Орлеан у моду.

„Видело“ полемишући са опозицијом сад већ прети и вешалима. (Гле, гле, та ти су се људи баш озбиљно одали на целатски занат).

Од како су заопуцали пуцати громови тако често, изгледа ми баш као да се и на небу спрема нека електрична изложба (Громови од горе, колера од доле, — а средње партије још нема. То је баш малер).

У краљевству хавајском у престолници Хоналулу надница је тако скупа, да се за њу плаћа по 100 динара. (Ово за то јављамо, не би ли се који беспослен калуђер одважио да пође тамо трбухом за лебом).

Сад се много о томе збори, да ли је потребан Балкански савез или није. — О за бога људи што се мучите и разбијате главу, — питајте Пештански Лоја, он ће то најбоље знати.

Кажу да је против колере најбоље држати се

„То је она, за коју рекосте да фарба косу. Пишите: Мојој Чавки не остављам ништа.“

„Па што бележите? Кад би се у тестаменту бележили сви којима се ништа не остави . . .“

„Хоћу да се нарочито види, да јој ништа не остављам.“

„Е, то је фино, то ће је пецнути. То је досетка! А хоћете ли да забележите какав услов?“

„Зашто услов?“

„Услов који та љубазна госпођица мора испунити да добије и ужива тај поклон.“

„Уф, шта вам је, Бога вам? Зар је ништа поклон?“

„А! ја сам се збунио.“

„Пишите: Моме мишу . . . .

„Сад опет мишу, мало час чавки. Какном мишу за Бога?“

„Та будите паметни. Нисам казала мишу, него Миши остављам — пишите — кад се врати с наука из циркуса.

„Шта, у циркусу или наукама? Зар Србин ни учи за вештака јахача? То није лепо.“

„За какког јахача? Он учи трговачку швајцарску школу.“

„Ах!“ Видио сам да је госпођа хтела да каже Цирих.

„Остављам му два сребрна чирака, да врај њих рачуна своју велику добит кад буде трговац.“

„Америка, то и ја желим; то је лепо од вас госпођо.“

„Пишите: Моме кеки . . . .“

„Молим, кокош је женског рода, зато се каже мојој коки“ . . .

„Та ви сте пол . . . . То није кокош, то је други дечко.“

„Аа, пардон; ја сам знате очекивао по аналогији: чавка, миш ни кокош.“

„Њему остављам моје јастучиће да њима чешће угреје столице.“

„Како то?“

„То значи: треба често и дуго да седи ради учења“

„Та ви сте, госпођо, великодушни!“

„Бележите: Мојој голубици . . .“

“Дабоме, мора доћи и голубица“ морао сам приметити. А госпођа поче у једанпут као у највећем страху:

„Руку под астал, брзо руку под астала! Уф, уф ухвати ме саклет! Руку доле! Уф, куку мене!“ Па се наслони на столицу и затвори очи.

Уплашио сам се јер нисам ништа разумео. „Шта вам је госпођо за бога?“

„Руку доле, да не видим тај нокат. Нервозна сам . . ухвати ме саклет . . . . тако ми онде тупка, тупка . . .“

Једна се сетих. Леву руку сам метуо на артију, те је госпођа Уф видела мој велики нокат. Брзо метем руку доле, да се разбуди из несвести

„Хвала Богу; маз' нисам умрла без тестамента. Не знате ви да ја могу за ништа да умрем?“

строго дезинфекције. Али ја знам још нешто боље; т. ј. ако пређемо безинфекције.

Опомаћ је колера телеграфисала и питала: постоји ли још Новосадски брукшавац. — Одговор није био плаћен, ал га можемо скупо платити.

Ћира. Имаш ли каквих гласова из Златнога Прага после ових нових избора?

Спира. Једва једанпут дођоше Чеси у своме рођеном сабору до већине.

Ћира. На шта веле Немци на то?

Спира. То их здраво сврби, па се чешкају.

Ћира. Тако и треба Чеси пису никада ишли за тим, да Немцима своју народност наметну. Али да се мало почешкају они, који су од памтивека газили све оно што није немачко, то је са свим у реду.

Ћира. А имаш ли што из Загреба?

Спира. Чуо сам нешто. Кад је Аљелић у Загреб стигао, скупили се многобројни Хрвати пред гостионицу, где је одсео. Простота је говорила: Оћемо да видимо влашког пашу, — да нас благослови!

Ћира. На је ли то све.

Спира. Није. Већ ту се десио и један Србенда, који овако рече: Камо среће, да је то влашки паша, — бар би ми Срби бирали, или би наметали другог, а горег од њега за цело не би нашли.

Ћука. Чујем да би фратрови друштва св. Јеролима хтели, да православни народ у Босни уведе у танке нити.

Шука. У нити?

Ћука. Да, uniti.

Ћука. Кад пренесу Бранка сад већ као што је решено на врх Стражилова, и кад му се после дугог пута из Беча кости смире, која би песма његова најзгоднија била да се спомене?

Шука. Ја мислим „Путу крај.“

Ћука. Та да, јер се почиње:

„Ја обиђо многе доле
Многе реке многа врела,
Горе, луке, стене голе,
Млоге дворе, млога села.“

Шука. И због тога почетка, али и због тога, што би Бранко са врх Стражилова, на који ће га да сместе, можда опет — као и у тој песни — уздахнуо:

„Нос' ме стазо доле, доле!“

Аб.

У пливници.

Купас се чика Лекса у пливници, пливајући тако опази адвоката С. где се шета поред Дунава. Он повиче: „Господине, господине, молим вас на једну реч!“

Кад адвокат дође ближе, чика Јова му рече: „Го-

„Не знам, и чудим се како ви знате, кад нисте досад ни једанпут умрли.“

„Питате голубица ко је? То је она плава девојка у позоришту. Она с пароком, што ви рекосте. Пишите: Њој остављам моју канарицу. Она мора свакад ручати и вечерати с њом. Али ако јој кадгод да соса од сардела . . .“

„Како би јој још то пало на памет?“

„Она умире за канарицама и воли сос од сардела на може и њој дати, а ја га страшно мрзим; умирем кад га видим; одма ми тупка срце, па зато хоћу тај услов: да јој се канарица одузме и од заостале готовине плаћа нека сирота жена, која ће канарицу чувати и износити празником на мој гроб, да тамо пева за време службе.“

„То је госпођо, поетично.“ Сад сам имао респекта, од духа госпођиног. „Само молим да додамо да се то чини лети, јер ће канарица црћи, ако се зими изнесе, па ће сирота жена остати без те мале зараде.“

„Напишите те; ви сте шак осетљиви, бринете се о сиротињи; то је лепо од вас.“

Тако смо почели частити се са комплиментима.

„Сад пишите даље: Мојој Милци остављам шпил карата . . .

„Шта?“ И том приликом дознам да и у Београду има женскиња, које практикују то отрцано „Фрише фире.“ Задржавам, мислио сам, право да се овим проналаском у своје верне користим.

„Сад даље: Народном позоришту остављам педесет дуката.“

„Шта, нашем сиротом позоришту остављате ви ту лепу суму. Ах, госпођо, ја вам се кланљам! Кад би било више таких посетилаца, не би ми гледали само „Роман сиромашног младића.“ Хтео сам још, али се сетих да се она у таким дискусијама много не разуме.

„Педесет дуката готових, али под услов . . .“

„Имате услов?“

„ — Да управа нареди декоратеру да на моме седишту веже црну машлију и да се то место не продаје за годину дана од моје смрти.“

„И то је поетично. Имате л' још што?“

„Немам. Хвала вам. Али прави тестамент написаћу доцније. Има још времена. Ја нисам прешла шесету.“

Одростим се после тога и одем кући.

У позоришту, и после представе љутио сам се на госпођу Уф, али последње завештање позоришту у тестаменту њеном учинило је, да сам је морао поштовати те смо остали пријатељи. Она заиста још није прави тестамент написала. Нисам ни ја. Ко пре од нас двоје умре, јавићу вам.

Икса Цетовић
плем. од Инсилона.

сподине, имам опет један процес, — хоћете ли се примити да ме браните.“

Адвокат одговори: „Добро, добро, али овде није сада место да се о томе разговарамо.“

„А ја мислим да је сад најзгодније, — јер сад сам го, па ми не можете скинути кошуљу с леђа.“

Д.

То није у реду.

Шта није у реду?

Није у реду то, што Коста Ристић и Змај Ј. Ј. још нису јавно благодарили одбору српск. нар. позоришта, што је исти одбор имао доброту, те је допустио, да се њихове шаљиве игре: „Фрише фире“ и „Шаран“ могу представљати на мађарским позорницама.

То баш није у реду, од К. Ристића и З. Ј. Јовановића.

Стармали.

Нове музикалије.

„Стармалово“ коло.

Најновија композиција за све дужнике и оне којима је истекла претплата у свима српским крајевима.

Коло коло
Наоколо:
Претплаћујте —
Виловито.
Плавовито.
Брже брађо амо, амо
Да се скупа рачунамо!
Србијанче огњу жиги
Дед у писмо дукат прити!
Рваћане, не од лане —
Плати па ћеш бит' без мане.
Ој Босанче, стара славо,
Пошљи новце нама право!
Ао Еро, тврда веро,
За „Anweisung“ узми перо.
Ао Сремче, гујо љута,
Претплати се по сто пута!
Црногорче, царе мали,
„Стармали“ те увек фали:
Мачем бијеш, мачем сечеш,
Ал „Стармалог“ манут' нећеш.
Ој соколе Далматинче,
И тебе се исто тиче.
Ој ти красни Дубровчане,
Немој наш лист да престане!
Ој Славонче танани!
Банаћане лагани!
Ој Бачвани здраво, здраво,
Трећа четврт иде право,
Руком држи братац брата,
За буђелар сваки нек' с' плаћа!
Тај вам братски дајем налог
Да с' не каже за „Стармалог“:
„Много хтео, много започео
Српски немар њега је помео!“

Аб.

Адам и Ева.

Адам. Ти си крива слаби створе,
Што с' патимо сад на свету.
Хеј, друкче би све то било,
Друкчију би стигли мету,
Да ме писи натентала
Да јабуку једем клету.

Ева. Ја сам слаба, па ме даба
На клизаву стазу крену;
Преварих се, намамих се
На јабуку ту румену.
— Ти си кривац, јаки створе,
Што послуша слабу жену.

(„Sch.“)

Красан комшилук.

Полицај се шетао ноћу по улицама па наиђе на два Чивутина странца, који нису имали ни путна листа.

„Где станујеш ти?“ запита он једног Чивутина.

„Нигде“ — беше кратак одговор.

„А где ти станујеш?“ запита другог Чивутина.

„Ја сам таки у комшилуку до њега.

Госпођа и куварица.

Госпођа. Ето, јуче си пресолила супу, а сад си опет изгорела печење. Фаника, Фаника, ти се мени сваки дан све горе допадаш.

Куварица. О за бога милостива, па ја не могу свима у кући угодити. Ето господин ми је баш јутрос рекао, да се њему сваки дан све боље допадам.

У дућану.

Муштерија. По што је риф овога атласа?

Трговац. Шест форината.

Муштерија. (У себи) Иште 6 форината, — а сигурно мисли 5, — да ће га за 4, — можда и преди 3 фр. — ја би му дао 2 фр., — па ајде да му повудим једну форинту.

У полицији.

Капетан. Ти си украо буђелар од крчмара Н.

Чивутин. Нисам господине, верујте.

Капетан. Ал ево смо нашли његов буђелар у твоме џепу.

Чивутин. Не знам, господине, ништа, ни о каквом буђелару. Ако сам га можда стрпао у свој

цеп то је било нсотице, у расејаности. та ви знате, да смо ми Чивути расејани по целом свету.

Доказао му је.

— Ви сте ме преварили. Опомад сам купио код вас сат, који не преди ни луле дувана.

— А како то, молим!

— Ето, што је само по дана, па је стао.

— Е мој господине видите како грешите! Пробајте ви њи по дана па да не станете.

Французи су најбоље каламбуристе

Гласовити кардинал Janson дође једном у Лијон, одседне у гостионици, али ту му је било „дуго време.“ — Он запита: „Имали каква странца, који би са мном ручао?“ Одговоришe му да је ту славни књижевник Boileau. Кардинал га учтиво позове и Boileau седе с њиме да руча. Кад су се мало боље познали почеше се и шалити. „Али за бога господине“ — рече кардинал — „ви имате тражаво име. Боље би било да се зовете Boivin (пи вино), него што се зовете Boileau (пи воду)“ — Boileau сад тек запита кардинала за његово име и кад је чуо да се зове Janson онда се опет он поче смешкати. „Бога ми, та ваше је име још траљавије. Како можете трпити то име. Много би паметније било да се зовете Jean Farine (Јован Брашно), него што се зовете Jean son (Јован мекиње).“

На путу.

А. Хоћемо ли њи доле да спавамо? Већ је скоро десет сати.

Б. Нећу још; — не спава ми се.

А. Ти си нешто забринут. Вајда премишљаш: шта сад ради твоја жена.

Б. А, то не премишљам, јер то знам као да сам у боб врачао. — Она се сад лепо карта. Него премишљам: шта сад раде моја деца.

Позив на претплату.

Позив на претплату, то вам је песма никад не испевана. Истина стара песма, али се понавља свака три месеца. Али што је ко дуже пева све му је већа дика.

И публика је наша дика, — а та дика и ако споро расте, ипак је све већа и већа. Она, истина, још и сада пушта да „Стармали“ по мало грца, али му не да, да се удави (а то данас више вреди него милост, мал, не реко чија.)

И тако ћемо ми да запливамо и у другу половину ове године. А пливаћемо и од сада уз воду, док год та вода не поће током, којим треба да иде. — Ово је речено у место програма, који и тако није потребан међу старим знаницима.

Што се тиче Србије, уверени смо да ће по неке наше бројеве и од сада гутати поштанска и виделовска помрчина; али смо тако исто уверени, да то дуго трајати не може. Што више доноса од једномишљеника из Србије, што већи број претплатника оданде (па ма сваки трећи добијали) то ће бити већа, уреднишшву морална, наклади материјална помоћ — и доказ, да наш духовни живот ни у шали ни у збиљи не верма границе, које су на машама разним бојама нашаране.

Уредништво „Стармалог.“

Добро рече уредник да је публика наша дика. А тачна претплата је опет дикина дика (и „Стармалово“ животно питање) — за то не дајте да запевамо:

Море дико, где си за толико?

А још би горе било, кад би морали рећи:

Наша дико наша неприлико!

Цена је „Стармалом“ од јула до краја године 2 фр (за Србију и друге крајеве 5 динара) а за три месеца 1 фр. (2½ дин.)

Скупитељима дајемо радо рабат 10% од скупљене претплате, и молимо свакога да се заузме око скупљања претплате.

Наклада „Стармалог“ штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Новије књиге

и листови које уредништво добије у замену.

Књижара Браће М. Поповића код св. Саве у Новом Саду, послала нам је на приказ своје најновије издање: „КОЛО“ из Ђачког растанка Бранка Радичевића, за гласовир просто по мелодији написао Др. Јован Пачу, Цена 80 нов. Насловни лист има слику Бранка Радичевића, у оквиру народне тробојке.

Шала и сатира од Абуказем свеска 5. Издање књижаре Јодића и друга у Н. Саду 1883. цена 40 н.

Три проповеди Самуила Пантелића архимандрита Хомоводског. у Н. Саду штампарија. А. Пајевића, 1883. цена?

Српске нар. песме. I. Иво Сенковић и Ага од Рибника. Са седам слика од проф. Вл. Тителбаха. у Београду у краљ. српск. држ. штампарији 1883. цена 15. новч.

Сокo. Илустровани лист за младеж. Излази у Београд сваких 15 дана. Цена до краја године 4 динара. Уредник Драг. Дамјановић Власник Љуб. Бојовић.

Правила. „Вел. Бечкеречке српске занатлијске Задруге.“ (превод с мађарског). (Правила ова — овако удешена — несме нико употребити без допуштења од задруге ове.) У Новоме Саду, штампарија А. Пајевића. 1883.

Ктитори и приложници, православне српске црквне суботичке од најстаријих времена до данас, као и исказ о стању фондова и фундација, што стоје под руковођењем правилне општине суботичке Саставио Ђуро Гојковић, народни учитељ и црквено-општински бележник. (У место споменице приликом свечаног освећења капеле, коју је православ. црк. општина суботичка подигла народним добротворима Јовану Остојићу и жени му Терезији рођ. Зозук на Петров дан 1883, У Новоме Саду штампарија А. Пајевића 1883.

Још се могу добити сви бројеви Стармалог“ од почетка до данас.

Књижевни огласи

Изишла је књига

ДЕЛА
ЂУРЕ ЈАКШИЋА

КЊИГА VIII

ДРАМЕ

Цена је и овој књизи динар и по.

Од I до VIII књиге могу се добити још све књиге:
Штампа се и IX књига и скоро ће бити готова.
Претплата нека се шаље књижарници Велимира Валожића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за ученье на изусть у срп. основ. школама, друго издање . .	10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

1-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 3. (15.) до даље — почињући Марта наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

КО ГОД ПАТИ ОД ЗУБОБОЉЕ

дајем му

500 ДУКАТА

ако в после употребе Коте-ове водице за зубе (Kothe's Zahnwasser) и опет осети бола у зубима ил непријатан задах уста.

А ко жели чисте, лепе и здраве зубе имати, нека употребљује Коте-ов прашак за зубе као и четке за зубе најбољег производа, 1 ком. стаје 30—50 нов. Прашак за зубе 1 кут. 30 нов. а водица за зубе 1 флаша 35 нов.

Све ово може се добити у Новом Саду у трговини БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА.

С поштовањем

Jok. Georg Kothe,
Hof-Liferant.

2—2

ЗВОНА

по најновијој и оваријој системи, са гвозденом и дрвеном крушком,

хармонијски угођена, а од најфинијег месинга са пијунитијем вратом

израђује ливница 2—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ.

Година VI. У Новом Саду, 10. Јула 1883. Бр. 19.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трећут месечно. Годишња цена 4 ф. — потодишња 2 ф. — за 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукадем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

КАКАВ ЈЕ ДАНАС ДАН.

Коло милих брата и милих сестрица,
Чини л' вам се небо данас друга лица?
Чини л' вам се сунце да друкчије сија,
Јаворова грана много зеленија?
Мирисниј ваздух кроз зелено грање,
К'о да вам се нуди сам на уздисање.
Видите л' да поток данас друкче тече,
Да је друкча трава, да је друкче цвеће?
Видите ли тице како друкче лете;
К'о да с' мирис цвећа сам у венац плете.
Лахор канда веје душу сузе чисте —
Осећате л' данас, што још никад нисте?
У горици лишће к'о да друкче шушти —
Разумете л' Срби језик тај немушти?

То су српске виле, — то ј' близина њина;
Подигле се миле из својих пећина;
Над главом нам леју летом невидовним
И рукама крећу кретом благословним.

Дошле су да виде нови станак мио
Што га ј' побрат њихов себи зажелио;
Да посвете ове јавоpе и дубе
И гроб да пољубе.

Хај, наше се виле к нама ретко крећу.
Ретко нас облећу, —
Јер су ретки дани који српске сине
Овако једине.

За то, браћо мила, не кидајмо кола
Што се данас хвата на гробу сокола.
Засадимо овде слоге наше цвеће
И виле нас српске оставити неће, —
На потоку доле умиваће лице
На Бранкову гробу палиће кандилце;
А то ће кандилце као звезда сјати,
И српској ће слози нову светлост дати
— У најдрњој ноћи неће бити мрака —
И тада ће Бранку земља бити лака.

З-J. J.

Шетња по Новом Саду.

CLIII.

Ми имамо до душе илустровано издање Бранкових песама, али много вештије, него што их је илустровао наш пријатељ Б. Радуловић, илуструју те исте песме други и друкчији вештаци, као што су г. Тиса, г. Герман, г. Чеда и Стојан и т. д.

На пример кад нам сазову сабор, па нам кажу да можемо бирати по вољи патријарха, а кад ми изаберемо, а они нам неког деветог наметну — зар то није илустрација Бранкове песме „Цић!“

„Чуј се љуљну —
„Оде санак пусти!

А што се чуј љуљнуо, то они ништа не маре, нити се боје каквог кораблекрушења.

А кад г. Герман с обзиром на брод нашег црквено-народног живота довлачи на тај брод све могуће ветрове, па ма и њега самог однели, зар није то јасна илустрација Бранкове песме „Туђин,“ у којој се каже:

„Ветре, вичем, јаче дувај,
Ма брод разнесао,
Вале море јаче грувај
Ма ме закопао!“

Или кад је Београдски министар финансије видео из далека г. Бонтува, па га пожелео да му дође, зар то није оно Бранково:

„Ој ставице, ој танана,
Донес' га меника!“

Или зар новосадска пијаца није највернија илустрација Бранкове песме „Ноћ на ноћ?“

Из те исте песме једну строфу је врло вешто илустровао пре неку годину и г. Трефор, који је укинувши „Матицу“ словачку, пустио своје вртлоге и око чуна наше „Матице“ и нама је сами бог помогао, а та строфа гласи:

„Шкиње вода око чуна
„Матица“ је неће туна,
Страшне стене и вртлози
Благи боже де помози!“

Песма „Сретан пастир“ такође је лепо илустрована, и то небројено пута. Да Бранко није мислио обичног, сиромашног пастира, то је очевидно, него каквог великог пастира, штоно веле архи! И само тако се даје разумети песма:

„Благо ми на вири,
Сретноме пастиру,
Амо стаде воде,
Може амо оде,
Како с' која накне,
У срце ме такне,
Како ме погледи,
У срце уврди,
Још се смеју на ме,
Да срце помаме.“

И заиста су се многи и помамили!

Па сећате ли се оне песме:

„Кад сам лудо дете био
Жеља ми је била
Кад би боже уделио
Мени једна крила.“

Зар ту песму није најбоље илустровао Абердар који је уместо крила метнуо мидер, па одлетео са жељом, као што Бранко каже у песми:

„Да полетим па да пијем
Све напуним редом.“

Па и господа министри београдски већ и својим спољашњим изгледом илуструју многе Бранкове стихове.

ПОДЛИСТАК.

En gros.

Црта из живота.

„Ја не могу више овде издржати; једни ме зову Шпанцем, други Мађарицом, — на кад смо Швабе и Мађари, а ми хајдемо у Шпанску или Мађарску, од куда смо и дошли!“ рече учитељка Катица своме мужу Аци, учитељу Михајловачком близу Смедерева.

„Па шта нам фали овде?“ одговори јој Аца. „Ето закали смо два дебела кркчета; накували смо пекмеза од шљива, грожђа, маста, јагода; обесили смо дванаест свињака, — ни суве рибе нећемо бити жељни; једном речи спремили смо се за зимицу како бог заповеда, — па шта би ти још хтела?“

„То се све може и с оне стране Саве појести; само ја тебе кажем, да ја више овде остати не могу; умрећу од туге за својом родбином и другарицама, — јеси ли ме разумео!“ беше катичин увек један те исти одговор.

Аци је већ додијао тај свакидашњи уздисај своје жене; не могаше му се на ино; него поче да шакује оно мало заоставе, себе и своју госпођу учитељку, свиње, т. ј. њихово месо, које још беше у саламури, пекмез и т. д. и т. д. да пређу у Нови Сад.

Ваља знати да је Катица своме мужу донела 800 фр. готових новаца. Тиме су, још у Н Саду накуповали разно покућство, које су собом понели у Србију, — јер им се чинило срамота, ако не буду пристојно ајнрихтовани.

Тако обично раде млади женици: почињу свој брачни живот са трошком, у место да га почну са штедњом. Младост мисли да је слађе залогај леба на политираном столу, на порцеланским тањирима, са сребрним јеђењем (нож, виљушка, кашика) него печен ћурак или савијача са младим сиром на белом столу или на клупици испод дуда, са дрвеном кашиком и берданском бритвицом.

Јаој, а шта ми је вајде од те целе луде параде, кад ми прева крче! На што ми чачкалице у сребрној кутији на столу, кад немам шта њима чачкати.

Наш је Аца оставио приличан новац столару Д — у за намештај, који није он прави ма да се хвалио да га сам прави.

А већ красан ми је тај куповни намештај. Од кревета може кроз пола године слободно разбој правити. Одмах кроз месец дана гори је од рибарске барке, тако је пун руба. тако су силни чворови из њега поиспадали.

Од свега намештаја најбоље су столице, јер оне тек доцније нешто вреде. Кроз кратко време добију право седиште. т. ј прилагоде се постојећим (или управо посеђеним) околностима. А за два месеца, онда се већ у случају потребе могу употребити и као стаљци за децу.

Даклем наши младенци као што рекох, спаковаше, на хајд преко „у Шпанску.“

хове, тако н. пр. на примедбе опозиционих листова, где им се примећује, да је срамота и злочинца мучки убити, и по Бонтуовом фасону жељезнице градити, сваки од њих вели:

Ја нит лица кријем
Нити суза лијем
Већ с' ето осмејвам . . .“

И данашње стање у Србији добро илуструје Бранка, на пример онај натпис му:

Ал ваљане ми имамо главе,
Штета само, што су нам без главе.“

Не могу онако на брзу руку и кад ми слагачки шегрт сваких пет минута девет пута по рукопис долази, да изнађем све згодне илустрације, али то није ни нужно, узмите само песме Бранкове и сравните са данашњим догађајима у Европи и у Мађарској, па ћете наћи сијасет згодних илустрација у дивот-издању: Тиса Еслар, дефраудације, Германјаде, Стојанијаде, (и друге јаде), а шат и ја надгод доспем, да у озбиљнијем облику изнесем и истакнем хумор и сатиру у Бранковим песмама, јер тога је у њима пуно и здраво.

Аб.

Уштипци.

△ Дописник „Заставе“ из Земуна приповеда, како се поп Никола хвали и размеће, да ће све „онако бити, како он (т. ј. поп Никола), Герман и Тиса хоће“. Дакле они су онда сви тројица једнаки. Док још мало боље остаре, те буду већ деде, моћи ће се за њих рећи: „Тра деде, сва три једнака!“

* * *

⇐ Земунски г. Јанаћ рукује с општинским повлашћењем, под контролом г. Јанаћа, па онда подноси рачуне г. Јанаћу, а ревизију води г. Јанаћ и издаје апсолуторију, коју потписује г. Јанаћ, и г. Јанаћ изражује своје највеће задовољство са вирчафтом г. Јанаћа. (Какав је опет ово спанаћ *Прим. земунског црквењака*).

* * *

\+ „Турски Народ“ никад не каже „Турска држава“, него „Отоманска порта“, а то је с тога, што је порта нешто око цркве, а ми знамо, да се он за Отоманску цркву јако заузима.

* * *

⊙ У оном дерном стечају за учитеља општине Печанске, забрањују општинари учитељу продавати свиње“. А што се ти општинари тога тако јако боје?

* * *

☽ У истом стечају, забрањује се учитељу да „не уједа руку, која му је леба дала.“ — Дакле иначе сме уједати, па зар и на овој врућини?

* * *

⚉ Чивутски новинари тако су усљед Тиса-Еларског процеса постали нервозни, да се боје не само живих Срба, него и мртвих костију, те од преноса Бранкових костију тако зазиру.

* * *

§ Ради уређења стања Чангова мађарских одређен је за комесара г. Громон Дезидерије. Канда ће и то уређење бити само pium Desiderium! (пуста жеља.)

* * *

1½ Уредница „Видела“ чувши да је француска влада наредила, да се и писма, што из Египта до-

---

Бадава је поп Милош давао Аци два дана орања на ужитак само да остане; бадава му је газда Петар нудио дукат месечно само да не иде. Аца као ваљан муж и господар своје жене морао је жену своју послушати и носити скут за њом у Нова Сад.

Нећу вам досађивати са описивањем наковања. Није требе да вам причам, како су лонци, шерпење, тањири, чиније, чаше, — шест великих шоља за белу а шест мањих за прну кафу, и прочаја, плевом ватирани и у дрвени сандук послагани.

На што да вам преповедам, да су јастуци, душе, чаршави бошка у другоме сандуку места добили, — и да је прописано велико огледало, од којег Аци оквир (који је, узгред буди речено, настављен) и данас вечнога напоминања ради и данас на тавану чува, — да је, велим, огледало то у сред јастука у савијену душу метнуто, да се не разбије — —

На њих се разбило. Али поред свега тога оно пожда и данас чини своју службу, јер Аца је парчад од њега поклонио једном ћурчији, да их умеље на леђа кожусина за шпорске можке. Можда се и данас која ћура на којем од отих парчади огледа, плашећи свој мали јеничић на посиона огледалова.

Ово о соби сам само за то наговестио, јер знам да нису сви моји читаоци учитељи, који сваке друге године мењају место; нису ни спремашни новији свештеници, који не имајући своје куће, морају по два и три пута преко године покушају овај цигански занат; а нису ни стари граничарски официри, који су се целога свога века селакали, док нису једаред за свагда насели.

Код наших старих граничарских официра особа беше прешла већ у кућ, тако, да ако кроз годину дана не бијаше особе, деца су премештала намештај из једне собе у другу.

Особа је као и друга страст, — привлачива је. Ја знам једну официјску кћер, која се удала за попа. А то је највећи контраст, јер официјски параграф каже: „уби,“ а поповски „не уби!“ — Официр се сели сваки час, а поп, који има своју кућу или општински стан никад. Дакле та официјска кћи удала се за попа од оне врсте, који се не селе. Али страст селења ушла је још из малена њој у крв, па то је она и своме мужу као приде на мираз донела, па је то прешло и на њеног мужа попа, тако, да ни овај никад мира нема.

Ако је све у своме реду, а собни намештај скоро је пренашан, то се онда собе морају прекрајати, т. ј. дозове се зидар те од собе прави кујну, а од кујне собу; канцеларија с једнога краја куће мора ићи на други. Само би још ваљало од подрума направити таван, а од тавана подрум, па би све било добро — но то већ не иде, за то се чешће од салона прави подрум; бар изгледа као нека „депот,“ пун чаша и фланца, бокала, лађоница, бечака, сла-

*

лаве, дезинфицирају због колере, наредили су тако, да се и писма њихових дописника редовно дезинфицирају, ма од куда долазила.

* * *

+ Г. Чеда Мијатовић се нада, да ће и њега временом као великог песника славити, јер и он је „Много тео...“ (Питајте само Бонтуа!).

* * *

✕ Али г. Бонту вели, да од г. Чеде није чуо оне завршне речи: „Е па доста, а куда ћу више!“ Него он је хтео још и више.

Аб.

Тиров канал.

У коме се овога лета, код И. Сода само 13 људи удавило

Тировим каналом
Нити плове лађе,
Нит' се рибе ловe,
Нит' се носе грађе;

Нит' на њему видиш
Шајке, чамце, сплаве, —
Он је само за то
Да се деца даве.

Много је хиљада
Тиру у цеп пало;
За комуникаци-
— ју! — тобож се дало.

С чим комуницира?
— С нашом грдном штетом.
И са чиме још'те?
— С оним другим светом.
† † † † † † † † † † † † †
После тринајст крстова
Ником другом неће,
Већ сам'думим управо
Ка општинском већу.

Па ако га поле
Ти крстови тиште,
Нек направи спротиње
Боље купалиште.

Ако л' му се пак чини
Та маленкост скупа, —
Нек и само иде да се
У Тир-баду купа.

Један општински прирезник.

Пуслице.

Богословима карловачким забрањено је, да не смеју учествовати у Бранковој светкованији. Та је забрана потекла од неког другог Бранка. Богословима нека послушати, и томе Бранку за цело нека канути суза благодарности на гробу, ни кад умре на после тридесет година.

Као што чујемо српског Митрополита Михајила кандидују за патријарха Јерусалимског. (Ми смо до душе знали да Стојан Новаковић може доста зла да учини — кад неће).

Кад је министар Калаји путовао кроз Босну бацали су му са своју страна у кола тужбе и молбенице, на којима није било ништа написано, већ су биле сасвим празне. (Нема сумње да ће Калаји на те све тужбе и молбе одговорити, и то на том истом језику, којим су и писане).

вина, чекића за ударање славина, бургија за бушење прашења и т. д.

Видите, драги читаоци, колика је моћ навике; не да се лако искоренити.

Но да се вратимо к Аци, — јер ће питати где смо већ за толико?

Сиромах Аца! као да га и данас гледим како са фесом на глави и са шареним чарапама и опанцима на ногама тумара тамо амо. Час овде чекићем куцне, час тамо увијком стегне. Час по час погледи своју госпођу онако испод ока, а том приликом потпраде му се по неки тежак уздисај из прсију. Све је летело око њега плева, којом је судове пушкивао, при тим уздасима његовим — тако су тешки били.

После оне њихове Плените пут им је био отворен и они сретно стигоше у Нови Сад.

Али шта ће сад.

Отац Ацин био је сиромах пензионовани официр са више несастварне деце. Од њега није се могао помоћи надати.

Шурак Ацин био је неки сарадник, како ли се то зове. Сам је себе знао аџутантом, — и могао је, јер је имао плате од 30 ф. месечно. Али иман зато ни од њега не беше помоћи.

Наш је Аца очајавао, али је ћутао.

И госпођа Катица је очајавала, — али није ћутала.

„Што не тражиш какво звање?“ — то јој беше све. С отим речима је легала и устајала. С отим речима је своја дражајшег Ацу испраћивала и дочекивала. То јој беше испаштница и добродошлица према своме дилберу.

Кад је легала, последња јој је реч била: „Ми без звања не можемо живити.“

Кад је устајала, прва јој је реч била: „Треба да тражиш звање.“

При одласку Ацином од куће ухватила би га за дугме од капута једном руком, а другом за рупицу (и то левом за дугме а десном за рупицу) а рефрен је био: „Тражи звање!“

Кад се Аца кући прашио из далека је викала: „Шта је са звањем?“

Сиромах Аца! Од тих њених непрестаних „звања“ пушила му се глава већма него најбутошкијем киселу. Кад већ нема **звања**, бар да има код куће мира да може што испланирати и смислити. Он је био живи мученик.

(Свршиће се.)

Али можда су те молбенице писане симпатичним мастилом, које чим се напише, тако га и нестане. И онда ће г. Калаји имати право, кад буде трубио о многим симпатијама, које његовим намерама иду на сусрет. —

„Напредњаци“ сада праве план за неку г о р њ у к у ћ у, где би се господа Лордови могли попети чак на таван, тако да их ни са чакљама не можеш доле свући. (А подруме и лагуме оставили би радо са свим народу и опозицији).

Ћира. Зашто се „Турски Народ“ тако погански захукао против Бранка и против вредности његове поезије?

Спира. Мани га молим те, — немој кварити хармонију данашњега дана, споменом таких шиткова. Туре се збунило и устравило, — види да мртви устају, па мисли да је заиста дошао страшни суд, који ће га набости ђаволу на рог. — Та он ни досада није знао шта говори, а сада, у тој страви, дошао је до врхунца свога грозничавог бунцања.

Спира. Па то су његове госе требале бар данас да га вежу, — да се не би ко други омиловао и крв му пустио.

Ћира. Зашто „Пешти Напло“ назива Бранка песником 48. године. — Кад се зна да је Бранко због болести своје онда најмање певао?

Спира. Тиме нас „П. Н.“ хоће само да потсети на Чичу, који је заиста био песник 48. године, чије су песме тако трогателне биле, да су многе до плача доводиле. — Ми смо хтели да бацимо копрену на 48. годину, — али кад нас већ на Пеште напомињу, онда треба и Чичине кости скоро да пренесемо на Стражилово, које је сам подигао у шајкашком батаљону.

Ћука. Јеси ли читао у „Застави“, како је неки немачки лекар казао другу Емилијану пл. Радићу, да је његов (Радићев) мозак тежак 15 фуната?

Шука. Та да му је мозак т е ж а к, то сам знао, само нисам баш знао колико.

Ћука. Како би ти мени казао пола српски, а пола немачки, шта је тај славни Јаван, врховни надзиратељ свију европских школа?

Шука. То ће да буде нека загонетка.

Ћука. Па д а реши!

Шука. Ја мислим он је **брашпагг**!

Ћука. Какве је мере предузео земунски магистрат ради колере?

Шука. Да дезинфицира Јањча.

Аб.

Стари натписи.

1.

AVGVSTE. SVPER. OX. O. NEMO. GV. I. ESTI.

2

CIGARA. DOVARA.

3.

DICO TIBI. RES. ANACAS. ORA. SI.

4.

OR. TACITVS. SVB. ILLI ITAQVE. VOLO. VEDO. TERRA. LI.

5

SI. ROMA. RADICE. NAS. EO.

6.

AN. AMERICA. ISI. E.

Решења старих натписа у бр. 17.

1. Кају се што су пили.
2. Сало дебелога јера.
3. Жено, понеси амрел биће кише.
4. Терај тога са кревета па леси ти.
5. Ти ме ода на суду.
6. Мене ни у сватове писи позвала.
7. Ју, шите Рахила! Дед и детету мало.
8. У риту су свињи нашли се жира.
9. О види, уз нас овци пасу.
10. Троја кола иду с вашара.

Проклете муве.

У гостионици ручало је више гостију: а муве су им страшно досађивале.

„Проклете муве!“ рече један шаљивчина, па се окрену крчмару заповедајући гласом: „Јесте ли чули, подајте и тим вашим мувама што год јести, — не би ли једаред имали мира од њих.“

Гостионичар је био и сам од шаљиве феле, зато је и био брз на одговору. Он сасвим озбиљно рече: „Драге воље! Сад ћу ја за њих поставити за другим столом и донећу им ручак, изволите им само заповедити, нека међу тим седну.

Т—к.

А где је Анђелић?

А где је Анђелић? запитаће можда когод не из чежње за њим, већ тек онако, да чује шта се може на то одговорити.

Е мој браћо, док се Србадија скупља око Бранкова гроба, Анђелић је огрнуо ћурдију па парадира у „Бомби.“ — Даклем не треба ми да га мењемо у топ, кад га чивутарија мење у „Бомбу“.

Јесте, — Анђелићеву слику баш је сад донео бечки шаљиви лист „Бомба“ у своме 28 броју — и

то на првој страни, као што тако дичном мужу и доликује.

А какав је лист та „Бомба“, — да ли се слаже са достојанственошћу српскога прелата?

Ако хоћете да знате какав је то лист, у коме паради̏ра Његова Наименованост, онда узмите тај исти 28. број, па ћете тако знати колико је куцнуло. У томе броју први је виц: озбиљна слика „српског патријарха“, — а последњи је виц ево овај:

Нацртана су два Мађара, како гледе луфтбалон Виндобону. Један Мађар чуди се, како се тај балон у Пешти лепо пење, а у Бечу је увек имао малера. На то му други Пештанац одговара: то није никакво чудо; знаш да смо и ми увек бољи штафигери кад смо на страни него код куће.

— Ето вам, тако изгледају листови, који славе Анђелића.

Верни слуга — ала је сачувао.

Овдашња три брата земљеделца у овдашњем ри̏ру близу Тисе пришли су прошлогод лета репици, а пепица је била једног Чивутина, и тај намести пиштата опет Чивутина, који је имао на све да пази, да се што неукраде, та три србина брата нису могли никако од Чиве што репице на страну склонити, а исти чива увек ма што псовао рацког свеца, а и друго — кад већ нису никако могли да време ограбу да што репице као склоне, а они се договоре да истог Ишпиња чиву вежу у џак и да га однесу на кола и у Тису баце, кад је опет једном почео чива псовати, а они га ухвате и у џак туре и баце накола, и опшну коње и ајд' с' њиме око коморе терај, и све донде док нису мислили да су већ код Тисе дошли, скину Чиву који је све досад јаукао и молио доле на један мали јарак. Е ајд сад да га бацимо у Тису један ће нато рећи, немојмо га бацити у Тису дага на душу узмемо него метнимога овде на бајир, на нек се сам скотрља у тису. Чива кад у џаку чуо како га мећу и шта може бити ако се макне, то је одма миран био и ови опшну коње и ајде опет око камаре; између тога док су два брата са чивом се забављали трећи брат са женама мету на страну и сакрију 6. џака репице, кад је све у реду било оду опет на чиву метну на кола и ајд с' њиме опет око коморе и кад дођу на место одрешу џак и Чиву изваде напоље и велу да се с' њиме шалили и уверили Чиву даје само шала била — ал се Чива ипак тужно његовом Господару —

Ставко.

Народна приповекта.

(из Хрватске).

Један старац имађаше једног сина дорасла за женидбу. Тај његов син већ је био заволео једну ни одвећ лепу ни богату а иначе врло добру девојку с ту је мислио узети када ње себи за жену. Његов отац пако изабрао си је за сиаху неку особито лепу и врло богату девојку али по добру девојку (мајчину мазу.)

Једно вече поче старац сину си фалити ону коју је он изабрао и рече, да ће као идућу вечер њи на огледе. Син се је овоме противио и отворено износио мане ове а врлине оне девојке, но кад се није могао одупрети оцу тад рече: „Добро ја ћу је узети и ја ћу се с њом добро слагати јер сам ја благ но само незнам шта ће с вама двома бити, т и наг а она п р з н и ц а?“

То било на прошло. Жељена старцу сноашица доведена је већ одавна, са сином се добро слаже а са старим недај бог горе. Сваха је сваки дан измишљала нове јаде за старог. Бог им даде једног синчића. Кад је дете на ноге ступило увек је било уз ога.

Жени паде једаред на ум нов један начин чиме ће старог да једи, за то рече своме човеку да оде у поток па да усече један ј о ш и ћ и да направи од њега в а л о в (конаљ) из чега ће старцу давати јести. Човек то није хтео ни чути; након придике женине молбе, баци секиру на раме а сина уве за руку па хајд. Кад су дошли у шуму запита син ога; „Оче, шта ћеш ти сећи у шуми?“ Отац му одговори: „Морам усећи један јошић да направим валов из чега ће твој дед јести.“ Тако су ишли даље и дођоше до потока крај кога беше више мањих и већих јошића, тад ће дете обухвативши весело један танак јошић, рећи: Овај је баш згодан за валов.“ „Нути богати,“ одговори отац та то је још танко.“ Није није рече дете д о к ј а н а р а с т е м а т и д о к о с т а р и ш б и т и ћ е у п р а в. Кад то чу овај што му дете говори баци секиру на раме а сина за руку па се врати кући. Код куће добро избије жену да се више није сећала како ће да једи гороиадног свекра.

Накрај на николдан 1877. **Димитрије Кутузов.**

Са испита.

Учитељ: Где је метуо Бог Адама после пошто га је створијо? Ученица: Бог је Адама метуо у рај са његовом женом Евом, коју му је Бог забранијо да једе.

М. Т.

Из школе.

Учитељ диктира ђацима „Оче наш.“ Између осталога приједњује им, да праве тачке и запете, велећи, да је то врло нужно због читања. Пошто је учитељ свршијо диктирање, записа од појединих да види како су писали. Један му ђак поднесе овако написано. „Оче наш? „Оче наш запета, који си на небу и на земљи, запета, и т. д. — — **М. Т.**

Учитељ: Кад је бијо Потоп.? Ученик. Потоп је бијо 1678 пре створења света.

М. Т.

Пред судом

Судија. Ви сте убили вашу жену то је доказано. Зашто сте то урадили?

Кривац. Е мој господине, — да ви само знате каква је то жена била, — та та је била гора него аспида васпилска. Писам могао више да је трпим, — нашило ми црно на очи, па сам је убио.

Судија. А зашто се нисте развенчали од ње, кад је тако рђава била?

Кривац. О бог с вами, господине, а како би се ја развенчао од ње, кад сам се пред олтаром заклео, да је никад нећу оставити.

На катихизацији.

Катихета. Даклем бог је шест дана стварао свет; а шта је радио седми дан?

Ђак. Није радио ништа.

Катихета. Магарче један, — ни то не знаш. Седми дан се одмарао.

У дућану.

Дајте ми за двадесет новчића брашна и осамдесет новчића натраг. Фориту ће вам отац сутра послати.

Тестаменат.

Један каматник разболе се и виде да ће умрети. Дозове нотара да прави тестаменту. Том приликом сети се он бога, те запита нота, а: могу ли душу своју богу оставити?

„Можете“, одговори му нотар, „али на томе добру има врло много интабулације, — па не верујме да ће то наследство бог примити.“

Нека се разјасни.

На пароброду упусти се неки богат банкар са једним ђаком у разговор (пре тога се нису никад познавали, али дуго време уме да приближи људе и најразличнијих начела). — Реч по реч и они се спореч кају, јер ђак није хтео да одобрава све, што је банкар тврдио. И за то му банкар наједаред рече: Јесте ли чули пријатељу, ви сте — магарац!

Ђак га на то са свим хладнокрвно запита: Молим вас само још нешто да ми разјасните: јесам ли ја за то пријатељ ваш што сам магарац, — или сам за то магарац, што сам ваш пријатељ.

Одговори уредништва.

„Искушење.“ По почетку мислили смо да ће једрија бити, — али се превариемо. Изгледа, као да сте писала без плана и замисли, нек се приповетка ниже како сама хоће. Ако не замерате, препоручујемо вам за други пут добро у напред промишљен план, нешу цел и намеру, нарочитију израду, па ће бити бољег успеха.

„Отворена врата“. Беж због самог рогобатног језика нисмо цело ни прочитали.

Ж. А. Ж. У овој форми, тако силом развучено, — не можемо употребити. Али кад би се прерадило и много изоставило инак не би било од одмет.

Новије књиге и листови.

које уредништво добија у замену.

Отаџбина. Књижина свеска. Садржина првих педесет свезака, уређена хронолошки по струкама и по писцима. Власник и уредник Владан Ђорђевић. У Београду у краљ. српск. држ. штампарији 1883.

Српкиња. Поучан и забаван лист за наше женскиње Излази у Панчеву двапут месечно; годишња цена 3. фр. Издаје и уређује Јов. Поповић. Штампарија Бека и Косанића.

(Овај лист морао је неко време застати а сада опет редовно излази, досада смо добили 10 бројева).

Luźica Mesačnik za zabavu a poučenje. Zhromadny organ serbskich tovarstwow. Уредник Dr. Ernst Mika. Излази у Будишину. Годишња цена 1 фр. 75.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме дванајстом броју за 1883. ове чланке: 1. Спасовска црква у Москви 2. Златан капеа, весела игра у I. чину превео Владан пл. Војновић 3. Нешто о небу и звездама 4. Овејана зрица 5. Из живота малога Симе Боба (са 20 слика сврстак) 6. Магарац и коњ 7. Животопис пољског миша (са 5 слика) Милан Хаџи Растић 8. Школски одмор (песма) од Стојка 9. Баба Дора (песма са сликом) од Чика Јове 10. Врачар 11. Даштања 12. Чика Јовина пошта 13. Новије књиге 14. Позив на претплату.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse N 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

СЛИКА БРАНКА РАДИЧЕВИЋА

је готова и разаслата свима предплатницима и књижарама које су се до сада за продају пријавиле.

Цена слици остаје и за даље 1. ф.

Уједно дављам свима српским књижарама које би хтеле да слику Бранкову на продају имају, да се непосредно на мене обрате.

Условија су ова за готово, рег nahname дајем 30% напротив у комисију.

С поштовањем П. Аничић.

Schletter str. N. 12. у Лајпцигу.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Књижевни огласи

Изишла је књига

ДЕЛА
ЂУРЕ ЈАКШИЋА

КЊИГА VIII

ДРАМЕ

Цена је и овој књизи динар и по.

Од I до VIII књиге могу се добити још све књиге: Штампа се и IX књига и скоро ће бити готова.

Претплата нека се шаље књижарници Велимира Валожића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе народно Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за учење на пауст у срп. основ. школама, друго издање . .	10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15 — 20, а код неких од ових књига 40 % рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. повер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

почињући пошт. лађа од 3. (15.) Марта до даље наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после ½5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у ½11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ПОЗИВ.

Потписана штампарија као наказник најраспространенијег српског календара

„ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обртнике за аноисовање у истоме календару за год. 1884.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну	фор.	24.—
„ ½ „	„	12.—
„ ¼ „	„	8.—
„ ⅛ „	„	6.—
„ 1/16 „	„	4.—
„ 1/32 „	„	2.—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно.

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, и по томе смемо рећи да је ово у српству најјефтиније начин оглашавања.

У Новом Саду месеца јуна 1883.

Штампарија А. Пајевића.

ЗВОНА

по најновији и старој системи, са тврдењем и древним крунама, хиљадогодишњи таленат, и од најфинијег метала по најстаријем начину

израђује ливница 3—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ.

Година VI. У Новом Саду, 10. Јула 1883. Бр. 20.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописе се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

(Дел)играција са државним угледом.

Обећати, па не дати,
То и Циган зваде
(Ма да с' није никада
Дочепао власи).

Бранко није молио
Ни од ког парада, —
Ви сте сами обећали
Послат Делиграда.

Делиград би с поносом
Долетио амо;
С поносом би с' вратио,
То ми добро знамо.

Али где ће поноса
Наћи у гавране!
Шта је стало тој господи
До речи задане!

Чека народ Делиград,
Тиче паропловно, —
Место њега телеграм:
„Реч је наша — муњак.“

Сав се народ задрхта
К'о на ветру грање:
„Искијали, да бог да,
То гадно титрање.“

А у Пешти насмеја се
Мефистоврагседи. . .

— — — — — — —

То смејање покланамо
Гара-Пиро-Чеди.

Један Стражиловац.

Шетња по Новом Саду.

CLIV.

Да је нешто у прошлу недељу прављен попис људства у Новом Саду, или да је био избор посланика — био би резултат много повољнији него иначе, јер би Срби били у огромној већини, те би могли по вољи решавати, што има да се решава. Нови Сад је био пун милих гостију из свију крајева Србства, па чак и из Рима видесмо ту српског посланика. У очи светковине беше у вароши и у читаоничкој башти на „Беседи“ више гостију, него столица, више сналачи него кревета, тако да је и сама новосадска променада морала да рашири своја гостољубива недра и да прими на конак гдекојег сваког гоета, који је рад био да се одмори и спреми за сутрашњу светковину, а није могао да добије места на скромном канапету којег гостољубивог новосадског домаћина. Панчевци су овога пута много предострожнији били, те су на својој лађи дошли само до Карловаца, да се не би опет морали Новосађани трудити око њиховог дочека. Исто тако и браћа Земунци имађаху своју лађу под Карловцима за сваки случај, ако би Јупитер Пљусак ударио, те новосадске и карловачке „квартирмахере“ на слегање раменима принудио. Гунгула је била тако велика, да је приређивач укона заборавио понети црну чоху, којом би се горњи дашчани сандук Бранков покрити имао и заборавио повести варучене воштанице, које су имали књижевници поред сандука носити. Та гунгула и забуна почела се још у Будимпешти, јер већ онде су мађарски чиновници заборавили да се предати им сандук има оправити хитно к као „Eilgut“, те не закључане дотични вагон са прним влаком, као што је то пропис за такве случајеве, него се тек сутра дан сетиће, да се није пробитачно са таквим стварима шалити. Но забуна њихова ипак је имала своје границе, те на пример у тој забуни ни мало не заборавише, да ишту и приме 400 фор. за пренос једнога сандука до Новога Сада.

И иначе је било забуне овим поводом. Будапештанске новине, кад су чуле да се Срби скупљају у Карловцима у великом броју, а они се сетише бог зна какве скупштине српске на Карловачкој пијаци из пређашњих времена, те се поплашише, па за онај мах заборавише и на саму Тиса-Есларску аферу, него се стадоше за нас заузимати и око нашег спасења бригу водити, те се особито „Пестер-Лојд“ сав запенушио и стао Бранка представљати као песника буњицију и опомињати владу, да стане на пут овој културној светковини, јер култура је као што је познато ствар, од које се у Мађарској најчешће зазире: за то и забрањују немачко позориште у Пешти, за то укидају словачку „Матицу“ и гимназије, а отварају катедру „хомеопатије“ на будимпештанском универзитету, као знак рачијег напретка у науци и просвети.

И „Сарајевски гласник“ се забунио, те уредник му доноси белешку, да је Његова Наименованост „у пркос „Застави“ у Вуковару свечано дочекана.“ Ово ће браћу Босанце јако занимати и биће им врло мило и белешка ће им се та донасти баш као права „сарајевска,“ јер такве новости и спадају у такве листове, који излазе тамо у Турској

Али све те забуне појединих забуњених људи маленкост су спрам величанственог одушевљења здравог и свесног народа српског, који је достојним и узвишеним начином умео да прослави овај красни чин српске свести и признања према свом омиљеном сину, чије ће се име славити догод је српског духа, српске речи и српског бога!

Слава Бранку Радичевићу и слава свести народа српског!

Аб.

Уштипци.

?. С обзиром на Тиса-Есларски суд и на Морица Шарфа, изменули су Чивути познату латинску опомену „Memento mori“ овако: „Memento Moritz! Хајд' само нека запамте!

* * *

+ Тисино пољско добро, где се он радо преколе бави, зове се Гест. Па то њему кад хоће да се извезе напоље у Гест, вала сви пријатељи веле: Гест хинаус!

* * *

⊙ Чујемо да Мађарска влада купи прилоге на препашање костију изгинулих Чангова натраг у Буковину.

* * *

⇐ Даклем ће се на Сави код Митровице и Шапца градити стални ћуприје „ради лакшег сообраћаја.“ Шверцери Савски дају угарској и српској влади свечану бакљаду.

* * *

△ „Турски народ“ вели, да је г. Герман у Вуковару „у пркос Застави свечано дочекан.“ Богме како је г. Герман популаран, можда би га и у Каиру сада свечано дочекали. Нека проба „упркос Застави!“

* * *

〓 Српској влади, која је понудила (а нико је није ни молио) народ „Делиград“ да носи Бранка, а после опет цовукла реч натраг, те неда, ругају се деца: Узимала, давала, с мачком спавала и т. д.

ПОДЛИСТАК.

En gros.

Црта из живота.

(Свршетак.)

Не можемо пребацити Аци нехатост. Он се својски трудио, да ње звање. Све је биртове и кафане са својим шуром обишао, али звања ни од горе, ни од доле, од корона.

Он је дуњао главу и дању и ноћу, како да дође до корице хлеба, — али ни то није помогло. Од тешка лупања мозак му се тако заморио, да не могаше ни искру мудрости из њега искресати.

Та ни сви седам грчких мудраца не би били у стању својим мудрим саветом несрећном Аци помоћи.

Талес из Милета, Питак из Митилене, Солон из Атине, Бијас из Приене, Хејлон из Спарте, Перијандар из Коринта (мал' не рекох из корита), Мизон Малијац, Емпедокле из Агригента, Аксусилај из Аргоса, Ферекид из Сироса, Питагора са Самоса и остали са целим апаратом своје класичне мудрости не би могли Аци звања наћи.

Где, ја у место обећаних седам мудраца, наброја неких једанаест, — али да су још и двапут једанаест Аци у помоћ притекли, шак га не би из блата извукли.

Бадава би Бијас из Приене њему говорио: да „мудрост није тешка ствар; и да ти је, што си год више нешто научио, све то лакше још више шта научиш... јер то за Аду неби ништа вредило, јер он, што год се више сиротовати учио све је мање способан за ту науку постајао.

Шта би хаснило Аци кад би из Бијасових уста чуо његове речи: „Што вас је више, веће је зло,“ — кад је то Ада знао боље и од Бијаса самог; знао је он врло добро да ће се његова породица који дан умножити (да ће му Катица сина или кћер поклонити, и да ће онда њихово зло још горе постати.

Не би ни Талес из Милета ништа израдио својим саветом: „когнози се автон!“ (познај сам себе!), јер залуд би Ада сам себе и унутрашњост своју познавајући,“ уверен био да му је стомак празан, кад то други видети не хтедоше. Бадава су његова прена кричала: „когнози се автон,“ које би на српски толико значило: „Зар не знаш да ниси још ручао?“ Ада се тоне дивану морао и невешт чинити, — онако су га прена његова и назвала „Игнорантом.“

Па ни сама она мудра изрека Сенекина, која је тиранину Дијонисију за један таланат продана, не би Аци могла помоћи. Он је ту изреку запамтио још из другог разреда гимназије: Quidquid agis prudenter agas et respice finem! (Што год радиш мудро ради и сећај се краја! — Све су то празне речи, кад Катица његова неће да зна за крај. Она га је бескрајним сузама дотерала у Н. Сад и бескрајним „Звањем“ од куће га отуђивала.

* * *

Кажу да су Буковарци врло радосно испратили Германа из своје средине.

* * *

□ Даклем и у Горњем Милановцу су пуцали жандари на грађане, као и у Гамзи-граду, Пореч у, Грљану, и т. д. — Па то није тако страшно! Страшно је тек онда, кад грађани стану пуцати!

* * *

Тим чивутским новинарима не може нико угодити: Нит им је по вољи Бранков погреб, нити црногорске кнегиње сватови! Били ми жалосни или весели, њима је све неправо!

* * *

§. Чивутским новинарима је за то неправо што смо Бранка препосили, што они знају боља начин пре„нашања лешина, онако по Тиса-Дада-ском начину, испод силавова!

* * *

+ Наши учитељи праве „Vergnügungsreise“ у Бају, да уче мађарски. Да чудна „фергнигна!“ Bitt' um a Abschrift!

* * *

□ Кажу да су Мађари израдили, да лађа „Дели-град“ не дође на Бранкову свечаност, а да ли су Мађари и то израдили, да карловачки богослови не дођу?

* * *

✱ Новосадски „PfÚjvidók“ купује силни карбол, да се дезинфицира.

Аб.

Пуслице.

Мађари хоће да нам докажу да Бранко није био песник, ма да су му дела дочекала осам издања. — Та да, њима је költé Турчин Јота, који дочека свака три месеца по једно издање (из диспозиц. фонда).

Ма да Бранко по мађарском мњењу није био песник, ипак вели они да је био политичан песник. То је тако исто, као кад би човек рекао: мађарско-чивутски листови немају логике, али ипак имају политичке логике.

Даклем од новог суједског канала нема бар за сада ништа. — Је ли то за то, што Лесепс није Бонту, или за то, што Гледстон није Чеда?

Даклем наши калуђери већ иду на фунту. — Радићев мозак 15 фуната. Ја до душе то не верујем; ал како сам купио, тако продајем.

Хан Балукџиканси донео је закон да се од сад неверне жене продају. (Као да је то нешто ново, као да се неверне жене нису и до сада продавале.)

Да чудне моде! Сада госпође носе на шешири брескве. И тако сад — не треба више лепати: Тресла је Тода јабуке, — него: Тресла је мода брескве. —

Два месеца дана Аца је у Новоме Саду, па ни једне вариће заслуге.

Једном дође шурак Ацин и донесе неку немачку књижицу из матичне библиотеке, са позивом да Аца то преведе или преради на српски.

Позоришни комад „Љубегија без невесте“ буде преведен, прерађен и са 5 форината награђен.

Аца се налазио у седмом небу. Први литерарни посао његов угледаће света, па осим тога још му се та ко лепо пасмаљује.

Катица је хтела за петицу да куни куму кошуљу, — но Аца се томе противио:

„Ја не дам да други моју заслугу и моју славу узима! Кад год му кум обуче ту кошуљу, увек ће дражати да је он превео „Љубегију без невесте“ — а то није истина. Не дам моје горко стечене славе никоме, знаш!“

„Е на добро, штаћемо даклем са петицом?“ Запита Катица.

„Шта ћемо?! Хоћу да ми је дуго у памети, да је дуго пред собом видим, да уживам у њој. А ти знаш у чему ја (осим славе) највећма уживам“.

„На у чему де, — реци?“

„У чему!? још можеш питати. Ти знаш да ми је од свију материјалних уживања најслађи купус. Нарибаћемо буре купуса, на ће нам трајати целе зиме. А кад год га будем јео, уживаћу у мојој слави, која се претворила у купус, и обратно: у купусу који се прославио.“

Сложи се даклем наш Аца са својим шураком, новинарон, те купише 150 главица футошка купуса од compagnie. Шурак, као познината личност, као новинар, који још не беше остарио и по томе још писаше о клину као ново сито,*) узајми од неког новинарника свога са житне пијаце ножеве, и нареди да се кући однесу.

Аца и шурак му позову родитеље, односно газбину своју на купушну славу, — или можда је коректније рећи: на славан купус.

Сад се изроди питање. Ко ће рибати а ко газити. После мале препирке рече Аца шураку:

„Ти шураче, треба да рибаш, јер то је твој посао као новинара. Као таквом дужност ти је да све што је труло и шкадљиво од народа очистиш, да му лице свагда светло буде и да му слава по свету засија. Прионн журно кад си журналиста, — али ипак нази да канав рђа подлистак, не испадне. Седи даклем и рибај тај купус и учи се, како се спаја оштрина, са мекотом, — то новинар треба да зна.

Ацин шурак, поштењејша душа, без даљег разглагољствија скиде капут, засука рукаве и удеси ножеве.

А Аца је прикучао буре к прозору, па кад угаси један слој купуса, он седне на прозор, одмара се и гледа зета како се задувао.

*) Ни то није увек истина јер ја сам код ситара у Н. Саду (преко пута од новога здања основних школа:) видео да и старо сито може да виси.

Пироћанац је добио орден каме-хамехе. Но, на то му и доликује. Али чекајте сад ће Радић да добије орден светога Саве. То је тек камехамешно.

Ево шта сад чујем. На брегу Арарату нашли су у леду замрзнут Ноје-ов ковчег. Мисле да га пренесу у Европу и да га изложе јавно на гледање. Нека хвала богу, — кад нисмо видели Делиград бар ћемо видети Ноје ов ковчег.

Некоме Џемсу Мерисону Бурнусу дала је Београдска влада привилегију на 15 година на и з р а ђ и в а њ е с в и њ с к и х п р о и з в о д а. А ми смо мислили да ће таку привилегију та влада задржати за себе до последњег свог издисања.

Паметна наредба.

У једноме месту, где се често ватра појављивала, нађу поглавари за добро, следећу наредбу, чрез добошара објавити:

„Заповест од наших поглавара,
„Који сваком а и себи не желе квара;
„И зато јављам да добро знате,
„Т р и д а н а п р е в а т р е в о д е д а и м а т е;
„Ватра пали свагда и о новом лету;
„Била вода у кади или у бурету;
„Ако после чији дом изгори,
„Више ни речи нек не говори;
„Сву несрећу нек себи припише,
„То је цела заповест, нема више!

Пре буне.

Жељезничка брзина.

Познато је, да је недавно отворена жељезничка пруга од Кикинде до Бечкерека. Као обично у почетку иде влак онуда још за сада споро и пажљиво, да не би искочио из шина. Али наш народни хумор не узима то у обзир, него људи очекујући од жељезнице да иде брзо, а видећи се овде преварени у томе очекивању, хоће мало и да се нашале. Та шалу је бог оставио. С тога се приповеда у овим крајевима ова прича.

Кренуо се — вели — влак на тој пруги од Тараша на иде према Куманима. На путу види кондуктер једнога п е ш а к а, који је с торбом поштанском на леђима имао према Куманима. То је био поштански момак, који је носио пошту из Тараша у Кумане.

Кондуктер се сажали, што овај мора да пешачи, те ће га позвати:

— Хеј, море, што идеш пешке! Оди овамо на жељезницу, да те повезем.

— Вала, брате, ал' не могу, м о р а м с е ж у р и т и, носим пошту у Кумане!

Једва једанпут!

„Видело“ почетке свој уводни чланак у најновијем (82.) броју овом исповешћу: „Кад неко самим изгуби образ, кад сиђе и као бестида, онда тај и није више способан да води рачуна о туђем образу, о части и поштењу другога.“

Но, на то смо од њега хтели већ одавно да чујемо!

Испочетка добро беше. Милина беше погледати како купус, захукан „новинарском руком излеће испод ножева, баш као табаци из Schnelldruckpresse. — излеће као мастан (а то купусу прво доликује).

Ацин шуре, и ако је био новинар, од којих се много и брзо очекује, и који је томе очекивању умео да одговори, ипак је имао једно опште човечанско својство, т. ј. да на последак и он сустане. То се први пут показало овом купусном приликом. Из прва је добро ишло, али после поче но мало да застајкује. Али томе је и машина била крива, јер ножеви се отупише, па не само то, него у један нах се сасма разиђоше. Тешком муком утврди он ножеве, али тек што је поче рибати, а они се опет растранише из дисциплине. Тако је два-три пута оправљало, но видећи да не би лека, стаде онако са расклиматаним ножевима даље стругати, или боље рећи кидати.

„Јадни мој славни кумуше!“ рече Аца „како си искасапљен, као да ће од тебе ташке правити, тако те је тај мој шурак издервишио. Хеј, дервишу мој, стани мало, та ти ето правим флекице у место резанаца.

Шуре је само стругао и ћутао. Свега га је већ облио Почео је већ по мало и језик да плази од тешког умора, — и то у истом такту, у коме је и рибање текло. Дрхтале су му руке, којима је купус притискивао а тако исто и ноге, које су ножеве хтеле у запту да држе.

Аца (хуљов) гледајући муке шура свога, рече, али врло озбиљним гласом и изгледом:

„Знаш ли шта, шуре! Видим да ти умеш све тешкоће купуше да савладаш. Ти си од они људи, који кад сустану тек се онда развијрају; а ја сам опет од они људи, којима звање не сиета да могу комотно купус газити. За то ми је сада дивна идеја на памет пала. Како би било кад би ми овај купушки посао у велико радили. Ти као новинар, имаш грднога познанства. Сви би код тебе наручивали. Хајде да ми будемо „рибери“; на дан можемо ирибати и угазити по 10 акова; на сваком акову нека је само 1 фр. чиста прихода, ето ти нама сваком дневно по 5 фр. — Шта ћеш више? Бади перо на држ се ножева!“

Ацин шурак који је до сада трпељиво ћутао на ове речи скочи као опарен; лупи руком о земљу и горопадно повика:

„Сад језик за зубе! Гле ти хуљова једног, како ме је напао! Једва сам ова два акова а он хоће још „en gros“ да радимо. Хоћу да се угушим у „en detal-у“ — од en gros-а би морао свиснути. — Ево ти на, на сеци сам!“

Сви прснуше у смех, и Аца, који је шураково стрпење тако на пробу метуо, буде приморан да рибање продужи сам, — јер без тога не би скоро са купусом били готови.

Међу тим је и вечера била готова, — јер је од оне књижевне петице преостала још једна форинта, која се сад претворила у неколико парића кобасица и у неколико холбе вина.

За вечером је пало разних наздравица, а кад је Ацин шурак устао те китњасто наздравио „бунетићи без невесте“, онда су се сви рашћеретали; тако су били весели као да је Аца најмасније звање добио.

(Но он се задовољно и са иршавим звањем — које је тек после три месеца добио — пре него што је купуса са свим нестало).

Арон Тапавица.

Ћира. Приповеда ми мој комшија, који је ових дана у Пешти био да тамо сад непрестано спомињу реч: Демонстрација. — Бога ти, шта значи то Демонстрацијаі

Спира. Шта значи реч Демонстрација? — Сад ћу ти казати. Знаш ли шта је то Демон?

Ћира. Знам. Демон је Демон.

Спира. А знаш ли шта је то стра?

Ћира. Знам стра је стра.

Спира. Даклем, Демон-стра —

Ћира. А шта ће рећи оно —ција?

Спира. То је само латински наставак, да не би ко помислио е је то каква српско-мађарска реч.

Ћира. Аха!

Сира. Да збиља! А шта значи то Овација?

Спира. Ако не знаш и то ћу ти казати. Чим се ми Срби покажемо, да смо живи. то Мађаре таки побуди, да помишљају о Вацу. Зато они сваки, и најневиниј покрет наш зову Овацијом.

Сира. Па на тај начин ми њима не можемо никако угодити.

Спира. Не.

Сира. Е, па онда не треба ни да им угађамо, већ да радимо оно што смо дужни себи и своме достојанству.

Времена се мењају.

Негда су католички попови своме стаду са предикаонице овако говорили: „Ону циглу, на коју у нашој светој цркви Влах стане, треба таки извадити.“ — А сад би њихов бискуп Штросмајер позлатио све цигље у својој новосазиданој ђаковачкој цркви, кад би по њима хтели Власи чепати. Он би још, да нам боље угоди, написао ћирилицом оне речи спаситељеве: „Пређите чада, послушајте мене, страху господњу научу вас!“ — Србадија би га морала запитати: а шта нас намераваш научити, кад нас тако позиваш? — А бискуп би одговорио: Ја вас намеравам научити, да будете прави крпћани и поштени Хрвати.“

Е па сад, коме се тај мамац допада, нека изволи у ђаково на поклоненије.

— Шта, зар још нико није отишао?

— Није.

— Е онда неће ни отићи. **Драгутин.**

Питање које се само намеће.

Даклем Шабац с Митровицом
Савезаће мост. . .
. . . . . .
Које коме од два коне
Први бити гост?

Ђука. Знаш ли ти Шуко хрватски?

Шука. Па кажу да је српски „или-ти“ хрватски свеједно.

Ђука. Кад је тако а ти ми реци „шта значи то: „хрбат шивен и заоквирак на овнеку са шаротисом кремжким.“

Шука. Буди Бог с нами, та то је ваљда хинески! Где си то опет чуо?

Ђука На то сам од речи до речи извадио из огласа на најновију хрватску књигу од Великира Гаја.

Ђука. Јеси ли читао ономад у „Турском народу“ лек против уједа бесног пса?

Шука. Па тај лек ваља увек да је уз „Турски народ“, — требало би да га у сваком броју донесе, за сваки случај.

Ђука. Шта ти се најбоље допало у последњем броју београдског најлепог листа „Звечка“?

Шука. Оно празно место, скоро цела страна, на којем стоји да је (бајаги) цензура конфисковала.

Ђука. Јест то празно место је готово речи најлепше.

Ђука. Аји' погоди, које је најбољи начин одмарања!

Шука Па ваљда спавање.

Ђука. Није.

Шука. Картање.

Ђука. Није.

Шука. Вожња, или седење у каквој манастирској ћелији, или читање новина или —

Ђука. Ниси погодио: најбољи је начин одмора: учење мађарског језика.

Шука. А како то?

Ђука. На сто наши учитељи проводе школски одмор у Бају учећи мађарски.

Аб.

Неки јаван рачун.

У 29. броју „Bombe“ налази се ово:

Неки велики господин (тамо стоји „барон“) пита: „Wie viel kostet mein Portract in Oel?. — На то му молер одговара да треба платити 300 фр. — Господин вели: „Der Preis ist unverschämt hoch“. — А на то добије одговор: „Wissen sie was sie thun sollen? Lassen sie sich irgendwo anders machen, aber in Essig und Oel, das kommt bedeutend billiger“.

То стоји у 29. броју „Bombe,“ — а ко се сећа, чији је портре био у 28 броју тога истог листа, тај се може слатко (или горко) насмејати горопадној слави нешег несретника, и брзом јавном рачуну, који за тим долази.

Три стотине фор. није велики новац; за то неће омршавити Дакија Спањски (или Спахија Дањски:) Та то се да накнадити за месец дана у благодејанској

куjни. Jер, тек, тек, лепо је то за онога, кога свој рођени народ мора да презире, кад му турски и чивутски листови скут посе.

Само је малер то што чивутских листова има много; те ако се захука шпекулација, па га сви почну сваки час славити, а после 8 дана 300 фр. искати.

Из Београда

нам јављају, да напредовачка господа страшно напредуjу, сад су већ такав велики ко-рак у напред учинили, да су чак и на Николу Христића нагазили, па су и њега из заборава на „Виделу“ извели.

Ако је ова струја прилепчива, па и к нама у Аустро-угарску пређе, то се још и ми (заједно са Мађарима) можемо спремити на второ пришествије — Бахово.

Н.

Као ви.

Један спаија имао слугу, који је при свакој трећој или четвртој речи имао обичај казати: „Као ви“. Случајно дође Циганин да спаину краде, но ухвате га; спаија одмах пошље слугу солгабирову, да му ствар саопшти.

Слуга. Добро jутро, милостиви господине! „као ви“

Солгабиров. Бог ти помогао сињко! Шта је ново?

Слуга. Мене послао тај господин „као ви“, ухватили смо једног пустаjу „као ви“; и то је прави Циганин, „као ви“; највећи лопов у целој жупанији, „као ви;“ давно је вешала заслужио, „као ви“; и да би најмање педесет батина примио, „као ви:“ то моли мој господин, „као ви!“

Солгабиров. Иди и кажи твоме господину: да ми више не шиље таког мелака, као што си ти!

Слуга. Добро, казаћу милостиви господине! „као ви!!“

Н.

Из Карловаца.

Прошле недеље, кад је народ нестрпљиво чекао на обали да дође лађа са костима Бранковим, наједаред се неко накашља па повика:

„Људи, ено Анђелић-бега!“

Сви који су чули трговце се и намргодише се, неки погледаше десно лево, а неки и запиташе: „а где?“

А онај одговори: где бега, то је споредно питање; доста што знамо да бега.

Из брачног живота.

Жена. Драги мужу, ја би ишла у шлиње.

Муж. И ја би.

Жена. Ето ти га на, — теби је увек до шале.

Али ја ти озбиљно кажем, ако ми не даш повоља да идем у шлиње, ја ћу се тако једити, да ћу се и разболети. А ако се разболем онда ме опет мораш послати у шлиње, — даклем није ли паметније да ме пошљеш сад, док се нисам разболела.

Оглас,

(за који не треба жиг, јер је ствар доста жигосана и по себи).

Чуjемо, да је г. Г. В., учитељ, намеран, да издаје „Помодни журнал за срп. нар. учитељице“ уопште, а за варошке учитељице специјално. (Мисли он не знамо ми куд то иде!) Молимо „Стармалог“ да нам јави ко прима претплату.*)

Неколико срп. народ. учитељица.

*) Изволите се упитати код уредника „Ш. Л.“ у којем исти г. Г. В. описуе какве „шуене“ и „кикерикије“ ваља да посе срп. учитељице.

Уредн.

Звање и памет.

Ком' звање с више даду
Дуси свети,
Томе даду за звање
И памети, —

Ком' памети даду само
Тај се мучи, —
Јер звање тако лако
Не получи.

Д—р—и!

Добар одговор много вреди.

Једна госпа купила је на пијаци корпу кајсија Пиљарица је била препредена, па је само горе метула лепе кајсије, а доле су биле труле и шугаве.

Други дан дође госпа на пијацу па стаде преговарати пиљарици ту преварУ: „Ти си“ вели „горе метла добре, а доле којекакве кајсије. То је баш непоштено од тебе.“

Пиљарица на то одговори: То није моја кривица. Ви сте требали код куће корпу изручити на земљу, па би онда труле кајсије биле горе, а добре доле.

Промућурна госпа замисли се мало, па онда рече: „До душе, тако је!“

Пред судом.

Судија. Ви се сад одлучите; шта вам је повољније: или три дана затвора или 5 фр.

Оптужен. Па кад је већ тако, онда ћу молити за 5 фр.

Лек, који помаже.

Неки доктор измео је неки лек од реуматизма. Људи су тај лек куповали, ма да је веома скуп био, и доктор је тиме стекао много новца.

Једаред дође к нему опет један болесник, али пре него што ће медицину купити, запита доктора, да ли је то баш сигурно, да тај лек помаже.

„Мени је бар помогао — одговори доктор (и није слагао).

Шта је у среди.

У неком друштву запитаће нека духовита госпа: Шта је у среди између сузе и осмејка.

Многи су нагађали и удешавали, да на то генијално питање још генијалније одговоре. Али неки неотесана шаљивчина поквари им цео посао.

Питате, шта је у среди између сузе и осмејка? Па шта ће друго да буде, него — н о с.“

Тако се држи задата реч.

Чича Гаја лупа са сокака на прозор од крчме и виче по литре вина. Крчмарица отвара прозор па овако вели: О за бога чича Гајо, ово је већ четврта полуока што вам кроз прозор дајем, — зашто не уђете унутра.

„Ћути, душице моја, знам ја шта радим“ — одговори чича Гаја. „Ја сам се мојој жени заверио да нећу више никад ући у биртуз.“

Одговори уредништва.

Рекапитулација. Верујемо Вам, да има коме би се и то допало. Али то нама још није довољно разлога, да ми то штампамо.

„Фордита.“ Заједања само из личних побуда, не налазе у нас уточишта,

Шваргар. Све што сте овом приликом послали врло је слабо.

Л. О. Врло би добро било да га ко од Срба о з б и љ н о баци на ш а љ и в о цртање. Но то није баш тако лако. „Wir haben schon längst einen Karikaturzeichner gehofft“ — али да ли сте ви тај, то ће показати први покушаји ваши, које нам обећавате послати,

А—ан. Награди, коју смо расписали за најбољу хумореску и за другу после ње, још није истекао рок — она ће чекати свога мајстора све до краја ове године. 25—30 и 15 фор; могу се према нашим приликама назвати леп награде. А дојакошњи конкуренти нису баш тако страшни, да се но би смео нико с њима утркивати. Дела даклем на мегдан, који хоће за трку и маде! (Награду ће досудити сами претплатници овог листа, — а штампаћемо и то, које за коју хумореску гласно).

Драгутин. Ово друго не можемо употребити.

доноси у своме т р и н а е с т о м броју за 1883. ове чланке: 1. Необичан гост, песма (са сликом) 2. Десна рука, од Тир. 3. Свилопредља. (са 6. слика) од Радонје. 4. Детлић и Голуб, од Бранка Ј. 5. Нешто о Србима из писама мојој сестри Анђелији, од Браца Светозара. 6. Анегдоте. 7. Слика Кремљ у Москви 8. Златан кавез. (свршетак). 9. Стара Мајка песма (са сликом) од Божидара Н. Вршчанина. 10. Разнолије. 11. Даштања. 12. Чика Јовина пошта

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

ШКОЛСКЕ ТИСКАРИЈЕ
израђене према наредбама вис. школског савета.

1. Главни школски записник у тврдом повезу за 480 ученика — — — — — ф. 3.20
То исто за 960 ученика — — — — — ф. 5.50
„ „ „ 1920 „ — — — — — ф. 9.—
2. Школски дневник, 24 табака — — — — ф.—.90
„ „ 1 табак — — — — ф.—.05
3. Белешке при држаном школ. испиту, табак ф.—.02
4. Школске сведоџбе на финој хартији — ф.—.03
5. Изкази о стању школа:
I. Број домова, душа и т. д. табак — ф.—.03
II. Школске куће, намештаји итд. „ — ф.—.03
III. Учитељи, катихете, управит. „ — ф.—.03
IV. О успеху у школи „ — ф.—.03
V. Школ. имање, прихода и расхода табак ф.—.03
VI. О радњи учит. и надзорника „ ф.—.03

МАТРИКУЛАРНИХ ПРОТОКОЛА
(НА ПРОПИСАНОЈ ХАРТИЈИ)
ЗА РОЂЕЊЕ, ВЕНЧАЊЕ И УМРЛЕ,
као и изводи из истих протокола
могу се добити како на појединн табак, тако и на књиге, по жељи укоричене и у лепим тврдим корицама, у платну и са кожном полеђином, а по најјефтинију цену у
штампарији А Пајевића
У Новом Саду.

Још се могу добити сви бројеви Стармалог“ од почетка до данас.

Књижевни огласи

Изишла је књига

ДЕЛА
ЂУРЕ ЈАКШИЋА

КЊИГА VIII

ДРАМЕ

Цена је и овој књизи динар и по.

Од I до VIII књиге могу се добити још све књиге: Штампа се и IX књига и скоро ће бити готова.

Претплата нека се шаље књижарници Велимира Важића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање 16 н.

Упутство уз буквар за основне школе . . . 10 „

Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање, 16 „

Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . . 24 „

Рачунски примери за учен. 3 ег раз. ос. шк. 8 н.

„ „ „ „ 4-ог „ „ „ 8 „

„ „ „ „ 5-ог „ „ „ 10 „

„ „ „ „ 6-ог „ „ „ 8 „

Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . . 80 „

Велика катавасија . . . . . 1·— „

Мала катавасија . . . . . 20 „

Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . . 1·— „

Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . . 10 „

Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа . . . . . 10 „

Наставни план за срп. нар. учитеље . . . 20 „

Нове метарске мере . . . . . 10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachnahme), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 5. (17.) до даље — почињући Јуна наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после ½5 сати после п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати после подне

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у ½11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред вожње жељезничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
БУДАПЕШТА (Францштат) . .	7·55 „	8·44 „
СУБОТИЦА стиже	12,34 ц. п.	4·53 „
СУБОТИЦА полази	1.00 п. п.	5·40 „
НОВИ САД стиже	4·05 п. п.	10·00 „

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11·55 пре п.	5·35 „
СУБОТИЦА стиже	2·55 п. п.	9·51 „
СУБОТИЦА полази	3·10 п. п.	10·35 „
БУДАПЕШТА (Францштат .	8·12 у вече	5·42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат) .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

Година VI. У Новом Саду, 31. Јула 1883. Бр. 21.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Искушење.

Кад погледим дућане
С трули фабрикати,
„Џ ваест седам крајцара“
Где пише на врати.
Захрђане иглице,
Научински конци, —
Чисто б' и ја викнуо:
Живио Исток!

Кад погледам бутике
Спиритозе ере,
И у њима смрдљива
Вина и ликере;
По сирћету пливају
Витријолски дроњци, —
Чисто б' и ја викнуо:
Живио Исток!

Кад на житној пијаци
Гледам оне браде,
И фалачке мерице,
Којима се краде,
Ту се така кидају
Мог стрпења конци, —
Чисто б' и ја викнуо:
Живио Исток!

Кад се сетим меница
Што их ђаво вез'о,
Што кукавце раздиру
Са двајест пер мезо;
Кад ми дођу још на ум
Лажљиви сведоци, —
Чисто б' и ја викнуо:
Живио Исток!

На над узмем новине,
Безобразлук пусти,
Две три речи прочитам
На ми већ загусти.
Та то нису новине,
То су мамиповци, —
Чисто б' и ја викнуо:
Живио Исток!

Бамбус.

Шетња по Новом Саду.

CLV.

Реч „еманципација“ преводимо ми Срби са „ослобођење,“ и пошто знам, да у Угарској влада „еманципација Чивута,“ дакле „ослобођење Чивута“, то сам ја унапред знао, да ће и они Чивути Тиса-Есларски, што су ону хришћанску девојчицу „кошер“ учинили, бити ослобођени. Камо среће да дочекамо једанпут и „еманципацију Срба,“ те онда не би Милетића због „харамије“ осудили на годину дана затвора, а затим због ненапајање здравице на пет година; Стева Поповић не би никад добио предикат Вацки; Корнел неби због оне лирске песме у ајмашкој порти морао ићи на шест месеци на Сомборски Парнас, — него би онда државни тужилац доказивао, да „харамија“ у Угарској није увреда части; да уређивање „Заставе“ није смртни грех; да неизговорене здравице нису никакав преступ; да рђаве песме не потпадају под криминалан, него само под цивилан суд критичарски и т. д. Али како ћемо се ми Срби еманциповати, кад ми немамо у средини својој тако паметног човека и женијалног јунака и ослободиоца, као што је — Ротшилд, који својом храбром мишицом као Муса Кесеција мегдане дели на берзијанском пољу. Јест, јест, Ротшилд је заиста Кесе-џија, јер кесе играју код њега главну улогу. Барем да нам се роди какав нов Краљевић Марко, те да стане ора-

ти цареве друмове (по Турској,) да стане пити уз рамазан вино, да се дигне против Кесеџија', не само против оних са два срца, него и оних, који су без срца, јер су и ови опасни тако исто, као и онај Муса, што је имао два срца, а на сваком му „љута гуја“ спава.

Него сад се поража питање, шта би ми Срби ваљало да радимо, пак да и нас у Мађарској еманципирају?

Одговор је врло лак и кад би којег кандидата правника питали на ригорозуму у Будапешти о томе, он би им требао овако да одговори:

Ми треба да се угледамо на Чивуте и да по њиховом примеру:

1. Промењемо сва своја презимена у Fekete, Szalay, Somogyi, и т. д.

2. Да вичемо сви: „Elyen a Tisza!“ макар што нас је Деак (т. ј. Чивуте) еманципирао онда, кад је још Тиса министарску столицу „бобом“ звао.

3. Да у својим новинама доказујемо, да су Гледстон, Дизраели, Бизмарк и т. д. сирам мађарских министара кецеци и мрави и да ни они нису достојни ни мамузе на чизмама им олизати.

4. Да пишемо хвале и оде оним мађарским жупанима и чиновницима, који су вешти по 100.000 фор. из државне касе украсти и после или побећи у Америку или још даље умаћи, т. ј. убити се из револвера или скочити са петог спрата на калдрму.

5. При бирању посланика ваља сви да гласамо за кандидата, који је био криминално гоњен.

6. Ваља да окупирамо све трговине у најглавнијим улицама Будапештанским и да ударимо наше чивутско-помађарене фирме.

7. Треба да шпенго концесије на грађење железница обећавајући господи министрима лепу јабуку и да ћемо повући пруге не овамо куда захтева општи интерес, него преко министарских добара.

8. Српски „језик“ ваља да оставимо у одак да се суши, српско „име“ у Будимпештански музеум, а српску „свест“ да продамо на пештанском тандлмарку.

9. У српску школу и цркву треба узети мађарске канторе, учитеље и патријаре.

10. Треба сваки Србин, који је слушао и читао што о српској царевини, о српској славној прошлости, о јуначима и родољубима српским, као и о учествовању С[illegible]оба у разним бојевима за другог и за туђу корист — сваки тај Србин, треба да се напије воде из Лете, т. ј. да рече заборавности, те да све оно заборави, па да од сада живи нов живот као у каквом новом Јерусалиму.

Кад све то урадимо, онда ћемо се моћи надати, да ће се почети мислити и на то, да ли да се еманципација Срба изведе, те да се тако у грађанским правима изједначе са Чивутима.

И онда ћемо се моћи с правом надати, да ће се онда и за нас Србе тешко заузимати Етвеши, Сајферти, Фридмани и Германи.

Аб.

Уштипци.

§. Герман је наредио, да се богослови имају држати старог правописа и вели: „ко се **с јотом** служи, тај у богословији нема места!“ — На и сам Герман се служи с **Јотом**!

* * *

☽ Ал кад Герман пази тако на правопис, треба да пази и на језик, те да не допушта да г. Ем. пл. Радић онакве почетничке школске задаће пушта у свет, као што је његова она друга посланица!

* * *

☐ Г. Герман неда богословима да кажу „тачка“ него „точка.“ А што он тако зазире од тачке?

ПОДЛИСТАК.

Добра партија.

„Даклем нећете да ми продате онај ваш хоз, госпођа Лено?“

„Ал како ћу, за бога, господине Летићу; та то ми је спомен од покојног игумана, бог да му душу прости, код кога сам у манастиру 25 год. поштено служила као куварица. Па како би ја то учинила. Чини ми се да би се г. игуман у гробу окренуо, да ја то урадим.“

„Даклем баш нећете?“

„Није да нећу, него баш не могу, — верујте ми!“

„Е, на нема силе у царевој земљи, кад нећете, нећете. С богом!“

„Службеница нижајша!“ — рече ђа Лена, а кад се г. Летић већ одаљао био, онда продужи говор сама у себи. „Кад се добро промислим, можда би и паметније било да тај хоз продам. Ево већ три године како ни тај хоз ба дава лежи, било је већ шест дијунга, на никад ништа. — А да га продам бар бо добила коју форинту. — Промислићу се још. — Не, не, и кад би га продала, не би га дала Летићу, продала би га Алекси Шупару, његово је првенство, — он је још лане искао, а и ононад је напомињао.“

Кућевно спокојство није више било узнемиравано. Све је ишло својим обичним колосеком. Г. Летић похађао је кад и кад ђу Лену, код које је био у квартиру (али паравски имао је собу за себе); ђа Лена је радила, шила, везла, а Летић је рано одлазио од куће. и тек се пред вече враћао.

Летић је био дијурниста; са његовом удом платом тек тек што је хватао крај с крајем. Није дакле чудо, што је једнако уздисао за новцем, за каквим великим новцем, н. пр. за каквим „хаунтефером“, с којим би се могло лепо и комотно живети, па да никада не умочи перо у мастило.

* * *

Једног лепог недељног дана, кад се не иде у канцеларију, мислио се г. Летић по променади са трговачким помоћником Недићем. Он се с њиме радо дружио, а то само за то што је Недић много мегао на лутрију и имао је такођер неколико лозова; а он је највољео таке људе, који својој срећи не затварају врата.

Шетајући се тако седоше и на клупу. Ту ће Недић

* * *

⊙ „Застава,“ „Сриство“ и други наши листови туже се, што не могу да дођу до Радићеве брошуре. О срећна уредништва! Камо среће да и „Стармали“ није отворио рубрику „Бубњотека,“ те можда ни њему неби нико послао ону кукурузовину калуђерску!

* * *

1+1 Боже мој, кад свашта има два краја, да ли има и она тачка, којом Герман прети богословима?

* * *

♭ Немачке новине говоре о неком Neubildung des Ministeriums“ у Београду. — Ми знамо да доктори зову „Neubildung“-ом и ону несретну болест рака, што све разједа и трује, — па молимо има ли тога у београдском министарству?

* * *

✷ Кажу и то, да у томе министарству има криса. (На то овај ситно дробе!)

* * *

⊙ Тиса је некад желео, да се Срби селе у Америку. Сад би нам пак саветовао да у Африку идемо, јер у Америци се људи обогате, а у Африци влада колера.

* * *

〓 Ових дана отишао је г. Герман горе у Будимпешту. Вала ће да се заузме да наш народни сабор, да се што пре — не сазове.

* * *

✕ Да електрицитет заиста привлачи види се и из тога, што бечка електрична изложба много привлачи (у Беч.).

* * *

△ Тиса је пропао при избору за куратора реформатске цркве. Мој пријатељ М. држи, да ће се сад тражити за председника нашег саборског одбора. (Ко зна зашто је Герман отишао горе!)

* * *

§. У Новом Саду подигнута је свилара. Док смо имали само „штедионице“ наше госпође нису штедиле, него су куповале свилене хаљине; шат се сада ствар окрене, те код свиларе у вароши можда баш сад неће наше госпође куповати свилу.

* * *

□ У српски сватови знамо да се приказује и даје кравај. То су обично какви колачи, гибанице, торте и т. д. Сад нам читамоу Пештанским новинама, да се и тамо Чивутима приказују неки кравајн по улицама. Какви су опет то колачи?

* * *

= Један пријатељ срео г. Радића, те ће му рећи: Нешто сте ми ослабили, изгледате ми 15 фунти лакши!

* * *

△ Мошорински каплар Гавра, који као што је познато не допушта да се у месту оснује певачко друштво, јер је то вели законом забрањено, даје се бирати на угарски сабор, и тамо ће да изнесе предлог пред високу кућу, да се донесе закон, по ком се певање у Мађарској уопште забрањује.

* * *

☙ Чујемо да је г. Анђелић из свога егземплара књиге Француза Емила Пикота „Срби у Угарској“ искинуо страну 329., те је метнуо у златан рам. Кажу да би он волео, кад би и други читаоци ту страну из споменуте књиге искидали.

Аб.

Пуслице.

Кажу да зидари моста код Варадина траже невешто дете да га узидају у ступ, па ће онда све бр-

---

на цена извадити лист „Меркур“ и дуго ће њему нешто тражити, али на послетку ће уздахнути и рећи: „Ама баш ни близу!

Кад је Недић „Меркура“ прочитао, онда га Летић узе у своје руке. Он се није имао чему надати; али ипак је разгледао како изгледају нумере које срећу донесе. Између прочих белешака нађе и на ову:

Број 1230. Серија 8. Естерхазијевих лозова
добио је: 20.000 фр.

кад је то прочитао, скочи као да га је неко прегом водом полио. Само је толико рекао Недићу, да мора њим брзо у канцеларију јер је заборавио закључати свој сто а тамо има важних аката, па се боји да ко не украде. А то није била истина он је побегао од Недића, да опај не опази његову узрујалост. А шта га је то тако узрујала? Број 1230. серија 8. Естерхазијевих лозова, то је био опај лоз што га је имала гђа Лена, — он је то добро знао, шта више и прибележено је било у његовом Notizbuch-у. Чим је заишао на другу страну, он извади своју књижицу, да се још боље увери. „Нема сумње, — тако је; гђа Лена добиће 20.000 фр!“ Тешко му је било на срцу, кад је помислио колики је то новац и тај красни новац други да добије! .

Ишао је брзо, није знао ни сам куда, ни онда на једаред усити кораке, — као муња сену му нека помисао кроз главу.

Госпођа Лена за цело још ништа и не зна о својој големој срећи. Не зна, да богме да не зна, — од куда би знала тако брзо! — Сто му нука, — срећа је у мом комшилуку; сад је треба хватати. . : Хм! хм! — би ли се она хтела удати? — Не знам, нисам никад с њоме о томе говорио. — На није она баш тако ни стара. Са мо кад би хтела, ево јој моје руке, — не марим ма се сутра венчали!“

Лице му се разведри од радости, што му је тако срећна, тако практична мисао пала на ум.

Пожури се кући. Ту стане пред огледало; очешља се лено. Потражи другу мантију, на ју пажљиво привеза на врат, на онда очисти капут, очисти и чизме од прашине, потражи какве рукавице (ал није могао да их нађе), и кад се тако младожењски налицао погледа још једаред у огледало и рече полугласно ову латинску пословицу: Audaces fortuna juvat.

Гравитетним корацима дође до врата гђе Лене, ено је (ако *бог* да) суђенице.

Куц, куц!

„Слободно!

И он уђе унутра.

(Свршиће се)

же и боље њи. Ми би им радо дали некога да га узидају, само што тај није дете и није невин.

Уредник Турског Народа треба да иде у школу код нашег једница Радића, да буде његов ђак. — А знате ли зашто? Ни за што друго, већ само зато, што господин Радић своје ђаке титулира пер б е ћ а р и, н и т к о в и ћ и т. д.

Даклем сада (после шест година) знамо, ко је убио нашег сугрђана, пок. Дашу Деру. Само још кад би знали, коме се за љубав обесила Ленка Книћанка и удавила Илка Марковићка, онда би таки могли ићи у Београд, да се мало са ондашњом браћом провеселимо.

Даклем о с т р в о Исхија пропало. А у Београду има неке господе, која су се таковђер јако о с т р в и л а, — па још никако да пропадну.

Чујемо да ће од нове године у Карловци излазити нов лист; издаваће га питомци карловачког благодејанија, а наслов листу биће Ј е д - н а - к о с т.

Писличарска посла.

У (званичним) „Српским Новинама“ београдским читамо у сваком броју од прилике овакве полицијске вести.

— Ноћас је притворен Андрија Васић, јер је био мало весео.

— Јуче се свадила два бозаџије, и један је другом казо да је магарац. Полиција је то лепо утишала.

— Јуче је стрвинар ухватио три псета без госе.

— На пијаци код зеленог венца нашла се једна папуча. Ко је изгубио нека се пријави.

— У Дорћолу нашао се један кључ од сата ко је изгубио нека се јави полицији.

— На Сава Мали нађено је једно дугме од капута и предато је полицији на сахрану.

Нашло се, — нашло се, то је лепо кад се и таке ствари налазе. Само ми је онда чудно, што не може да се нађе и секциони протокол Ленке Книћанке, а то је тек мало крупнија ствар.

На игранци.

О н: Јесте ли читали, госпођице, књиге од Ђуре Јакшића и Бранка Радичевића?

О н а: Нисам. Ја читам само књиге од нашег комшије.

Ко носи колеру у Нови Сад?

Ономад су нашли за нужно, да отворе „шлајс“ код новосадске баре, у књижеству зване Лимана, те вода одјури у Дунав, а оста грдно блато, које се сад суши на сунцу, те развија таки смрад, да и сама господа из санитетског одбора морају да запушавају своје флегматичне носове.

Но и то није све.

Да би онај смрад што брже и сигурније доспео и у средину вароши, то се она троја кола, што воливају наше улице, не пуне водом из чистом Дунаву, него на истој тој смрдљивој бари, на Лиману, јер је по секунда ближа него Дунав, те кад се улице том водом, што се међу оним горехваљеним блатом налази, полију, а оно нам улице миришу онако исто, као у Египту река Нил, око које данас влада најјача к о л е р а.

Videant consules, да неби република нашега здравља претрпела какву штету.

Аб.

Глиша и Миша.

Глиша. Цео свет се чуди, како је то да су Чивути Тиса-Еларски ослобођени.

Миша. Мени то није ни мало чудо.

Глиша. А за што ти није чудо, кад су они . . .

Миша. Ти знаш да судови у Мађарској имају сада двомесечни о д м о р; п р а в о с у ђ е у Мађарској дакле с п а в а, е на онда није чудо, кад се такво што догоди.

Карактеристично.

Састала се два непозната човека у Н Саду на пијаци. Случајно обадвојица имали су посла у Сентомашу. Договоре се даклем на заједно најме кола, која ће их одвести куд су наумили.

Био је топао дан. Кад су били на по пута рећи ће.

А. Уф, ала сам жедан.

Б. На то се зна. Ко није жедан, тај нека и не иде у Сентомаш.

Још један карактеристикон.

Кад су погађали кочијаша да их вози у Сентомаш, рекли су му да се морају сутра у вече натраг вратити, — даклем шта иште за подвоз?

К о ч и ј а ш. Платићете ми 5 фр. до сутра у вече. А за чекање три форинта на дан, — даклем за три дана 9 фр.

П у т н и ц и. Какво те чекање напало? Зар не чујеш да се морамо сутра у вече вратити.

К о ч и ј а ш. Знам, знам, — али то је већ код нас обичај. Кад год кога возим у Сентомаш, ми се погодимо и за чекање, и то за три дана.

Ћира. Кажи ти мени, шта би радио Абердар, кад би дошао у какво место, где нема нашао згодног најамника, да пасује у оној Ливре, који он собом увек на путу носи.

Спира. Шта би радио? Обукао би се сам у те алине. Јер министар-резиденат може фалити, само ливрејисан слуга не сме фалити.

Ћира. Даклем сад је у Бечу електрична изложба. Ту ће бити разни чудновати машина. Н. пр. са ротунде блистаће така светлост, да ће се у целом Бечу видети као у по дана.

Спира. А хоћели господа та видети како хиљадама болне гладне и невољне сиротиње на слами леже, или се трују и у Дунав скачу да се једна живота курталишу?

Ћира. То се неће видети.

Спира. Е онда то још није довољно јака светлост. Ја би таку светлост хтео.

Сигурна од грома.

„Ја се нимало небојим грома — рече једна госпа у женском друштву — јер чим загрми ја се обучем сва у бело и посидам сва огледала, па сам онда сигурнија од грома, него да имам сто „магнета“ на кући.“

„А за што се облачите у бело и зашто скидате огледала?“ запита је једна друга госпа.

„У бело се облачим за то, што бела боја одбија, гром, а огледала скидам за то, што она привлаче гром, па их с тога носим у кујну, а ја брж' боље побегнем у собу и онда ме ни грнгена није.“

Разуме се, да је после тог „објашњења“ настао општи смеј између присутних госпа и госпођица а вредно је, да и „Стармали“ прибележи тај најновији проналазак против грома.

Бубнуотека.

Београдско „Виделo“ у своме 85 бр. од 22. јула о. г. вели одмах у почетку свог првог чланка:

„Кад се нешто изненада догоди, онда изненађење често може да донесе собом оно, чему се ни надали нисмо.“

(Из овога може сваки читалац напредњачке странке научити, да кад се шта изненада догоди, онда то може често — дакле не увек — да донесе нешто, чему се ни надали нисмо! — Е гле молим те, а ко би то рекo!.)

Ђука. Право има Радић, што каже за нашу цркву, да она није самостална . . .

Шука. А како да није самостална?

Ђука. Та она још није мајорен?

Шука. По чему то судиш?

Ђука. Па ви'ш да јој још увек међу туторе.

Ђука. Каква је то болест код тог „Турског листа“?

Шука. То је нека манија!

Ђука. Манија? А каква?

Шука. Гер-манија!

Ђука. Зашто се суд, као што је сад држан у Ньиређхази, зове „коначна расправа?“

Шука. Јер је једном хришћанском девојчету учињен конац.

Ђука. А зашто Немци кажу „Schlussverhandlung?“

Шука. Јер су и онде правили Чивути шлусове са државним тужиоцем и другима.

Аб.

Честитка на рођен дан.

Драги Ж. . . .
Колико ћеш ми до нече платит капљиц?
Толико лет; Г. . . ти жели дуги век.
Где ћу те довеће наћи?
Дано у Г. К. фторог фебруарија цвангурија месеца

Г. . .
који се навек тегли.

Из школе.

Учитељ: Децо! Који год нема мађарска буквара, нека наручи, да му се из Новог Сада донесе.

Један ђак: Господине! мој ће отац њи на вашар Темеришки на ње ми купити.

Изјава.

Од стране писца „Фриште фире“, госп. Косте Ристића добили смо изјаву у којој се ограђује против промене наслова његове шаљиве игре у мађарском преводу. Преводилац је ту шаљиву игру назвао „a ferbli;“ пошто се пак у току радње описује фриште фире а не фарбл, то могу Мађари мислити, да писац нема разлику између ове две игре, јер наслов и садржај не одговарају један другом. У изјави својој уверава нас пак госп. Коста Ристић да он врло добро зна фарбла и фриште фире. Оволико само ради разјашњења саме ствари.

Ур.

Трагична истина.

Често песник за сто седа
Кад је дванајст већ избило;
На столу је само перо
И артија и мастило.

О чему ће сад да пише,
Кад је тако клон'о, суст'о? —
Он не пише још'те ништа,
Само гризе перо пусто.

У артију гледи празну,
Гризе перо дуго, дуго;
Ви би рекли мисли нема, —
Њему фали нешто друго.

Има мисли, још те каквих,
Ал му једна сада прва,
Што га мучи, што га кињи
И превија као трва.

Ово перо, што сад гризе,
На гушћем је крилу било . . .
Хеј, да му се сад на столу
Од куд створи и то крило!

Л.

Како је покојни поп Баба проту угостио!

Одавна упокојеноме проти Р. прохте се једном, да поп Бабу као старог пријатеља свог посјети и да се наужива и надише шумског ваздуха, што Бабу свуд унаоколо окружава; јер треба знати, да место О: у сред густе шуме лежи, где сваку ноћ курјаци поготову под прозоре становника, са својим урлањем концерт праве, — а то је била Бабина парохија.

Било је то у лето баш у вршитби кад се наш прота С: са једним пријатељем упутио Баби у госте.

Баба их врло весело дочека, почасти и тај дан у шали и весељу и досеткама спроведу.

Кад се већ дубоко упоћило, рекне прота: знаш Бабо што ми се сад прохтело; мени се а и мом пријатељу већ дотужало у варошки и у затвору, а где каква је ово дивна ноћ, како би било да нам наместиш постељу ту под ведрим небом, да једном у природи санак боравимо. —

И то може бити, сено под шупом саоница, пак неколико дасака, сена на њих и остало што треба за кревет, пак ето за час лепе постеље. Ал Баба је већ имао неки план, кад им је предложио да на саоница спавају, кога ће мало после и извести. —

Кад су гости полегали, и онако угрејани од винова сока, а утрућени дугим путовањем, одма су као окупани и поспали онда ти наш Баба упрегне коње у саонице пак полагано извуче на истима своја оба госта на сокак насред пута, и окрене руду истоку, тако да сунце кад изађе удари спавачима у чело и одпрегне коње остави госте на сред сокака, и оде у своју собу спавати.

Кад у зору навале коњушари сокаком који јашећи који поћерећи коње из наше кући да врпу, клепетуше на кобилама све чине „тандира тандира“ пси залајали се, лају ко бесни, петли учестали, врева од шумске птичије песме курјаци урличу, — ал цела та ларма не могаше из слатког сна наше госте пробудити. — „Људи јашећи ил воћећи коње, ако који дође до соница, обилази, надвири се, види само две главе испод јоргана са грдним брадама, чуде се и крсте се „који је ово бес, какви су ово Чивути“ ал никог ни бриге, гости спавају у шеснајест догод још сунце не пређе у очи, и они се пробуднше; — гледе, виде плаво небо, ал не могу да се сете, шта је то, сећају се да су под шупу легли, ал одкуд сад под ведрим небом; — док их Бабино перекање, који се пре пробудио и кроз прозор гледајући уживајући тај призор — из незнања неосвести — Та где браће чуда, рећиће прота другу свом, шта је овај недербуџа од нас урадио, та ми смо на сред сокака преноћили; — Баба да се искида од смеја ал знајући да ће му гости ту дебелу шалу као добри пријатеља и знанци опростити, предусретне их врло шаљиво, и тек тај дан још боље је угости и провеселн, обећавање, да то ником неће причати, а вели у овом месту и пустињи које више на салаш наличи неће о том нико ни рачуна водити, — ал су ипак људи некако дознали и ово за у спомену на шаљивчину Бабу потомству сачували.

Жмурко.

Разлог.

Питао сам Симу
Зашто свога вепа
Није шио воде,
А баш ни рад лека?
Одговор је био:
„Мани ме се стриче, —
Чим се ноге перу
То није за пиће.“

Л.

За чудо!

То је као вепа
Пословица стара,
Да ајвар пред ручак
Апетит отвара.

А ја ево поj'о
(И то без ортака)
Чинију ајвара
И пет земичака.

Једем, једем, — али
Не повећах глади, —
Само жеђ ми зија
На девет буради.

(Из збирке песама оног игумана.)

Чудна јефтиноћа.

Учитељ. Представи ти себи само ту јефтиноћу: Леп ручак, са три јела, чаша вина и црна кафа, све за 35 новчића.

Други учитељ. А где је то, ако бога знаш? реци ми молим те.

Учитељ. Није нигде. Само ти кажем да представиш себи, каква би то јефтиноћа била.

А. Реците ми молим вас, зашто се не жените?
Б. Није ми обичај.

Ко је крив.

— Но и ви сте ми солидан младић! Не радите ништа друго, него цео дан јурите за девојкама.
— О, о, па зар сам ја крив што јурим за њима.
— А да ко је крив?
— Оне су криве, — што неће да стану.

Одговори уредништва.

„Запара по налогу.“ Жали боже онај сат времена што смо изгубили док смо прочитали.

„Промена“ Да је добро преведено могло би се употребити. Али у сваком стању има по један заушак српском језику и његовом својству.

„Шта се оне чује код нас.“ На оваква јадања не можемо се обзирати, док ваш не би потписом имена својег гарантовали да је све тако.

Нове књиге.

Послато Уредништву на приказ.

Срби у Угарској, њихова повесница, повластице, црква, политичко и друштвено стање. С француског превео и поправама допунио Др. Стеван Павловић. (Превод је „Матица Српска“ у Н. Саду одбарила). Први део. У Н. Саду издање књижаре Луке Јоцића и друга. 1883. цена 2. фор или 4⅘ динара.

Јаков прх. Забавник. Уређује Лаза Нанчић. Свеска прва. У Вршцу 1883. Издаје штампарија Ветла и Вероњића.

Sibinjanin Janko u narodnim pesmama. Izdanje knjižare Braće M. Popovića u Novom Sadu. 1883. Cena 15 novč.

Српске народне Божићне и друге побожне песме. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. 1883. Цена 15 новч.

доноси у своме четрнаестом броју за 1883. оне чланке: 1. Слика из старог завета. 2. Из Москве, чланак са четир слике од Чика Јове. 3. Одјек, од Брца Јоце. 4. Црте из живота знаменитих људи. 5. И погоди, (песма са сликом). 6. Овејана зрнца. 7. Споменик синовље љубави. Превео Павле Страсер. 8. Паун и петао. (Од Лесинга). од Катице Н. 9. Наши разговори, од Брца Мите. 10. Умерен живот у старом веку. 11. Даштања. 12. Решење даштања. 13. Чика Јовина пошта

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

ШКОЛСКЕ ТИСКАРИЈЕ
израђене према народзама вис. школског савета.

1. Главни школски записник у тврдом повезу за 480 ученика	— — — —	ф. 3.20
То исто за 960 ученика	— — — —	ф. 5.50
„ „ „ 1920 „	— — — —	ф. 9.—
2. Школски дневник, 24 табака	— — —	ф.—.90
„ „ 1 табак	— — —	ф.—.05
3. Белешке при држаном школ. испиту. табак		ф.—.02
4. Школске сведоџбе на финој хартији	—	ф.—.03
5. Изказ о стању школа:		
I. Број домова, душа и т. д. табак	—	ф.—.03
II. Школске куће, намештаји итд. „	—	ф.—.03
III. Учитељи, катихете, управит. „	—	ф.—.03
IV. О успеху у школи „	—	ф.—.03
V. Школ. имање, прихода и расхода табак		ф.—.03
VI. О радњи учит. и надзорника „		ф.—.03

МАТРИКУЛАРНИХ ПРОТОКОЛА
(НА ПРОПИСАНОЈ ХАРТИЈИ)
ЗА РОЂЕЊЕ, ВЕНЧАЊЕ И УМРЛЕ,
као и изводи из истих протокола
могу се добити како на појединн табак, тако и на књиге, по жељи укоричене и у лепим тврдим корицама, у платну и са кожном полеђином, а по најјефтинијој цени у
штампарији А Пајевића
У Новом Саду.

Књижевни огласи

СЛИКА ВРАНКА РАДИЧЕВИЋА.

Са свију страна ми стижу гласови да публика слику Вранка Радичевића тражи и распитује, јер иста још готово никако није у народ ушла.

Зато се обраћам српској публици а нарочито српским учитељима, да се у своме месту око тога заузму и непосредно са наруџбином на мене обрате, на које ће одма слике per Nachname добити, у таквим приликама давајући рабат исти као и књижарама [illegible], исто тако се сваки па и са најмањом свотом може на мене обратити.

Уједно јављам свима српским књижарама које би мањи број слика желели, да ми се неисплаћује у комисију, већ per Nachname, јер сам онда у стању много већи проценат дати. С поштовањем

П. Аничић, ксилограф
у Лајпцигу, Schletter Str. Nr. 12.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање 16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . . 10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање, 16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . . 24 „
Рачунски примери за учен. 3 ћег раз. ос. шк. 8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „ 8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „ 10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „ 8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе изрядно Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . . 80 „
Велика катавасија . . . . . 1·— „
Мала катавасија . . . . . 20 „
Гимнастичке игре са сликама Део I. . . . 1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . . 10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа . . . . . 10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . . 20 „
Нове метарске мере . . . . . 10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

I-во д. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 5. (17.) до даље — почињући Јуна наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после ½5 сати после п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у ½11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред вожње жељезничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
БУДАПЕШТА (Франциштат) . .	7·55 „	8·44 „
СУБОТИЦА стиже	12.34 п. п.	4·53 „
СУБОТИЦА полази	1.00 п. п.	5·40 „
НОВИ САД стиже	4·05 п. п.	10·00 „

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11·55 пре п.	5·35 „
СУБОТИЦА стиже	2·55 п. п.	9·51 „
СУБОТИЦА полази	3·10 п. п.	10·35 „
БУДАПЕШТА (Франциштат .	8·12 у вече	5·42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат) .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

ЗВОНА

по најновијој и најбољој сполности, са тврдошћом и дубоким кругом,

хармонијски уложених, а од најфинијег метала са најчистијом нарядом

израђује ливница 3—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

Година VI. У Новом Саду, 10. Августа 1883. Бр. 22.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — потодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најденића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најденића у Новом Саду.

Две чорбе.

Две се чорбе сад кувају
(Видим, и да неће),
Једна с' кува у Стамболу
А друга у Бечу.

Беч и Стамбол, — за тим кујнам'
Многи баш не пишту*),
(Најлепше је што се скува
На своме огњишту.)

Беч и Стамбол апетиту
Баш не одговара;
Али ништа, — све то стоји
До добра кувара.

Према томе свака чорба
Могла б' бити фајна,
Ал за сада, бар за сада
Запрашка је — тајна.

Ове чорбе нама до сад
Још познате нису,
Но ћемо их скоро, скоро
Познат' по мирису.

Народ за ког с' ово кува
Тај живи у нади,
„Мораћу вас, чорбе јести
И да није гладан!

„Ако једна почне пећи,
Друга ће да пречи;
Ако једна забрљечи,
Шат друга излечи.

„У једној ће ваљда бити
Славе наше лорбе(р), —
Благо роду, за кога се
Две кувају чорбе!“

Ове речи нису моје,
Само су цитати;
Ја ћу нешто друго рећи
У једанајст сати:

Ја бих вол'о једну чорбу,
Ал да је пред кума;
Једну чорбу, — са запрашком
Српског споразума.

Али кад нам српска срећа
Таке чорбе не да,
А ми ћемо вечбати се
Оштрењем погледа;

Мотрићемо, бележити
Шта нам главе раде,
Запамтити — који кувар
Боље куват' знаде.

*) По граматици требало би казати: пишуће, — али при многе послу „Пиште, ђуле. Беломани нек, имају мало споредну улогу.

Шетња по Новом Саду.

CLVI.

Господи у Будапешти, као што су министри, чиновници, пандури и чивутски новинари, одмах се смучи и три дана немају среће, кад само чују или сањају што о злогласноме Новом Саду. Они себи представљају, а тако им представљају и њихови овдашњи шпијуни, да по Новом Саду све сами бауци трче даљу-ноћу по улицама; да сваки Новосађанин има у свакоме џепу по три оке динамита; да је свако перо на столу којег новосадског Србина револвер и да каме-

ње са новосадске кадрме само искаче из земље и отскаче у вис, те луна мађарске и чивутске прозоре. Они су, даље, тога уверена, да су сви сународници наши овде у Угарској лутке, које не умеју саме мислити и по своме увиђењу што делати, него да сви Срби у Угарској имају на штикли повезан конац, од којега ће други крај у Новом Саду, те кад се овде повуче а конци се сви затегну и лутке онда играју, скачу и немирују.

Само је тој господи пандурима, и другим министрима и Чивутима за чудо, како да никад не букне ни најмањи пламичак у Новом Саду, него ето још једнако нагледа све мирно и питомо, а толике су приликe биле, да се ма што налик на какав немир појави, те да се они могу за то ухватити и рећи: Ето јесмо казали! Док међутим у њиховој мирној и патриотичној Будимпешти сваки час лупају Тиси и Чивутима прозоре, гомилају се по улицама, пробијају дућане и пљачкају; исто тако и у старој крунидбеној вароши мађарској Пожуну, па у лојалном Шопрону, у чисто-мађарској Ђиређхази, у Тисином Дебрецину, па онда даље у цивилизованом Бечу и културтрегерском Берлину и т. д. свуда се појављују немири у разноме правцу, а Нови Сад њих као заливен, његови грађани живе у љубави: Срби назаре код Чивута; Немци дају синове у мађарску гимназију; Словаци зидају чивутске куће; Калвини чувају српске виногране; Мађарице месе лебац и за „Србе; Немци келнери послужују у мађарским кафанама српске госте; Српиње узимају за дојкиње својој деци једре Мађарице; Чивуткиње најмљују хришћанске девојчице за „кинцмалце;“ Руснии сеју ротку и патлиџан и за Мађаре; — све то иде лепо и красно, и то не само сада, кад се у Будимпешти обијају златарски дућани, у Загребу газе мађарске фирме, а у Ђиређхази бацају Чивути у ватру, него Нови Сад је остајао увек миран и питом и онда, кад су комесари дерали општинске протоколе, кад су односили у суд Матичине књиге и у опште, кад су ма „какова нибуд“ искушења наплазила на питоме, мирне и лојалне Новосађане.

За то би препоручили будимпештанско-чивутским новинарима, и њиховим прапорцима по провинцији, да добро промозгају имају ли право кад нас сумњиче, и нека се сете, да док Иштоци на сабору говоре против Чивута, дотле Новосађани Срби свечано дочекују пештанске чивутске „шрифштелере;“ док у Будиму лупају Тисине пенџере камењем, дотле ми овде у српском позоришту представљамо идеју „Хунгарије,“ где суделују наше жене и наше кћери; док у Пешти обијају чивутске дућане, дотле код нас српско певачко друштво суделује са мађарском „Далардом“ у концерту, којега је чист приход намењен фонду те исте „Далардe,“ да би јој се осигурала егзистенција, јер је била на ком часу да пропадне.

Ово не спомињем што замерам томе суделовању, грађани једне вароши и треба да живе у љубави и узајамности, него што хоћу оне новинарске Чивуте да повучем за браду, да увиде како су јадни и жалосни тумачи јавнога мњења и како својим гушчијим перима и гушчијом машћу прљају невиност нашу и муте чисту воду наше слоге и узајамности,а нема моћне ру-

---

ПОДЛИСТАК.

Добра партија.

(Свршетак.)

Госпођа Лена седила је за својим шиваћим столом и нешто је шила.

„Охо, господине Летићу“ дочека га она, „охо, на данас је недеља, а ви ипак не одосте шетати, већ походисте мене, — но то је баш лепо од вас!“

Летић није околишио много, већ као, што но кажу: с неба на у ребра:

„Госпођо Лено, нисам дошао на празан разговор, ни тек само онако да ме време прође, — важан, велеважан је узрок мојем доласку данас.“

„Шта? Нешто важно имате да ми саопштите, господине!“ запита стара Лена зачуђена и спусти шав на крило а наочари своје поџиже са борно набраног носа на чело, које је још борније набрано било. „А шта то може бити, баш сам радозналa.“

„Госпођо Лено“ поче напоредашњи младожења, „ви знате да сам ја поштен и ваљан човек; ви знате да сам ја у магистрату под платом и да своју сигурну кору хљеба имам. Знате да нисам пијаница, ни карташ, ни ноћник, да нисам лакомислен човек —

„Знам, знам, чедо моје, знам ја то добро, прихвати стара Лена, — „али на што то и говорити. Шта хоћете тиме да кажете?“

„Шта хоћу да кажем?“ замуца Летић, мало збуњен, гледајући у свој шешир који је непрестано обртао, — „шта хоћу да кажем? притрените се, сад ћете чути.“

„Но, но на немојте се ни најмање устручавати. Мени можете сваку своју тајну поверити!“ тако га је храбрила старица, која је сад све већма нестрпљива и радозналa била.

„На лепо, госпођо Лено! Ви знате, да сам ја сам самцат, — кад кинем ненам кога ни да ми на здравље каже, кад ми се откине са кошуље дугме, немам кога да га пришије, кад ми се чарапа подере, ненам никог да ми је заштопује; све то морам сам да радим, — ја, мушка глава, који сам ничан перу и мастилу само.“

„Ала, ала, човече, на ад вам се тако што деси, донесите мени, ја ћу вам радо помоћи. Та то су маленкости. А ја ћу то радо учинити. Своме ближњему ваља помагати, — говорио је увек покојни г. игуман.

„И ја сам тога мишљења,“ одговори напоредашњи младожења, — али, госпођо Лено, ја сам човек, који имам и поноса, мени би тешко било да примам услуге тек онако, као на милости, ја —

„Знам, знам, али и ви мени више пута бивате на руци, кад имам посла у магистрату, или кад треба што да се напише, па ће те ми и од сада бити у помоћи. И онда моје услуге нису никаква милост, то је онда признање и дужност.

„Добро, добро, госпођо Лено, нека је и тако, — ал ја би волео да међусобно та дужност добије своју лепу

ке, да том шактерском послу стане на пут, те да се већ једном истребе прави пушитељи пореска и напретка, слоге и братства у нашој држави.

Аб.

Уштипци.

§. Загрепчани су до сада устајали само против ћирилице, а сад им ето на гробовима ни латиница није по вољи!

* * *

□ Новине јављају, да Загребачке финанције ређаво стоје. Да ли ће се поправити, идемо Давид-имо!

* * *

Тице певају, цвеће мирише, али у Загребу немирно.

* * *

У селу Јаску нема свештеника, те ни на св. Преображење не беше богослужења. Да није опет какав турски „цар Сулејман јасак учинио“ да им се неда свештеник!

* * *

\+ Новине јављају, да је финансијални равнатељ Давид што је оне мађарске грбове истако, оболео. Да није ограбавио?

* * *

⊙ Загребачки пророк Давид свира у харфу, али неће нико да игра, како он свира.

* * *

✂ Истог Давида, што је мађарске табле обесио на финансијско здање у Загребу, наименовао је министар за мађарског таблабирова.

* * *

☽ Загрепчани се боје, да не дође опет земљотрес, те да не полупа какве прозоре и не посвађује какве фирме.

* * *

\+ У Загребу неће људи да читају „Псалме Давидове“ на мађарском, него на свом језику. На ко им то може замерити?

* * *

● „Н. Београдски Дневник“ јавља, да је у Београду управа вароши „предала суду на суђење једну читаву дружину опасних лопова“. А зар има у Београду и каква дружина безопасних лопова? И да ли би требало и њу суду предати?

* * *

□ Исти лист јавља, да се у Београду изгубио један ђак, који има „на ногама ципеле, и на глави сламни шешир.“ (Остали ђаци носе ваљда на глави ципеле, а на ногама шешир.)

* * *

⊙ И у том Београду увек мора нешто ванредно да се догађа! Сад ето хоће да отворе ванредну скупштину!

* * *

△ Један који лека ради није тричне киселице, отишао је у Беч на електричну изложбу, јер се нада, да ће тамо добити елек-тричне киселице.

* * *

§. Један учитељ задаје деци рачун: Кад само у форму; да није тек од данас до сутра, неко да се то некако стално учврсти.“

„Ала, ала, господине Летићу, ви сте мени данас нешто збуњени, или вас ја не могу добро да разумем. Кажите ми јасно, шта сте наумили.“

„А ви чујте даклем! — Наумио сам да се женим,“ превали преко уста некористољубиви дијуриста и онда му чисто олакну.

„Да се жените! Тако ми кажите; е, то већ разумем. Па коју сте изабрали, у коју сте се загледали, хехехе, ви мирни ђоволане? Хоћете ли требати и моје помоћи, да прозодаришем, ха?

„То ми неће бити потребно. А изабрао сам ону, која ће ми најбоље дугмета пришивати и чараше штоповати.

„Којешта. Та то зна свака женскиња, т. ј. ако није каква бароница. Име, име хоћу да чујем.“

„Па зар ви мене још не разумете, госпођа Лено?

„Та разумем, разумем, — то јест управо — не разумем, ако хоћете истину да вам кажем. Аха! А да неће бити фрајла Рахила, поред чијих прозора ви чешће шпартате. Је сам ли погодила?“

„О, таман фрајла Рахила, та та не зна ни конац у иглу уденути. Маните се ње. Него знате ли шта, госпођо Лено, ако ви не би били противни“ —

„Али шта, за бога! та ја немам ни кћери ни рођаке на удају. — говорите јасније.“

„Ја би хтео — да ви за мене пођете. Је л' вам то јасно?“

„Ја!!?“

И стара Лена склопи руке, а изгледало је заиста као да ће у несвест пасти.

Сад ето Летић нашао у забуни и запари. Шта ће сад? Ћутао је. И она је ћутала. Као да су обоје неми.

После неколико минута прибра се госпођа Лена и рече:

„Даклем мене сте ви изабрали, драги господине Летићу“

„Вас, и никога другога — то јест ако ме не одбијете . . .“ одговори „драги“ г. Летић.

„Е, тој се срећа писам надала нод моје старе дане! Тако ми бога, о томе ни сањала писам.“

„Даклем ви пристајете.“

„Кад је ваша воља г. Летић, ја се не смем противити.“

„Јесте то је моја воља, — и то од свега срца.“

„Онда сам ја ваша такођер од свега срца.

„Ја сам срећан човек, госпођо Лено!“

„Мани се титула, драги Летићу, већ зови ме просто твојом Леном. — Али кажи ми молим те, како си ти баш мене изабрао?“

„Но, на ја држим да ћеш ми ти највернije дугмета пришивати —“

„И чараше штоповати. Јест, добро си добро погодио, нико те други не би тако својски послужио“ уђе му у реч стара млада невеста. „Па добро ће бити теби и мени; кад приполемо и ја и ти, моћи ће се добро живити, боље него овако сваки за себе.“

„Тако је, драга Лено тако је.“

„На кад ћемо се венчати мој добри Летићу?“ запита Лена, играјући се крајем од кецеље.

Бачкој има око 20 упражњених парохија, кад ће се ове попунити, кад Герман истерује наједанпут по 12 свршавајућих богослова из школе?

* * *

= Кад се од богослова, будућих свештеника пште да љубе свој народ, колико онда мора г. Радић написати још брошура, па да они имају довољно књига, из којих ће се научити тој љубави?

* * *

+ Опомад су из новосадског арништа три роба пуштена на слободну ногу. Слободу су своју наступили ноћу у тишини и „без збогом и без опроштаја.“ Чујемо да сва тројица славе св. Прокопију.

Аб.

Интернационални стихови.

Главама реци: главе!
Тиквама реци тикве!
Suum cuique.

Extra Hungariam non est vita.
(За то многи Мађар у Америку хита).

Тиса има једну касу,
Коју пуни бес.
Тамо лете црне тице,
Кукавице, надајице, —
A ki tesz, annak lesz.

Много се планира,
Много се ризикира,
Па и окупира,
Под девизом мира.
Чудан је то мир —
Heute mir, morgen dir.

Tudja Pál mit kaszál.
Има таких доста
Пословица стални, —
Само не знам Tisza Kálmán,
Mit fog ő kaszálni.

Румуни се за сад вешто
Одупиру мамцу, —
Они веле:
Наш ку Турку наш ку Њамцу.

Кад државном тужиоцу
Кривац вичe: сакри ме!
Онда правда плаче, —
Hinc illae lacrimae.

— Зар.

Мутавџић и Глуварић.

Мутавџић. Није истина, да су данашњи српски министри тако лакоми. То је само беда.

Глуварић. Само Чеда?

Мутавџић. (Виче) Само беда.

Глув. Аха!

Мутавџић. Па сад морају и они други да се стиде на његову конту.

Глув. Шта? Опет Бонту?

Мутав. И верују ми, да се народ у Србији не мрзи, него се баш волс њима.

Глув. Добро си казао. И ја велим: долс њима!

И она узеше календар у руке; гледаше и разгледаше, и урочиште да венчање буде што пре.

Но нека нико не мисли да се Летић само претвара он је заиста весео био и задовољан, што му је ова удурма добро за руком пошла. Он је у мислима својим већ зидао куле по ваздуху, — он је у мислима већ пребрајао оних 20 хиљадарака, у које је нелицемерно заиста залубљен био; али добро се чувао да о лозу и добитку пре венчања ни речи не прослови своју невести. Казаће јој кад буду прави муж и жена, пред богом и пред олтаром венчани, кад и веже света веза, која се не раскида.

* * *

Прође венчање и сретан младожења са сретном младом беаху сами код куће.

„Ленка ми сно сада муж и жена. Дужност ми је и то веома мила дужност, да ти нешто саопштим, што ће срећу нашу стоструко да увелича.“

„Е, да! Па реци, молим те, да чујем!“

„Де донеси мало твој лоз.“

„Мој лоз“ — зашта Лена отежући слогове ове две речи.

„Па да, онај твој лоз, што си га добила од покојнога господина ицу —“

„Бог да му душу прости!“ прекиде га Лена.

„Онај лоз, што си ми га показала пре неких четири недеље дана,“

„Онај лоз?! —“

„Та да, да, онај лоз, онај лоз.“

„Тај сам лоз ја — продала.“

„Продала?“ викну Летић срце парајућим гласом, — „продала.“

Цела соба поче око њега да се окреће. Ноге му клецаше и он са намрштеним челом мораде сести на старо Ленино канабе, гунђајући у себи:

„Бабу си на врат узео, — а новци се растопили!“

„Новци се растопили, — а баба ти на врату остаје.

(По немачком.)

Ћира Чујем да ће загребачки изгредници бити стављени под криминалан суд.

Спира. Под криминалан суд не могу бити стављени, јер ту нема криминала; то је било само интабулација и екстабулација мађарскога језика).

Ћира. Па да ко ће ту да суди?

Спира. Не може нико судити, већ ако би Мађари васкрснули своје негдашње татбабирове.

Ћира. Али руку на срце, кажи ти мени, каква управо посла има Мађарски језик у Загребу?

Спира. Посла нема никаквог. Него ти знаш да мађ. језик има пасију да се распростире у ширину.

Ћира. Е па онда су му Хрвати још и помагачи били.

Спира. Како то?

Ћира. Они су га скинули доле, да се мало распростре и у дубину.

Нови Саде...!

Нови Саде, Нови Саде,
На тебе се Чиве деру —
На курјаке дижу вику
А лисице месо ждеру.

Ти си балван у оку им,
Страшило си њима свима,
Кад ти име само чују
Већ их хвата љута зима.

А ти ћутиш, ти си миран,
Комесарске сносиш штикле,
И шпијуне и чудеса,
И Чивутске „лајтартикле.“

А где Пеште, Њиређхазе,
Где Шопрона и Пожуна!
Њих узносе, величају, —
Тебе грде вусе ина!

Аз' нек сада жидско перо,
Забележи и запише,
Ко ј' буњција, а ко мирним,
Патријотским духом дише!

Нови Саде, Нови Саде,
На тебе се Чиве деру —
На курјаке дижу вику
А лисице месо ждеру!

Аб.

Ћука. Па право имају мађарски листови, што кажу, да је г. Радић Москов!

Шука. А како то?

Ћука. Та он се сам хвали да има 15 фунти моска.

Шука. Рђав ти је каламбур: не каже се „моска“ него „мозга.“

Ћука. Е, аз' онда бих и место „Москов“ морао му рећи да је „Мозгов!“

Ћука. Радићева брошура носи наслов „Un piu di luce.“ шта значи то?

Шука. Та ваљда то, да он пије (тамо) ди је луче.

Ћука. Београдски листови обично имају под насловом какав год „мото“ а само шаљиви лист „Звечка“ нема. Какав би био мото згодан за њу?

Шука. Ја мислим да метне оно Бранково:

„А ко тражи за весеље цвеће,
Заман тражи ту га наћи неће.“

Аб.

Пуслице.

Даклем Анђелић се живо заузима за стари правопис. Можда се и он згадио на Јоту.

Цео се свет сада само око тога брине како да се учврсти мир. Ево већ у Руми катане туку српску децу сабљама по глави. Ако већ и то није кадро, да учврсти мир. онда не знам шта је.

Кад је био Пауновићева част у Вуковару, где је Анђелић софру благословио, гости су се мало боцкали ножевима (за доказ да су потпуно достојни благослова његова).

Даклем Есларски шахтер Шарф сад се без бриге шета по Пешти, Ни лук јео ни на лук мирисао. (А ако ништа друго, то бар за цело знам, да је и лук јео и на лук мирисао).

Даклем Мађари су нам доказали да Бранко није био пајета. Е па добро! Али то ће тек допустити, да се Бранко бар у неком пуниту може сравнити са Петефијем, — то јест да није био рођен Мађар.

Ротшилд је недавно платио 10.000 франака за једну стару марку, да њоме попуни своју збирку. Е кад тако лепо уме својим новцем да рукује, ја му желим да не дочека какав комунистичан кравал оздојећене гладне светине.

Није то „напредна скупштина“ што се сада сазива у Београду, него је то проба како ће да испадну избори; па ако испадне по вољи, онда ће тек да дођу главне напредности.

Тефтер попа Дрињака.

Приповеда се у Херцеговини како је био некакав поп скрај Дрине, који није знао кад је који мјесец ни година, па ни бројеве, но само знао је писати, па при смрти рече сину: „Ако овога пута умрем, нађи ћеш у тефтеру ко ми је што дужан, те наплати.“ Кад умрије, син му нађе тефтер и у њему ће стоји написано ко му је што дужан, ево на који начин.

„На покојнога кума чиста конта по божићу, знамо и ја и он колико је.“

„ На комшију Миљуна 37 и сувише добити, ако до године плати, добити да не да.“

„На Јешњу из доњега села два руна вуне и 7 драма, ако би закићарила, нека се она закуне али ћу ја. На Алију из Требиња много кусура, али је и он мени дужан, негдје смо сублизу; ако не плати до годишта, никоме ништа и т. д. Уништа га попадија: „Сиико! има ли много у пустоме тефтеру?“ — Има мајко, много ако сами плате, а ако пониште на душу, нема ништа: него ето њих а ето оца на нека их он лавом чини на кијаметy, јер нико не зна колико је, ни на кога је, до самога пок. оца.“

Носили вино и ракију у вреćама.

Приповиједа се како су Дрињаци пошли у Дубровник да купују што им треба за Никољдан, њихово крсно име. Пошто су све били купили, одоше да купују вино ракију на једноме броду (лађи) који бјеше у Дубровник допловио; кад тамо, двојица од њих заборавили донијети са собом мјешине. Ударе на чудо шта ће како ли ће, те се домисле да у вреćама носе вино. „Како ћете у вреćама носити вино?“ упита их капетан оне лађе. — „Ништа лакше, реку му; наше су вреће од кострети, на кад се покваше, не би их човјек можен пробио, а да би и прокапале на које продрто мјесто имам признајех вреће, на ћемо узалити пуњану вреће у другу празну, ако прокапље кроз прву неће кроз другу, мој приморче!“ Кад натоварише све и сви крену̀ше, почеше их људи сретати и говорити: Ма људи! кло да вам ове вреће капљу; њиште шта је, срамота је да се просипље. — „Имаш право, приморче!“ . . . те сваки од оних што су у вреће били вино сасули, скиде капу с главе, па све поред коња да му у капу капље, и кад би се половина каше напочињи попије и понуди дружину, час једнога, час другога, а кад су на по пута дошли, у вреćама не остаде ни капи. Кад су дошли дома, питају их жене: Ће вам је вино? — Богме нешто попише вреће, нешто ми са дружином, и а оде све! — „А светоме Николи?“ — Богме ја му нијесам крив ни дужан; он је — да му за славу — знао да се њему носи, па бјеше и он, или не дат да се лије, или бјеше дођи да пије.“)

*) Ове су две приче прештампане из књиге „Народне Подругљиве“ које је покојно пок. Вук Врчевић, а књига је изашла ових дана у Дубровнику накладом књижаре Д. Претнера. Ова књига заслужује да је набави сваки пријатељ наших нар. умотворина. Ур.

Ви'те да помажу новине!

Онамад „Стармали“ замерио, што се бурад, што поливају нашу варош пуне оном смрдљивом водом на Лиману. И ви'те то је помогло!

Сада се вине не пуне та бурад на Лиману.

А да где?

Ено нека сваки, ко има вољу оде у јутру пре шест сати на ону фаразонску бару између протине Езбе и наших грађара, та патријотична бара (патријотична је с тога, јер је узела на себе мађарску народну боју, те је сва зелена) постоји вазда још од пре откривена Америке; смрди као да ко сипа у њу Радићеве брошуре и посланице, и у ту се бару свако јутро пре зоре утерују троја кола са оним зеленим буradима (јер и бара је зелена) па се напуне онога бурад и тај се гад носи на пијацу и друге живе улице, те се свако јутро поливају тако да кад ми устанемо и пођемо послом потим улицама, а оно је већ колера и јектика пренешена те ми нашим дигеричама сушимо оне поливене улице

Имјејај, полицијо, уши слишати да слишиш!

А да где је Дунав? Аб.

Враћи у Загребу.

Кад нећете да примите оно Суботићево:

„Што је драги камен златy,
То нек буде Срб Хрвату;
Што је златна круна грбу
То нек буде Хрват Србу.“

А ви ћете морати примити оне Тисине стихове:

„Што је злотвор „jó barát-y
То нек буде Срб Хрвату.
Што ј' мађарски натпис грбу
То нек буде Хрват Србу!“ Аб.

Стари су доктори били практичнији.

У стара времена доктори су не само медицином него и личним примером лечили, или бар помагати трудили се. Тако причају о неком доктору Чижеку, који је пре 40-50 година практицирао у М. да је у тој методи врло искусан био.

Н. пр. позову га каквом болеснику у јутру, — ал он дође тек у подне, баш у 12 сати. Болесник му рећа све шта га боли, а он: „Имате ли ви апетита? то ја вас питам; јер то је најглавније.“

Болесник. Немам, господине апетита, ама баш не могу ништа да једем.

Доктор. Којешта, којешта! Многи људи мисле да немају апетита, а то није истина. Они само не уму да отворе себи вољу за јело.

Болесник Ја не знам, можда ви имате право, — али. . .

Доктор. Па н. пр. шта имате данас за ручак.

Домаћица. Испекла сам му, господине красно

пиле као на сунцу печено али неће га ни окусити, баш као ни јуче!

Доктор. Дајте ви то пиле амо на астал, да ми видимо хоћел се наћи апетита.

Домаћица. (Донесе пиле)

Доктор. (Седне па једе а уз то једнако говори) Видите, овако се једе! Видите, ни ја нисам гладан, — али кад погледим овај красни батак, апетит се таки пробуди. (поједе га) Видите ово крило, само га треба знати уважавати оно ће вас само научити како ће те га појести (поједе га) па ову тртицу, па овај бубрежак, а, а, а, та не може бити да ви немате апетита.

И доктор је заиста знао тако слатко јести, тако густозно, да је болесник више пута повикао: Станите, господине, оставите и мени мало! — Апетит му се отворио, — али онда пиле је већ било — па и прошло.

(Таке примерне експерименте правио је др. Чижек не само са пилићи, већ и са обареним јајима, и са ајмоцем, и са телећим шницлама и т. д. — и увек је задовољан био са успехом свога лечења)

М—нин.

„Un piu di luce.“*)

(„Ин пиу ди луче“).

Место да нас сатављају,
А они нас луче —
Ej јадници, зар је то
„Un piu di luce“ ?!

Аб.

*) Ово је наслов дерне брошуре неког племенитог Кинлијана.

Фуксов слагач.

Бокељи се враћају.

Бокељи се враћају
На своја огњишта;
Ако кућа немају,
Наћи ће с' — огњишта.

Тешко њима, кад им се
Друго што не спрема.
Њина суза, заиста,
Родитеља нема. **Гр...**

Сравненије.

У званичним „Српск. Новинама“ читамо ово:

„*Лена Бањанин имарџица, јутрос је мерила криво пасуљ на пијаци, за то је стављена под истрагу*“

У норвешким листовима стоји опет ово:

„*Јутрос су наша господа министри стављени под истрагу*“ (ти за цело нису пасуљ, него су можда што друго криво мерили.

Бубнуотека.

Славно Поглаварство Села Јазка.

Овим се довнања достављам Од Чест: Монастира Беочина упућујусе ове 2. Жене, које се догодило даје нестало 2. коња, један Манастирски кон које Бео, и један коњ Мрков, у 1. ово расечен, Овим се у Мољава даби упутили даље акоби Могли у траг ући овој Штети.

У Мон. Малој Ремети 7/10 1882. **Ђ. К.**
Јеромонах.

Господин Начальник овој Истој Лекси Јоцићевој по сказивању Можете предати коње. **Ђ. К.**
Јеромонах.

Нове књиге.

Послате уредништву на приказ.

Добри другови, приповетка за децу. Немачки написао Фрања Хофман Издање српске књижаре браће М. Поповића код Светог Саве у Н. Саду. 1883. Цена је 30 новч.

Царови и краљеви у српским народним песмама. Изо даље српске књижаре браће М. Поповића код Светог Саве у Новом Сиду. 1883. Цена је 15 новч.

Одабране српске народне песме. Издање српске књижаре браће М. Поповића код Светог Саве у Новом Саду. 1883. Цена је 20 новч.

Ивана Тургењева појезија у прози с руског превео Милан Данин. Велики Бечкерек издање књижаре Грчића и Марковића. 1883. цена 40 новч.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1884. годину

Сад је баш изишао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРЕСТУПНУ 1884.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1884. ГОДИНУ

који је богато уређен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1884. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

Књижевни огласи

СЛИКА БРАНКА РАДИЧЕВИЋА.

Са свију страна ми стижу гласови да публика слику Бранка Радичевића тражи и распитује, јер иста још готово никако није у народ ушла.

Зато се обраћам српској публици а нарочито српским учитељима, да се у своме месту око тога заузму и непосредно са наруџбином на мене обрате, на које ће одма слике per Nachname добити, у таквим приликама давању рабат исти као и књижарама $^{40}/_{00}$ исто тако се сваки на и са најмањом свотом може на мене обратити.

Уједно јављам свима српским књижарама које би мањи број слика желели, да ми се неисплаћује у комисију, већ per Nachname, јер сам онда у стању много већа процената дати. С поштовањем

П. Аничић, ксилограф
у Лајпцигу, Schletter Str. Nr. 12.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање 16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . . 10 „
Црквено-словенски буквар са читаном од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање, 16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . . 24 „
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. шк. реф. . . 28 „
Рачунски примери за учен. 3 нег раз. ос. шк. 8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „ 8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „ 10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „ 8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . . 80 „
Велика катавасија . . . . . 1·— „
Мала катавасија . . . . . 20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . . 1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . . 10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа . . . . . 10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . . 20 „
Нове метарске мере . . . . . 10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

I-во п. к. овер. дунавско — параброднo — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

почињући
Јуна
наредбе.
пошт. лађа
од 5. (17.)
до даље

У ЗЕМУН: сваки дан после ½5 сати после п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати после подне

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у ¼11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред вожње жељезничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
БУДАПЕШТА (Франциштат) . .	7·55 „	8·44 „
СУБОТИЦА стиже	12.34 п. п.	4·53 „
СУБОТИЦА полази	1.00 п. п.	5·40 „
НОВИ САД стиже	4·05 п. п.	10·00 „

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11·55 пре п.	5·35 „
СУБОТИЦА стиже	2·55 п. п.	9·51 „
СУБОТИЦА полази	3·10 п. п.	10·35 „
БУДАПЕШТА (Франциштат .	8·12 у вече	5·42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат) .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

Година VI. У Новом Саду, 20. Августа 1883. Бр. 23.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Ласпик и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porzellangasse 50.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарије А. Пајевића у Новом Саду.

Шта се чује.

Шта се оно чује из Загреба града?
Не чује се добро где год правда страда.

А шта ли се чује са Пештанска глоба?
Не чује се добро где сленило проба
Играти се пусто жеравицом живом,
Уговоре газит' на свом путу кривом.

Знамо ми то добро к'ко се раками:
„*Хрвати су слаби кад остану сами.*“
И глас један српски преварн се, кличе:
„Та хрватска борба Срба се не тиче.“
(Глас је овај само тренут бола крв'о, —
Ал то не би било српски ни поштено):

На Хрвата с' дижу лаже и клевети,
А то само за то да му с' лакше прети;
На Хрвата дижу вериге и мрежу,
Или да га улове или да га вежу;
Луче била претња а хајка већ данас,
А при овој хајци рачунају на нас,
На увреде оне, боље српског рода, —
Али стан'те мало, крв још није вода.

Копрену ми дајте, да покријем њоме
Све што није братско у народу томе,
А истина стара да с' покаже јача:
У невољи знаћеш који су ти браћа.

Хрват се не бори да што отме коме, —
Чува свети огањ на огњишту своме,
И док тако чини, у најтежи дани
И бог је и правда на његовој страни.
А куда ће Србин? — Зар он да се даде
Путу на ком нема ни бога ни правде.

Шта се нама пати, то ми Срби знамо,
Ал у патњи нашој поноса имамо,
А тај понос не да, да примимо дара
Који браћу нашу хоће да обара.
Хрвати су данас на отпору чисти,
А невољом њином ко би да с' користи,
Тај би драг и мио хајкачима био,
— Али би поштење српско погазио.

Тргујући жидски рана се не види;
На поштењу само будућност се зида
Даваске нам браћа на предому пате,
Тешко им је рећи: помози нам брате!
Ал ми разумемо и ко због нас немо, —
Будућности нашој ми то дугујемо.

За то Срби чујте, чврсто стојте сада
На бранику где је и закон и правда;
Ојачајте снагу патника Хрвата,
Нека зна да има у невољи брата;
Нек се једном види каква ј' слога благо
А они ће после — — како им год драго.

Шетња по Новом Саду.

CLVII.

Од свију зала, што Чивуте данас сналазе, највеће је зло — Зала-Егерсег. Они тамо богме рђав „гшефт“ праве: шећер, кава, вуна, сланина и ишчупане браде вуку се на дућана без икаква процента хасне, код „Кона“ нема више „божијег благослова,“ за риф се не плаћа више ни „27 крајцара,“ они јефтини „Базари“ од 5 новч. сад су још јефтинији, једном речи — жалост! Па ни сама мађаризована имена, не могу да заклоне и сакрију Чивутина, јер га по носу познају и узнемирују

га. Готово да човек дође до уверења, да није вредно било име својих праотаца за љубав неблагодарним Мађарима остављати и замењивати га мађарским! И код нас често бива, да се многа каје, што је промењено своје старо презиме, тако су ми, на пример, познати случајеви, да се многа женска покајала, што је своје презиме променула т. ј. што се удала, и отишла у туђу кућу. Тако се може и чивутско мењање презимена из Кона у Капошија, Шварца у Фекете и т. д. сматрати као нека удаја и прелажење у туђу кућу. Није у туђој кући увек добро! Бива и да нас метну за врата или морамо да седнемо поред клупе на земљу. С тога држим да ће и сада многи Чивутин ратосиљати се своје удаје и рећи: „Цаба ти таквих сватова! Та ту није ни мало весело: место гајдаша чујем пуцњаву пушака; место „одби се бисер грана“ видим где се одбијају Чивутима прсти; место да се пева „ој косо моја,“ а оно Чивути, што су били чушани, јаучу „ој косо моја!“ место да весели сватн лупају чаше, а оно нам бућкиће лупају камењем пенџере: место сватовскога „ујујуј!“ чује се само „ауве! ауве!“

Но ваљда ће се већ једаред родити и тај Месија, пак ће ослободити свој изабрани (али не баш испрани) народ од ових непријатеља, а дотле ћемо се претрпети и плакати на рекама Вавилонским. Док то не буде, дотле ми можемо часом прећи на другу тему, а после Чивута мислим да је најбоље да пређемо на крштене ствари, и то крштене великим крстом, не таковским, него калуђерским.

„Доле образину г. ђре Емилијане пл. Радићу.“ Тако се зове најновија књига, коју је написао један прост „старе саборлија,“ а не „младе“ какав племић, ал' инак је вредно, да ју и племићи прочитају, јер ако нису знали шта је „лаж,“ „изврћање,“ „шарлатанерија,“ а оно ће у овој књизи наћи кажипут, како ће лако моћи наћи пример тога зела у Радићевим књигама, које су тога пуне као Сарајево вашака. Ми се само чудимо „старом саборлији,“ што се он чуди Радићевим „лагаријама,“ кад сам зна и вели, да је Радић своја „научна дела“ писао не руској књизи: Предполагаемаја реформа и т. д.,“ (стр. 38) дакле кад је изворна књига „лагајема,“ не може ни копија бити друкчија. Исто тако није ни мало чудо, што г. Радић своју брошуру тако крије, јер то је знак његове урођене му скромности, а друго то је и врло практично крити своју књигу, јер онда критика не може рећи своје мњење о Радићевој сакривеној научености. У осталом и бисер се крије на дну мора, а „празна пена, ситна дрва, све би, све б да су прва,“ те пливају по површини воде, али „злато тоне доле, нек га тражи ко га воле.“ На дну, у највећој нискости дакле ваља тражити Радићеве послове! На дну воденом, сасвим доле у песку и у блату!

Сад још да се обазремо на хрватске ствари, па смо онда претресли сву европску политику. На што ту толико немира и натезања. Ја да сам Сапарија, Тиса или Давид, па кад би се баш капризирао, да морају на оним таблама осим хрватских бити и мађарски натписи, ја би овако радио: Дао би на табли написати с једне стране хрватски а с друге стра-

ПОДЛИСТАК.

Маните се ви Чивута

умеју се они наћи у свакој прилици.

Ово, што ћу да вам причам догодило се пре неких двадесетак година, и још која више. Све вам знам по танко изрећати како се догодило, — само сам заборавио место где се то збило. Али то је маленкост, коју остављам вашем нагађању, нека је допуни како год зна.

Елем у томе и томе пределу, на обали те и те реке живио је народ, који, не имавши што боље да кува, кувао је осветру против својих угледатча и кожодера, и то у једном месту, које је било слободна варош: слобода те вароши прешла је и на месе, те сам тако смео заборавити име те вароши . . .

У тој варошн, у једној од најкрајњијих улица била је једна, којем подупрта чађава, неокречена кућица; у тој кућици, у сиромаштву, који кад би само приближно замислили, таки би у несвест пали, живео је Чивутин Барух, који је тек скоро дошао, да ову варош усрећи, — можда не би ни дошао, да га нису батинама отерали одавде, где је пре био. Барух се, но обичају дедова својих, рано оженио, и имао је ни више ни мање десеторо живе деце, десет радости, али и десет брига својих.

Десеторо деце, то ће рећи десет здравих стомака, који су сваки дан трпут искали ако ништа друго, а оно бар парче хлеба намазана гушчијом машћу, а кад је шабес дошао, онда су зинули и на који батак гушчији, — а те све жеље намирити није мален задатак за сиромака човека, ма он колики нос имао. Шта ће дакле сиромак Барух! Он постаде тако побожан, тако богомољан, да се тресао као клас на ветру, кад је молитве своје читао. И бог се смиловао, он умудри његовог суседа, Чивутина Хајмана, који имађаше доста новаца, а уз то једну кћер, коју је већ одавна желио да уда, али никако да јој прилике нађе, бог омекша срце Хајманово, и он једног лепог јутра дође к Баруху, па му рече: „Драги суседе, ти имаш сина за женидбу, а ја имам кћер на удају: па зар то није лепо од мене, кад ја твоме сину понудим моју драгу кћер? Кад се ми опријатељимо можда ће и твоји кшефтови на боље поћи.“

Барух је на ову понуду био пун радости. А кад се његов син стаде утезати изјављујући, да он баш неби желио Јеврају девојку за супружницу узети, онда му је отац овако говорио. „Ништа је то, драги сине, што је она Јеврава, само треба и ти на једно око да зажмуриш, а другим оком на њен леп мираз да погледиш.“

Син је брзо увидео мудрост очевих речи, — ожени се — и то је био прни квасац благополучију Барухова дома и породице.

Невоља се даклем нашло лека, али брига је још преостала. Сад новца нешто има, али новац треба у какав кшефт уложити, који ће бар сто перцената месечно избацивати. И као нуја севну му кроз главу: „добро ће бити да отворим галиникару!“ — Како да не! та то је прекрасна радња, а мсже се и са малим новцем почети.

не мађарски натпис, пак бих п р е к о в а о т а б л е т а к о, д а о н а ј м а ђ а р с к и н а т п и с б у д е о к р е н у т з и д у, а хрватски напоље. Онда би Хрвати могли бити задовољни, јер су Мађаре и њихов натпис „уз зид притисли,“ а Давид би могао мирно и задовољно спавати, јер је на таблама и м а ђ а р с к и натпис! На нашто толика ларма!? А што натписе те не може онда нико читати, то нека их не тушира, јер у Хрватској их и онако нико незна да чита, баш и да су напоље окренути, па ма и електричним осветљењем били осветљени. **Аб.**

У ш т и п ц и.

§. Новине доносе гласове: Н е м и р и у Трсту, н е м и р и у Зала-Егерсегу, н е м и р и у Загребу, н е м и р и у Бечу и т. д., нигде дакле н е м и р и, свуда с м р ћ и! Мора бити, да има нешто т р у л о у д р ж а в и Данској!

* * *

□ Чудо. да бан Пејачевић баш кад је отишао г о р е, а он је онда м о р а о д о л е!

* * *

1½ Поговарa се, да ће хрватским баном постати гроф Б о м б е л е с. Име му се не почиње баш згодно за данашње прилике. (Боље би било да се зове **бомбе** —nem lesz, него **бомбе** lesz.)

* * *

+ Новине и то јављају, да ће наименовање бана онда следовати, кад се гробови са мађарским натписима опет метну н а с в о ј а с т а р а м е с т а. — Па Хрвати то и хоће, да сѣ ти мађарски гробови метну на њихова с т а р а м е с т а, а да се не жеђу по Хрватској.

* * *

✕ Колера још једнако бесни по Африци, а како су новине пуне немира против Чивута, то се о колери сад већ слабо шта и пише: поред Ч и в у т а смо и заборавили на к о л е р у!

* * *

☽ Не треба дирати Чивуте, јер шта би ми радили без Чивута? Коме би онда продавали наше с т а р е хаљине, па их после од њих као н о в е куповали?

* * *

1½ Свако з л о има и своје д о б р о! Тако и у овим немирима су неки д о б р о изволшени!

* * *

⊙ Дакле вселенски патријарси хоће Мрашу митрополита да искључе из православне цркве. Владици Корнелију у Србији то већ не може пасирати, јер он, као што је познато, и није православан.

* * *

⇐ Брошура „Доле образину!“ износи на видик л а ж и с а д н а м о з г а Радићевог. Ако је истина, да му је мозак 15 фунти, онда се за његове лажи не може рећи, да им је „п л и т к о д н о.“

* * *

+ Финансијски равнатељ Д а в и д иде као што новине јављају на „ урлауб.“ Блажени измицајући!

* * *

□ Православни попа Владимир Ракић у Коморану оглашује да покреће од 1. септембра нов лист, који ће се звати „Komárom.“ Да неће то бити какав

Још тога дана потражио је он неког писара, да му напише молбеницу, како би добио дозволу за отворење шалинкаре.

Али прођоше већ четири недеље, пуне нестрпљива очекивања. Барух је бројао, како пролази дан за даном, а новац му лежи без интереса, рачунао је колика му је то грдна штета. Сваки дан помишљао је, да оде политичној власти, да моли, да ургира строгог господина референта, — али није имао куражи.

Кад је већ настала и ета недеља, баци се он у трошак и купи једну двофлашу добре шљивовице (наравно, не чивутске, него баш оне праве,) мете је под капут, па хајд у звање, и ту закуца на вратима собе његовог референта.

Референат у Баруховој ствари био је веома строг чиновник, од оне феде чиновника ондашњега доба, који су за прву своју званичну дужност сматрали, да са партајама буду грубијани, и то онако горопадни грубијани, јер тиме се одржава и подиже званичан углед и авторитет.

И тај господин референт имао је често пинча. Па чим партаја у собу у један мах и често залаје, и госа се љутито продере „Шта ћеш!“ (То је само увод а у томе тону следује продужење.)

То је било опште познато, па то и није чудо што се Барух дуго премишљо, хоће ли ићи или не

Он закуца на вратима. Чуо је већ и оно громогласно „Херајн!“ али још не сме да уђе. Али, напослетак куд пукло да пукло, одшкрине мало врата, само за један даљ ширине, па се кроз ту ужину пропуче полако у собу снебивајуће се погурен и обзирући се на све стране.

„Но, шта ћеш!“ продере се строго званичник, — а пинч му је у том истом тону секундирао.

Барух је своју шубару спустио на земљу таки поред врата, па приљежећи ближе г. референту, извлачио је испод капута двофлашу шљивовице, а међу тим је нешто мудао о високој милости, познатој справедљивости, о благој доброти господина референта, који ће валда ову флашу шљивовици примити, само пробе ради, да види, каква ће се шљивовица у његовој палинкари продавати.

„На поље се пуци, никаков један“ викну строги референат, па у јарости оној згради му флашу из руке, и мете је на свој писаћи сто. „Таки да си се вукао на поље!“

Барух изиђе, — не он и з л е т е на поље. И тек кад је на пољу био обриса хладан зној са чела. — А за тим је овако премишљао. „Госп. референат се добро извикао. Тиме је валда истрошио своју највећу љутину. Сад се валда већ мало стишао; а сигурно је већ и шљивовицу коштао: — сад ће валда мирније саслушати.“

Тако умствујући усуди се он на још једаред врата полако отвори и само главу кроз њих промоли; он виде како је г. референат двофлашу са шљивовицом натегао и добро гуцнуо. То га још већма окуражи и он корачну у собу. Но није имао каде ни да чује шта ће му г. званичник рећи, јер пинч је своју дужност учинио, залетео се на њега ђаволски га за ногу уједе.

Он мораде опет да ретерира.

(Свршиће се.)

„Комарац,“ јер ваљда нећемо у Германовој ери и то доживети, да српски свештеници уређују мађарске локалне листове!

* * *

✕ Даклем и у Новом Саду Срби упадају у Чивутске дућане и — пазаре, као што су и до сад код Чивута пазаривали.

Аб.

Пуслице.

Нисам знао да је министер Тиса таков хазардер. То се најбоље види са отпустом бана Пејачевића Va ban (que)!

Од многога зла и горег не зна човек данас које је горе, —или Загорје или Залаегерсег.

Многи Чивути остављају своје домове само да то, да се мало разоноде. Баш је враг тај господ. Оноди!

Свештенство је тајна. Али на који се начин занас довијају парохије то већ више није тајна.

Кад богослови морају да плаћају за парохије то се зове симонија, а они који мито примају праве су харамбаше. Сад се и то окренуло (мало на горе) — у место харамбаша, наплазимо на харембаше.

Сад тек знам зашто се онај руски генерал зове Гурко. Јер кад он што рекне, онда се дипломате и новинари по целој Европи гуркају.

И нама је било топлије око срца негда кад су наши црквени великодостојници певали (сети се Његоша, Рајића, Мушићског, Никанора) Данаске се то са свим натрашке обрнуло. Нема од владика наших ни једнога нерса, — али има реверса.

У Рио де Жанеиро десио се чудан случај: увукли се врави у државну касу, па појели 50.000 долара у банкама. Ала нешто кад би и код нас било таких мрава, који би се увукли у државну касу па да поједу сав — дефицит.

У Берлину добио је неки хемичар патенат да прави неки хемичан препарат који ће се звати паранитробензилнев-хлорид. Ово је име добро забележити, јер запамтити га за цело нећете.

Бечка „Преса“ саветује Србији да се угледа на Италију. То је врло поштен савет. Имали само „Преса“ и каквог Кавура да уз тај савет Србији на поклон пошље онда би јој савет још више вредно.

Ц и ц!

По Бранку Радичевићу, уколико сам запамтио.

Ал се Радић осмева,
Ал се појас плави,
А „Јединац“ у сну снива
Јасно к'о на јави.

Он итнуо уличицу,
Владичанство стек'о,
Автономију запалио.
На је тако пеко.

„Дијецезо ајд' се жури,
Немој тако споро.“
Гле столица владичанска
Готова је скоро.

Дијецеза — још'те мало —
Већ му је печена,
Срце му се заиграло:
„Амо сад милена!“

„Автономна наша права
— Ал ће да се слади,
Мор'о би их све појести
И да није глади!“

На баш Радић крст владички
Да примакне к усти —
Герман несме, Тиса неће
Оде санак пусти!

Аб.

Четири зла на свету.

Зла највећа на ономе свету,
Почивше ове четир ствари:
Љубав, новац, језик и још перо,
То су дакле душмани нам стари.

Слободно по „Fl. Bl.“

„Дижите школе.“

„Дигнути“ каже се немачки „aufheben“, па сад они могу то превести са „Heben sie die Schulen auf!“, те нам укинути школе. И онда би тек смешни били стихови:

„Дижите школе
Деца вас моле!“

Аб.

Ћира. Наш министар председник Тиса имао је обичај сваке године ићи у Остенде, да се купа; зар неће и ове године ићи?

Спира. Хтео је он и ове године ићи у Остенде, већ је и спаковао био, ал се наједаред предомислио.

Ћира. А за што се предомислио.

Спира. Држи да је излишно ићи у Остенде; кад и овде има довољно остентација, — може се купати у њима.

Ћира. Знаш ли ти ко је најнесрећнији човек у Угарској?

Спира. Не знам.

Ћира. Кнез Ник. Естерхази: он плаћа годишње на три стотине хиљада фор. пореза.

Спира. Заиста је то грдна несрећа. С том би се несрећом могло најмање 10.000 људи усрећити.

Боже опрости согрешенија. —

Мађари држе да има један нарочити мађарски бог, коме је цео остали свет „шувикс“, само се брине, да њима ништа не фали, — ал мени се чини да има један нарочити мађарски ђаво, који им непрестано око ушију свира чардаш, — само за то, да не чују савете здрава разума.

И у Новом Саду.

„Пестер Лојд“ нам и не јављa
А тако ми мога здравља,
И у „мирном“ Новом Саду,
Пре нег што смо с' синоћ свукли:
(То и полицајци знаду)
Чивута су једног тукли. . .
Тукли су га по типару
А на — билијару.
(Изгубио три партије
Па платио —
Форинтачу од хартије). **Аб.**

Свашта има свога узрока.

Учитељ. Сад је десет сата. А после једног сата биће . . .? — но колико?

Ђак. Биће једанаест сати.

Учитељ. Добро. А кад још сат мине, колико ће онда бити?

Ђак. Дванаест.

Учитељ. А кад прође дванаест сати, колико ће онда бити?

Ђак. Један.

Учитељ. А зашто не тринаест?

Ђак. За то, јербо је тринаест несретан број.

Ћука. Бога ти, Шука, а јесу л' то Срби тамо у Зала-Егереву?

Шука. Нису. Нема тамо Срба.

Ћука. А у Таполци?

Шука. Ни тамо.

Ћука. А у Левдни, Шимегу, Пачи, Капорвару, Шархиду, Сен-Тротту, Текињу, Чакорди?

Шука. Нема тамо, брате, ни једнога Србина!

Ћука. То не може бити, јер од куд би онда тамо били толики немири, буне, чуда и покори! Та новине Чивутске нас уче и приповедају свету, да све немире у Мађарској чини српска омладина, дакле онда мора бити да и у тим местима има она своја гњезда!

Ћука. Јеси ли читао да по Хрватској скидају и са трафика мађарске натписе и бацају.

Шука. Боље би било да те натписе не дирају, нека се види, да су оне рђаве цигаре и дуван мађарске.

Ћука. Који је бан чивутским шпекулантима по вољи и за кога се отимају?

Шука Ваљда ајзи-бан.

Ћука. Јеси л' читао књигу „Доле образину г. пл. Радићу!“

Шука. Јесам, ал' нема смисла.

Ћука. Како то?

Шука. Ко нема образа, не може имати ни образине.

Аб.

Хоћеш, нећеш — мораш.

Тиса (Натиче загасите наочари на нос, а преко њих још једне црне, а преко ових треће са свим црне — па виче) Даклем тако ли је то!! Ви сте се усудили нанети срамоту угарском грбу!!!!!

Неколико Хрвата. Молимо покорно, ми нисмо противни општем нашем грбу, само смо скинули натписе, који нам се преко закона намећу,

Тиса (побледи од љутине).

Много Хрвата. Ми поштујемо и наш ји ваш грб, — само не дамо да се мађарски језик шири над нашим главама.

Тиса (подрвени од пакости).

Сви Хрвати. Ми се само држимо закона и не дамо се помарити. А угарски грб нисмо никад вређали.

Тиса (поседени од горопада — удари песницом о сто). Али ви морате угарски грб вређати, јер ја другчије немам разлога да вас ухватим за гушу, да вас, да вас, да вас — поједем за фрунтук. Ви морате вређати угарски грб! (шкрипти зубима).

Стармали. Не најте се тако страшно љутити, господине министре, то вам може здраво, здраво — шкодити. Ево нам је већ неколико зуба испало од страшног шкрипања.

Једно бесно питање.

Даклем колера нас је ове године поштедила, Анђелић нас није поуњијатио; према „Турском Мароду“ смо већ огуглали; Европски је мир ос'(и гуран); у Београду нам кувају мандару, у Пешти цицвару, у Берлину попару; добар стомак имамо (то ће нам сваки жандар посведочити); дугова немамо много (држава их има више); животосигуравајућа друштва желе нам дуга века; порезна звања желе нам пун буџелар банкнота; егзекутори нам желе пуних подрума и амбара, тепсија, котлова јастука и модроца; Мађарски клостери желе нам доста дечице; сваки дан смо све старији, сећи или ћелавији (ergo и паметнији) женити се не морамо (картати се и сами знамо), — па кад све то узмемо у достојан обзир, зашто онда да не будемо весели, az ebb adta teremtette, — то ја питам вас.

На гробу графа Шамбора.

Последњег Бурбонца
Овде кости труну, —
Ох мученик прави!
Целог свога века
Имао је круну
Ако не на глави
А оно — у глави.

Домишљанова питања.

Доста сте ви мене питали; де сад мало да ја вас узмем на егзамен.

Кажите ви мени:

За што ђаво не спава, већ се једнако по свету шета? (Ето н. пр. сад му је најмилији шпацир између Пеште и Загреба)

Ја држим кад се који владика ода на лагање да му ипак брада мора нешто сметати. Има ли томе каква друга лека — осим бријања?

Кад се већ у Београду мора држати ванредна скупштина, хоће ли народ бити тако досетљив да изабере и ванредне посланике?

Кад Тиси већ ни гроф Пеачевић није по вољи, можемо ли се надати, да ће тада Пештански пробирач наћи скоро какав Бечки отирач.

На који би се начин народ, тај неверни Тома, могао осведочити, да је Емилијанов мозак 15 фуната тежак.

Добошар.

У општини Д. С. И. био добошар Шваба, те је једанпут заповест ради плаћања пореза овако публицирао: „Људи слушај заповест! Сад паш поме сло — у наша села пошла тва господаре, они тако каши, они паш прави шпаер-казда — они тако каши, сви ми мусај шпаер плати моринг, ко се плати, тај паш поме тобра, и наша кнез паш тај фоли, и на његова срце пиће сдраво пегениште — а ко се нећеш плати, тај ће касно плачи, онда поље тоће солдат и шандаре, ће газда удри на клава и опет мусај платити! И још на солдат подај ручај, вина прави пије и на његова кућа спавај!“

† Л. К.

Научио мађарски.

Један ђак дошао кући из Кечкемета и жалио се оцу и матери, који су прости људи били, да је мађарски научио тако, да зна боље него српски.

Отац се обрадује и одмах позове на ручак из комшилука једнога чиновника, који је прилично мађарски разумевао и замоли га, да се са сином му мало мађарски поразговара.

Комшија запита ђака, како се мађарски зове во. Ђак одмах одговори екер. Комшија даље настави: А како се зове крава? Ђак се мало замисли, пак ће онда овако комбинирати: кад је во екер; онда ће крава бити екеруша, па тако и одговори. Комшија ће на то даље запитати: А како се каже теле? Ђак одмах одговори: „Теле се зове екерче!“

† Л. К.

Тук на лук.

У општини Н. живио је један трговчић, којега су сви сељани звали попарошем, а његовога комшију чизмара звали сугрчом.

Једно јутро рани чизмар и терајући свиње пред свињара дође спрам дућана свога комшије, који је баш стајао на вратима, и после одазваног доброг јутра, рећи ће смешећи се:

— Бога ти комшија, а што су се свиње тако згрчиле?

На ово чизмар без промишљања одговори:

— Синоћ су се најели попаре.

† Л. К.

Јефтин живот.

Маца. Где ће те ви овог лета бавити се

Евица. Ми? Ми идемо опет у село О., јер ту је врло јефтино живети: мати је тамо дала лане вадити четири зуба, па је платила само 50 новчића!

Путник и ласта.

(Од Мерџрота)

Путник је гледао како ласта лети,
Зборио јој, што му с врхо по памети:
„Ох, ала си лака, тицо моја мила,
Ко да немаш тела, него само крила!
Тебе моје очи тако радо прате, —
Ал једно се чудим гледајући на те:
Чудим се што ниси увек тамо горе,
Без икаква труда кад те бити море;
Како да те жеља не диже, не тера
Увек бит' у сјају оних виших сфера!
Већ се чешће враћаш овој земљи худој,
Прахом замагљеној, смрадом задахнутој,
И не штедиш своја крила чиста, мала,
Дотакнеш се бара и земаљска кала —
Ка' да ниси никад дизала се лака
У висине плаве повише облака.“

А путнику ласта говорити оде:
„Радо сам ја горе, дивота је онде,
У чистини свежој, где зрак лепше сија,
А ветрић ми тихо по перју ћарлија.
Радо б' увек била онде на висина,
Онде ми се срце тоши од милина,
Нити би ја икад сишла низинама,
Кад би могла живет' од ваздуха сама.
Ето то ме гони, с висине обара,
Да с' дотакнем кала и земаљских бара!“

Пријатељски састанак.

Састала се два пријатеља *А.* и *Б*, који се нису видели већ од пет година дана.

А (који је био и пре пет година у потпуном смислу речи тотално ћелав) запитаће пријатеља *Б*: „јесам ли ти се што промењо за ово време од кад се нисмо видели?“

„Ама брате, баш ни за длаку,“ — одговори *Б*, који је био увек готов на шалу.

Из школе.

Учитељ. Но, Авакуме, шта опажаш на овом глобусу?

Авакум. Опажам, — опажам —

Учитељ. Шта опажаш.

Авакум. Опажам — да је пун паучине.

Обично се каже: „кад је невоља највећа, онда је помоћ најближа.“ — Можда би се то и овако могло рећи: „кад је невола највећа, — онда не може бити већа.

Курмохерај.

Курмохер. Верујте ми госпођице, ви сте сваки дан све лепша.

Госпођица. О молим, молим, ви здраво претерујете.

Курмохер. Па добро, де. Али ако не сваки дан, а оно бар сваки други дан.

Нове књиге.

Послате уредништву на приказ.

Народне сатирично-занимљиве подругалице. Скупио Вук витез Врчевић. у Дубровнику накладa књижаре Д. Претнера 1883. Цена 60. новч.

Скочилевојка. Слика се села. Од Б. Тирића. у Нишу Штампано у штампарији Косте Чендића. 1883

Homo sum. Homo sum: humani nil a me alienum puto. Tereuz, Heautontimorumenos. 25. Роман Г. Еберса. Препштампано из „Српскога Гласа“. Руна Издање и штампа Браће Ђорђевића. 1883. Цена 1 фор.

доноси у своме петнаестом броју за 1883. ове чланке: 1. Морска крава или Манати, насловна слика. 2. Без муке нема науке. 3. Најлепше одело и адиђар. 4. Јапанска породица моли се богу (са сликом). 5. Имена божија. 6. Последња варош на северу, од В. Ј. Јанковића. 7. Димостенова смрт, (песма са сликом), од —и—и—. 8. Морска крава или Манати, опис. 9. Таслица од арнаца кафе, (са сликом). 10. Виноград. 11. О! о! песма (са сликом). 12. Овејана арница. 13. Ипак се добро свршило, песма (са сликом), од Ђ. Стојановића. 14. Српска амајлија или чаробан запис, (са сликом). 15. Самокову, од Крсте Р. Јовановића. 16. Двобој, по руском — ди —. 17. То се својски радило, по руском — ди —. 18. Даштања. 19. Решење даштања. 20. Чика Јовина пошта 21. Нове књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1884. годину

Сад је баш изишао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРЕСТУПНУ 1884.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1884. ГОДИНУ

који је богато уресшен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносно.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1884. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим добакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ
издавалац „Орла“ и „Царића.“

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за осн вне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. шк. реф. . .	28 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . .	10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

I-во п. к. овер. дунавско — пародродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

почињући пошт. лађа од 5. (17.) до даље

почињући Јуна наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после ½5 сати после п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у ½11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред вожње железничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
БУДАПЕШТА (Франштат) . .	7·55 „	8·44 „
СУБОТИЦА стиже	12.34 ц. п.	4·53 „
СУБОТИЦА полази	1.00 п. п.	5·40 „
НОВИ САД стиже	4·05 п. п.	10·00 „

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11·5) пре п.	5·35 „
СУБОТИЦА стиже	2·55 п. п.	9·51 „
СУБОТИЦА полази	3·10 п. п.	10·35 „
БУДАПЕШТА (Франштат .	8·12 у вече	5·42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат) .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

ЗВОНА

по најновијој и отборној оркестри, са металним и дрвеним крушкама.

хармонијским тоновима и од најфинијег материјала са најчистијом музиком.

израђује ливница 6—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

Година VI. У Новом Саду, 31. Августа 1883. Бр. 24.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абукасем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porzellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Сузе дук-сузе.

Што нису пустили грофа од Париза
Да Шамбору буде за сандуком први?!
Његове би сузе текле тако јако:
Имали би чиме појити се први.

Не доби превенства својој горкој тузи,
У жалости људи често се подете;
И, како му срце за Шамбором пуца,
Потребу је целом окренуо пете.

Црнима ј' свеједно, — било ј' других суза,
(Само што су и те на лук мирисале),
Црнима ј' свеједно: ил Дон Карлос плак'о
Ил гроф од Париза — разлике су мале.

А француска гледа претенденте своје,
Племенитост њину, мекост срца благу;
Бележи у тефтер те појаве мале —
И све већма грли републику драгу.

Стармали.

Шетња по Новом Саду.

CLVIII.

Док је трајала ова голема суша, што нам је чело знојем квасила, све смо желели да се већ једанпут наоблачи, те да падне благодетна киша на винову лозицу и на кукуруз, јер иначе нити ћемо имати вина, нити угојених крмача, и сво хвала богу ведро се небо наједаред наоблачило, те нам и сувише благодети шиље. Особито се пак наоблачило над земљом Хрватском и над Зала-вармеђом, те падају батине као киша и многи нападнути Чивутин нева: „Синоћ крупа у мој пенцер луна“. Но сад је већ доста и ми би желели, да се што пре опет разведри и да што скорије сијне сунце (правде) над чисто хрватским грбовима и натписима и над поштеним дућанима у Зала-вармеђи, те да нам голуб из ковчега равноправности донесе гранчицу мира, али подебелу, којом да једно опшие преко очију оне, који сеју раздор, оруг цареве друмове, новаче — невине у тавницу, вршу — шпијунске послове, беру — туђе грожђе, газе — туђа права, цеде сиротињску крајцару, пију — крв на намук и опијају се — људим повишизмом.

Кад тако дођемо до жељеног мира, кад кломфери опет наместе онакве какве треба грбове на хрватска звања и над клозери оправе све пенцере чивутске да им не улази прашина и слепи мишеви у собе, онда ћемо ако смо паметни метнути прст на чело, па промућкати главом, шта је све изазвало те немире, па онда ћемо гледати, да се сви узроци уклоне, који граде та чуда и покоре, па кад не буде било узрока, неће бити ни последица: cessante causa cessat effectus! Јер ако ми је тесна ципела направила жуљ, ја ћу се само онда моћи од жуља излечити, ако тесну ципелу бацим на ђубре, па тако исто ослободићу се нереда и немира, ако оне тесне мере и неправде, који су их изазвали, бацим на ђубре, и узмем комотнију слободу и ширу правду, те ће одмах нестати свију жуљева, што тиште господу министре и разне „вухерере“. Шире ципеле, господо, већу нумеру дајте јер нумера **48**. је сада тесна, дајте нам која прилични за ногу нашег узраста, дајте нумеру **83**, та ми нисмо више деца, ми смо већ у своме деветнаестом веку, дакле у најлепшим и најснажнијим младићким годинама!

Зар не видите, да су се све стихије узнемириле! Ви знате, да има четири стихије: ватра, вода, земља и ваздух. Па ето све су код нас немирне! У чивутским дућанима у Зала-вармеђи влада рђав ваздух; у Бечу ето бесни голема ватра; у Сегедину почини чуда вода, а у Загребу се сваки час тресе зем-

ља! Осигуј̀те дакле друштво против несрећа, што их разјарене стихије наносе: као што има друштва: Асиг̀урациони генерали, Грешем, Дунав, Дисконтна и т. д. тако би се то ново друштво, што би нас осигурало против свију елемената, могло назвати: „Асигурациони генерали да правда,“ па ће онда све бити у реду и наступиће опште благостање у земљи, те ће и оне четири стихије бити зауздане, па нам онда ваздух неће носити смрадове од чивутске сува рибе, на вухереријску стеченє, него ћемо га здравог удисати у наше груди; ватра неће палити фабрике и велике грађаре, него ћемо на њој у берби шећи ћебан, кувати киселу чорбу и грејати њоме зими наше фуруне; вода, кад новац употребимо на грађење добрих долма, а не на плаћање пиџијуна, неће нам топити варош, него ћемо у њој ловити кечиге и возићемо се по њој у Беч на изложбу и у Београд на ванредну скупштину; а земља се неће трести као решето у ветрењачи, него ће нам рађати из ње добро жито, крупне кајсије, дуње и љубенице, да нам очи стану и да их се нагледамо к'о ћорав каше! Ху! што баш сад узе ветар дувати, те ће и ове моје речи отићи у ветар!!

Аб.

„Magyar kir. adó Hivatal“.

То су те четире кобне речи, због који се у Хрватској устав обуставио.

Те су речи сад опет подигнуте над капијом порезног звања у Загребу, — и да их неби ветар огорчена одувао, чувају их два батаљона војника.

Четири мађарске речи чувају два батаљона војника.

Сад ако мађарски језик има 30.000 речи, питање се рађа, колико батаљона солдати треба, да се мађарски језик у Хрватској одомаћи и обезбеди? — И колико ће онда батаљона остати у Пешти, Тиса Еслару, Залаегерсегу, Кањижи и у другим мирним местима?

Уштипци.

§. „Видело“ јавља, да је г. Стојан Новаковић на дан прославе 70-годишњице Миклошићеве овога телеграфски поздравио. А је л' допустио да ова два члана „ученог друштва“, што су одређена, отиду на ту прославу Миклошићеву? — Поздравио га је! (зар не чујете).

* * *

= „Застава“ пише: „Матица српска“ у 58 година свога живота није у стању да покаже свега толико чланова, колико их „Матица хрватска“ само за једну годину прикупи.“ — На ово има „Стармали“ да примети — шта, зар и ту треба „Стармали“ што да примећује?!

* * *

⊙ У истом броју „Заставе“ каже се, како је нама „Матица“ девета брига. Ал да које су оних осам брига? Ја држим: 1. Да свечаре весело проведено. 2. Да сватова трају три дана. 3. Да често репетирамо „фарбла“, да не би заборавили. 4. Да синове дамо у мађарску гимназију, 5. Да се пренумерирамо на „Нестер Лојда“, и „Кикирики-ја“. 6. Да се упишемо у мађарску касину. 7. Да приложимо на

ПОДЛИСТАК.

Маните се ви Чивута,

умеју се они наћи у свакој прилици.

(Свршетак).

„Сад ни шљивовице ни дозволе“ уздисао је Барух дижући у вис своју уједену ногу, „шта сад да радим?“

Мушка се памет истрошила, али женска памет још се узда у се. Из женских уста чуо је Барух савет: да оде чивутском пророку Шолмахену, — та он је многе умудрио и помогао им у невољи.

Шолмахен је био као нека чивутска светиња; живео је у оближњем селу Т. и чивутарија је долазила к њему на њабу, у разним приликама и препиликама. Елем и Барух се даде на пут, да тога мудрог мужа за савет упита.

Нестрпљиво чекао је он у ходнику, док дође ред на њега, док се прво умудри десетак Израиљевих синова који су пре њега дошли. А кад дође ред на њега, он са страхопоштовањем уђе у собу Шолмахенову. Старац је имао прљаво седу браду, скоро зелену али здраво дугачку, очи су му биле мале и жмиркаве, носина подобатељна и седео је достојанствено на својој масној наслоњачи пред столом.

Барух му исприча своје јаде и замоли га да га научи, шта да ради.

„Колико имаш новаца код себе?“ запитаће Шолмахеи (јер новац је главна ствар).

„Имам две петнице“.

„Добро! Једну петницу положи онде на сто, а другу ћу ја благословити, пак ће бити чудотворна. Ту чудотворну петницу носићеш ти уза се кад опет пођеш к званичнику овом; кад се будеш са његовим слугом разговарао, ти ћеш ту петницу држати у руци и играћеш се њоме. А још боље ће бити да је гурнеш слуги у руку, нек се он њоме игра. Сад иди!“

Барух оде, и тек што је дошао кући унути се опет у званије. Кад га слуга опази продере се на њега оштро но Барух извади своју чудотворну петницу и поче њоме да се игра. — Чудноватo дејство. Глас слугин на једаред омекша, чело му се разведри, шта више он понуди Чиву и да седне, — а кад му овај гурну петницу у руку, е, онда је таки капу скинуо пред њим а био је његов и срцем и душом. И на тај начин дознаде Барух да је господин званичник неумитан, беспристран човек, који да неби никоме на жао учинио, оставља случају, да случај у место њега разне молбенице реши, а тај случај бива посредовање и његовога драгог псета, његова пинча, који се зове Каро. Разне молбенице леже у једном собњем бућаку, а Каро је већ тако „обрихтован“, кад му госа каже „бринг“ он донесе из гомиле једну молбеницу. Прве три молбени-

дочек чивутских новинара и 8. Да као бивши Текелијанци гласамо за Мађара посланика. — То су ти 8 брига а „Матица“ нам је девета брига! (Ај сада већ по томе делати она на ред, јер смо оне друге бриге већ обавили).

* * *

+ Љубопитљив сам, с каквом ће радошћу Миклошић примити српски орден св. Саве, кад чује, какви су га све славни и заслужни људи у Карловцима и иначе подобијали!

* * *

†Да је жив покојни Г р б а-Лаза он би сад пшао у Загреб, јер тамо скидају гробове. (Само што би му после можда званично опет наместили!).

* * *

□ У Коморану је дакле заиста покренут м а ђ а р с к и л и с т, који уређује с р п с к и п р а в о с л а в н и п а р о х Rakics Wladimir. — Него лист, што га уређује г. В л а д и м и р не верујем да ће правити влади опозицију, него ће г. В л а д и м и р дати в л а д и м и р а!

* * *

⥤ Кад се пре бирао председник сиротињског стола у Новом Саду фалио је Србима ј е д а н г л а с (осам представника Срба нису дошли на избор); онома̂д пак, кад се требао бирати „штајерајпемер“ фалило је до 20 српских представника. Оном ј е д н о м смо онда у „Стармалом“ отпевали песму, ал' ко ће сада д в а д е с е т песама и ода написати! Та толико не би ни београдска „Звичка“ могла донети! (У осталом добро је најпре пречекати, да видимо какву ће им песму „Застава“ отпевати).

* * *

⊙ У Новом Саду отимају опет маха несретне заразе д и ф т е р и ј а и ш а р л а х. „Што ћутиш (санит.) одборе тужни? Протрљај очи шарлах те зове. Та да ли чујеш? Тај уздах тешки и т. д.“

* * *

✱ Сад знам, зашто толики варошки представници нису дошли на избор „штајерајпемера“! Као веле, шта ће нам „штајерајпемер“, хајде да пробамо како ће бити кад нема кога да пите и да прима п о р ц и ј у!

* * *

× Чудна ти је та ствар, то помрачење сунца! Помрачење је управо нешто, што се н е в и д и, а п о м р а ч е њ е с у н ц а се баш онде в и д и, где га н и м а, а где н и ј е п о м р а ч е н о, онде се н е в и д и!

* * *

§. Мађарски су гробови у Загребу дакле опет п о д и г н у т и (али не aufgehoben*). По другим местима су то о д л о ж и л и (aufgeschoben**) а „aufgeschoben ist nicht a u f g e h o b e n“!

* * *

□ Најновије родослање: Бомбардовање Александрије роди колеру у Египту; колера у Египту роди побуну против Чивута у Угарској; побуна против Чивута роди хрватске немире, а шта ће хрватски немири родити, то још не знамо.

Аб.

Истините приче.

Код пок. Јефте кројача наручи архимандрит Н. поне чакшире. Господин архимандрит је и одпре радно

ће реше се повољно, а друге три се одбију. Тако бива сваки дан.

Баруху, кад је то чуо, било је тако, као да стоји поред неке реке а преко на другој страни види како му неко краде сасвиште душе његове, — не, још више, сво имање његово, а он не може преко да стане на пут тој грдној штети! Тако је подужe стојао и мислио, — на једаред опази он својим мислима чамац, који ће га преко превести.

„Господине!“ рече он слуги „милостиви господине, набавите ви мени само на часак моју молбеницу, само на један минут, па је онда опет носите где је и била, — а ваша јабука неће фалити.“

Слуга му обеća, да ће му молбеницу његову таки изнети али, и за тили часак испуни обећање, даде му молбеницу у руке, али да је сутра још пре осам сати опет натраг донео.

Барух оде весело кући!

Сутра дан чим је сунце свануло, провиривало је кроз прљаво окно Барухова прозора, који је седео у својој загушној соби и превртао неку велику књижурину. Још више таких књига лежало је поред њега, које је он целу драгу ноћ превртао, тражећи какву изреку Талмудиста, која би га оправдала, којом би могао да извини онај велики грех, што га је наумио сада да учини.

Али у залуд мука! Зловољно гурну књиге на страну, погледа на сат, на скочи као опарен и изиђе на улицу. Ту застане пред једним малим дућаном, а на лицу му се види борба, која га у један исти мах и напред гони и натраг трза. Хтеде да уђе, па се опет врати. Опет дође до дућана, удахне и шапуће молитве и две крупне сузе скотрљаше му се са обе стране носа. Али ипак се одважи. Извади прљаву плаву мараму из џепа и њоме замота своју десну руку, па онда журну унутра у дућан и муцајући заиска за пет новчића — сланине.

Трговац није могао својим ушима да верује, већ га запита још једаред, шта жели? И тек кад је Барух поновио страшну реч „сланина“ онда му је трговац дао, машући главом, да ли је то возможно.

Сав је дрхтао кад је сланину примио у руку, која је марамом завијена била.

Шта ли ће, боже са сланином?

Оде с њоме под једну капију, ту извади своју молбеницу и намаза ју на једном скривеном месту са проклетом сланином, коју после заједно са марамом баци далеко од себе, и још је дуго руком отресао и богу се молио.

Звaничник је и данас као и сваки дан после осам сати дошао у своје звање, чим се наместио за својим писаћим столом одма је погледао свога верног пинча и заповедио му: „Каро, бринг! Каро је био послушан, одшмрка се до гомиле аката, која су у буџаку лежала, ту почне са необичном пасијом њушкати, залапи једну молбеницу, али

*

под госп. Јефте, овај му је шио хаљине, али новаца никад видео није. Сад дакле, кад је г. архимандрит чакшире наручио, направи му Јефта нове чакшире, али без џепова. Кад је архимандрит добио чакшире и опазио да немају џепова рекне ће:

— А шта је то, г. Јефто, та ви мени исте направили џепове!

— А шта ће вам џепови, господине, кад ви никад немате новаца.

Не знамо да ли је ово што помогло.

* * *

Исти г. Јефта имао је шегрта једног, који је био необично мален и кржљав.

Море Симо, докле ћеш ти бити тако мали, кад ћеш већ једанпут нарасти? запита га г. Јефта.

— А како ћу да порастем, господару, кад ја преко зиме нарастем, а лети идем бос, па се отрем!

* * *

Седи г. Јефта у своме дућану на пијаци, а неколико пријатеља му седе на диване. Ту је био и г. Гавра, познати тврдица. Гаври паде на памет, да би му требало јапуниче за зиму, али тешко му се било накањати, да наручи, јер ће много коштати. Господар Гавра види на тезги материју згодну за јапуниче, па ће запитати г. Јефту пошто је риф. Кад је дознао упита: А колико би рифи требало? Седам, одговори г. Јефта. Г. Гавра шеће доле горе по дућану па рачуна колико би то изнело. Много му је.

— А би ли се могло јапуниче од 6 рифи направити? упитаће г. Јефту.

— Може и од 6, одговори овај.

Г. Гаври је то већ мило било, јер ту је онда већ упитедео. Но покуша срећу и даље:

— А да ли би могло бити и 5 рифи доста.

— Може, одговори г. Јефта флегматично.

— Хм, хм, а како би било да узмемо четири рифа?

— Можемо направити и од четир.

— А три?

— Може и од три.

— Јесте чули г. Јефто, кажите ми право, можете ли ви направити јапуниче од два рифа? запита г. Гавра поверљиво.

— Може и од два, одговори г. Јефта.

Но ово се већ и самом г. Гаври учинило мало чудновато, те ће запитати:

— А како ће опет то јапуниче бити од два рифа!

— Управо ко' што треба за тог вашег кера, што лежи ту на канабету, одговори г. Јефта, а пријатељи што су цео тај разговор слушали прснуше у смеј.

Браћи Хрватима на углед!

Немојте тако браћо Хрвати! немојте скидати табле са мађарским натписима, него се угледајте на нас Србе у Новом Саду.

Ево на пример дођите у нашу „Матицу“.

Ту ћете наћи на свима вратима табле са славено српским, мађарским и немачким натписима.

На пример:

Соба за заседанић. Sitzungssaal

Званиче секретарства. Titkári hivatal. Secretariat.“

Председателство. Elnökség. Präsidium.“ и т. д.

На видите, г. Тиса то нe захтева од нас, шта више, он би допустио да се у место препотопског правописа употреби и нови српски правопис и језик, а ми из учтивости и добре воље тримо те табле на вратима и не скидамо их доле, шта више дајемо их најати и чистити, кад год видимо, да је наук између српског и мађарског натписа онолео какве мреже, али тек табле стоје у знак наше љубави и једнакости, и уверени смо, да и у Пешти на вратима мађарске академије и кишфалудијевог друштва има и српски натписи.

Угледајте се дакле на нас! **Аб.**

У Руми.

А. Та стани човече куд се журиш!

Б. Морам ићи на агенцију, јер ваља се кренe у Земун у ½ 5 сахата!

А. Каква ваља, каква агенција! Од куд у Руми ваља и агенција!

Б. Па ево у румском „Српском гласу“ „Ред пловидбе“ — ту стоји да ваља иде у Земун сваки дан у ½ 5 сахата.

А. Ех, та ту је слагач заборавио казати, да се тај ред пловидбе само Новог Сада тиче, а не Руме.

је не донесе, као обично, своме господару, него оде с њоме под фуруну. То је званичнику било веома чудно, диже се и изиђи молбеницу пичу из џепше, — а кад виде да је то молбеница Чивутина Баруха, који му је мрак био он је бацн опет на гомилу међу друга акта.

„Каро, брате!“ Али где, Каро и по други пут изабра ону исту молбеницу. Тако и по трећи пут. И званичник је онда помислио, то је ипак писмега промисла, — није ваљде морао решити ствар Чивутина Баруха и одобрити му што је искао.

Званичник је од тога доба већ умро, а пичу његов лежи већ у земљи, ко би знао под чијим плотом; а Барух је постао богат човек, не иде више у дугачком масном кафтану, опшивао је оне дугачке нитиће, на сваком прсту има најмање по два прстена а дебео златан ланац што га око врата носи вреди 427 фр. (словом велим четири стотине двадесет и седам форината).

Већ је и име промењо: не зове се више Елијас Барух, него Бархоџи Ђула. Само му је нос остао онај стари, — кад би могао и њега би редо промењо у овом проклетом антисемитском времену. Али та ће му жеља остати неиспуњена.

(По немачком)

Ћира. Бога ти, каква је то алијансија, око које се кнез Бисмарк тако очински труди?

Спира. Бисмарк се труди да скупи најразноврсније брашно у своје ваљке, да га просеје кроз сито својих планова, па са водом, коју он давно наводи на своју воденицу из тога да умеси Европски мир. То је та алијансија.

Ћира. Даклем алијансија, из које ће нешто да се меси. Па то би се онда могло казати једном речи: месалијансија.

Спира. Е гле молим те, како ти паиће на згодну реч!

Ћира. А зашто српска влада није ништа послала на Бечку електричну изложбу?

Спира. А ко шта мисли да би требала послати?

Ћира. Па на пример своје „Видело“.

Спира. Е па зар да се изборе за напредну скупштину изнесе у мраку!

Ћира. А зар овако није као у мраку. Народ изабере акламацијом, па се разиђе кући. Онда тек они бирају; кога сејмени ухвате, тај је изборник. Зар то није горе него у мраку.

Ћука. Хајде, Шука, да загонетамо, кад смо тако беспослени. Кажи ти мени шта је свеједно?

Шука. Кад ти ко понуди комесара, па онда је свеједно да ли' била уставна држава или неуставна.

Ћука. А шта је то бранна?

Шука. Кад у „Турском народу“ изиђе изјава Орловатског попа Цијука пре, него што би могла стићи из Орловата.

Ћука. А шта је грозно?

Шука. Кад ко у Зала-Егерсегу ишчупа Чивутину браду, па онда иде па је продаје као рос-хар.

Ћука. Шта је сентиментално?

Шука. Кад ко баци лист „Фрушку гору“ у Дунав па пева: „Гдје Фрушка Гора у Дунав силази“.

Ћука. Шта је шепртља?

Шука. Кад пл. Радић доказује да је доктор штампарска погрешка, а похваљује се писма и телеграми, у којима се сам потписао доктор.

Ћука. Шта је безаволеност?

Шука. Кад пештански чивутски листови мисле, да су Срби и Хрвати и у озбиљним временима непријатељи.

Ћука. А шта је излишно?

Шука. Излишно је, да наши политички листови доносе у ово доба дописе, у којима се изриком каже, да смо ми „према Хрватима сада охладнели“.

Аб.

У Србији.

За предстојеће изборе наредила је српска влада:

1. За изборске повереннике имају се узети жандари.

2. Сваки опозиционни бирач има на дан избора узети салвет и везати себи уста.

3. Свештеници имају проповедати, да осим Бонтуа нема бога и да је Чеда Мијатовић његов пророк.

4. Сваког опозиционог бирача има суд сматрати за уредника или сауредника „Самоуправе“, „Брке“, „Српске независности“ или „Јосе“, те га послати одмах на шест месеца у Пожаревачки затвор.

5. При избору имају ред држати аустријски пандури, или њихови заменици, господа министри београдски.

6. Цела штампа има изјавити, да су избори слободни.

7. Сваком српском грађанину имају земаљске врачаре у боб врачати и уверати их да су срећни.

Аб.

Пабирци из „Видела“

Младим људима, који су ради да се посвете новинарству, износимо овде пабирке из београдског листа „Видела“, да науче из њих будући новинари српски шта је журналистичко достојанство и како ваља образовани људи да пишу широкој публици, која их плаћа.

Ево н. пр. бр. 101. „Видела“.

Уводни чланак носи наслов „Радикалски пустаилук“. И у том чланку долазе они изрази о опозицији: играте „џелатску улогу“, „либералског терора, који је у своме бесном загрља у давио и угушивао“, „зулума и насиља дакијске владе историјског мужа“, „завлачите се у мишије руне“, „лутајући дроб разбијеног комунизма и радикализма“, „занат пустолоњанобести, разузданости“, „поповске авети отпочеле свој сатански пир“, „демонски кикот,“ „бесомучни“, „ви сте лагали,“ „ударили у клепетуше“, „ви сте претили пољевинном и убијством“, „ваш развратни пустаилук,“ „ви на најбезобразнији начин“, „ви вечити гробари“, „ви логови у кочијама либералних јаничара“, „ви вечити праљорци на самопима“, и т. д.

Ово су све бисери из једног једног чланка „Виделовог,“ то су разлози, којима министри београдски своје начелне противнике опровргавају, то су докази који нас уверавају о невиности и коректности поступака господе министара али су уједно и изрази, који нас сећају на оне стихове у једној старој књизи, која се зове „Роми даба“ и који гласе:

„Кад се речи више не налази
Језичина тада се исплази!

Аб.

И преко жеље.

Наш је чича Коломан
Жељама обилан;
Поноси се пред светом
Како је ућиван.

Енергија његова
Не зна што је млако;
Кад он прстом запрети,
Прст се дрма јако.

По његовој команди
Lloyd-Nemzet-ство плаче;
Где он ногом удари
Ту прашина скаче.

Та он може добити
И чем се не нада:
Кад он викне теремтет!
Тресе му се брада.

Кад зажмури, не треба
Црних наочара;
Кад се шали ђавола
По дуварн шара.

Војска чека његов миг
Да појури трком;
Шта је њему уставност!
Обори је брком.

Кад Хрватска јаукне,
Он јој спрема дара;
Дванут у Беч поскочи.
Ето комесара.

Комесара, да богме,
И то — генерала;
Више нег што ј' желео
Судбина му дала.

Пуслице.

У Пешти се показују, као да су са свим безбрижни. А могли би имати бар два грама бриге. Један је грам: **Agram** а други: **Gramberg**.

Али да, Мађари не кажу Agram, него **Zágrab**. Хоће ли се оваким начином што **загребати** моћи, то је врло сумњиво. Но право је име тој вароши Загреб, што је већ и сам Давид признао, јер он је први из ње загребо.

Даклем либерали и радикали у Србији нису могли да се **погоде**. С отим ће их лакше **погодити** Гарашанин песницом по грбачи — и једне и друге. (Има и кога, има и по чему; а суда му нема, па што не би.)

Знате ли ко је пре две стотине година забавио Беч од Турака? До сада смо држали, да је то била дична војска Пољског краља Собјеског. Али Neue freie Presse“ зна то боље, она вели: то је била „*eine zusammengekoppelte Diebsbande*.“ (У чијим су рукама новине Бечке, још ћемо дочекати позив на прилагање, да се Кара Мустафи подигне споменик, на Бечком Judenplatzu).

Пештански „Немзет“ дошао је до тога тужног уверења и признања, да у Хрватској нема „мађарске партије“. — Но нама би било много интересантније чути, како су они замишљали ту мађарску партију у земљи где Мађара нема.

Из Беча нама јављају чудну физичку појаву. До сада су се људи грејали ватром, а тамо сад зебу од ватре.

Новосадском „брукшанцу.“

Тебе су наши предци саградили да нас **чуваш** и **браниш** од наших **непријатеља** и душмана.

Највећи су нам не **пријатељи** и душмани **разне заразне болести**.

На реци ми, драги „брукшанче“, да ли нас твоје високосидеће и дубокотрулије **заиста чува** и **брани** од тих наших **непријатеља**?

Видиш драги „брукшанче“ мој, ти ето већ 35 година стојиш забадава; никад ни једно тане није преко тебе од тог доба прелетило, а за то време имали смо ми већ трипут **колеру** (1849, 1866 и 1873.) **а богиње**, **шарлах**, **дифтеритис**, **грознице** и т. д. никад и не избивају.

Па увиђаш ли, драги мој, да си ти постао сад сасвим излишан, те би крајње време било, да те прна земља покрије. Направи дакле тестаменат и остави за твоју универзалну насљедницу какву лепу промеиаду, где ће по твоме гробу изићи зелена трава, на којој ће се твоји благодарни потомци шетати сећајући се твоје доброте после смрти па докле је света и века.

Есхулап.

Невероватно.

Ових дана се за архимандрита Н. разнео глас, да је скочио у бунар.

Но ја ово нисам могао да верујем: Не скачу ти људи у **бунар**, они радије скачу у **подрум**.

Један Сремац.

Не би реко.

Учитељ. Ја би рекао да је квадрат хипотенузе управо толико велик као оба квадрата катете.

Ђак. Ја не би рекао.

Учитељ. А зашто ти то не би рекао?

Ђак. Јер ћете онда искати да то и докажем.

Свануо данак.

Ово није истина, да је свануо данак, него то је наслов једне песме Стојана Новаковића, садањег министра просвете у Београду, која је изишла у „Даници“ за г. 1862. бр. 23.

Песма је подугачка, те ју неможемо целу донети, али ћемо бар неке стихове ради наслађења нашим читаоцима:

„Ал зађе сунце нашега дана,
Дође нам вече прерано рано,
Ноћца се спусти прерано рано.“

(Ово је ваљда слутња песникова, да ће заћи сунце њихог министеровања и спустити се ноћца давања рачуна).

„Прошло заспа, де светлост била,
Бели нам двори осташе пусти.“

(Министарске канцеларије њима су бели двори сада, а боји се Стојан да не остану пусти.)

„Свануо данак, ма очи де су
Ох, дали досад пропале несу?“

(Јесу, Стојане, дабоме да су пропале!).

Аб.

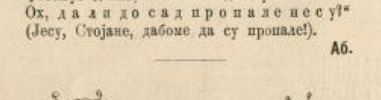

Показао му ђавола.

А. Јеси ли ти видео кад год ђавола.
Б. Нисам.
А. Завири само у мој џеп!
Б. Та ту нема ништа.
А. Па то и јесте ђаво.

Једно другом чине радост.

— А где, мала Милице, ти једеш трешања. А ко ти је купио те лепе трешње.
— Мамица.
— Видиш, како је твоја мамица добра, па ти чини радост. А чиниш ли ти њој какву радост?
— Чиним.
— Какву.
— Ја испљујем сваку коштицу.

Сетио се кшефта.

Девојке: Тата, тата, купи нама нов гласовир!
Отац: (који је некад био кројач) Драга децо, хрђава су времена не могу купити. Него знате шта? Изврните стари на наличе! (Мислио сирома, да је и то какав стари капут.)

Скромна куварка.

Софија, никако нам не могу допустити, да примате вашег љубазника у кухињи — рече госпа својој куварки.

— Љубим руке, милостива — одговори куварка врло скромно — сирома Паја је сељанин, па је мало и неотесан, па сам мислила, да би се милостива срдила, кад би га увела у салу!

То је посно кување.

На пијаци се тужи слушкиња другој: код нас се тако посно и слабо кува, да у шарпењи горње тесто ниште од доњег масти, а ово одговара: незнам од куд да ти дам, кад ни ја немам!

Кад ће доћи кући?

Жена: Драги мужу, кад ћеш доћи кући?
Муж: Ако не буде ни једна кавана отворена: онда ћу одмах.

Нове књиге.

Приспеле уредништву на приказ

Устанак Српски на Турке издање српске књижаре Браће М. Поповића код Светог Саве У Новом Саду 1884 цена је 15 новч.

Дела Ђуре Јакшића. Књига IX (драме). у Београду у крал. српској државној штампарији. 1883. Цена динар и по.

доноси у своме шеснајстом броју за 1883. ове чланке: 1. Ксерке шиба море (насловна слика.) 2. Јутро, песма од К. Р. Јовановића, 3. Без муке нема науке, приповетка од Браца Светозара 4. Воће на острву Јави (чланак са 6. слика) 5. Ксерс шиба море, (чланак уз насловну слику.) 6. Природне науке до Њутна и Њутн. 7. Мудра лија (по народном причању написао Раде). 8. Мало шале. 9. Даштања. 10. Решење даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

Још се могу добити сви бројеви Старималог од почетка до данас.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање 16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . . 10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање, 16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . . 24 „
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. шк. реф. . . 28 „
Приповетке из Историје света, по Херцогу превео Вл. Красић. **Стари век.** 80 „
Рачунски примери за учен. 3 ћег раз. ос. шк. 8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „ 8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „ 10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „ 8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. цена . 80 „
Велика катавасија . . . . . 1·— „
Мала катавасија . . . . . 20 „
Гимнастичке игре са сликама Део I. . . . 1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст 10 „
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк. 10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . . 20 „
Нове метарске мере . . . . . 10 „

Почетнице природних наука:

1. Општи увод у природне науке, написао Т. Х. Хексли, превод Дра Лазе Пачуа, у тврдом кор. 50 н.
2. Хемија од Б. К. Роское, проф. хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. реф. Са 36 слика тврдо укоричена . . . . 50 „
3. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића шк. референта. Са 48 сл. тврдо укоричена 50 „
4. Физикална географија од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од др. Лазе Пачуа, са 20 слика тврдо укоричена . . . . 50 „
5. Геологија од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Превод од Др. Л. Пачуа, са 47 сл. ук. 50 „
6. Зоологија од О. Смита; проф. зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, 50 „
7. Астрономија од В. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђ. Натошевића глав. школ. референта. Са 47 сл. укорич. 50 „
8. Ботаника од Х. А. д. Бари проф. ботанике у Страсбургу. Српски превод од Вл. Арсенијевића, 50 „
9. Физиологија од М. Форстера. превод др. Лазе Пачуа, са сликама тврдо укорична . . . . . 50 „
10. Минералогија од К. Петерса. Са 46 сл. Превод И. Дунђанића, професора тврдо укорична . 50 „
11. Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође од И. В. Поповића . . . . . 30 „
12. Како се чува и негује здравље женскиња и деце Од др. Љ. Радивојевића . . . . . 20 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. повер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 5. (17.) до даље — почињући Јуна — наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после ½5 сати после п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати после подне

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у ½11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред вожње железничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
БУДАПЕШТА (Франциштат) . .	7·55 „	8·44 „
СУБОТИЦА стиже	12.34 п. п.	4·53 „
СУБОТИЦА полази	1.00 п. п.	5·40 „
НОВИ САД стиже	4·05 п. п.	10·00 „

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11·55 пре п.	5·35 „
СУБОТИЦА стиже	2·55 п. п.	9·51 „
СУБОТИЦА полази	3·10 п. п.	10·35 „
БУДАПЕШТА (Франциштат .	8·12 у вече	5·42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат) .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

ЗВОНА

до највишој и старој спотони, са гвозденим и дрвеним крунама,

хармонијски углашена, од најфинијег метала са најчистијом звуком

израђује ливница 7—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

Година VI. У Новом Саду, 10. Септембра 1883. Бр. 25.

Стармали

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — за 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарија А. Пајевића у Новом Саду.

Телеграми.

„Стармали“ Бисмарку. Wie steht das Befinden, Euere fürstliche Durchlaucht?

Бисмарк „Стармалом“. So, so; la, la; nicht ganz am Besten.

„Стармали“ Бисмарку. Unbehagen?

Бисмарк „Стармалом“. Sie haben nicht das rechte Wort getroffen.

„Стармали“ Бисмарку. Aha! Also — Kopenhagen.

Долијали Београдски лиси.

Сила им је у руци,
Пакост им у души;
За леђи им роми даба
Што на чвору буши.

Њихови су сејмени,
Њихови тесаци;
Њихово је „Видело“
И виделски зраци.

Њихови су дукати,
Касе и касири;
Начелник и капетан
Њиним сирадом мири.

Њихова је ућица,
Њихова цензура;
Њихове су тамнице,
Њихова тортура.

Тамнице им дубоке —
Пуне лисеника
(Кад се ко сам обеси,
Нема записника).

Колеса се њихова
Страшно захукала, —
Митрополит, владике,
То је њима шала.

Њихова су лагала
И ујдурме странске;
Њихове су новине
Бечке и Пештанске.

Под заштитом комшинском
Они су одрасли,
И самом су Бисмарку
За срце прирасли.

Туђу помоћ моралну*)
Обилно су брали, —
Само свом су народу
Горко додијали.

Чим се народ пренуо,
Ни длан о длан лиси
А већ ево срамотно
Долијали лиси.

Сад се врти по глави
Гара-Пиро-Чеди:
Овај народ аманати
Ипак много вреди.

*) и неморалну.

Шетња по Новом Саду.

CLIX.

Док нам се у Новом Саду отварају биркузи и цркузи, дотле нам школе стоје затворене јер несретне болести (шарлах и дифтерија) навалиле

за нашу миду дечицу, те лекари бише принуђени да нареде, да се школе још не отварају и бог зна кад ће се и отворити.

Ни санитетски одбор наш не отвара својих седница, те док Тиса лупа главу како ће омилити Хрватима мађарски језик, док Пироћанац штудира како ће истесати (тесацима) себи скупштинску већину, док Герман размишља ком ће црквењаку још први појас подарити, дотле наш таковани здравствени одбор нити о чему лупа главу, нити штудира, нити размишља, а дотле остају ствари по старом и то:

1. Сремице донесу у Нови Сад пре зоре, док још и полиција и санитетски одборници спавају, на пијацу свакојако воће, те га продају одмах нашим пиљарицама. Наши вредни угоститељи и домаћице устану у јутру рано, те накупују воћа за своје госте и своју децу, не разумевајући, јели то воће зрело и да ли га ваља јести.

2. У Новом Саду нема ни једнога гостионичара ни иначе човека који зна шта је то дезинфицирати (разкужити) нужнике и одуке, те с тога и не чине нити им ко заповеда нити их ко поучава.

3. У сред вароши имамо ми код појединих касапа кланице, где се и у сред лета кољу овци и свиње, те куже ваздух на све стране; комшије не могу од смрада да отварају своје прозоре ни онда, кад имају тешког болесника у кући.

4. Животиње се кољу без икаквог прегледа да ли су здраве, а и месо им се продаје и пре зоре, дакле и пре него што су устали из кревета пијачарски комесари (ако их има).

5. Млеко се продаје без икакве контроле и без питања, налазили се крава у повољном здрављу, а овамо зна се, да многи научењаци тврде, да млеко од јектичаве краве преноси јектику и у онога, који то млеко пије.

6. Баре се ваше не сасушују насипањем или пропуштањем, него их сунце суши и даје им мађарску народну (зелену) боју а баш под топлотом сунчевом се развијају оне отровне глистице и животињице што рађају болести у човеку.

7. Код сваког болесног детета, које има шарлах или дифтерију вечито је пуна соба баба и комшијске деце, који онда разносе болест и по другим кућама и сокацима, те не можеш краја догледати.

8. Сиротиња врло тешко и готово никако не долази до бесплатне лекарије, јер ову сме прописати само општински лекар (ког је тешко увек добити), а ни на његов пропис не даје апотекар лекарију, док нису друга нека господа у магистрату „потврдила“, а ову је господу тешко наћи, јер болест дође и изван званичних сатова, па и ноћу.

9. У варошки немамо варошке леденице, те ноћу не можеш нигде добити леда за болесника, а и дању тешко.

10. Вода за пиће у свима нашим бунарима прави је отров.

Осим ових 10 тачака има још десет пута толико но ја их нећу наводити, јер читалац треба мало и да се одмори, а друго ја не намеравам овде да пишем Остерденову, Рајхову или Краузову „Хигијену“ у мађарском преводу за наше санитетске одборнике, јер би поред читања могли заспати, па ко би онда бригу водио о нашем јавном здрављу!

А г. претседник одбора нека се моли богу бар за спасење наше душе — за то је ваљда и изабран парох за председника, те му је бар црква одмах при руци!

Аб.

Уштипци.

Бечлије доказују сада у својим чивутским новинама, да није заслуга Собјескова, што је Беч 1683. ослобођен од Турака. А исте новине јављају и то, да је град Беч још исте године поклоно Собјеском сјајне победне кочије у вредности од 3000 дуката. Којима ћемо боље веровати: онима, што су живили онда, кад се Беч ослободио, или овима што сад после 200 година у чивутским редакцијама мастило мешају?

* * *

□ Како би било, да се у Хрватској и Мађарској оснује друштво за осигуравање против дефраудација. Онда не би власти по двапут један исти порез од гладне сиротиње истеривале, те не би долазило до немира и буне.

* * *

+ Герман предлаже Тиси, да се наш народни сабор не држи више у Карловцима, јер ће се скорим тамо отворити жељезница, те ће онда посланици и у сред зиме моћи лако доћи на сабор.

* * *

Тиса наређује, да се од сада сабор држи у Вилову, јер онда посланици морају ићи преко виловачке скеле.

* * *

§. Даклем је кр. суд у Госпићу осудио „свештеника“ Стеву П. због крађе коња на 100 фор. каштиге. То мора бити да је леп коњ!

* * *

У очи Мале госпође обављени су избори скупштинара Београдских по целој Србији. Сад чекамо да „Видело“ из Бечке „Н. сл. Пресе“ прештампа телеграме о резултату избора, те да и ми дознамо ко је изабран.

* * *

У „Застави“ (бр. 138) стоји: „У штапу ђенерала Гурка налази се осам руских ђенерала.“ Но с тако големим штапом може се непријатељ добро одаламити!

* * *

△ Ал' ја познајем једног анђелића, који у своме штапу има 8 ђаволића. (Тешко њему док се над њим штап пребије, те ђаволићи искоче напоље, знам да ће га однети!)

* * *

(„Видело“ каже, да „црногорски господари као да зазиру нешто од про-

свете“. — Наравно у Црној гори не премештају сваки час учитеље и не збацају их, ако се не клања Стојан-Мухамеду.

* * *

⊙ Орган министра београдске просвете г. Стојана, „Виделo“, употребљује за црногорске господаре“ реч „заиире“. Нека београдски министри ту коњску терминологију изволе задржати за себе. Црна гора је нама много светлија и сјајнија него десет Бонтоуљевих галошена.

Аб.

Пуслице.

Хрвати треба да знају по неку реч мађарски, — то је врло нужно. Н. пр. треба да знају да се право мађарски каже јог, те да у обрани права своја према Мађарима човек мора бити јогунаст.

У Угарској има више антисемита него што се мисли. Јер „семит“ не значи мађарски Чивутина само, него значи уопште ћубре, а ћубрета има доста, дакле треба да буде и доста антисемита.

Неке новине јуче рекоше о изборима у Србији, да је то прелудијум руске политике на Балкану. Јесте, то је прелуди ум, али не руске политике, него неких сакатих новинара наших.

Надамо се да ћемо Стојана Новаковића и Чеду Мијатовића опет скоро видети на књижевном пољу. Ми књижевним делима њиховим већ унапред желимо више претплатника, неко што су политичка недела њихова имала гласача.

Не знам само на коме ћемо пољу видети Пироћанца и Гарашанина. Ваљда на оном пустом пољу на коме је требао да се сазида несуђени горњи дом.

За Дескашева говориле су Пештанске новине, да је он „*Мађар од српских родитеља*“. — Али молим покорно, кад он не сме бити Србин, како су се смели усудити његови родитељи да буду Срби! (Да, ал они су живили у доба, кад још није законом гарантирана била сваком своја народност).

Кажу да је Анђелић лично хтео да иде у Хрватску да проповеда мир. Али су му од горе забранили, знајући да народ кад њега види, таки му се узбуни крв. Зато је он послао само циркулар. Но по томе улару могло је свашта бити, да није народ сам себе зауздао.

Пештанска Талија.

Наш чувени тенориста г. Дескашев већ је био ангажован да пева у пештанском мађарском позоришту. Али у то време зачуше се одјеци Давидове харве из Загреба. И онда се створи ситуација од прилике овака:

— Нећемо да чујемо Хрвата. Нећемо, нећемо!

— Али за бога, па г. Дескашев није Хрват.

— Нећемо да чујемо никога, чије се име свршује на ић, вић. Нећемо, нећемо!

— Ал за бога, Дескашево се име не свршује на ић, вић.

— Нећемо, нећемо!

— Ал за бога људи, будите при себи! Шта нећете?

— Нећемо да будемо при себи. Хоћемо да Дескашев промукне.

Дескашев (својим јасним гласом): Као што вас моју својегласно осведочити, господо моја. ево ја сам промук'о. Хвала вам даклем на пријатељском доченку, и будите уверени —

— Нећемо да будемо уверени. Нећемо, нећемо!

(Завеса пада.)

С брда с дола.

Но јесте ли чули ово је био маневар! — бољи него у Хомбургу.

Ово што се неки дан у Србији догодило, то је вредно било сопственим очима видети. Јер о оној милитарној паради у Хомбургу ни нас да залаје, ал на ову народну параду сви новинарски пси лају; шта више, неки су већ и репове извукли, па веле факт, брате, факт! — а на то нема боље каденције него пакт и такт.

Ја до душе нисам имао среће да будем очевидац ове уставне борбе, да опипам пулс народа у најкритичнијем моменту, да му видим језик како говори, да му видим чело како му гори да му метем руку на срце и т. д. — па да се тако најбоље упознам са потребама овога народа и да промислим како би му се могло помоћи, али колико сам кроз телеграмску тарабу проширио, чини ми се да стање није тако десператно, као што је могло бити, да се криза није још за времена појавила.

Било је ту повуци, потегни.

Виделовци су повукли 500.000 динара од неког странског диспозиц. фонда, који новац нису имали каде да својим гласачима поделе, већ су га оставили као резервни фонд за путне трошкове.

Они су повукли и шарова за реп.

Хтели су да повуку још и војску и тесаке, који су опробани на рабагашком маневру али, — али тесаци одговорише да они нису за то, да народ тешу, њима ће честити војни министар већ казати кад и кога треба тесати, зато се и зове Тешa (и то је била најутешитељија епизода на овом српском маневру, — иначе, да се проли крвца, било би пустих капа, пустих чакова, цилиндара и т. д.)

*

То су повукли виделовци.

А народ је потегао своје искуство, своју енергију, своје огорчено право и своје правосуђе.

Дакле видите да је, као што рекох, било повући и потегни.

Осим тога повукли су бечки новинари још и своју фантазију браћи у помоћ. У тој фантазији нашли су они пуне гомиле (или могиле) радикалног динамита, које је била цел да цело балканско полуострово подигне у ваздух, високо здраво високо, а на његовом месту да остане дубока рупа у којој би цео остали мирољубиви свет могао врат скрхати. Помислите само, како су то опасни људи. Но на срећу целога света, радикали нису имали палидрица да тај динамит потпале, — или су га можда палили, а он није тео да плане, јер је био влажан.

Међу тим „Стармали“ је још ономад наговестио, да напредна скупштина неће и напредне изборе. То се и догодило. Победа је напредно сјајна испала, — и кад се краљ са пута врати, народ ће га дочекати са светлим образом и то је најлепше осветљење које се замислити може.

Тако је у Србији, — а из Хрватске долазе гласови да се бура утишала народ је поверовао свечаном обећању комесара Рамберга и он се показао као врло вешт ватрогасац, те му се за то са свију страна одаје признање (што иначе комесари увек не добивају.)

У Хрватској се бура утишала, али у Угарској час по чујеш о неким тумултима и чивутским кравалима (ма да им нико туђ језик не намеће ни оријажене табле не прикива), И ако то тако дуже устраје, још ће генерал Рамберг, као опробани ватрогасац и Тисин љубимац имати посла и код нас. Ја не верујем да би он те услуге одрекао, — али нећу држи да би боље било човека не трудити, него да ми гледимо како ћемо се у својој кући сложити, па да буде и нама лепа кућа (близу) и комесарима лепа кућа (далеко).

Из Темишвара нема ништа ново, само то да је ономад пројурило тридесет кола пуни Чангова, који се враћају од куда су и дошли. На ове спромаке нећемо морати више милостињске прилоге купити, јер они више нису гладни, — они су сити.

Анђелић је жив и здрав, само кажу да је увек тако зловољан и љут, да не можеш с њиме поштене речи проговорити.

А „Турски народ“ опет доноси неке чланке управљене на омладину српску. Он позива српске адвокате, лечнике и другу интелигенцију да листом иду у калуђере. Но ту је канда промашио адресу; адвокати, лечници и т. д, особито ако су ожењени, тешко ће се одважити да огриу црну мантију, — боље би било да он наговара поштене и веште мајсторе и. пр. бербере, да они иду у калуђере.

Бугарски је кнез увидео да се без устава, — а „Стармали“ је увидео да се без јачег одзива од стране публике не може излазити на крај.

Није ли то с брда с дола!

Тако ћемо од сада чешће.

„Видело“ и Црна Гора.

Несретно „Видело“, гласило садање владе београдске, доноси у своме 104. броју белешку једну о црногорским школама, те грдећи ове примећује перфидно: „Црногорски господари као да зазиру нешто од просвете“.

Ово и Турчин да каже, на је гадно, издајнички и лажно, кад се зна, како „црногорски господари“ големим трошком набављају људе из свију крајева, да им уређују школе, те осим основних школа основане и вишу девојачку и семинар, две средње школе, реалну гимназију и т. д.

Али нам још поганија изгледа „Виделова“ та примедба, кад узмемо у руке најновију књигу немачку, што ју написа не Србин, него странац Др. Бернхард Шварц, о Црној гори, па и о школама њеним.

Нека узме министар просвете Стојан Новаковић ту књигу и нека на страни 459 и даље прочита какве су школе у Црној Гори и какав им је школски закон, па нека се постиди од својих клименташких, пакосних и перфидних бележака у „Виделу“.

Ево како почиње др. Б. Шварц:

„Am meisten Lob von allen ernsgorischen Schöpfungen verdient aber das Schulwesen. Dasselbe gereicht in der That dem Völkchen zu grosser Ehre, namentlich wenn man die vielen entgegenstehenden Schwierigkeiten, darunter in erster Linie die steten Kriegswirren und die dadurch bedingte financielle Erschöpfung des bereits an sich so armen Ländchens mit in Erwägung zieht. Ganz trefflich erscheinen schon die betreffenden gesetzlichen Vorschriften u. т. д,

Затим долази навађање појединих параграфа школског закона и статистички података.

Тако пише поштен човек, а ко је љубопитљив да види како непоштени људи пишу, нека прочита ону белешку у „Слепилу“, које се зове „Виделом“.

Аб.

Астрономској скупштини.

Како је сада у Бечу на окупу астрономска скупштина, то узимамо себи слободу, да јој и ми ставимо неколико питања, која у ту науку засецају.

1.) Били се могла каква измена учинити у оних 12 небесних знакова. Н. пр. да се место рака мете каква напредњак? Да се место водолеја мете каква стихотворац? Место скорпије каква пакосна супружница? Место бика каква пуста комесар и т. д.

2.) Виде ли се Влашићи тако исто добро из Берлина као и. пр. из Петрограда.

3.) Има ли сваки човек своју звезду. Може ли се звезда нашег јединца Емилијана видети и без телескопа.

4.) Од седам владајућих планета још није никад ни једна пала. Јесу ли оно њихови министри оне звезде што тако често падају.

5.) Зову ли се и оно астрономи, који се око дворова гуре, да коју звезду уграбе? Или су то можда гастрономи.

Ћира. Ја сам мислио да ће стара „Пресa“ свиснути од жалости, кад се овако што догоди. А она баш и не јауче много.

Спира. Овакви се ти старе „Пресе“, то ти је велики филозоф. Она ко вели, што да се моли овим свецима, који ни себи више не могу помоћи.

Ћира. Ове дојакошње министарске столице у Београду не треба спалити, него их ваља метути у музеум.

Спира. А за што?

Ћира. Вечитог спомена и опомене ради, како је опасно седити на столицама, које немају наслона.

Спира. Ил' боље рећи, којима је наслон далеко, у туђој земљи.

С оног света.

Марко свирац из М... отиде у Аду на пијацу. Ађани чим га виде одма њему ближе, и знајући да ће од Марка коју паметну чути, одма га запитају: Што си дошао Марко?

— Дошао сам да што украдем, али нам је пијаца до зла бога ретка, не могу се сакрити!

Други му Ађанин озбиљно рече: Марко, ја сам за цело чуо да с' ти умр'о. Марко му то и потврди, да је за цело било, и то овако: Ја сам био умр'о, али моја кивна жена — да ми и мртвои накости учини — не даде, да ме по обичају окупају, и тако кад ме саранише, а мртви неће да ме приме, док не ме окупају, и отерају ме натраг; мени се сад опет дошло да и не идем натраг; а баш у пркос мојој накошници.

Опет Марко свирац.

Марко свирац из М... више је пута трговао воћем; тако једанпут оде у Банат, да продаје шљиве. — Запита га Банаћанин — Хеј, море Бачванину, шта носиш, —? Марко одговори: Зар си ћорав, не видиш да носим гаће. — Знам да носиш гаће, али шта ти је у коли? — Ти си банаћанину луд, видиш да ми је у коли Зеленко. Ама човече говори шта продајеш? — Е тако си могао одма запитати, а ја би одговорио, да продајем шљиве. — Банаћанин му рече: Ти ћеш са твојом лакрдијом кад тад пропасти. Е мој Банаћанину, тога се ја никад не плашим да ћу пропасти, јербо никад нисам ништа ни имао.

Тикве.

Србин позове од некуд Чивутина на ручак, — а овај дође. За ручак било је зелених тикава. Чивутин никада до онда није јео тикава. Уме и јако се опече. После по године дана дође Чивутин том истом Србину неким послом у кућу. Чим уђе у авлију виде тикве где су се попеле на шупу, — зелене се. Запита: А шта је ово, море?

— То су тикве!

Кад Чивутин чу да су то тикве, а он напрћи уста и са сред авлије поче на њих да дува.

Прекоморац.

Ћука. Но сад ће се ваљда напредњачки министри у Србији радовати.

Шука. А за што?

Ћука. Јер је опозицију при изборима скупштинара беда снашла.

Шука. Каква опет беда?

Ћука. Победа.

Ћука. Сад ми је врло жао што не тргујем са футролима.

Шука. А зашто?

Ћука. Могао би сад добро назарити и шићарити, јер ће господа напредњаци морати куповати многе футроле.

Шука. А због чега?

Ћука. За носове у футрол. **Аб.**

Корисно за домаћице.

1. **Да ти млеко не ускисне.** — Најбоље је подај га пре него што ускисне, каквим чизмарским и пекарским шегртима да га попију, па ти неће ускиснути.

2. **Да ти само крупно воће роди.** — Ваља да сејеш само бундеве и лубенице (а никако рибизле и грашак.) па ће ти бити крупно.

3. **Да потаманиш мишеве.** — Најбоље је запали кућу са свију страна, па ће се сви мишеви разбећи или изгорети.

4. **Да ти се фуруне не пуше.** — Послушај савет једног српског списатеља: он никад не ложи у његовој фуруни, те му се и непуши.

5. **Против сврабежа** — најбољи је лек чешање.

6. **Грожђе да се дуго одржи.** Један искусан виноградар предлаже, да се од грожђа направи вино, па се онда може најдуже одржати (ако се не попије).

7. **Против богиња** најбоље је средство, децу тако васпитати, да верују само у једнога бога, а не још и у какве богиње.

8. **Ако ти муве у соби досађују,** — а та извиј у башту или на сокак.

9. **Флеке на црном капуту** да се опросте, купи нов капут.

10. **Кад ти се путер ужеже,** увиј га у чисту хартију, која је на млади петак у фабрици прављена, па тако увијен путер баци на ђубре.

11. **Против бледоборе** најбоље је натрти лице копривом, па ће поцрвенети.

12. **Ако ти је лице сувише нежно** и на њему фина и танка кожа, а ти буди београдски министар.

13. **Кад лебац поплесниви** најбоље је јести земичке и крофне.

14. **Ако те јака жеђ мучи,** а ти отиди у Сентомаш или Сомбор.

15. **Да ти сребрно посуђе не поцрни** најбоље је однеси га у заложницу, па га више и не искупљуј.

16. **Ако су ти џепови пуни** зова егзекутора, он ће их најбоље испчистити.

17. **Вино да буде питко** — немој сипати у њега петролеума.

18. **Против рђавог ваздуха у собама** најбоље је да купиш салаш са 500 лапаца земље.

19. **Пасуљ, да ти дуже траје**: једи само печења и колача, па ће ти пасуљ дуго трајати, ако га имаш.

20. **Врапци, да ти пројо не једу** — Ко се боји врабаца, век не сеје пројо.

Аб.

Ал' се разумеју!

А. Знаш ли море, да је на Јави 14 нових вулкана ватру пробљувало?

Б. На жалост. Све знам! Камо среће да се то није на јави, него у сну догодило!

Шта је са сабором?

Герман и Тиса нашли су се у запари, а запара је свакоме несносна, те опет чекају зиму.

Из намастира.

Преподобник. Младене!

Младен. Заповедајте, господине.

Преподобник. Данас ћеш заклати ћурка за печење.

Младен. Опростите, господине, али, — али, — данас је петак.

Преподобник. Е баш ти фала, синко што си ми то рекао. Само не волем што си такав брзоплет. Други пут се држи оне лепе српске пословице. —

Младен. Молим, господине које пословице? Има их више.

Преподобник. Оне лепе српске пословице, која вели: „Прво испеци, па онда реци!“

Учитељ и ђак.

Учитељ. Драга децо, ако што не знате, слободно ме смете питати.

Један ђак. Господине, ја не знам.

Учитељ. А шта не знаш?

Ђак. Лекцију.

Насадио их.

Један стар свештеник нашег православија путовао је из Новог Сада, и у путу, а именно на пустари Алпару сретне два Евангеличка проповедника.

Наш свештеник био је сасвим сед и браду голему белу имао је. — почни се познавао са пре речени проповедници, у сусретању с коли стану. —

Један одпроповедника сметне ћи се запита свештеника, али Господине кистел где напред срели једног маторог јарца?

Свештеник одма одговори нисам срео Јарца, него сусрео два магарца. —

Проповедници врте ћи главом, опшину коња и удале се. —

Сеоски кнез.

Циган: Благодари господине кнеже кад већ нећеш више да нас у селу трпиш а ти дај наш пасош — па да идемо у Нешело.

Кнез: за пасоше знам шта треба.

Циган: вера и Бог и тако ми крстна имена ја незнам.

Кнез: кнежева се врата бадава не отварају

Циган: Трипута ми имена Божија, ја ваша врата нисам ни отворио, јербо кад сам тео ући, отворена су била. —

Два питања

Орловатски попа Цицук пита једном при сврштетку вечерња учитеља, где му је колегиница учитељица зашто на вечерње није дошла.

А ми питамо Г. Цицука.

1. Зашто он као катехета кроз целу годину школској деци вероучку непредаје и

2. зашто он при овогодишњем испиту као катехета присутан не беше већ се у Кикинду удаљи.

*

Тумачење корана.

Мухамед је допустио верним
Узимати колко хоће жена;
Само вино нико не сме пити,
Та је сладост строго забрањена.

Мухамед је мислио овако:
Буду л трезни, имаће памети,
А паметан човек зна да неће
Више жена од једне узети. (Borovsky.)

Правничко питање.

Судац. Изнећу вам сада једно спорно и веома мучно питање: мати и кћи спавају у једној соби. Обадве имају поред себе у колевци свака своје мало дете. Док још оне спавају, дође бабица да окупа децу, а после купања кад је хтела да их опет мете у колевку промени их у хитости. Деца су била једно другоме налик, као јаје јајету. И матере сад не могу да познаду које је чије дете. Е сад како стоји ствар у погледу наследнога права те деце.

Практикант. А зна ли се извесно, да је бабица децу променула, да је матери кћерино, а кћери материно дете дала.

Судац. Та да богме. Иначе не би било никакког замешателства ни тога спорног питања.

Практикант. Е на онда је ствар врло лака. Тре-

ба само још једаред децу променути, пак ће онда свака мати своје дете добити.

Гурав и ћорав.

У јутру рано, тек се сунце родило, срету се два враголана враголаковића, (један је био гурав, други ћорав — тако их је бог обележио, нек се зна е се од њих ваља чувати).

Ћорав упита гуравог: Куд си море тако рано упртио тај лебац на леђима?

„Није то рано, — одговори гурав, — теби се чини да је рано; отвори само твоју другу шалукатру па ћеш видити да је давно свануло.“

Шљивар и шустерски шетрт.

Прође једним сокаком шљивар на рђавом коњу. Накупи се муштерија око кола на то дотрчи и шустерски шегрт близу кога, види коња слабог и рђавог, одма одскочи три корака од коња даље. Речему шљивар. Небој се неће те ударити. Одговори шегра: Та небојим се ја да ће ме ударити, већ се бојим, да неће на мене пасти.

Детиња жеља.

Девојчица. Ала би ја волела да писам сама, да имам малу сестрицу. Мамице купи ми ми молим те малу сестрицу.

Мати (пуна радости што јој је ћерка тако добра срца). А на што теби мала сестрица.

Девојчица. Да је тучем.

Начело

А. Видиш брате удовица Пешићка би била партија за тебе. Има новаца а и то знам да те радо гледи. Иђе да ти будем проводадија.

Б. Фала, брате, али ја њу не могу узети.

А. Налазиш ли можда какве мане на њојзи.

Б. На њојзи не. Само ми је начело то да не узмем жену, чија је најмлађа сестра седа.

Одговори уредништва.

„Свакидашњи догађај“. Ово није вредно било преводити. А у преводу вашем има доста германизама.

А. К. Р. Понуду примамо и чекамо пређу пробу.

Одеон-у. Да сте таки за врућа трага послали. Овако нам се чини, да је сад касно.

Нове књиге.

Послате уредништву на приказ.

Соњини Ива у Српским народним песмама издање српске књижаре Браће М. Поповића код Светог Саве у Новом Саду 1883.

Српске Народне Песме, што се радо читају. Издање српске књижаре Браће М. Поповића код Светог Саве у Новоме Саду 1883.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Први календар за 1884. годину

Сад је баш изишао из штампе:

ЦАРИЋ

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРЕСТУПНУ 1884.

Цена 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1884. ГОДИНУ

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1884. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за осн вне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. шк. реф. . .	28 „
Приповетке из Историје света, по Херцогу превео Вл. Красић. **Стари век.**	80 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. цена .	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за ученье на изуст	10 „
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Још се могу добити сви бројеви Стармалог“ од почетка до данас.

Почетнице природних наука:

1. Општи увод у природне науке, написао Т. Х. Хекели, превод Др. Лазе Пачуа, у тврдим кор. 50 н.
2. Хемија од В. К. Роское, проф. хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. реф. Са 36 слика тврдо укоричена . . . . . 50 „
3. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића шк. референта. Са 48 сл. тврдо укоричена 50 „
4. Физикална географија од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од др. Лазе Пачуа, са 20 слика тврдо укоричена . . . 50 „
5. Геологија од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Превод од Др. Л. Пачуа, са 47 сл. ук. 50 „
6. Зоологија од О. Смита; проф. зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, 50 „
7. Астрономија од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српки превод од др. Ђ. Натошевића глав. школ. референта. Са 47 сл. укорич. 50 „
8. Ботаника од Х. А. де Бари проф. ботанике у Страсбургу. Српски превод од Вл. Арсенијевића, 50 „
9. Физиологија од М. Форстера, превод др. Лазе Пачуа, са сликама тврдо укоричена . . . . . 50 „
10. Минерологија од К. Петерса. Са 46 сл. Превод И. Душмановића, професора тврдо укорична . 50 „
11. Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође . . . . . 30 „
12. Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце Од др. Љ. Радивојевића . . . . . 20 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско пузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40 рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во п. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ПЛОВИДБЕ.

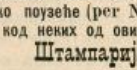

пошт. лађа почињући
од 5. (17.) Луна
до даље наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после ½5 сати после п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после ½5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после ½5 сати после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у ½11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред вожње жељезничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7·45 ујутру	8·23 у вече
БУДАПЕШТА (Француштат) . .	7·55 „	8·44 „
СУБОТИЦА стиже	12.34 ц. п.	4·53 „
СУБОТИЦА полази	1.00 п. п.	5·40 „
НОВИ САД стиже	4·05 п. п.	10·00 „

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11·55 пре п.	5·35 „
СУБОТИЦА стиже	2·55 п. п.	9·51 „
СУБОТИЦА полази	3·10 п. п.	10·35 „
БУДАПЕШТА (Француштат .	8·12 у вече	5·42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат) .	8·22 у вече	6·00 ујутру

ОГЛАСИ.

НА ПОВОЉНО ЗНАЊЕ

поштованој публици у месту и на страни учтиво јављам, да сам своју главну **нову радњу** Спецерајз, Материјала, колонијала, артије и разне боје трговину сместио у своју сопствену кућу, одмах до краљ. окр. суда на главној пијаци број 39 у Новом Саду.

Према томе најтоплије препоручујем моје добро снабдевено стовариште свакорсне најфиније робе, која је свагда фришка и најбоље каквоће, нарочито шећер, кава, ципранч, рум, теј, свеће, зејтин, више сорти сира, разна вина, сремске шљивовице и све остало што спада у ову врсту трговине.

За време мојега двадесетогодишњег непрекидног рада свагда сам се старао да своје поштоване муштерије потпуно задовољим, како у погледу ваљаности робе, тако и најумереније цене. Сада пак у својој сопственој кући биће ми једина и стална брига, да цењено поверење својих старих муштерија одржим и на даље сачувам, а нових придобијем. Према томе моје поштоване старе и нове муштерије могу уверени бити да ће сваки њихов налог најтачније и најуредније под мојим личним надзором обављен бити.

☞ А досадању моју радњу у старом локалу задржавам и даље као филијал.

Најзад умољавам за многобројне посете и препоручем се са особитим поштовањем

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ.

1—3 КОД „ТРИ ГЛАВЕ ШЕШЕРА.“

ЗВОНА

по најновијој и старој системи, са тегловима и дрвеним крунама,

израђује ливница 8—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

хармонијумске трубице, и то најбољег квалитета

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 20. Септембра 1883. Бр. 26.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Класник и одговорни уредник Зиндж-Јован Јованович; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porzellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарија А. Пајевића у Новом Саду.

Искрено признање.

„Видело“ ми давно не дође до руке,
На ево га сада превртем овлаш.
У подлистку најох искрено признање:
„Ђаво је био мој кочијаш.“

Само наслов читам, не треба ми више,
Несносно би било ући у детаљ.
Бог и душа, искрено признање, —
Заслужује да га чује и сам краљ.

Ђаво им је даклем седео на боку!
У Ђаволској руци били су кајаси!
Ако икад браћо, сада запевајмо,
Химну: „боже храни!“ химну: „боже спаси!“

Ђаво ли је даклем бичем шибућкао
Кад се вид'ло да су пути страшно зли.
И кад се већ кола хтела да изврате
Тад је даклем Ђаво вик'о: Ђи! и хи!

Е онда се нећу чудити ни дивит'
Што нас место сунца завејав'о снег.
Што је било шкрипе од точкова наших,
Што је руда тако бубнула у брег.

Трудницу су кола, а господу слатку
Из њихова сиџа избацио трес.
Хвала милом богу, е је на том прошло
Кад кочијаш беше Ђаво или бес.

* * *

Док господа ова леже украј пута
И ногама у вис шарају параду,
Донде би ја мог'о, — и то чинит радо,
И поздрављам нову непознату владу.

Добро сте нам дошли, господо незнана,
Који ћете сести у горње седиште,
Ваљда ћете знати шта се од вас чека,
Ваљда ћете знати шта се од вас пште.

Борити се мора с приликама разним,
Јер на сваком путу нека стрмен прети,
Сиренски ће гласи мамити вас с пута
Да не стигне само Србин својој мети.

На бог вам и душа, пођ'те нови људи,
Пођи нова владо, пођи како знаш, —
Само паз'те добро, на колима српским
Да не буде никад више Ђаво кочијаш.

П—.

Шетња по Новом Саду.

CI.X.

И дође нам опет веселo времe бербе, те се и код нас по Мађарској и у суседној нам Хрватској, Славонији и Србији весело пуца из пушака; грожђе у бурадима и кре у жилама почињу да узаври; набрано грожђе и хрватска права газе се ногама; људи и Чивути богају на вароши у планину, да се науживају природе, и проводе ноћи испод ведра неба; котарице с тавана и мађарски гробови скидају се уз веселу попевку; на ти се ту весело одабира грожђе за евеньке и у Србији посланици за скупштину, те том приликом нађу берачи и министри и на много кисело грожђе; ракетле и напредњаци све пуцају и скачу у вис (а празна луска њихова пада опаљена доле); бурад и учитељи се живо премештају с једног места на друго; стидљиве девојке и радикалци хватају се у сложно коло, а напредњаци хоће по који пут у колу и да заплету; цела се Фрушка гора и банска граница дај-

дана ноге и оживела, после дугог мртвила, јер се сваки нада доброј берби, која може добра бити и ако је туча претходила, јер је (братског) мраза нестало и топлије сунце загрејало; добар мастан ђубан, па слатко вино, и за тим и „Виделo“ јако се употребљују у берби наравно од дуга времена; полагање винове лозе и пригорозума остављају љењивце за пролеће; него сад ће се одмах после бербе виногради и Радићеве брошуре загртати; за кратко време ће и они у Даљу обрати; „наименовани“ свирци посвираће па ће скорим морати и за појас кадевути; за тим ће се држање бербе и сабора одгодити опет на годину дана, док не роди (на врби) грожђе.

Тако је дакле код нас свуда весело, а духови су већ и с тога ведро расположени, што за који дан настаје четврта рата пореза и парохијала, а ко се не би радовао томе, кад је то последња рата, дакле онда изгледа да нећемо више морати пореза и парохијала плаћати, кад нам и сами званичници у својим „опоменама“ веле, да је то последња рата.

Него је сад питање, какве нас радости чекају онда, кад пређе берба.

Прва је радост, што нам ваља купити толико и толико хвати дрва, која нас у толико јефтиније стају него дуван и цигаре, што дрва само зими горемо, а дуван и цигаре и у сред лета, те преко целе године гору нам у зубима и као што зими у оџаку сушимо шунке и суво месо, тако преко целе године сушимо наше цигернице, уста и благородне носове и очи.

Друга је радост, што нас после бербе чека куповање зимских капута, бунде за жену и поректа и фланела за сукњице и чакширице нашој милој дечици, да не озебу и не добију кијавицу и каструп.

Трећа је радост божићње прасе, које у то доба стаје 7 фор., те су рачунџије проесапили, да једно прасе уво дође 50 новч. а њушка 1 фор. а вр. Мозак стаје око 80 новч., и то толимни мали, а шта би нас тек коштао да је од 15 фунти, е'о што кажу да има мозгова!

Четврто је веселе, што нам предстоји снег доколена (а ципеле су нам једва до чланака), те кад нас на путу стигне каква мећава, а ми би чисто волели да смо крај топле пећи па пушимо на чибук. Но среће што ће се наши добротвори за хуманитета постарати да не буде карловачког сабора, те нећемо морати у сред зиме своја топла огњишта остављати.

Пету ће нам радост прибавити орловатски поп Цијук, јер ће изјавити у „Турском народу“ да није др. Емилијан племенити Радић писао ону књигу „Verfassung,“ што грди Мађаре, него да је он то написао, те без знања Радићевог потписао овога и додао титулу „доктор“. Исто тако и ону лањску „Посланицу“ није писао Радић него поп Цијук. Те ће тако племенити јединац бити чист као голуб и пред нама и пред Мађарима. Шта више поп Цијук ће фактима доказати, да није Радић онај, што је уобразио себи да је владика, него да је он то, те и ту блаважу прима г. Цијук добродушно на себе.

Шеста нас радост чека о новој години, кад ће изићи 75 „Планетара“, (великих илустрованих календара за народ), у ком ће се доказивати, да кад леви длан србе, добићеш подавачи таквих календара доста сиротињских новаца; кад се појави репата звезда, биће несретна година за преварене муштерије; кад заиграо лево око, радоваће се српска књижевност са својим усрећитељима.

Седма ће бити радост, што ће Стојан Новаковић издати ново издање свога филолошког чланка „Дебело и танко јер (ъ и ь)“ само ће сад наслов гласити: „Дебели и танки крај“ и ту ће се разложити начин, како се почиње с танким крајем па се дође до дебелог, а и обратно.

Осмо веселе наше, што нас после бербе а наступајуће зиме чека, то је што ће се једва једанпут састати новосадски санитетски одбор да састави статистички преглед оне дечце, што у току прошле године помреше од дифтерије, шарлаха и богиња и тиме ће рад свој сматрати за довршен.

Девето уживање биће нам честа по новосадској променади са уверењем да при 25° хладноће наш велеуважени „брукшанац“ ни мало не смрди.

Десети благослов излиће се на нас на пролеће у виду поплаве, те ће Посавина и Потисје и овом приликом бити најобилатије благословљено.

Тако ћемо дакле и после бербе имати лепа уживања и радости, с тога не треба кад прође берба да се бацимо у дешперат, те да се из дешперата убијемо или опијемо, или пак да обоје на једанпут учинимо: то јест да се жалубимо, јер ако се жалубимо, онда смо се и опили и убили.

Аб.

Уштипци.

§. Из Србије чујемо са изобра све неке нумере 15, 34, 61 и т. д. Да није влада извукла какву лутрију?

* * *

≙ Филолог Стојан Новаковић испитује, шта значи у Бачкој реч „ошваљити се“, те да је и у свом министарском речнику прибележи.

* * *

+ Београдски министри долазе до уверења, да и добро може остати кадгод у минорітету. (А да им је до сад ко то рекао, „Виделo“ би му очи ископало!).

* * *

⊙ Орловатски поп Цијук даје изјаву у „Турском народу“, да је он и докторат полагао уместо г. плем. Радића, јер је овај за време полагања био одсутан.

* * *

□ Исти поп Цијук брани Радића доказује, да не само да није он вређао Мађаре, него да Радић управо реч и не егзистира, него то је само једна уображена величина.

* * *

♪ Поп Н. се онемао у берби тако опио, да је

сав појас исполивао шилером. Тако је и он једном дошао до црвеног појаса.

* * *

⚹ У Србији су дакле пандури при избору затварали радикалске бираче. Кад су господа пандури увидели, да их је пужно затварати то је очевидно, да су то отворени људи били.

* * *

⚹ Па шта се ми имамо да тужимо! Док ми само једну „наименованост“ имамо, ено у Србији 44 „наименованости“!

* * *

† Министар правде у Београду отпушта из службе све своје чиновнике, који нису гласали за „напредњаке“. Кад то чини министар правде, да шта ће тек министри неправде чинити!?

* * *

⛪ Сад како је и Абердар именован за владиног посланика мораће скинути мидер, јер се иначе не би могао клањати до земље владиним пројектима.

* * *

✱ Београдски министри оглашују у „Виделу“ међу огласима, да ће кад изиђу из кабинета давати сатове. (Ваљда не оне од Бонтуа?)

* * *

△ Напредњачки сеаминаши тепе овако: „Они остају своји, а ми наши!

* * *

☽ Кажу да ће влада српска као први рад поднети скупштини предлог да се устав утолико промене, да од сада уместо 44 буде 200 од владе именованих посланика, и то да важи одмах још и за ову владу и за ову скупштину.

* * *

☕ Београдски „Брка“ (или „њоса“) спомиње четње једнога напредњака, који се зове „ак“. Али нам је чудо, што нам не каже, колико је „акова“ било при избору посланика?

* * *

= Како се кроз десетак дана почиње „Стармаломе“ и београдској влади последња четврт, то умољавамо наше „поверенике“, да се у што већем броју прикупе око нас, да не останемо и ми у тако дешператној маљини, да морамо шешир у руку па рећи: збогом канцеларијо! **Аб.**

Натпис.

Писао би какав натпис
(Ту бих мог'о кога шинут')
Ал се бојим нове моде
Да ће ми га кога скинут',
Те метнути други натпис
Са разликом само малом:
Да мађарски натпис дође
Место српскогу „Стармалом“.

Аб.

Ћира. Даклем ко ће бити бан Хрватски.

Спира. Тиса би најволео таког човека, који би био кундаку његовој руци на према Хрватима.

Ћира. Па хоћели наћи такав по вољи кундак.

Спира. Ако баш не неће цео кундак, али половина кундака му не гине.

Ћира. А то је?

Спира. Куи (Хедервари):

Ћира. Сиромак Ђока Влајковић не дочека да још једанпут заори убојна труба, која би довршила оно, рад чега и он и многи јунаци крв своју лише.

Спира. Не дочека сиромах; бог да му душу прости!

Ћира. Пре две године кад сам га видео био је тако румен, здрав и једар. Баш ме је изненадила његова смрт. Знам да је и тебе.

Спира. Мене није.

Ћира. А како то?

Спира. Па зар ти не знаш да је он још од крмског рата *био једном ногом у гробу*.

§.

Сад како се прави калдрма у појединим улицама Новосадским стоје гомиле камења набацане, а ноћу нема ни једнога фењера, да странца опомене, да не пађе с колима.

С тога позивамо нашу сл. полицију, да одреди параграф (§.) по коме ће се они странци строго кажњивати, који у помрчини на такво камење наиђу, те руду, точак и ребра поломе.

Аб.

Какве се песме где певају.

У Београду. „Ала наше за мало бијаше.“

У Новом Саду. „Куд погледим свуд је тама.“

У Загребу. „Не бојим се ни Вла ни Мађара.“

У Карловцима. „Горко скорбно сердце моје.“

У Будалешти. „Шта се оно Загреб замаглио?“

У Земуну. „Ао попо, ал' си се улопо!“

У Сомбору. „Челик-овић је у груди.“

У разним српским местима. „Тијо, тијо, Србадијо!“

У Зала-егерсегу. „Не пита се ко се како крсти; већ чије му банке грејну прси.“

У Госпићу (овај страг поп пева:) „Месец сјао, кад сам коње крао.“ **Аб.**

Опасност од земљотреса.

Новине нам доносе гласове, како се у Загребу опет наново појављују јачи земљотреси.

Мене је све страх, да се не затресу и државна здања, те могу лако грбови са мађарским натписом доле попадати, особито ако су врбовим клином закивани.

Аб.

С богом Милоше!

С богом, Милоше, с богом!
С јадом ти ведим српским.
Ено те већ под оним
Шатором видим турским.

Сада ћеш лепо клекнут',
И ногу љубит', јао!
Под којом беше дичан
Док си ју мрзит' знао.

Сад ће се смејат' слатко
Оне и Мујезини,
И гладит' своје браде
На трбушној ширини.

Ожњендум, беаферим!
Тако ће поздрав гласит', —
То ће ти децу милу
Дрхатом заужасит!

Кад будеш руку прим'о
Другова нових, јадни,
Деца ће твоја викат'
„Ми, бабо, писмо гладни!

А баш и да смо гладни,
Та ми смо трпет' вични; —
Зар није више понос
На муци бити дични?“

Ал коме ја то зборим
Са јадом мојим српским!
Милошу? кога видим
Под шатором већ турским.

Под шатором већ турским
Где се разуверава;
Под шатором већ турским,
Где се размилошава.

Њему је касно зборит',
Он је на оној страни, —
Децу му душом љубим,
Нека их бог сахрани!

„Нека их бог сахрани!“ —
Та то ће бити речи
И доброг деде, што ће
На скоро у гроб лећи.

Бачванин.

Каква је опет то ротква.

Један Шваба читајући књигу „Un po più di luce von Em. edv. Radich, рекао је: Was is des wied'rum for a Radich! (Radich зову просте Швабе роткву). **Аб.**

Ђука. Бога ти одакле је дошао тај циркус, што се сад бави у Новом Саду?

Шука. Дошао је ових дана из Београда.

Ђука. А зар му се не допада више у Београду?

Шука. Та тамо ваљда од сад неће бити више јашења, неће се пуцати бичем око ушију, а и „клови“ неће ваљда више играти какве улоге у Србији. Те дакле циркус нема више поља за свој рад у Србији.

Ђука. А како се зове тај циркус што је био до сад у Београду?

Шука. Сидоли.

Ђука. А, дакле су нека господа у Београду Сидолијала.

Ђука. Јеси чуо да је г. Герман опет јуче био овде у Новом Саду код неке особе у визити.

Шука. Нисам.

Ђука. Но, на сто ја ти сад кажем; али молим те само, да се даље не чује, јер то ти саопштавам онако sub Rosa.

Ђука. Географи „Видела“ писали су све до скора „Хамбург“ уместо „Хомбург“, где се сад краљ на манеприма бави.

Шука. Јест и ја сам читао увек тако у „Виделу“. Но сад им је ваљда какав чизмарски шегрт, који је свршио први разред основне школе, разложио да то није све једно.

Ђука. Неко је назвао неку господу у Београду да су они „даије“.

Шука. Ал' ја неби рекао да су „даије“.

Ђука. Него?

Шука. Ја бих пре рекао да су „узимала“ (јер не дају, него узимају). **Аб.**

Исправак.

Даклем српски свештеник Владимир Ракић није главни уредник мађарског листа „Komagom“. Главни уредник тога листа зове се Чорба а наш је попа само у тој Чорби мирођија (т. ј. сауредник.)

То смо морали рећи у хатар истини. Али истина је и то, да би свестан свештеник српски могао довољно посла наћи на књижевној њиви свога народа, — но нама се чини, да је у попа Ракића српска свест од оне феле, која се развија под благословом Германа Анђелића. За то га радо поклањамо мађарској журналистици и ништа друго од њега не очекујемо, него само да своје лепо српско име и кобно презиме што пре скуче и какво мађарско обуче, — јер и тако ће се скоро запитати морати: На што у Коморану српског пастира, кад је српско стадо наумрло, и попа другог посла нема, него да мађарске повиње саурећује?

Пуслице.

Кад сам видео како се саборна црква у Новом Саду ограђује, тако ми је то годило. Ако икад ал сада за цело имају се наше цркве од чега ограђивати.

Ово је сада у Србији доста заплетена ствар; али ако се у тај заплет помешају и оне три Бисмаркове длаке, онда ће се врло тешко размрсити.

Даклем од нашег црквено нар. сабора још'те ни помена. Сигурно чека Анђелићу обећану аватему на Јерусалима, па да може светлим образом пред сабор изићи.

За Нестора Кукића (куку мајци која га је родила и у калуђере дала) вели се да је он негда, још за времена Турака био у Србији и ту школе изучио. (Ми не знамо је ли он икад био у Србији, — али то знамо да није напредњак.)

Чујемо да ће у „Турском Мароду“ скоро изићи ода истоме калуђеру Нестору Кукићу. Тако и треба, јер тако опробаног и непоколебљног као што је он, није баш лако наћи.

Данашњи Београдски министри недишу, ропац их хвата, па ипак одпуштају чиновнике, који су гласали по своме уверењу. Одпустих људи не можеш друго ни очекивати него одпусте.

Него сад је већ крајње време да и радикали пусте на јавност свој предлог за нов устав. Бољи је увек ранији претрес, него доцнији потрес.

Баш ти наши овогодишњи календари немају ни мало пророчанска духа Ових дана славиће се у Србији нов празник: Усекновеније Видела, — а тај празник ни у једном календару није обележен.

У Н. Саду има неки санитетски одбор, коме је председник поп Белогорски. Али о потребама наше вароши он се исто толико брине као ма који поп Црногорски.

Српским посланицима на Угарском сабору.

Сабор је већ отворен,
Свима на догледу;
Разне ствари већ стоје
На дневноме реду.

Сабор је већ отворен
И ви сте већ горе,
То нам ведри са чела
Оне старе боре.

Да нам она надежда
Не остане пуста
Отварајте браћо, сад
И ви своја уста.

Говорите, ту је сад
И време и место;
Говорите повише,
Или бар почесто.

Говорите питьасто,
Или без цирада.
Говорите како вам
Мисао на ум пада.

Не морате говорит'
Да вам се ко дини, —
Бар толико, нека се
Чује да смо живи.

□.

Уштеди, где год можеш.

Човек може уштедити у много прилика, само ако пази Тако н. пр. при телеграфисању, где свака реч стаје по 2 новч. шта пута избацимо у телеграму по 20 и више речи, што би се могло прекрасно изразити са десет и мање речи.

Овом приликом паде ми на ум како је негда наш песник Лаза Костић телеграфисао својим пријатељима у Нови Сад да ће скоро доћи.

Ево тај његов телеграм:

Н. Н.	
	Neusatz.
Данас по-, сутра до-	
	Лаза К.

Уја Дина

То је било оних година, кад се Бахова влада срушила а Мађари и ми сви уз њи тражисмо и очекивасмо зору уставности, наша земаљска и народна права. Уја Дина се ватрено заузимао да та зора што пре сине, пио је, љубио се и братимио са Мађарима, који су нам обећавали онда златна брда своје справедљивости.

Сину зора и ми дочекасмо да се устав опет обнови. Уја Дина да искочи из коже од радости.

Прве године устава, — не знам како је било, или је Уја Дина од тешка весеља више трошио него обичко, шта ли је био узрок, еле доста тога, да он у јесен није имао доста ситних новаца да плати порез, а егзекутори нису хтели да га чекају, него му за порез продаше кот'о из кујне.

Онда је уја Дина већ био мало тишији и мање певао и Цигане даривао а више је промишљао и распитивао. Тако једаред запита: Бога вам људи, како се каже устав на мађарски?

Одговорише му, да се устав на мађарски каже alkotmány.

„О мај, — уздахну он — то је ваљда за то што је у мојој кујни сада један кото мање.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

(Продужује се.)

Сестрица од пет година приповедала свом млађем брату, како је леп сан усниła: Била је код посластичара, па је ту по милој вољи јела колача и шећера колико јој срце заželело. Братац је то озбиљно слушао, пак ће да је запита:

„А шта сам ја јео?“

„Ти ниси ништа јео, јер ниси тамо ни био.“

На те речи бризну братац у плач и поче грозне сузе ронити на бело лице своје. — (Не дао му бог већих јада!)

Има нека биљка (не знам како се зове), што мирише баш као лимун.

Отац шећући се са својом малом ћерком Н — ом по башти нађе на ту биљку, узабра је и даде је ћерци под нос па јој рече: де погоди на што мирише.

Н — а се није дуго мислила, него таки рече: на киселу чорбу.

Послала мати малу Зорку у „шпајз“ да донесе јаја. У „шпајзу“ је било и сувих шљива, — Зорки није било забрањено да по коју узме, само не сувише.

Кад се вратила, мати је запита: Кажи ми право Зорка, јесили јела шљива.

— Јесам.

— А колико си појела?

— А смем ли казати истину?

— Не само да смеш, него мораш казати истину.

— Али ја се бојим.

— А шта се бојиш?

— Бојим се да ћу слагати.

Мали Коста добио неку суву тикву па се цео дан играо њоме. Кочијаш њихов, који се радо шалио са Костом, видевши то рече: Море Коста, ти си неки тикван.

— А зашто.

— Зато што се једнако играш са тиквом.

За тим седе кочијаш поред Косте да га мало забавља, усу у тиквицу његову шаку камичака па је тако дрмсвао.

Тад ће Коста рећи: Море Јошка бачи, ти си неки звекан.

— А зашто.

— Јер звечиш са том тиквом.

Исти Коста здраво је досетљив. Једаред његов отац приповедао како је неки његов пријатељ купио кућу на крај села, па рече: то је баш, што-но каћу, за божији леђи.

То је слушао и Коста па се и он умеша у разговор:

— Тата, то неможе бити.

— А за што неможе бити.

— Јер бога нема леђа.

— А од куд ти знаш да бога нема леђа?

Коста се попе на столицу па скиде са дувара малу икону светога тројства, окрену паличну страну иконе, која је била излепљена чистом белом артијом, показа је очу говорећи: Ето видиш да бога нема леђа.

Квалификација за градоначеника у Митровици.

„Фрушка гора“ у своме 58. броју (у додатку) тврди, да садањи градоначелник митровачки нема квалификације за то место, и то из ових разлога:

1. Што се магистратске тискарије не штампају код г. Константина Трумића, издавача и штампара „Фрушке горе“.

2. Што митровачка штедионица своје тискарске послове даје у Новом Саду штампати, а не код истог господина Костантина.

3. Што се званични огласи штампају у „Застави“, а не у „Фрушкој гори“.

4. Што зет уредника „Фрушке горе“ није постао велики бележник у Митровици.

5. Што је штампарија г. Трумића у сопственој кући.

6. Што је уредник „Фрушке горе“ хвала богу још жив и здрав, па и читавих ребара“ (ipsissima verba.)

7. Што г. К. Трумић „на кози оре“.

8. Што г. Трумић погрешно пишаћа црквено словенске цитате.

9. Што г. Трумић као адвокат, као што сам признаје, нити сад за две парнице више, него што је при погодби од општине захтевао.

10. Што „Фрушка гора“ нема претплатника.

Из овог свега следује, да г. Пира Милекић није способан за градоначеоника, а г. К. Трумић постављ се за професора здраве логике на шатриначком универзитету.

Аб.

Ситнице.

I.

Чудновато!

Сима има много кћери, —
О да дивна чуда:
Па шпак му главна жеља
Да — пуницу уда.

II.

Умереност.

„Ја могу без вина,
Нетребам ни капи.“
Рекла моја стрина,
Па се — рума напи.

III.

Белило.

„Жена ми се бели“ —
Тужно се Брља,
„Што се више бели
Мени је све црња.“

Вубнуотека

Објава важара.

Идући Новосадски вашар одржаће се 5 ten ei 6 ten Авирта 1883.

У Нов. Саду. . . 1883. Капета-ција:

Умољава се службитељно за распростирање.

*) Хтело се рећи, да се званично (службено) умољава, да се ово што даље објавити. Ур.

Сигуран знак.

„Господине докторе, моју жену је ујео пре неког времена кер, па се све борим да не побесни. Молим вас, да ми кажете, како се то познаје?“ — „Од прилике овако. Најпре се осети бол на ономе месту, где је псето ујело, па онда наиђе на уједеног почешће језа.“ — „Јесу ми жена моја више пута.“ — „На онда има болесник страшне санове.“ — Јест и моја жена страшно сања.“ — „После се примети, да болесник непрестано кути.“ — Хвала вам, господине, сад сам умирен, јер видим да је моја жена са свим здрава.“

Из школе.

Надзорник. Можеш ли ми, Перице, навести коју годину, кад је зима била врло блага? — Перица. Зима године 1879, јер онда је наш г. учитељ био 6 недеља болестан, па није долазио у школу.

Да се осигура.

„Где Јоко, Сима уђе у канцеларију, где се прима асигурација од туче. Шта ће он тамо, кад нема ни педља земље?!“

„Е, ал' он се прекључе оженио.“

„Но, то је што друго.“

Узрок.

Син. Отац, а зашто имају хусари тако танке ноге?

Отац. Да могу стати у оне узане чакшире.

Весео рођен-дан.

„Уф, уф, уф, проклета зубобоља! Ово је бол да човек полуди! На баш на мој рођендан, Уфуфуф! Та ово се не може издржати!“

„О боже! А зар вам, отац, ни мало баш не попушта та проклета зубобоља?“

„Ајао! Та баш ни мрве. Јау, јау, ала ме боли!“

„Ево отац добили сте неколико честитака за ваш рођендан. Хоћете ли да вам их прочитам?“

„Што ти драго! Ајао! Уф!“

„Прва је од господара Зелића. Ево шта пише:

— Као данашњи данак мио
Сваки дан ти такви био!

„Но, то ми још само фали!“

„А ево шта тетка вели у честици:

— Данашње сладости, брате,
Нек те целог века прате!“

„Јао зуб! Јел' та тетка твоја полудила — Јао!“

„А господар Жикић пише:

— Мир који ти данас цвета,
Нек ти траје многа лета!

„Мир! какав мир! Нека га ђаво носи, па част њему такви мир! — Иди ми због њега с тим честиткама. Ајао!“

Нове књиге

Послате уредништву на приказ.

Коло српски велики илустровани календар за преступну годину 1884. издање књижаре Луке Јоцића и др. у Новоме Саду. Цена 50 новч. или 1 динар.

Вешац српски илустровани календар за народ, за годину 1884. која је преступна има 366 дана. Година I. Издање књижаре Луке Јоцића и др. у Н. Саду Цена 30 новч. или 60 пара дин.

Орао велики илустровани календар за годину 1884. која је преступна има 366 дана. Уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић Година десета. Цена је 50 новч. или 1 динар. У Новом Саду, издање штампарије А. Пајевића.

Царић мали календар са сликама за 1884. год. која је преступна има 366 дана Цена 20 новч. или 40 пара динарских. У Н. Саду, издање штампарије А. Пајевића.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈКОВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. шк. реф. . .	28 „
Приповетке из Историје свега света, по Херцогу превео Вл. Красић. **Стари век.**	80 „
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе написао Владан Арсенијевић, проф. цена .	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст	10 „
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1884.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ДЕСЕТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово девет година распростр у више од 120,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године новим словима, на лепој, углађеној артији брзотиском што штампа нарочито слике. —

Календарски део „Орла“ уређен је највештији зналац овога посла у нас проф. **Александар Сандић.** Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, прекидно рачунање времена, пасхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, статистику земаља и владара, уз то **чисто изрубрициране листове за бележење.**

„Орао“ доноси и у овоме своме десетом лету за год. 1884 богат и одабран садржај урешен уметничким израђеним сликама.

Забавно-поучни садржај

„Орла“ за годину 1884 грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: **Животописи и завештаји:** а) Професор Љубомир Вујновић од Томе Крстова Поповића. б) Јена Брановачки и Ида Брановачки рођ. Вујић од М. Д—ћа. в) Јован Остојић и Терезија Остојић рођ. Зозукова од С. В. Поповића. 2. ПРИПОВЕТКЕ ИЗ СРПСКОГА ЖИВОТА: **Како право — тако здраво!** од С. В. Поповића. 3. ИСТОРИЈА НАШИХ ДАНА: **Злочинство у Тиса-еслару** 4. СРПСКИ КЊИЖЕВНИЦИ: а) **Доситије Обрадовић,** б) **Сима Милутиновић,** в) **Вук Караџић,** г) **Ђура Даничић,** од С. В. Поповића. 5 НАРОДНО ЗДРАВЉЕ. **Алкохолизам,** нети чланак од Др Ђорђа Натошевића; б) **Главнија правила за очување здравља,** од Др Ђорђа Натошевића; в) **О лечењу грожђем,** од Др Ђорђа Натошевића. 6. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) **Писмо из пчеларства уреднику „Орла“,** од професора Јована Живановића; б) **Два Фрушкогорца о виноградству** од Стеве Симоновића; в) **Како се оставља грожђе,** од ** 7. ПРАВНЕ НОУКЕ: **О дужностима краљ. општег бележника,** од Др С. Павловића. 8. НАРОДНА НАСТАВА: **Васпитавајмо децу за рад,** од уредника Орла. 9. РАЗНЕ КОРИСНЕ БЕЛЕШКЕ. 10. УЗ НАШЕ СЛИКЕ. Уз овај садржај иду **Вашари** и **Огласи.**

Илустрације

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1884. доноси ове слике:

I. **Насловну слику:** 1. Др. Ђуро Даничић. II. **Лико ве:** 2. Професор Љубомир Вујновић, 3. Јена и Ида Брановачки, 4. Јован и Терезија Остојић Зозукова, 5. Доситије Обрадовић, 6. Сима Милутиновић 7. Вук Караџић, 8. Ђока Вујковић, 9. Иван С. Тургењев. III. **Историјске слике наших дана:** 10. Крем ль у Москви, 11. Крунисање цара Александра III. 12. Руско крунидбено знамење. 13. Свечани поход крунисаног цара руског Александра III 14. Цилитовка, козачка игра о крунисању руског цара. 15. Вис Стражилово у Карловцима, где је гроб Бранка Радичевића. IV. **Слике из Србије.** 16. Погреб дра Ђуре Даничића у Београду, по нацрту проф. Вл. Тителбаха. V. **Слике из Црне Горе:** 17. Крајња улица на Цетињу. 18. Главна улица на Цетињу. VI. **Народне слике:** Из далмације: 19. Сељски гајдаши, из пољске: 20. Свадба у Флисака. VII. **Народни споменици:** 21. Кућа у Броду у којој се родио Бранко Радичевић. VIII. **Слике из Угарске:** 22. На белом хлебу, по слици Михаила Мункачија. 23. Слике из Тиса-Есларске парнице.

„Орао“ за год. 1884 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница **Велимира Валожића** у Београду која рабатује по 20—25% **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо **највећи уобичајени рабат.**

На „Орлови“ крили улетио је **„ЦАРИЋ“** мали календар са сликама за год. 1884. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 17-ог Септембра 1883.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ИЗДАВАЛАЦ „Орла“ и „Царића“.

Година VI. У Новом Саду, 30. Септембра 1883. Бр. 27.

Стармали

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ШАЛУ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 3. — 2½ динара. — Ваљани и одговори уредник Змај-Јовин Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

„Стармалом“

из Београда.

Ти опомад рече у лепоме паду
Да поздравиам нову непознату владу,
Ал си се, Стармали, затрчао чио, —
Као да си и ти у Хомбургу био.

Прекрсти се Старко Малко од тог затрчаја;
Посни се педелом поради кајања;
Свом ваљеву кривом сам се насмеј гласно,
Насмеј се што прије, да не буде касно.

Мислио си: ето кривом путу краја,
Јер тако диктира сила догађаја;
А да ко продужи онај правац криви,
За то с' не мож' наћи нико, нико живи.

Нико, нико живи, — то стоји к'о свето;
Али ти си, море, нешто с ума смето.
Што не смеју живи, може да с' пробира
Са мумијом каквом, кад с' галванизира.

Нико живи, за то ј' срећица опака
Морала извући мумију из мрака,
Са негдањим њеним злосретним еспапом,
И с канцларским штапом.

Ето нове класе наших дугих школа!
Ето ко нам седе на државна кола!
Ето ко ће с' возит' преко права наши —
— Јербо стари ђаво даље кочијаши.

Ето куд смо дошли, ето где смо стали, —
Па шта ћемо сада, мој драги Стармали?
На питање ово ни мислит' не смемо
Од тешкога чуда док с' не разберемо.

Палилулац.

Шетња по Новом Саду.

CLXI.

— Христ' воскрес!
— Воистину воскрес!
— Христ' воскрес!
— Воистину воскрес!!
— Христ' воскрес!
— Воистину воскрес!!!

Тим речима поздравља се данас православни свет у Србији после дуготрајнога поста, кад је сиротиња гола и боса јела само лука и киселице, кад је у побожности својој читала само пресне лажи „Виделове“ и уживала мршаве финанције Чедиће, кад је целивала у Поречу, Грљану и Милановцу сеименске песнице, клањала се пандурским батинама, једнеда за већом слободом, пољачила се у Ћелије пожаревачких тавница да грехе испаита, чекајући стрпљиво да тај дугачки пост већ једном прође, да мине трапава недеља, кад сваки час на сиротињу патрапају жандари и начелници, да прође за њом и задушна недеља, кад мора сиротиња да се зноји за бабину душу, да прође и месопусна недеља, кад им је кућа пуста од меса, јер због порције ни залогаја меса не види у кући, да и сиропусна недеља мине, јер ће с њом минути и пуста сиротиња, да за тим и начиста прође, јер су сиротиње испови заиста чисти и начисти, а како за овим долази крстопоклона, кад се министри са Аберлаором и онима берберином заједно крсту и ордену клањају, то је добро што је и та недеља сада прошла: да прође даље и глувна недеља, кад су господа глува према плачу и молби сиротиње, да се опрости и Лазареве недеље, то јест Лазара Комарчића, уредника „Видела“, па напослетку да прохуји и она страсна недеља, недеља мучења и да дође весели празник васкрса, и ено сад цела сиро

тиња кличе: Христић васкрс! Сиротињо, сиротињо! Види се да си изгубила календар, или га ваљда ниси ни имала јер ти је Бошту однео и последњу крајцару, за коју би сладоледа или календар купити могла! Зар је сад време ускрсу!

Зар ти не знаш, да ово што ти за неки ускрс држиш, да је то свети Лука, кад снег зауче, и свети Мрата, снег за врата. Та ово је позна јесен, ово је мешана, што на тебе пада. Ово је хладан ветар, што те баје! Ово је зубато сунце, што те боде уместо да те греје!

Ускрс ће доћи тек на пролеће. Знаш оно одавно очекивано пролеће, кад у зеница све оживи, кад се снег стане отимати да се дигне у вис на своја времена зимског, а сад имамо најпре да чекамо, да дође божић, да нам се роди спаситељ, па тек онда ће он поштено испије горку чашу и пређу му муке, да васкрсне и да расточи браге своје!

А ово је сада мртва јесен, љута зима, дебео лед. . . Ох што писмо ове животиње, што зиму преспавају па се тек пробуде, кад сајсе мило пролеће, или што писмо тице селице, па да на ових хладних и немилих крајева одатлемо у топлије пределе, те да тамо певамо, док не дођу милији и топлији дани да се вратимо у нашу земљу, кад се већ лед отопио, сунце лепше загрејало, а љути мраз и сурова мешана изгубили моћ те престали беснити над невиним људским главама!!

Аб.

Уштипци.

Док смо под Пирошанцем добили „ајлибан“, под новим министром нећемо ни кола имати (Никола?).

* * *

Никола Христић се повампирио (вели „Самоуправа“). Ми знамо да вампир огризе покров, а чије је покровитељство Христић огрызо!

* * *

Нови министар финанције зове се Спасић. Не знам хоће л' му испасти за руком да спасе српске финанције.

* * *

Кад је у Београду била г. 1868. омладинска скупштина и онда је био министар Никола Христић и сећаће се сваки, како је он забрањао ђацима и професорима Стојану Новаковићу, Чеди Мијатовићу и др. да иду на скупштину. Ето сад их је и по други пут са скупштине отерао!

* * *

„Српско коло“ вели за Николу Христића, да његови „пријатељи и познаници“ кажу, да је „усталац, отворен, поштује што је право, строго прати законе, пун је поштења и т. д“ Кажу л' они то за њега за то, што суму „пријатеља“, или баш што га „познају“? (Јер то је велика разлика).

* * *

„Дакле на Београдској скупштини прочита се указ, којим се именују председници за ту скупштину, а одмах за тим указ, којим се скуп-

ПОДЛИСТАК.

Под прозором.

Хумореска Милана Савића.

У ходнику велике лепе куће а пред једним вратима стојала је гомилица деранди, један бос, други гологлав, трећи одрпан, и живо су се отимали о прво место до врата. Сваки је од њих имао малу хартију у руци и махао њоме по ваздуху, кад год би дошао у средито расположење.

— Мај' се, Перо, рече онај босоноги, немој се дирати, ја сам дош'о први а ти ме оћеш да одгураш.

— Мислиш ли ти, да ја немам овде никакна посла, одговори онај одрпани, имам те каква, и ако дођем опет без новаца, добићу од мајстора батина.

— То чека и мене, рече онај босоноги, па се не дам одгурати.

Оба дерања почела се по њоно гурати и турати, завијајући један другом и ово и оно, док их није онај трећи, онај гологлави, вешто отасиуо и на прво место стао.

— Ви'ш ти Сепла, цикне онај одрпани, како ее дочеч'о врата! Хајд да га деремо!

То је онај босоноги канда једна дочекао, и обојица ирабе оног гологлавог и стадоше га бити и гурати, да овај умало није пао преко гвоздене ограде у авлију.

— И ја хоћам ући, дакгао је гологлави, отимајући се од оних, и ја ћу добити батина, ако дођем без новаца.

На те речи застадоше на мах сва тројица и стадоше се згледати.

— Ма ви'ш, Мито, рече онај одрпани, пусти ме напред, јер је риф мог мајстора дугачан, па ће ме деватити ма да стој'о.

— Е, а за то се један мог мајстора увије око тела, рече босоноги, па кад ме одадре њиме, а мени искачу звезде пред очи, и боле ме на све стране.

— А шта ја да кажем, примети гологлави и стаде се гребати по глави, мене довати мајстор својом мотком којом скида шешире чак и преко сокака, на да ви'ш ако ме још стигне оном гвозденом кваком.

— Марим ја за твоју главу, рече одрпани, мени је до моји леђа.

— А мени је опет до моји, дода босоноги.

И сва тројица се почеше поново трзати и ћушати.

— Шта се цавелате, семо вам дерећење, викне један старији, покрупан човек и поче чупати кот је пре дохватио. Шта стојите ту?

— Та чекамо господина Глишића да изађе, одговори босоноги чешући се по глави, а никако да отвори врата.

— Ја стојим већ од шест сати у дугру, мумлао је одрпани, мораи, кад ми је заповедио мајстор.

— А ви стојте, рече онај старији господин, али ја ћу ући прва. Данас је фелиг векса једна, дода у себи, а ја већу да имам кубуре са Витенфелдовицом.

— Да, ви сте дошли последњи, примети босоноги али скочи одмах за тим на страну јер је спазио да се рука оног старијег мало жиљке подигла.

— Шта! рече, још ћу пазити и на тебе! Али кад је приметио да не би оног никако стигао, застане и шиљоше

шгина распушта. — Молим, да л' се та скупштина састала у просторијама циркуса Сидолија? Клови ни његови врло су комични!

* * *

Тиса даклем хоће заиста да поскида мађарске натписе, па да истакне табле без икаква натписа. Па јесу л' то онда те хрватске tabulae rasae? (Та Хрватска добива све неке празне листове!)

* * *

Последње „Видело“ доноси чланак под насловом „Садтек разумемо“. Хе, богме сад је доцкан; требали сте ви пре разумети. (Ал' чини ми се, да ви не разумете ни сад још.)

* * *

Кад књижара једна напосадска оглашује у новинама да ученицима даје 50% рабата на школским књигама, зашто онда одмах место 1. ф. не одреди књиги цену 50 новч., па не мора онда трошити толики новац на огласе у новинама?!

* * *

Бискупи Буцов, и не знам како се онај други зове, пали су у „religiöser Wahnsinn“. Кажу да нема лека!

* * *

Док су се они вазда накањивали да склопе у Србији ново министарство, дотле је „жељезница“ одјурила, те с тога је и не изнесоше пред скупштину, и тако се ова без икаква рада разишла.

* * *

§. Кажу да је поп М. Ђукић, радикалац, рекао по наименовању Христићевом: „терали смо лиса, па смо истерали курјака“. — Хајд' гледајте, па истерајте и курјака.

Аб.

Ђука. Колико недеља путује писмо од Новог Сада до Новог Сада.

Шука. Колико недеља?!

Ђука. На шта се ти томе чуди? Ја видим у „Застави“ да је наша њој навештај о раду главне скупштине „Матице српске“, која је била пре 5 недеља, па мислим ваљда се на пошти толико задржао.

Ђука. А колико времена треба писму од Орловата до Новог Сада.

Шука. Па ја мислим да не треба толико, него још дође недељу дана пре него што је написано.

Ђука. Какве су опет то загонетке?

Шука. Па ако си читао најаву попа Цијука у „Т. народу“ о Радићу, онда ћеш видети, да је та најава на недељу дана пре штампана, него што би могла из Орловата стићи.

Ђука. Даклем ће се метнути у Хрватској грбови без икаква натписа. А кад ћемо ми добити наш грб, са четири оцила?

Шука. Добићемо оцило.

Аб.

браном. Врата су била закључана, а он погледи кроз кључаоницу, но ни ту се није помогао. Хајд, шетаћемо се напоље, рече у себи и поче ходати горе-доле по ходнику.

Међу тим је онај, кога су та четворица тако жељно очекивала, мирно лежао у кревету и читао новине.

— Гурајте се, колико год хоћете, рече полугласно, ја се не мичем, а кад буде подне, ваљда ћете ићи на ручак и на батине.

После тих речи намести се боље у кревет и настави своје читање, као да му не прети никаква опасност са оне стране, где су била врата. На послетку, кад је већ прочитао цео лист, устане лагано и приступи вратима јер од неког доба није чуо ништа, сагне се и погледи кроз кључаоницу. Није спазио ништа што би било сумњиво.

Ваљда су отишли, рече, а могли су још остати, јер ми не сметају ништа. Не сметају да, рече после мале почивке, могао бих бити већ на проценади и тамо пити кафу, а овако сам као у опсадном стању. На послетку са оном дечурлијом свршио бих на брзо, али сам чуо и браца-Јоцин глас . . . . јухуј та данас је веселка. . . . До сто ђавола! Како ћу је само продужирати? Немам више од четир шестака у џепу. Хм, хм! Али ја не чујем никог, ништа и свој разговор, ваљда су отишли Да се брзо обучем и да онда очистим чувства.

После тих речи поче се брзо облачити. За нет минута био је готов, на да је иначе том послу много времена посвећивао, јер је на тоалету много држао. Кад се даље обукао приступи лагано вратима, откључа их и помоли пажљиво главу своју кроз њих.

— Добар дан, господин Станко, зачу се у једанред глас који га напеде, да се у први мах повуче опет у собу; али све беше већ доцкан. Пред њим је стојао онај старији господин и смешкао се благо на њега.

— А-а-а, добар дан, браца-Јоцо, прогонори једва, од куд ви?

— Та знате, ваљда, да је данас петнајсти, рече браца Јоца и погледи га онако прекоока.

— Данас? А ја сам мислио ја је тек десети .Па шта је онда?

— Та она вексла од Вигенфелдовице. . . .

— Где! А ја заборавио. На шта ћемо сад?

— Треба је или исплатити или пролонгирати. . . .

— Хм, хм! Али ја немам новаца.

— То је зло; а данас је дан.

Станко стисне усне, намести цвикер и поче гладити браду: слика суште неизвесности.

— Треба да ми дате барем пет форинти и ноћу вексту, поче опет онај старија на ћу вас чекати још два месеца.

— За вексту је лако, али како ћемо са пет форинта, рече Станко и погледи домаћињено у зид суседне куће.

— Па нек ваш узајми домаћин.

— То не иде, писао му платио квартир већ три месеца.

— Па како живите онда?

— Бог би ме знао, уздане Станко.

— А оно, ја нисам рђав човек, ја ћу вас причекати до сутра. Гледајте шта ћете!

— А, сутра се надам за цело.

— Добро. А од куд?

*

Страховити сан.

Један члан народа српског бојао се женидбе као ђаво крста. Кад год би се у друштву повео разговор о том предмету, свагда би запитао, да л' нема другог разговора, осим вечито о тој теми. А кад би кога њега баш запитао, зашто се не жени, одговорио би, да није рад ни себи пуницу ни својој жени свекрву да натоварн на врат. Једне ноћи усниво је овај сан; али пустимо га да сам о њему говори: Био сам као позван у неке сватове. Ја радо идем у сватове, особито као пустосват, те тако сам се баш радовао, кад сам добио позивницу, и кад сам са осталим сватима пошао у цркву на венчање. У мени се будило неко сажаљење према младожењи; он, слободан грађанин, на напушта своју драгу слободу, да се врати у јарам, на под ког само смрт ослобађа. Наместе се дакле младенци, где треба да стоје, и свештеник, неки озбиљан и строг господин, запита младожењу, да л' има вољу да узме ту девицу за своју супругу. Младожења одговори, да има; ја сам слегао раменима. Сад се окрене свештеник и младе, и запита је да л' хоће да ноће за тог момка. Кад, ал' деси се чудо. Млада одговори да неће. Сви се убезекну, а ја сам у себи још честитао младожењи, што је судба паметнија од њега.

„Онда ти волеш другог,“ викне свештеник.

Млада климну главом да је тако.

„Ти би онда пошла за оног!“ грмио је свештеник даље.

Млада климну опет главом, да је тако. Сви се узверимо.

„А ко је тај!“ запита свештеник.

Мртва тишина владала је у цркви, кад је пало то питање. Ја сам у себи већ жалио оног. Но у тај мах окрене се млада, поче стате редом гледати, и кад је спазила мене, покаже прстом да сам ја тај. Мени су ноге обамрле, морао сам се задржати за један сто, само да не паднем.

„Тај је дакле,“ говорио је свештеник, па онда се окрене мени: „А би л' ти узео ову девицу за жену?“ запита ме.

Мене је пробио један зној, нека гвоздена рука зграбиме за гркљан, ја писам био у стању да одговорим, и само сам зверао онамо онамо, да л' ћу гдегод видити правога младожењу, да ме избави из тог ужасног положаја. Али њега писам видио ни где.

„Шта ћутиш, говори!“ грмио је свештеник.

Ја механички климнем главом, да хоћу, тако сам био без своје воље под притиском те страшне ситуације.

„А ти ходи амо!“ позове ме свештеник.

Ноге су ми клецале, кад сам му се приближио; али попа ме ухвати за раме и укини ме до младе. Затворио сам очи, јер ми се све црнило из пред њих, а неколико трепутака за тим био сам — ожењен човек. Да, ожењен, али и дешператан. Шта ћу сад? Лагано пођем за сватима, и — у једаред викнуше деца: кес, куме, кес, и ја се тргнем. У први мах писам знао, где сам и шта сам, и тек по степено дошао сам к себи. Кад сам се са свим разабрао, убришем зној са чела, попијем чашу воде, насмешим се онако ближено и окренем се на другу страну. Али дуго писам могао заспати, тако ме је узбудио тај страховити сан“.

— Имам неки посао за књижару, па се надам предујма.

— Е, на добро, ја ћу сутра опет доћи.

— Немојте се трудити, доћи ћу већ ја к вама.

— Ништа, ништа. Ја и тако немам друга посла. Сутра дакле.

— Сутра за цело.

Браћа-Јоца се рукује са Станком, погледи га мало сумњиво и онда оде лагано. Станко дахне дубоко, кад се нашао опет сам.

— Како ћу наћи само тих пет форината? мумлао је у себи. Ех, нађа ћу доћи до њих. Али сад брзо, док није дошао још који.

Станко забрави врата, тури кључ у џеп и пође. Али кад је дошао до басамака, застане на мах: пред њим је с ђаво онај босоноги и пружио му је своју хартију на сусрет

— Шта ћеш ти опет, рече и намргоди се.

— Мајстор ме је послао с контом.

— Доћи други пут! сад немам времена, осече се Станко на босоногог.

— Али ја не смем кући, поче онај опет.

— А ти иди на променаду, рече Станко и чисто се насмеши.

— Али . . . . .

— Свај док си читав!

И Станко замахне, али босоноги скоци и одбегне. Станко је чуо још где нешто говори, али се није више обазирао на њега, и пође даље. Кад је био доле срете оног гологлавог, такође са хартијом у руци.

— Молим, сво конта . . .

— Није него роткве, пуци се, јер ако те . . . . . .

Гологлави није дочекао свршетак Станкових речи, већ се окрене и оде брзо.

— До сто ђавола! Нема човек мира, гунђао је Станко, ако ни још који дође, одалашићу га.

Још није добро ни изговорио, ни дошао под капију а на улици укаже се одрпани и пружи му шедуљу. Станко подигне палицу а одрпаног нестане.

— За данас ћу бити нађа мирап, насмеши се Станко, само сад којим ћу путем? Овде седи шустер а у овој улици браћа-Јоца. Но, тај ме данас већ неће дирати. Хајдемо његовим сокаком.

Станко подигне главу, умести се боље у капут и пође сигурним корацима, као да на свету и нема шегрта и неисплаћених меница. Кад је дошао до ћошка, погледи мало на десно и на лево, и кад је видио, да је све мирно, савије на лево. Што год је дубље улазио у улицу, били су му кораци све лакши и лакши, а у лицу иначе прилично руменом, бивао је све блеђи и блеђи. Погледи мало на лево, у неке зелене шалуватре, и кад је тамо спазио лепо, румено девојачко лице, једва је могао дићи руке, да се девојци јави. Ова се насмеши и захвали му се лепо на поздрану. Кад је Станко обишао прозоре и кућу, одахне мало, убраса своје снтне кораке и у пути се у променаду, да доручкује, у једанаест сати.

(Настављће се.)

На примедбу, да су га ипак укебали, насмеја се тај члан народа српског онако лукаво и попије чашу вина. Говорио није више ништа.

Н.

Ћира. Елем Анђелић је опет изабран за члана делегације.

Спира. Изабран?! — Анђелић изабран?! — А зар није наименован?

Ћира. Није. — Мађарска дијета не трпи наименовања. То је само наша привилегија.

Ћира. Даклем сиромака краља Алфонза извиждали у Паризу.

Спира. А шта је мени стало до Алфонза. Него ја велим: срећан је онај народ који још може да звижди.

Ћира. А зар има и таки народа који не могу ни да звижде.

Спира. Да богме да. Има народа којима се место уставних права дају цивије крушке и зелене ос коруше да једе, па то им тако стегне уста да не могу ни звиждути.

Пуслице.

Ми против оне Мађарске речи Legmegengesztelhetetlenebbeknek“ немамо ништа во прецје. Али гледајући ту реч држимо, да је мађарски језик доста проширен, и да нема потребе, да се још већма проширује.

Тургењева су лепо сахранили у Русији Но он би за цело већма волео да је могао лепо живити у Русији.

Никола Кристић није могао затворити народну скупштину, док није имао ма какна привидна повода за то. Ја држим да је за то морао Абердар отворити уста и викнути: живио народ! што му иначе последњих година не иде од срца.

Но, сад ће се опет скинути они мађарски написи са поресни уреда у Хрватској. Добро би било ово великодушије телеграфирати на онај свет, да се обрадују и оне стотине кукавних људи, који су те написе главом платили.

Јања се „Турском Мароду“ да је Анђелић са своја два бискупа служио службу у Сегедину. — Сегедин је варош где је негда Срба доста било, а сад их можеш на прсте избројати. Његова Наименованост канда најрадије служи тамо, где Срби изумиру.

Мумија Кристић нада се да ће за три месеца радикалце умекшати. Богме, богме, три месеца то је лепа шака времена, — за то време може се много умекшателства догодити.

Политова најновија беседа.

Да нису све Мађарске новине својим најзеленијим једом одале достојну почаст најновијој беседи нашега Полита ми би му морали викнути: Евала! Али овако у њиховој једногласној (или боље рећи: једкогласној) похвали наша би се реч изгубила.

У Политовој беседи није било то главно, што ју је рекао њима у брк, већ што је рекао истину у брк; и то велику и праву истину у велики и заковрчен брк.

То је оно што боли. Али ко је томе крив? — Права истина не може бити крива. Мора даклем да је заковрчен брк крив.

Но сада маните се тога питања: ко је крив. Доста тога, што се и наш глас чу да је жив.

Ми смо већ и заборавили колико посланика Срба имамо на угарској дијети. Али кад би сваки бар трипут годишње овакву беседу на угарској дијети одмаварао то би имало врло добрих а могло би имати и мало незгодних последица.

Тиса би таки тргнуо патраг онај закон, по коме се већ у основним српским школама мора учити мађарски језик. То би било врло добро, јер би одговарало начелу равноправности и правилима педагогије.

Али Тиса би могао још даље ићи: т. ј. могао би издати строгу наредбу да ни један Србин не сме мађарски знати, а ко зна нека таки заборави. А то не би било добро. Јер ми признајемо да је Собину више пута потребан мађарски језик, ако ничега другог ради, а оно ради истине и ради брка, т. ј. да се господи Пештанској почесто онако поштено и патриотски одмађара,' као што је то учинио др. Полит са најновијом беседом својом.

Млада Нина.

Наша млада госпођица Нина
Имала је тридесет година,
Ал' у друштву једном рекла свима
Да година двадесет пет има.
А сад чујем да године њене
На двадесет ће да прекрене.
Неће томе дуго време бити
А Нину ће у пелене вити.

У Сомбору 25. IX. **Божа.**

Пијаница

Пијаница хтеде једном
Од жене да с' ређе,
Жена плаче — он је гледи
Ал' плакати неће.
„Не плачи ми, жено моја,
Немој сузе лити;
Ти бар знадеш, да ја воду
Неволеи пидити

У Сомбору 25. IX. **Божа.**

Чиме ће се заклети.

Министар Мумија у Београду опомао је свечано рекао, да он не зна ни зашто друго, него само за краља и хоће само њему да служи.

Ово министарство, које нема ни партије ни боје, радо је бар да има какво име. Да се не би морало назвати „министарство хомбуршко,“ хтело би да га зовемо „министарством династичним.“

А хоће ли им краљ потпуно веровати.

Добро би било да му се закуну.

Али чиме да се закуне Никола Кристић?

Чиме год хоће, велим ја као лојалан оданик краљу Милану, — нека се закуне чиме год хоће, само нека се не закуне спомеком и гробом пок. кнеза Михаила.

Калимегданџија.

Стање здравља у Србији.

Српске финансије пате од тролистице (Виделовачке гре.)

Виделовци пате од падавице.

Народна скупштина пати од затвора.

Ансане пате од пунокрвија и загуша.

Слобода пати од зуба (керећи и сејменећи).

Сиротиња пати од трбуха.

Уставност пати од главе.

Актери (спољашње политике) пате од улога (рђавих).

Абердар пати од тесногрудија (мидерског).

Цео народ пати од наступа (кристићевог капларства.)

Из свега овог види се, да ту не могу помоћи ни страна пупатила ни Бисмаркове капљице, већ да ту треба радикална, или бар либерална лека.

Једној цури.

Кунем ти се црном ноћи
Пуном страве и мрачина;
Кунем ти се оном моћи
Која дрма са висина;
И тако ми твог белила
Што ти с прста лице дичи;
И тако ми твог језика,
Што је бржи него ичи;
И тако ми моје браде,
И сестрице твоје младе.
Кунем ти се својом мотом
Коју желим да остварим;
Кунем ти се целим светом,
Да — за тебе — ништ' не марим.

Гига.

Из школе.

Учитељ. Драга децо, сутра донесите сви новац за „Голуба“ (хист).

Ђак. Молим господине. Мени је мати казала да се сутра пости.

Два указа.

Може бити да коме то жалосно изгледа и чисто као неки несмисао, кад се на скупштини прочита један указ, који одређује председнике за скупштину, а одмах затим други указ, који скупштину закључује. Али мени то не изгледа жалосно, него смешно, и чисто ми долази то тако исто, као кад би се и овакви укази падали:

Један указ одређује да се има порез строгим путем истерати и наименују се егзекутори, који ће то учинити, а одмах за тим прочита се други указ, којим се наређује, да нико нема никакве порције плаћати.

Или:

Један указ наређује, да се све има оружати и дићи против Турчина, сваки има спреман бити да погине за отаџбину, а одмах после тога прочита се други указ, у ком влада каже: Останите ви само код куће, свршићемо ми то и без тебе, народе

„Зар то нису смешне ствари?

Смешне, али нису чудне.

Та чудо би теком било,

Да од бабе ањо буде!“

И тако не треба се жалостити, него се треба смејати.

„Ха ха ха ха!“

Је л' тако Абердаре?

Аб*).

*) Да би се избегло свако неспоразумљење најављујемо да се овде под „Аб“ не разумева г. Абердар, макар што се чланак са „хахахаха“ завршује. Уред.

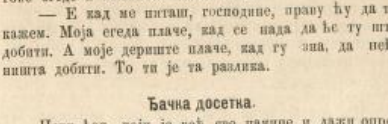

Разлика.

Питали Циганина: каква је разлика између његове среће и његовога малог сина.

— Е кад ме питаш, господине, праву ћу да ти кажем. Моја срећа плаче, кад се нада да ће ту што добити. А моје дериште плаче, кад гу зна, да неће ништа добити. То ти је та разлика.

Ђачка досетка.

Неки ђак, који је већ све начине и лажи опробао да од родитеља својих новаца искамчи, али од неког доба боја му се није примала, седе на напише овако писмо:

Драги родитељи! Ја сам после дужег боловања синоћ умро. Сав новац што сам имао потрошио сам на лекове. За то пошљите таки 50 фр. за погребне трошкове. Ваш покојни син Н. Н.

Нови Самсон.

Стари протоколиста Н. дође у механу на чашу пива. Собом је донео у артији замотано парче сира.

У сиру је било пуно црвића, — али то госп. протоколисту није ништа сметало, он поједе у медени кус сир, заједно са четом црва. Кад је вечеру довршио ,обриса браду и са јуначким поносом рече друштву.

— Јелте, браћо, да сам ја прави Самсон! Савладао сам толике стотине противника.

— И то баш Самсоновим оружјем (магарећом вилицом) — рече неко из друштва весело подмигујући.

Шегртска десетка.

Кад сам ја шегрт био, (приповеда стари чизмар Мита), онда је са свим друкче време било, него што је сад. Сад не могу ни чему да се досетим, а онда ни праг није могао са мном изаћи на крај.

Једаред замолим ја мога мајстора да ме ослободи за калфу. „Како ћу да те ослободим“ одговори ми мајстор „кад ти још ниси печен у нашем занату.“ Ја се мислим, мислим, па онда исустим: А можете ли ви, мајсторе, направити пар ципела за пет минута? — Мајстор се насмеја и рече да он то не може. — Ето видите ја то могу. Ја ћу вам кад год хоћете за пет минута направити пар ципела. „Е, јес' чуо, ако ти то урадиш, таки ћу те ослободити, и још ћу ти поклонити 3 фр.“

Знао сам да је мајстор човек од речи, зато сам био пун радости. Узмем бичкију у руку, скинем са полице пар старих чизама и док дам о дам одсечем им саре, па их тако пружим мајстору: Ево, изволите пар ципела, — а цео посао није трајао ни пет минута.

Други дан сам постао калфом и имао у шпагу 3 фр.

Велико блато.

Један ђак, родом из Руме путовао је некуд пешке. Дође у село Путинце баш кад је киша падала и велико блато било. На путу срете неког дебелог Путинчана па му рече;

— Уф, стриче, у овом вашем блату могао би се удавити и теле.

— Да богме, — прихвати Путинчанин, — тако теле, као што си ти. Али у вашем Румском блату могао би се удавити и во.

— Да богме, — одгори ђак, — још већи во него што сте ви.

Врло практично.

А. Моја кћи навалује да је дам учити какву музику. Мораћу јој по вољи учинити. Само још не знам, да ли да се одлучим за гласовир, или за виолину.

Б. Ја би ти саветовао да се одлучиш за виолину.

А. А шао за што?

Б. Кад ти стане ждроцати и фалићним акордима мозак пробијати, виолину увек можеш лако кроз прозор избацити, а са гласовиром то већ не иде тако лако.

Стармалов

најновији указ.

Небојте се драги претплатници, овај указ нема намере, као други неки укази, да вас распусти, да се разиђете, него напротив да вас сакупи.

Наша напредњачка влада државе Стармалије умољава вас овим, да напред претплату послати изволите, а ми смо већ с Бонтуом уговор начинили, да вам „Стармали“ што брже и уредније на жељезници аустријске, мађарске и српске „Унионе банке“ сваком у кућу долази.

Ми ћемо се старати, да наши штовани читаоци што чешће и што више од срца цитирају Абердарове стихове: „Ха ха хаха!“, који су већ класичним постали, јер се често као такви навађају (и у озбиљним књигама).

За министра финанције нећемо Чеду, али не желимо ни креду. За то нека сваки пошље на време претплату, па нам онда не треба ни Чеда ни креда!

Овим указом допуштамо и свима оним поштованим Србима, који до сада нису били у нашем претплатничком колу, да и они могу од сада слободно у то коло ступити и имаће са свим једнака права као и досадањи наши претплатници.

Претплатна је цена на четврт године 1 фор. А једна форинта, то је као ни једна! Уверени смо, да нам многи неће веровати, да је „Стармали“ тако јефтин, и ми се и сами чудимо, од куд можемо тако јефтино да га дајемо, требало би бар двапут толико да кошта, јер су трошкови велики, али пошто ми наше штоване читаоце сматрамо за нашу милу децу, а деца обично плаћају половину, то смо с тога одредили тако малу цену, да нам се већ и вранци смеју, а чисто чујемо и са Абердарових усана: „Ха ха ха!“

У осталом за претплатнике наше у Србији, који су сад у великом трошку због грађења жељезнице по бонтучедином методу, учинили смо још једну олакшицу: Коме је од њих 1 фор. много (јер у Србији се тешко до форинтаче долази),томе спуштамо цену на 2½ динара тромесечно.

И тако, драги претплатници, ми сад немамо шта више да кажемо и радимо, сад изволите ви говорити и радити, само гледајте да не принудите наше министарство, да изиђе са другим указом, који као што из искуства београдског знате, распушта људе и обуставља радњу.

Администрација „Стармалог“.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Почетком октобра наступа време, када ваља обновити претплату на овај лист свакоме овом поштованом претплатнику нашем, коме претплата концем септембра истиче. С тога их учтиво умољавамо да пожуре обнову своје претплате, е да би се свака сметња у експедицији листа отклонила.

Кад смо покренули овај лист, намера нам је била

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

да се оснује орган за српске интересе у Хрватској и Славонији. Како су данашње политичке прилике у овој земљи поремећене и пожељене, како се две струје — бечка и будимпештанска — о првенство отимљу, а како поред тога хрватске странке напрема српском питању положај свој не мењају: — то је по нашем мишљењу најлепше доказивати, да је у таким приликама потребан и нуждан орган, који ће стајати на бранику народа нашег и његових интереса. Српски народ у Троједници, ако ће да важи као политички фактор и да као такви неку улогу игра, мора имати своје гласило, у ком ће верно одсијавати назори и тежње самога народа.

Према пробуђеној свести нашег народа и према горепоменутој потреби могло се очекивати, да ће отзив српске публике на овакви лист толики бити, да му опстанак и напредак осигуран буде. И данас после непријатног искуства у том погледу, нећемо сјај свести српске облаком суморног скептицизма нашег да помрачујемо. Има више узрока слабом отзиву српске публике на књижевна подузећа, слабом читању и слабој вољи за читање. Ми их овде набрајати неможемо, само примећујемо, да познаваоцу наших народних прилика немогу бити тајна. До народа и просијех чланова у народу, до публике саме стоји, колико ће она сама себи саиладати и омогућити опстанак независне дневне књижевности своје.

Мислимо, да нам нетреба овде ни спомињати, да је „Српски Глас“ независан орган и као такав упућен једино на потпору читалачке публике. Ми ћемо и на даље истрајати и по дужности својој и нећемо престати надати се, да ће зрак пробуђене свести српске одагнати сумор и бригу са чела за опстанак овог листа

„Српски Глас“ излази редовно: четвртком и недељом на целом табаку.

Цена је за Аустро-угарску: на целу годину 8 фор. — на по године 4 фор. — на четврт године 2 фор.

За Србију: на годину 20 динара — на пола године 10 динара — на четврт 5 динара.

У Руми 18. септембра 1883

Уредништво „Српског Гласа.“

доноси у своме осамнајстом броју за 1883. ове чланке: 1. Лавља породица, (песма са сликом). 2. Вила и звезде, успомена из берде. 3. После сна, од Ђ. Стојановића. 4. Зечија смрт, (песма са сликом). 5. Како је постало Врбско језеро код Целовца, (словеначка народна приповетка), превео Бранимој. 6. Није се утопио, (песма са сликом) од Чика Јове. 7. Курјак, гвоздене главе, народна приповетка. Прибележио Тема. 8. Јунак из Индије, (песма са сликом) од Ђ. С. 9. Дуга, од Теме 10. Даштања. 11. Решење даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

ДЕЛА

ЂУРЕ ЈАКШИЋА

С десетом књигом, која је ових дана из штампе изашла, довршено је потпуно издање Јакшићевих списа. У I и II су књиги песме лирске и епске: у III—VII су приповетке; у VIII—X драме. У VII књизи је и биографија песникова са сликом. Свих десет књига износе око 140 ситно штампаних табака.

У књижевности српској, после збирке Бранкових песама, ово је прво потпуно издање песничких дела. Али је у овом издању готово једна трећина са свим нова, доселе нигде не штампана; а једна трећина је прибрана из растурених и са свим ретких часописа. На кад се ка овоме још дода, да се у књижевности српској Јакшићу још није нашло заменика, и да у поезији Јакшићевој има храме, забаве и утехе за свако доба и за сне прилике, у којима живимо — онда би још само желети било, да свака имућнија српска кућа има овај драгоцени низ есничког бисера.

Једна књига стоји динар и по, а свих десет петнаест динара. Да би се олакшала набавка и сиромашнијима, а особито ђацима, продужена је претплата: те ко пошље новце за шест књига, или за шест комплета, добија седму књигу или седми комплет на поклон. Због неједнаке досадашње распродаје могу се добити засебно само књиге IV — X, а I, II и III само тако, ако се узму све од I до X.

Наручбине нека се шаљу *књижарници Велимира Валожића у Београду.*

Чист приход од овога издања иде у фонд за издржавање сиромашне породице Јакшићеве

ОГЛАСИ.

НА ПОВОЉНО ЗНАЊЕ

поштованој публици у месту и на страни учтиво јављам, да сам своју главну **н о в у** радњу Спецераја, Материјала, колонијала, артије и разне боје трговину сместио у своју сопствену кућу, одмах до крал. окр. суда на главној пијаци број 39 у Новом Саду.

Према томе најтоплије препоручујем моје добро снабдевено стовариште свакојаке најфиније робе, која је свагда фришка и најбоље каквоће, нарочито шећер, кава, ципринач, рум, теј, свеће, зејтин, више сорти сира, разна вина, сремске шљивовице и све остало што спада у ову врсту трговине.

За време мојега двадесетогодишњег непрекидлога рада свагда сам се старао да своје поштоване муштерије потпуно задовољим, како у погледу ваљаности робе, тако и најумереније цене. Сада пак у својој сопственој кући биће ми једина и стална брига, да цењено поверење својих старих муштерија одржам и на даље сачувам, а нових придобијем. Према томе моје поштоване старе и нове муштерије могу уверени бити да ће сваки њихов налог најтачније и најуредније под мојим личним надзором обављен бити.

А досадању моју радњу у старом локалу задржавам и даље као филијал.

Најзад умољавам за многобројне посете и препоручујем се са особитим поштовањем

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ.

2—3 КОД „ТРИ ГЛАВЕ ШЕЋЕРА.“

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 10. Септембра 1883. Бр. 28.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — А. — 2½ динара. — Класнике и одговоре уредник Жика Јован Јовановић у главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Предзимска песма.

Ветар хуји кроз висине,
А и доле у низину —
Разбио ми песму, што је
Хтела неват' политику.
Зима хита немилице,
Плаши луде, гони тице;
По дрвећу мало шће —
Сећајте се сиротиње!

Лако ј' оном ко је зграо
Те јесењске лепе даре,
Напунио све кошеве
И подруме и амбаре.
Облаци се сиви купе,
Сметови ће већ да рупе,
Навалиће са свих страна —
Сећајте се сиротана!

Богатство је мило, драго
(Не и туђа има зноја),
А патњама, невољама
Нема краја, нема броја.
Зимом иде мука многа,
Нема свако крова свога.
Богаташи, рујна лика,
Сећајте се бескућника!

Купују се чизме зимске,
И по леду да се гази;
Купују се топле бунде
И шалови и перваз;
Кожа, вуна — то је здраво!
Свак се чува — то је право!
'Ал сетите с' гледнув доле,
Деце гладне, босе, голе!

Биће срна и фазана,
На шампањцу биће пена;
Биће сјајних соареа
И беседа и крепцхена;
Биће снега — ком се има —
Шарена је дуга зима —
Сећајте се бледих лица
Хладних, сузних колебица!

J.

Шетња по Новом Саду.

CLXII.

Шајкашки батаљион, што га је Марија Терезија 1764. основала, као што је познато укинут је, али ми Новосађани имамо на источној страни наше вароши, то јест од оне стране од куд се сунце рађа и од куда нас Дунав тоши, сваке јесени прави шајкашки батаљион, кога нам влада не може укинути, него га само зимска влада својим децембарским патентом и свето-јованском дипломом укида, а то је батаљион шајкаша са лепим и дивним вођем, што сваке јесени дојезди под Нови Сад, те Новосађани сваки дан иду „на шајке“ у шетњу, на пазаре јабука, оскоруша, мушмула и кестена. До душе ми би опорих оскоруша и мушмула могли добити и из Карловаца, а исто тако лиферовала би нам и Будапешта, те још каквих оскоруша и мушмула! Али тога воћа смо већ сви сити и тако нам опорина карловачких и будапештанских мушмула стеже уста да смо чисто већ занемили, и не маримо више за немили тај плод.

Новосадске „шајке“ са воћем то су сад Новосађанима Мека и Медина, куда они иду на ћабу, као Чивути на берзу, само с том разликом, што на берзу иду само они брадати са црвеним очима, а напротив овде видиш цвет новосадских госпођа и гос-

пољица, гдекоја усиња устима, као да је заиста јела оскоруша, друга има обрве гаравe и црне, као да их је намазала луском од печеног кестена, трећа има румене образе, као оне славонске јабуке, што вире из шајке, а четврта је памргођена, као да је рада младићима све оне корпе раздати, што су вредне продавачице воћа онде на обали поређале.

Док се женске наше радије шећу променадом и онуда поред изложеног воћа, дотле мушки чланови ове ботаничке берзе бацају чежњиви „изор“ свој онамо на лево на агенцију где у ресторацији тече мед и млеко у виду доброг пива, које они радије трошe него оскоруше и мушмуле. При шећу пива многи је брат врло рђав ђак, јер мора да репетира (чашу).

Али то им није ни мало замерити, што они у пивару иду, јер то захтева потреба: Они су пратећи госпе и госпођице на вароши на „шајке“ кроз улице и променаду толико говорили, да су се већ уста осушила, као да су била у опаку, и да им који наш издавач штампа њихове говоре, изашла би читава књига, као Радићево „каноничко право“, које је у новинама оглашено, али нити је изашло, нити ће кад изићи, јер није ни написано, као ни они говори курмахерски у променади и на шајкама, него их обоје само куриозитета ради спомињем, па ма се изложило опасности, да ће ми који озбиљни читалац овог шаљивог листа рећи: „Жив ми Тодор („Виделовски“) да се чини говор!“

Шетачи новосадски кад оду на шајке, а они и нехотице морају да опазе нову жељезничку ћуприју, што се, ма да је тако горостасна, гради много брже него ли ограда наше саборне порте. Ћуприја ће за који дан бити готова и онда ће имати да издржи пробу. Како се те пробе држе није ми познато, а један мој (о ж е њ е н) пријатељ предлаже да се овако проба ваљаност ћуприје: нека (вели) пустити неке п у ш и ц е да стану на ћуприју, па ако ћуприја тај терет одржи, онда добро; а ако не одржи — е, шта ћемо, божја воља! Но тако грубијански предлог пасује само за угарски сабор! Ми се (неожењени) с њиме ни мало не слажемо.

Него чудне су и опасне ствари те ћуприје (мал' не рекох п у ш и ц е). На и ова наша. Док је н о в а, мора ће се човек бојати њи преко ње на жељезници, јер није довољно опробана; а кад буде с т а р а, онда ћемо се опет бојати, да није многом употребом гвожђе попустило и попуцало. С тога ћемо у Мајур увек радије њи пешке него ли на жељезници.

Аб.

Уштипци.

§ Уредника „Брке“ осудно београдски суд на робију, и послао га у — Угарску.

* * *

□ Иначе они осуђују своје уреднике на П о ж а р е в а ч к и - м и р.

* * *

🕮 Поп Цијук издаје „Енциклопедију свију наука“ и потписује на делу име дра Емилијана пл. Радића.

* * *

🕮 Даклем је сабор угарски наредио, да на ф и н а н ц и ј с к о м з н а њ у у Хрватској стоје грбови б е з и к а к в а н а т п и с а. Боље и то, него н а т п и с и б е з и к а к а к в и х ф и н а н ц и ј а!

ПОДЛИСТАК.

Под прозором.

Хумореска Милана Савића.

(Наставак)

Истог дана пред вече седио је Станко у гостионици код Пере и мирно је вечерао. За другим столом седило је поveће друштво: цивилиста, официра, и живо се разговарало. Било је разговора о љубавним приголиама; један је причао своје догађаје, други опет своје, и често је весело смејање прекидало реч ког приповедача, и онда се обично и чаше у ваздуху састадоше, и најпријатнија музикална хармонија разлегала се по великој сали.

Станко је мирно и пажљиво слушао тај разговор, о често се мораде насмејати и сам, кад је нала по која реч да боље обележи положај дотичног приповедача у оној извесној љубавној прилици, а боме и често у оној извесној неприлици.

Особито је један у ономе друштву спомињао, како је ледену кору са срца своје обожаване девојке могао само тиме растопити, што јој је сваки дан управо сваке ноћи, отпевао под прозорима њеним по коју љубавну песму. После сваке такве серенаде добијао је од „анђела“ свог врло пријатан поглед а кад су се састали и разговарали поверила му је, како јој је песма његова пријатно изазвала будила; па још кад је уз песму његову свирала музика тихо и благо, а њој се онда чинило, као да јој се на душу спустила сва небеска хармонија, и често је веровала старим бајкама о надземноме миру и покоју

Станко је особито на те речи пазио, а уз то је сваки да повуче подоста пива, и том је приликом увек са неким блаженим задовољством гледао оним правцем, где је седило оно девојче, ком се данас јавио, и које га је иза оних зелених жалузија тако умиљато отпоздравило.

Друштво се међу тим разговарало даље, певало и а селило, и око поноћи крене се и разиђе се.

Станко је био сад у гостионици сам; образи су му горели, очи су му играле са блажена изгледа, који га можда чека, цигарета му се гасила често, и кад је поноћ превалила, подигне се са стола, и мало несигурним корацима изађе из велике сале и упути се у варош. Улице су биле пусте, месец се сакрио иза неких облака; густи мрак лежао је на вароши, из ког су се беле, велике куће као бели велики бауци дизали, и — Станку се бар тако чинило, све се клањали и приближавали, да се опет разиђу и да у трепутку за тим опет отпочну несташну шалу своју. Станко је ишао лагано и све лакше, што је год ближе долазио оној кући са зеленим капцима. У један ма, му се чинило, да неко иде за њим; он се бојажљиво поче освртати, али на улици не беше никог, само се из далека чула песма, коју су пријатно нескладно певали неки ноћ-

* * *

„Видело“ још једнако доноси чланак у ком јавља, да му је „ђаво био кочијаш.“ Али нам не каже какав је тога кочијаша б и ч, да није какав к а п л а р с к и?

* * *

У том Београду излазе све неке „чудноватe књиге: „к р и м и н а л н а библиотека“ Историја једног з л о ч и н а, „Стицај з л о ч и н а“ и т. д. Од куда им већ толико штофа за толике з л о ч и н е?!

* * *

Да ли ће чиновници министра Н и к о л е Христића уздисати на зиму: „О кто, кто, Н и к о л а ја служит!

* * *

Један добротвор даје неком дешератном дужнику у зајам новаца на облигацију, на којој стоји да је платежна онда, кад буде готова гвоздена ограда на новосадској саборној порти. (Тек неће само да му изрично каже да му поклања!)

* * *

Један с л у г а у Сегедину видећи први пут владике где служе, рекне ће: Боже мој, тако велика господа па с л у ж е!

* * *

Кад је једна п е с м а у стању била учинити, да се Хрвати и Срби у последње доба тако приближе и један другоме сада толико братских осећаја изливају, шта би тек било и куд би се отишло, кад би у в е к један другом п е в а л и!?

* * *

Мађарска господа опет краду! Хајд' што су до сада крали из општинске и државне касе, то бар сиротињу није директно оштетило, ал' ево сад уредници „Фигетленшига“ з а т а ј а ш е преко 2000 ф о р., ш т о с е с к у п и л о н а с и р о т е и г л а д н е Ч а н г о в е!

* * *

Гладни Чангови изјављују, да ти новци нису затајени, него да су се они тиме претплатили на „Фигетленшига“ у 200 егземплара.

* * *

Чангови купе међу собом новчане прилоге да се покрије дефицит у уредништву „Фигетленшига“.

* * *

„Свака Скила за времена а Харибда редом иде“ (Нова пословица.)

* * *

Господин Чеда, који је до сада терао занат министра финанције, вели: „Занат је з л а т а н.“

* * *

Чујемо да ће први званични акт, што ће га министар Никола Христић премапотписати, бити наредба, да се сваки има п р е т п л а т и т и на „Стармали“, који овим бројем улази у своју н о в у ч е т в р т.

* * *

На предлог доктора П а в л а И в а н о в и ћ а закључила је варошка општина у Бају, да се оснује

нице. Станко уздане дубоко, а — стајао је баш пред оним зеленим прозорима. Срце му је играло живо, била на слепим очима лупкала су непрестано, рука му је дрхтала . . . он обиђе прозор, да после неколико кораџаја стане, да се замисли и да се опет врати. Почео је кашљуцати и онако кроз зубе удешавати песму једну, песму, у коју је хтео да улије све осећање своје. Док је тако удешавао глас, напијала је на њега све то већа енергија, која га, у спези са многим испијеним вином, наведе на послетку да одважно стане и да почне певати. Певао је песму „Спавај ми, чедо, буји пај . . . .“ Глас његов који је из прва текао лагано и несигурно, добијао је временом све више маха, али на жалост, не у корист песми, нити у прилог намери његовој. Кад је отпевао прву строгу, застаде мало, премишљајући е да ли би могао кроз капке чути који „мирисави уздисај.“ И збиља, Станку се бар тако чинило, чуо је иза прозора неки шушањ, који га наведе, да са своје стране приступи ближе и да почне капке на жалузијама да отвара, из прва лагано, за тим све јаче и јаче. Станку се шта више чинило, као да се у соби појавила нека светлост, и то му даде нове одважности и нове снаге: он поче капке баш силом да дими, шапћући међу тим кроз њих, како му је љубав врела, тако врела, као никад до сад што није била.

Међу тим, у соби је било све мирно; али са улице зачу се у исти мах неки потмули, ритмички топот. Станко примети то, погледи на ону страну, од куд је топот долазио, и спази — ала се уплашио! — како се њему при ближује ноћна стража.

Станко се убезекне, одступи од прозора и поче наглo бегати у противном правцу. Али топот се даде за њим. Станко убрза ноге, и можда би још и умакао био, да му несрпутне ноге нису запеле за један мален шљунак (за који обично трезне ноге никад не запињу) и он паде колики је дуг.

Ноћна стража сустигне га брзо, и вођа њен нагне се на несретног Станка и поче га дрмати; али овај се чинио и невешт, уиртвио се.

— Та ја тота господина познајем, рече један момак.

— Па ко је? запита вођа.

— Та господин Станко Глишић, та знам га ја, из једног смо места.

— Е добро, рече вођа, али не можемо га оставити овде.

— Ја ћу га већ пробудити, примети онајмомак, ево, мало је убрађен.

И момак се сажо и поче Станка да дрма, говорећи међу тим да се не боји ништа. На те речи отвори Станко очи, и кад спази пандура, заклопи их опет брзо; али пандур се није дао одбити и дотле га је дрмао, док се на послетку већ није и њему досадило, и он се лагано поче, дизати.

Фребелова школа за децу до 6 година, како би се (тако гласи предлог Ивановића) „што боље учила деца мађарском језику и да би јој овај што већма омилео.“ — Боже мој, код толико Мађара бајски морао се ваљи баш Србин Ивановић, бивши посланик карловачкога сабора, да тако штогод предложи!! Песници српски, певајте о српској будућности!

Аб.

Ђука. Даклен је ипак Ристић дошао на министарску столицу.

Шука. Није Ристић него Христић!

Ђука. Е на Србли нерадо изговарају „Х.“

Шука. Мени се чини да они нерадо изговарају и цело име „Христић.“

Ђука. Ко је најслободнији у Београду?

Шука. Онај жандар, што ја пратио уредника „Брке“ у Пожаревачко ариште, па га пустио да пређе у Аустрију.

Ђука Знаш шта је ново, Шуко?

Шука. (Вади памук из ува). Вичи већма, нешто су ми заглувнуле уши па не чујем добро.

Ђука. У Београду хоће старим министрима да дају бакљаду.

Шука. Старе министре — да бакљаду?

Ђука. Тебе су када издале већ уши?

Шука. А ко ће да их држи?

Ђука. Иди због ме! (Виче већма): Уши, уши!

Шука. Та биле уши или буве, свакојако су песносне!

Аб.

Одзив полаже испит

Који је бан увек верни пачељу?
Турбан.

Које дете најрадије гледају девојке?
Кадете.

Која је нада најпогинија?
Као нада.

Који наш сир највише одлази у Америку?
Кашир.

Који пас може највећма да уједе?
Цупас.

Којом се ликом може да опаше цео народ?
Репуликом.

Који лек не помаже ништа? Лехек.

Гигански.

Банкет у Београду.

Кад су недавно давали у почаст покојним министрима Пиро-Чедо-Гарашким банкет у Београду, кажу да је врло свечано испао. Абердар је декламовао своју песму (види Даницу за 1861. бр. 8): Пазите, вуци!“ Песма је бурно примљена, од особитог је утиска била последња строфа, која гласи:

„Пазите вуци! — Облака гњечит'
У огањ то је тргчати наг —
Гром када грми — ма пао и сам —
Оставит' од вас ал неће трагˮ

Пљескању не би краја. (На то се они и сад још пљескају! Ур.)

Још једна песма Абердарова.

У „Даници“ од г. 1861 бр. 28. пева Абердар:

— — — — — — —

„Да заблисташ — међ конџима
Туђих, туђих тих сплеткаша. . .

Па ко туча не полети,
Да загрли братска лица,
Век ће веку шапутати
Издајица — Издајица!“

Тако Абердар пре 22 године. Сад би добро било да се разјасни ко су то ти „туђи сплеткаши“ и да ли век веку већ шапуће (или можда већ и виче): Издајица! Издајица!

И ако виче, коме виче?

— А од куд ви овако, господине? запита га земљак

— А зар ја знам, одговори Станко.

— Јесте л' ви господин Станко Глишић? запита га воћа.

— Јесам.

— Изволите онда записати у ову књижицу име ваше настави воћа.

— А за што?

— То мора бити, иначе мораћете са мном у варошку кућу.

Станко уздане и напише своје име у књижицу, коју је воћа држао у руци.

— А сад идите мирно кући, рече овај. То јест право нам рецте где седите.

— Ту одмах на десно, одговори Станко.

— Идите лепо, а ми ћемо на далека за вама.

Са обореном главом упути се Станко у свој стан; кад је био већ близу куће. окрене се и спази, да стража за иста иде за њим. То га снуждн са свим, он лагано отвори капију и уђе у кућу. Ту је било све мирно. Кад је капију опет забравио, чуо је како се топот страже све већма удаљава. Тренутак један премишљао је шта да ради; али неки жестоки бол на левоме плаку и на челу опомене га живо на догађај, који се мало пре десно с њиме. Ухвати се руком за чело, уздане и пође лагано на басамке

Са врло разноврсним осећајима и мислима почео је да се сналаћи; једна мисао гонила је другу, и једва се баци на превет, да у њему тек не нађе правога мира.

(Наставиће се).

Ћира. Би ли ти мени знао казати, зашто се наш министар финансије зове С а п а р и ?

Спира. Иди због ога, — а какав би ми то министар финансије био, који би већ са својим именом признао да је б е з п а р и !

Ћира. Тако је. Али мени се ипак чини да се име С а п а р и може у неку свезу довести и са з а п а р о м, у којој се министар финанције, већ по положају свом више пута мора наћи.

Ћира. У Србији је болесно стање. Неко је болестан.

Спира. Али ко ?

Ћира. Чекај мало ! Не улази ми у реч. — У Србији је болесно стање. Бизмарк је добар доктор. Онамад су из Немачке у Београд дошли неки прашкови.

Спира. Једанаест цанти барута.

Ћира. Тако је. Сад ћемо видити хоћели те прашкове н а р о д узети за своју потребу или ће га узети в л а д а. И по томе ћемо видити ко је болестан.

Спира. Ниси рђаво рекао.

Ћира. Зашто „Турски Марод“ Анђелића непрестано и у сваком броју к а д и ?

Спира. Ваљда за то, де забашури ону воњу Анђелићевог православља, од које би и најтупља носевн морали побећи. А друго, за то је турски кадија, да га к а д и.

П у с л и ц е.

Никола Христић хвали се, да је он дошао „да умири духове.“ (Ми бн волели знати, ко би морао доћи, кад би се хтело да се мало раздраже духови).

Новине и то говоре да је Анђелић приликом велике тафле у Сегедину са царем говорио мађарски. (До сада се држало, да Анђелић зна само м а ђ а р с к и р а д и т и; сад први пут чујемо да зна м а ђ а р с к и и г о в о р и т и.)

Даклем умрло оно дете у Крмпоти, што се родило са два лице. Заиста штета! Како би то красан дипломата могао бити!

Људима обично смета кад раде, ако им ко стоји за леђи. Никола Христић је сретан, што бар такве сметње неће имати, — јер има његових леђа не има никога.

Кнез бугарски може најбоље посведочити како је гадна медицина то напредно стање. Од тога се њему тако смучило да је морао повратити устав.

Неки мужеви у околини карловачкој почињу увиђати, да је наш јединац Радић заиста у неком смислу ж е н и ј а л а н човек. Куд ће то изаћи, то још не зна ни сам Радић, т. ј. ако дотични мужеви Радићевој женијалности скоро не покажу врата.

У Србији влада мртва тишина. Према томе се „Мумија“ може осећати са свим у своме елементу. Можда је народ мало и прилего да спава (али ђаво не спава).

Хрватско-мађарски одношаји.

Беле табле без писмена,
Чисте као длан,
Но могу вас још ућуљат
У повољан сан.
Та чистина, верујте ми
Још'те није дан.
Све је оно ћораво посо
Врло кидљив лан, —
Догод једном не видимо
Ко ће бити бан.

Загрепчан.

Кратак извадак из главне рачунске књиге господара Морица III . . . . . у М.

текућа број	Име и Презиме	Место Пребивања	Примио на зоб Метарска цента	Има да плати Износ у новцу ф р.	н.	камате ф р.	н.	Свега скупа ф р.	н.
1	Ђока Стефановић	Купиново	10 а 1 ф р. 50 — 15 ф р.	60	—	40	—	100	—
2	Пера Тодоровић	Белегиш	10 а 1 ф р. 50 - 15 ф р.	60	—	40	—	100	—
3	Стева Симоновић	Бољевци	10 а 1 ф р. 50 — 15 ф р.	60	—	40	—	100	—
4	Мита Кузмановић	Батајница	10 а 1 ф р. 50 — 15 ф р.	60	—	40	—	100	—

И тако даље. . . . . .

(За тачан препис и превод јамчи на крају потписани).

Разјашњење:

Наступило гладно пролеће, април месец а ови и још други граничари долазе чивутину и моле за мало новаца јер им је нужда. Мориц ће радо дати новаца

ал то само на зоб, јер зна, да ће добар ребах пра вити: он је у кшефту прло вешт, неда млого новаца већ само по неколико форината. Граничари пристају, сваки од њих прима новац на десет центи зоби и то као што се из наведеног рачуна у првој рубрици видити може, центу по 1 фор. 50 повчића. Истина људи се најкају, да је то сасвим мало али чива другачије неда те тако пристају и на то, и потпишу се на некаква писмена, за која ни сами не знају шта је!

Месец Јул наступио, зоб се пожњела и на пијаци се плаћа по четир а и пет форината цента а у првој чивиној кући прибележени овако умствују: А што би ми носили нашу зоб чивутину, ми ћемо зоб на пијаци продати а њему ћемо његови 15 фор. и камате која ће то спада дати — па мир; тако и учине. Но кад су код господара Морица дошли да се намире ал овај овако запреда: Ја сам имао велику штету за то што ми зоб не донесосте, ја сам се обвезао горњим трговцима зоб ливеровати, ви ми нисте зоб довели с' тога не могох својој обвези одговорити те имадох грдне штете; зато или зоб или новац дајте! Кад немате зоби онда имате у новцу да ми платите и то 60 фор. у ниме зоби јер по то би зоб горе продао и 40 фор. као камате — ето тако моја књига каже а и писмена која сте потписали, нећете л' пак тако онда вас предајем адвокату и онда ћете још више платити. — Овамо овамо угодише се да ми плате место стотине сваки по осамдесет форината — Мориц је добар човек па и поштен — али да им даде њихова писмена као знак да су се намирили!!!

И тако на тај начин Мориц од год до год све већи капитал гомила а нашем Ђоки, Пери, Стеви, Мити и тако даље како која година све подеранији кожух и опанци.

Сремац
очевидац.

Нов шпански министар-председник Посада Херера

У шпанскоме министарству до сада
Није био Посада;
Е, сад само од сада
Да не буде Посада
Шпањолцима досада.

— К.

Господину „Зољи“

никоје Жести Трумићу
у Митровици.

Иш не прашт!

Аб.*)

*) За сада смо још примили овај ваш опширни одговор уреднику „Фрушке горе“, али овим изјављујемо да нам је жао толикога простора, што га заузесте разговором о тоне господину и молимо да нам платите за то ¾ луле дувана, више не можемо захтевати, пошто о њему разговор не вреде ни пола луле дувана.

Уред.

Вешалски хумор.

Циганин који је грдне злочине починио буде ухваћен и осуђен на смрт — на вешала, кад се пресуда прочита и Циганина у вис повукли, одкиде се уже које је већ старо и шпадно било и он паде на земљу.

Онда Циганин у огорчењу своме пече да чита сељацима лекцију.

„Имате“ вели „цркву са златним торњем; имате варошку кућу као неку палату; имате 50 јанаца јаража; а немате ни једно честито уже за поштена човека. Срам да вас буде!“

Овчарски одговор.

Ишли ђаци из школе па на путу сретну овчара који је терао овце кући са паше. Пред овцама био је, као обично, и магарац.

Ђаци беху несташни, а један међу њима најнесташнији, па поче да задиркује овчара. Но овај му није остајао дужан. Напослетку запита ђак овчара: Ала вере ти, колико има година тај твој магарац?

— То ти баш немогу за цигурно казати — одговори овчар — али чини ми се да би ти могао бити отац.

Натпис на гробу

Н. Н. није био песник никада свога века, само кад му је жена умрла написао је ове стихове и дао их да се уреже на њен од камена крст.

Овде лежи моја Ева
Од грчева.
Полагано, добри људи,
Да се не пробуди!

Чудноватa времена.

„Баш су то чудноватa и тешка времена!“ тужа ше се оногда један протерани дијурниста. „Није друкчије, него баш човек мора красти, ако хоће поле поштено да живи.“

Није он којеко.

Неки дан опази један сиромашак на пијаци крајцару на земљи. Ту је близу стајао неки фићфирић, а сиромашак му рече:

— Нисте ли ви, господине, изгубили ову крајцару?

Фићфирић се намргоди па се обрецну. „А за што ти мене држиш?! — Ја ако ћу што да изгубим, изгубићу бар један сексер, а не тричаву крајцару. Зар сам ја којеко?!

Ошваљен фијакер.

На Новосадској пијаци опази неко фијакер, па ће да га запита:

— Је ли, пријане, пошто би ме одвезао до Каменице.

— Платићете ми два форинта, господине. Одговори фијакер пун радости што је стекао мушгерију.

— Добро добро. Само сам хтео да знам колико ћу уштедити ако пешке та о одем.

Позив на претплату.

Даје се на знање у збиљи и шали:
На четврту четврт позива Стармали.
Што год буде ним'о претплатника више,
Све то слободнијим духом ће да дише.
Амо даклем брзо пријатељи мира
Топови су наши само од папира.
Ал су брза трка те многима знаду,
Оирљити брка, запалити браду.
Последице ове, то ће бити дика, —
Ал не само наша већ и претплатника.

Тако гласи позив у стиховн, а то ће рећи у прози:

Отвара се претплата на ново тромесечје „Стармалога".

Изволите нас почаствовати што обилнијим одзивом, да можемо што боље одговорити задатку своме.

Цена Стармалом на годину 4 фор. на погодине 2 фор. на 3 месеца 1 фор. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½ динара.

Издаватељство „Стармалог"

Одговори уредништва.

М. Богићу. Песма „у славу преноса Бранкових костију" кад није изишла за време свечаности или на скоро после ње, — сад је већ касно.

У Башахид. Сећамо се да смо примили од вас једну хумореску, али се сад не сећамо садржине њене нити узрока, ради кога је немогосмо уврстити. Можда ће други рад наш бити подеснији за „Стармали" Понуду вашу за суделовање на „Невену" уредник „Невена" радо прима. Осмејак. Врло је жалосан.

Нове књиге.

Послате уредништву на приказ.

Годишњак, велики српски народни илустровани календар за годину 1884. која је преступна, има 366 дана. Властник и уредник Александар Сандић. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. Српска штампарија дра Светозара Милетића 1883.

Јаков Врх. Забавник. Уређује Лаза Нанчић. Свеска друга. У Вршцу. Издаје штампарија Ветза и Вероникћа.

Draškov Raboš List za svakoga. Излази двапут месечно у Сиљету. Годишња цена 2 фор. Издавалац и уредник Јово Метличић. Штампарија И. К. Сореготи-а.

Славном браниоцу народа свог д-р-у. Светозару Милетићу. Од Малог Радошце. У Н. Саду 1883. Штамп. Арсе Пајевића

Живот и Дела Великог ђорђа Петровића, Карађорђа. Од Конст. Н. Ненадовића, кр. Српск. артиљ. Капетана. У Бечу 1883. књига I. са 14 литогр. слика. Цена 2 фор. 25 н.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СКЛАДИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . .	10 „
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 „
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. школ. реф. . .	24 „
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ђ. Натошевића гл. шк. реф. . .	28 „
Приповетке из Историје свега света, по Херцогу превео Вл. Красић. **Стари век.**	80 „
Рачунски примери за учен. 3 нег раз. ос. шк.	8 н.
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе изрядно Владан Арсенијевић, проф. цена .	80 „
Велика катавасија	1·— „
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама Део I. . . .	1·— „
Одабране народне песме за учење на изуст	10 „
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље . . .	20 „
Нове метарске мере	10 „

Почетнице природних наука:

1. Општи увод у природне науке, написао Т. Х. Хексли, превод Дра Лазе Пачуа, у тврдим кор. 50 н.
2. Хемија од Б. К. Роское, проф. хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. реф. Са 36 слика тврдо укоричена . . . . 50 „
3. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића шк. референта. Са 48 сл. тврдо укоричена 50 „
4. Физикална географија од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од др. Лазе Пачуа, са 20 слика тврдо укоричена . . . 50 „
5. Геологија од А. Гејкије, професора геологије у динбургу. Превод од Др. Л. Пачуа, са 47 сл. ук. 50 „
6. Зоологија од О. Смита; проф. зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, 80 „
7. Астрономија од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђ. Натошевића глав. школ. референта. Са 47 сл. укорич. 50 „
8. Ботаника од Х. А. де Бари проф. ботанике у Страсбургу. Српски превод од Вл. Арсенијевића, 50 „
9. Фаналогија од М. Форстера, превод др. Лазе Пачуа, са сликама тврдо укоричена . . . . . 50 „
10. Минералогија од К. Петерса. Са 46 сл. Превод И. Душмановића, професора тврдо укоричена . 50 „
11. Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође од И. В. Поповића . . . . . 30 „
12. Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце Од др. Ђ Радивојевића . . . . . 20 „

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40 рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1884.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ДЕСЕТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово девет година распростр у више од 120,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године новим словима, на лепој, углађеној артији брзотиском што штампа нарочито слике. —

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. **Александар Сандић**. Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, прилично рачунање времена, пасхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на домаћи и пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, статистику земаља и владара, уз то **чисто изрубрициране листове за бележење.**

„Орао“ доноси и у овоме своме десетом лету за год. 1884 богат и одабран садржај урешен уметнички израђеним сликама.

Забавно-поучни садржај

„Орла“ за годину 1884 грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: **Животописи и завештаји**: а) Професор Љубомир Вујновић од Томе Крстова Поповића. б) Јена Брановаčки и Ида Брановаčки рођ. Вујић од М. Д—ћа. в) Јован Остојић и Терезија Остојић рођ. Зоукова од С. В. Поповића. 2. ПРИПОВЕТКЕ ИЗ СРПСКОГА ЖИВОТА: **Како право — тако здраво!** од С. В. Поповића. 3. ИСТОРИЈА НАШИХ ДАНА: **Злочинство у Тиса-еслару** 4. СРПСКИ КЊИЖЕВНИЦИ: а) **Доситије Обрадовић**, б) **Сима Милутиновић**, в) **Вук Караџић**, г) **Ђура Даничић**, од С. В. Поповића. 5 НАРОДНО ЗДРАВЉЕ. **Алкохолизам**, пети чланак од Дра Ђорђа Натошевића; б) **Главнија правила за очување здравља**, од Дра Ђорђа Натошевића; в) **О лечењу грожђем**, од Дра Ђорђа Натошевића. 6. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) **Писмо из пчеларства уреднику „Орла“**, од професора Јована Живановића; б) **Два Фрушкогорца о виноградству** од Стеве Симоновића; в) **Како се оставља грожђе**, од ** 7. ПРАВНЕ НОУКЕ: **О дужностима краљ. општег бележника**, од Дра С. Павловића. 8. НАРОДНА НАСТАВА: **Васпитавајмо децу за рад**, од уредника Орла. 9. РАЗНЕ КОРИСНЕ БЕЛЕШКЕ. 10. УЗ НАШЕ СЛИКЕ. Уз овај садржај иду **Вашари** и **Огласи**.

Илустрације

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1884. доноси ове слике:

I. **Насловну слику**: 1. Др. Ђуро Даничић. II. **Ликове**: 2. Професор Љубомир Вујновић, 3. Јена и Ида Брановаčки, 4. Јован и Терезија Остојић Зоукова, 5. Доситеје Обрадовић, 6. Сима Милутиновић, 7. Вук Караџић, 8. Ђока Вујковић, 9. Иван С. Тургењев. III. **Историјске слике наших дана**: 10. Кремљ у Москви, 11. Крунисање цара Александра III. 12. Руско крунидбено знамење. 13. Свечани поход крунисаногa цара руског Александра III 14. Џилитовка, козачка игра о крунисању руског цара. 15. Вис Стражилово у Карловцима, где је гроб Бранка Радичевића. IV. **Слике из Србије**. 16. Погреб дра Ђуре Даничића у Београду, по нацрту проф. Вл. Тителбаха. V. **Слике из Црне Горе**: 17. Крајња улица на Цетињу. 18. Главна улица на Цетињу. VI. **Народне слике**: Из далмације: 19. Сењска гајдаши, из пољске: 20. Свадба у Флисака. VII. **Народни споменици**: 21. Кућа у Броду у којој се родио Бранко Радичевић. VIII. **Слике из Угарске**: 22. На белом хлебу, по слици Михаила Мункачија. 23. Слике из Тиса-Еслареке паринце.

„Орао“ за год. 1884 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница **Велимира Валожића** у Београду која рабатује по 20– 25% **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растурачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је **„ЦАРИЋ“** мали календар са сликама за год. 1884. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 17-ог Септембра 1883.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ИЗДАВАЛАЦ „Орла“ и „Царића“.

Година VI. У Новом Саду, 20 Септембра 1883. Бр. 29.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ ШАЛУ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

† МАРИЈА ТРАНДАФИЛ

Бог јој даде блага земаљскога,
А уз благо срца милосноga,
Бог њој даде на свету овоме,
Она коме — већ народу своме.

Догод траје побожнога жара.
Православних храма и олтара.
Њеном гробу послаће се свећа,
Венци вити од свежега цвећа.

Догод буде српских колибица,
Благодарних топлих молитвица
Из свакога сузнога прикрајка
Спомињаће с' сиротињска мајка.

Догод буде српских сина ђака,
Школом ђака а борбом јунака,
Видаће се многе ране горке
Успоменом српске добротворке.

Ј.

Рефлексије последњега двобоја.

I.

Двобоји су понајвише
Сврабеж лудих, пустих глава.
А где редьом још постану
Ту је свраб тај шуга права.

Ал кад коме жену отму
„Племенити“ бесни људи;
А закон му не зна лека, —
Онда мора сам да суди.

II.

Што се тиче двобоја
У озбиљном смислу,
Чинути га за цело
Измислили нису.

За тај занат не маре
Чивутски јуваци:
Од њега се уклањају
Аврами, Исаци.

Други су, што школу ту
Овамо довлаче, —
А Розенберг био је
Само добро ђаче.

III.

Борнемиса, Борнемиса,
Објасни нам само
Ту магнатску логику,
Коју не схватамо.

Јесу ли то начела,
Или тек бравуре:
Таст ти може Чивут бити,
Само не сме шуре.

IV.

Илони је ласкало
Што ће да с' погрофи —
А није се надала
Свакој катастрофи.

Њој се здраво дошали
Грофски предикати,
А људе је судила
По свом драгом тати:

Стари тата Шосбергер,
Он се не би туко',
Кад би когод његову
Супругу одвуко',

V.

Међу тим се Розенберг
Друкче презентиро;
Да му ј' срце на месту
Лепо ј' демонстрир'о.

Цветлиенство његово
Нико не мож' скрити;
То морају признати
И антисемити.

Многи жали Бањанија
Због смртна малера, —
Ал бадава, Розенберг
Има карактера.

То му пише на челу,
На грудма, на леђи, —
Иначе би с' већ одавно
Назв'о Rózsahegyi.

VI.

Још ћу једну казати,
Ни најмање луду,
И то ћу се окренути
Криминалном суду.

Многи вели: „крив је, крив
Треба да се казни!“
Али како? — О томе
Има мисља разни.

Кад је закон тако строг,
И на кривце кивап:
Нек се казни Розенберг,
Ја нисам противан.

Казна има различних
Без броја и числа,
Изберите таку казну,
Која има смисла.

Реци те му: Розенберже,
Судба ти се свети,
Налаже ти да мораш
Илону узети!

* * *

С брда с дола.

II.

Од како су нове табле са немуштим језиком приковане на порезно звање у Загребу, од тога доба само се једанпут земља тресла у Загребу; и по томе нештански метеоролози (они који пате одхроничног метеоризма т. ј. ветрова и надутости) суде и пресуђују, да се та земља са свим умирила, да се угасила свака ватра и пламен, само би се још мало могло говорити о диму, (који се немачки зове барон Раух.) О томе диму, говоре они за сада само толико, да га се не треба бојати, али ипак говоре о њему, — баш као она маћија, која је говорила пасторчету: нећу ја тебе затворити у комору где је тако мрак; нећу ја тебе метути да клечиш на кукурузима; нећу ја тебе тући с оном канџијом, што је чувам у другој фијоци са десне стране и т. д. — а дете би највећма волело, да се о томе и не говори.

И у Бечу се нешто тресло, али не земља, него зграда новога величанственог универзитета, у који су се ђаци и професори тек ових дана уселили. У место да се овај храм муза окадио тамјаном и измирном, немачки га бурши обесветише дреком и дивљом виком на једнога професора, који је један од првих светлила овога свеучилишта. Али његова је кривица страшна, јупи сабљом својом о њих, и то тако јако, да се пробудио и сам Станко, који је све дотле мирно спавао.

— Ко ће то бити, помисли у себи, тако неатрашно још није нико лупао на врата. Писмоноша није, јер новаца не очекујем ни са које стране; на против, са свију страна траже га од мене, али наравно, са убичајеним успехом. За шта, већ и не помим, што га и траже од мене, кад га и тако неће видити, бар не тако скоро. Ја морам имати своје пиво и, да боме не увек, свој ситан фарбз, иначе бих пуко, они други нек чекају.

Из тог расматрања пробуди га по ново још жешће лупање, које је изгледало, као да се о врата удара неки гвоздени алат, тако је звекетало. Станко се памргоди, ухвати се за чело, и тек сад се сети, шта се с њиме прошле ноћи десило.

— Наопако, говорио је у себи, шта сам ја радио. Али . . . та није то баш бог зна шта! Само да нисам пао! . . . Ала ме боли глава!

Станко устане брзо и приступи огледалу. Имао је шта и видити. Лева страна његова чела била је сва отечена, а у средини из отока дизао се други оток, велики као добар лешњик. Погледи и лакат: сав модар и одеран, није га смео ни дирнути, тако је све штрецало на њему.

Нова луна на вратима, још јача него све досадашње дупе, истргне га по ново из посматрања тог. Брзо баци капут на себе и отвори врата. Пред њим је стајао пан-

ПОДЛИСТАК.

Под прозором.

Хумореска Милана Савића.

(Наставак)

III.

Сутра дан у јутру десила се пред Станковим вратима онака иста појава, каква и јуче. Она три шегрта сваки са хартијом у руци, грабила се о прво место до кључаонице, и то тако жестоко, да је по која „пушла“ косе са силним свецима у друштву летила по ваздуху и преко гвоздене ограде падала на земљу, све дотле, док се опет није зачуо одмерени глас браћа-Јоцки, који је строгим речима ту „лечурлију“ терао у ред. Али ни његов моћан глас, ни подигнута песница нису могли данас баш да дођу до жељена успеха; шегрти га се нису плашили, јер им је пред духовним очима лебдио раф, кајши и мотка, чијих су физична својства јучерашњи данак, после повратка са безуспешне експедиције своје тако орјатински морали искусити. Уједаред застадоше, њуташе и повукоше се мало на страну: преко ходника долазио је униформисани слуга свете Хермандаде, варошки пандур, такође са хартијом у руци. Е, овај има првенства

Кад је пандур дошао до врата и видио да су затво-

на, ои ма да је Немац, усудио се бити справедљив и према другим народностима. Но ово је било само проба, стоји ли ова нова зграда чврсто. Зграда стоји чврсто, али добар глас бечког универзитета мал те се неће побољшати, ако буршови скоро не промукну и глас озбиљне науке не дође до речи.

У Карловцима се ништа не тресе, осим што прикривене Анђал-бандијеве растресају своју пљачкашку нападима и млаћима, терају невољу њиховој у процен, образ њихов у бару, глад њихову у шпајзирство, српски дух њихов у виле, а карактер њихов у Турке. Ово бива у одсуству Анђал-бандијевом; а кад се он врати, онда ће наравно бити — горе.

И у Београду имало би се шта трести, потрести пасти и стропоштати, — не мислимо чисту и праву уставност, јер она, ма да је већ довољно потресена ипак је дубоко ухватила корена у срцима народа, него мислимо друге неке неприлике, које стоје на слабијем темељу или висе о кончићу (и то туђем.) Истина да се из Србије ових дана чуо и овакав глас: Овако се живити не може. Ове су ми речи у први мах изгледале врло очајне, али кад сам после мало (мислима) прошетао (по пољу хисторичне филозофије) ја сам се брзо утешио. Ако се овако живети не може, то још не значи да се мора умрети, него да ће се морати друкчије живити, н. пр. „Самоуправа“ и „Независност“ не морају живити као куца и маца, — све што добро мисли и српску дужност осећа морало би се тим осећањем тако загрејати, да се може слити и прелити у једну снагу, па онда све што може чекати, то оставити за бољa времена, па се онда мирно и лепо тако раскорачити као негда онај Ро усов колос, и видили би само, да би онда сва вода, коју зле приликe терају на туђу воденицу протекла између њихових ногу, и што онај колос није дочекао, то би дочекао овај, да би скоро остао на здравом и сувом непоткопаном и неподривеном земљишту. — — Ово би се могло пробати, а проба би најбоље доказала, је ли рачун добар био.

У прочем ако би баш дошла смрт за врат политички доктори би почели нуђи за нос, онда је питање шта треба пре чувати: врат или нос?

Пре врат. Пре врат! Та то зна и најмање дете, да тако мора бити; а камо ли да не би знали тих деца очеви.

У прочем најбоље би било да не дође ни до носа ни до врата. А они који су забасали куд не треба, најбоље би било да се што пре окрену у поштен и паметан повратак.

Истиснуто прстом из чела.

Многи се људи стиде просити. За то (кад баце око на богату партију) нињу место себе проводаџије у прошњу.

*

Лењивац сам себе лаже, да ће за тај и тај посао други пут боље расположен бити. И то лагање лове се одлагање.

*

Кад се кошуље перу ваља се снабдети сапуницом. Сви други послови иду боље и веселије без пунице.

*

Чудновато је то: Сила бога не моли, — па опет јој бог много помаже. (То је вељда за то, што

дур, званично т. ј. укочено, до њега се смешкало оно чисто благо лице браћа-Јоцина, и с друге стране попружали су шегрти своје вратове и радозналим очима гледали су у позорје, које се отварало пред њима.

— Имам налог да вам предам ову позивницу, рече пандур и дирне прстима капу.

— А од кога? запита Станко

— Од славне капетаније, одговори пандур.

Станко пребледи. Рука му је мало дрхтала, кад је примио хартију, и кад је почео читати, прелије га и румен и бледило.

— Добро, рече, ја ћу доћи, чим се обучем.

Пандур се опет дотакне капе, окрене се и оде.

— Шта ћемо нас двојица? пасмени се сад браћа-Јоца.

— Сад немам каде, одговори Станко. Ја ћу већ доћи к вама око дванаест сати.

— Кад би то тако било.

— Али кад не може друкче.

— А оно бар у једанаест дођите к мени.

— Добро, у једанаест.

— Него, господине, шта је то с вашим челом?

— С челом? Аха! Ударио сам се о кревет.

— С богом дакле!

— С богом!

После тих речи удали се браћа-Јоца, а Станко се већ почео да увлачи у своје „шанчеве,“ то јест, у собу, кад спази шегрте.

— А, и ви сте ту, рече и чисто се насмеши. Одите унутра, да вам платим. Јесте ли донели конте?

— Јесмо, зачују се три гласа као један.

— Е добро. Станко уђе у собу а за њиме шегрти. Чим је ушао зграби своју батину и поче млатати по шегртима, тако, да су сви у изненађењу заглавили врата.

— Ово је само тринтеџ, викао је Станко, а главна сума долази сад!

Но ту чудноватој главну суму нису шегрти ни дочекали; за тили часак била је соба празна а одмах за тим и ходник. Сад се могао Станко мирно облачити. Док се тако дотеривао, преминуло је непрестано о томе, шта ће само капетан с њиме. Тражио је по својој прошлости, е да л' ће можда наћи на какву тамну тачку у животу свом; било их је доста, али те су ствари предате већ заборавности, и нико више и не води рачуна о њима. У једаред га пре умивању подсети бол на челу, да је ноћас имао неки „абентајер“ и то још са пандурима! Тај пропалазак није га баш врло обрадовао. —

Кад је дошао у варошку кућу, запита, где је капетанија; услужан пандур покаже му то оближњо место, и Станко се упути управо тамо. Кад је стигао куће на врата; на позив изнутра отвори их и уђе у собу. Покупан

*

морамо ми да молимо бога за њу, — да нас боље гњави).

*

Једна пословица каже: Младост лудост; друга пословица вели: каква младост, така старост. — Ако обе пословице говоре истину, онда не знам где је мудрост.

*

Кажу да владаоци обично нису пријатељи јавности. Није истина. Они и то кроз новине објаве, кад кога наименују за тајног саветника.

*

Вино је као исето; хоће да уједе и оно које реже, и оно које не реже.

*

Кад би се у недељу полагао испит зрелости, не би се падало на годину дана, већ само на неколико сати. (Можда би и који професор пао).

*

Попова има од две феле: Једни нам примером својим показују како треба ићи у рај — (ти су сада ретки). Другим нам примером својим показују како не треба ићи у пакао — (ти су сада чести, све чешћи и пречестљенији).

Доказ.

Славни француски дипломата Талеран рекао је (давно, још пре него сте Миња Гарашанин родио) ово:

„Ја знам некога, који има више разума него Наполеон, него Волтер, више разума него сви министри, који су били, који су сада и који ће бити (није изузео ни Гарашанина), а тај неко, није нико други него: јавно мнење.“

Ова изрека Талеранова, још није побијена, ма да има људи, којима се јавно мнење чини безобразним, (т. ј. тако им се чинило пре две године, а сад им се мора чинити још 10 пута безобразније.)

Ћира. Чеда није више министар финансије. То је лепо и красно. Ал то није доста. Сад би требала каква поштена и строга комисијица која би провизитирала касе.

Спира. Па шта би нашла? Ништа.

Ћира. Тако је. Али можда би и нашла штогод.

Спира. Имаш и ти право. Нашла би нешто; али кад би визитирала, не касе, него — цепове.

Ћира. Јеси ли ти чуо, да је Анђелић у Сегедину био питан: кад ће већ једанпут бити тај српски црквено школски конгрес.

Спира. Чуо сам, чуо. Само нисам чуо шта је одговорио.

Ћира. Нисам ни мого чути, јер се тако збунио да незна ни сам шта је рекао. Није шала, чело гори и т. д.

Спира. Е море, кад тако ствар стоји, онда би ми нелојални људи били, кад неби најстрожије викнули: Је с' чуо, Анђелићу, одговарај на сегединско питање!

ција господин са паочарима дочека га са свим лепо, и понуди га да седне.

— Реците ми, молим вас, поче Станко, за што сте ме цитирали?

— Зар се не сећате, шта је ноћас било, одговори му чиновник.

— Па шта је било, није ништа.

— Није то баш тако! Ено господин Мраковић, на чијем сте пенцеру ноћас лупали, тужи вас, да сте хтели силом да уђете кроз пенцер, и да га оробите . . . . .

Станко скочи са столице.

— Молим, молим, настави чиновник, ево изјаве господина Мраковића. Он вели, да је у тој соби, у којој нико не спава, имао велику суму новаца, тако неких две хиљаде форината, и тврдо је уверен, да сте га хтели да покарате, и да није случајно напшла патрола, ни бисте извршили вашу намеру, јер се зна, да сте иначе прилично дерајнирани. Шта имате на то да одговорите?

Станка је спопала дрхтавица; стајао је блед и једва се могао држати на ногама, хладан зној га је пробио, и у забуни својој није био у стању да одговори на питање чиновниково.

— Говорите, господине, поче чиновник.

— Ја не умем на то одговорити, стаде Станко да муца, то је таква оптужба, којој се нисам надао ни најмање.

— Господин Мраковић хоће да вас преда великом суду, настави чиновник, јер је намеран да учини једном краја с вашим калабалуком.

— Ама, господине, проговори Станко, зар верујете и ви, да сам ја могао хтети да крадем и харам?

— Ја не могу казати, ништа, одговори чиновник, оптужба је ту, ваше је да се оправдате. Међу тим, ја ћу бити тако слободан, да вас задржим у затвору ! . . . .

— Шта наопако!

— Умирите се, бићете у стражмештеровој соби, а ја ћу већем дознати господина Мраковића, да вас суочим с њиме.

— Дозовите барем господина Мишића, рече Станко, да му разјасним ствар, јер . . . . а та то је и сувише.

— Не марим; али сад изволите ићи у стражмештерову собу, ево, овај момак показаће вам, где је, а ја ћу међу тим јавити господину Мишићу, и он ће вас посетити. У једно ћу дознати и Мраковића, и тако се може цела ова афера још данас исправити, или . . . .

Станко слегне раменима, окрене се и пође за пандуром, да у стражмештеровој соби премишља о својој првој љубавној изјави.

(Свршиће се.)

Пуслице.

Статистика је показала да у Угарској има више Мађара који знају Српски, него Срба који знају мађарски! Не брините се, све ће то друкчије бити. Јер ено у Бечкеречкој гимназији српски се језик предаје недељно само један сат, и то помешано са катихизисом, и то за сви осам разреда, а у Новосадској гимнасији потроши се само у првом разреду на мађарски језик недељно шест сати.

Ово је чудновато: „Брку“ кад су повијали у Србији, он побегао у Аустроугарску. Ал куд би „Стармали“ побегао, кад би њега повијали?

Један енглески поп пронашао је да је тај врло опасно пиће. Где се пије тај ту, вели, лако букне револуција. Ето ти сад ћемо морати пити само млека — (јест, ал и млеко се на мађарском језику зове т е ј.)

Кажу да ће се наш славни диспозициони фонд ове године знатно увећати (без обзира на грдне дојакошње терете и дефиците али са обзиром на пријатељску краљевину Србију).

Неки чланови угарске делегације спремају се да праве лустрације у Босну. Ваљда су ради да иде је ли јабука већ зрела за брање (но то ће Бизмарк боље знати из далека, него ми из близа).

Који су били у Сегедину на слави, кажу да им гостољубиви гостионичари мал не одераше кожу, — тако је било с к у п о ћа. Сегединци су се ваљда сетили оне скупоће (т. ј. с к у п љ а њ а прилога коју смо ми и шаком и капом показали кад је Сегедин страдао, — па су хтели сада да нам врате зајам).

У Београду има један кобасичар који прави кобасице а у њима се нађе каткад кључ од сата и друге маленкости. Тај кобасичар зове се Х а м. И треба да буде сам Х а м, јер таке кобасице за цело други нико неће хамнути.

Наш коморански поп Владимир Ракић већ је добио награду, што се умешао у мађарску литературу, и то тако богату, да је морао неколико дана одлежати и ладне завоје метати. (Нећемо плакати, јер и тако знамо да му наше сузе не помогоше).

Љубавна слепоћа и њен лек.

„Ох, ал да ми је невестица
И добра и лепа!“
Чујем, чујем и верујем,
Јер је љубав слепа.
Ал поверуј и ти мени,
Пре нек буде квара,
Да љубавном том слепилу
Брак очи отвара.

— р —

Учитељ. Господине, ваш син није за ђака.
Отац. А за што?
Учитељ. Нема врућа места.
Отац Хм, хм! А ви му угрејте бар тур.

Петар. А што си ми ти пријатељу тако снуждео и невољан?
Паво. Због жене, брате, због жене.
Петар. А шта је с њоме?
Паво. Ево већ пуних пет година од како сваки дан г у с т и р а карте, — па још никако да их и з г у с т и р а.

Митар. А што ти писи понео кишобран, Стеване, — виш како је мутно време?
Стеван. Нећу да га носим. Јер кад год ја понесем кишобран, никад не буде кише.

То је баш чудо.

„Једно ми је чудо“
Рече мајстор Дода —
„У природи то је
Права неприрода:
Зашто рибе ћуте,
Кад су ж е н с к о г рода!“

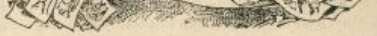

Писмо једног оца своме сину.

Чујем да си, драги Пишта,
Већ дотер'о до аришта:
Спремајућ' се на пут
Украо си
Из кафане капут;
А капутов госа
У прикрајку био,
На те опазио,
На те је повиђо, —
На сад си долијо.

О невешти сине,
Свако ти се чуди.
Што тако полуди;

Зар ти писи мого чинит'
Ко поштени људи,
Ко што ради твој брат Мија,
Ко што радим и ја;
Зар ти писи мого лепо
Код кројача сватит'
Па на веру капут узет'!
Па никад не платит'!

То је једно исто, —
Ал нагледа чисто;
То је, веруј сине,
Практичнији лов:
Не би имо стари капут,
Већ би имо пов.

И нико ти не би смео
Рећи да си лола;
За то ово ариште
Нек ти буде школа.
Поздрављa те мама
И сестра и браћа
И твој **Идеш аћа.**

Неће пива.

А. Сервус Ћиро! Од кад те нисам видео. Хоћеш ли да свршемо мало у пивару, да те почастим са једном чашом пива?

Б Нећу.

А. Шта!? Ти нећеш на пиво. Да се прекрстим левом руком. А зашто нећеш?

Б. За то, што ме зовеш на ј е д н у чашу; а мени се ни брк не покваси, док не попијем б а р пет.

Ију сватова.

Један свештеник имао је да венча младожењу од 70 година са младом која је имала неких 60 година. Том приликом говорио је он слово, које је отпочео са овим цитатом: „Оче, опрости им, јер не знају шта чине!“

Члан друштва умерености.

У крчму код три чутуре дође неки мајстор (који је био члан друштва умерености.) Заиска једну циповчицу и полић ракије. Крчмар му довесе и једно и друго. А он пресече циповку на поле, одвади мало средине, сасу у ту дубину ракију и тако поче циповку да једе. Крчмар се чудно, па га запита шта то ради.

— Е, пријатељу, шта радим!? Кад ме питаш право да ти кажим. Ја сам се заверио да нећу никад пити ракије.

— Па што је пијеш, кад се заверио?

— Та ето видиш да је не пијем, — него је једем, А то се нисам заверио, да је нећу јести.

Из породичног живота.

Две сестре, врло лепе девојке имале су матер, која се није одликовала телесном лепотом, па против била је, што-но кажу, така ругоба, да би њоме могао чворке плашити. Имале су и оца. Једаред хтеде отац да види своје кћери у промеиаду; али мати рече: „Не мој ти мужу с њима ићи, пусти мене да ја идем. Знаш, ја не волем сама ићи, али с њима волем. Јер ко ме види поред њи, свако ће рећи: ниш, и ова је жена морала тако лепа бити, кад је била млада.“

Муж се мало промисли па онда одговори: „Ипак неће бити добро, жено, да ти с њима идеш: јер те су девојке већ на удају, па ко год види тебе поред њих, свако ће рећи: „Ej наопако, зар ће тако изгледати те девојке кад остаре!“

Неће да натрчи са пресудом.

Неко је прислушкавао како су се на беседи разговарале две девојке, две присне пријатељице, Ана и Јела.

Ана запита Јелу: Кажи ми право, ко ти се боље допада, или господин Матић или господин Јеврић?

— Не могу ти право казати, — одговори Јела — за Матића знам да је удовац, а за Јеврића не знам, можда је и ожењен.

Изненађење.

Врло смо се изненадили кад чусмо да су последњи бројеви „Стармалог“ слободно прешли у Србију, што се за времена Гарашанова ни сваком четом броју није допустило.

Вибамо и то, да овозицони тамошњи листови не доносе но читаве ступце чистине, са уздужном примедбом „Запљењено.“

Ако је г. Никола за 15 година свога подземног одмора научио нешто, што треба сваки министар да зна, ми му честитамо на сваком и најмањем напретку. — Ако багателише независне органе штампе, знак је да се шиак осека јачи, него што је био Гарашанин. — Ако пак хоће и да је чује, онда му за сада ништа друго не можемо рећи, него да смо са те стране лепо изненађени.

Одговори уредништва.

Анд—Ал —. Ви у песми вашој велите:
„Сви се чуде
Како луде
Мене куде“ — и т. д.
па знате шта
Нека једном мира буде,
Ви узмите две-три груде,
Растерајте ове луде
Којекуде.

С—с—с. Не да се то баш сваком ни одговорити. Коме не одговоримо слободно му је и то држати, да је састав његов напредно добар, па нећемо публику нашу да намамљујемо, кад их не можемо увек таким посластицама ранити.

ПРИПОСЛАНО *)

ОТВОРЕНО ПИСМО Г. КОНСТ. ТРУМИЋУ,

уреднику „Фрушке Горе.“

у Митровици.

Није ни мало удудно ни лепо од вас, што као неки Муса-кесеција нападате у своме листу бесомучно све оне, који неће да израђују штампарске послове у вашој „народној“ штампарији. Таким силеџијским поступком постали сте истина неко страшило од кога људи беже, али сте тога ради изгубили све главније муштерије своје у месту као: политичну и црквену општину, Економитну задругу српску, многе поједине трговачке куће, па сад сво и знамениту „Имовну општину.“ Место да сте се постарали да их све задовољите умереним ценама и уљудношћу поношењем према њима, ви их непрестано нападате, па не само њих, него чак и оне, који вам своје послове јефтиније и солидније него ви израђују. Тако сте у 60. бр. вашега листа у „дописници уредништва,“ грдећи накосно и једно другога, дотакли се са неколико речи нас и наше радње, за које вам не можемо дужни остати.

Није истина да смо ми од г. М. Прокића или ма кога другог из Митровице добили ваш ценовник, по којем сте ви „имовној општини“ штампарске послове израђивали; то су наша ниска подметања. Ми смо два пута били почаствовани нарудбинама, које смо о'авили по упућеној издатом оферту. Да је наш оферат био једнак са вашим ценама, извесно је да ми неби добили те послове, а у колико је „Имовна општина“ јефтинијом ценом добијала тискарије од нас, изволите се само распитати, где је нам јамачно врло радо рачуно показати, а ми смо уверени да ће бити много већа разлика него што на мислите, и да је општина на тим двема нарудбинама заштедила најмање 30 фор. а не само 4 фор. као што ви велите.

Још нам мала и то напоменути, да ми писмо — мимо нас у месту, — са страће писали и тражили од слав. Имовне општине нејзине тискарије на израду, него је она прва од нас просто оферат затражила, и на тај начин дошли смо до нејзиног одличног и нама цењеног поверења, којим нам је своје тискарије на израду поверавала. Према томе од вас је врло гадно што нам јавно у својој дописници опако кукавички подмећете прљаву конкуренцију, које сте ви највреднија представник — јер по начелу револвер-пресе у своме листу погрдно нападате све оне, који неће да код вас раде. Ми вас уверавамо, да у целом руфетку нашем не познајемо прљавијег руфетлију него што сте ви. С тога вала да сте мањи од маковог зрна, а не да још нападате друге ни криве, ни дужне.

Нови Сад 19. октобра 1883.

Штампарија А. Пајевића.

*) За отвари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу. Уред.)

ДЕЛА
ЂУРЕ ЈАКШИЋА

С десетом књигом, која је ових дана из штампе изашла, довршено је потпуно издање Јакшићевих списа. У I и II су књиги песме лирске и епске: у III—VII су приповетке; у VIII—X драме. У VII књизи је и биографија песникова са сликом. Свих десет књига износе око 140 ситно штампаних табака.

У књижевности српској, после збирке Бранкових песама, ово је прво потпуно издање песничких дела. Али је у овом издању готово једна трећина са свим нова, доцле нигде не штампана; а једна трећина је прибрана из растурених и са свим ретких часописа. Па кад се ка овоме још дода, да се у књижевности српској Јакшићу још није нашло заменика, и да у поезији Јакшићевој има хране, забаве и утехе за свако доба и за све прилике, у којима живимо — онда би још само желети било, да свака имућнија српска кућа има овај драгоцени низ песничког бисера.

Једна књига стоји динар и по, а свих десет петнаест динара. Да би се олакшала набавка и сиромашнијим, а особито ђацима, продужена је претплата: те ко пошље новце за шест књига, или за шест комплета, добија седму књигу или седми комплет на поклон. Због неједнаке досадање распродаје могу се добити засебно само књиге IV — X, а I. II и III само тако, ако се узму све од I до X.

Наручбине нека се шаљу *књижарници Велимира Валожића у Београду.*

Чист приход од овога издања иде у фонд за издржавање сиромашне породице Јакшићеве

доноси у своме деветнајстом броју за 1883. ове чланке: 1. Архимед, чланчић са насловном страном. 2. Вила и звезде, успомена из бербе. Од Браца Јове. 3. Мали Мирко, песма од —ар Ар — 4. Нешто о спази животиња и биљака. 5. Шегрчска шала, (песма са сликом) од И. О. 6. Сина са 6 слика. 7. Природне науке до Њутна и Њутн. 8. Нешто о празноверју и Врачарџи. 9. Овејана зрнца. 10. У јесен, песма од —ар Ар—. 11 Разнолије. 12. Даштања. 13. Решење даштања. 14. Нове књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 динара 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

I-во ц. к. овер. дунавско-паробродно-друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа почињући
од 16. Октобра
до даље наредбе.

У ЗЕМУН: недељом, понедељником, средом, четвртком и петком у 1 сат после подне.

У ОРШАВУ: недељом и средом 1 сат после п.

У ТИТЕЛ: недељом и средом 1 сат после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: недељом, уторником, средом, петком и субатом 1½ после подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1884.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ДЕСЕТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово девет година распростр у више од 120,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године новим словима, на лепој, углађеној артији брзотиском што штампа нарочито слике. —

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. **Александар Сандић.** Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена пасхалију, небеске знакове, сунце и планете, бришљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на домаћ у пољу, народне и земаљске свечковине, разне белешке, статистику земаља и владара, уз то **чисто изрубрицириране листове за бележење.**

„Орао“ доноси и у овоме своме десетом лету за год. 1884 богат и одабран садржај урешен уметнички израђеним сликама.

Забавно-поучни садржај

„Орла“ за годину 1884 грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: **Животописи и завештаји:** а) Професор Љубомир Вујновић од Томе Крстова Поповића. б) Јена Брановачки и Ида Брановачки рођ. Вујић од М. Д—ћа. в) Јован Остојић и Терезија Остојић рођ. Зозукова од С. В. Поповића. 2. ПРИПОВЕТКЕ ИЗ СРПСКОГА ЖИВОТА: **Како право — тако здраво!** од С. В. Поповића. 3. ИСТОРИЈА НАШИХ ДАНА: **Злочинство у Тиса-еслару** 4. СРПСКИ КЊИЖЕВНИЦИ: а) **Доситије Обрадовић,** б) **Сима Милутиновић,** в) **Вук Караџић,** г) **Ђура Даничић,** од С. В. Поповића. 5 НАРОДНО ЗДРАВЉЕ. **Алкохолизам,** пети чланак од Др Ђорђа Натошевића; б) **Главнија правила за очување здравља,** од Др Ђорђа Натошевића; в) **О лечењу грожђем,** од Др Ђорђа Натошевића. 6. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) **Писмо из пчеларства уреднику „Орла“,** од професора Јована Живановића; б) **Два Фрушкогорца о виноградству** од Стеве Симомовића; в) **Како се оставља грожђе,** од ** 7 ПРАВНЕ НОУКЕ: **О дужностима краљ општег бележника,** од Др С. Павловића. 8. НАРОДНА НАСТАВА: **Васпитавајмо децу за рад,** од уредника Орла. 9. РАЗНЕ КОРИСНЕ БЕЛЕШКЕ. 10. УЗ НАШЕ СЛИКЕ. Уз овај садржај иду **Вашари** и **Огласи.**

Илустрације

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1884. доноси ове слике:

1. **Насловну слику:** 1. Др. Ђуро Даничић. II. **Ликове:** 2. Професор Љубомир Вујновић, 3. Јена и Ида Брановачки, 4. Јован и Терезија Остојић Зозукова, 5. Доситије Обрадовић, 6. Сима Милутиновић, 7. Вук Караџић, 8. Јока Влајковић, 9. Иван С. Тургењев. III. **Историјске слике наших дана:** 10. Кремљ у Москви, 11. Крунисање цара Александра III. 12. Руско крунидбено знамење. 13. Свечани поход крунисаног цара руског Александра III 14. Џилитовка, козачка игра о крунисању руског цара. 15. Вис Стражилово у Карловцима, где је гроб Бранка Радичевића. IV. **Слике из Србије.** 16. Погреб дра Ђуре Даничића у Београду, по нацрту проф. Вл. Тителбаха. V. **Слике из Црне Горе:** 17. Крајња улица на Цетињу. 18 Главна улица на Цетињу. VI. **Народне слике:** Из далмације: 19. Сеоски гајдаши, из пољске: 20. Свадба у Флисака. VII. **Народни споменици:** 21. Кућа у Броду у којој се родио Бранко Радичевић. VIII. **Слике из Угарске:** 22. На белом хлебу, по слици Михаила Мункачија. 23. Слике из Тиса-Еслерске парнице.

„Орао“ за год. 1884 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница **Велимира Валожића** у Београду која рабатује по 20–25%. **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо најнижи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „**ЦАРИЋ**“ мали календар са сликама за год. 1884. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 17-ог Септембра 1883.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

издавалац „Орла“ и „Царића“.

Година VI. У Новом Саду, 30. Септембра 1883. Бр. 30.

СТАРМАЛИЈА

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармалија“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½ динара. — Ближни и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Зле прилике.

Тешко је рећи, још теже не рећи што данас човек мора да мисли.

Народ рек'о шта га тишти,
Рек'о мирно, рек'о часно;
Шта не може више трпет'
Рекао је гласно, јасно.
Народ рек'о, па је чек'о —
А како се одговара?
Тековина крвава му
Гурнула се под каплара.
Е, ко мисли да се тиме
Престо спажи, круна крепи,
Тај се мор'о окупати
У Виделу свију слепи.

Нов се раздор тамо сеје
Где се могло лепо мирит';
Где је свести било места
Ту се поче пркос ширит'.
Ево жучи место хлеба!
Ево крви место вина!
А томе се слатко смеје
Мефистофел из Берлина.
Ал ко мисли да се тиме
Престо храни, круна чврсти,
Грану мира његовога
Туђа коза већем брсти.

Устав деру, — а што не би!
Артија се дерат' даје.
Ој ђаволе, благо теби,
Имаш масне залогаје.
Замагли се са висине,
А по магли јуре звери, —
Зар је устав вам' на одмет?
Кад је тако, — е па дери!
Ал ко мисли да се тиме
Престо држи, круна јача,
Савет ће му остат' сраман
И под девет покривача.

Јесте л' стегли српска грла,
Да с' не чују пушке речи?
„Јесмо, — сад ће ево вези
Да пред пушком везан клечи.“
Кога вежу клечат' мора;
Пуцај силно на свог сина!
Пробудићеш одзив гора
И громове са висина.
Ал ко мисли да се тиме — —
Стан', ја видим коби љуте,
Које носе друге зборе,
Пред којима песме ћуте.

Шетња по Новом Саду.

CLXIII.

Ако је веровати календарима (што је обично ризичан посао), то се имамо скорим надати новој години 1884. По њима изгледа, да ће нам она донети за једно два месеца дана и донети доброј деци светога Саву; добрим дужницима Сретеније са „шнајдером“; српским народним учитељима 40 мученика; уредницима часне вериге; регрутима неумитне врачеве (т. ј. неумитне доктоpе); разбојницима воздвижење; онима што прокопавају туђе куће св. Прокопија; девојкама Цвети; неожењенима велику или малу госпођу; одпадницима народне странке Преображење; мануринма Успеније; пијанцима Туцин-дан и т. д.

Но нови календари не приповедају нам само то, кад ће бити снега, кад ли ће падати цигани и кад ће се кола заглибити на новосадској пијаци, него они нам доносе и ту радосну вест, да ће идуће године бити „владајућа планета“ — сунце. Крајње би време било, да и сунце дође једном од своје владе, јер су мрак и помрчина већ и сувише овладали тако, да их и у сваком буџаку можеш и без свеће наћи. Почињући од манастирских подрума, па све до српске државне вертхајмове касе, и онда од мађарске научености, па све у накрст до Старчевићевих „Писама о Славосербима“ — све је то мрак окупирао и ако скоро не дође сунце на владу, као што нам нови календари имају доброту да обећавају, то ћемо у овој густој помрчини лако запети ногом за какву рупању равноправност, или ћемо у мраку упасти у какав дубок дефицит, или ће нас прегазити Бонтутова железница или ћемо нагазити на сугреб наших високих великодостојника, или ће нас напослетку појести помрчина.

Ја немам узрока неверовати календарима, јер сам се из сопственог искуства уверио, да они увек погоде у напред, да ће после кише и кад се разиђу облаци синути сунце, да ће други дан после великог петка доћи ускрс, да ће бабе на божић ићи на јутрење и да ће снег бити бео а не црн као што је некад стојало у „Недељном листу“. Али опак има нешто, што ме буни у томе пророковању, да ће г. 1884. бити „владајућа планета“ — сунце. Ја сам у школи учио, да је сунце стално небесно тело, а оне друге звезде, што воде коло по васиони, да се зову планете, од куда је пак сад наједанпут сунце постало владајућом „планетом“, то сам бог зна и наше календарџије!

Него мени се чини, да ће идуће године сасвим друга планета владати. Ја држим, да ће владати планета жена. (Она није стална као сунце него је баш права планета и да видите како уме да плане та, кад јој је шта неправо!) Ова планета ступа у небесни (а кадкад и у бесни) знак шкорпије. Влада њена почеће 1. јануара, па ће трајати до 31. децембра. Планету су ону изнашли астрономи још у најстарије доба, али она то обично не признаје, и увек доказује да је млађа, него за какву је рачунише држе. Астрономи и песници уздижу је до неба, али она спада у оне звезде, које могу и да падну. Зрацн њени не обасјавају увек само једног човека, него се, као код других звезда, често на више њих распростиру. Планета она — као и остале планете — најпећма се светли ноћу, на баловима и беседама, а дању се слабо истиче и нема човек од ње никакве хасне. Жена је таква планета, која се ретко појављује у затвореним местима, као у кући, раденичкој соби и т. д., него више под ведрим небом, н. пр. на промеиади и у улицама. Калуђери, као љубитељи природе и небесних створења, често посматрају ону планету, да не јој се и удишу мислећи на „жиан будућтаго пјека. По вечитом календару значи она планета рат (у кући.) и глад због спротиње, коју она доноси, а то с тога, што је та звезда репата, особито на баловима и на промеиади. Под владом ове планете бива рђава година, нема бербења, али се опак јако троши свила, злато и торте.

Људи су за владања ове планете погружени по кад и кадикад пију на флегме и планета онда сева (испред њих). Иначе ће година за време ове планете бити пуна грмљавине и туче, но друштва за осигуравање не примају понуде против оних зала, што их ова планета људима доноси.

ПОДЛИСТАК.

Под прозором.

Хумореска Милана Савића.

(Свршетак.)

IV.

У стражмештеровој „њелиџи“ имао је Станко и сувише времена, да премишља о својој „галантној овацији“. Прокликао је и овај часак, кад му је та пала и на памет. Пред духовним очима његовим слила му се невина намера његова са неочекиваним и са свим противним тумачењем исте у једно, и не даде му ни мирна часка. Уз то му је још и чело бридило а и лакат штрецао, а то га је опоминало свагда на врло прозаичну садашњост, кад год би му се мисли занеле у поетичну прошлост, и њу са лепом будућношћу у хармоничан склад доведе. Таквом се исходу за цело није надао. Шта су према садањој „блокади“ биле досадашње шегртске опсаде!? Шта ли браца Јоцине интерпелације према испитивању полицијског чиновника!? Шећерлема према пелену. Шира према сирћету. И ако се у мислима и пустио у недогледне мора на и најближе будућности, одмах му се обзор њен сузио, и он се видио ни више ни ниже, него баш — с оне стране браве . . . . .

Али то не може бити . . . . не, не, та он је нешто, па ма говорио Мраковић да га је видио и с дветима и руди, опет је он нешто . . . .

У то уђе сенатор Мишић у собу, и мораде се и нехотице насмешити, видећи кукавног Станка, како дешператно седи на једном крају стражмештеровог „одра“. И Станко се мораде насмејати, и тако се неко време разлегало смејање тамо, где би човек мислио, да ће бити горких уздисаја и очајна проклињања.

— Па шта ћемо сад? запита напослетку Мишић.

— А шта ја знам, одговори Станко. Ено, она је сама ово „пјерују“ а ја сам оличен „Пилат“; ни једно не знамо како смо дошли до тога, да будемо заједно.

— Та ваљда ипак знате, примети Мишић.

— Дочуо сам тек у капетанији, рече Станко.

— Но, но, рече Мишић, не мислим ни ја. да сте и мислили учинити оно, што вам Мраковић подмеће, али . . .

— Ех, насвирана ствар! дода Станко и слегне раменима.

У том се зачује у аншији разговарање из међу полицијског чиновника и Мраковића. Овај, имајући у тим стварима прилично праксе, гледао је да ублажи разјареног Мраковића и да га наговори да одустане од намере своје; али

За то нека се сваки чува; па ће га и бог чувати! **Аб.**

Уштипци.

§ У „Застави“ читамо, да је барон Филиповић једини „**озбиљни** кандидат“ за хрватског бана — А да које су **шаљиви** кандидати? Молимо да нам се јави, можда ће нама требати за сарадника.

* * *

□ Уапшене радикалне вракe послали су у **Ћуприју** под **преки** суд. Наравно, штогод је преко **Ћуприје**, то је **преко**.

* * *

Код Београда су копајући нашли на два стара (римска) гроба. Богме је то опасно, кад се **стари гробови** отварају. Ал' хајд' само нек се не отварају **нови**.

* * *

У Београду курсирају неки **лажни** новци. Да не датирају ти од господина **Бонтува**?

* * *

Па што траже толико тог **Пашића**, кад има у Србији доста **паша** и **пашића**!

* * *

Неки новосадски трговци Немци дочекују врло грубијански наше Српкиње, што купе добровољне прилоге за српску „Добротворну задругу.“ На то они чине њима (Српкињама) у корист, јер тиме их одвраћају од узалудног хода по вароши, те дерања џепела и хаљина, јер кад их подеру коме горе него баш тим трговцима, Немцима, јер **о н и** онда морају нове да им из својих дућана дају!

* * *

Није истина да наши трговци Немци грубијански дочекују српске госпође, кад дођу да што **купе** (н. пр. добровољне прилоге; ја баш знам да они њих врло учтиво примају, кад оне дођу да што **купе** (н. пр. хаљину, џепеле, панталоне и т. д.).

* * *

Недавно је изишла нека нова **дебела** књига. Но питање је с каквим **образом** она излази пред свет?

* * *

Просветни „Школски лист“ доноси о највећој добротворци српској, која је народној **просвети** 700.000 фор. поклонила 3 словом три **стотина пред последњој** страни (док о другима, који ни близу толико не оставише читаве чланке доносе). Дакле за сваких 233.000 фор. и 33⅓ новч. **једну врсту** из **петнита**! (Чивутски „Pester Journal“ је донео о истој добротворци **српској** преко 10 врста а немачки лист „Drau“ по ступца). **Аб.**

Ђука. А за што Николу Христића зову **капларским** министром?

Шука. Па он је доиста био аустријски каплар, још кад су оно **Шибе** владале.

Ђука. Па за то му даклем спомињу опозиционари тако често те **шибе**.

Шука. Да, све му вичу: **Шибе! Шибе!**

Ђука. Знаш ли ти прави узрок, зашто је пок. Даничић остао своје старо презиме „**Поповић**“.

Шука. Нагађа се свакојако.

Мраковић није се дао, што по кажу, ни осолити. У то ступи и Мишић међ њих.

— Немате право, господин Мраковићу, поче одмах да говори, ја, који врло добро познајем господина Станка, уверен сам скроз да му није ни на памет пало да вас покраде . . . .

— Од куд ви то можете тврдити, упаде му Мраковић жестоко у реч, кад сам ја чуо како је обијао шалукатре, и да није дошла патрола, ушао би тај и у собу, и мог новца не би више било.

— Али, господине, рече Мишић, немојте терати мак на конац особито кад сте можда и сами уверени, да та је са свим друго нешто напело, да цуња око вашег прозора.

— Не знам ја ни за што друго, одговори Мраковић јогунасто

— Ви знате, али нећете да признате, рече Мишић. У осталом господине, то би од вас врло безобзирно било, да ради неке неоправдане сумње сатарите целу будућност тог младог човека.

— Не марим . . . . поче Мраковић.

— Није то баш ни тако, прихвати сад чиновник.

— А за што је хтео да ми уђе у собу? запита Мраковић.

— Та ви то врло добро знате, за што, рече Мишић. Млад човек, кршто весело и тако даље.

— Видићемо на суду, рече Мраковић одсудно.

— А не бојите се јавности баш никако? запита га Мишић.

— Ја — не, рече Мраковић.

— Добро, приметн Мишић, ви тврдите оно што никако није истина, немојте се онда изненадити, ако и он нешто устврди, што опет није истина.

Мраковић га погледи преко ока, за тим погледи на земљу и стаде премишљати.

Мишић погледи чиновника а овај се насмешио.

Па добро, рече Мраковић после подуже почивке, ја — одустајем, али нек ме моли за опроштење, нађа зна за што.

— То је и право, рече чиновник.

Међу тим је Станко у својој соби седио, што по кажу, на копривама. Кад кад, кад су га копрве мало озбиљније жегле, устане и пружи врат да види кроз прозор како се развија дебата тамо у антији. Кад је видио, да се Мраковић мало замислио, и да се Мишић и чиновник значајно и задовољно гледе, а њему одлане нешто, и чисто се смешкао, кад му је у собу ступио чиновник да му саопшти ствар и да

*

Ђука. Ал сад се баш зна: Није хтео да носи једно презиме са попом капонером.

Ђука. Шта раде доктори кад код болесника на ђу да је у ватри.

Шуна. Најпре га отворе. . .

Ђука. (Упада у реч). На то онда у Србији патрашке раде.

Шуна. А како то?

Ђука. Тамо чим виде да букне ватра, а они затварају. . .

Ђука. Даклем у Србији влада устав?

Шука. А зар не знаш да је опсадно стање, да је укинута слобода штампе и да су забрањени јавни зборови?

Ђука. Па баш за то и велим, да је уведен у с т а в т. ј. све су слободе — у с т а в љ е н е.

Аб.

Из автономног граничарског доба.

У неком селу, сад баш не могу да се сетим у којем, кнезовао је човек из старе капларске лесковачке школе (да то није који од данашњих београдских министара? Уред), па по том био је и врло строг јер само он знао је ред у општини уздржавати, те је због тога од поштени општинара почитован, а од његове предпостављене власти и уважен бивао. А пошто сваки човек неког слабости подлежи, тако је и наш кнез имао једну позамашну погрешку, а то је што је почешће знао се добро наквасити, па кад кад и у време самог службовања; а да шта ће? Мора брату растеривати, голема је то одговорност, целу општину на врату имати, и за све он сам одговарати.

Ваља приметити, да је тај кнез био огромне величине и херкулове снаге, а што је ретког код великих људи, и напрасите нарави, пак су га се богме сви и плашили, јер он се није сваки пут на закон отвртао, него где је нужно било, судио је онако по Милошевом начину.

Једном исти кнез заказе седницу школског вијећа, у ком је он председник, а учитељ неки млад лакомислен човек — перовођа.

На дан седнице заборави се наш кнез, те се по обичају најпре добро наквасивши онда оде у седницу, где су по новој моди сами кожушари чланови седили и на председника чекали.

Учитељ је спремио протокол, и предмет, о ком ће се већати, већ у исти и спровео; кад је кнез у седницу ступио, опазе сви да је исти у абнормалном стању, и уздржаваху се од сваке дискусије, заголивши најпосле кнеза да ову седницу одгоди — што исти муцајући и одобри, и наложи перовођи, да због прешни послова седницу одгађа и да се записник закључи.

Перовођа ид из пакости, ил лакомислености (последње ће прије бити) стави у записник следећи пасус: „Пошто је председник данас мало дубље у бокал завирио, то се ова седница одгађа — закључено и подписано“ —

За тим пружи протокол кнезу да подпише — овај седне и подпише, а остали исполажу крс тове пак се одма и разиђу.

То би на том може бити и остало, јер учитељ ни за живу главу не би смео тај протокол коме показати ал шта ћеш, судбина јарац. По кратком времену после тога, дође неки виши чиновник да уред прегледа, па намеђу осталог затражи и записник школског већа, да види шта се и на том пољу дела.

Кад је нашао на тај записник, јако се изненади, ал ко паметан старешина није хтео пред присутним кнеза, кога је иначе уважавао, изобличити, него покрије руком подпис кнезов, и призове га ближе: Началниче, јесте ли ви били у последњој седници школског већа присутни? Јесам. — На изволите овај за-

---

га одведе у капетанију. У радости својој заборавио је и на чело и на лакат.

Кад је дошао у капетанију било му је лице опет румено као обично, и он се баци у некакву елегантну позитуру, да замоли Мраковића за опроштење. О крађи да боме да није било више разговора. Лепим синтактичним реченицама, и бираним српским речима изрекао је Станко своју молбу — што се мало убрађен нашао ико Мраковићевог прозора, и обрече му, да то више никад неће чинити.

Мраковић га је слушао, и на послетку му је опростио. За време тог „трогателног позорја“ брисао је Мишић ревносно свој нос а чиновник је опет једнако забадао перо у мастило а нос у хартију, по свој прилици за то, што су се обојица можда сетили на трагичну и „срцепарајућу“ смрт заљубљених младенаца: Ромеа и Јулије.

Сад се цела та афера стављала у протокол. Чиновника је при писању често хватала тразвица а Мишић је мало загушљивим гласом говорио завршну реч. Станко је био озбиљан као обично, а Мраковић се већ и тако ретко смешио. Он је био и први, који је остављо капетанију и великим се корацима упутио кроз авлију.

Ни Станко није осећао никакве платонске наклоности према нарошкој њи. Захвали се Мишићу и чиновнику, што су тако вешто и савесно д> разрешења довели то најновије питање, и ситним, брзим корацима изађе у авлију.

Но шта је имао да види: браца-Јоца стајао је ту и разрогачених очима гледао је у њега.

— А шта је то? викне.

— Није ништа, насмеја се Станко.

— А моја вексла?

— Маните ме с веклом, кад је време да се иде на ниво.

— Знам, знам, али моја вексла?

— Кажте Витенфелдовици, да јој шаљем пољубац, али само кроз ваздух. Кад сам се само искобељао из ове беде, не бојим се ничега више.

Браца Јоца се смешкао и вртио главом.

— Хајд, ај није иначе добра срца, натрунио бих му . . . рече и пође лагано за Станком, који је међу тим узео праву дијагоналу, и по њој се упутио у Тошину пивницу.

кључак прочитати, — кнез прочита и наравно сав ко опарен поцрвени а старешина узме перо и све оне редке измрчи, а њега тихо укори, да унапред нази на себе, а он ће већ знати, шта ће даље са учитељем чинити.

Кнез једва дочека да старешини му оде, пак одма пошаље свог сережана по учитеља; овај не знајући шта је, весело као млад човек ступи у писарну кнежеву — овај како га спази, претварајући се, мирно га запита: Јестеј ви био у последњој седници школског већа? Јесам! Јестеј ви писао записник (овако говоре у новије доба неки српски кнезови и бележници у доњој граници, да се оније неким новим апостолима граматике). На шта сте писали? учитељ се тек сада досети свом јаду, и сав пребледи. — Пријате амо и читајте, — рече у намери да га се дочека; ал уча место ближе, а он све натрашке до врата — а кнез кад види, ћути па к њему. Стан, деране да те научим писати. Јест ал уча дочека врата пак сугреб на сокак, а кнез испадне напоље и повиче: „Натраг, врати се!“ — ал уча што игда може бега, пак пројуривши свој стан осврћући се више идем ја котару, нећу ја више овде учитељевати“ — Тако је и било, за кратко време добије учитељ друго место јер се јако у бригу дао, да му се млађана лења не опријатеље са кнежевим трсковцем —

Жмурко.

Зна боље од мене цитати!!!

Нека скитница нађе једанпут кроз шуму и тамо на сред пута нађе мртвога попа. Одма досјети се скине његову читу (камилавку) уме му књиге и крене се у једно богато село. Кад дође у село изда се, за попа, ма да сам није знао читати. Сељаци, ко људи прости не знају читати, али ипак могли су примјетити да овај при свршавању светих тајна све којешта говори; па се договоре и туже га владици. Владике су тада у Босни били Грци па и овај, коме су сељаци попа тужили био такође Грк. Попа на позив владичин дође к њему, ће су се и сељаци већ били искупили. Сад владика запита попа: папа море! ко тебе поставила на та село кад не знас ништа? Поп задњокрвно одговори: Има три године како сам ја ту; покојни ме Дионисије ту намјестио. — Топро море, али ти не знас цитати! Ове људу тузе те. — Ко то каже — ко се још сиије усудити да рекне да ја незнам читати, та ево видиш каква ми је књига од силног читања. Извади књигу и заиста књига бијаше сва масна. Не верујем тебе, оким да ся осведоцим — оким да овди цитас евангелију. Па добро ја ћу читати рече поп, и отвори књигу, (баш псалтир) пак почне евангеље овако: Ја пођох по путу и најдох капу поповску, у којој ју наглаву што поп те поп — па одох у богату село а у будаласте људе и стекох стотина дуката, пола мени пола теби свети оцо владико! Видите проклети били, ви га тузите, а тај зна боље од мени цитати. Идите куџи на га и дале слусајти, то добро поп. Сељаци слегну раменима и оду. —

Варјача.

Ћира. Нисам још чуо твоје мишљење о новопаименованој улози генерала Филиповића.

Спира. Није ме нико ни питао.

Ћира. Па ево ја те питам.

Спира. Њему је канда намењено да буде полак комисар, а полак, баш. Е сад само треба да се тај мулатски задатак крсти правим, одговарајућим именом, т. ј. комис-бан, па онда ето ти одговора на твоје питање.

Ћира. А шта велиш о љубедостојности Петрињског суда.

Спира. Овај — — знаш — — та како да ти кажем — — ја би као — —

Ћира. А што си умепртљио, Спиро; та то иначе није твој обичај.

Спира. Знаш шта, Ћиро, питај ти прво „Позор“ и друге хрватске листове, питај јавно мнење браће Хрвата, шта оно мисли о љубедостојности Петрињског суда; па ако ти они повољно не одговоре, онда ћу ти морати ја одговорити.

Пуслице.

У жалосној игри која се у Србији започела најжалоснije је то, што се зна и ко је ауктор и ко је публика и ко је суфлер и ко су глумци, — само се не зна, колико ће акта имати.

Ако дође до пушкарања заробљених вођа опозиције, народ ће рећи: О, та нисмо ми знали на што ће нама пушке, да смо знали ми би вам их таки дали! (Тако мисли она врана, која је Христићу мозак попила.)

Да је устанак утишан и умирен, то још које како могу веровати. Али да ће Београдска господа мирно спавати, у томе питању бићемо још дуго неверне Томе.

Народ је у Србији оно, без чега се не може бити. А Христић је рекао: ја не могу бити без напредног стања, преких судова и таминчарских слобода, — ево вам дакле без чега не могу бити.

Новинарски Пилати већ су почели били да перу руке. Да богме: „Распни јего“ не мора се штампати, то се може и другим начином дошанути.

Шта скора будућност телеграфира виновницима овога покора у Србији, то не знамо, — али одговор је плаћен.

* * *

Даклем Тиса је лепо насадио нашу Наименованост у Сегедину. Може му бити. Он га је посадио он га може и насадити (а може му богме и досадити.)

По калајевом извештају у Босни ће скоро тећи мед и млеко. (То је сувише бело и сувише слатко — речено, а да би човек могао веровати.)

Цео српски свет благосиља нашу покојну добротворку Марију Трандафилку, само „Турски Мародˮ вели о њеном тестаменту да то „није поштеноˮ (То се Туре не боји бога, јер га не верује, а не боји се ни батина, јер их још није искусио.)

Мати. Ди си ти, бога ти, девојко за толико?

Кћи. (Више из друге собе). Ево ме, мамице, ту сам у другој соби.

Мати. А зар се не бојиш у мраку?

Кћи. Не бојим се. Ту је и господин лајтнант.

А. Ви сте се наумили женити. Тако и треба. Даклем имам за вас красну прилику. Бићете срећни с њоме.

Б. А како се зове?

А. Марта.

Б. Нећу.

А. А зашто.

Б. То ми је име здраво слично на карта.

Жена. Море Васо, ти си мени обећао, кад се венчамо да нећеш више пушити.

Муж. Јесте, драга жено, то сам ти обећао онда кад сам био свој господар.

Жена. Па ето опак пушиш.

Муж. Да богме. Сад сам увидео да нисам више сам свој господар; даклем не могу ни испунити обећану реч.

Несмотреност.

У Србију с' ових дана
— Тако може да се чита —
Донесене на лађама
Многа бурад динамита.

Баш је луда нова влада!
Мора рећи ко то сматра, —
Та динамит не носи се
У близину где је ватра.

—д—

Истиснуто простом из чела.

Морска је болест: повраћање. Кажу да је то врло мучно и незгодно. Но мени се чини, да је за поморске путнике још много горе — неповраћање (својој кући и породици).

Свет се овај дели на реалисте и идеалисте. Међу њи је подељено и све варање чега на свету довољно има. Реалисте варају друге, идеалисте варају себе.

Ко рано рани тај се не каје, — јер има времена до ручка и по двапут да фрушкује.

Двобоји на пиштоље поучавају нас, да нису она дела најпромишљенија при којима се најтачније мере и одмеравају кораци.

Над и незад мора бити да негде заједно станују. Живот нас упућује на једно, а на томе путу сретамо се са смрћу, која долази из непада.

Кога уједе бесно псето, не мора свако побеснити. Ту нам је концесију природа морала учинити, знајући да има доста бесни људи, које није бесно псето уједо.

Спомен из ђачког живота.

Кад сам био ђаком
У времена сјајна,
Био сам „на костуˮ
Код господар-Клајна.

Мимогред речено:
Кост је био сув;
А господар Клајн је
Страшно био глув.

Једанпут седимо
Сви за вечером,
А на пољу грми, сева,
П' онда пуче гром.

Гром је страшно пук'о,
Чуо га је и Клајн,
Погледа на врата,
Па викну: „*Херајн.*“

Палчић.

Средство против пијанства.

У новинама се оглашује неко ново „средство против пијанства“.

Тако би ваљало изнаћи лек и од других порока и невоља.

На пример:

— „Еликсир против картања“.

— „Микстура против плаћања порције“.

— „Тинктура против министарског бесиља“.

— „Есенција против калуђерске хегемоније“.

— „Маријацелске капљице против солгабировског фокоша“.

— „Пулхерин за прне душе“.

— „Бомбоне за магарећи кашаљ и указе.“

Аб.

Из једне старе књиге.

„Више пута људи постану несретни, превесретни, — а да дођу до те несреће потроше више новца него што би га требало, па да човек буде сретан и задовољан. Како је јефтино и лако владати се људски и поштено, — а како скупо плаћамо наше страсти и пороке.“

У брзини.

Један господин који се журио на бесједу спремаше, у итији хтједе да се намирише — но како је био сумрак, у соби, а свијећа још не бијаше упаљена то он у мјесто боцу са парфимом — дохвати боцу са мастилом, брзо наспе на руку и намаже своје хаљине, за тим навуче рукавице и оде. Кад је дошао у салу и упустио се да игра, испраља дами сву хаљину, и тек онда сјети се шта је учинио. —

Варјача.

Сви свети.

Служио Шокац код Турчина. Једнога дана неће Шокац да ради. „Море бре, а што ти не радиш?“ запита га газда. „Не радим данас, господару, данас су наши „сви свети“, те данас све свеце славимо.“ — „Добро, данум!“ одговори Турчин. Кад после неког времена опет слуга неће да ради. „А што ти не идеш да радиш?“ запита Турчин. „Данас имамо светог Имру“ одговори Шокац. „Шта, зар опет светац! А зар ти мени нисн ономад казао да су онај дан били сви свети? Па где ја онда свети Имра заостао!“

Лекарска утеха.

Лекар Ф. у Банату дође болеснику, који је имао неке ране на нози, а био врло плашљив, па запита лекара да ли је то опасно. „То је још све добро, рече Ф., али ако добијете „бронт“, онда ће тек бити наопако!“

Срећа.

Пред божић се трудила мала Милева да наиђе оцу пар папуча. „Ох, боже, ала је то трудан посао!“ уздисала је она. „Моја другарица Зорка много је сретанија од мене. Благо њој!“ — „А како то?“ запита је мати. „Тако, јер њезин отац има само једну ногу!“

Добар знак.

Лекар. Но, како је вашој госпи, еда ли јој је пре подне било боље? — Муж. Хвала богу, боље јој је: данас је попила шољу каве, па онда вурила за мном шољу да ме удари.

У крчми.

Гост. Ху, какво вам је то вино! Код „белог вола“ је много боље.

Келнер. А спијаћ' тамо воду у вино?

Гост. Боже сачувај!

Келнер. Но, онда верујем да је боље.

Нове књиге.

Одобрен и препоручен од високог Срп. Нар. школског савета. **Мађарски буквар** са додатим Мађарско-Српским речником. Први део по С. Вак-о К. Фривирт-у, Ј. Грубер-у, А. Пом-у. Прерађио за српске нар. школе и то а П. и III, разр. осн. шк. Четврто издање. Стеван Ковачић, срп. нар. учитељ. Својина и издање књижаре Милоша Каракашевића. У Сомбору 1884. Цена 24 новчића.

Српска књижара Браће М. Поповића у Новоме Саду, доставила нам је на приказ следећа најновија издања своја:

Црногорски јуначки Народна певанија у седам песама. Цена је 15 новч.

Слава црногорска. Српске народне песме о јунацима црногорским и бојевима Црногораца с Турци. Цена је 15 нов.

Љутица Богдан у српским народним песмама. Цена 15. новч.

Kraljević Marko. Narodna pevanija u 8 pesama. Cena je 15 novč.

доноси у своме двадесетом броју за 1883. ове чланке: 1. Патње првих Хришћана, чланак са насловном сликом. 2. Лисица и јарац, од —ар Ар—. 3. Смиљка и Љубинко, приповетка од Озрена. 4. Гордељиви ибрик. (Шала. — која може неке и поучити,) са 4 слике. 5. Нази шта чиниш. (Од К. Вирцбаха.) од Чика Јове. 6. Тургењев, (са сликом). 7. Анка и живина. (песма са сликом). 8. Разнолије. 9. Даштања. 10. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porce-

langasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 динари 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

НОВ ЛИСТ:

НАШЕ ГОРЕ ЛИСТ.

Недељни лист за просветне и привредне циљи.

Излази сваке недеље на читавом табаку. — Цена је листу на целу годину 4 фор. на пола године 2 фор., на четврт године 1 фор. — За огласе плаћа се 5 новч. од ретка из петитних слова и осим тога за сваки пут по 30 новч. жиговине — Предплату ваља слати издаваоцу и одговорном уреднику

Николи М. Косановићу,

у Панчево.

СЛОВЕНАЦ

ЛИСТ ЗА ПОУКУ И ЗАБАВУ,

излази 1. 11. и 21 сваког месеца а цена му је у Дубровнику за целу годину 4 фор. изван Дубровника по свој царевини 5 фор. Преко границе у злату: свуда по Европи 15 франака: по осталим странама света 20 франака. Одговорни уредник Вјекослав Претнер. Властништво и издавање Штампарије Драгутина Претнера,

у Дубровнику.

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

за 1884.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ.

I-во ц. к. повер. дунавско-пароброднo-друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 16. до даље почињући Октобра наредбе.

У ЗЕМУН: недељом, понедељником, средом, четвртком и петком у 1 сат после подне.

У ОРШАВУ: недељом и средом 1 сат после п.

У ТИТЕЛ: недељом и средом 1 сат после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: недељом, уторником, средом, петком и субатом 1¼ после подне.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

НА ПОВОЉНО ЗНАЊЕ

поштованој публици у месту и на страни учтиво јављам, да сам своју главну нову радњу Спедерја, Материјала, колонијала, артије и разне боје трговину сместио у своју сопствену кућу, одмах до крал. окр. суда на главној пијаци број 39 у Новом Саду. 3—3

Према томе најтоплије препоручујем моје добро снабдевено стовариште сваковрсне најфиније робе, која је сватда фришка и најбоље каквоће, нарочито шећер, кава, пиринач, руж, теј, свеће, зејтин, више сорти сира, разна вина, сремске шљивовице и све остало што спада у ову врсту трговине.

За време мојега двадесетогодишњег непрекидног рада сватда сам се старао да своје поштоване муштерије потпуно задовољим, како у погледу ваљаности робе, тако и најумерније цене. Сада пак у својој сопственој кући биће ми једина и стална брига, да цењено поверење својих старих муштерија одржим и на даље сачувам, а нових придобијем. Према томе моје поштоване старе и нове муштерије могу уверени бити да ће сваки њихов наложајчиније и најуредније под мојим личним надзором обављен бити.

А досадању моју радњу у старом локалу задржавам и даље као филијал.

Најзад умољавам за многобројне посете и препоручем се са особитим поштовањем

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ,

3—3 КОД „ТРИ ГЛАВЕ ШЕЋЕРА“.

ЗВОНА

по најновијој и отробној системи, са гвозденим и дрвеним крушком,

хармонијски уједињена, а од најфинијег метала са најчистијим тоном

израђује ливница 9—12

БОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ.

Година VI. У Новом Саду, 10. Новембра 1883. Бр. 31.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ШАЛУ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Зар још није доста клетве?

У тамници леже људи,
Што им српска крв и душа;
У окова леже људи,
Који нису ни видли оружа.
У тамници леже људи
Несумњива карактера,
Људи свога уверења,
Људи књиге, људи пера.
Слободну им штампу дасте
Да с' измами вера њина, —
Па што закон није смео
Постигосте — указима.

У тамници леже људи
Што писаху само јавно, —
А да беху бунтовници
Горчина би с' дигла давно;
У тамници леже људи,
Што упливом својим знаше
Утишават', умирват',
Да с' не пресне јед из чаше.
Леже људи, на које су
Подизани револвери,
(Пиштолице донде њине
Хтеле су их да умлате:
„Нама ј' црно пред очима,
А ви с' нашли да ме даге!“)

У окова леже људи
Што би могли први бити,
И још многе горке јаде
Предохранит', отклонити.
У тамници леже људи,
Што ни близу нису били
Где су јадни србденици
Крвав барјак разавили.

Око болних и пребољних
Вију с' ланци као гује;
Над главом им анџар виси,
А обест га заљубљује.
— — — — — — —
— — — — — — —
Ко је жедан српске крви,
Нек у себе нож забије;
Ваљда и сам крви има, —
Кад је жедан, нек је пије!

У тамници труну болни,
Уз њих авет анџар гласи . . .
Зар још није доста клетве
На Србину — бога ради!

А нама се ништ не може,
Само гутат' своје сузе —
Јер зборити нема с' коме —
Наше речи не чују се.

Шетња по Новом Саду.

CLXIV.

Ово што сам у прошлој „Шетњи“ написао о женама и њиховој планетској владавини не гилтује ништа. Овим опозивам то онако исто свечано, као што је др. Радић опозвао своју титулу „доктор“ кад му је пошло у рачун. Шта је прави узрок овој Овидијевој метаморфози мојих назора, то ће моји ближи пријатељи знати и да им не кажем, а дали пријатељ ће се сетити баш и ако нису били присутни, кад сам ја играо на Митров-дан залоге („фоте“) и то тако зване „срдње“ („Ја се срдим на тебе“), на се после из срдње изродила „љубав“. Камо среће, да се свака срдња тако брзо преобрази у

љубав! Како би се ми данас грлили с Мађарима, Руси с Немцима, клерикалци с народњацима — то би били општи европски весели сватови, у којима би било руски цар кум, немачки „der olle Willem“ стари сват, краљ Милан девер а Бизмарк гајдаш. Остали би били пустошати, накитили би коње каквом општом европском трибојницом, шешире маслиновом гранчицом мира, и утркивали би се на колима просвете и напретка.

Међутим док се не дође до тих европских сватова, дотле ћемо се морати задовољавати са сватовима у ужем кругу, мораћемо се ми поједини људи у љубави мирити и венчавати, а европски капацитети и државници нека се после на вас угледају, па нека и они над целом Европом развијају свилени превес општега мира, братства и једнакости; нека и они онда запевају: „Неајше ликуј!“; па нека и они заплету у колу и подвикну какву згоду подскочицу: Како играм да играм, само да се наиграм; па онда би у тој општој љубави и сами штајерегзекутори измирили се, сродили и окумили с људма, те би им викали: кес' куме!, кумови би онда по обичају разбацивали поваћ, а егзекутори (по старој навици) грабили.

Женидба је уопште лепа ствар, то је моје тврдо уверење, и ако ће неки по досадашњем мом писању држати можда, да ја писам увек био конвенционан у својим назорима о тој ствари. Јест, лепа је то ствар, јер прво оженећи човек у Новом Саду плаћа мање парохијала, друго има му ко пришити дугме на кошуљи кад му се откине у бирцузу кад се с киме потуче; треће не мора ићи увек у цркву кад хоће да чује предику, него има то и код своје куће; четврто не мора лупати главу и бригу водити о томе, шта ће и куд ће с новци, него ту главобољу прима на себе жена, која и без бицета даје асигнације мужу, као неком званичном благајнику; пето оженећи човек не мора сам чепкати по орману, да ће себи пешкир, чараше и крагнатлу, све то стоји готово на своме месту, а он само има да обује пешкир, да се убрише крагнатлом и да веже чарапу око врата (овако бар може да се дешава док је човек под прстеном); шесто оженећи човек не мора се сам патити и трудити да дочекује и разговара непријатне „визите“, него га жена замењује, а он се може на фини начин извући и отићи гдегод да прави „кур“; седмо је добро ожењеног човека то, што има кога код куће, ко ће кредиторима кад дођу, казати, да „муж није код куће“; осмо: ожењен човек не мора држати и плаћати локалне новине, јер и без њих дозна од жене своје шта се све у народи догодило; девето је добро ожењеног човека то, што не мора сам себи кувати „фрушток“ и сладити каву, него му то мила женица драговољно учини, чим јој обећа, да ће јој купити нове хаљине; десето је добро ожењеног човека то, што га ако је здрав има ко веселити, ако је болан неговати, ако је бржкан ведрити му чело, ако је . . . . но гле, гле, куд сам ја отишао. Весеље, нега, ведрина — та то су све ствари, које не спадају у сатиричан лист, о томе би пре могао какав педагошки лист писати, и онако им је остало доста простора, јер њиси га утрошили у прослану имена наших најбољих народних добротвора, него су овима посветили три ситна редића, а остали су простор из штедње оставили њима у „шпаркасу“ српске журналистичке немарности

ПОДЛИСТАК.

Две руже.*)

Били смо ти ми ђаци, — а било нас је тројица; један је био жалубљен у фрајла Резу, други у фрајла „миковога кеца“, а трећи у фрајла „Боцу“.

Да дивне љубави!

Последња два идеала позната су и ономе, који није калуђер; е и овај прави идеал неје богме ни калуђеру непознат.

Фрајла Реза била је шта ми радиш; оне лепе очице овај дивни стас, они румени обрашчићи — уф та и благодијаница би их загризао. Но ма да се знала Реза, ипак реза на њеноме срцу не беше затворена; она је била отворена, али само једном и то моме другу Миши. За остале је био дуплован локот (од цица) на рези.

Нас тројица смо у главноме већ у почетку описани. Види се даклем, да смо сва три у главном различити били; но једно, што је код све тројица заједничко било, било је то, што смо се радо један са другим шалили, и то тако, да је та шала ономе, на кога се односила, кадкад и пресела.

Особито је у томе био вешт т. ј. да кога од нас два насади резиног срца „пандур.“

Тако једанпут баш на св. Порфирија, кад је мој ишенадан био и кад сам се надао слици моје „будуће“ т. ј. да ће ми њеном сликом честитати, добијем заиста писмо „loco“: опипам и видим, да је нешто унутри, отворим и на моју највећу ошпљеност угледам место слике маковога кеца.

Одмах сам знао, да је то Мишино масло. А чекај Мишо запамтићеш ти то!

И са Стевом је направио једаред комедију. Стева је имао ту слабост, да је увек у своме сандуку имао чутуру и унутри вина. Јер је био планинац, те је често вина добијао.

Миша једаред, баш кад је Стева добио пуну чутуру вина, и заборавио сандук закључати уме чутуру, преруши из ње вино, а у чутуру налије воде.

Стева чим дође из благодијанија, а он потеже чутуру, и мал га шлог не удари, кад осети воду.

„Уф, Мишо, триста ти твоји, та шта уради?“

Миша је само димио из цигаретле и на све Стевино најкање само се демонски пасмејао.

II.

Било је баш у четвртак после подне. Ја и Стева лежали смо немарно на кревету и тек по гдекоју онако преко бундева проговорили бе.

„Море Стево, тебе Миша опет данас пазајстори.“

А муку му његову! то му не могу опростити. Помисли само, дошао на ме милује; хајд' пишта ко велим, то он

*). На расписану награду.

Но сад нек је доста „шетње!“ По овом кальавом новембарском времену доста је и то. Боље је и женити се сада, него се „шетати“ по Новом Саду.

До виђења! **Аб.**

Хоће да узму девојке и покојнике у солдате.

— Хо, браћо, ако ја нисам накальао!

Тако се тужно у друштву наш добри и вальани Новосађанин П.

— А шта је то било, пријатељу П.? запита га дружина.

— Та ево ја добих цедуљу да водим моју ћћер у солдате!

— А како то може бити?

— Ево читајте, браћо.

И друштво стаде читати црно на бело. Знали су сви, да брат П. има лепу и честиту ћерку Александру. Па њу ето траже у солдате.

— О, боже мој! стаде се дружина чудити и дивити.

Али томе се не треба ни мало чудити. Ко зна како се код нас воде спискови и протоколи крштајемих и умирајућих, тај ће одмах знати где је кривица.

Пошо је записао „Алеѯандрѣ“ уместо „Александра“, а дотични знају да је „Алеѯандрѣ“ мушко име, и тако траже девојку у солдате.

Наш добри П. морао је трчкарати од Понтија до Пилата, док је господу обавестио и док је ћерку своју ослободио од солдачије.

Ал' то још није ништа.

Јуче добијем и ја цедуљу, да пошљем мога синовца на визитацију. А тај синовац је умрьо као дете од 3 — 4 године још пре 16 година.

Дакле мом брат П—у је лако. Његова ћерка може још и отићи, да се јави, ал' како ћу ја мог покојног синовца да пошљем?

Из овога целог излази то, да би нашим поповима, кад су тако акуратни и тако лепо воде списак наше деце, да би им због тога вальало плату повисити, да могу још комотније своје дужности пренебригавати. **Један седи грађанин.**

Поштен и паметан дужник.

„Свуд сам дужан, ругом ружан;
Та не прођем ни два шора,
Ево нова кредитора:
Један моли, други ружи,
Трећи хоће да ме тужи. —
Сваки ћаво к' мени врви,
А ја велим: „ту је први!“
Но педесет да се плата
Све у један месец сруши,
Не би могло да запуши,
Пусту јаму дуга мога,
Безбројнога.
Не бих мого све поплаћат'
Триста љета да још живим; —
С тога себе још не кривим;
Јер ја увек молим Бога,
Да се у гроб пре не смлатим,
Док дугове све не платим.“ **Бубро.**

чешће ради; изађем на сокак и пођем Душану. Поред кога год прођем сокаком сваки ме гледи па се смеје.

„Шта је муку му ово, што се тај свет смеје? Већ сам почео из флегме излазити и једва чеках, да дођем до Душана.

„Ја у собу а они сви у громовит смеј.

„Одма скочих огледалу и поплаших се сам од себе, јер бејах тако црн као душа некога великодостојника.“

Воже те је ћаволски намасторио; хе, хе, хе!

„Ал' молим те, Поцо, хајде да му се осветимо, знам да је већ и тебе додијао — говорио је Стева а очи му се сијаху од радости.

Пристанем на предлог, и одмах почесмо план кројити.

„А, Мишо, сковах ти чивију, да затворим за тебе резу на Резином срцу“; весело је подвикивао Стева.

Да би план извршили, оде Стева, купи две дивне руже, дође кући, оде у кујну промаља нешто, метне руже на встал, и тим би план у пола извршен.

„Сад хајдемо да уживамо плод нашег умотворa!“

III.

Ја и Стева шетасмо се доста дуго и одосмо у једну пивару, но нехтедосмо унутра, него седосмо на пољу и заштемо пива.

На противној страни од нас шетала се Реза и њезина другарица, јер је обично у то доба Миша долазио к њој, а одмах преко од пиваре је стан фрајла Резин, за то смо и дошли у ту пивару.

Ја и Стева једва чекасмо Мишу. Несмо још попили ни прву чашу пива, кад видимо Мишу где се жури, управо Рези; сав се запурио.

— Клањам се! — Исти одговор доби са додатком: где сте ви до сад?“

— Е био сам чак код баштована — рече Миша и предаде једну ружу Рези а другу другарици јој.

— Ах ала су дивне! — и два громовита ци — ха ци — ха, одјекнуше празним сокаком.

— Ах, та то је — циха, циха! безобраз — циха! — лук, од вас! Овде сте — циха, напирке метнули.

Миша се испрва пренерази, за тим се сети, шта је, окрену пете и не примивши за хвале очисти чуства.

Читаоци ће нађада разумети наш план.

Ја и Стева да се поваљамо од смеја. Госпођице се помамиле од кијања; руже се ваљају по прашини а за Стевом се све пуши како перјаша.

Није нам било ни до пива, него заборавимо и платити, похитамо кући, где затечемо Мишу са свим озбиљног.

Није ништа говорио, али ми смо га ипак разумели.

Све је остало по старом, само што је Миша постао озбиљан, није више терао своје несташлуке и што се окаиую љубави, (но то је замачно само произворно).

Стева још натеже по каткад са чутуром, а ја сам још монархиста т. ј. кад ми се прилика даде привржeник сам „краљева и кечева“.

У П. **Порфирије.**

Ћира. Даклем бивши министри Чеда и Стојан Новаковић, са којима смо за ово три године толико немила посла имали, ипак су се усаветовали.

Спира. Невероватно, невозможно.

Ћира. Па да: усаветовали су се, — т. ј. примљени су у државни савет.

Спира. А шта је са Пироћанцем?

Ћира. Он ће се гурнути у пена—

Спира. (пресече му реч) Шта?! чак у Пензилванију.

Ћира. Ха, ха, ха! То би било здраво далеко. У пензију.

Ћира. Чујем, да је Христићу највише до тога стало да се нађе Пашић.

Спира. Тако и ја чујем.

Ћира. Али ја се сумњам, да ће њега Христић наћи.

Спира. Сумњам се и ја

Ћира. Даклем, ако он баш хоће, да се Пашић нађе, онда би најбоље било да пусти Тодоровића, Гершића, Таушановића и друге, нека га они траже. Они би га за цело пре нашли.

Пуслице.

Могло би се рећи: Хвала богу, у Сурчину наша деца уче у школи материним језиком. Али ствар стоји друкче: Учитељ се само зове Материн, а језика српског још није научио, ма да је већ три године у Сурчину. (Учитељ је тај, кажу, као крља, а има неко који се зове Брља, — па зар то није и слично и жалосно).

Анђелић не воле да се наш црквеношколски сабор сазове у Пешти, — а не воле ни у Карловци. Ако би воленье његово било меродавно, морао би се сазвати у Новом Саду.

Сегединци су написали молбеницу, којом моле да се комесарство код њих продужи бар још за једну годину дана. Сад ја не знам: или су комесари у овој равноправној земљи различити, или су разни густоша у разних људи. Ми се нисмо тако јако отимали за Аста и Мајгењија.

„Borsszem Janko“ нацртао је Милетића и Полита. Пред њима стоји Дунав а преко се види како из града Београда терају под стражом приче радикалне партије. Полит говори Милетићу: „видиш, Светозаре, ипак је опасније бити радикалац у Србији него у Угарској!“ (Штета што на тој слици није нацртан и Вац — онда би слика много потпунија била).

„Видело“, чије тиквс сада (под ноћ) цветају, има један уводни чланак са насловом „Чувајмо у миру мир“. — Где многи људи умиру, ту је дабоме као неки мир. Али између умирања и умирења биће неке разлике, ја....

Кажу да ће се само они казнити, који су нарочито криви што је овај устанак букнуо. Камо среће да тако буде, — а да сте се томе пре сетили, не би ни дошло до ових крвавих сукоба.

Тиса још није нашао за Хрватску згодног бана, који би данашњем времену дорастао био. Ах ја ко велим, требало би прво наћи за Угарску згодног министра председника који би за данашње време дорастао био, — онда би се банско питање решило без по муке.

Чобанов магарац.

Путовала једном два фратора, носећи тежак терет на леђи, па пошто је киша падала врло им је тешко било носити. Тако путујући опазе они пред собом једног чобана завијеног у гуњац, где води за собом магарца на узару. Један се фратор досети, па рекне свом другу: „Идем ја за тим чобаном, па ћу скинути узар са магарца, и сам ћу се уватити за узар и ићи исто тако као магарац, а магарац ће остати, а ми кад се удалимо, ти узми магарца и натоварн на њега терет, и однеси куд већ треба“. Затим оде овај за чобаном, полако скине узар са магарца, па га остави на путу, а он сам пође за чобаном, исто тако затезајући, као год што је и магарац затезао. Кад су б..ли мало подаље, окрене се чобан и има шта и видити, уместо свога магарца види он да води фратора, скине капу и рече: „О Господине од куд ви да се створите у место мога магарца, да ли је мој магарац?“

„Као што видиш, магарац, који те је толико верно служио, то сам ја био; јер кад сам постао фратор, велики сам грех учинио, па ми је било суђено да се претворим у магарца, а сад пошто сам мој грех откајао, то сам опет добио мој првобитан облик. „Немојте се, Господине, наћи увређени, што сам вас кад год истукао или другу какву упреду учинио,“ правдаше се чобан пред фратором.

Затим се растану, фратор оде на једну а чобан на другу страну.

По кратком времену оде чобан на вашар, да купи другог магарца, идући тако по вашару и тражећи магарца, нађе на свог. Кад га спази, скине капу пред њим па рече: „О, Господине, какав сте сад опет грех учинили, те се опет у магарца претвористе?“

Слано и неслано.

I.

Андријина срећа.

Јуче ми је показао
Брат Андрија
Свога ђака кључе;
Вели да је најсрећнији
Онда,
Кад га —
Супруга не туче.

II.

Добра душа.

Добра ти је душа
Кале из Фенека:
Не руга се, ако види
Пијана човека.
Милостиво вели:
„Маните га пека, —
Не знам ни ја, браћо
Шта ме данас чека!“

III.

Сигурност.

Ала је сигуран
Наш грк Паша-Мита!
Неће никад банкротират'
Јер нема кредита.

IV.

Женска природа.

Природа је женска
Загонетка стара; —
Бистро око мушко
Почесто се вара;
Девојчица многа
Чини нам се луда,
Али кад се уда,
Онда чини чуда.

V.

Исторично-филологично.

Турском сеју назови се
Већ под Тројом трага; —
Друкче јунак Мемнон
Не би био Ага.

Безимењаци.

ПРИПОСЛАНО.

А. Јеси ли ти чуо, да висока влада намерава од 1. јануара 1884. увести општи приходни прирез (Zuschlag) и у нашу развојачену крајину?

Б. Ја знам да сно ми тај прирез плаћали и до сада, све од. 1875. Па ако ће се то тек сад законито увести, онда ће нам се за цело вратити натраг оно, што смо за последњих осам година безаконо плаћали.

А. А како, бога ти, стоји са оним највишим рескриптом од 8. јуна 1871. §16. који вели, да граничари то нису дужни плаћати?

Б. Не стоји никако; — то за Мађарску не важи.

А. Али од бога дана то не важи?

Б. Од онога дана, кад се буду у опште уредили грунтовни катастри.

А. Али ти се још нису уредили, то тек треба да буде.

Б. Ћути молим те, јер то су празни разговори.

А. И ја видим да су празни разговори, али само бар да нису с тиме скончани и наши празни џепови.

Из Чешке.

У Чешкој се неки Немци
Љуте грозно, љуте здраво:
За што Чеси да у Чешкој
Још имају неко право!
У љутини већ не знају
Чим да лече своје боле, —
Па сад жеље Чешку земљу
Да пресеку на две поле.
Те су жеље здраво кадре
Да нас старе приче сете.
Кад се до две жене биле,
Свака рекла моје ј' дете.

Немац оће да се сече,
А Чех не да ни за главу, —
Сад погоди Европо
Овде мајку праву.
Погодит је лако туна
И без — Соломуна.

Пред попом

Попа. Шта је ново Јоване?

Јован. Та ето господине оће жена да ме остави.

Попа. А зашто?

Јован. Ја не знам зашто, него питајте њу, зашто неће са мном да живи. Вредан сам, а чини ми се да баш нисам ни ружан.

Јула. Молим господине! ја не могу више трпити његове грдње и тучу, него пишите на „историју“ да нас растави.

Јован. Та иди немој лудовати, на какву „историју“, није него још нешто. Послушај ти мене и уради, као што сам ти код куће рекао, па онда одлози, кад баш оћеш.

Попа. А шта си јој рекао, Јоване?

Јован. Та рекао сам јој: Јуло! ти знаш да ја — са двоје дечице — не могу бити без жене; с тога доведи ти на твоје место другу жену, па онда можеш ићи.

(Но Јула волела се одрећи и „историје,“ него да то учини.)

Санана жена.

Једна жена дојећи дете заспи. Муж њен — чудећи се где је за толико — пође, да види шта ради. Када до жене дође, опази, како се дете са јастука испод руке материне искобељало а жену где спава.

Устај Маро! повиче — већ је по дана. Мара место да је устала, мане само руком говорећи: „шта ђаш као луд, ћеш ваљда да ми разбудиш дете.“

Та дете пуши! одговори муж.

На вечерњу.

У једној цркви поче попа да служи вечерњу. Звонар. да не би за време вечерње лангубио, поче у исто време цркву чистити. Када га учитељ запита, заштосада да чисти, — одговори вредни звонар: Док ви вечерње свршате, дотле ћу ја цркву очистити, те ћемо заједно на свечарство.

Скоро ће на њему ручати.

— Је л, мајсторе, је л' готов мој сто?
— Биће, одговори мајстор.
— А је ли бар дрво готово?
— Готово је, и тице већ на њему певају.

Пунтало.

Из старијег граничарског доба.

Наш каплар Андрија стражмештеровао је у Г. Бео је, бож' опрости, свакојаки, што му је у његовој контунској такозваној лепињарској бранжи, и доликовало, јер наш Андрија био је верваљунгс фелдбебел; он је особити начин говора имао, а све скупа наличило је на говор какве бабе торокуше, — Људе је на свој начин измешао, а кад му каква жена у његов биро дође, хе ту је био у свом елементу. „Шта је, кисела и чемерва, што с' дошла вештице шта ћеш? Ваљда те муж она кукавица или девер лемао, говори, виш како се накострешила ко кокош, кад је јастреб окупи!“ — све је он то на свој начин као у шали изговорио, а кад се наљути, онда не псује као људи, него куне: „Вештице те и ждаје пождерале, гује те појиле, и т. д. кад би човек све његове лудорије рекао, вазда би посла имао, ал да пређемо на друго поље, и посмотримо нашег Андрију и с' друге то јест научне стране.

Андрија био је од новијег кова људи, а не као наш каплар Мита поставши после буне контунски фелдбаба, није знао ни укрестати што но неле ни десет у накрст немачки — пак се судба инак нашалила те га је на то важно место врнула; он се сирома мучио као човек, ал не иде. Да научи био је одиеђ матор, па је морао крпарити; код њега је све по формулару ишло, најмању ситницу преписао је у свој вормеркбух. као на пример: Todtenzettel, Viehpass, Certificat, Einbegleitung. да има при руци, да напамет главу не лупа, пак му је то олакше ишло; само да га није Exhibita секирала, ту је лупао главу, како ће који комад спровести, а све како тако, ал ти дерни вероруднути на још кад су млого написани. — Хајд с малима је лако. Препише цео садржај у Exhibitu ал шта ће с великима? нит кога питати, јер после буне све је којеко остао и по канцеларијама понаместан био нит сам помоћи се, па кад немож ама баш ништа да ватеше, а он спроведе онако! Regiments Comando: gibt eine hohe Verordnung heraus: — тако је то онда било, и морало бити ал наш Андрија он је од новијег кова, прем да се је и он мало играо буне, ал тада је одвеђ млад био пак се после у течају више година изпрактицирао јако, да је постао фелдбаба, па како је говорио, онако је и писао.

Једном заповеди му капетан, да у недељној протоколи, што ће се људима на заповести после божије службе читати, стави: да се људи опомену, јер му је до ушију дошло, да многи с марном потрице чине, да се свађају по биртијама и туку, па и у саму крађу упуштају се да ће он сваког, ко се пријави строго казнити.

Наш Андрија седне, и то у протокол овако спроведе:

О! људи божији, та бојител се ви бога, имател стида и образа, крадете, пијанчите, кавците се и тучете, тарете један другог, та зар незнате да то све Бог види, па када му се досади, он ће на вас свакојаке беде. понор, глад, скакавце, тучу, кугу и колеру напустити, на кад и то не помогне, он ће пустити једну велику орлушину што је код себе држи, коју је стра погледати, и која има страхота велика крила, главу и канџе, пак ће вас све поздрапати!! — Господин капетан вас дакле овако опомиње, и каже, ако се непоправите, да ће бити батина ко кише.—

Кад је капетан потписивао те протоколе, он запита Андрију, је ли и овај пункт метнуо — јесам, и покаже пр стом; капетан чита, а Андрија иза леђа задовољно гледи брк, надајући се сигурној похвали за његов научни састав — ал се преневерази, кад капетан ћипи, па бесно изчупа онај лист из протокола: Сакримент хинаја. шта је ово? зар сам ја пош? ја мислим да нам само заповедати, а ово је за предикопицу, — па мал не лупи Андрију протоколом по глави, са речима: Sie Esel — тамо он, т. ј. Андрија!

Жмурко.

Два Јевреjина.

Код једног трговца биле су познана два Јевреjина на ручак; при ручку се допадне једном Јевреjину сребрна кашика, он је узме и стрпа у џепу. Други Јевреjин је то гледао, па замоли домаћина да покаже једну вештину на узме другу кашику мете је у џеп, пљесне трипут рукама и викне 1—2—3. Сад је кашика код мог колеге у џепу и домаћин на чудо свију присуствујућих изваче кашику Јевреjину из џепа.

послао

М. Павловић.

Брат му се жени.

Водио чобан магарца на вашар да га прода. У путу се састане са својим пријатељем и заједно пођу на вашар; овај, да би се напалио, са својим пријатељем, запали труд и метне магарцу у уво. Кад магарца поче труд жећи, отме се од господара па стане као бесан трчати по вашару, и рушити што му је год на путу било. Кад су магарца ухватили и његовом господару предали, запита овај свог пријатеља: „Шта ти оно уради с мојим магарцем те побесни?!“ „Ништа брате, само што сам му пришано, да му се брат жени, па није знао од радости шта да ради.“

Послао

Ољогард.

С пута.

Путујући својим послом сватим се у Шид и то у велику гостионицу. Беше недеља по подне а у гостионици прилично света; упало ми је у очи, што не надох ту ни гајдаша на ни поп Аћима. Упустим се у разговор са једним говорљивим Шићаном, који је — како сам о себи мисли — јако „интелегентан.“ Запитах га. Како са новим учитељима? Добро, само је манер, што су ти људи горди и поносљиви а бар овде има доста интелегенције; ето вам овај на онај, да уђете у њихове куће ви би се зачудили, ту је небља у кућама као код каквог спахије или магнета. Ја не кажем да би они морали сваком галужирати, али тек учитиља и онако мало поизнијих према нама интелегентним људима, то би могли бити. Они се бламирају на то, што су они државни чиновници, пак им, као, нико не може ништа, е али зато село од сватова! Ми немо њих већ капатицирати.

Живила интелигенција! помислих у себи и потражих кога паметнијег.

У разговору са другим овим, дознадох, да у Шиду постоји и касина, само да нема ни чланова ни новина; постоји и читаоно друштво са два коруправитеља, но нема певача ни певачица; дознадох даље да овде и „Турски народ“ има својих читача и уредних претплатника који претплату сваког 30 фебруара шаљу, односно сами одиесу и то сувим оне до Новог Сада. Разумео сам и то, да имају и свој поштен бројавани и поштарски уред и то такав, да бројавним путем можеш новце за 10 дана чак у Беч опренити. Школе су им добро уређене, нису као загребачки клоштер, само имају једну учитељицу одонуд. Гађали Милић се сликао, и продаје своје слике, а ина та шта и видети. (само не знам, што је обријао брконе). Нешто је промукао — вели, да још није сасвим стало ново вино. И Максим се умирио; изројио је сву лакрдију у берби пак се одмара и чека сватове и ћачку беседу.

Ето, то су шидске новости.*) **Путник.**

*) Ми ово примисмо. Ако је путник што погрешио, грех на његову душу. Али рад немо уступати места, ако ко има да нам из Шида и што друге јави, чему би се већма обрадовали. Ур

Новије књиге и листови,

које уредништво прима у замену.

Приморац. Лист за Забаву, поуку и књижевност. Излази у Бечу једанпут месечно. Власник Филип Ј. Ковачевић. Одговорни уредник А. Кажимир Лукетић. Цена годишње 4. фр.

Торонталска жупанија. Земљопис за III. разред српских народних школа у торонталској жупанији као и за домаћу потребу. Приређен по најновијим званичним и статистичним подацима, као и према наставном плану изданом од вис. III. Савета бр. 34. ех 1878 и вис. вр. уг. Министарства просвете бр. 17.284. ех 1870. Издаље књижаре Миливоја Караклашевића. Цена 12 новч. у Сомбору. Штампано код Ф. Витермана. 1884.

Кад остаримо. Роман написао Мавро Јокаи. Превео Урош Топонарски. Књига II. Вел-Кикинда, издаје књижара Јована Радака 1883. Цена 70 новч.

ПРИПОСЛАНО*).

Хелерове справе за свирање.

На разноврсном пољу уметности, механике и индустрије у целом узевши нема згодинјега предмета за бо-

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу. Уредн.)

жиље поклоне, него ове као савршене препоznате Хелерове справе за свирање, које су на свима изложбама, најпосле у Мелбурну 1881 и у Цириху 1883 прима наградама увенчане.

Нема узајамнога односаја на како нежне природе овај био, да се у њему не би Хелерове свирке могле као најзгоднији божићни поклони употребити. Онде где скупоцени поклони пређају нежно осећање, а корисне ствари осетљивост, ту су понајпре згодне ове справе за свирање. Да, — сваком ће оне добро доћи, јер има ли кога који у своме веку није никад остао у самоћи, те га чисто као нека туга обхвала или огорчење мучи, што се „снетским болом“ зове, па коме у таквим приликама не би музика — тај општи језик свију срца — била утешитељка и забављач?! — Таква справа топло се може препоручити и ономе, који је у самоћу дошао због свога положаја у животу или због болести или због губитка својих рођених и т. д. Справе те дају му уживања и разбибриге, у толико више, што је фабрикант фалим укусом сложио репертоар сваке поједине справе. Хелерове справе изводе најпопуларније и најбоље музичке комаде из старих и најновијих оперета, најновије композиције на пољу свирања за играње, најомиљеније несме најсланијих вештака и то на најкоректнији начин.

За гостионице, хотеле, позлаћарнице и т. д. не ма згоднијег привлачења гостију, него што су ове справе. Као што нас са свију страна уверавају приходи таквих локалитета удвостручили су се, од како су дотични набавили справу за свирање: за то се неона препоручује угоститељима и бирташима, који још те справе немају да без оклевања ону привлачећу справу набаве; на жељу немо одмакнати начин исплаћивања.

Господи свештеницима, који из обзира на свој сталеж или због удаљења не могу да дођу на концерте и т. д чине ове лепшатке справе најлепше и најукотрљивије уживање.

Ове зиме ће се 100 најболих справа, у предности од 20.000 динара, као награде разделити и тако може и купац најмање справице добити велику справу за свирање, јер на сваких 20 динара добија се листић за награду. Богато илустроване ценовнике са плановима шиљемо на захтевање свакоме бесплатно. Саветујемо, да се ма и најмање нарушбине упрало на фабрику у Берну упуте, јер она осим у Нишу нигде иначе нема свога стоваришта а на многим местима се туђи производи продају као фабрикати Хелерови. Свака справа, на што треба да се пази, носи име фабрикантово J. X. Хелер (J. H. Heller, Spielwaaren-Fabrik, Bern) који је уједно и набављач скоро свију двораца и високих личности.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Овим јављамо поштованом читалачком свету, да ће но отпочети месеца новембра о. г. издавати:

ИЛУСТРОВАНУ ИСТОРИЈУ

СРПСКОГ НАРОДА,

од најстаријих времена па до проглашења нове краљевине. За народ и школу. Са 100 слика.

Дело ће изаћати 24 штампана табака, а излазиће у 12 свезака, и то сваког месеца по једна свеска од два табака, у формату обичне осмине.

Цена је свакој свесци 20 новч. или 50 пара. Претплата се прима за 6 свезака са 1 фор 20 нов. или 3 динара, и за 12 свезака са 2 фор. 40 нов. или 6 динара, а може се слати поштанском упутницом на потписаног издавача или на књижаре и новчане скупљаче. У Србији прима претплату књижара г. В Валожања у Београду.

Садржај прве свеске. Текст: I. Срби и Словени; II. Свеба Срба на Бојне на балканско полуострво; III. Ср-

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

би под својим жупанима. Слике: 1. Први Словени између Дунава и Балкана; 2. Словени служе боговима; 3. Карпатске горе; 4. Авари пљене балканске земље; 5. Сеоба Срба из Бојке; 6. Срби примају Христову веру; 7. Војислав први српски велики жупан; 8. Властимир, велики жупан; 9. Часлав, велики жупан.

Имајући потребу пред очима књиге, која би наш читалачки свет што боље упознала са његовом прошлости, пуну сјајних и тешких дана, одважили смо се на врло тежак и са великим трошковима скопчан посао, на издавање популарне историје нашег народа, те, с тога смо управо и наменули ово наше дело једино нашем ширем читалачком свету.

Узимајући у обзир још и то, да досад у нашој књижевности није ни једно дело угледало света, које би било опредељено за ширу публику, одакле би се могла упознати са целокупном својом прошлост, него једино је упућена познавати прошлости своју на народних песама и календара, мислимо да писмо ни најмање погрешили, ако смо се овог посла подухватили. Пишући ово дело послужили смо се са најбољим нашим и страним изворима, само да би могли изнети што вернije и истинитије појединe догађаје. Да би важнije моменте из српске историје што живље престанити могли, одлучисмо се да их у слици приказане донесемо, те се због тога и обратисмо на једну овдашњу младу српску уметничку снагу, да нам својом вештином у помоћ притече, да слике буду што вернije предањима српске прошлости. Иначе ми ћемо свакојако настојати око тога са свом нашом снагом, да одговоримо у сваком погледу свом задатку, и да „Илустрована историја српског народа“ буде доиста достојна потпоре нашег народа.

Мислимо дакле да се можемо сигурно надати лепом и свестраном одзиву српског читалачког света.

У Бечу, дне 1. октобра 1883.

Коста Мандровић
књижар и издавач
Wien, IV., Apfelgasse Nr. 3.

ДВЕ НОВЕ КЊИГЕ

I.

ДЕЧИЈА ЛИРА.

ЗБИРКА ПЕСАМА

за певање у школи и код куће.

ПРИВРАО

СВЕТОЗАР АРСЕНИЈЕВИЋ,
учитељ.

272 стране. Цена 30 нов.

II.

САВЕТИ МОЈОЈ КЋЕРИ.

ОД

Н. Ј. Буља.

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

Свеска II.

220 страна. Цена 60 нов.

Обе књиге могу се добити уз књижарски рабат у штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

за 1884.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ.

ОГЛАСИ.

Прва награда на изложби „Мелбурн“ 1881.

СПРАВЕ ЗА СВИРАЊЕ

што свирају 4 до 200 комада; са или без експресије, мандолине, добоша, звонца, кастињете, такозваним небеским гласовима, харфеним звуцима и т. д.

КУТИЈЕ СА СВИРКОМ

што свирају 2 до 16 комада; даље справице са прибором за женски рад, столићи за цигаре, швајцарске куће, албум за фотографије справе за писање, кутије за рукавице, претеге за писма, судови за цвеће, чаше за пиво, буљегари, столице и т. д. Све то са свирком. Увек најновије и најоригиналније ствари препоручује.

J. H. HELLER, Bern, (Schweiz.)

Илустроване цеповнике шиљемо бадава

100 најразличнијих свирки у вредности од 20.000 динара шаље се као пробама ради чији списак одмах стоји на расположењу, а 30 врпица најчешће тражене.

ЗВОНА

израђује ливница 10—12

ЂОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

по најновијем, најпогоднијем и најсавршенијем систему, са челичним и дрвеним ударцима, за цркве, манастире, школе, као и за приватне куће.

Година VI. У Новом Саду, 20. Новембра 1883. Бр. 32.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — за 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Телеграми.

Из Египта. Ми смо до сада мислили да је Мохамед Ахмет лажан пророк. Али, пошто у Корану стоји, да пророк Мади мора доћи пре судњега дана, а Судан-дан је ономад већ био, а другога пророка нема, то нам ништа друго не преостаје, него викнути: Живио Мади! а наша је војска његовој пророчанској глави само поМада.

Из пакла. Овде је синоћ био велики банкет у у почаст Николи Христићу. Сам ромп Даба, поднивши чашу сумпора наздравио је овако: „Чујем да су људи тамо горе дошли у искушење, да због његовог имена омрзну чисто и на светога Николу али за то сам ја, браћо моја ђаволи, дошао још у горе искушење т. ј. да због његовог презимена возљубим чисто и самог Христа.“ — Ђаволи су мумлали, јер нису разумели дубоки смисао ове здравице. Но кад им је онај ђаво, што је био код „Видела“ кочњат објаснио целу ствар, онда је решено да се својски потпомаже Христићева тако названа свержија јер је сав изглед да ће се ти трошкови јако рентовати. За тим се наздрављало појединим члановима данашњега Београдског кабинета ма да им се имена почињу са Бог-, Спас- и т. д. — Најузвишенија здравица напијена је оној електричној струји, која је петнаестогодишњу мумију у живот повратила, и тиме измирење и споразум онемогућила. — Сви су ђаволи били ванредно весели и играли су нову игру, која се зове „Хомбуршки канкан.“

Има што може бити, има што не може.

Ватра може бит' без дима;
Дим без ватре, никад, роде.
Вода може бит' без рибе
Али риба не без воде.

Гора може бит' без ловца
Али ловци не без гора.
Фосфор може бит' без мисли*)
Ал не мис'о без фосфора.

Сунце може бит' без земље,
Ал без сунца не мож' земља.
Темељ може бити свакан,
Ал не снага без темеља.

Школка може без бисера,
Али бисер не без школке.
Моја може бит' без среће,
Ал не среће без девојке.

Вино може без игумна,
Ал игуман не без вина.
Коњиц може без јахача,
Ал не јахач без коњица.

*

Ова песма нема смисла
Док се нешто још не дода:
Народ може бит' без „краља,
— Ал не и краљ без народа.

Палилулац.

Шетња по Новом Саду.

CLXV.

Новосађани се најрадије шећу по оним местима, на која највећма вичу: wer schimpft der kauft. Променаду су већ изели живу својом грдњом, да им смрди и да је пуна прашине, а овамо су наше госпе више у променади него у кући; за пијацу веле, да је тако блатњава, да је спрам тога блата иришко и

*) т. ј. без туђих памећутих мисли. Јер фосфор без сумње има својих рођених мисли, — иначе се не би светлио.

надаљско блато сјајан паркет у каквој владичиној дворани; а овамо не можемо проћи у вече од силних госпођица и штуцера што се по корзу шећу; рибњу пијацу беде, да је пуна бактерија, што колеру ражају, а овамо је на тој пијаци таква налога, да се све рибе погушe и подаве од силних муштерија; и на сењску пијацу вичу, да је пуна ђубрета, а кад дође какав циркус у нашу варош, а оно сва родитељи повуку своју децу руљом овамо и дишу скоро до поноћи опај шталски затворени ваздух; вичемо и на гласовити наш румарински сокак, ал' то ништа не смета, да се тим сокаком устремимо у пивару на добро пиво; на агенције нам је увек прашина и ветар, ал' за то нас је пуно тамо на пиву и кревширлама, кадгод долази лађа, па ма никуд не намеравали путовати и ма никога не очекивали да нам у госте дође.

На против опет има места, која Новосађани хвале, али их не посећују. За читаоницу српску вели, да је такве нема до Беча, а овамо радије идемо у мађарске „салоде“ и код шварц-пинтера на „хајригер“, него у ову српску рестаурацију; хвалимо се, како у црквама нашим гимназисте и учитељи лепо поје, а овамо се за време службе шећемо по „сајфцеркалеју“ и идемо код „златне патке“ у Мајур на бермет; поносимо се леним здањем, у којем је наша виша девојачка школа, а шиљемо наше ћерке у ову нашу школу, што је на сењској пијаци и у којој учитељице ни појма немају о Душановом царству и Јевросими, мајци Марка Краљевића; хвалимо се, како наши књижевници држе корисна предавања на вечерњим забавама, а овамо удесимо да с нашим кћерима на забаву тамам онда стигнемо, кад је предавање већ свршено, те се износе столице и столови, да би се на општу жељу могло мало играти „валцера“ и „чардаша“.

Па није то само у Новом Саду тако, и није то само при шетњи, него тако је то свуда и такви смо ми у свачем. Поносимо се, како имамо дивне „Илустроване новине српске“, како имамо корисну „Привреду“ како нас мудро учи „Народни лечник“, а овамо нам ни мало не вређа поност наш, што су ти листови морали да угину због тога, што смо ми претплатили новац упутили, у место на дотичне редакције, тамбурашима и мађарским глумицама; радујемо се кад видимо лепе српске дућане и посао наших предних занатлија, а овамо сваки шешир, сваке ципеле, сваки пар хаљина, редовно купујемо код познатих кожодера семитских.

И тако даље.

У свему се види, да ми имамо чудну нарав. Чудо и покор од нарави и обичаја.

Ал' како данас људи не верују више у чуда, то ће тешко бити лека овоме злу, јер нико неће да уведи погрешку своју. **Аб.**

Уштипци.

§. „Виђело“ сад у свачему има право, јер нема више опозиционих листова у Београду да га утерају у дан. Како ће од сад тек ђаво кочијашити!?

* * *

△ Добили смо позив, да прилажемо на споменик мађарског песника Арања; ал молимо да нам јаве, коме ћемо новце шиљати: да ли уреднику „Фигетленишта“ Верховајцју, или Паусу жупану, што је са 30.000 ф. из државне касе утекао, или можда оним Бечкеречким чиновницима, што су израдили с касом на чисто, па се поубијали?

ПОДЛИСТАК.

Киселе паприке.*)

Био је баш немачки Ускрс. Лепушкасте, подебеле мајурске шваб'це пиле су заједно са вицкастим момцима у цркву, кад смо нас три Сијовца преко Мајур пролазили идући у Нови Сад и то ја и мој друг Стева на коли, а за нама је касао неки трећи друг Мика — пешке.

Можда ће се лепа читатељка одмах трћи, т. ј. ако је осетљива као нечији „једиван“ и реки, а од куда ваш двојица на коли а опај сиромах пешке.

Е то морам одмах разјаснити.

Наш друг Мика положио је са одликом испит код „кир Јање“ или просто био је тврдица.

Ми смо га зато више пута корели и гледали, да га од тога одучимо, али све забадава; Мика је ту проклету страст од куће донео, као сапет од ора. јер ни отац му, који је био богат ћурчија, није баш пао полажући матуру код Кир Јање.

Ево једног примера из којега се могу читаоци уверити и познати како је био грозан циција. Микин отац имао је једног шегрта, кога је тако дивно костирао, да је сиромашак једанпут морао пијати једног вранца кроз три шора док није врабац испустио комадић кифле, који је у кљуну имао. Тако је сирота шегра био гладан. Сад можете дакле замислити, какав је и Мика био. Тако и сад, кад смо полазили у Нови-Сад жао му је било платити кола, него је ишао пешке.

Кад смо изашли иза Мајура сиђемо ја и Стева са кола те пречекамо Мику, јер он је мало заостао. У том сто ти и њега, те сад сва тројица пођемо.

Ја смо и Стева више ради забаве дошли у Нови Сад побегавши од спора двора, а Мика је дошао да купи хаљине, јер био већ горњо-гимназиста, те је било време да узме нове хаљине, да не носи прекројене.

Одемо и нас двојица сиђиме у дућан, да му „густирамо“ хаљине.

Ми у дућан а Мика цинк носату Чивиницу и Чиву у руку.

Шта је овом помислимо ја и Стева и станемо се зиледати. Али јест! Мика изабрао ашут, што вреди бар 15 фор а он га плаћа 10 ф. Е сад ту човек да се не прекрсти! „Боме Мика ти си баш вешт“ реклем му ја, кад изађемо из дућана

„Е брајо треба то све знати, данас су оскудна времена“ говорио је Мика смешећи се тријумфишући.

„Него Мика, знаш ли шта, кад си тако срећно пазарио, држим да треба да нам платиш пива.“

„Немам брајо, бога ми немам, говораше Мика успи-

*) На расписану награду.

* * *

Дакле за бана хрватског неће нико да се прими. Па како би било да понуде младог Виделовског, он се прима сваке дужности.

* * *

Подлистак „Виделов“ „Јаво је мој кочијаш“ излази дакле и у књизи, те ће сви Виделовци моћи добити „кочијаша“ тога за себе (т. ј. у засебној књизи).

* * *

За једнога младожењу, који је док се није мислио женити, много писао против жена, из осевете не хтеде ни једна жена да пође (те је с тога морао да узме девојку).

* * *

Русија и **Немачка** у последње време нешто се јако гребу; шта би још било да није **Немачка** него **мачка**!

* * *

— Никола Христић шалтује и пелтује и бог те пита како још не ује!

* * *

⊙ Кад су Пиротчанац, Стојан, Гарашанин и Чеда пали, онда је дошао Христић, дакле они су онда Анти-христићи!

* * *

× Сада у Србији стрељајући радикале употребљују пушке, што се од натраг пуне; али шта ће господа министри ако когод унесе пушке што натраг пуцају!

* * *

§ Кад у Панчеву иду близу 120 српске деце у туђе школе, колико ту онда родитеља још остаје, да се претплате на њихов једини лист „Наше горе лист“?

* * *

Да је жив пок. Јов. Н. Стерија, које би већ издање доживео његов „Београд некад и сад“ и какве би исправке према садањим околностима имао да направи?

Аб.

Врло практично.

Сад, молим вас, чујте
И с места верујте
Чему с' један газда
Досетио стари,
Те сад силне новце
Од тога шињари:
Он кравама својим
Не да јести зеља,
Него само јечма
И млате и мела.
Кад у вече седне
Па их музе живо,
Оне место млека
Њему дају пиво.

*

Је л' то измишљење?
Верујте ми није.
Ено у новина
Може да се штије.
Питате л' ме где је?
— У Америци је.

Новајлић.

јрено и чисто га гроза хваташе при тој помисли, да он плати коме пива; имам само један сексер а то морам узети шта за ручак.“

А лагао је скот један, имао је још 5 ф., али бадава, пре би који карловачки грађанин позвао којег благодјејанца на ручак него што би Мика платио коме пива.

Још смо мало базали по Новом Саду и у томе сказаљка на нашем стомаку показа у исто време кад и сат на аџијском торњу, да је време ручати.

„Хајдемо браћо на ручак где год“ предложи Стева и тако се сложимо, да идемо у град на ручак.

Уђемо у једну биртију; нема никог само два стражмештера, који се сигурно ту сналазе.

Седнемо за један астал, и ја и Стева иштемо по чашу пива. Мика иште чашу воде.

Ми попијемо неколико чаша пива, Мика попије флашу воде.

Ми иштемо редом цео ручак, Мика иште једну земичку и киселих паприка.

Тако ми ручамо пијемо вина, Мика није саму воду; јер ми нећемо да га будимо, кад знамо, да има новаца.

Мики су расле зазубице, гледајући у нас како дивно једемо и пијемо, и чисто мислим сад ће и он заискати што год боље — али бадава

У један нах, кад донеше сарму, што он врло радо једе, хтеде и он да заиште, али се сети оскудних времена поједе и последњу паприку и ућута.

Кад смо се ја и Стева поштено најели и напили зовнусмо бирташа да платимо.

Бирташ дође и ва наше највеће чудо изјави да нисмо ништа дужни, него да нас он то части, пошто је данас добио сина првенца.

Сва тројица погледасмо и нехотице Мику, и кад му видесмо лице — пресушисмо у смеј.

Сирома Мика направио је киселије лице него оне паприке; није шала шта је све могао јести фрај а он јео киселих паприка.

Опростимо се с бирташем захвалимо му и пођемо кући. Идући путем кроз град једили смо Мику; а он да се покаже да баш није тако тврд плати нам свој тројици кола и ми дозвршасмо у наш Сијон.

Мика нам је обећао, да ће се поправити: само да никоме не говоримо о његовом маџеру.

И заиста Мика вам је од то доба са свим други човек, оканује се тврдичлука и мрзи страшно на киселе паприке.

У П.

Порфирије.

Ђира. Колико је људи из народа погинуло у овом несретном устанку у Србији?

Спира. По немачким новинама погинуло је њих: т р и с т а.

Ђира. А и поп Милија је пушкаран, је ли?

Спира. Тако је.

Ђира. Мећер брате, ово је до данаске најкалоснија илустрација оне српске пословице: „Т р и с т а, б е з п о п а н и ш т а.

Ђира. Чујем да ће се Београдска саборна црква од сада ложити, и то са две пећи.

Спира. И то вала да са оним дрвима, која је Стојан закинуо од ученог друштва, те ово сада мора смрзнутим прстима да пише.

Ђира. Мани се шале у овако озбиљно време. Већ тражимо озбиљнија узрока, зашто се Београдска црква баш сад почиње ложити.

Спира. Ха! Ја знам.

Ђира. Па де да чујем и ја.

Спири. То ће бити јамачно ради оних људи, којима се крв мрзне чим уђу у цркву па се сете Бога и душе своје. А таких људи има у Београду.

Ђира. Има, јакако, да.

П у с л и ц е.

Познато је како је спора била телеграфска жица у Србији приликом последњега покрета. Кад смо оно дуго били у неизвесности, неко рече овако: Сви знамо да је у црноречком округу нешто г р н о, — па кад је већ црно, нашто га још и ф е р т у ш о в а т и.

Чудан је патрон тај „Пештански Лојд“. Онима правцима радикалним који стеђу у затвору, свети се и уједно вели да су кукавице, — а за оне који се нису дали ухватити, опет вели да су кукавице. Како ли су, боже, ти људи требали радити, да се допадну П. Лојду.

Даклем још мало па ћемо се моћи и са Чивутинама женити. Женидба је била и до сада велика опасност, а сад је још в е ћ а опасност, (кад човек помисли на оне велике чивутске посове).

Овако стоји ствар: Закључено је да се наш сабор сазове у Пешту. Али — пошто у Пешти већ и тако има један сабор, — то је онда излишно да се још који други сазива.

Пиротанац неће у пензију. Он се уписао у адвокате. Сад му само још фали процеса. (Да је срећа и народне скупштине, не би он дуго чекао за процесом).

„Magyarul kell beszélni!“ рече Тиса у Сегедину. Ми би волели да он буде доследан, па да и Анђелићевом ждроцалу „Турском Мароду“ заповеди „M a g y a r u l k e l l i r n i!“ — Бар би се српски језик курталисао једне незаслужене срамоте.

Бискуп Стросмајер поклонио је рим-папи један леп, прост штап. Штета што и наше владике немају лепих простих (макар идеалних и моралних) штапова, — имали би га коме посветити.

Жив сарањен.

Овај грозан случај десио се моме — Бог да му душу прости — покојном тетку у Л. . . . . и то на овај начин: Била је већ дубока јесен, рањеници се већ поклали, вино је престало врити, почело се бистрити а код мога тетка накупило се комшија, родова и неродова пуна предња соба. Та ни је да се јело а још више пило, да није могла моја сирота тетка, доста вина из подрума да напуче! Ал и ми млађи у тетковој кући били смо у послуживању гостију врло вешти, јер није то први пут, да мој тетак има пуну собу гостију, зато смо се ми тако и извештили. Ми смо као увек тако и овај пут у кухињу пуне фртаље и пуне капуше вина донели, те смо ту једне флаше палили и као резерву на банак поставили, па како се оне на столу испразне а ми одма оне пуне тамо пред њих а оне празне дај опет пуни те с њима на банак у приправност, и тако гости никад нису морали дангубити, пред њима је увек пуна чаша била! Таке послуге није било ни у прном хотелу највеће варошн!

— Поноћ је превалила била, кад се гости почеше разилазити, ваљда опет мало код другог кога, да продуже; звали су и мога тетка да њима иде, али сад се баш добро не сећам или није могао или није хтео ићи, само то добро знам а и као да га баш сад гледим, био је у опанклију заогрнут и тоскаљући се по соби то тамо то онамо докотура се некако до фуруне, која је од блата била као обично по селима, и гуркајући се пуз фуруну дође до оног простора, што је између фуруне и зида, који ми запешак зовемо, ту седе и климајући напред и натраг извуче се за фуруну и како леже заспа као тон!

Моја тетка узе свећу и рече: Хајд'мо дете у стражњу собу да ми мало проспаваио, а њега нека ту, кад је већ заспао, огрнут је у опанклију неће му ништа бити — и тако легосмо и ми и заспасмо. Кад око три сахата после поноћи а мој тетак у предњој соби неким надприродним гласом тако се поче дерати и запомагати: јао! ајао!! помагајте, јао!!! сва се кућа тресла. Моја тетка ћипи припали свећу, ми скочисмо на сви за њом у предњу собу. Шта је, шта ти је? виче тетка још из кухиње. — Ма где сам ја? питаше шта фуруне на леђи лежећи тетак! Где ћеш бити, ето те за фурупом. А ко ме ту намести? Сам си легао и одма заспао па те нисмо хтели дирати. — Ох, та ужасно сам се настрашовао! А зашто? питасмо ми. — Ма сњивам ја, да ме ко сарањује, и ја ко знам да нисам ко унро али не могу, да им ко кажем, те тако ме уконаше! Тако сам се био престравио, да сам се на мах про-

будио и како сам се пробудио макнем десном руком на десну страну, зид баш уз мене! Опипам левом руком леву страну опет зид уз мене! Сад сам био уверен, да је то рака! јер у чему би тако узанов ја лежао? и помислим дај брже да се дерем, можда су још ту близу они, што су ме закопавали, те ће чути и откопаће ме! — Ми смо се грохотом смејали а тетка се љутила а и прибојала се, да тетку, који је сав озношен и успахирен био, од претрљеног страха што не буде па и казала нам, да ником не приповедамо, јер ће се подсмевати. Кад смо ми у јутру на сокак изишли али већ све комшије запиткивају нас: Шта је то код вас било и ко се то ноћас тако ужасно у вашој кући дерао? Кажемо ми да је тетак ноћас био жив сарањен, али у сну. Смејали се они, смејали се ми, смејало се цело село овако лудом сну после онако пријатне забаве.

Сремац.

Наш брада Која из банатске границе, који је код активне службе под пушком на кордуну и где ти ја све знам толико дуго служио, колико је морао, добије — јер је у Панчеву све милитарне школе изучио — тако звани „Friedensanstellung.“

То његово добивено место било је тек установљено, за то и не могоше његови сасељани, којима је Која умундирен, са перјаницом и под сабљом на кратак допуст дошао, разазнати, какној бранши Која припада и каква је звер постао? Зато га са некаквим страхопоштовањем запиткиваше: Браца Којо, шта сте ви сад? Браца Која као познати враголан овако би им одговорио: Ја сам сад дванаест кер и једанаест мајстор! Но овај му одговор нико није разумео док није придодао: Та ја сам брађо сад „кер-керијајстор“ (таванчар)

Сремац.

Добар одговор.

Један Швоба дође у Сарајево. Пролазећи кроз неку улицу сретне једног човјека и запита га: Молим вас знате ли ми казати ће је ’отел Аустрија! Овај му на то одговори: Господине! Ово је отела Аустрија прије пет година. **Варјача.**

Досетио се.

Једанпут неки радни Нијемци сједу да ручају, У тај мах пролазио је туда један сељак. Кад га радници угледају; као из шале рекне један сељак. Кад га радници угледају; као из шале рекне један између њих: Де’те да позовемо овога раца на ручак, јер знам сигурно да неће доћи. Код раца је таки обичај-зовеш га по десет пута па опет неће, устеже, па макар да је и гладан. На ово сви пристану и бојаги из комендије повичу, сељаку: оди комшија да ручамо! Сељак сирома био је гладан, па није чекао да га други пут зовну, него се одма упути њима. Радници се сад ушпитрље и нијесу знали шта да раде, јер и за њи биjашe мало јела. На посљетку се један досјети и рече: Добро је! нећемо му дати виљушку а шакама недамо јести. Но кад сељак дође није дуго чекао за виљушком, него извади свој нож и започе јести. Кад бјеше скоро на измаку јела запита: Бога ви како се зове ово што једемо? Радници љутити погледају га и један сретно рече: Ждеримучи! А! ово ваше ждери мучи баш као наша мандра. —

Варјача.

Неспоразумљење.

Кад у Лици ко кога сретне, па жели дознати ко је и оклe је, не пита га како му је презиме, већ: „Како се зовеш?“

Дошавши котарски судац у једно мјесто усред зиме да развиди нешто, упитаће једнога сједока:

— Како ти је име?

— Јован, казаће он.

— А презиме?

— Бога ми, господине, и онда Јован. —д—

Добар изговор.

А. За што, Павле, сиђеле те молитве божије, одведе ми кљусе из подрума?

Б. Не гријеши се, маниташу (луди човјече) нијесам га ја одвео, већ је оно однијело мене.

—д—

Утекла му лисица.

Сима шумар приповеда овако: Идем ја оном зором рано по шуми, на наиђем на путу на мртву лисицу. Дошла ми се кожа њена, — узмем лисицу па се вратим у своју колибу и ту је оставим поред огњишта; па онда опет одем за својим послом. Кад се у вече вратим у колебу, потражим лисицу, — али ње ни од корова. Лисица није била мртва, него се само од зиме укочила. Па како је лежала близу ватре, она се огрејала па — оладила.

Љубав по богословској моди.

Једном приликом походио сам мог доброг познаника и земљака пароха С* у М*. Када бејасмо штово реч у „свјатјашком воскликновенији“ поче мој одушевљени појка да се хвалише наравно пред лицем честьеше госпоже попинице — како је он, док је у богословији учио, — љубав са својом садашњом супругом, а онда лепотом девојком, проводио и из међу осталих писамапрочита ми и ово као што следује:

Љубезнејшна Марїце!

По нашемъ дѣгомъ ћутању или болѣ рећи састанку имамо доста начудитисе каква є љубовъ, о дивна Сѣдбино, каквымъ жаромъ симе поразила, кад пре опомињнојисе нашегъ Лычног састанка и разговора, а сада єдно дрѣгой ни словце икаколи лично састанѣ! ништъ манѣ можемо мелемъ начына изнаћи, срѣдствомъ каковія Гласоноша или писмоноша употребити на далѣ являмъ ти ако можешъ доћи на видѣнје данасъ у 3 сахата ако не ты средства или начинъ начини т. є перо узми остаємъ твоѣ обожаєми С*

ф.

Љубав по новој моди.

Лепе су ти очи чарне
И полед ти је леп —
Али, цуро твога бабе
Још је лепши „пеп“!

Лепе су ти усне рујне,
Сладак пољуб благ —
Али, дико, у твог бабе
Још је драђи „шпарт“!

Лепо ти је тело вито,
Сведок ми је бог —
И та књига из „шпаркасе“
У бабајке твог.

И лепа си са врлина. . . .
Узећу те ја —
Ако баба — уз тебека,
И све „векселе“ да.

Љуби ћу те све до гроба,
Имена ми мог —
„Вертхајмове кључе“ узми
Крај мираза твог!

Биће сласти — благовања —
По себи се зна —
Ако бабо на „контракту“
И свој „потпис“ да!

До твог бабе и тебека
Стоји цела ствар;
Исеците „акцептирам“ —
На смо сретан пар!

Ф.

Кад би . . .

Кад би човек само
Горе к небу гледо:
Час би о кам запо,
Час у брљу пао.

Кад би опет увек к земљи
Упирао свој поглед:
Не би облак опазио
Пре нег што га стигне лед.

(Fl. Bl.)

Пред судом.

Судија. Госпо драга ви кажете да писте украли уштипу свилену мараму. А ево и сада је имате на врату.

Оптужена. Господине судче, ја вас морам опоменути на вашу дужност. Ви имате овде само седити и то без обзира и погледа на чију личност.

Старо знање.

То одавно већем знаду
И у паклу и у рају:
Да се мале ствари краду,
А велике отимају.

Расејаност учитељска.

Неки учитељ путовао је за време ферија некуд далеко, — и то пешке.

На једаред види пред собом три пута. Обзире се, обзире и опази некога старца, који је на својој њиви радио.

Учитељ га запита: Куд води овај пут лево?

Старац одговори: У Б. господине.

— А овај пут десно?

— У Д., господине.

А овај средни пут?

— У М. господине.

— Добро, врло добро, можеш сести (одговори расејани учитељ.)

Није јој никад дуго време

Фрајла Мица фалила се овако: Верујте ми, ја не знам шта је то дуго време. Ако сам сама код куће, па нема друга посла, ја узмем какву дену књигу, седнем крај прозора, па — гледам ко пролази.

Професор просијачлука.

У Лондону је недавно изашао овај оглас:

„Вештина просјачлука у шест предавања!

Професор Лазар Рупеј узима себи слободу и част поштованој публици до знања ставити, да је отворио колегију, у којој се теоретично и практично учи просити. Сваки пристојан човек, који поле разума има може се за шест предавања ставити у положај, да о трошку публике комотно и безбрижно живи.“

Непристојност.

Мати. Ђурице немој бити тако невађао! што гризеш господица лањиња у образ?

Синчић. Е па и он је јуче нашу Марију у ходнику у образ угриза!

Нове књиге.

Бошњак. Календар за преступну годину 1884. Година друга Цена 50. новч.

доноси у своме двадесетпрвом броју за 1883. ове чланке: 1. Сироче, песма са насловном сликом 2. „Марим ја!“ приповетчица 3. Ремек-дело сајџијског заната, (са сликом.) 4. Манастир Раковац у фрушкој Гори. Описао Симеон Попић, 5. Поздрав другу у далњини од В. и С. 6. Краљ и слуга му. превела Меланка. 7. Дивљи зверови у разним честима наше земље. четир слике. 8. Мом Влајку о овци. од Б. В. К. 9. Пастирска песма, Посрбио Раде. 10. Прве јавне библиотеке и прве библиотекар. 11. Чика Мити Поповићу, Гига. 12. Разколије. 13. Даштања 14. Чика Јовина пошта. 15. Нове књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 динари 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

Овим јављамо поштованом читалачком свету, да ћемо отпочети месеца новембра о. г. издавати:

ИЛУСТРОВАНУ ИСТОРИЈУ
СРПСКОГ НАРОДА,

од најстаријих времена па до прокламације нове краљевине. За народ и школу. Са 100 слика.

Дело ће излазити 24 штампана табака, а излазиће у 12 свезака, и то сваког месеца по једна свеска од два табака, у формату обичне осмине.

Цена је сваној свесци 20 новч. или 50 пара. Претплата се прима за 6 свезака са 1 фор. 20 нов. или 3 динара, и за 12 свезака са 2 фор. 40 нов. или 6 динара, а може се слати поштанском упутницом на потписаног издавача или на књижаре и познате скупљаче. У Србији прима претплату књижара г. В Валожића у Београду.

Садржај прве свеске. Текст: I. Срби и Словени; II. Сеоба Срба из Бојке на балканско полуострво; III. Срби под својим жупанима. Слике: 1. Први Словени између Дунава и Балкана; 2. Словени служе боговима; 3. Карпатске горе; 4. Авари пљене балканске земље; 5. Сеоба Срба из Бојке; 6. Срби примају Христову веру; 7. Војислав први српски велики жупан; 8. Властимир, велики жупан; 9. Часлав, велики жупан.

Имајући потребу пред очима књиге, која би наш читалачки свет што боље упознала са његовом прошлости, пуну сјајних и тешких дана, одважили смо се на прило тежак и са великим трошковима скопчан посао, на издавање популарне историје нашег народа, те, с тога смо управо и наменули ово наше дело једино нашем широм читалачком свету.

Узимајући у обзир још и то, да досад у нашој књижевности није ни једно дело угледало света, које би било опредељено за ширу публику, одакле би се могла упознати са целокупном својом прошлост, него једино је упућена познавати прошлости своју из народних песама и календара, мислимо да нисмо ни најмање погрешили, ако смо се овог посла подухватили. Пишући ово дело послужили смо се са најбољим нашим и страним изворима, само да би могли изнети што вернije и истинитије поједине догађаје. Да би важније моменте из српске историје што живље представити могли, одлучисмо се да их у слици приказане донесемо, те се због тога и об ра тисно на једну овдашњу млађу српску уметничку снагу, да нам својом вештином у помоћ притече, да слике буду што вернije предањима српске прошлости. Иначе ми ћемо свакојако настојати око тога са свом нашом снагом, да одговоримо у сваком погледу свом задатку, и да „Илустрована историја српског народа“ буде достиста достојна потпоре нашег народа.

Мислимо дакле да се можемо сигурно надати лепом и спестраном одзиву српског читалачког света.

У Бечу, дне 1. октобра 1883.

Коста Јовановић
књижар и издавач
Wien, IV., Apfelgasse Nr. 3.

ДВЕ НОВЕ КЊИГЕ

I.

ДЕЧИЈА ЛИРА.

ЗБИРКА ПЕСАМА

за певање у школи и код куће.

ПРИРЕДИО

СВЕТОЗАР АРСЕНИЈЕВИЋ,

учитељ.

272 стране. Цена 30 новч.

II.

САВЕТИ МОЈОЈ КЋЕРИ.

од

Ј. Н. Буља.

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

Свеска II.

220 страна. Цена 30 новч.

Обе књиге могу се добити уз књижарски рабат у штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

БРОКХАУЗОВ МАЛИ КОНВЕРЗАЦИОНИ РЕЧНИК.

3. издање у 2 књиге, пао што је приповиано најцелисходнија је књига за обавештај кад што ваља да се на брзу руку дозна, особито за оне, који ма је скупо да набаве велики речник. Као што књижара надазачица тврда има у томе речнику 64754 чланака и неколико стотина слика и карата на 80 таблица и двоструких таблица. На свако питање даје ова књига одговор. чланци су кратки, коректни и пуни садржаја, а то су добре стране овог неисцрпивог извора свију људских знања Јефтина цена од 15 маraka за речник овај у две књиге, елегантно повезане, с тога је тако писко стављена, да би га и сиромашнији могли набавити као ручну књигу, а и за божићни поклон веома је згодно ово дело.

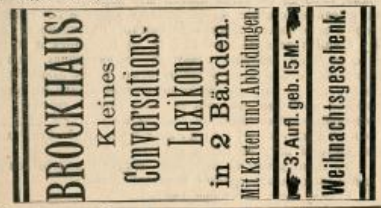

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

за 1884.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ.

I-во ц. к. овер. дунавско-еипробродно-друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа од 29. (11) до даље почињући Новембра. 1883 наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ ЗЕМУН-ОРШАВА ГАЛАЦ: Средом и Недељом ½1 сахата после подне.

Од НОВОГ САДА у БУДАПЕШТУ Средом и Субатом ½1 сахата после подне.

ОТПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ

КОД ТРИ ГЛАВЕ ШЕЋЕРА,

у сопственој кући број 39. на главној пијаци, баш до крај. окруж. суда

У НОВОМ САДУ,

препоручује поштованој публици најумереннијем јефтином ценом, тачном и брзом послугом своје добро снабдевено стовариште свакојаке најфиније робе, која је свагда фришка и најбоље каквоће, нарочито шећер, кава. пиринач. рум, тој, разни ликера, свеће, зејтин, фришког ајвара, риба јегуља сардина, харинге, морских рака. разног воћа у шећеру, грожђа малага, урме, смокава, ора лешњика, грашка, сочива, више сорти сира, разна вина, сремске шљивовице и све остало што спада у ову врсту трговине.

Прва награда на изложби „Мелбурн“ 1881.

СПРАВЕ ЗА СВИРАЊЕ

што свирају 4 до 200 комада; са или без експресије, мандолине, добоша, зилопца, кастиљете, такозваним небеским гласовима, харфеним звуцима и т. д.

КУТИЈЕ СА СВИРКОМ

што свирају 2 до 16 комада; даље справице са прибором за женски рад, столићи за цигаре, шивајарске кује, албум за фотографије справе за писање, кутије за рукавице, претеге за писма, судови за цвеће чаше за пиво, буџелара, столице и т. д. Све то са свирком. Увек најновије и најодличније ствари препоручује.

J. H. HELLER, Bern, (Schweiz.)

Илустроване ценовнике шиљемо бадава

100 најразличнијих стварчи у предметима од 20.000 занимања хоће се само онде наћи, одакле ових справа и за исте ће се само онде од поменуте о. г. до 30 априла најпре тражити.

ЗВОНА

по најновијој и стрној систему, са звездама и дрвеним кругљима,

хармонијска удешена, и од најфинијег метала од најчистијег звука

израђује ливница 11—12

„БОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

Година VI. У Новом Саду, 30 Новембра 1883. Бр. 33.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Сватовска.

Хајд за један часак заборав'мо беду,
К'о да је на свету све у своме реду.
Надгласајмо цвили наших многих туга, —
Па с' радујмо срећи једног доброг друга!

Што ми не би могли отпевати малу —
Кад је Абу-казем мог'о свргнут шалу,
Па најсвет'јим жаром, најбољскијим маром
Данаске се с Даром венч'о пред олтаром.

Ој, Илија брале, сви који те знамо,
А и они што те тек само читамо,
Којима је драга, којима је мила
Свака твоја „шетња новосадска“ била.

Сви бијасмо често твоја пратња тија,
А данашња шетња најслађе нам прија,
Данашња ти шетња белим Новим Садом,
Из цркве до дома — с невестицом младом.

Данашњи нам данак рузмарином мири,
Данашњи нам данак груди песмом шири,
Весело нас теши, најски нам се смеши, —
Твоја радост права и нас обасјава.

Отворте се врата на Илијин двори
Нек уђете у њих анђеоски хори, —
Анђелчићи мира и домаће среће,
Па нек проспу онде најлепше им цвеће.

А ти лепа Даро, грли нашег Ила
Како би му душа увек ведра била,
Да га свака брига уз тебека мине,
Да му српска шала још светлије сине.

Нек вам срећа брачна као шума буја,
Шума, којој не мож' наудит' олуја;
Из ње да вам свако год у младом веку
Отеше по једну љуљушну колевку.

Весели нам били, Илија и Даро,
На ваши се крили споразум одмар'о!
Будућност вам цвала (као данас Дара)
Слатка била, лака (к'о Илијна шала).

27. Новембра 1883. Ј.

Шетња по Новом Саду.

CLXVI.

Чим се појавио онамад први снег по крововима и први прасићи на новосадској пијаци, одмах сам и не гледајући у календар познао, да је наступио божићни пост, кад се по манастирима не сме ништа јести салата, јер кажу да је њезин додатак мрсан, исто тако забрањено је калуђерима пити у пост млека, јер је мрсно, него се морају да задовоље посном ракијом и вином, да би душу своју и подрум очистили и себи рајска врата отворили. Наши великодостојници, особито црквени, сад ће се такође морати многога уживања одрећи, те на пример неће смети јести сланине са белим луком и чварака, него ће се морати задовољити са кечигом у мајонезу, ајваром, маслинама, ананасом, карфиолом и другом посном храном, и то све с тога, да би очистили душу своју, а то би им баш и ми желили.

Но збиља, ја сматрам за дужност своју сада у пост прискочити добрим саветом у помоћ онима, који не знају шта ће да једу и од куда да набаве. Јер мрвце и свиња имамо доста, али то је мрсно и оптужно и ваља се тога клонити, него се треба држати разног колонијалног еспапа, јер тај је постан, и.

пр. ајвар, шећер, кава, кињерус, петролеум, зејтин, крупно и ситно грожђе, терпентин и матун. Јест, ал' ту је конкуренција тако велика, да човек не може знати, која је трговина најбоља и најсолиднија и где би требало Србин да пазаре. То је баш оно, што ја хоћу мојим милим читатељима и калуђерима саветом да расветлим:

У рукама ми је ценовник са насловом:

„G. Singer, Triest. Colonialwaaren, Delicatessen, Südfrüchten etc. etc.“ и превраћући тај ценовник нађем на стр. 28. ову и оваку сведоџбу од речи до речи штампану:

„Herrn G. Singer, Triest.

Seine **Heiligkeit** der **Patriarch** hat mich ersucht, Ihnen seinen Dank für die gesendeten Waaren zu sagen. Nachdem Sie ihn **zufriedenstellten**, hat er das Kloster **Vauschedol** (то је нобл казано место Крушедол) beauftragt, seinern Bedarf **bei Ihnen** künftig zu beziehen etc. Indem ich Ihnen das zur Kenntniss bringe, zeichne Hochachtend

Neusatz, 15. August 1883. **R. v. Krismanić.**

Ето дакле где треба Срби и српски манастири да пазаре, ал наравно најпре мора сваки себи наћи згодног секретара, који ће жељу његову и налоге тако радо извршивати. Ето видите како се људи умеју у пост да испомажу, јер ваља знати, да римски 15. август (кад је горње писмо датирано) пада баш у господињски пост. Па кад је господињски пост, онда би ваљало да господје наручују те деликатесе и „сидфрихте“, а друго и трговци су спрам господа много пажљивији и финији, па им неће дати труле поморанџе, покварен сир, суве маслине и ужежен ајвар.

Тај тријестански Чивутин Сингер није могао ни сањати, да ће ту радост дочекати, да му „Стармали“ на уштрб наших честитих и красних српских трговина рекламу прави, али нека наш манастирски ликференат, г. Сингер, буде уверен, да ни „Стармали“ није никад сањао, да ће се крушедолски и даљски српски новац трошити кадгод на чивутске смокве и роштиље, кад су наша српска деца до сада увек задовољна била са таквим еспапом и из наших дућана у Новом Саду, Сомбору, Кикинди, Вршцу и Панчеву.

Кад је већ о посту и калуђерима разговор, ја се не могу доста надивити нашим старим светим оцима, што су тако мудри били, те млеко метнули у мрсне, а вино у посне ствари; оно истина, многи ће да помисли, на шта ће ми вино, кад не смем јести шунке и ћурчија печења? А поред мацуна и прженице могу млека пити, нећу се очемерати! Но опак је то мудро од њих било: јер кад човек хоће да дође до млека, он мора да музе и чеди краву или овцу, а то је већ њима мучење, у пост пак не ваља никога мучити, јер је то грех; напротив кад хоћеш вина да извадиш из подрума, то никако не боли, буре се не уме бацакати и рогом бости, нити славину што тушира, ако је баш и мало дуже и јаче цедимо и муземо, као што бива у деветнаестом веку. С тога је дакле вино посно и ма људство и наука колико напредовала, опет никад неће доћи време, кад ће се вино проглашити за мрсно пиће, него ће га увек и најпобожније калуђери са страхопоштовањем пити и молити се богу за спасење и исцељење душе и тела.

Аб.

Уштипци.

§ Но, кад је већ и Вогањ добио „ајнбан“, онда се можемо надати, да ће и Пирош добити електрично осветлење!

ПОДЛИСТАК.

У мамурлуку.

(Хумореска)

Наступише и дани одмора, т. ј. вакација.

Ала је мила та реч свакоме ђакели (особито ако је још благодејанац)! Та како да не? Кад само помислиш, да ће се на неко време опростити дерни скамија, учења лекција и (ако је карловачки ђак) скидања шешира оном извесном Германофилу.

На, као што сам тако и ја једва дочекао ону вакацију. Провео сам је на селу. Ох! ала је то дивно, боже мој, кад је човек свршен четврто-петошколац. Дигнеш нос на по небу њиве шараш и извлачиш логаритме; фрајле сеоске да се помаме за тобоме, а ти као бојаге и не гледиш на то а овамо једва чекаш, да уграбиш прилику кад није тата под куће, да јој само можеш рећи да си ва 9 година доктор.

Но да пређем на ствар.

Били смо једаред на њиву, ја, уча, писар и још неколико сеоске господе. Окупише ме сви, да им приповедим штогод из ђачког живота.

Е, брате, плаћају ти ниво, а тако те лепо моле — не можеш куд ни камо него — nolens, volens — испијем из чаше наместим се достојанствено и почнем ово што сад долази.

Прошле године био сам на стану са два моја колеге Јоцом и Пајом. Добро смо се слагали и све што смо имали заједнички смо делили. (Охо, затрч'о сам се мало, нисам се требао тако изразити, јер нас може Германофил денунцирати, да смо били социјалисте, но сад, што му драго.)

Било је баш некако пред Духове; нестало нам свега на сушимо зубе.

Седимо једаред у себи сва тројица те ћутећки премишљамо о својој невољи, кад ал покуца неко на врати.

— Унутра! — повичемо сва тројица.

Рагастов се стаде ширити и пред нама се указа дебели писмоноша. Ми сви зинули у њега; а он ти по своме обичају три пут кину на онда: — Јован Душић двадесет форинтака!

Ej, да је било коме стати на гледати како, смо сва три брата скочили и како се Јоца дерао: Ура! живела свест! живео мој баба и његов цен, живео „Домин“ (писмоноша) клицао је Јоца а секундирали смо му ја и Паја. (Домин је међутим кијао).

Јоца узајми од газдарице сексер и да га брифтрегеру. Ја и Паја брзо се станемо дотеривати, јер ће мо сад

* * *

△ Даклем 500 људи пред пеким судом у Србији! Све би се то дало избећи, да су лане-прекланс само њих 3—4 Бонтуова сензала узели под пеки суд!

* * *

□ Свака лаж, што ју бочка „Преса“ о радикалима доноси, мора наравно бити п р е с н а лаж.

* * *

⊙ Кад се Пироћанац одао на свој занат, те је сад а д в о к а т, онда би и Гарашанин требао да опет буде в о д е н и ч а р.

* * *

△ Један учен филолог преваћа латиниску пословицу „ad calendas graecas“ на српски овако: „кад се сазове карловачки сабор“.

Из Београда.

У Београду се
Као што чујемо
(А чувењу томе
И вероват смемо)
Основало д р у ш т в о,
Ни за што год више,
Ни за што год мање,
Него за — клизање.

На ово ми друга
Приметба не оста,
Већ: Могу се клизат', —
Клизаво је доста.

Г.

Ћира. Ала молим те, ја још нисам на чисто са презименом новога бана хрватског, — изговарали се Куи, или Кујен?

Спира. О томе ћемо тек доцније бити на чисто, и то по владању његових бркова.

Ћира. Како то?

Спира. Ако засуче само један брк (Тисиним брковима), он ће бити: у!, — али ако засуче обадва, онда ће бити: ује!

Ћира. Више пута нас који човек *преко погледи* — а ми и тај *преки поглед* добро запамтимо — —

Спира. Но, — што си стао? Говори даље!

Ћира. А има љ у и, који нас не само *преко гледе*, него и нам и *преко суде*, — па још мисле, да ће им се тај *прект суд* тако лако опростити.

П у с л и ц е.

Кажу да је Ник. Христић човек о д а к ц и ј е — (ја сам слушао за неку „криминалну акцију“; да није он о д т е а к ц и ј е!)

За новога бана вели један немачки лист: Sprössling eines Tiroler Adelsgeschlechtes, Croat von Geburt, Ungar nach gesinnung, — мени ово већ прелази сваки дуализам, — а ако је трнализам, такав за цело Хрвати нису желили

у шетњу а разуме се и на пиво па и довече на вечеру, али не у благодејанијe.

Сад почнемо правити рачун: колико да се даде газдарици, колико на добро-пивне цели и где да се иде на вечеру. Овамо, онамо, после жестоке препирке, изађе овај резултат: 5 фор., газдарици 5 бирташу код „сунђера“ за стари дуг, а остало како бог да.

— — — —

Е хвала богу, ми Новосађани сад имамо железницу; сад ако хоћемо да нас не могу и зими превести жеђне преко воде, — морамо добро пити да не бидемо жедни.

Тиса прети да ће стегнути слободу штампе онима, који дражe против других народности; — а како ће бити са онима, који док су дражили дражили, а сад већ уједају за срце!

Пештански листови прокљували су својим чивутским носовима да је последња буна у Србији од руског масла умешена. (Нек се чува Русија, да је не осуде на смрт и не помилују на 10 година

На место зло срећног Давида, доћи ће у Загреб неки Шилер. Кад је већ за њим морао доћи неки класикер, по Давиду (или бар по његовим леђима) боље би доликовао kloppstock.

А где је Давид? — Има ко ће и на то питање одговорити: **ево**. (Само је жалосно што је то ево: **Сарајево**).

У 133. броју „Видела“ стоји, да су у Београду нашли веки човечији скелет, који је 2 сантиметра дугачак. (Можда је то деда напредњачке странке, кад га је бог толиком величином украсно).

Једне Мађарске новине хтедоше недавно да похвале Пруску, али штампарска погрешка поремети ефект. У место „boldog Poroszország“, изиђе штампано: „buldog Poroszország“.

Баш је срећан г. Анђелић што није у Паризу митрополит; сад би му смањили плату за две трећине. Он до душе не би ни онда скапао од глади, — ал би његов (искари)Јота морао тражити какав поштенији занат.

У Пешти је словачка црква тако сигурна, да су је ономад зликовци обили и олтар јој оскрнили. Да се то чудо забашури, за то су им у Њатри подигли нов красан храм, који је посвећен богу помагаривања.

Ој облаци

Ој облаци с ни беди,
Камо сте се залетели,
Кам' летите шта носите,
Шта хоћете шта мислите,
Носите ли божи дар,
Или клицу тек за квар?

Путујете из далека,
Путујете целог века,
Пролазите горе воде,
Пролазите све народе,
А сад ајте у мој кут,
Срећан вама желим пут.

На дунаву мало ј' место,
Црквени је у њем' престо,
Кога Србин штује, брани,
Јер му златну прошлост храни,
Ох диван је оно крај,
Мог детињства слатки рај.

На орос'те поља, њиве,
Виногради људе живе,
Али овог на висини,
Што народу пакост чини,
Ох његовом смеру злом.
Обрните муњу, гром.

Гиган.

поремећено адресе на писмима, свом другу Лази послао је очево, а оцу Лазино писмо.

(На здравље! упаде у реч уча.)

У суботу баш онај исти дан, кад је Јоцин отац добио оно писмо добијем и ја на ђавола новце од куће и —

Сад је наравно био ред на мене да ја частим. Исто је скоро онако било, као и при прошлој части. само с том разликом, што је Јоца легао одма те није писао писма, него је лепо сањао о бесмртној душе о подерани чизмама и о ноћашњој части.

Кад ал око 10 сати задеси га нешто ударац. А шта је било?

Као што знамо да је Јоцин отац закључио да му данас дође, тако је збиља и дошао.

Ми смо још спавали, кад ево старца заиста. Кад уђе у собу, ја се случајно пробудим и познам га. Ej наопако, та ово није добро помислим у себи па станем чекати исход ствари.

Јоцин отац приђе његовом кревету и стаде га дрмати.

— Сад — је — ред — на Милана — не могу ја дванут пити — бунцао је Стева.

Отац га стаде јаче дрмати, најпосле га ухвати за браду и једва га разбуди.

Кад је Јоца очи отворио и оца видео, преврну му се соба над главом. Поплашио се на које то, а које што му је тешка глава, оборио је доле па седи на кревету.

Отац му прозбори:

„Синко, последњи си пут примио од новце у своје руке више нећеш, јер си изгубио у мени повереље, ја све видим и знам сад какав си и шта радиш.“

Баци му писмо у крешт и оде.

Јоца се још није разабрао од чуда а ја скочим да видим шта је, кад тамо писмо Лазино

„Ej, тужан Србине, та нећеш више писати мамуран писма па ма шта било“ вајкао се Јоца.

Леже и поново заспа али више никада није писао писма мамуран.

— То је баш као што је и наш писар писао мамуран насош попи за Београд, па му дао марвену цедуљу, рече уча.

У II.

Порфирије.

Флегматичарски одговор.

Неког старог, умировљеног чиновника обично су млађи људи у друштву задиркивали, кладећи се између себе, да ће га кад-тад морати из његове флегме истерати. Али, труд им увек проће у залуд. — Стари чиновник обично би им овако одговарао: „Боже мој, шта ти је човек! Ама сушти курјак, кад ошатори — онда и кучићи на њега лају!“ Ф.

Ода свињи.

Свињо, свињо, ружно име,
Славно б' те, али чиме?
Немаш славе за живота —
Ох срамота, ох греота!
Ко те види: насмеје се;
Ком приступиш: клони те се.
Твоје име псовци служи,
Кад ко кога грдом ружи.

Гнздаво ти није тело,
Хаљина ти увек блатна, —
Ал' си опет за то златна
— Човек често и не снива,
Што хаљина гадна скрива.
Ој, под њом је мед и млеко.
(То јест' оном, кој' те стеко
И ономе кој' те пеко'.)

Ал ти о' ребра славом шире
Кад кроз масан купус вире.
Ти отвараш вину поље,
Дижу с' чаше брже боље,
— Прва, друга, трећа, пета,
На већ ево „многа љета“,
Све у спокој душе твоје,
Масно, слатко, чедо моје!

Све што гребе, што је суво,
Врлином се твојом масти;
И на царском ти си столу,
Толике ти дају части.
И људи су благодарни
На погреб ти куће браћу, —
И ни једној животињи,
Само теби држе дању.

Бубро.

Ноћни славуј.

Неки ђак радо певаше ноћом штентхене; то дочују професори, па ти мој ноћни славуј лепо неколико часова одува у ладовини. Али једаред остане он негде у крчми, па кад ти се мало насвирао оно му ђаво неда мира, па хајд право под њ е н прозор. Стајао је ту, па мислио, мислио, што би да пева, — најпосле поче: „Што се боре мисли моје? — Искуство ми ћутат' вели.“ — Сети се затвора па ђалец!

Бубро.

Пророков чтење.

У леђима има
Пророчанства фина:
Кога леђа сврбе,
Добиће батина.

А кога не сврбе
Без бриге се шеће,
(Уверен да бати-
на добити неће).

Тако беше с леђ'ма
Генерала Хикса, —
Но за то је ипак
Оя добио викса.

За то га сад Мади
Тим питањем вређа:
„Ко је лажан пророк,
Ја — ил твоја леђа?“

Издала се.

У неком друштву ће неко неку госпу запитати, колико јој има година, а она ће на то гордо са поуздањем рећи „двадесет и пет сам напунила, у двадесет шесту ступам.“ Међу тим се други разговори започеше, па најпосле и о буни 48. год. „Ала је то било страшно!“ рећи ће нека особа из друштва. „Сваки је гледао, да избегне, да бар живу душу изнесе,“ рећи ће други. „Али јесте,“ прихватиће горе речена госпа, — „то вам је била права револуција! Боже кад ударише хусари са једне, а хонвиди са друге стране а топови грунуше са брда, мислиш земља се тресе —“

„О, о!“ — прекиде јој реч један шаљивчина — „ви то, милостива, тако живо описујете. Кад вам не би било само 25 година, ја би се заклео, да сте ви то све очима својима гледали.“

„Одер вас!“ промуца госпођа и обори своје стидљиве очи.

Бубро.

Из ђачког живота.

Кад је мода изашла, да женске тесне сукње носе, догоди се да једна госпођица — није могла „олук“ који је средом сокака водио, прекорачити, јер је тај дан баш киша падала, те се олук био водом напунио, а ћупријице су опет далеко биле. На ваше места хтела је госпођица прећи, али није могла. То приметн један ђак III. и из учтивости пружи госпођици за леђа ухватн је под пазуха и пренесе је на другу страну. Госпођица нађе се увређена и обрецне се: „То је крајњи безобразлук!“ — али ђакела ни пет ни шест, већ моју фрајлу ишепа на шљом натраг и рекне:

„Кис ти ханд фрајзајн, ево ја сам се поправио, а ви изволите чекати док вода протече; желим добар унтерхалтунг!“

Из најновије немачке литературе

Дође ми до руке једна најновија немачка књижица, коју је издао Трстански трговац. G. Singer, у којој препоручује своју колонијални еспап, своје деликатесе. јужно воће, шапарање, мајмуне и т. д.

Ја би радо цео каталог његов навео, али то не може бити, за то ћу само нешто цитирати.

На стр. 4. наћох: Malaga-Trauben — Rosinen. — Па онда опет: Rosinen, Gold-Sultaninen ohne Kern. (Њуф! те Розине мора да су слатке).

На стр. 5. има разни риба (то писам све прочитао бојао сам се да не наиђем и на коју жабу).

На стр. 6. има тејова и пишкота за теј. (Rosette Bisquitts коштају: једна кила 2 ф. 50. н.)

На стр. 7. има разних квирцова, (за које Љуба Стефановић и Кода у Н. Саду кажда нису никад ни чули) — и. пр. другога ћумбира, мајорана, цимета, шафрана и т. д.

На стр. 8 има сирова од најразноврснијега мириса и својства.

На стр. 9. наћи ћеш разних бомбона, и. пр. „Roza Drops“ (За 1 ф 90 н. добићеш читаву килу).

На стр. 10. опазих сунђера (Herrn-Badeschwämmeja за тим таки долази тамјан („Weihrauh zu kirchlichen Zwecken“).

За тим долазе лепа вина (охо хо!) па онда лек од зубобоље (Но хо!)

После црквања вина долази на страни 29. цркут тица. — О брате, каквих ти ту тица нема! Н. пр. „Rosakakadu“, а таки у комшилуку њеном нека тица, која се зове „Mönch-sittliche Amazone“.

Али, пошто треба увек конац да дело краси, то на стр. 32 — 34 има неки лек, који поможе у сваким приликама и неприликама. Нисам прочитао све, само оно на стр. 34. где се каже:

„Dieses Mittel — empfiehlt sich besonders Schwangeren Frauen“ и т. д.

Даклем трговац, који је тако лепо сортирао свој дућан, може се поносити и својим муштеријама. Таки красни еспапи нису могли сакрити се ни бистром оку Пештанско-карловачког патријарха. А за доказ да је то заиста тако, ево G. Singer штампа у својој књизи и ово писмо:

„Herrn **G. Singer**, Triest.

Seine **Heiligkeit** der **Patriarch** hat mich ersucht, Ihnen seinen Dank für die gesendeten Waaren zu sagen. Nachdem Sie ihn **zufriedenstellten** hat er das Kloster Vauschedol beauftragt, seinen Bedarf **bei ihnen** künftig zu beziehen, etc. Indem ich Ihnen das zur Kenntniss bringe, zeichne

Hochachtend

Neusatz, 15. August 1883. R. v. Krismanic.“

Остављајући ad acta питање, да ли је нама мило, што се (говорее) наш великодостојник удостојио, да уђе у књигу, где се препоручује бибер, шафран, сунђер морски пауци какадуви и мајмуни, ја ћу пробати да из овога бар какво правоучење истешем.

На. пример:

1., Врло је поучително знати, да Њ. Наименованост код толиких припозватих српских трговаца нема ни једнога, код кога би свој српски новац оставити хтела.

2., Поучно је знати да се Његова Наименованост не само за своју, него и за намастирске кујне брине, да је и намастирску кујиску автономију тако објашио, те сад ни за грошић бибера не смеју купити тамо, где им је ближе, а можда и боље и јефтиније, него где се њему допада. Кад Њ. Н. и на то доспева, онда наше цркве и школе имају красног поборника.

3., Најновије нам је, што из овога писма видимо, да Њ. Н. има свога тајног тајника у лицу г. R. v. Krismanic — (само не знамо је ли оно R мушко, или женско име. Може бити и мушко а може бити и женско.)

У гостионици.

Гост. Колико источите ви пива на дан.

Гостионичар. Богме господине, хвала богу од некога доба источим ја по пет бураји на дан.

Гост. Видите, — ви би врло лако могли источити дневно по шест бураји.

Гостионичар. (Обрадован) А молим вас, на који начин?

Гост. Кад би нам сипали мало пуније чаше.

Носи га бес да буде искрен.

К цару Јосифу дође један господичић и понуди се да му буде приватан секретар. Цар га запита: „А знате ли ви добро радирати? — Знам врло добро — одговори господичић. А цар ни пет ни девет него: „Идите ви брајко од куд сте и дошли, — са оним вашим знањем нисте ви за моју службу.

Две књиге.

А. Кад би ко све оно написао што све и ја знам, — то би била лепа велика и корисна књига.

Б. Верујем. — Али кад би ко написао све оно што ти знаш, то би била доиа врло мала и бескорисна књига.

Одговори уредништва.

У Мокрин. Прочитали смо дошне ваш о шкандалима п. Г. и његовога зета. Нерадо износимо овакве ствари, за то нећемо и овај дошне за сада оставити неупотребљен.

„Методика.“ Сувише је високо, широко, а иначе — плитко.

„Мајмун без ува.“ Намеру вам ни ми не разумемо. Даклем не би постигли оно што хоћете.

С. М. С. Бечкеречанин. Од шест послатих ситница три улазе, а остале три чекају бољу замену.

Новије књиге,

послате уредништву на приказ.

Пиротски Бракови. Приповетке. Написао Едмон Абу. Превела Милка Гргурева. У Београду у задрузи штампарских радника. 1883. Цена 1 динар.

Приповетке Мите Живковића. Свеска прва. Београд. Штампарија Корнела Јовановића. Цена 1. динар.

Исправак.

„Стармалога“ бројеви: 28, 29. и 30. погрешно су означени као да су изишли 10, 20, 30. Септембра, а треба да стоји Октобра, те нам ради тога многи рекламују тражећи три броја за месец Октобар, које су у ствари добили, али са погрешном ознаком датума, које овим исправљамо. Само они имају право рекламовати који не добију све бројеве по реду АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ.“

ТРАЖЕ СЕ „СТАРМАЛОГА“ ЗА 1883.

С следећи бројеви:

4-ти, 5-ти, 6-ти 7-ми, 21-ви, 23-ћи, и 27-ми

За сваки појединц цео и поле чисто сачувани број плаћа се 20 новч. Ко има и жели продати нека у крстоплету одмах пошље на који од горе наведених бројева, па ће му се новац опремити.

Администрација „Стармалог.“

— ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ. —

СЛОВИНАЦ

ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ.

за књижевност, умјетност и обртност

новом годином 1884

Улази у VII. годину својега живота.

Издаваће и надаље у Дубровнику на 1, 11 и 21 сваког мјесеца у великој четвртини од 16 страна сваки број, на финој хартији са сликама.

Годишње му је цијена за дубровник 4 фор. а по свој царевини 5 фор. а в Преко границе у злату свуда по Европи 15 франака; но осталијем странама свијета 20 франака.

Словинац, држећи се сваґда свог програма, тражи да на књижевном пољу здружи и помири два племена Хрвате и Србе, који су се на своју штету завадили и раздијелили. И сам сноснајући колико је трудна та задаћа и да не може за њу кастојати него на књижевном пољу, неће пустити ни да га заведе с његове стазе занесеност пријатеља ни да га поплаши мржња и пријетње непријатеља. Јер је у ово пријеме Словинац стекао и непријатеља а то је наравно, да ко тражи мир и слогу буде гледан кривијем окон од онијех што жело само спађу и рат. За такове непријатеље не знамо управо, траба ли се радовати или жалити. Свакако Словинац не мисли се упуштати с њиме у залудне борбе, но ће само одговарати разлозима на разлоге, а муком на псовке и ружења.

Да пак у читању Словинца има приличо поуке и забаве, то је већ осудило јавно мњење кроз његов шестогодишњи опстанак а особито нако наши учењаци, који су нам о томе ласкаве ријечи писали писали, и да није нечедно приносњали би та писма. Но никакав реклам нећемо до саног Словинца у себи. Зато сваком препоручујемо наш лист с ријечима: Читајте га.

Матерјала имамо обилна и бирана. Из науке дугу и учену радњу г. Кушара, за забаву лијепу и подлу Ерцеговачку приповијест г. Вулетића из Драматике имамо обећаног „Јан Хуса нашега чувеног драматурга г. Матије Вана,“ „Косовку дјевојку“ велеучитеног г. Н. Гради и још много и много.

С тога молимо најучтивије оне родољубе који би се хтели на лист претплатити, да то прије времена учине, да се накнада првог броја 1884, тачно узмогне назначити, а старе дужнике позивљемо на поштено изирење њихових дужности.

У Дубровнику Децембра. 1883.

Уредништво „Словинца.“

БРОКХАУЗОВ МАЛИ КОНВЕРЗАЦИОНИ РЕЧНИК.

3. издање у 2 књиге, као што је приповнато најцелисходнија је књига за обавештај као што ваља да се на брзу руку дозна, особито за оне, којима је скупо да набаве велики речник. Као што књижара издавачица тврди има у томе речнику 64754 чланака и неколико стотина слика и карата на 80 таблица и двостраних таблица. На свако питање даје ова књига одговор, чланци су кратки, коректни и пуни садржаја, а то су добре стране овог неисприног извора свију људских знања. Јефтина цена од 15 марака за речник овај у две књиге, елегантно повезане, с тога је тако писко стављена, да би га и сиромашнији могли набавити као ручну књигу, а и за божићни поклон веома је згодно ово дело.

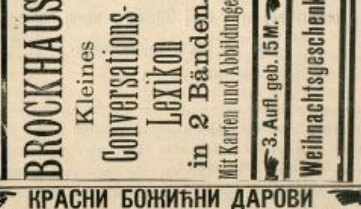

КРАСНИ БОЖИЋНИ ДАРОВИ

(који могу поднети и за „материце“ и за „очеве“).

„Срп. Илуст. Новине.“	1—12 бр. у дипот-коричама	4 ф. —
„ „ „	1—36 „ „ „	12 ф. —
„ „ „	1—36 „ „ послаћ. кориц.	13 ф. —
„Невен“ Чика Јовин лист за 1880 у дипот-корић.		2 ф. 60
„ „ „ „ „ 1881 „ „		4 ф. 60
„ „ „ „ „ 1882 „ „		4 ф. 60
Стража књига за науку књижевност и друштвен живот, за 1878—1879, шест књига		6 ф. —
„Стармали“ лист за шалу и сатиру за 1878		2 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1879		4 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1880		4 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1881		4 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1882		4 ф. —
Почетнице природних наука десет св. укорићених.		5 ф. —
„Радован“ тврдо укорићен 1—4 св. уједно		1 ф. —
Приповетке мојој кћери од Ј. Н. Буља I. и II. св.		1 ф. 20
Савети „ „ „ „ I. и II. св.		1 ф. 20
Оцеви и деца роман од И. Тургењева		1 ф. —
„Привредa“ економски лист за 1880. укорићена		1 ф. 50
Најважнији проналасци у 19 веку са 45 слика.		1 ф. —
Илустрована ратна кроника, седам свезака или 29 табака вел. 4-не са 104 слике		3 ф. —
Здравље и напредак наше деце од Дра М. Јовановића Батута		— 60
Енох Арден од Тенисна, превод Знај Јована Јордановића		— 50
Из српског живота, приповетке С В. Поповића		1 ф. —
Народни лечник од дра М. Јовановића 1—3 св.		2 ф. —
Бедњак, дарак доброј деци од чика Стеве		— 25
Женидбе, у јуначким народним песмама 338 стр.		— 60
Новини, роман Ивана Тургењева, превод П. Тодоровића I. и II. св.		1 ф. 40
За слободу, слике из Херцеговачке и Црногорске појне 1878—1879 од Ј. Холечка 1 и II. св.		1 ф. 40
Ревизор од Н. Гогоља, превод П. Тодоровића		— 50
Приповетке из историје света. Стари век.		— 80
Гимнастичке игре са сликама I. део		1 ф. —
Велика хатавасија од проф Јорђа Петровића.		1 ф. —

Ко поручи за 10 фор. ових књига добија 25% рабат, а ко поручи још више, добија највећи књижарски рабат.

Издавалац-штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ОГЛАСИ.

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ

КОД ТРИ ГЛАВЕ ШЕЋЕРА,

у сопственој кући број 39. на главној пијаци,

баш до краљ. окруж. суда

У НОВОМ САДУ,

препоручује поштованој публици најумеренијом јефтином ценом, тачном и брзом послугом своје добро снабдевено стовариште свакојаке најфиније робе, која је свагда фришка и најбоље каквоће, нарочито **шећер, кава, пиринач, рум, теј, разни ликера, свеће, зејтин, фришког ајвара, риба јегуља, сардина, харинге, морских рака, разног воћа у шећеру, грожђа малага, урме, смокава ора лешњика, грашка, сочива, више сорти сира, разна вина, сремске шљивовице** и све остало што спада у ову врсту трговине.

Прва награда на изложби „Мелбурн“ 1881.

СПРАВЕ ЗА СВИРАЊЕ

што свирају 4 до 200 комада; са или без експресије, мандолине, добоша, звонца, кастињете, так-званим небесним гласовима, харфеним звуцима и т. д.

КУТИЈЕ СА СВИРКОМ

што свирају 2 до 16 комада; даље справице са прибором за женски рад, столићи за цигаре, швајцарске куће, албум за фотографије справе за писање, кутије за рукавице, претесе за писма, судови за цвеће чаше за пиво, буџелари, столице и т. д. Све то са свирком. Увек најновије и најодличније ствари препоручује.

J. H. HELLER, Bern, (Schweiz.)

Илустроване ценовнике шаљемо бадава.

100 најразличнијих стварчица у позлати од 20.000 комада, које се као награда дају од новембра о. г. до 30 априла идуће године.

УЖАСНА КАТАСТРОФА

У Казамичиоли.

16. (28.) јула швајцарски је творничар сатова Јован Демус из Шо-де-фонда на Искији засут и тако у 41-ој години живота удављени се нашао сирт. Поред свег истраживања намештеног куратора Јакома Булагија из Напуља, не могоше се изнаћи ни сродници ни други каква по праву наследници, и тиме припаде сво имање држави. Једну пошиљку, која се састоји из 2463 ком. правих швајцарских сатова и златних украса, која је била за Оријент опредељена и транспортирана за Беч морао је шпедитер гд. Фрања Ревоаис 7. августа по р. к. обуставити и та је пошиљка комисионој трговини сатова и златне робе 15. октобра о. г. по р. к. предата с том погод бом, да сву робу распрода по цену којом ће се подмирити само трошкови поштански и бумручки, дакле готово бадава, да би се могло спровести решење остављене ствари. Сви су сатови репарирани тако, да иду на минуте. Само фини заклопци ових сатова и елегантан фасон украса вреде толико, колико се за цело плаће.

350 ком. џилиндер џепних сатова од финог франц. златног дублеја или посребрљеним ника заклопцима, фино гравирани и гуилошпирани, са позлаћеним ланцем, златна фасона, репарирани, да иду на минуте. Све заједно само ф. 4,95. То исто од правога, 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустр.-угар. пунцираног знака опробано и позлаћено ф 6.50. То исто од злата од 14 карата од ц. кр. аустро-угар. пунцираног знака опро бано, пређе ф. 45, сада по неве. цену. од ф. 17.

250 ком. анкер сатова од финог франц. златног дублеја или посребрљеним ника заклопцима, фино гравирани и гуилошпирани, што иду на 15 правих рубина, са прецизном машином, сказаљком за секунде и дивним ланцем, фино репарирани, само ф. 7. — То исто од 13 лоти тешкогога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцираног знака опробано позлаћено, само ф 11.50.

200 коме вешничти-ремонтоар сатова од посребрљеног ника и златног дублеја, наиша се без кључа, с механичком машином за сказаљке, са сочивним стаклетом, емајлираним листом и сказаљком за секунд ; фино регулирани да иду на секунде, диван сам са ланцем заједно по невероватну цену од ф. 8.50.

Да сви ти сатови добро иду

Јамчим пет година.

217 ком. правог златног протеза са имитованим брилантима, право 6 каратно злато, у кадифеној кутијици. по ком. ф. 3.75.

184 пари брилантних минђуша или бутона у 6 каратном злату оковала, са дивним брилантима у врло финој кадифеној кутијици. по пар. ф. 3.75.

222 пара минђуша пунцирано чистам златом, 6 кар. са врло финим мерџаном оковано, са кутијицом само ф.1.50пар.

164 ком медаљона од франц. златног дублеја са вештачки начињеним брилантима, само ф. 2.50.

150 ком. игала за кравате и иначе на прса од правог 6 кар. злата, од ц. кр. аустр. пунцираног знака опробане, са дивно имитованим брилантима са кутијицом по ком. ф. 1.80

250 ком. дугмета за Шмизете од правог 6 кар. злата са дивно имитованим брилантима, по ком. ф. 1.80

Сви ови сатови дивно су дијамантом опшљени и бчују таку ватру, да се њима могу ушгедити прави, с читавим каинталима плаћани украси.

Поштанске наруџбине, као и телеграфске, (које ћемо ефектирати кад се наручи у ваток или кад се у напред новци пошљу) треба управити на ову адресу:

Schweizer Uhren- und Goldwaaren- Vertretungshaus

WIEN

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20. — Z.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 10 Децембра 1883. Бр. 34

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ШАЛУ.

„Стармали" излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse. 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најевића у Новом Саду.

Јелка.

Долази нам божић, — он не воле мрака,
И зато нас пита: „камо вам бадњака?"
А ми руке тремо,
Рекли би и не би —
Зашт' да не рекнемо?
Пећи су нам мале, а гдегде и фине,
Не мож' у њи бадњак, онај од старине
А собе су наше сад већ напосане,
Хвала милом богу и напредном труду, —
А где још'те пису, ту треба да буду.
Ми бадњак волемо,
— Али не можемо — — —

Тако, то је било искрено речено!
Што не може бити, нико не захтева.
Та божић не тражи да пећи рушимо,
Та божић не тражи да напос кидамо,
Божић само воле светлости и врака, —
Пал'мо даклем друго нешто
У место бадњака.

Божићњи је данак круна свију дана,
Барем у Хришћана;
А у тојзи круни, алем што се сија:
Радост је дечија.
Ко у тој радости не зна да ужива,
Срце га ј' издало, —
С њиме немам збора, немам разговора,
Таквића је мало.

Одрежимо грану зимзелене јеле,
(Јела граве спушта, пуди нам се сама)
Накитимо грану танким свећицама,
Запалимо свеће нашим дечицама
С граве нека виси шикосана шара,
А између шара и помало дара,
Сад пустимо мајку нек врата отвара,
Дочекајмо децу с певањем тропара,
Па се загледајмо у очице њине —
Засузиће, брате, сузом од милине.

Покушај једаред то у своме веку
У светињи бадњој запалити јелку*),
Тај обичај лепи, ко сан неко виле,
У твоме ће дому опружити жиле.
Примиће се таки, без икакве силе,
На највећу радост деце твоје миле.

Та јелка се шири у хришћанском свету,
Њу вићели круже у веселом лету,
Цело се хришћанство здружује под њоме,
— Примимо је и ми у србиљске доме.
Примимо је и ми, та пуна је зрака,
Нека нам се божић не снужди са мрака,
Та у нас и тако већ нема бадњака.

*) Јелка или јелица. Руси пишу ЕЛКА (а то изгова рају јелка). Нека нико не каже да је то страни обичај, јер имају га сви Словени. Још мање се може рећи да није православни обичај, јер у Русији нема једне куће на божић без јелке. И горњу слику узео сам из једне руске књиге за децу писане. Већ од наше година препоручује се да и ми овај лепи обичај примимо. Многе су га српске куће већ усвојиле. Прихватиће га сви, који још нису.

Шетња по Новом Саду.

CLXVII.

Ја сам и до сада радо читао и гледао наше народне обичаје, особито у сватовима, и увек сам те обичаје поштовао, али сада ми се прилика дала, да у својим сватовима те мудре обичаје изближе посматрам и морам изјавити, да су ми се сад још више допали. Лепо ти је то, боже мој, видети искупљене пријатеље, кумове и кумице око себе, па се сви смеше и радују твојој срећи, а ти узмеш цуру за руку, одведеш је у цркву, па се ту назове твојом за вечита времена. Али није ми намера густирати онде коме брачни живот, него говорити о лепим народним обичајима нашим.

Међу лепе обичаје наше слада и то, да кумови купују невести лепе хаљине. Само би овај обичај ваљало усавршити, те уредити, да су кумови дужни и после догод су живи, куповати својој кумици све хаљине кућевне и балске, те кад год јој треба нова хаљина, а она и не спомиње то мужу, јер онога се то онда неби ништа тицало, него само јави кумовима да је рада њи на бал или у какве сватове, а кумови таки паруче из Беча нове хаљине и метну кумици својој преко главе. Други обичај је да девер купи невести сребрну чашу и још неке женске ствари; па како би то лепо било, да се и тај обичај попуни и усаврши, те да девер и после, докле год је жив, купује својој снаји не само све чаше, што треба у кући, него у опште и све друго посуђе, кујинско и собно, јер то се и онако често лупа и разбија особито кад је мена месеца и кад је мутно време у кући. Трећи је обичај, као што сам овом приликом приметио, да се у сватовима о туђем трошку добро једе и пије, па како би то красно било, кад и после у брачном животу не би се морао муж никад бринути и куповати говеђе месо, рибу, ћурке, прасиће и вино, него би то увек затекао готово на столу, као што беше случај у сватовима.

Заиста наши су народни обичаји лепи, али су врло стари, па би требало да се и у томе напредује и усавршава, по примерима, које сам овде предложио и на углед ставио. Ја сам први, који би на то пристао и тим обичајима себе и своју младу подвргао. (Само не знам бил' се онда какког кумства и девертва примао или би се промислио)

Но осим сватовских обичаја имамо ми и других народних обичаја, које би сада већ ваљало усавршити и допунити. Тако је обичај народни, да се о божићу једе печено прасе, а сада би се тај обичај могао у велико усавршити, да се прасе и иначе сме јести, особито онда, кад га имамо. Обичај је, даље, да калуђери по манастирима целивају, што је за целивање, а сада би већ ваљало увести у обичај, да се и ван манастира, дакле и у пријавору сме целивати, што је вредно целивања. У Новом Саду је народни обичај, да госпође играју „фрише фире“, а сада би се могао тај благи обичај проширити и усавршити тако, да се од сада госпође и „фарбла“ могу играти, јер ту је шире поље отворено раду, достојном имена жене, матере и домаћице. У Сомбору је народни обичај, да се вода јако троши (на туширање и умивање после какког мамурлука), а сада би требао когод да уведе у Сомбору и ту моду, да се

ПОДЛИСТАК.

Што је дикла навикла.*)

Кад се за дубоке долине вароши Н . . . успнеш мало узбрдице, опазићеш из далека одсевак златног крста православне цркве, који се помолио као месец иза високих брда и који својим сјајем путнику и нехотице у очи упада.

Кад се у томе правцу још мало прозвојиш опазићеш где лежи као у каквој котлини красно сеоце К . . . . које изгледаше као какво гњездо — обасуто са свих страна високим шумама и красним брежуљцима.

То сеоце овако окружено дивним природним призима изгледа инак зато доста пусто, запуштено и осамљено, јер је од осталих села подоста удаљено.

У том сеоцу живљаше честити српски свештеник Милан П . . . , који је са свога честитог карактера и доброћинства а нашто и са своје шале на далеко у тој околици добро познат био.

Осим учитеља и бележника не виђаше у том сеоцу никога више, с којим би се и о мало вишој политици говорити могло.

Зато је наш свештеник сваког странца и познаника радо у свој дом примао, јер је у том уживао, да чује за своје остале познанике и пријатеље па и за новости из разних крајева. А пошто се човечији језик најбоље разиграва, кад се добрим вином накваси, тако се почесто код нашег попе могло чути и „многаја лета.“

У истом сеоцу живио је звонар Максим, који је негда добар газда био, но ради тога што је и сувише љубио друштво, чашу и флашу — која се слава увеличаваше на врх његовог носа, јер исти изгледаше као каква бундевина од бакра — пропао је он сасвим, те је протекцијом нашег попе постао у истом селу звонаром.

Наш бакрени Максим кад год је чуо код нашег попе „многаја лета“ знао се одмах наћи у његовој авлији, те је цепао дрва, ранио живину, закуцивао тарабу и т. д., у опште његова се личност морала тамо наћи, јер је знао да ће и њему по која чаша вина у део пасти.

Ово је нашем попи већ одавно пало у очи, те одлучи једну шалу с Максином да направи.

Тако једанпут после ручка опази поп Милан Максима на сокаку који је крај његове куће баш пропао био, па поче сам (јер госпођу у тај пар није имао) колико га је грло могло подићи „многаја лета“.

Максим се одма сети своје дужности и по обичају спрне у попину авлију па држ' за посао.

Но Максину је ипак нешто чудно и неугодно било, јер није чуо кућање чаша, нит је више било многаја лета, нит се чуло каква разговора, зато се мане посла и оде у кујну да мало пронуфиња.

Кад је дошао у кујну владаше највећа тишина у попиној соби.

*) На расписану награду.

већ једанпут почне и вино боље трошити. У Београду влада народни обичај, да опозиционе листове угушују, а време би било, да и писце тих новина почну већ једанпут угушивати, и то било салветима или преким судом.

Тако би ми онда и у томе погледу напредовали и временом до највишег шиљка савршенства свога дошли те би нам онда сви остали европски и мађарски народи завидети могли и онда би нам тек сијнуло право „Видело“, које „Заставу“ назива „крпом“, ваљда за то, што га ова тако брише, јер прашњаве и прљаве мебле само добром и чистом „крпом“ бришемо, али кад је који мебл труо и кад га је црвоточина ојела и кад се пацунно безобразних стеница онда већ ни „крпа“ не помаже, него такви мебл ваља спалити, да нас не срамоте и да нам не кужи ваздух.

Но кад смо овако поједично сравнили „Видело“ са неким меблом, онда би ваљало фигуру ту довршити и рећи какав је то мебл? Да ли је сто, или кревет, или канапе или „нахткастен“ или други, овоме сродан намештај?

То је врло тешко изнаћи, и то баш за то, што је тако труо, искрхан и оклепан. Но томе, што четвороношке пузи, рекли би да је сто; али судећи по томе, што служи трговима за подлогу, могло би се узети да је кревет; узимајући пак у обзир, да су се око њега скупила господа, која на меканом седе и ништа не раде, рекли би да је нешо комотно канапе; а опет с друге стране мора се човек и на то обазрети, што „Видело“ спомиње све неки прекосудје, и веди да је тај суд за нужду сад проглашен, могли би га узети за „нахткасти“, а најпосле око њега су скупљена господа министри, који имају столице своје (министарске), на које они тело своје спуштају, те је тако „Видело“ управо рећи нека министарска телесна столица, на којој седења изручују они своје виспрене чланке, од којих свакога да бог сачува!

Ал да се манем овако нежне појезије и овако фиших фигура, него да се сетимо, да има и прозе на свету, те да се сетимо Абердаровог мидера и његових песама.

Песме су као што је познато, стегнут начин писања, где је човек ограничен на известан број слогова и стихова, а то је од прилике и дефиниција мидера, јери ту је човек ограничен и стегнут. Тако ограничени људи имају живу фантазију, силу уображења и од тог свог уображења живе они тако исто, као чиа-зар што живи од телеће коже, клавр од девче и наплотака, а биртаџи живи од јела и пића. До душе и други људи живе од јела и пића а нису за то сви људи биртаџи, н. пр. калуђери и ако се зна, да многи манастири точе пиће и да увек имају (мушких и женских) гостију.

Но ја сам опет прешао у појезију и у нека сравњивања, па се бојим да ћу доћи најпосле и до тога да покушам и „Видело“ безобразлук с чиме да сравњујем, а овако ће ми се и нашло дете смејати томе покушају, јер „Видело“ се безобразлук не да ни с чим сравнити.

С тога ће боље бити да престанем даље писати јер ће „Видело“ онда и „Стармалог“ назвати „крпом“ или „салветом“, а ви сви добро знате, какву улогу „салвети“ у Србији играју. Аб.

Максим сам себи не вероваше, и упути се управо к попиној соби.

Куц! куц! на врата.

Одзив: Слободно!

— А, ка здравље и добар дан господин' попо!, а зар Ви сами без гостију?

— Па нисам Максиме сам, ето ти си ми сад дошао.

— Попа, који је већ међутим био приправно подобар бокал с вином, рече лакомом муктању Максиму: „Максиме, леди ту на патос“ — а наш Максим као да је знао шта ће бити, није се ни најмање устручавао, него легне на патос и одма зине, а попа узе бокал па и онако без левка преточи у звонара похваледостојну количину вина. — само је две три паузе начинио, да се Максим мало одмори; али је инак цела ова операција за пет минута свршена била. Како је сад Максим изгледао, то може свако себи лако представити.

И тако кад је попо свој посао свршио, заповеди да му се донесе неколико сувих тикава, па кад је то добавио, угури тикве заједно са спавајућим пијаним Максимом у своју велику земљану пећ а отвор од исте добро затвори тако, да ниједан зрачак светлости у путра није могао пробити.

Кад је с тим готов био, позове Максимову жену и каже јој шта је урадио.

Жена Максимова из свег срца благодарећи господину попи на тој нелеважној услузи рече. Сад ћу ја њега научити памети, неће тај вино више ни окусити! — па после неколико сати, кад је по прилици мислила да се може Максим од луле пробудити, дође к отвору од пећи и почне лупати.

Максим се на ту лупу пробуди и почне око себе пипати, и кад на велико чудо увати за саме празне тикве — за које је он држао да су мртвачке главе — он поче сам себи говорити: Та одкуд Максима у костурницу да сарване! кад је његова ваниљка тако сиромашна! — Он би још бог зна којешта морогао, али његова голубица опет куц на отвор, а Максим се продере: „ко си ти?“ што тако клопараш; зар човек ни у гробу нема мира? Жена на то промењутим гласом одговори:

„Ја сам душа, која носим мртвима јести.“

Шта, јести? одговори Максим, бре торњај се одатле, ако ниси донела што пити, да се ниси усудила унутра ни долазити!

Сад је жена видила да ту нема више никакве помоћи, отвори пећ и пусти Максима на поље.

Од то доба пити је поп Милан, пити је жена Максимова настојала, да Максима од те његове страсти одучавају, а Максим се зато опет увек код свог попе нашао кад год је чуо „многаја лета“, ту је живину ранио а себе појио, — „што је дикла, пакикла.“

Осек, месеца новембра 1883.

К.

Уштипци.

△ „Видело“ назива „Заставу“ крпом. Дабогме! Да није крпа, него да је „салвет“, виделовци би га умели боље употребити (Питајте Илку).

* * *

Бечки професори који су лечили Перу Тодоровића, изгубише надежду о његовом животу; али Београдска господа су бољи лекари: они му ето 10 година живота прогностицирају.

* * *

♎ На дан св. Николаја чудотворца, честитаху „Виделовци“ г. Николи Христићу, као новом чудотворцу, који по Србији чини чуда (и покоре).

* * *

§. Сомборски Мађари су успели при рештаурацији. Па то ми одавно знамо, да Мађари у Сомбору по рештаурацијама имају увек већину и да онде добро напредују!

* * *

⊙ У Германовој архидијецези има читавих колонија од Назарена. Да ли је и овај колонијални еспап преко Чивута (као онај од Singer-a из Трста) унешен онамо?

* * *

□ Кад би тако било много паивних Singer-a на свету, бог зна каква би још интересантна писма изишла на свет! Каквих би ту тек нашли смокава, сувих шљива, катрана, смоле, исцеђених лимунова, свакојаке фарбе, денунцијација и другог колонијалног еспапа!

* * *

Ч Мађарски лист „**Немзет**“ тако се дере и зипара на „Заставу“, да сваки мора увидети, да то није **нем зет**, него као нека брбљава пуница.

* * *

\+ Бивши Мајтењијев адлатов забрањено је један број „Јавора“ због неке песме, ох, кад би се тако могла уништити и она песма, што је томе адлатову у своје време спевана и у којој се за њега међу осталим вели:

„Једанпут се само склизне,
А'л за грехом грех зе вала;
Грешник мисли себе пере,
Кад стотине чистах кала!“

* * *

✂ Даклем и календар „Годишњак“ забрањише у Србији. Па и јесу календари опасне књиге, јер они причају народу какво ће време наступити, кад ће доћи помрчење (министарског) сунца и „Виделовог“ полумесеца.

* * *

⊙ А и шта ће „Годишњак“ у Београду, кад они тамо имају своју „Годишњицу“ (Чупићеву), која је као нека штипендијска закада за извесну господу одборнике.

* * *

≈ Боже мој, како су времена напредовала! Некад се за реч „харамија“ одседило годину дана у ваучкој тамници, а сад посланици на хрватском сабору вичу председнику свом: „разбојниче!, па их ни глава не заболи (ил је ваљда и немају?).

* * *

□ Како у Србији толике људе стрељају мора бити да је тамо сунце (среће) ступило у небесни знак стрелца; но после тога знамо да сунце ступа у знак рака.

* * *

§. Кад „Видело“ „Заставу“ назива „крпом“ могуће је да има и право, јер се њена хартија фабрицира као и друга од крпе; али је то опет поштеније, него фабрикација „Виделове“ хартије од Бонтуове свиле, накашене у сузама и крви српског народа, пресоване министарском тиранијом а сатиниране препреденом углађеношћу парискиx и бечких штуцера.

* * *

⊙ Загребачки сабор заиста је прави парламент.

Из полицајског живота.

Ово је истина, полицаји не би требали никад да свлаћу — али шта ћемо кад су и они људи!

Један полицај (у палилуском кварту) дође својој кући око три сата после поноћи. Жена опази да он јако посрће, па га запита:

— Море човече, јеси ли ти пијан или се притвараш.

Полицај се подбочи на стаде овако глагољати:

— Же-же-жено, ти имаш пра-пра-право и овако и онако. Пр-пр-прво и прво, ја-ја-ја сам пијан; а дру-дру-дру-го ја се притварам. Јер мо-мо-моја је дужност, да сва-сва-сваког пијаног човека при-при-притворим.

Палилулац.

Нек се носи култура, макар се не разумели.

Ево ти „Стармали“, да видиш како се разумеју босански и херцеговачки сељак са аустријским чиновником.

Дође један Херцеговац у варошицу Ф. ради шушке, да би му се дала чобану, да би се мога лакше бранити од вукова. Дође у суд, па ће:

Сељак. Молим, господине, дајте ми пушку —

Судац. Вас?!

Сељак. Није, бога ми нас, него вук.

Судац. Ви?!

Сељак. Да да, ми би као молили.

Судац. Ондан?!

Сељак. Бивало је и обдан, али ноћу је још црње и горе.

Судац. Марш!

Сељак. Нису, господине, мршаве, него баш дебеле козе.

Судац. Идиш на поље, и чекала Ходина писара док дошла.

Сељак. Шта, — ја да чекам за пушку годину дана! Онда ни једне козе а ни јарета не би затекао. Ратос ти и пушке. З богом!

послао
Каменко.

Ћира. У Србији се врло лако мењају имена селима и местима, зато би и ја имао један предлог.

Спира А какав то?

Ћира. Да се из имена: Чест о брдица; изостави оно: Често.

Спира. То би врло добро било. А ко би то могао учинити?

Ћира. Нико други, само краљ са честитом владом.

Ћира. Новога Бана Ходерварског хвале мађарске новине.

Спира. А чиме га хвале.

Ћира. Хвале га да зна хрватски говорити

Спира. Лепа хвала. Зна и наш Анђелић српски говорити. Али камо паше среће да то није никад научио!

Пуслице.

А камо сада бача-Германа у Пешти, да прогово ри коју против цивилнога брака? (Можда му приватан секретар његов не да, да против те лепе либералне установе гласа).

Још се не зна колико је жртава преки суд у Србији пушкарао. (Али што се не зна може ипак бити знатно.)

По веселом безобразлуку „Виделовом“ може се само толико закључити, да међу пушкараним није био ни један његов претплатник.

Нов књижеван лист „Приморац“ већ је за Србију забрањен. Тако му и треба, што није донео оду Христићу, него се бави са историјским драмама.

Чујемо да сад већ у Београду кад ко кине, није слободно казати наздравље! Јер у тој речи може бити скривен дубок политичан смисао.

И то чујемо да је г. Коњовић много допринео несрпској победи у Сомбору. Даклем Мађарска партија није се само уздала у се, него и у свога Коњовића.

За десет година може човек у тамници и огуравити. Па онда кад га пусте, биће сам себи жива сведоџба да је — к р и в.

Ћука. А какво је то ј у н е на хрватском сабору?

Шука. Какво ј у н е?

Ћука. Та ено у свима новинама стоји; Старчевић ј ун.

Шука. Да, да, то је то јуне, што муче председнику: „Марш напоље!“

Ћука. Зашто се тако често забрањују наши листови за Србију?

Шука. Јер се овде председницима виче „Марш напоље!“, те би то народ у Србији могао присвојити те и своме председнику министарства тако повикати.

Ћука. Код нас радикалци вичу господи „Марш напоље“, а како господа у Србији вичу радикалцима?

Шука. „Марш у н у т р а!“

Ћука Шта сад још фали код нас?

Шука. Да др. Емилијан пл. Радић изјави у својим брошурама, да није он онај др. Радић, што је писао „Све о к у к у р у з у“, „О к р о м п и р у“, „О ј а г о д а м а“ и т. д.

Ћука. Но ипак би и он могао коју економску књигу написати, н. пр. „die Verfasssug“ о томе, како се лако о б е р е б о с т а н.

Аб.

Савет пацијентима.

Ново лето иде,
Тражи право што је;
Пацијенти мисле
На докторе своје.

Ал докторе хвалит'
Још'те време није,
Догод не видите
Рачун, колики је.

Палчић.

Из чашологије.

(По Јокају.)

Ако један човек
Из две чаше пије,
Може с' опит' лако,
О том сумње није.

Али ако двоје-троје
Једном чашом пију,
Ту ће бити чудо
Ако с не опију.

Ћука.

Tempora mutantur et nos in illis.*)

Тамо преко Саве — у поносној Босни,
Ђе су људи прости а нису пакосни,
Ђе се дижу брда готов до небеса,
Тамо често бивају разна чудеса.

У соод земље ове, међу кршевима
Дивна једна варош повелика има.
Сарајево с' зове, свако за њег знаде,
Јер за њ' и у пјесни спомена имаде.

Тако пјесна вели да су Сарајевке
Познате у свјету — најљепше ђевојке,
Па заиста јесте — да, тако је, тако,
Ко их год познаје признати ће свако.

Таковије има међу њима слика
Да се може рећи: анђеласког је лика,
Па поред лепоте још су милокрвне,
Кад те која гледне — срце ти утрне.

Али осим свега најзватније то је,
Што ђевојке ове до сад красило је.
Српкињи врлине нужне инаћаху
И с именом српским поносит' се знаху.

Ал' времена често мијењају се, Боже,
А и ни у њима — и то бити може.
На тако се исто догодило сада,
У сред дивног красног Сарајева града.

Прилике су сада тамо другачије
На ни једне пису ко што бијаху прије,
Сад су оне побр цивилизоване,
На преводе друкче свог живота дане.

Код њи сад врлине ништа не вриједе.
Српско име носе као од биједе.
Све што је год старо то њима не годи —
Веће само ново, и што је у моди.

Руменило поче да им квари лице
И да накаради ове ђепотице.
А мидери сташе стезат тијело њино
Шта ћеш то је мода — то је њима фино.

Балови, игранке врте се по глави,
Играј другарице док зора завлави!
Официри млади пратиће нас кући
Ах! ала ће срце од радости пући.

Тако оне раде — тако сада бива
Па да ли је томе младарија крива?
Свак ће рећи: није — већ' су јади већи
Па тоне су крики њихни родитељи.

Један путник.

*) Прештампано из „Српског Гласа“.

Парламентарност.

На угарском сабору називају посланици један другог „битангом“, на хрватском сабору „разбојником“ и „издајицом“, сад само да се још сазове карловачки сабор и да владике почну као некад псовати закон — онда би све чарде и пијарске шатре биле у Европи калиште, а и „Турски народ“ могао би престати налазити.

Аб.

Шта се са телефоном не може произвести?

Муж: „Драга женице, ја сам већ на ту мисао дошао, да спојим цркву и нашу кућу с телефоном, јер ти се увек правдаш, да због ручка не можеш у цркву; па онда лепо можеш и код куће божију службу слушати. Шта велиш на то?

Жена: Све је то лепо и красно, драги мој, само кроз телефон се не може мој шешир видети“!

Младен пл. Војновић.

Један Бачванин.

Пре неког времена (ја не памтим, јер писам одавде) завлада у Бачкој глад, те је држала једно три године. Ништа није родило само кромпир. Три се године мораде један Бачванин гушити с кромпиром — али четврте године је храна гако родила, да Бачванин није знао, већ куд да је сипа. Једног дана позове он своју жену Макреву и рекне јој: Чуј ме жено! дај начини од житног и кукуружног брашна погаче и обари ми кромпира. Жена послуша и испече две погаче обари кромпира и донесе му све на сто.

Бачванин узме погачу од житног брашна и рекне: „Гледај, браца, да се од сада увек у мојој и око моје куће налазиш;“ прекрсти је и метне је преда се.

Затим узме погачу од кукуружног брашна и рече: „А ти, чико, гледај кад код само да се око моје куће најеш, иначе можеш се мало и удавити.“ Напослетку узме кромпир у песницу и рече: „А ти, Ђиро, апостола ти твог, гледај да се чистиш из моје куће, и да те моје очи више не виде!“

Рапорт у Лици (бившој хрв. крајини.)

У крајини се морало на немачком језику рапорт дати. Тако је један Бимбаша свом „Oberwachtmajstoru“ казао, кад је послао два момка да растерају хајдуке на границу:

„Хер обербокмајстор!

Арса и ђура град маршрен (т. ј. иду правим путем) плаеница линиц, плаеница рекц т. ј. (Плас сена лево, плас сена десно) два кубура гут т. ј. пушке тако зване кубуре пукле су) Шарга ниц нуи (Charge Gewehr), Крајшки поток мокт шиш, аус на мит тен ферфлукти хајдук.“

Професор и ђак.

Професор. Дакле, Симо, одговори ти мени на ово питање. Кад би растојање наше земље од сунца било трипут толико, колико је, а брзина окретања земљиног кад би била седам и по пута већа него што јесте, за колико би онда времена обишла земља око сунца?

Ђак. (Шапће свом другу пред себе). А где молим те чуда, шта је он пашао да ме пита! Баш је прави сом!

Професор. Како велиш? Реци, реци само, — можда си погодио.

Други човек

Чича Гаја имао је обичај, кад дође у јутру у биртију, да попије одмах два фињка ракије. Некоме, који је то посматрао било је то чудновато и запита за узрок, зашто чича Гаја тако ради. Али овај му брзо растумачи овако:

Видите, ја сам пре ракије ломан и тежак; кад попијем фињак ракије, онда сам други човек, — е па сад молим вас, зашто не би и тај „други човек“ добио један фињак ракије?

Пријатна порука.

Дође шегрт са контом господару Јови, и донесе му поздрав од свога мајстора са молбом да већ једаред плати они 10 фр. што му дугује за чакшире.

„Поздрави мајстора; реци да сад немам ситних новаца, али ћу му платити чим га први пут видим на улици!“ рече слепи господар Јова.

Бубнуотека.

У бр. 261. Београдских „Српских Новина“ у подлистку под насловом: Памет ар, стоји ово

— — — — — — — — — — — — — — —

7. (19.) дек. 1858. (пре 25. год.) Српски патријарх Јосиф Рајачић посветио у Карловцима архимандрита бездинског Сергија Каћанског за владику хрватског.

— — — — — — — — — — — — — — —

(Сиромак Каћански, није се надао да ће после смрти авазирати (у Србији) за владику Хрватског!)

Одговори уредништва.

„Алкалук“. Допуштамо, да је то могла бити истина; али свака истина није таки хумореска, чим се верно опише. Треба ту још нешто, — а баш тога нема. У прочем, кад кога шљивчице тако упљаше да му од страха жена полуди, то је врло трагична шала, и ми би сажаљевали оне читаоце, који би се могли томе насмејати.

„Њина особина“. Ваша се песма окомила против целога женскога рода у опште. Кад би знали, да би се тиме макар само једна жена за длаку поправила, ми би вашу песму штампали најкрупнијим словима. Али, бојећи се, да се жене на то још већма не попардусе, ми је, без икакве узреде, лепо стављамо у корпу.

Бомбадуру. Може се пробати. Ако буде добра успеха, — то ће нас врло изненадити.

„Кутија јужног воћа“. Ваша је хумореска врло несрећно замишљена, а тако исто слабо израђена. Ајде баш да у кратко наведемо садржај. Прва (и то много већа половина) бави се неотесаним описивањем (карикирањем) љубавника (Кредимира) и његове драге (Бабике); из другог дела дознајемо да је Кредимир имао обичај своју Бабики носити у штаници јужног воћа, које је она имала обичај метати у недра. Једаред му његов слатки пријатељ украде штаницу, извади воће, и место њега метне жабу. На сад можете мислити шта је било кад је жаба, по Бабикином недру почела да скаче. Бабика је пала у несвест (срећа што и она није полудила — да буде хумореска још смешнија!) — Ето то је хумореска. Младоме писцу желимо бољи и финији укус, пре него што седне, да још коју хумореску напише.

У Пожуну. Од послатих ствари само ће једнаући. Онај догађај о Alte Pfaffen (у место Alte Waffen) био је већ у овоме листу шта пан, једаред, а можда и двапут.

доноси у своме двадесетдругом броју за 1883. ове чланке: 1. Старина Новак, (песма са сликом,) од —h. 2. Шта учини молитва, приповетка. 3. Умесна благодарност. По руском —ци— 4. Ветре, ветре. . . (песма са сликом). 5. Зол и пчела, (басна). 6. Карпатске дивокозе. По мађарском од Браца Мите 7. Девојка малорускиња. 8. Прве јавне библиотеке и први библиотекар. (Свршетак). 9. Прави добротвор. Превела Меланка 10. Чистоћа, од Ивана М. Поповића. 11. Радост, од — Ј. — 12. Српској деци — мојој браћи, од Нико Б. Попадића. 13. У зиму, од Симеона Пошића. 14. Има нас свакојаки, 15. Залеи и ганем. — Арапска прича, — превео Виде. 16. Даштања 17. Решење. 18. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 лиили 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Старгалог“ од почетка до данас.

ОГЛАСИ.

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ

КОД ТРИ ГЛАВЕ ШЋЕРА,

у сопственој кући број 39. на главној пијаци,

баш до крал. окружн. суда

У НОВОМ САДУ,

препоручује поштованој публици најумеренијом јефтином ценом, тачном и брзом послугом своје добро снабдевено стоваришће сваковрсне најфиније робе, која је свагда фришка и најбоље каквоће, нарочито шећер, кава, пиринач, рум, тој, разни ликера, свеће, зејтин, фришког ајвара, риба јегуља, сардина, харинге, морских рака, разног воћа у шећеру, грожђа малага, урме, смокава, ора лешњика, грашка, сочива, више сорти сира, разна вина, сремске шљивовице и све остало што спада у ову врсту трговине.

ЗВОНА

по најновијој и старој системи, са тврдењем и дрвеним ергањама,

хармонијски угођена, и од најфинијег металла са најчистијим звуком

израђује ливница 12—12

БОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ

УЖАСНА КАТАСТРОФА

У Казамичиоли.

16. (28.) јула швајцарски је творничар сатова Јован Демуе из Ше-де-Фонда

на Искији засут

и тако у 41-ој години живота удављен се нашао смрт Поред свег истраживања намештеног куратора Јакома Булагија из Напуља, не могоше се наћи пет сродници нити други какви по праву насљедници, и тиме прија де сво имање држати. Једну пошиљку, која се састоји из 2463 ком. правих швајцарских сатова и златних украса, која је била за Оријент опредељена и транспортирана за Беч морао је шпедитер гд. Фрања Ревовис 7. августа но р. к. обуставити и та је пошиљка комисијоној трговини сатова и златне робе 15. октобра о. г. по р. к. предата с том погод бом. да сву робу распрода по цену којом ће се подмирити само трошкови поштански и ћумручки, дакле готово бадава, да би се могло спровести решење остављене што пре. Сви су сатови репарирани тако, да иду на минуте. Само фини заклопци ових сатова и елегантан фасон украса вреде толико, колико се за цело плаће.

350 ком. цилиндер џепних сатова од финог сребрног златног дубљеја или посребрењеним никл заклопцима, фино гравирани и гуилоширани, са позлаћеним ланцем, златна фасона, репарирани, да иду на минуте. Све заједно само ф. 4,95. То исто од правога, 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустр -угар. пунцираног жига опробано и позлаћено ф 6.50. То исто од злата од 14 карати од ц. кр. аустро-угар. пунцираног жига опро бано, пређе ф. 45, сада по неве. цену. од ф. 17.

250 ком. анкер сатова од финог-сребрн. златног дубљеја или посребрењеним никл заклопцима, фино гравирани и гуилоширани, што иду на 15 правих рубина, са прецизном машином, сказаљком за секунде и дивним ланцем, фино репарирани, само ф. 7. — То исто од 13 лоти тешкогога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцираног жига опробано позлаћено, само ф 11.50.

200 коме вешчитн-ремонтоар сатова од посребрењеног никла и златног дубљеја, навија се без кључа, с механичком машином за сказаљке, са сочивним стакленцем, емајлираним листом и сказаљком за секунд ; фино регулирани да иду на секунде, диван сам са ланцем заједно по невероватну цену од ф. 8.50.

Да сви ти сатови добро иду

Јамчим пет година.

217 ком. правог златног прстења са имитованим брилантима, право 6 каратно злато, у кадифеној кутијици. по ком. ф. 3.75.

184 пара брильантних минђуша или бутона у 6 каратном злату окована, са дивним брилантима у врло финој кадифеној кутијици. по пар. ф. 3.75.

222 пара минђуша пунцирано чистим златом, 6 кар. са врло финим мерцаном окована, са кутијицом само ф 1.50 пар.

164 ком медаљона од сребр. златног дубљеја са вештачки натињеним брилантима, само ф. 2.50.

150 ком. игала за кравате и иначе на прса од правог 6 кар. злата, од ц. кр. аустр. пунцираног жига опробане, са дивно имитованим брилантима са кутијицом по ком. ф. 1.80

250 ком. дугмета за Шмизете од правог 6 кар. злата са дивно имитованим брилантима, по ком. ф. 1.80

Сви ови украси дивно су дијамантом опиљени и бајају тиху ватру, да се њима могу уштедити прави, с читавим капталима плаћени украси.

Поштанске нарудбине, као и телеграфске, (које ћемо ефектирати кад се наручи у паточ или кад се у напред новци пошљу) треба управити на ову адресу :

Schweizer Uhren- und Goldwaaren- Vertretungshaus

WIEN

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20. — Z. 2—3

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Година VI. У Новом Саду, 20 Децембра 1883. Бр. 35

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ ШАЛУ.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најденића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најденића у Новом Саду.

Божићња.

Лепо ти је када сване
Тај божићњи празник мили,
На на софру изнесемо
Што смо трудом задобили;

Када прасе испечено
Замирише после поста — —
Ко се само телу брине
Могло би му бити доста.

Ал и душа наша пости,
Пости дивно, пости строго;
Ох када би и њој њених
Ђаконија пинет' мог'о!

Где је она сјајна звезда
Да нам опет лепо сине!
Зло би било да нам божић
Без утехе какве мине.

Ја би хтео т шити вас,
Ублажит' вам јад голени, —
Ох божићњи свети часи,
Науч'те ме, помоз'те ми!

Науч'те ме, помоз'те ми
Да се отмем слуту вражем;
Помоз'те ми, науч'те ме,
Да утехе роду кажем!

Ја се молих' топло, крепко,
А божићњи свети часи
На молбу се сми оваше, —
Зачуше се мили гласи;

Они мени, а ја нама
Блаже чемер горког бића:
„Не клоните, Срби браћо,
— Бог не слуша Анђелића!“

Шетња по Новом Саду.

CLXVIII.

Кадгод се божић приближује, а мене хвата чисто неки страх: не за то, што ће тога дана печено прасе и сарма са сувим месом и кобасицама доћи на сто, него што одмах после тога долази и нова година, кад се плаћају рачуни и трингелти, и кад смо у једно у годину дана старији, него што смо дотле били. Па хајд' још и којекако што смо ми старији, али што су и наше жене исто тако у годину дана зрелије, те су онда обично и пуније искуства и издашније са својим мудрим саветима и предикама, којима нас онда још у већој мери обасипају, него што је то дотле случај био. Јер која је лане као неискусна ћутала и мирно гледала кад ми на фарбљу изгубимо по који десетак форината, сад већ као старија уме по штогод на то већ да примети и рекне; која је лане ћутала кад смо око 3 сахата у зору дошли из биртуза кући, сад већ као пунија искуства уме и да нас лепо дочека и поздрави, да нам назове „добро јутро“ и да нас оправи до сто ђавола; која лане ни споменьала није кад јој је требала нова хаљина, сад је већ из банкротираног београдског „Базара“ научила да има на свету и тако зване моде, те хоће и да нас опомене, да у њеном орману и неке празнине има; која лане није никад читала новине, сад већ као с годином дана зрелија, чита оглас госпође Лајтерке из Беча, која „распродаје“ нове конфекције, — и тако нам божић доноси осим слане и печеног ћурка још и то мило уверење, да нам је жена сада старија (у ко-

лико, то јест, и жене могу старије бити), те и пушња искуства и захтевања према напретку цивилизације.

Али ипсу само жене сад с годином дана старије него лане. Сад је и све друго постало старије. Старији су на пример и наши лањски дугови; старије је по шумама и пруће, старији су (и дебљи) постали и лесковци а то се све у кућевном животу употребити даје. Лесковац на шишкање женских хаљина (ал не над су на њој); лањски дугови се балзамишу, да дуже могу трајати; старе жене међу на се нове хаљине, као што се и цела природа обнавља. Тако се код жена и обичаји мењају и обнављају. Ево већ видимо, да се на све стране престаје играти „фрише фире“, то је сад нешто старо, сад се игра само „фарбл“, то је већ нешто новије и зрелије. С— киње већ набављају и нове чизме, да могу лакше газити ноћу блато, кад иду једна другој (док мужеви спавају) на зоју партију. Ово им ми не замеримо, јер ако би који педагог или моралиста нашао ту неку замерку, ми би му лако запушили уста тиме, што би увек могли доказати, да смо ми сами томе криви. Ми смо женама одузели сваку другу прилику душевној забави.

На пример.

У српској новосадској читаоници (а биће да је и у другима тако) женске некако немају места. Никад ни једна не долази да чита новине и корисне и забавне листове наше. А зар се не би и за њих скромна собица могла удесити? Те место да иду на картаницу, могле би оне ту који час провести у читању и разговору. Јер кад лети иду на агенцију на пиво и код Петермајерке на сладолед, зашто не би зими отишле по који пут у читаоницу на читање добрих листова, које не може свака у кући држати? Ако је читање и седење у читаоници грех, нека онда ни мушки не греше; ако је дангуба, нека ни господа не дангубе; ако је срамота, нека се ни мушки не срамоте!

Но да се манемо тога сад пред божић. Имају оне сад и друга посла. Сад ваља месити божићне колаче, спремати се за костим-бал „црвеног крста“ и читати Германову посланицу, која ће нас без сумње и ове године усрећити као и лане, а изићи ће уз њу без сумње и Радичев коментар, који ће му орловатски парох г. Цијук написати.

Аб.

Уштипци.

⚔ Земунски адвокат г. Мате Ивић тражи се за ђака; у Загребу је већ правно пробу, како вештo уме да кади (Анђелић).

* * *

═ Тријестански Чивутин Сингер веома се радује православном божићу (јер ће стићи из Карловаца преко Новог Сада напредне варошице колонијалног еспапа и мајмуна).

* *

⊙ Наши наученаци формално се завадише око неке хемије, те још може отуд изићи и какав процес. Да л' ће то бити хемијски процес?

* * *

◎ Дакле под благословеном ером Николе Христића осуђено је у Србији 800 људи на робију. Но ово неће бити сигуран број, јер у Србији има много више становника.

* * *

△ Дакле и апелациони суд је нашао да су Тиса-Ецларски Чивути невини као голубови. Ја се сад надам, да ће највиши суд наћи Естирку Шољмошијеву живу и вратити је њеној кукавној матери.

* * *

□ Српска влада је најбоља влада и најбоље уме да усрећи свој народ, јер онде опозиционални листови не могу шта да рекну — тако је све у свом реду.

* * *

☾ Ко каже да Србија није напредна земља? Ево у Бриселу се навршило пуних 10 година, како ако није осуђен на смрт, а у Србији су за неколико дана осуђени 99 људи!

* * *

⛪ Ко ће да се опкладимо, да ће нам о новој години одичари честитати нову годину, да ће о божићу изићи Германова посланица, да ће г. С. грдити капутлије, да ће новосадске пиљарице продавати ротке и да ће у Београду који гимназиста другог разреда покренути нов лист за науку и социјалне одношаје?

* * *

✍ У Србији излази указ по ком сваки онај, који се од нове године не претплати на „Виделo“ потпада под преки суд.

* * *

🎭 У Риму на маскибалу маскирао се г. Абердар тако, да је скинуо мидер. Кажу да га нико није могао да позна, па ни сам непогрешиви папа: сви су мислили од њега, да је неки Јанићија.

* * *

□ Кад узмеш на вагу шта неки мађарски будаши чине, онда се нећеш чудити, што посланици саборски називају један другог вагабундом.

* * *

🐟 Кад су и Тиса-Ецларски Чивути изишли невини, онда, је то заиста врло сјајна „Луча микрокозма!“

Аб.

Чудновато.

Какво је то „Виделo“
Што вам очи крепи,
Кад ни један не рече:
„Видим да смо слепи!“

Истина им у уши
Не мож' да прокљуве; —
Ал ни један не каже:
„Чујем да смо глуви!“

Палилулац.

Ћира. Држиш ли ти да ће српски клуб хрватском сабору што импонирати?

Спира. Ћиро брате, међу нами буди речено, моје је мишљење ово: Срби ће здрано импонирати, али само тако, ако буду хтели и смели, да се каткад и експонирају.

Ћира. Је си ли чуо Спиро, да је већ и земувски Веш добио таковску колајну.

Спира. Чуо сам на жалост и на срамоту.

Ћира. Па шта велиш на то.

Спира. Мислим у себи, колико у близини владиној има таких вешова, па ако сваки комад прљава веша добије колајну, — онда ћемо брзо расковати благо, не на надаке и на буздоване, — већ само на колајне.

Пуолице.

Српска богословија у Карловцима до сада још никад није славила римски божић. Сад би већ крајње време било да поклонимо нашега Геријана римскоме папи, (пре него што он нас поклони).

Право има Касумовић што српским школама намеће књиге св. Јеронима, — јер онима, чије поглавице тућ божић славе, може се свашта наметнути.

Нису добро радили у Загребу, што су Старчевића искључили из осам седница; јер он је од тешке вике већ и сам био тако промукнуо, да за осам седница не би могао ни бекнути.

Даклем нова скупштина ће се у Србији састати већ у фебруару месецу. А кога ће народ да бира то се оставља „Виделовцима“ јер они су прогутали сву слободу збора и договора (а прогутали су још нешто и више).

Кажу да ће у једног оџачара у Србији предати напредном суду, — јер се зове Ђорђе, а уз то је црн. као и сваки оџачар (а није био као неки млинари).

Нана се пребацује да ми одобравано буну. Да смо ми желили буну, ми би кадили „Виделовце“, да им рогови још већма порасту. Па и сада велимо да оно није лек него буника, што „Видело“ народу у очи сипа.

Сад су већ измислили цигаре, које свирају кад их човек запали. (До сада је било само чибука, који истина нису свирали, али су они играли којима се преко леђа завугило).

У Београду је један поп на Топчидеру изгубио крст и петрахиљ. — Али да хоће и наш Геријан да се прошета по Топчидеру и то са декретом у џепу, — кад се тамо таке ствари тако лако губе.

Божићни савет гурманима.

Сећајте се, људи
Увек умерења:
Не једите много
Прасећа печења —
Јер се више пута
Десило ужасно,
Да су здрави људи
Умрли напрасно.

На годину дана после сватова.

Муж. Драга и предрага жено моја, ја писам знао да си ти Чивуткиња.

Жена. А како то?

Муж. Ето видиш, — ти си мени донела три хиљаде форината. А потрошио сам на тебе за ову годину дана 1500 фр. — Та то је педесет на сто. — Зар то није чивуцки процената?

Доктор и мали болесник.

Позвали доктора к малом болеснику Јоји. Кад је доктор дошао мати није била у соби, а он таки приступи к малом размаженом пацијенту, да види каква је болест. После кратког времена уђе и мати у собу и запита доктора шта је и како је.

„Неће бити ништа опасно“ одговори овај, али се морам потужити на Јоју. Јогуница је: неће да ми покаже језик.“

„Није истина, мати, Јоја покаже господину језик али онда кад се он окрене на страну;“ рече мала Јојина сестра, која је ту у соби била.

Нешто о газда-Вељку.

Обично се држи да су жене мајстори у секирању својих мужева. Али да су неки мужеви тај занат тако исто испекли, томе је жива сведоџба наш газда-Вељко.

Ја ћу вам о његовим ћудљаријама други пут још више приповедати, — само ми напомените кад буде згодна прилика. А за сада ево само ово:

Око поноћи тргне се из сна и повиче:

Газда-Вељко. Жено, угаси свећу.

Жена. Па угасила сам је. Зар не видиш да је мрак!

Газда-Вељко. Да, да, мрак је; не видим ништа. За то упали лампу.

Жена. А шта ће ти лампа?

Газда-Вељко. Да видим је си ли заиста угасила свећу. Јер ти умеш и да слажеш.

Оберон.

Ђука. Сад у зиму какви су људи најпужнији?

Шука. Ја мислим дрвари.

Ђука. Међер је за то и за баба узет Хе-дрвари.

Ђука. Данјем су 8 седница хрватског сабора држане без Старчевића, који је истеран са сабора за 8 седница.

Шука. Па је л се могло без њега саборисати?

Ђука. Могло је.

Шука. Па то би он онда могао и са осталих седница изостати.

Ђука. А зашто г. Мата Ивић хвали Анђелића?

Шука. Јербо је Шокац.

Ђука. Ко?

Шука. Па Мата Ивић! **Аб**

Ситнице.

—

Богат човек, кажу, има
Бриге као кише,
Ал ко је сирома, —
Има је још више.

—

Док вам леђа туку,
Ћут'те као мрави,
Јер то би им повод био
Да грубу — по глави.

—

Много с' шесто влада људски
Кол'ко их је, не знам рећи,
Ал тек више има' људи
Што с' владају песми.

—

Кад је коме смрт за вратом,
А за морем ум,
Може л' и тај правом рећи:
Cogito, ergo sum?

—

Зна и ђаво
Што је право
Том га учи кати,
То он мора знати,
Како би се тога,
Увек клонит' мога'.

А.+Б.—С.

Шегрино шчастије.

Н. По, шегро, што си ти тако надувао гаће?

Шегра. Хтео мајстор да ме туче.

Н. Пак?

Шегра. Па дошла мајсторица на ме одбранила.

Н. Па то је добро.

Шегра. А мајстор онда узе батину па удри по мајсторици.

Н. Но па ни то није тебе болело, него њу.

Шегра. Јест. — ал мајсторица се онда ражљути на мене, па ме изби још много горе, него што би ме мајстор издеветао.

Васа Љаљман у К. дошо у примирителни суд па тужи ветар што му је скинуо кров с куће. Сви се судци забринуше како ће ветар да осуде.

А имаш ли ти сведоке на то зашта га аљунт полицај.

Има рече Васа: Кума Пинтелијин чилаш; он је баш онда онуд шето по једнама.

— Е ал треба два сведока.

— Па мало даље стојало је и ждребе тетка Мацино.

— А колико је маторо ждребе?

— По године.

— Е видиш Васо, то ждребе не може бити сведок јер нема година, бар да има 9 месеци.

Васа оде кући па удри ждребе тетка Мацино што није за три месеца старије.

Сисак 7. (11) 1883. **Гиган.**

Из војничког живота.

Код једне немачке пуковније где већина Срба беше, служио је и неки обрљаљман В . . . ., који је тај леп обичај имао, да свога потчињеног никад друкчије ословно није него са: „фихскерл“! Истина он је сваког момка тако звао ал момци су знали да то име на њега прелети. Кадгод би га ма који од момака то јест издалека спазио, рекло би: Ево нам иде фихскерл!

Једном је речени часник држао школу са момцима, па да се увери, да ће потчињени све своје старешине у врсте познају, запита једног новајлију (регрута): Како се зове наш ђенерал — бригадир? Момак му каже све лепо по имену. А како се зове наш командант пуковније господин обрш? Онај и то погоди. Како се зове мајор заповедник нашег батаљуна? И тог војник по имену зна.

Па како се зове господин капетан, који нашом кумпанијом заповеда?

Упитани му рече и то.

Напослетку ће часник залитати.

А како се ја зовем? на које момак сасвим безазлено одговори: Господин обрљаљман фихскерл!!!

Шта је за овим следило, то си може свако лако представити које код милитарије служио; али ни господин љаљман није више падезао момцима тако лепа имена.

Сремац.

Граничар у новчаном заводу.

Једном граничару истекао је рок неници два дана пред св. Николу; будући је исти свечар био, заборави услед припреме за свечарство, неницу у једити, те с тога буде код кр. суда претестована и протест му достављен.

Три дана после св. Николе дође дотични у завод са речима: „Господо! Добио сам неко писмен>, да писам што крив? Нашто му чиновник одврати: „Како неби био крив кад није дошао на време да неницу уредим?

Граничар продужи: „Та немојте ме господо сад за први пут глобити, ја баш писам знао како тај ред иде, а нема телеграфија овде неће човека да поучи; најпосле господо, купио сам ја још пре осам дана вецклу, али бадава, ови свеци на моји жировњици нешта се који је пијанији; сви су истина писмени али бадава, сад на перетом ни ударити; најпосле господо, та ја сам дужник, ја одговарам за дуг, а ваљи сам питуран за сто воринти, имам нала Богу грунта, а дошо сам кам од општине и цеикат*) ако се што бојите, можете се и трамбулирати, наопако кад би ја што ружно мислио, имам ја своју вамилију“

Но све бадава граничар је морао платити протестне трошкове, другу неницу довести, — а св. Никола му за спомен остави разбијену главу, тако да у заводу ни капу није скинути могао —

В Ј.

*Цертификат.

Честитке на божић.

Ево шта „Стармали“ жели коме за божић:

— Г. Радићу још 5 фунти м о з г а.

— Старчевићу шаље на презент књигу „О т м е н и свет“ и „Г а л а н т о м а“.

— Министру Тиси ново ж р н а л о и п р е с у, што гњечи.

— „Виделу“ з е л е н е (мађарске) наочаре.

— Николи Христићу жели неколико нових к а п л а р с к и х б а т и н а.

— Господину Ухлиржу ново и лепше п р е з и м е.

— Карловачким богословима жели п р а в о с л а в н у у п р а в у.

— Попи Цијуку жели још којег Радића.

— Радићу још којег Цијука.

— Преком суду у Србији жели правог божићњег мира и покоја.

— Г Виделовском жели да се појави још која политична партија у српству, како би промене ради и њен члан бити могао.

— Полицији жели честе Т у ц и н-дане, јер онда се весне нико да туче.

— Фуксовој штампарији жели да се што више с р п с к и х к њ и ж а р а подиже.

— Чивутским трговцима жели, да се број С р б а у Угарској што већма умножи (па онда и њима добро!).

— Рђавим ћацима жели пред наступајуће полугодишње испите д а у г о ј е п р а с е пред божић.

— Русији жели шефове полиције са гвозденим ребрима.

— Егзекуторима жели да у честиџи увек нађу у свом комаду жељени п о п а ц.

— А себи жели „Стармали“ 40.000 нових младенаца (као претплатнике).

Аб.

Мудре изреке.

— Боље је бити у Бечу богаташ, него у Шатринџи говедар.

— Боље је поштено (најести се). него џепати дрва.

— Више вреди поштеном човеку једна хиљадарка, него 100 крајцара.

— Боље је 10 миља возити се на железници, него 100 миља њи пешке.

— Боље је после ручка на дивап се навалити, него ли пре ручка туђи на друму камење.

— Свака сила за времена, а ж е н и д б а редом иде.

Аб.

Једно путешествије кроз Срем.

Путник Н. горњих кућа, имао је на вароши 3— а у П. С. путовати; будући је лепо јесење доба било а због превеликог посла је хитити морао, науми онај исти дан кад је у З. приспео пут наставити и то је — јер није одмах кола нашао, морао тек пред ноћ учинити.

Кочијаш му беше прост граничар.

Овако путовање зацело је немило, но да би путник време себи бар у неколико скратио, науми с кочијашем учинити и то у форми једне мале шале. —

Повеле са собом чутуру, која је истина с вином напуњена била, али се дало наместити, да се човек из ње у један пар и воде добрим напити могао; такођер стрна у своју торбу и једну грдну посину, каква се обично по маскен балова у Ст. Пазуни носила.

Кад су већ добрим од 3—а одмакли понуди путник свог кочијаша њином који драговољно понуду прими и после доброг гутљаја са аха и благодарношћу, чутуру свом господару поврати.

Међутим наташе путник горенаведени нос и зашите од кочијаша машине, како би своју цигару запалити могао кочијаш радостан што ће моћи свога господара послужити, окрене се и да сумпорачу, но кад путник запали, трже се граничар брзо натраг и прекрсти; са највећим страхом опоминьао се, да је здрава читава човека на кола примио а сад наједанпут угледа наказу!

Но путнику је и у толико ово добро дошло, што је кочијаш од тога часа коње у највећем тргу јурио. —

Путник понуди поново свом кочијашу чутуру, али граничар са најзешћом благодарношћу понуду одбије; но будући је Н. на њега навалио то се одважи, прими чутуру, али каква промена?

Познао је чутуру али место пића — воду! Прекрсти се поново позивајући Бога у помоћ, јер сад је тврдо био уверен да његов пасажер није чист. —

Међутим путник зашите поново машине од кочијаша на што овај без обзира у кратко одговори, да нема; после путникове велике молбе одважи се граничар и дода му

ватре, но пренерази се кад угледа свога путника, здрава читава без грдног носа; прекрсти се тријут, — јер сад је потпуно уверен био, да путник није чист, — и у молитви заиште од свију светаца, да ова једина ноћ у његовом животу брже прође.

Није прошло четврт сата, а путник Н. понуди поново кочијаша чутуром; после дугог заустезања прими ју, напије се и гле чуда опет пино; захвали се и пражњући чутуру окрене се поново, брзо успаханрен коњима се обрати, јер је опет носину спазио: међутим су приспели у једно село. —

Путник замоли кочијаша да стане пред биртију који га драговољно послуша; г. Н. силазећи с кола позове граничара на чашу вина, на што овај одврати: фала господару, имам код куће хитна посла, него плати ми што сам те довде довезао, ако ћеш, ако не и то ми је право; путник га је задржавао, али граничар опрне коње и одјури као мува, а путник мораде друга кола најмити и даље путовати. —

В. Ј.

Некад и сад.

Некада су људи
Од вел'ке љубави
Памет губили, —
Тако су силно љубили.

А сада људи губе
Од тешке памети
И оно мало љубави, —
Да смо живи здрави!

К.

Том се одговору није надао.

Трговац материјалиста. Господине мој, ви се усудисте да се приближите мојој кћери, да јој завршете мозак, — да јој чините неке љубавне изјаве неке понуде —

Модерн идеалиста. Ваша ме је ћерка сама на то охрабрила; ја имам лепа изгледа.

Трговац материјалиста. Лепа изгледа? — Шта? — Лепа изгледа? — Онда вама треба дурбин; — а не жена.

Опомена.

Опоминьем свакога, да моме сину не даје новаца у зајам. — Ја писам у стању ни своје дугове да исплатим, а камо ли још његове.

Живко Весељаковић.

Муж као пуж.

Муж. Жено ти опет идеш, да се карташ.

Жена. Идем, — па шта?

Муж. А докле ћеш остати?

Жена. Док је мени воља.

Муж. Но, но; добро, добро, — само немој дуже да останеш.

Доктор ловац.

Доктор С. био је страстан ловац.

Једаред позову га у оближње село да брзо дође неком болеснику. Поред тога села било је ритова где се налазило доста дивљих патака, и тако ти наш доктор повеше собом и своју двоцевку, кад се врати, не би ли што уловио.

На путу сретне га један познаник.

— Куда тако докторе?

— Идем к једном болеснику.

— Хм! — А јеси ли сигуран да ћеш га трефити.

Лепа служба.

Дошла девојка са села да се погоди код Чивутина у службу. Он јој поче сладити, како ће јој добро бити код њега:

„Гладна нећеш бити никад: кад обариш јаја, чорба је твоја. Кад поједнемо гуску, сетиће мо се и тебе. А ни посла нећеш имати много. Почистиш кућу — одмориш се; помузеш краву — одмориш се; скувам ручак — одмориш се; опереш кошуље одмориш се и т. д.“ — Али такових послова нарељао је он још ваздан, кад би их све свршити хтела, никад не би одмора било.

На ригорозуму

Ђак полагао строге испите. Питали су га много и много, — али он је тек на свако питање по нешто мало одговарао, а и то не баш како треба.

Кад се испит свршио онда се председник баци у позитуру па му са свим достојанствено и са најозбиљнијим гласом рече:

„Господине, жао ми је, ал ја вам морам казати; што се тиче вашега знања ви сте човек с к р о з и с к р о з п о в р ш а н.

Вубнуотека

Сведочба

Даје Петар Месаровић, житељ Јазачки и служитељ Мај: Мале Реметиће Испито јесам Истог са Љубицом Почившег Илије Кирјаковић. Житеља Мале Ремете, Они су изјавили вољу Животу њиховом конћеду тајну брака спровешћено бити. 18-11. 1883.
у М. М. Реметици

Георги Курјаковић Јеромонах

КРАСНИ БОЖИЋНИ ДАРОВИ

(који могу поднети и за „матарице“ и за „очеве“).

„Срп. Илуст. Новине,“ 1—12 бр. у дивот-корицама 4 ф. —
„ „ „ 1—36 „ „ „ „ 12 ф. —
„ „ „ 1—36 „ „ позлаћ. корице 13 ф. —
„Позор“ Чика Јовин лист за 1880 у дивот-кориц. 2 ф. 60
„ „ „ „ 1881 „ „ 4 ф. 60
„ „ „ „ 1882 „ „ 4 ф. 60
Стража књига за науку књижевност и друштвени живот, за 1878—1879, шест књига . . . 6 ф. —
„Стармали“ лист за шалу и сатиру за 1878 . 2 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1879 . 4 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1880 4 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1881 . 4 ф. —
„ „ „ „ „ „ 1882 . 4 ф. —
Почетничке природних наука десет св. укорицених. 5 ф. —
„Радован“ тврдо укорицен 1—4 св. уједно . . 1 ф. —
Приповетке мојој кћери од Ј. Н. Буља I. и II. св. 1 ф. 20
Савети „ „ „ „ „ I. и II. св. 1 ф. 20
Оцеви и деца, роман од И. Тургењева . . . . 1 ф. —
„Привредник“ економски лист за 1880. укорицена 1 ф. 50
Најважнији проналасци у 19 веку са 45 слика . 1 ф. —
Илустрована ратна хроника, седам свезака или 29 табака вел. 4-не са 104 слике . . . . . 3 ф. —
Здравље и напредак наше деце од Дра М. Јовановића Батута . . . . . — 60
Енох Арден од Тенисна, превод Змај Јована Јовановића . . . . . — 50
Из српског живота, приповетке С. В. Поповића . 1 ф. —
Народни лечник од дра М. Јовановића 1—3 св. 2 ф. —
Бадњак, дарак доброј деци од чика Стеве . . . — 25
Женидбе, у ужичким народним песмама 338 стр. — 60
Новина, роман Ивана Тургењева, превод П. Тодоровића I. и II. св. . . . . 1 ф. 40
За слободу, слике из Херцеговачке и Црногорске војне 1878—1879 од Ј. Холечека I и II. св. 1 ф. 40
Ревизор од Н. Гогоља, превод П. Тодоровића . — 50
Приповетке из историје света Стари век. — 80
Гимнастичке игре са сликама I. део . . . . . 1 ф. —
Велика катавасија од проф Ђорђа Петровића. 1 ф. —

Ко поручи за 10 фор. ових књига добија 25% рабат, а ко поручи још више, добија највећи књижарски рабат.

Издавалац-штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

БРОКХАУЗОВ МАЛИ КОНВЕРЗАЦИОНИ РЕЧНИК.

3. издање у 2 књиге, као што је признато најцелисходнија је књига за обавештај кад што ваља да се на брзу руку дозна, особито за оне, који ма је скупо да набаве велики речник. Као што књижара издавачица тврди има у тоне речнику 64754 чланака и неколико стотина слика и карата на 80 таблица и двоструких таблица. На свако питање даје ова књига одговор, чланци су кратки, коректни и пуни садржаја, а то су добре стране овог неисцрпног извора свију људских знања. Јефтина цена од 15 марака за речник овај у две књиге, елегантно повезане, с тога је тако ниско стављена, да би га и сиромашнији могли набавити као ручну књигу, а и за божићни поклон веома је згодно ово дело.

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

за 1884.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ.

доноси у своме дванаестчетвртом броју за 1883. ове чланке: 1. Рождество Христово, (насловна слика.) 2. Кума-Јованов подаженик, — божићна приповетка. — од браца Јове. 3. Малој деци на божић, песма од Н. 4. Тице фрегатке, (са сликом). 5. Ко му не би опростио, (песма са сликом) од Чика Јове. 6. Црква света Софија у Цариграду, (песма са сликом.) 7. Овејана зрнца. 8. Слика и поздрав из Берлина, (песма са сликом), од Т. 9. Хвала — у име дечије! 10. Решење даштања. 11. Позив на предплату.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „Невен“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 динара 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

МАТРИКУЛАРНИХ ПРОТОКОЛА

(НА ПРОПИСАНОЈ ХАРТИЈИ)

ЗА РОЂЕЊЕ, ВЕНЧАЊЕ И УМРЛЕ,

као и изводи из истих протокола

могу се добити како на појединим табак, тако и на књиге, по жељи укорићене и у лепим тврдим кориџама, у платну и са кожном полеђицом, а по најјефтинију цену у

штампарији А. Пајевића

У Новом Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ ТИСКАРИЈЕ

израђене према народбама вис. школског савета.

1. Главни школски записник у тврдом повезу за 480 ученика — — — — ф. 3.20
   То исто за 960 ученика — — — — ф. 5.50
   „ „ „ 1920 „ — — — ф. 9.—
2. Школски дневник, 24 табака — — — ф.—.90
   „ „ 1 табак — — — ф.—.05
3. Белешке при јавном школ. испиту. табак ф.—.02
4. Школске сведоџбе на финој хартији — ф.—.03
5. Изкази о стању школа:
   I. Број домова, душа и т. д. табак — ф.—.03
   II. Школске куће, наметаји итд. „ — ф.—.03
   III. Учитељи, катихете, управит. „ — ф.—.03
   IV. О успеху у школи „ — ф.—.03
   V. Школ. имање, прихода и расхода табак ф.—.03
   VI О радњи учит. и надзорника „ — ф.—.03

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

ЉУБ. СТЕФАНОВИЋ

КОД ТРИ ГЛАВЕ ШЕЋЕРА,

у сопственој кући број 39. на главној пијаци, баш до крај. окруж. суда

У НОВОМ САДУ,

препоручује поштованој публици најумеренијом јефтином ценом, тачном и брзом послугом своје добро снабдевено стоваришче са заиковске најфиније робе, која је сваґда фришка и најбоље каквоће, нарочито **шећер, кава, пиринач. рум, тој, разни ликера, свеће, зејтин, фришког ајвара, риба јегуља, сардина, харинге, морских рака.** разног воћа у шећеру, грожђа малага, урме, смокава ора лешњика, грашка, сочива, више сорти сира, разна вина, **сремске шљивовице** и све остало што спада у ову врсту трговине.

ПОМОДНА-ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА
СТЕВЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА
„код златне кугле“ у Н. Саду
препоручује за наступајућу
БАЛСКУ СЕЗОНУ
ВЕЛИКИ ИЗБОР
СВЕ БОЈЕ АТЛАЗА, БРОКАТА, САТЕНА, ТАРЛАТАНА
НАЈНОВИЈЕГ ЗА БАЛСКЕ ХАЉИНЕ ФРАНЦУСКОГ КРОЈА
У БОЈАМА: РОЗА, ПЛАВО, БЕЛО И КРЕМ,
даље: МОЛА, КРЕПЛИСА, СВИЛЕНИ и АТЛАСКИ ПАНТЉИКА,
У СВИМА БОЈАМА ЧАРАПА, МАРАБУ, ЛЕПЕЗА.
ЦВЕЋА: ГАРНИТУРЕ И НА КОМАД,
огртача-, крагнова, мидера, мириса, пудера, бели кошуља мушки и поша.

Поруке са стране извршују се брзо најсолидније, а најнижим утврђеним ценама.

УЖАСНА КАТАСТРОФА
У Казаничиоли.

16. (28.) јула швајцарски је творничар сатова Јован Демуз из Ше-де-фонда

на Искиј засут

и тако у 41-ој години живота удавивши се нашао смрт Пред свог истраживања намештеног куратора Бакома Вулагија из Напуља, не могуће се изнаћи ни сродници нити други каки по праву наследници, и тиме прима де ово имање држави. Једну пошиљку, која се састоји из 2463 ком. правих швајцарских сатова и златних украса, која је била за Ориент опредељена и транспортирана за Беч морао је шпедитер гд. Фрања Ревоаис 7. августа по р. к. обустанити и та је пошиљка комисијоној трговини сатова и златне робе 15. октобра о. г. по р. к. предата с том погод бом, да сву робу распрода по цену којом ће се подмирити само трошкови поштански и ћумручки, дакле готово б а д а в а, да би се могло спровести решење оставше што пре. Сви су сатови репарирани тако, да иду на минуте. Само фини заклопци ових сатова и елегантан фасон украса вреде толико, колико се за цело пите.

350 ком. цилиндер џепних сатова од финог франц златног дублеја или посребрењим ивка заклопцима, фино гравирани и гиљошираны, са позлаћеним ланцем, златка фасона, репарирани, да иду на минуте. Све заједно само ф. 4,95. То исто од правога, 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустр -угар. пунцирског жвања опробано и позлаћено ф 6.50. То исто од злата од 14 карати од ц. кр. аустро-угар. пунцирског жвања опробано, пређе ф. 45, сада по неше. цену. од ф. 17.

250 ком. анкер сатова од финог франц. златног дублеја или посребрењим ивка заклопцима, фино гравирани и гиљошираны, што иду на 15 правих рубина, са прецизном машином, сказаљком за секунде и дивним ланцем, фино репарирани, само ф. 7. — То исто од 13 лоти тешкогога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцирског жвања опробано позлаћено, само ф 11.50.

200 коме пешинити-ремонтоар сатова од посребрењено ивка и златног дублеја, навија се без кључа, с механичјском машином за сказаљке, са сочивним стаклетом, смајираним листом и сказаљком за секунд ; фино регулирани да иду на секунде, диван сам са ланцем заједно по невероватну цену од ф. 8.50.

Да сви ти сатови добро иду

Јамчим пет година.

217 ком. правог златног прстења са имитованим брилантима, право 6 каратно злато, у кадивеној кутијици, по ком. ф. 3.75.

184 пара брилантних минђуша или бутона у 6 каратном злату окована, са дивним брилантима у врло финој кадивеној кутијици. по пар. ф. 3.75.

222 пара минђуша пунцираног чистим златом, 6 кар. са врло финим мердзном оковано, са кутијицом с износ ф 1.50 пар.

164 ком медаљона од франц. златног дублеја са пештачки начињеним брилантима, само ф. 2.50.

150 ком. игала за краваше и иначе на прса од правог 6 кар. злата, од ц. кр. аустр. пунцирског жвања опробане, са дивно имитованим брилантима са кутијицом по ком. ф. 1.80

250 ком. дугмета за Шимизете од правог 6 кар. злата са дивно имитованим брилантима, по ком. ф. 1.80

Сви ови украси дивно су дизајнатом опшивени и бајају таку патру, да се њима могу уштедити прави, с читавим капиталима плаћани украси.

Поштанске наруџбине, као и телеграфске, (које ћемо ефектирати кад се наруча у ... или кад се у напред новца пошаљу) треба ... на ову адресу:

Schweizer Uhren- und Goldwaaren- Vertretungshaus
WIEN
Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20. — Z. 3—3

Година VI. У Новом Саду, 31 Децембра 1883. Бр. 36.

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали" излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јовин Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Најденића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse. 36.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Најденића у Новом Саду.

Наук једног практичара.

„Слава теби, тегка сило
И неправдо драга стрино;
Што вас двоје урадите,
Све је лепо, све је фино "

„Ја увиђам да сте јаки,
Ја увиђам, како не би;
Љубим ваше покте дуге,
Суви орли и јастребн."

„Покорношћу ране видам,
У господу срећу видам
Сваком ћати вичем: браво!
Жандарима капу скидам."

„Не разбирам куд ко дере,
Не тиче ме с' шта ко сади,
Ја не питам куд ко води,
Само идем по команди."

„Са неба је свака влада,
Од бога је свака сила;
Згурмо се у запећак
Пред светињом, браћо мила!"

„Народ треба да ослепи,
Или барем да зажмури, —
За то има сто очију
Полиција и пандури."

„Кад што чујеш, не мрштн се,
Кад што видиш, не чуди се;
Само порез, роде, плати,
За остало не брини се."

Ко лојалан бити жели,
У те дипле нека свира,
Тако певај, мој Стармали,
Па би увек имо мира.

На предплату не би спао.
На поклон би лист свој дав'о;
Никад не би имо поста —
Субвенције било б' доста.

Д.

Шетња по Новом Саду.

CLXIX.

Ко није ожењен, тај нема ни појатија о томе, шта је то бадњи дан у правом смислу ове речи. Он може читати у Вуку Караџићу паше народне обичаје колико год хоће, али ће све то бити бледа слика онога бадњег дана, што га ожењени људи у својој кући виде и чују: Прасе грокће у џаку, а авану се туца бадем за мушкацоне, на огњишту ври вода и пршти маст за не знам какве божићне колаче, ћурка пућка на земљи тужно а мајестетично, по столовима чиније са проколом и исецканим месом, деведесет и девет штапића од хартије са најразличнијим најгвирцом, бибером, кимом и ситним грожђем, оклагија се врти као луда, пађве пуне теста с квасцем, у сађурици јаја и ораси, још да опази човек у каквој старој корпи слива дела господина Чобића — бога ми могао би помислити, да се налази на каквом тандирмарку!

Ко то све очима може гледати а да с места не добије јектичку од једа, тај може себи честитати, да је благе жучи и добра стомака, али такви су људи данас ретки, него обично се сваки извуче из куће, те оде у кавану, па поред маковог кеца чека, да се смркне и да дође време вечери, и ако се не нађа, да ће кувани шљивама и пребраним пасуљем баш јако омастити брке.

Но ко је стојик и ко може равнодушно да посматра посао бадњиданских у кући, тај и ако није претплатник „Видела“ може ипак постати ваљан дипломата. Нека само сравни тај посао са нашим политичним приликама и догађајима, пак ће одмах научити, шта је дипломација и како се политички догађаји у свету развијају: Оно прасе, што грокље у везаном џаку сетиће га таки на затвореног Бошњу, који је себе жртвовао, да други (у Београду) његовом славницом омасте брковс; оно мопотоно туцање у авану, опомињеће га одмах на луру полузваничног „Видела“; њекање оне напете ћурке истоветно ће му изгледати са министарским наредбама г. Николе Христића; она хартија са бибером, паприком и сувим грожђем, опомињеће га на неке извесне напрене указе, који су многог оправили у суво грожђе; она завијена сарма сетиће га без сумње на завијене маџарске „душнајзове“, што их из Пеште добивамо; а шаволе с помијама не разликује се ни мало од Старчевићевих говора на хрватском сабору.

Ко тако проучи ствари ове добива одмах квалификацију за посланика дипломатског у Риму на место Абердара или за Грочанског воденичара, од којих се после регрутирају министри Београдски, а који је од њих у том својству даље дотерао, може да постане и сарадником „Видела“.

Божић нам би и прође, наши га момци у темеришком сокаку одвајале. Али камо среће да они тако исто умеју да одвајају и неке „божићне поздраве“, што нам долазе и незвани сваке године.

Збиља, добили смо и ове године један благ, пастирски поздрав од Германа, у ком се вавања, како је у породицама овладао немир и заљевица, у друштвеном животу отео мах блуд и покварсност, по сеоским „утљевима“ (опрости Даничићу!) нема стида и пристојности, код грађанских сталежа овладале приповетке о њиховим галантним вечерима и збиткама и т. д., па у том калуђерском поздраву вели се одмах за тим:

„Зар не видите, да су то све последице, да су то све горки плодови **нашег** нерада, **нашег** лењствовања и **наше** доколице! Јесте, **наша** беспослица и дембелисање потконали су наше имање и осиромашили нас и т. д.“

Тако вели од речи до речи калуђери у своме поздрану, а ми се с тим потпуно слажемо. Коментара мислимо да не треба.

Може бити да ћемо о новој години још какво признање дочекати.

Аб.

Уштипци.

§. „Сриство“ нам јавља, да је поп Ђура Стајић из Вршца дошао у Павлиш да се препоручи за попа и ушао у цркву са неким фишкалом и једним пеетом, а кад је пријављен владици, овај је одговорио да то није ништа, јер и пеето је божје створење. — Боже мој каквих ли нема „божјих створења“ на свету, те једно друго браше и закољаују!

ПОДЛИСТАК.

Мајсторија козе пасе.*)

Сећам се као данас, кад сам једаред шетао поибистим улицама нашег мирног села, у коме ретко кад има важнијих новости, па кад се ипак деси што год што и најмање искаче над површином обичности, то се тако дубоко уреже у таблицу памћења нашег, да се никад више одатле не избрише.

Шетам се ја даклем широком главном улицом нашег мирног села и опазим где ми иде на сусрет мајстор Лука берберин. Обрве су му се тако у вис дигле, као што бива само онда кад у цркви поје херувику, па већ код речи: „тајно — тајно — тајно образујуште“ опази и сам да му се глас тако високо узнео, да тим гласом неће моћи до краја интерати ако му и образама не помогне. Већ је близу к мени дошао и још ме не види, тако је замишљен био. По кадкад је длан своје десне руке на горе окренуо, па га опет брзо у свој обичан положај вратио, — нема сумње да нешто сам собом разговара.

То ми даде довољно разлога, да мајстор Луку задржим и да га запитам „шта је ново?“

Он се тргне и рече „Не знам ништа, господине!“ — но то је он само гласом својим казао, а на изразу лица писало је: „Хе, хе, само кад би вам смео казати!“

Наравно да му ја сад доиде писам дао мира док писам све прокљувио, — обећавши, да ћу ћутати као пр-на земља. И он на последак рече: „Ствар се тиче нашега пријатеља Влајка — —“

„Је ли добро ил је зло, говорите човече.“

„Мени се не допада. Морао сам да га обријем.“

„Е на страшна ли посла! оно мало брадице, и било а не било, то не чини велику разлику.“

„Али није говор о броди већ о — глави.“

„Шта?“

Мајстор Лука повуче ме мало на страну, па ми шапућући исповеди сву тајну. „Позвао ме т. Влајко до дођем к њему. Заповеди ми да му обријем главу, од чела до на врх темена, од ува до ува. Ја сам се устезао, али он рече: За ваш труд ево вам 2 форинта, — ако нећете, онда ћете добити батина, — јер ви знате да код мене нема шале, — те исте батине чекају вас и онда ако о томе икоме речице проговорите: Шта сам знао, узмем бријач и о—“

„Обри —“

„Обријем му главу све до границе, коју је он означио!“

Око нене се окрену широка улица. Не знам ни кад ми је утекао мајстор Лука. Мислио сам и премишљао шта то може бити са моји пријатељем Влајком. То је младић паметан, — није можно да је наједаред полудио. — Ово истина, знам да је од неког доба жаљубљен, знам и у кога. Чуо сам да од велике љубави може човек да оседи, од још веће љубави може човеку и коса да опадне, од прејелне љубави (особито у брачном животу) може човек сам себи косе да ишчупа — или да му је но други ишчупа али да човек паметан, човек хришћанин од љубави себи косу обрије, то је нешто са свим ново, са свим напредно. — Па сад нека ми ко каже, да не може и у најмањем селу бити напредних новости.

*) На расписану награду.

* * *

□ Новосадска саборна порта свечано се ограђује против тога, што је још никако не ограђује.

* * *

× Један, који је зимус узео на векслу новаца са термином од два месеца одговора на опомену, да плати, овако: Ја сам те новце узео онај исти дан, кад је општина уговорила са браваром да за два месеца дана има саборна порта бити обграђена; порта још стоји отворена и незаграђена, дакле то значи да још нема два месеца од мог потписа, чим се порта заградн, ја ћу платити моју вексlу.

* * *

△ Гост. Никола Христић најавно је у званичним новинама, да се ове године његово крсно име неће славити.

* * *

⚖ У српском Сарајеву покренуо је Хрват Макавец лист на немачком језику. Како су то Мађари допустили и шта ће рећи Чивути пештанска што и осим њих који год новине покрене?

* * *

⊙ „Немзет“ јаука, да је у државну благајну утекло два милијона пореза, ал' нам не каже, колико је новаца утекло из државне благајне.

* * *

Калуђери манастира Гргетега оглашују да издају под закуп попашу на ада Козјаку. Па то онда калуђери неће више бити попашни.

* * *

△ У „Застави“ (бр. 197) има „Извештај о кожама“, који се почиње: „Тако звани Вацки вашар доконан је и може се данас рећи, да је слабо посећен и т. д.“ — Ово је прво повољна вест за српске уреднике, јер они се радују што је Вацки вашар доконан, а тај „Извештај о кожама“ зацело се и њихове коже тиче.

* * *

§. Новине се чуде, што је песник један (Теннсн) у Енглеској постао лордом. А да како је наш песник (Абердар) постао конзулом у Риму! („Хахаха!“)

* * *

Наши клерикалци се радују, што је ово последњи број „Старималога“ (за ову годину).

* * *

✱ Исто тако радују се и сви други, јер им се сад прилика подаје, да могу обновити давно очекивану претплату.

* * *

Да би се свако неспоразумљење и забуна избегла, молимо да се новци намењени „Старималоме“ не упућују на штајергегекуторе, него директно на администрацију „Старималога“ у Н. Сад.

Аб.

Забављајући се оваким мислима и корачајући хитно стигнем до куће мога пријатеља Влајка, пред којом су стојала кола и у њих упрегнута два коња. Улетим унутра. Влајко је био опремљен за пут. На њему бунда, на глави шубара; још је само нешто у торбу турао. „Добро јутро Влајко!“ — „О, сервус, Стеване!“ — „А где као имаш леп нову шубару!“ рекох ја у пестрилењу; у тај исти мах машим се његове шубаре и скинем му је са главе. И — и — као месец од петнаест дана, тако ми сину у очи његова обријана глава. Дакле истина! — Ја се прекрстим.

Влајко се ухвати за торбу, поче се смејати тако слатко, али уједно тако паметно, како се луд човек никад не сме је.

„Шта је ово ако бога знаш! та ти си обријао главу. Шта то значи?“

„То значи да се женим!“

„Бог те видео, а ко је још бријао главу кад је пошао да се жени! На још тако красну, црну бујну косу! Та за таку би косу многи младожења силне новце дао, — а ти, а ти, несретниче!

Влајко се још једаред насмеја, стисне ми срдачно руку, не рече ништа више само: „Мајсторија козе пасе“ па онда: „због ом пријатељу! до скора виђења!“ још ми са једним крстом, који је направио пред преко мојих уста наложи да не будем брбљав, — и после неколико трепутака одвезоше кола са мојим загонетним Влајком, за којима сам ја још дуго гледао и главом махао.

То је било некако лане у ово доба године. А сада ми цела ствар стоји пред очима као нека сретно решена заговетка и ја ћу покушати да вам је од почетка до краја приповедим, звајући, да ми то већ ни Влајко замерити неће. То је овако било.

Влајко је свршен јуриста, — да није тако, не би он у ово доба године седио код куће, већ би био на универ ситету.

Влајко је поштенејши човек, — да није тако, не би се ја хвално са његовим пријатељством.

Влајко је био добар ђак, добар правник, добар Србин, — да није тако онда би се нашло брзо и за њега лепо знање, да започне своју каријеру.

Влајко има добар густ и живо здраво млађано срце, — да није тако не би се он, код толиких других цура, загледао и страсно заљубио у једно мало пријурасто анђелче, које је заиста његове љубави и најдостојније било. А то је била Анка, кћи доктора Манџића из оближње вароши С. која је била на неколико недеља у гостима у нашем селу код свога рођака, општељубљеногa Деда Васе, где се и познала са Влајком.

Влајко је био љубазан, окретан, шаљив, веселак (но све у границама пристојности), — да није тако, неби он оном малом пријурастом анђелчету тако брзо срце освојио, тако је опчинио, да је она њоју само о њену сапала, те снове доносиле стидљиво крила, али на последку срећном Влајку и признала.

Но та срећа Влајкова брзо се наоблачи кад је чуо какве је њди доктор Манџић Анкин отац. Њему је новац све и сва. Пре би он пошао либру пеленовог тела на душек, него што би дао своју јединицу за сиромашног свршеног јуристу, на баш да су му сведодбе све златним словима исписане.

*

Ћира. А знаш ли ти за што је Мата Ивић на Хрватском Сабору тако јако узео у обрану Анђелића.

Спира. Не знам. — Од куд би ја то знао?

Ћира. То је адвокатска спекулација. Ивић, као бранилац у криминалним стварима, хоће да изиђе на глас, како он уме да брани и оно што је најцрње и најгоре.

Ћира. Знаш ли море да је у Бечкој кујнској изложби бидо и од Лава шунке?

Спира. Знам. А знаш ли ти ко је од те деликатесе највише јео.

Ћира. Не знам.

Спира. Око лавље шунке купили су се највише господа дипломати.

Ћира. Аха, да би могли још боље *лавирати*!

Пуслице.

Ове године било је у Србији о божићу забрањено пуцање. (Шта паошако, — зар још нису све пушке покупљене!) — Али нама се чини да је оно пуцање много опасније било, за које смо чули пре Божића.

У Србији је после ове жалостне побуне само њи 500 затворено. Сви су остали помиловани, за које више није било места у препуњеним тамницама.

Ми би сви желили да нам буде божић празник мира. Али бадава, кад се Анђелићу баш онда проктева, да нам честита.

Ја сам мислио да ће Гершић, кад је за невина проглашен, бити пуштен у слободу, — а њега пустише у пензију.

Ето ти га, сад опет у Пешти покрали пошту. Кад би човек хтео крђав календур да прави, могао би рећи, да је то још *поштена крађа* (према оним другим још већим крађама, које су се тамо одомаћиле).

Још се незна како гласи заклетва, коју је положио нов хрватски бан. Али да ће га српски посланици подпомагати — то се већ зна.

Тиса прави већ планове, како ће се владати кад опет постане већом опозиције. Кад је тако онда му и ми од срца желимо, да може што скорије своје планове опробати.

Деда Васа, стари, али увек шаљиви филозоф, имао је бистро око. Том се оку није омакла она света румен, која је увек четир образа пробијала, кад год се Влајко са Анком састао. Он је увидео да су ово двоје створени једно за друго и да би грехота била, кад би судбина или други који јарац, ову красну свезу немилостивим рогом својим раскинуо. Да је Анка његова кћи била, хе не би прошао ни месец дана, па би били таки сватови у његовој кући, да се све приповеда. Али она је кћи његовога рођака, чију ћуд он на жалост кроз и кроз познаје.

Но деда Васа није био човек, који од тешкоће ретерира. Он је прво испитао Анку па онда је дозвао к себи Влајка.

„Влајко сине, пригни главу и представи себи да сам преко ње пребацио петрахиљ, — па ми се сад исповеди.“

Влајко је намирисао о чему ће бити говора, па је и нехотице главу пригнуо.

„Влајко сине, ти си се канда угледао у нашу гошћу Анку.“

„Јесам, деда Васо, тако ми бога жива.“

„Добро синко, имао си и у кога. — А кажидер ти мени, би ли ти срећан био, кад би се она назвала младом Влајковицом?“

„Деда Васо, хе деда Васо, — уф деда Васо, што ме питате.“

„А би ли ти њу онда пазио и чувао, хранио и бранио, да се никад не покаје, што је за те пошла?“

„Као очи у глави, као душу своју.“

„Хм, хм, хм! — Она сутра полази својој кући; а шта би било, кад би се ни морали сада за навек растати, — кад би се од тебе искало, да је мораш заборавити. Шта би онда било?“

„Ја би био најнесретнији човек на свету, — ја би — ја не знам, — ја би —“.

„Но, но, но! Кад не знаш а ти немој ни говорити. — Него сад иди мало па се прошетај. Пусти ме да мало проштудирам, па ни дођи после једног сата.“

Кад је Влајко изишао, „деда Васа је по својој соби ходао нејединаким корацима; каткад је ишао од врата па до прозора и натраг, а каткад се и за сред собе окренуо, па одande или право или мало и укруг ишао, — он је штудирао.

Знам и како је штудирао (јер нам је то после више пута приповедао). „Сто му нука и триста му заперака!“ (штудирао је он:) „ја ту ствар не пуштам из мојих руку. Увек сам радо певао ону стару песму: *Боже сварн ко за кога мари!* — па што не би и ја једаред био божији трошичар у тако лепом послу! — Влајко треба да добије Анку, јер ни да му голуб жену *Сира*. чистије зрно од ње неће наћи. Анка треба да добије Влајка, јер згодније младожењу за њу не могу ни замислити. Треба, да богме да треба, и то је тачка у којој се ми троје слажемо. Али та је тачка са великом запетом, — а запета је мој пријатељ Манџић. Неће тај дати кћер за сиромашна младића, на баш да му је овети Петар проводаџија. Хм, хм, хм! а не би ли нам могла каква мајсторија помоћи! (и ту се деда Васа потапка длаком по челу). Седа главо, ти си више пута сплела бич од шале, којим си знала истерати или мачку на ограђ или пука из обора; де се покажи, да и сад

Ђука. Што ти Шука купујеш сад толика дрва?

Шука. Е на сад иде највећа зима.

Ђука. Каква зима, кад иде л е т о!

Шука. Какво опет л е т о?

Ђука. На ново л е т о.

Ђука. Хо брате, ономад сам био у Карловцима, да чујем нов божићни поздрав, па кад су га читали а неко је спола страшно з в и ж д а о.

Шука. Е па што га читају баш онда, кад долази „а ј з а м б а н“!

Ђука. Баш је врлина та жељезница. Сад се од Новог Сада дође за два сексера у Карловце!

Шука. То је још скупо Ја знам једну госпођу, која са својим кћерима заједно сасвим б е с п л а т н о иде у Карловце.

Ђука. Шта влада у Србији, кад уставност **престане.**

Шука. Онда влада **прес и тане.**

Ђука. Зашто се Герман тако заузео, да на кураторска места у гимназији карловачкој дођу два б е р б е р а карловачка?

Шука. Ала је то опет тешко погодити!

Ђука. Но, па дед да чујем!

Шука. Он је хтео да се бербери занимају другим каквим послом, ван свога заната, те да не би непрестано штудирали о томе, кога би у Карловци још требало — о б р и ј а т и.

Ђука. А зашто је исти Герман против г. Павловића Т а б а к а?

Шука. Јер он се јако боји (плаветног) т а б а к а.

Аб.

Моје начело у Семитском питању.

У Чивута, хајд' купи капута, —
Буде л' штета, неће бити љута.

Од Јевреја, хајд' купи и теја, —
Рума досиш, па га онда — проси.

У Семита, ако ти се хита,
За невољу тражи и кредита.

Пат' се глађу, док се не одужиш.
Хвали бога кад му новац пружиш.

Ал новине што Израиљ шкраба,
Те су пуне шугавога сраба.

Њих не чати, а још мање плати
Јербо ћеш се и сам ошугати.

К.

у теби има плетива, да се нешто лепо заплетe, а нешто друго још боље расплетe! Хи, хи! Противнику само ваља дознати слабе стране, па са те стране ваља му подићи. Мој пријатељ Манџић има више слабих страна; у толико боље по нас. Прво и прво он ти је за новцем погинуо. Друго и друго, он једнако жели да изнађе какав чудотворан лек, на кад се то рашчује да му полете пацијенти као Турци на ћабу — ала би се то рентирало! Треће и треће: он кад попије две три чаше вина, онда је тако заборављан, да после не зна ни шта је рекао ни шта је написао. Зато он и не пије вина, осим кад му дође какав добар стари пријатељ, као што сам и, пр. ја.“ — кад је већ толико доштудирао, извали се деда Васа на канабе, и поче се смешкати и радосно руке трти, говорећи: добро ће бити! Ха, то ће добро бити!

У томе штудирању брзо је прошао један сат и Влајко опет уђе у собу.

„Синовче, плаи је свршљен!“

„Е, деда Васо, вама нема пара!“

„Но, но, ја и не требам пара, — то теби треба. Али ако бог да и то ћемо измајсторисати. — Ја сутра идем до у С. да одратим Аику своме оцу. Кој њега ћу се задржати неколико дана. У недељу сешћеш на кола па ћеш и ти доћи у С. У три сата после подне доћи ћеш ти доктору Манџићу, — он те не познаје, предусретнће те као и другог пацијента. Али, брајко, неке жртве мора бити. Ти мораш тога дана твоју лепу косу обријати. Кад дођеш к Манџићу он ће бити већ добро поднапит то ће већ моја брига бити“ — — Деда Васа је продужио свој наук, шта и како треба да се ради, — али ми то неморано у напред знати, кад ћемо и тако скоро све чути.

Читаоцима је већ познато како је берберин Лука нашег Влајка обријао, и како је овај сео на кола и одпутовао. То је била та уречена недеља.

После подне око три сата стадоше кола у С. пред кућом доктора Манџића. Влајко се сиђе и уђе унутра. Причекао је још неколико минута у предсобљу и онда буде пуштен у собу где доктор ординира. Доктор уђе са салветом у руци бришући бркове од онога громовитог шиљерца, који је са својим пријатељем, дедa Васом све донде пиjуцкао.

„Но, које добро!“

„Ја сам, господине, Влајко Н. из села Б.“

„Знам, знам, говорио ми је већ о вама мој пријатељ Васа. Изволте, седите.“

„Ја сам, господине тако несретан, да сам ето у мојој 22. години оћелавио. Има већ година и по дана од како ову месечину на глави носим. Лечили су ме разни доктори, мазао сам разне помаде, али све бадава Сад сам дошао к вама, јер сам чуо да сте ви искусан лечник, ви радо правите огите и у таким приликама где изгледа као да нема помоћи, јер ви знате да у природи има још много непознатих лековитих сила, а ко их не потражи, тај их не може ни наћи. Промислите се мало, покушајте, напишите какву нову помаду, — ко зна, можда ће бити среће и за мене и за вас.“

„Е млади господине ви лепо говорите“ рече доктор а очи му се светле, „ја вам не могу ништа обећати, али ваља покушати.“

И доктор седе за писаћи сто, подуже је мислио и мислио какви још лекова има који нису против ћелавости

Кад смо честитали божић, хајде сада и нову годину!

„Стармали“ жели о новој години, у коју сутра улазимо:

— Сваком нашем претплатнику по један „хауптрефер“ и лепу младу жену.

— Сваком оном, ко нам није претплатник, желимо такођер „хауптрефер,“ како би се лакше накануо да се претплати, и тако исто лепу и младу жену, која ће га на то наговорити.

— Мађарским министрима желимо повољно здравље, срећу, мир (мир се каже дружије и пензија.)

— Новосађанима желимо, да им се скорим роди опет каква певачка дружина, али да поживи дуже од три дана.

— Кикиндањима желимо да дочекају, да Рацковићева заклада ступи у живот.

— Земунцима желимо, да их „Брашно не постави пред богом.“

— Сомборцима желимо чисте сокаке (јер они с мађарским натписима су нечисти.)

— Карловчанима желимо добре бербере, те да брију све, који ће то заслужили.

— Титељанима желимо да се често сећају да су били Шајкаши.

— Бечкеречанима желимо да им парастос српској читаоници не буде јако посећен, и да не ударају у велика звона.

— Загребчанима желимо да их бог земљотреса и Старчевића курталише.

— Раковчанима желимо, да им њихов новоизађени рудокоп (угаљ) не експлоатирају Чивути.

— Београђанима желимо да их бог сачува капларских министара, пијаних судија, Пакиних салвета, Книћанкиних чаршава, Чедине лендербанке, Стојанове просвете, Гаршанског ушура и „Виделовић“ кочијаша.

Аб.

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ.

Позивајући на предплату на лист „Стармали“, желимо да нам потпора од стране свесне публике српске порасте у оној мери, у којој се мери многе стреле против нас из свију оних кругова, који се осећају да су кривим путем пошли

„Стармали“ остаје на своме путу, и нада се да ће се многи постидити, који му данас јаму копају. То му уверење даје снагу да се не застраши од нагомиланих препона, а даје му и право да замоли публику српску, да га обилнијим одзивом потпомогне.

Цена је означена на челу листа

За сада је „Стармалом“ прелаз у Србију отешњан. Али зар има кога, који мисли да ово стање може дуго трајати. Пријатељи нашега листа у Србији, не би требало да се за то одбијају, што им више бројева до руку не долазе. Јер то није наша кривица.

пробани. Можда треба само погодити праву смешу и пропорцију разних интредиенција, па ето среће и берићета. И он скри подугачак рецепт и пружи га Влајку: „Ево, покушајте ону помаду, мажите њоме главу што више то боље. Ко зна, можда смо нашли на прави лек!“

Влајко му плати леп honorар. „Због ом!“ — Због ом! — И они се растадоше.

После две недеље дана није деда Васа из свог села писмо пријатељу свом доктору Манџићу. Писмо је овако гласило.

„Драги пријатељу! Ти се сећаш онога младића, који је код тебе био баш онај дан, кад смо овако весело за твојим столом провели. Ти си томе младићу написао рецепт за неку помаду. Он је ту помаду употребљивао, и ево, за дивно чудо, на његовој ћелавој глави почиње коса да расте, тако лепа тако бујна, да је милина видети. Ово ти јављам, јер знам да ће те то обрадовати.

Твој пријатељ“ и т. д.

Кад је доктор то писмо добио, није знао је ли на небу или је на земљи. Он се врло добро сећао лица и физиогномије онога ћелавог младића, али на жалост, ма колико да је мозак упињао, није могао да се сети какав му је рецепт написао. А сад постаје рецепт главна ствар.

Доктор Манџић не буде леп већ таки одјури у оближње село свом пријатељу деда Васи. „Пошли молим те по тога младића,“ то му беху прве речи. Влајко дође и доктор се својим очима увери о чудотворној моћи своје незнане помаде. На истој глави, што је пре две недеље дана била гола као длан сад је почела да стрши бујна коса, већ је с по прста велика. Влајко полуби доктора у обе руке, назва га својим добротвором, и изјасни да ће му целог свог века благодаран бити. Али кад овај рецепт заиска. Влајко смешећи се одговори да је рецепт нагубио, — али то није никакав малер, — та госп. доктор може лако тај исти рецепт написати.

Јест, лако би га написао, — да га није заборавио. То је био страшан удар за доктора; та овакав рецепт вреди бар по милиона форината, а да човек оде с њиме у Америку, могао би и десет пута толико заслужити.

У вече, кад су два пријатеља седила за вечером, рече ће деда Васа: „Ја знам, докторе, да си ти и сам заборавио какав си рецепт нашем честитом Влајку написао, — али и ти треба да знаш, да он тај рецепт није изгубио него он неће да ти га да: т. ј. управо даће ти га, али од ште за њега 10.000 ф.“

„Брате Васо, тај рецепт вреди много новаца, али од куда мени 10.000 ф.“

„Ако немаш ти, а оно их има твоја Анка. Њено материнство износи управо толико. Данас сутра време је да је удаш, новац је њен, мораш га издати и овако и онако.“

„Знам, знам“ (намрштн се доктор, коме је немило било и кад се помиње о издавању новца) „знам ја то, али ћу ја то издати њеном суђеннку, а не туђем човеку.“

„А како би било кад би наш честити Влајко био њен суђеник“ (— дуга пауза —) „Он је честит и добро научен младић, а кад би постао твојим зетом брао би се нашло и за њега звање“ (дуга пауза) „А што је најглавније, Влајко и твоја Анка већ се као мало и познају; а ако хоћеш још нешто више: они једно другу радо гледе; а ако ти ни то

Претплата се шаље из Србије књижари В. Валожића у Београду, из осталих крајева администрацији „Стармалога“ у Н, Сад.

Уредништво и Администрација „Стармалог“.

Одговори уредништва.

У Сомбор. Ви желите да поименце кажемо онога Коњовића, о коме је била реч нетавно у овом листу, да не би пала љага на многе, који то исто презиране носе. Ми смо мислили онога Коњовића, о коме је било говора скоро у једном допису из Сомбора у листу „Застава“.

Одговори Администрације „Стармалог“.

Грабанској касиом у Београду, као и свима осталим предплатницима у Србији. Ви се чудите и питате нас: зашто не добијате „Стармалог“ ни сваки *нови* број кад сте за њега платили и тражите да Вам новац натраг вратимо па нас још и грдите, као да смо ми томе криви. Ми се чудимо и дивимо тој наивности Вашој, кад сигурно знамо за Вам је свима *добро познато ко је тај* што конаби тамо код Вас на главној београдској пошти Ваше бројеве „Стармалога“ које Вам ми свима *уредно сваки број* шаљемо. Ма смо *многима* од Вас *једне исте* бројеве по 2—3 пута слали, па их опет ниште ни једног добили, јер их је све прождерао онај крокодил, који у заседи мучки дочекује на дану све *незванице, слободоумније, опозиционе листове*, а нема толико смелости и поштења да им јавно забрани улазак у Србију. Ми смо по некима од Вас *најдање* бројеве у рекомандованим писмима слали, што је због већег трошка са *новим штетом* скопчано било, тек само да Вас као своје предплатнике задовољимо. Али не можете од нас валда тражити да Вам за 10 динара годишње *свеки број* у два примерка шаљемо: један да га цензура узапти, а други у рекомандованом писму да га на сигурно добијете, јер ми незнамо који ће број она узаптити. Вама друкчије подношати опозиционе листове, за које сте уверени да *су слободоумни из чистог родољубља*, да им је пред очима *једним народни интерес*, да се не поводе ни по бабу, ни по стричевина, већ говоре по правди бога истиного. *Таке* листове шаља појединц својим жртвама да добављају путем могућим, кад им се мучки забрањује онај слободан, обичан улаз, а не да *нама само* дотичне администрације на своју штету листове шаље. Где се то које ту се не жели *искрено* опстанак опозиционом листу. Боље му је да нам и не шаљу предплату из Србије они, који нас мисле грдити зато, што им не стиже до руке сваки број, јер није наша кривица што београдска цензура држи да не морају они баш све прочитати, а они сами не умеју да смисле начин, како ће баш сваки број добити моћи.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Година по годину и „Невен, Чика Јовин лист“ који дан ће да ступи у пету годину свога излажења.

Љубав према подмлатку српском покренула је ово подузеће, та ће љубав и од сада руководити и уредника и накладника да „Невен“ и даље остане деци нашој мио и користан, забаван и поучан.

Обећања имамо са више страна, и од најбољих књижевника наших, да ће и они лист овај умом и пером својим подпомоћи.

Лепе слике много нас трошка стају, но знајући како су оне младим читаоцима миле и корисне, ми ћемо и у петој години доносити, ако не више, бар толико лепих и удесних илустрација.

није доста. Влајко ме је опуномоћио да још данас запросим у тебе Анку њему за љубовцу. Но пошто то без Аниног саизволења не треба да буде, ономе је опуномоћила, да ти свечано изјавим, да ће она Влајку своју руку од свег срца радо пружити.“

Сад је тек настала дуга пауза — али није ни та трајала до века; ву ни прекиде сам доктор Мандић.

„Даклем ти велиш да је Влајко ваљан младић?

„Не велим само, него ти залажем своје поштење да је тако.“

„Васо, хајде пошљи по тога Влајка, да га мало боље промотрим“.

„Није требе, брате, да шиљем по њега; он је већ овде у соби (показујући руком на врата лево), заједно са твојим рецептом. — А у овој соби десно, и ту је баш сад неко дошао по кога сам још у подне кола послао; то је наша дражајша Анка. Изволите децо, уђите унутра, немојте се ништа стидити!“

А ви драги читаоци изволите себи представити тај табло, кад су Анка с лева а Влајко с десне стране у собу ушли.

После по сата рецепт је био у докторовом шпагу, а благослов његов на главама срећних заручника Видa није свршала, али деда Васа тако је из дубине груди и толико певао: „Одби се бисер грана“, да се цела кућа орила.

Сватови су били таки „прве недеље. Други дан после сватова уђе деда Васа у собу докторову а овај је баш био написао оглас, који ће да пошље у све главније новине, којим јавља, да је он пронашао сигурно средство против ћелавости. Деда Васа прочита оглас и рече „Врло добро! Само би ти саветовао да још нешто додаш.“

„А шта?“ запита доктор.

„Додај још ово, да та твоја помада само онима помаже, који су по савету деда Васином сами своју главу обријали дали.“

То је био лађан, леден душ, који је наједаред погасио оне велике спекулативне планове докторове. И он се ражљути на пријатеља свога, ражљути се на њер своју и на зета свога. Не хтеде их више очима погледати.

Та је срдња трајала скоро годину дана; а престала је тек онда кад му деда Васа изнесе пред очи још једног ћелавог пацијента, а то је био Влајков и Аникин свињић а докторов унук, који се те ноћи родио. Том приликом декламовао је деда Васа ове стихове:

Ево ти драги дедa
Радости твоје праве.
Ево ти још једне
Ћелаве жиле главе.
Скоро ће коса ниђи
На голом пољу том.
А то захвалит' смемо —
Рецепту твом.

Доктор узе у наручје пуначког унука свог, пољуби га а сузе му потекоше на очи. У тима сузама удавила се срдња његова.

Р.

Тешкоћа је при томе послу многа, а у неком погледу канда ћемо их ове године имати још више да савлађујемо, него до сада. И то молимо да имају у виду пошт. родитељи и сви пријатељи наше младежи.

Без сталних бар 800 предплатника, лист би овај морао излазити на штету накладникову.

Уздајући се у будну свест наших читалачких кругова, и увиђавност и пожртвовање родитеља и пријатеља нашег подмлатка, у заузимање вредних скупљача, отварамо орим предплату на пету годину „Невена“, молећи и овом приликом све дојакошње родољубиве и вредне скупљаче Невенових претплатника, да се тога посла и за идућу годину својски прихвате, како би се свуда одржао дојакошњи број претплатника, а где је могуће и по који нов старима приновио.

Још се могу добити све дојакошње године „Невена“ укоричене у обичним, тврдим и у дивот-корицама. Цена је „Невену“ за 1880. 2 ф. обичан тврд повез, у дивот-корицама 2 ф. 60 н. свака друга година (1881. 1882. 1883.) са 24 табака укоричена у јаке тврде корице 4 ф. у дивот-корице стоји 4 ф. 60 н. Ко поручи код нас све четири године уједанпут, добија јефтиније са 20%. Ово нарочито препоручујемо школским и приватним библиотекама. Могу се наручити и саме дивот корице за 60 нов. ком. а ко исту цену наших претплатницима и повезујемо „Невен“ у дивот-корице.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор. на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и за остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара, или 2 фор. 50. на пола године.

Скупљачима дајемо врло радо 10% од скупљене предплате, или сваки 11-ти примерак бесплатно.

Издаватељство „Невена“.

ОГЛАСИ.

ПОМОДНА-ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

СТЕВЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА

„код златне кугле“ у Н. Саду

препоручује за наступајућу

БАЛСКУ СЕЗОНУ

ВЕЛИКИ ИЗБОР

СВЕ БОЈЕ АТЛАЗА, БРОКАТА, САТЕНА, ТАРЛАТАНА

НАЈНОВИЈЕ ЗА БАЛСКЕ ХАЉИНЕ ФРАНЦУСКОГ КРОЈА

У БОЈАМА: РОЗА, ПЛАВО, БЕЛО И КРЕМ,

даље: МОЛА, КРЕПЛИСА, СВИЛЕНИ и АТЛАСКИ ПАНТЉИКА,

У СВИМА БОЈАМА ЧАРАПА, МАРАБУ, ЛЕПЕЗА.

ЦВЕЋА: ГАРНИТУРЕ И НА КОМАД,

огртача-, крагнова, мидера, мириса, пудера, бели кошуља мушки и поша.

Поруке са стране извршују се брзо најсолидније, са најнижим утврђеним ценама.

УЖАСНА КАТАСТРОФА

У Казаничиоли.

16. (28.) јула швајцарски је творничар сатова Јован Демус из Шо-де-фонда

на Искији засут

и тако у 41-ој години живота удављен се нашао смрт Поред свег истраживања намештеног куратора Јакома Булагија из Напуља, не могоше се изнаћи ни сродници ни други какви по праву наследници, и тиме прина де сво имање држави. Једну пошиљку, која се састоји из 2463 ком. правих швајцарских сатова и златних украса, која је била за Оријент опредељена и транспортирана за Беч морао је шпедитер гд. Франц Ревенс 7. августа по р. к. обуставити и та је пошиљка комисијоној трговини сатова и златне робе 15. октобра о. г. по р. к. предата с том погод бом, да сву робу распрода по цену којом ће се подмирити само трошкови поштански и ћуруручки, дакле готово б а д а в а, да би се могло спровести решење оставање што пре. Сви су сатови репарирани тако, да иду на минуте. Само фини заклопци ових сатова и елегантан фасон украса вреде толико, колико се за цело иште.

350 ком. цилиндор џепних сатова од финог франц златног дубleja или посребрљеним ник заклопцима, фино гравирани и гуилошираны, са позлаћеним ланцем, златна сасона, репарирани, да иду на минуте. Све заједно само ф. 4,95. То исто од правога, 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустр -угар. пуницирског знака опробано и позлаћено е 6.50. То исто од злата од 14 карати од ц. кр. аустро-угар. пуцирског знака опро бано, пређе ф. 45, сада по неве. цену. од ф. 17.

250 ком. анкер сатова од финог франц. златног дубleja или посребрљеним ник заклопцима, фино гравирани и гуилошираны, што иду на 15 правих рубина, са предњином машином, сказаљком за секунде и дивним ланцем, фино репарирани, само ф. 7. — То исто од 13 лоти тешкогога сребра од ц. кр. аустро-угар. пуцирског знака опробано позлаћено, само ф 11.50.

200 коме вешнити-ремонтоар сатова од посребрљеног ника и златног дубleja, навија се без кључа, с механијском машином за сказаљке, са сочинним стаклетом, емајлираним листом и сказаљком за секунд ; фино регулирани да иду на секунде, диван сам са ланцем заједно по невероватну цену од ф. 8.50.

Да сви ти сатови добро иду

Јамчим пет година.

217 ком. правог златног протеза са имитованим брилантима, право 6 каратно злато, у кадифеној кутијици. по ком. ф. 3.75.

184 пари брилантних минђуша или бутона у 6 каратном злату окована, са дивним брилантима у врло финој кадифеној кутијици. по пар. ф. 3.75.

222 пара минђуша пуницирано чистим златом, 6 кар. са врло финим мерданом окована, са кутијицом само ф.1.50пар.

164 ком медаљона од франц. златног дубleja са вештачки начињеним брилантима, само ф. 2.50.

150 ком. игала за краватe и иначе на прса од правог 6 кар. злата, од ц. кр. аустр. пуцирског знака опробане, са дивно имитованим брилантима са кутијицом по ком. ф. 1.80

250 ком. дугмета за Шимизете од правог 6 кар. злата са дивно имитованим брилантима, по ком. ф. 1.80

Сви ови украси дивно су дијамантом опиљени и бацају таку ватру, да се њима могу уштедити прави, с читавим капиталима плаћања украса.

Поштанске нарубџбине, као и телеграфске, (које ћемо ефектирати кад се наручи у ваток или над се у напред повуци пошљу) треба управити на ову адресу:

Schweizer Uhren- und Goldwaaren- Vertretungshaus

WIEN

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20. — Z. 4—5

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.